



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# SORANER-BLADET

43. ÅRGANG



BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S  
KØBENHAVN 1958

# INDHOLD

	Side		Side
<b>STØRRE ARTIKLER, DIGTE</b>			
ALSINGER, KNUD, sognepræst:		<i>Hvor er fru Lucie Ingemanns akvareller?</i> Med 5 billeder .....	79
<i>Ved Absalons Grav</i> [Digt] .....	69	SCHJÆRFF, POUL, lektor, redaktør:	
ARNHOLTZ, ARTHUR, prof., dr. phil.:		<i>To Hauch-Breve</i> .....	1
<i>Vor Ven Sociologen</i> [Digt] .....	42	<i>Min læsning i barndoms- og skoletiden</i>	
GRANDJEAN, LOUIS E., forfatter:		Et erindringscauseri .....	19
<i>Louis E. Grandjean om Karen Blixen.</i>		<i>Forsinket kronik om ingenting og alting</i>	29
I. Karen Blixens rødder. Af jd. II. Blixens animus. Af Vagn Riisager .....	64	<i>Lille brev fra B. S. Ingemann</i> .....	35
<i>Farvel til det hele.</i> Med 1 billede og 1 vignet .....	75	<i>For 50 år siden.</i> Erindringskronik I ....	113
<i>Et Tilbageblik i Blålys</i> .....	108	VIDERØ, K:	
»HELGE, FHV. YNGLING«:		<i>Sorø</i> [Digt] .....	94
<i>Personlige Minder fra Gymnasietiden</i> (omkring 1920).		<b>NEKROLOGER</b>	
VI. <i>Hos Stine</i> .....	12	Dødsfald: Rentier <i>Louis Langkjær</i> ('06), * 7. juli 1890 — † 2. december 1957. Af P. Sch. ....	4
VII. » <i>Habe nun, ach Philosophie</i> — (« <i>Faust</i> ») .....	91	Dødsfald: Fhv. inspektør <i>Gustav Adolph Mourier</i> ('98), * 1. april 1885 — † 11. januar 1958. Af Osvald Due og P. Sch. — Godsforvalter <i>Axel Albrecht Borges</i> (IV.'83), * 24. juli 1866 — † 22. januar 1958. Af P. Sch. — Læge <i>Hother Tolderlund</i> (s.'89), * 5. oktober 1870 — † 1. februar 1958. Af P. Sch. ....	14
HØJBY, SIGURD, rektor:		Dødsfald: Grosserer <i>Otto Werner Lauritzen</i> (s.'14), løjtnant <i>Anton Frederik Lemvigh</i> (pr.'05), civilingeniør <i>Gustav Kähler</i> (pr.'05), fhv. statsskovdirektør <i>Frederik Krarup</i> .....	43
<i>Translokationstale til dimitterne den 19. juni 1958</i> .....	59	Dødsfald: Fru <i>Marie Carlsen</i> . Af P. Sch. ...	73
<i>Farvel til Sorø.</i> Afskedsord ved translokationen den 19. juni 1958 .....	62	Dødsfald: Tandlæge <i>Svend Odder</i> (s.'07) — Læge <i>Svend Moring</i> (s.'29). — Læge <i>P. G. Harboe</i> (s.'85), * 1. november 1865 — † 14. juli 1958. — Fhv. Regnskabschef <i>H. L. Truelsen</i> (pr.'91), * 24. november 1875 — † 16. juli 1958. Af P. Sch. ....	87
NEUHAUS, LOUISE:			
<i>Akademihaven i Sorø</i> [Digt] .....	115		
NIELSEN, B. ROSENKILDE, forf., red.:			
<i>Soraner-soldat i hver nerve</i> [Søren Arendrup]. Med 1 portræt .....	32		
PEDERSEN, P. O., professor, dr. odont.:			
<i>Tale ved Soransk Samfunds Årsfest den 14. oktober 1958.</i> Med 1 gruppebillede ..	101		
RAFN, EYVIND, redaktør:			
<i>Et lille Carl Bagger-Klenodie.</i> En Nyerhvervelse til Sorø Akademis Bibliotek. Med 2 ill. ....	9		
<i>Hinrich Rinks pionergerning.</i> Nogle ukendte Rink-breve til bl. a. B. S. Ingemann. Med 4 ill. ....	49		

Dødsfald: Højesteretssagfører <i>Carl Ballhausen</i> (s.'11), * 9. juli 1893 — † 9. november 1958. — Assistent <i>Arne Sparre-Petersen</i> ('05), * 19. maj 1888 — † 27. november 1958	117
--	-----

## FORENINGSANLIGGENDER

Ungdoms- og forårsfesten 12. april [Meddelelse]	11
Soransk Samfunds Fyns-afd. fejrer Holbergs fødselsdag	13
De 200 raske gamle Soraneres stipendium 15, 34, 44,	81
Generalforsamlingen [25. april]	21
Soranere! Forårsfesten 12. april [Meddelelse]	23
Udkast til ændrede vedtægter for Soransk Samfund	23
Regnskaber for 1957	25
Generalforsamlingen den 25. april 1958. Af <i>Poul Schjærff</i>	40
Vedtægter for Soransk Samfund (vedtaget 25. april og 23. maj 1958)	54
Fodboldkampen den 31. august [Meddelelse]	61
Batøkkampen Kr. Himmelfartsdag den 15. maj. Af <i>B. B.</i>	63
Soransk Samfunds jyske afdeling. Mødet den 19. april 1958	64
Soransk Samfunds efterårssæson	73
Rusfesten [Meddelelse]	81
Holberg Forestiling	93, 107
Medlemsaften i november	95
Soranere! Gør Holbergdag til Carlsbergdag	104
Den Holbergske Stiftelse Tersløsegård	105
Legater	105
Soransk Samfunds årsfest den 14. oktober [Referat]. Af <i>Poul Schjærff</i>	106
Soransk Samfunds medlemsaften den 20. november. Af <i>Poul Schjærff</i>	116
Meddelelser [Soraner-Bladets trykning]	117
Soraner-Bladet. Af <i>Red.</i>	122
Soranerfrokosten. Af <i>En anden af dem</i> 8, 18, 28, 38, 48, 58, 78, 90, 100, 112, 121	

## MINDRE MEDDELELSER

Den kære Jerome. Lille referat ved <i>P. Sch.</i>	3
Terrænsport	3
Erklæring. Af <i>N. V. Boeg</i>	3
Direktør Holger S. Dahl. Billede	4
Randers-Soraner fejrer Holbergs fødselsdag. Af <i>Jens M. og Red.</i>	4
Hobbies!	4
Soraner-Cricket. Januar 1958, maj 1958, juni 1958, august 1958, september 1958, oktober 1958	5, 45, 55, 74, 84
Holbergs fødselsdag den 3. december 1957. Af <i>P. Sch.</i>	6
Kunstmuseet i Sorø. Med 1 billede af <i>J. Fr. Vermehren</i>	13
Flot klaret [Sorø Cricketklub]. Af <i>R. E. B.</i>	13
Ny digtsamling af <i>Fredrik Nygaard</i> [Meddelelse]. Af <i>Red.</i>	22
En kongelig færd [Frederik Vtes besøg på Akademiet 1749]. Med 1 billede. Af <i>R. E. B.</i>	31
Herman Bangs grav	34
Louis E. Grandjean om sit forfatterskab [Anmeldelse]. Af <i>Poul Schjærff</i>	34
Om Soransk Samfunds årsfest. Af læge <i>Kjartan Effersøe</i>	39
Palme-søndag konfirmationen i Sorø. Af <i>Lex</i>	41
Sorø Akademis skole skal ikke være regulær statskole.	44
Rektor Højby undervisningsinspektør. Af <i>Red.</i>	53
»Overskæringen« den 30. april 1958	53
Studerterholdet 1918 — 40 års jubilæum. Af <i>L. B. H.</i>	54
Translokationer og optagelsesprøver juni 1958 (Efter »Sorø Folketidende« ved <i>P. Sch.</i> )	60
Hornbæk digte [Anmeldelse af <i>Fredrik Nygaards</i> digtsamling]. Af <i>P. Sch.</i>	63
Randers-Soranerne. Batøkkampen ved Fladbro den 10. maj. Af <i>Jens M.</i>	63
Studerterjubilæer, I. årgang 1933. Af <i>H.B.</i>	66
II. årgang 1908. Af <i>Vax</i>	66
Fodbold. Unge og gamle — se her	70
Sorø's nye rektor. Af <i>Poul Schjærff</i>	70
Sorø Kirkes indre. Tegning af <i>Thorald Læsøe</i> . Ved <i>Ey. R.</i>	71

	Side	Side
Sorø Akademis Skoles årsskrift 1958. Af P. Sch. ....	72	Poul Schjærff ..... 95
Soranske penne. Anmeldelser ved Poul Schjærff. I. Th. Lind: Frascatis Haver. II. Olaf Carlsen: Pestalozzi og Danmark III. Aristoteles: Om Digtekunsten. IV. V. Thorlacins-Ussing: Reventlow-Museet på Pederstrup .....	72	Deltagerne i Jubilæumsfesten i Sorø juni 1958. Gruppebillede af studenterne årgang 1933 ..... 96
Til artiklen om Rink. Billede fra Godthåb Byggeplanerne på »Store Plads«. Undervisningsministerens redegørelse .....	85	Sidste Cricketkamp på Store Plads! —? Af d. c. .... 98
Om Soransk Samfunds årsfest m.m. Af M.J. Gammelsoranerfodboldkampen søndag den 31. august 1958 Af sem.....	86	Soranske Penne. Anmeldelser af Poul Schjærff. 1. Povl Heiberg. Spredte Erintringer fra en gammel Læges Liv. II. K.K. Steinckes sidste bøger ..... 107
Et jubilæum. W. Bähncke & Co.s Fabriker A/S. Af P. Sch. ....	94	Holbergs fødselsdag den 3. december [1958]. Af P. Sch. .... 116
En Kammerduks [George Johannessen]. Af Poul Lorenzen .....	94	To Prædikensamlinger af Paul Nedergaard. Af Poul Schjærff ..... 117
Soranerbog af kvalitet. H. G. Olrik: Omkring Dronning Caroline Mathilde. Af		Jul i Sorø 1958. Af P. Sch. .... 118
		Kraks blå bog 1958. Af Poul Schjærff .... 118
		Gamle Soranere og soranske Noter 6, 15, 27, 36, 46, (med 1 billede), 57, 67, 76, 88, ..... 98, 109, 119

#### Rettelser:

- S. 6, spalte 2, under 23. februar: civilingeniør Jens Martin Sørensen hedder nu Erle og bor Gl. Kongevej 137, 4 Kbhn. V.
- S. 8, spalte 2, lin. 2 f. n.: 4. februar, læs 6. februar.
- S. 46, spalte 1, under 8. juni: toldkontrollør Carl Erik Holst Frederiksen er siden 1944 toldforvalter for Skanderborg—Silkeborg.
- S. 63, spalte 2, lin. 30 f. o.: Gjøgernes, læs Gjøernes.
- S. 67, spalte 2, under 28. august: Johannessen skal stå med et s.
- S. 76, spalte 2, under 17. september: Arnold Jensen døde den 27. august 1947.
- S. 87, spalte 1, lin 14 f. n. Afd. tandlæge Svend Odders hustru er født Loehr.
- S. 88, spalte 1, under 17. oktober: Ernst Gudmund Brem bor nu Vester Egede pr. Haslev.
- S. 92, spalte 2, lin. 22 f. o.: forælle, læs: fortælle.
- S. 96, spalte 2, lin. 14 f. n.: overbiblioteker, læs overbibliotekar.
- S. 98, spalte 1, lin 15 f. o. Eldorado, læs Eldorado.
- S. 99, spalte 1, lin. 4 f. o. fromkommet, læs fremkommet.
- S. 113, spalte 2, lin. 4 f. n.: Plutaks, læs Plutarks.

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 1 . JANUAR

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N



Hovedkontor:

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 6666



**CASCO  
GARANTI**



**GULDSEGL  
TV 1802**

*»Det skarpeste billede  
i det smukkeste  
kabinet«*

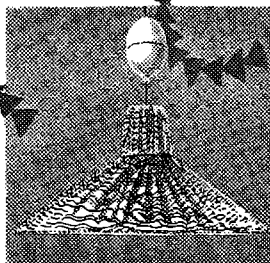
**Kr. 2.095.-**

NEUTROFON  
GULDSEGL

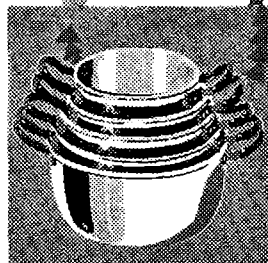
# U D S A L G



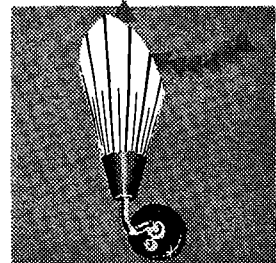
Sauceskål, cremefarvet  
fajance ..... kr. **198**



Hejselampe med 45 cm skærm  
og hvidt bakelithejs  
..... kr. **1985**



Aluminiums kasseroller  
ører, flere størrelser, for  
eks. 16 cm ..... kr. **398**



Lampet. Sort plastic, messing-  
arm m. skærm og af-  
bryder ..... kr. **795**

*Importøren*

OVER HELE LANDET



# SORANER-BLADET

JANUAR 1958

43. AARGANG

NUMMER 1

## TO HAUCH-BREVE

Meddelt ved *Poul Schjærff*.

Sammen med hustruen Renna Hauch og to af børnene, Adam og Ottilie, foretog den aldrende (75 år) og ret immobile digter i sommeren 1865 en rejse til Schweiz med en udflugt til Mont Blanc. Det ser ud til, at Hauch og sønnen Adam er mødtes med Renna Hauch og datteren Ottilie i Martigny. Fra denne rejse foreligger bl. a. nedenstående to breve til sønnen William. Deres indhold giver ikke epokegørende oplysninger til den danske litteraturs historie, men karakteriserer ægteparret Hauch i deres forskellighed. Digteren går ikke meget ind på den store familiebegivenhed, den lille sønnedatters fødsel, men udtrykker blot et fromt ønske om, at moderen fremdeles må befinde sig vel. Han svæver højt oppe og søger at skildre indtrykket af den vældige natur, han, romantikeren med sansen for det ophøjede og grupvækkende. Realisten Renna opgiver at skrive om alt det skønne, hun vil hellere fortælle sønnen derom, når de atter mødes. Derimod er hun den praktiske kvinde: Hun slår sin lid til svigerdatterens sunde natur, og hvad er vel »Qvindens Kald?« At befolke verden — altså: en fødsel er noget ganske naturligt. Men hun er tillige den kærlige farmoder, der glæder sig over børnebørnene.

Brevene tilhører Hauchs oldebarn, fru Lucie Thomsen i København; hun har beredvilligt tilladt disse breves offentliggørelse i Soraner-Bladet, hvorfor redaktionen takker meget.

De i brevene omtalte personer er: først adressaten *William Hauch* (1829—1906), digterens ældste søn, gift 1852 med Anna Lindegaard, datter af pastor Vilh. Theodor Lindegaard i Slaglille. Hun døde af brystsyge 1882 til stor sorg for ham og hans børn. William var først landmand, men blev senere telegrafist. *Adam Gottlob Oehlenschläger Hauch* (1836—1914), opkaldt efter digterkongen, grundlagde 1872 en latinskole, baseret på moderne og frisindede principper, men 1890 måtte han give op. Han blev 1892 overlærer ved Roskilde katedralskole, hvis rektor han var i årene 1902—12. På Sorø brugte vi hans latinske elementarbog, der vist også betegnede noget nyt. Vi havde dengang i latin overlærer William Michelsen (»tyren«); latin interesserede mig meget, hvorfor Michelsen søgte at give mig vanskelige sætninger at oversætte fra dansk til latin. Jeg erindrer en af dem: »Kongen spadserede i haven med fem løver« — en Storm Petersensk fantasi!

*Ottilie Hauch* (1847—1875) blev 1871 gift med den idérige, men stridbare botaniker, dr. phil. P. A. Heiberg (1837—1875).

### I.

Beau Site (ved Interlaken) 20. Juli 1865.

Min inderlig kjere William!

Jeg skriver Dig foreløbig herfra, uagtet vel Brevet en Tid lang vil blive liggende, indtil Moder eller



Adam ogsaa kan faae Tid til at skrive, da dette Brev skal følge med deres. Moder blev overordentlig glad ved at høre om Annas lykkelige Forløsning og om den lille raske Pige hun havde faaet, Gud give nu, at denne gode Tilstand maa vedvare. — Vi have hidtil gjort en yderst heldig Reise. Vi traf Moder og Otilie for otte Dage siden i Martigny. De saae begge meget raske ud og Moders Sundhed har vundet meget ved Opholdet mellem Schweitzerbjergene, hvor Luften er saa let og frisk og reen, saa vi Sletteboere aldeles ikke kunne have noget Begreb derom, naar vi ikke have erfaret det. Otilie er blevet meget smukkere i Schweiz. Det er ikke saa vanskeligt for en ung Pige at blive smuk her i Syden, hvor alt bidrager til at styrke og kraftiggjøre Hudsystemet, som hos os i Norden, hvor alt bidrager til at ruinere det. Hun har ogsaa paa flere Steder vakt et Slags Opmærksomhed, og man har spurgt Moder, om hun havde flere Børn der vare eller havde været saa smukke som hun. — Vor Reise til Montblanc var paa en usædvanlig Maade begunstiget af Veiret og gik overordentlig heldigt. Allerede ved Col de Balme, der ligger omtrent paa Halvveien mellem Montblanc og Chamounix aabner sig den prægtigste Udsigt og man seer Montblanc med alle sine Takker og Tinder og Tænder [Tand (dent) betyder paa Fransk en skarp Bjergspids ligesom de Tydskes Horn] og Naale, langt bedre endnu end i Chamounixdalen, hvor man er ganske nær ved Bjerget. Vi fik et godt Logis i Chamounix for en forholdsviis billig Priis, hvor vi havde den smukkeste Udsigt til Bjerget selv. Siden gjorde vi en Tour til »Mont-Endert« hvor man seer en anden Green af Montblanc (l'aiguille de deu ale) med et uhyre Bjerg af Montblanc-kjeden i Baggrunden, hvilket er et af de Syner man aldrig i Livet glemmer. Nedenunder seer man det saakaldte »mer de glace«, en Kæmpegletscher, der er dannet af tre andre. Moder, Adam og Otilie vare nede paa Gletscheren, derhen kunde jeg naturligviis ikke komme, dertil er min Gang altfor slet. Paa Tilbageveien til Martigny var Veiret ogsaa godt, men Heden var saa stærk, at Adam blev noget syg, saa vi i Begyndelsen troede at maatte forandre vor Reiseroute og gaae tilbage til Bern. Men Gud skee Lov dette behøvedes ikke, thi den anden Dag blev han igjen fuldkommen rask. Og nu gjorde vi en Tour over Leukerbad og Gemmibjerget til Kandarsteg (som vi alt havde tænkt at opgive), hvilken vist er noget af det mest sublimeste, vildeste, forferdeligste og dog tillige herligste af hvad et menneskeligt Øie nogensinde har seet. Gemmibjerget stiger op som en ganske lodret Veg mange tusinde Alen i Luften, omgivet paa sin Spids af mangfoldige Takker og Tinder og Horn ligesom af en uhyre Steenkrands, flettet med regel-

mæssig Kunst. Men nedenunder seer man Afgrunde og Svælg saa dybe og forferdelige, at ingen der ikke har seet det, kan ane at Sligt findes paa Jorden. For nogle Aar siden blev en ung fransk Quinde her svimmel og styrtede, da Muldyret gjorde en Bevægelse, ud over Klipperne i en Afgrund, saa hvert Spor af hende for evigt forsvandt. Vi blev paa Bjergspidsen overfalden af en fæl Blæst og regalerede af Bjerget med en lille Steenregn, der fløi os ind i Ansigtet, men det var blot en lille Spøg af Bjerget, og siden blev at igjen roligt. — Om Eftermiddagen da vi til Vogns reiste til Interlaken fik vi den første Regn paa den hele Reise, men da vi kom til Thunersøen blev Veiret igjen deiligt, saa vi kunde see »die Jungfrau« og alle Oberlandsbjergene i al deres Skjønhed, og saaledes seer jeg dem endnu i dette Øieblik udenfor mine Vinduer. Først om fire til sex Dage drage vi forbi dem, thi vi har et ypperligt Logis eller rettere en ypperlig Pension, der tillige er godt Kiøb, den ligger ikke i Interlaken, men i »Unterseen« ganske nær derved. I Interlaken vare der ingen Værelser at faae, saa mange Fremmede var der. Lev nu vel, kjereste William, tusinde Hilsener til Anna.

Din trofaste Fader

C. Hauch.

P.S. Tilgiv den slette Skrift, hverken Pen eller Blæk due synderligt, men Du arbejder Dig nok derigjennem.

## II.

Min egen inderlig kjere William!

Jeg haaber at du rigtig har modtaget et Brev fra mig som jeg sendte dig fra Martigny ligesom Fader og Adam vare komne og jeg af dem havde faaet at vide at min elskede Anna lykkelig havde faaet en lille Pige. Jeg glæder mig ved den Tanke at hun har en sund Natur, vel skikket til at følge Qvindens Kald at befolke Verden, og jeg tænker mig hende derfor allerede som næsten helbredet efter sin Barselseng. Den Tur som vi netop stode i Begreb med at foretage da jeg bortsendte mit forrige Brev til dig, gik saa heldigt som muligt; vi havde det skjønneste Vejr man kunde ønske sig, saa at al den Herlighed vi saae, Mont Blanc i sin ubegribelige Storhed var beskinnet af det klareste sollys. Naar vi atter sees skal det være mig en sand Glæde efter Evne at fortælle dig noget om de mange skjønne Steder vi have gjæstet, men at skrive derom er mig en Qval, det bliver altid kun et afmægtigt Forsøg som forekommer mig selv mat og elendigt. Fader har hidtil været udmærket rask og taaler fortreffelig at foretage de anstrængende Ture paa Ryggen af en Hest eller et Muldyr. Jeg glæder mig saa inderlig til kort efter min Hjemkomst som vil indtræffe midt i September, at modtage et kjert Besøg af dig min

egen William og af din søde lille Waldemar, kunde du tage Margrethe med vilde det glæde mig dobbelt. Jeg haaber vist det skal være til dit Gavn selv at tale med Grev D og med Faber, vi maae vedblive at plage dem til de saa tilsidst gjøre Alvor af deres gode Løfter. Adam og Ottilie have begge paalagt mig at sende dig saamange Hilsener; Adam skriver dig snart til. Tænk endelig aldrig at Waldemar kunde volde mig Ulejlighed, det vil jo kun være mig en sand Glæde at klæde ham af og paa, og at have ham løbende om mig naar han vil; vi skulle nok more ham. Hils min egen Anna og alle de søde Børn saa usigelig kjerligt. Lev vel! Din tro Moder.

R. Hauch.

## Den kære Jerome.

Lille referat ved P. Sch.

Under et besøg i Aarhus, fortæller prof., dr. phil. *Christian Elling* (s.'20) i en kronik med ovenstående titel («Berl. Aften», 10. oktober 1957), købte han med henblik på sin hjemrejse et eks. af Jerome K. Jerome's »Three Men in a Boat«. Professoren begyndte imidlertid at læse bogen allerede ved frokosten, og den morsomme Jerome fik professoren til at le så uhæmmet, at han vakte en uheldig opsigt i lokalet.

Pludselig stod hans sidste gymnasieår i Sorø lyslevende for ham. Han og nogle kammerater havde opdaget »Tre mand i en båd«; tidlig og silde citerede de Jeromes udtryk i Paul Sarauws oversættelse. Til kredsen hørte *Tage Christiansen*, *Stevenius-Nielsen* og *Rechendorff*, der sammen med Elling stiftede »The Jerome Club«, der ikke alene påskønnede humoristen Jerome, men også opdagede, at »pudsenmageren« var en seriøs moralist (romanen »Paul Kelter« f. ex.). Da Jerome naturligvis ikke selv var klar over sin op-højede mission, besluttede man at åbne hans øjne, hvorfor man på bedste skole-engelsk skikkede ham en skrivelse, der karakteriserede Jerome som talsmand for medmenneskelig godvilje og tolerance samt diskret antydede, at han på en måde var miskendt. Til klubbens glæde og overraskelse indløb der en skønne dag en takkeskrivelse til »kære præsident Elling«, hvori der udtryktes glæde såvel over det modtagne brev som over det vedlagte fotografi (af klubbens medlemmer i fuld uniform!) samt den opmunt-ring, brevet har bragt. Efter Jeromes formening var verden blevet hård og grusom; han var ved at miste håbet, men denne hilsen fra ungdommen, »i hvis hænder den kommende dag er lagt«, har vist, at han ikke har arbejdet ganske forgæves. »Med tak til gu-derne kan jeg fortsætte«.

Prof. Elling tror, at brevet, skønt kejtet, har sagt Jerome noget, som han tørstede efter at høre: at han ikke blot var humorist. Jerome har, mener professoren, endnu i vor tid en mission som verdslig apostel, i lighed med Storm Petersen, en lærer i menneskelig forståelse. —

Dette er kort refereret hovedpunkterne i prof. Ellings kronik. Den giver efter min formening noget centralt ved Jerome; jeg mindes selv fra 1909 bekendtskabet med »Tre mand i en båd«; jeg havde købt den for at »fordrive« tiden i toget hjem til Sorø i oktoberferien, og jeg tør nok sige, at det lykkedes; for første gang lyste Jeromes strålende situationer og lune bemærkninger op i mit sind, og jeg vakte — ligesom prof. Elling 48 år efter — betydelig opsigt blandt mine medpassagerer. Slægt, venner og mangfoldige elever vil sikkert mindes, hvordan jeg »plagede« dem med Jerome, tvangsindlagde dem, men jeg håber også, at nogle af dem har fattet hans men-skelighed.

Det anbefales Sor.-Bl.s læsere at skaffe sig prof. Ellings kronik, hvis eneste fejl er den, at den med sit udpræget soranske stof ikke først fremkom der, hvor den rettelig hørte hjemme, nemlig i Soraner-Bladet.

## Terrænsport.

Det årlige orienteringsløb mod Sorø Akademi afholdes *søndag den 16. marts*.

Gamle soranere, som er interesseret i at deltage, anmodes om at tilmelde sig snarest og senest onsdag den 26. februar til *C. L. Hyllum, Tagensvej 15, København N.* (Frankeret svarkuvert bedes vedlagt).

Efter anmeldelsesfristens udløb vil der tilgå de udtagne deltagere nærmere oplysninger om løbets afvikling.

## Erklæring.

Af et d. d. modtaget brev fra hr. Carsten Mikkelsen fremgår, at denne efter den 8. juli d. å. at have overdraget »Skyls« til bladets nuværende redaktør to dage senere rejste til U.S.A. og ikke senere har haft noget med ledelsen af dette at gøre.

Foranlediget heraf udtaler jeg overfor hr. Carsten Mikkelsen min beklagelse af, at jeg efter de mig da tilgæede oplysninger har tillagt ham den i min erklæring af 8. september 1957 omtalte optræden — jfr. Soraner-Bladet nr. 9, 1957, s. 84—85.

Ceresvej 9, 16. december 1957.

N. V. Boeg.



Direktør *Holger S. Dahl*, der den 3. november 1957 fyldte 75 år, ses her i en yngre alder som crickethelt; det foregår anno domini 1897.

### Randers-Soranerne fejrer Holbergs fødselsdag.

Som de to foregående år — hvilket dog ikke er refereret i Soraner-Bladet — holdt man også i 1957 sammenkomst den 3. december. Kl. 19 samledes på Høj-skolehotellet i Randers følgende gamle soranere (*salvo titulo*): Volquartz (1905), G. Evensen (1926), P. Hallenberg (1927), H. V. Rævsbjerg (1930), Ole Warthoe (1934), Ole Jørgensen (1935), alle af Randers, Aage Waarst (1914), Ulstrup, Jens Madsen (1919), Støvring ved Randers, P. Schierbeck (1926), Terndrup, J. Dam (1927), København, G. Toft (1929) og fru Karin Toft (1930), Hobro, W. Lund (1932), K. A. Steffensen (1933), Hobro, Henning Poulsen (1945), Ørsted, der alle tidligere har været med i Randerssammenkomsterne. Af nye var mødt: Chr. Kall (1916), Aarhus, Niels Bay (1928), læge i Silkeborg, og J. Petersen (1948), direktør i Silkeborg. Desuden fruene Rævsbjerg, Warthoe, Jørgensen, Schierbeck, Steffensen og Lund.

Ole Jørgensen bød velkommen, udbragte et leve for vor gamle skole og gav senere en redegørelse for, hvor-

### HÖBBIES!

*Numismatikere, se her!*

Undertegnede fusker i faget ville meget gerne i forbindelse med møntsamlende kammerater, dels for udveksling af erfaring, dels for belæring.

*Bjørnestad, Helrup 7113.*

*Fotoamatører NB. Obs.*

Findes der mon blandt læserne nogen, som kan og vil yde gæstfrihed til en soraner-kammerat uden mørkekammer? Om mulig har nabolaget ved Hellerup jernbanestation størst interesse.

Besked modtages af *Bjørnestad, Helrup 7113.*

ledes Randerssammenkomsterne var begyndt. Jens Madsen omtalte Holbergs betydning for vor skole og udbragte et leve for Ludvig Holbergs minde på hans 273 årsdag.

Efter at bordets glæder var vederfaret retfærdighed, samledes man ved små borde om kaffen i en tilstødende sal. Her gav Ole Warthoe på mesterlig måde scener af »Jeppe paa Bjerget«, og ellers gik tiden med at drøfte minder fra Sorøtiden, så det blev over midnat, før man skiltes, med mindet om en dejlig aften tilbragt i gode venners kreds.

Idet jeg skriver disse linier, kommer jeg til at tænke på, hvornår eleverne fra Sorø Akademi første gang har været inviteret til forestilling på Det kgl. Teater på Holbergs fødselsdag. I min skoletid 1913—19 fandt det ikke sted; men såvidt jeg kan se af årsskrifterne, er det sket første gang 1922 (efter skolens 100 årsdag?).

*Jens M.*

Den rigtige forklaring er den, at man i 1922, da man fejrede Den danske Skueplads' 200 års jubilæum, fra teatrets side begik den brøler ikke at invitere Sorø Akademis rektor med til festlighederne. Siden den tid har man gjort bod ved hvert år at invitere III g til en forestilling på Holbergs fødselsdag.

*Red.*

### † DØDSFALD †

#### Rentier Louis Langkjær \*7.-7. 1890 — †2.-12. 1957.

Om formiddagen, den 2. december, døde rentier *Louis Langkjær*, Axehus, Sorø, af et hjerteslag. Han var søn af den i sin tid meget kendte muremester Søren Langkjær † 1939 og hustru Hedvig, f. Larsen † 1926. Louis Langkjær gik på Akademiet i årene 1903—06, uddannedes ved handel og håndværk, havde uro i blodet og drog til Amerika, hvor han opholdt sig i to perioder. Efter hjemkomsten drev han i nogle år Suserup Mølle og senere en frugtplantage i Broby. For få år siden flyttede han imidlertid til Sorø, hvor hans hustru driver Fjenneslev mejeris osteudsalg i Storgade. Louis Langkjær's helbred var gennem årenes løb blevet stadig dårligere, og de sidste år var han delvis uarbejdsdygtig. Han efterlader sig foruden hustruen en søn af et tidligere ægteskab. Denne er bosiddende i Virum.

Louis Langkjær's brødre, der var gamle soranere, er: Muremester *Marius Langkjær* 1884—1952 (se Sor.-Bl., 37. årg., s. 38), Sagfører *H. C. Langkjær*, f. 1884, bosat i Sorø, og dommer i Aabenraa *Axel Langkjær* 1898—1956 (se Sor.-Bl., 41. årg., s. 87).

Da den yngste broder Axel var død 1956, skrev Louis efter læsningen af mine mindeord i Soraner-Bladet et venligt brev til mig med opfordring til at besøge ham i Sorø. Det lykkedes ikke, og nu er min legekammerat ikke mere. Op for mindet stiger de ubekymrede dage, hvor vi tumlede os i Axehus-komplekset, i den store gård og det mægtige ubebyggede areal helt ned mod redaktør Martins eventyrhave. Die schönen Tage sind zu Ende, tilbage sidder vi andre, grånede, men med gode minder at tære på.

*P. Sch.*

# SORANER-CRICKET

JANUAR 1958

## Nytår 1958.

Der går ikke lang tid efter nytår, førend cricketspilleren med stadigt stigende utålmodighed begynder at længes efter den dag, hvor et cricketbat og en bold i hånden endelig giver ham en fornemmelse af påny at bskæftige sig med noget væsentligt.

I år er vi særligt utålmodige efter at komme i gang i »Sorannerne«, fordi vi for første gang har lov til at tro, at kræfterne fra nu af kan koncentrerer om det væsentlige: selve spillet og klublivet.

»Sorannerne« har nu fundet et leje og fået sådanne levevilkår, at der også for en nøgtern betragtning er begrundet håb om, at den bliver mere end en døgnflue.

Vor økonomi vil kunne holde, hvis den trofaste skare af passive medlemmer forbliver trofast, og på Gentofte Stadion har vi på eengang fået Danmarks smukkeste cricketbane, de bedst tænkelige træningsforhold og den hyggeligste og mest hjælpsomme stadioninspektør nord for Alperne.

Rammerne er altså efterhånden i orden for at skabe et klubliv og en indsats i cricketmæssig henseende, der gør os værdige til at bære de soranske farver.

Vor eneste alvorlige bekymring er en vis ængstelse for, at vi ikke hurtigt nok får tilgang af unge soranere til afløsning af de mere veltjente kammerater på klubbens konkurrencehold. Men forhåbentlig løser dette problem sig selv — drengene ved, at de er mere end velkomne.

Ihvertfald er det for tidligt at overveje at slække på princippet om at bevare »Sorannerne« som en lukket klub.

Noget andet er, at vi nok bliver nødt til under en eller anden form at medvirke til, at der tilvejebringes en cricket-juniorafdeling på Gentofte Stadion — men lad os gemme det til generalforsamlingen, der også i år i strid med vedtægterne må vente til engang i april måned.

I håb om en hyggelig og gloriøs sæson nr. 5 ønsker »Sorannerne« alle medlemmer og sympatisører et rigtig godt nytår med tak for 1957. —by.

## — Så er der over.

Aktivfesten blev afholdt i A.B.s hyggelige klublokaler i Nørre Alle. Den blev yderst vellykket med en over-dådigt spirituel tale for damerne ved *Quist*, en velformet sang om årets fataliteter ved *Arnsbjerg* og en quiz med *Stenersen* som en sand Svend Pedersen. Under stor festivitas blev Fidusdrengen 1957 — en cricketmascot i klubbens farver — overrakt til Gentofte Stadions inspektør, der mellem venner lyder navnet »Malle«, og som sammen med sin frue var selvskrevne gæster. Klubbens hæderstegn (sølvknappen) blev for 1957 tildelt *Hørby* — ikke et øje var tørt . . .

Kontingentrestancer vedr. 1957 og tidligere år bedes venligst indbetalt på postgiro 625 60 — »Sorannerne«, Amagerbrogade 20, S.

Kontingentet udgør for passive medlemmer 10 kr. årl. — aktive spiller gratis det første år efter endt skolegang, de næste 4 år for 20 kr. og derefter for 50 kr. årligt.

Ved cricketforbundets repræsentantskabsmøde i Århus i november så man ikke mindre end 4 medlemmer af »Sorannerne«s bestyrelse: *S. O. Petersen*, *S. T. Nørgård*, *John Houberg* og *H. Hørby*. Til beroligelse for revisor må det dog noteres, at de to førstnævnte gav møde hlv. som forbundets næstformand og som redaktør af *Cricket*. Da *Hørby* tilmed af forsamlingen blev valgt til dirigent, blev *Houberg* den eneste, der ikke var anderswo engageret, og det faldt derfor i hans lod at modtage forbundets diplom for II-holdets placering som nr. 1 i den københavnske A-række. Af interesse for en videre kreds er kun at notere fra mødet, at den landsomfattende II division ikke blev til noget i denne omgang — der spilles altså fortsat i en østkreds og en vestkreds — samt at vore venner fra Sorø Cricketklub af 1931 med *Jørgen Correll* i spidsen var genstand for en spontan og yderst velfortjent hyldest.

Der er indtil 1. april stadig *klubaftener* på Gentofte Stadion den 1ste og den 3die torsdag i hver måned fra kl. 19.

*Det er ikke for sent endnu*: M.M.C. har på en usædvanlig instruktiv måde på 6 store, farvelagte plancher anskueliggjort, hvorledes cricket bør spilles. Et sæt er erhvervet og vil blive ophængt i »Sorannerne«s lokale på stadion.

»Cricket« — forbundets udmærkede officielle organ, der udkommer 8—10 gange årligt — går sin undergang i møde, hvis det ikke snarest får en 4—500 nye abonnenter. Det koster 15 kr. årligt — abonnement kan tegnes gennem »Sorannerne«s kasserer: *S. T. Nørgård*, Amagerbrogade 20, S. (SU 5058).

Redaktøren sørger for, at der altid står meget om »Sorannerne« i bladet . . .

## Turneringsplanen for 1958.

foreligger — mirabile dictu — allerede. »Sorannerne« skal spille således:

### I-holdet.

18/5 mod Slagelse (Slagelse), 1/6 Ringsted (Ringsted), 8/6 Korsør (Gentofte), 15/6 Køge (Køge), 22/6 Nyk. F. (Gentofte), 13/7 K.B. II (K.B.), 27/7 B.93 (Gentofte) og 10/8 Sorø (Gentofte).

### II-holdet.

7/6 Svanholm II (Gentofte), 21/6 Frem II (Frem), 6/7 Hillerød (Gentofte), 27/7 A.B. III (A.B.) og 9/8 Svanholm II (Gentofte).

Det er fint, at turneringslederen allerede har planen færdig, men hvad skal du dog nu bestille til foråret, S. O.?

# Holbergs fødselsdag

den 3. december 1957.

Vor velgørers fødselsdag begyndte i år aftenen forud med fjernsynets fremførelse af »Henrik og Pernille«; men da jeg endnu ikke har fået biografteater i min stue, må jeg nøjes med at referere, hvad pressen sagde om forestillingen: Holbergs hyggelige forvekslingskomedie var blevet til et hårdt, lidenskabeligt og frækt erotisk drama, med en dialog i helt moderne tone; Henrik og Pernille som et simpelt par, og Arv sagdes at have noget svajeragtigt over sig — det var muligvis et interessant eksperiment.

Selve dagen begyndte med den obligate kransenedlægning ved statuen foran teatret; lidt senere på dagen fik dramatikerens Kjeld Abell i undervisningsministeriet overrakt Holberg-medaljen med tilhørende ærespris — kr. 3.000. Prof. Oluf Friis karakteriserede Kjeld Abell som Det kgl. Teaters husdigter — hver gang der festes på Kongens Nytorv, er det Kjeld Abell, der skriver festspillet; den moderne digter har fornyet Holbergs skueplads, han har gjort dansk teater aktuelt ved at fylde det med vor tids problemer. Kjeld Abell takkede ærbødigt; med en vis benovelse gik han ind i rækken af Holberg-medaljens modtagere. Han tog det som et godt varsel, at Holberg stadig viser sig. Tre af hans komedier opførtes på fødselsdagen på københavnske scener; måtte Holbergs guddommelige latter føre os ind i den nye tidsalder, og måtte teatrets lukkede rum være forgården, hvor munterheden kan trives, og tidens tanker komme til udtryk.

Radioteatret markerede dagen med » Den elvte juni«, af den store satiriker skrevet for at lokke folk til; det er en slyngelkomedie, hvis hovedpersoner »rulles«.

Det kgl. Teater havde henvist fødselsdagsbarnet til Stærekassen; forhåbentlig ikke en degradering. Oehlen-schläger sidder udenfor teatret og slipper kun sjældent ind, Holberg sidder også udenfor, men opføres stadig; fødselsdagen burde være fejret på hovedscenen — nå — da man først havde forceret trapperne, blev der alligevel fest. Man begyndte med »Julestuen«, et ret skrap kulturbillede, hvor husets frue trods sine seks børn forekommende og glubsk bedrager sin aldrende ægtefælle (Karin Nellemose — Rasmus Christiansen), hvor den salvelsesfulde skolemester (Elith Foss) også betræder Amors farlige vej med den villige Pernille (Lise Ringheim), og hvor løjerne antager en så grov karakter, at vægterne må gribe ind. Dulmende fin virkede oven på den skarpe sovs mønsterkomedien »Henrik og Pernille«; her fortjener særlig Maria Garlands fantastiske Magdelone og Astrid Villaumes yndefulde Leonora laurbær.

Som sædvanlig var Sorø Akademi repræsenteret. Den fungerende rektor, lektor Marcus Pedersen, samt lektorerne Molde og Stevns Hansen var mødt i spidsen for III g, der som vi andre nød den kongelige scenes respekt for tradition og sammenspil.

Der sluttedes af på Grand, hvor Sor. Samfunds formand, landsdommer N. V. Boeg, og den fungerende,

Marcus Pedersen, begge med held søgte at variere de gensidige takketal, mens man nedsvælgede chokoladen og det bløde brød, og hvor gamle og unge soranere forenedes i kammeratlig hygge.

P. Sch.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i februar:

2. Diplomingeniør, kemiker *Hans Rose* (f. 1893), RFD 2, Stoney Hollow Rd., Northport, L. I., N.Y., USA.
3. Fabrikant, cand. phil. *Svend Høfler* (f. 1898), Rørholmsgade 18, Kbh. K.
3. Landsretssagfører *Lennard Knud Bech* (f. 1908), Vimmelskafte 42, Kbh. K.
7. Pastor *Niels Christensen Stampe* (f. 1908), Allinge.
9. Landsretssagfører *Henning Nyquist Arup* (f. 1898), Ved Stranden 10, Kbh. K.
11. Fhv. lektor *Ernst August Kiørboe* (f. 1883), Tønder.
11. Overassistent under magistraten *Ernst Richard Quirinus-Jensen* (f. 1908), Gislingevej 83, Brønshøj.
14. Cand. jur. *H. A. Møllerup*, (f. 1883), Tersløsegaard pr. Dianalund.
18. *Chr. Eli Baurup Jensen* (f. 1908). Findes ikke i mit kartotek.
19. Skovrider *Carl Henrik Lorenzen* (f. 1888), Hovedgård.
19. Ambassadør *Mathias Aagaard Wassard* (f. 1893), Paris.
21. Bankfuldmægtig (Handelsbanken) *Kaj Helge Wagner* (f. 1908), N. Jespersensvej 8. Kbh. F.
22. Grafiker, tegner *Benjamin Dahlerup* (f. 1898), Haselvej 46, Virum.
23. Civilingeniør *Jens Martin Sørensen* (f. 1883), adresse ukendt.
24. Gesandt *Gunnar Seidenfaden* (f. 1908), Bangkok, Thailand.
25. Rentier *Knud Nikolaj Damborg* (f. 1888), 100 Temple Chill Drive, Laguna Beach, Kalifornien.
25. *Helge Sick* (f. 1898), Skt. Knudsgade 26, Ringsted.
27. Manufakturhandler *Vagn Hagbarth Techt-Hansen* (f. 1893), Bogholderallé 9, Vanløse.
27. Politimester *Erik Borum* (f. 1908), Toftlund.

★

»Danmarksposten« for januar 1958 melder:

Civilingeniør *Edvard Lyngbeck* og frue har opholdt sig ca. 2 uger i Brasilien på en ferierejse, der fortsattes til Argentina. Civiling. E. Lyngbeck er chef for Falkonercentret, der for tiden opføres af Christiani & Nielsen, København, og har under besøget i Rio og Sao Paulo vist særlig interesse for brasilianske turist- og hotelforhold.

## Kronikker.

K. K. Steincke prøver i kronikken »Moralsk selv-erkendelse« (»Berl. Tidende«, 22. november 1957) at definere, hvad moral er, og beskæftiger sig med spørgsmålet om, hvordan man i praksis skal kunne enes om et moralsk fællesideal. Dette sidste konkluderer i fremhævesen af Kristi bud: »Elsk din næste som dig selv« og »Dømmer ikke, at I ikke skulle dømmes«. Disse to moralske hovedkrav retter sig efter K. K. Steinckes formening i samme grad mod egoismen og dømmesygen i privatlivet som mod løggen og magtbrynden i det offentlige liv.

I Martin Andersen Nexø's efterladte roman »Jeanette« er der et kapitel, der har karakter af et angreb på K. K. Steinckes ministervirksomhed i 30-erne. I den anledning diskuterer den fhv. i »Demokrati og injurier« (»Politiken«, 30. decbr. 1957) problemet: Er det rigtigt, at en politiker skal affinde sig med bundfalske anklager for groft embedsmisbrug og umenneskelig optræden, således som domstole og rigsadvokat synes at mene? I dette særlige tilfælde bad K. K. Steincke rigsadvokaten om at ville se på sagen, men denne svarede, at han »efter nøje overvejelse« havde besluttet, ikke at rejse tiltale. Denne afgørelse og dens motivering finder K. K. Steincke utilfredsstillende, især da den ene udgiver i et indlæg i »Politiken« for 20. november for sig selv og den anden udgiver har givet tilslutning til beskyldningerne mod Steincke. Denne ser i den offentlige anklagemyndigheds passivitet over for offentlige beskyldninger, f. eks. mod ministres embedsmisbrug, en fare for demokratiet.

Dr. phil. Poul Helms' kronik »Kirken nu« (Berl. Tidende«, 13. december 1957) søger at finde årsagen til vor tids svigtende kirkelige interesse og finder den deri, at kirkens mænd »stadig fastholder og prædiker om ting, som de umulig kan antage i bogstavelig forstand og end mindre vente, at andre skal gøre det«. F. eks. trosbekendelsen — den apostolske — den lyder i kirkerne kun, fordi Grundtvig har fundet ud af, at den var et ord af Herrens egen mund, skønt den stammer fra det 2. århundrede, og oven i købet med senere tilføjelser. Hvem kan i bogstavelig forstand tænke sig kødets opstandelse, hvem kan tro på opfarten til himlen, når man ved, at verdensrummet er uendeligt, eller nedfarten til dødsriget eller helvede, og hvordan er det med den såkaldte overnaturlige undfangelse?

Ud fra disse urimeligheder forsvarer dr. Helms den liberale teologi, som han kalder et ærligt forsøg på at skaffe plads for en kristendomsopfattelse, der ikke udelukkede en anerkendelse af den livs- og verdensanskuelse, som vi alle lever i. Liberale præster med fyldte kirker har dr. Helms truffet i Schweiz. Og det evige liv — hvordan skal man forestille sig det i enkeltheder? Man forestiller sig det ofte som en evig ungdom. Hvad så »med de nyfødte børn eller de senile lallende oldinge, de sindssyge eller storforbryderne uden trang til omvendelse?« Storforbryderne kommer i det dertil indrettede helvede, og de andre? De må jo mødes i en fælles ungdom ☺: de er blevet helt andre væsener. Dr. Helms slutter med at konstatere, at kirken er et tem-

melig snævert samfund, der hos os vist kun har »den fordel, at den styres af en verdslig myndighed, og at en mere eller mindre uvidende teologi vanskelig kan komme til at gøre sig gældende«.

Dr. Helms imødegås af sognepræst, dr. teol. E. Munch Madsen, Tranekær, der karakteriserer dr. Helms som en rationalist, der aldrig vil fatte, endsige indlade sig med usandsynlighedens gud. Pladsen tillader ikke at referere dr. Munch Madsens gendrivelse i enkeltheder; men hans kronik »Fornuften og troens væsen«, der kan læses in extenso i »Berl. Tid.«, 19. december 1957, fremhæver, at virkeligheden ikke er udtømt med den såkaldt rationelle, ligesom han gør opmærksom på, at forskningen nu sætter den apostolske trosbekendelse længere tilbage i tiden, muligvis til selve urkristendommen, og at det uendelige verdensrum findes i den *fysiske* verden. Dr. Helms besvarer denne kritik i en replik (»Berl. Tid.«, 21. december 1957). Det meste her i tilværelsen er af mystisk art, mener dr. Helms, men dette lader sig ikke diskutere; vil man diskutere dette, må man nødvendigvis bruge fornuft og forståelige argumenter.

Universitetslektor, dr. phil. Henning Fenger spørger i »Julebrev fra Paris« (»Politiken«, 21. december 1957), hvorfor man ikke anmelder mannequinopvisninger eller rettere sagt mannequinerne selv. Henning Fenger blev hurtigt færdig med at se på frakker, hatte og kjoler — han fordybede sig i stedet i studiet af disse effekters bærere og fandt ud seks, hver med sin stil og personlighed; en af dem var som lige trådt ud af et maleri af Watteau. Han dvæler ved den noget matte teatersæson og omtaler især Marcel Aymés farce »Den blå flue«, en antiamerikansk satire af ret banal art. Til slut fortæller om inflation og krigen i Algier, der går fransk-mændene på nerverne.

Fhv. justitsminister A. L. H. Elmquist fremhæver i »Afskaffelse af HRS-prøven« (»Politiken«, 12. december 1957), hvad der ud fra et sagførerstandpunkt og ud fra befolkningens interesse kan siges om afskaffelsen af højesteretssagførerprøven. Set fra begge sider — mener Elmquist — bør prøven afskaffes; den er forældet, den er ubillig mod den dygtige landsrettsagfører, der ingen muligheder har for at skaffe sig prøvesager, og den er urimelig mod landets borgere, der må have ret til frit at vælge, hvilken advokat de vil have til at føre deres sager for højesteret, når deres egen sagfører ikke vil gøre det eller ikke kan det.

★

Efter alt dette alvorlige skrider vi til at citere lidt fra »Politiken«s »At tænke sig —«.

Først et par strøtanker, der tilskrives den store forhenværende:

Unge piger drømmer om at blive hvide brude. De fleste gør det nu bedre, og bliver endog *gra*-vide.

Steincke

forhen- og forhåndenværende.

En kvinde kan være sexet og kantet, men hun må helst ikke være sekskantet . . .

Steincke.

Forhåndenværende.

Videre lidt Ingemanniana:

De spørger — Vi svarer nødigt

— Hvem var det der skrev »I alle de rigere lande«?

Fra synonymordbogen:

Sorø og Omegn = Ingemannsland.

★

Minister *Helge Wamberg*, Paris, der er født i Sorø 1888 som søn af daværende pastor W., meddeler i »Sorø Folketidende« for 20. december 1957 nogle indtryk af »Min barndoms jul i Sorø præstegård«, sådan set en pragtpræstation, da det er 65 år siden han tilbragte en jul i fødebyen. Minister Wamberg omtaler blandt hans forældres venner amtmand, kammerherre Emil Vedel; postmesteren, grev Knuth, krigsveteran fra 48, digteren og Homeroversætteren Chr. Wilsters enke Charlotte W. og m. fl., også akademilæge Gjellerup, der holdt af at understrege sin ateisme, og om hvem følgende prægtige anekdote berettes: Han kom engang lidt genert smilende op til pastor W. »Pastor, jeg har gået Dem i bedene. Gamle madam Jensen er lige død, og da jeg så, at hun ikke klarede den i mange minutter endnu, kunne jeg ikke tilkalde Dem. Jeg bad Fanden gale mig Fadervor med hende. Var det forkert, pastor?« Pastor W. omfavnede ham for dette. Helge Wambergs jul i Sorø blev grundlaget for hans festligholdelse af denne højtid gennem livet. Han har nedskrevet disse minder på en 7. sal i Avenue des Champs-Élysées, »Verdens skønneste gade og i verdens skønneste by — næstefter Storgaden og Sorø naturligvis«, slutter W.

## Soraner-frokosten

den 2. januar 1958.

Kongens Nytorv var i hvid vinterdragt, og sneen faldt blidt og yndefuldt på vagtparadens bjørneskinds-huer og de sølverne horn, medens tambourerne stadig forsøgte at fjerne snefnuggene fra de stramme trommeskind. Frokost på en 2. nytårsdag — der kom nok ingen. Jo — Soranere er nu trofaste. De strømmede op gennem »Grand«s nymalede opgang.

Først kom 1951'erne *Høeg Thougard* og søløjtnanten *Rostgaard*. Så arriverede formanden *Boeg* og *Fejlberg* (begge 1900) og *Buch* (99) samt *Michelsen* (03), 1902'erne: *Bonnesen* og *Louw*, den nygifte *Perch-Nielsen* (21), *Anonymus* (19) flot og rødmosset, *Trolle* (10), *Ørkild* (09), arkitekten *Fink* (27) med stort dejligt skæg (distancerer fuldstændig formanden) og *Stauning* (29) — ganske uden skæg. Endvidere næstformanden *Clausen* (25), *E. V. Michaelsen* (21), *Marquard* (også fra 21), *Saxtorph* (40) og det tidligere bestyrelsesmedlem, tandlægen *Mogens Poulsen* (35) nu Vordingborg — en meget sjælden gæst — foruden flere andre.

Der var naturligvis en stadig gentagen hilsen: Godt nytår, — så vedholdende, at en af de ældre årgange med rektor *Hoff* (»Gåsen«) som forbillede hæftede en seddel på sit frakkeopslag med ordene. »Tak i lige måde! Ganske handigt!

Værten tog imod i spisesalen og hilste også på — ad nytåret — og frøken Termansen og fru From var tjenende ånder ved det smukt pyntede bord med soraner-bannerne og de rød-gule bordløbere.

Sildemaden var som sædvanlig excellent og snapsen duggende kold, formandens velkomst hjertelig, skålen for Sorø velformet og hurraråbene fuldtone. Efterpå serveredes der en herlig Pilaff. Mange spiste to portioner.

Så talte *Clausen* for den trofaste soraner *Perch-Nielsen*, der nu atter var indtrådt i ægtestanden (at han tør). Det var vel derfor, han så så strålende rask, munter og helt genfødt ud. Vi lod ham med jubelråb leve.

*Perch* var genertheden selv — men øjensynlig glad for hyldesten — og takkede rørt. Han sluttede med en lovtale over alle gode egenskaber — deriblandt trofast kammeratskabsfølelse — hos gamle soranere — egenskaber han takkede dem for.

Stemningen ved bordet var høj, og en særdeles fornøjelig skolehistorie fra *Michaelsen* vakte stor munterhed, og man glædede sig med *Clausen* over, at understøttelsesfondenovre fra vor fynske afdeling havde fået 100 kr., hvormed det hang således sammen. Afdelingen havde efter aftale med værten sammenkaldt til en Holberg-aften i »Den gamle Kro« i Odense. Da Fyn-soranerne kom, var intet i orden. Værten havde glemt det hele. Han lod sig på stående fod idømme en konventionalbøde på 100 kr. til Understøttelseskassen. Og så løb Holberg-aftenen af stabelen.

*Louw* berettede i forbindelse med meddelelse ved sidste frokost om den fremtidige fredning af soraneren *Herman Bangs* grav på Vestre kirkegaard, at nu var Soransk Samfund og Dansk Forfatterforening samlet gået til Københavns Magistrat med et andragende til denne om vedligeholdelse fremover af graven. Borgmester Weikopp havde i overensstemmelse med tidligere overfor »Politiken« udtalt sig meget velvilligt om sagen. Det samme havde administrationschefen for Begravelsesvæsenet Rostrup gjort i Statsradiofonien. Det kunne man jo kun være tilfreds med.

Som et kuriosum tilføjede *Louw*, at det eneste blad, der var kommet galt af sted ved omtalen af hele denne sag, var »Dagens Nyheder« — tidligere »Nationaltidende« — hvor *Bang* i en række år i 80'erne havde været ansat som højt skattet medarbejder. — Bladet havde offentliggjort en artikel den 1. januar med et billede ikke af *Herman*, men af den i januar 1942 afdøde overretssagfører *Axel Bang*. (Forstående munterhed).

Så kom pludselig frk. Termansen med glas til »Kage på fod«. Man efterforskede den ædle giver, og nysgerigheden steg og steg. Cognac'en kom og spredte en liflig duft under salens smukke, gamle loft. Vi drak giversens skål og gisnede på flere. Men det blev aldrig opklaret. Uanset dette smagte den 3-nede bedårende. Og soraner-sluddereren steg til uanede højder. Den fortsatte helt ned ad trapperne til den sneklædte Lille Kongensgade. Og vi fortsætter torsdag den 4. februar, thi soranere lever jo ikke *alene af sildemad* og »Pilaff«. —

En anden af dem.



BOGTRYKKERIET

**SELANDIA**

Fælledvej 19  
Kbhvn. N.  
Tlf. Nora 7366-8538

holger due

Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 8538 eller NORA 7366

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.



*hver 5 Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**



Til Lands -  
Til Vands -  
i Luften ...

# ZONE REDNINGSKORPSET

Stationer over hele Landet

Tegn Abonnement

TH. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

### Axel Olsen

Køkkenudstørsforretning

Slotsgade 30

Telefon Sorø 454

Det nye blazermærke til gamle  
soranere kr. 10,00. Send evt.  
Deres gamle skolejakke til os, og  
vi isætter knapper m.m., samt  
påsætter mærket for en pris af  
kr. 25,00

**ORLA V. NIELSEN**  
Herre- og drengeekvipering  
SORØ

N. Chr. Tyndeskov Pedersen  
Landsretssagfører

Nyropsgade 37, Minerva 1020  
København K.

### SorøBeklædningsoplæg

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Unfor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eff.**  
Telf. 67

### VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor

Sorø Telf. 713 og 1171

### Johs. Brinck

aut.

Gas- og Vandmester  
Sorø

## MERKUR A/s

HERMODSGADE 24

Central 16888 *Kaffe og The en gros*



HARALD QVIST  
Landsretssagfører.

Gregers Tage Nielsen's efft.

Kronprinsessegade 32

C. 3264 Palæ 7710

## BANKEN

for **SORØ**

OG OMEGN

*Aktievelokal*

## V. STEINS

analytisk-kemisk

LABORATORIUM

NØRREVOLDGADE 12

KØBENHAVN K. Tlf. 4143-10143

## C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

VEDELSGADE 14

Tlf. 358

SORØ

## Sorø TAXA

Boldhusgade 3

Kører DAG og NAT

Telefon 18 — 1168

### Sorø Tøjrenseri

v/ Karl Hansen

Absalonsgade 7

Telf. 216

### Otto Christiansen

*Sig det med Blomster*

Alleen 3

Telf. 509 - 529

Sorø

### Coldings Conditori

SORØ

F. Paulsen

Telefon 656

*Ledig*

*Kähler*

Korsør

### KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



FILTRIFABRIKEN  
NORDEN A/s

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

## MOGENS KROG-MEYER

Landsretssagfører

Gothersgade 100, K.  
Minerva 5800

*Nichro*  
FORCHROMNINGSANSTALT

### Teknisk Haardchrom

H. J. WINTHER

Værkstedvej 15-17, Valby  
Telf. 30 1754

## ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

C. 1940 - 9864.

H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

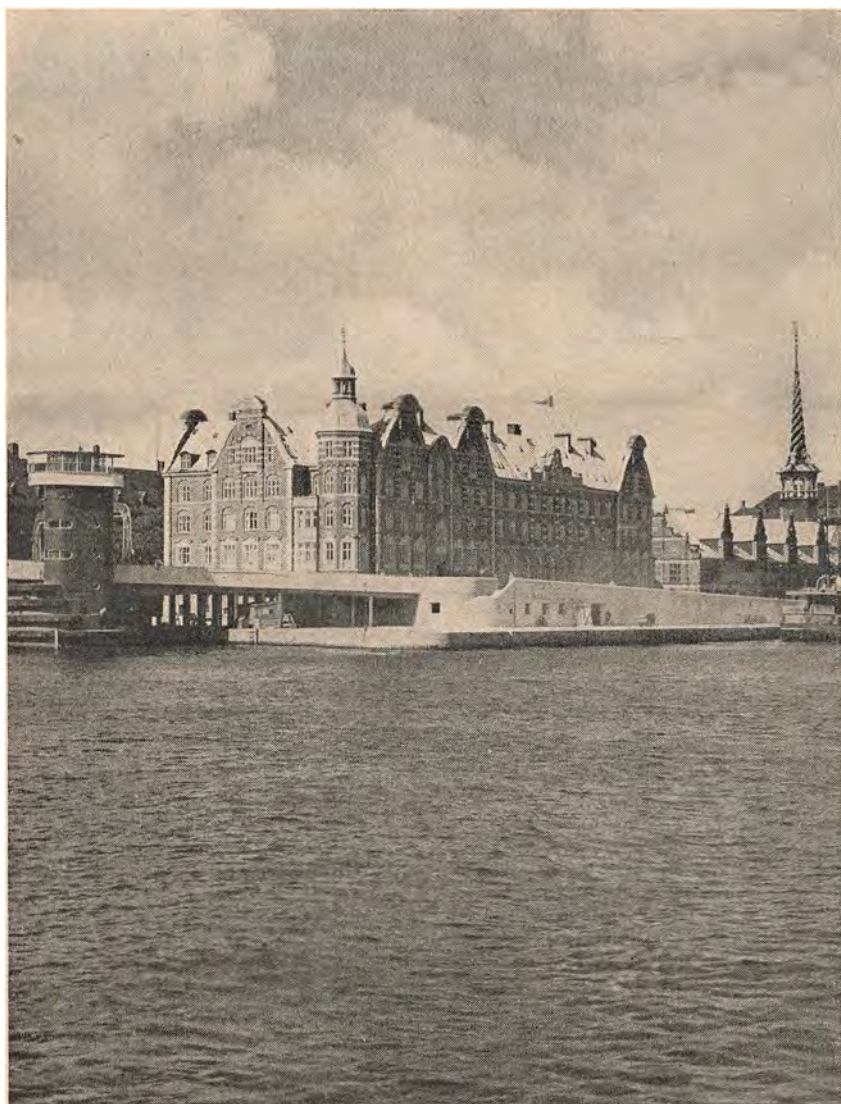
### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 2 . FEBRUAR

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538



# SORANER-BLADET

FEBRUAR 1958

43. AARGANG

NUMMER 2

## Et lille Carl Bagger-Klenodie

En Nyerhvervelse til Sorø Akademis Bibliotek

Af redaktør *Eyvind Rafn*

I tilslutning til den ganske vist lidt korte, men dog ret lødige række af fund, som er gjort de seneste måneder af digteren, den gamle soraner Carl Baggers personlige efterladenskaber, dukkede der også ganske uventet en bog af mere end almindelig værd op. Det er et uadæligt vel bevaret, pænt indbundet eksemplar af en hel årgang af det ugeblad, der udsendtes som fast tillæg til den af Carl Bagger redigerede Fyens Stiftstidende. Bagger (født 1807, død 1846) redigerede også tillægget — og hvad mere var, han offentliggjorde i det de nyeste resultater fra sin harpe — foruden en lille perlerad af muntre og for vore øjne at skue hidtil oversete prosastykker. Dette faste tillæg til den stadig udkommende Fyens Stiftstidende hedder: „Bidrag til Tidshistorien“. Det har en undertitel, som lyder: „Et Ugeblad, i Forbindelse med Fyens Stifts Adresse-Avis.“

Hele denne sjældne årgang, som omfatter tiden fra den 6. januar 1837 og frem til og med den 22. december samme år, fik chefen for Akademiets bibliotek lektor Balslev nys om tilstedeværelsen af.

Lektoren havde held til at erhverve den for biblioteket, hvor den allerede står, når disse linjer læses.

I betragtning af, at Bagger først var kommet til Odense og begyndt sit virke som redaktør

ved Fyens Stiftstidende fra 12. november 1836, er det lidt forbavsende at se den flid, hvormed han evnede at gøre sig gældende i tillæggets spalter med offentliggørelsen der af resultaterne fra ganske nye rideture på Pegasus. Allerede i det første nummer for nytåret 1837 møder vi hans dramatiske digtning „Lieutenanten paa Valpladsen“, og der forløber ikke mere end tiden til det første majnummer, før Baggers harpe atter lyder — denne gang med den kendte digtning „De tvende Kirker“ med stemningerne fra hans opvækstår i Roskilde og senere i Sorø. Domkirken i Roeskilde og kirken i Soer har her stemt hans sind til de kendte strofer fra Roskilde:

Et Blik for det kolossale,  
Et Øre for Aftenens Vind,  
For Dyrets og Træets Tale,  
For Folkenes sørgende Sind.

Mens dette er grundstemningen i hans Roskilde-tid, så begynder Sorø-versene med den kendte tydelige tilkendegivelse af, at han fandt Sorø for lidt for åndsforladt og altfor provinsiel til hans hartkorn:

Derfra kom jeg til det snævre  
Sorø med sit Bøgekrat;  
Kirkens Taarn var brændt til Grunden,  
Phønix steg først af sin Nat.



I betragtning af årstiden, den frodige højsommer, som Bagger havde forudsætninger for at nyde i fulde drag ude ved Næsbyhoved Sø i Odenses frugtbart smilende omegn, så er det atter et personligt, dybt vemodigt arbejde, hvormed han henvender sig til sin allerede da opmærksomt lyttende læserskare, som ikke havde været sen til at finde ud af, hvem man havde for sig blandt medarbejderne. Læserskaren må vente helt til slutningen af juli, før den lærer det gladere spil fra Baggers harpe at kende. Det sker i den kun fire vers lange studentsang, afsunget ved skovballet i Søemosen den 26. juli 1837 — og den er altså mindst et par år gammel.

Nej, Carl Bagger var ikke glad — var ikke ved frejdigt mod sin første sommer i Odense!

Men hvad mener prosaisten Bagger om denne udtalelse om hans Humeur — helt enig synes han ikke at være i den?

Mens de forannævnte fire digte alle er optagne i den samlede udgave af Carl Baggers værker, så stiller det sig anderledes med en række prosabidrag i den nu af Akademiet erhvervede sjældne årgang af det faste tillæg. Her vil man kunne glæde sig over at møde Knud Lyne Rahbek endnu engang. Skønt professoren som bekendt lukkede sine øjne for stedse i 1830, så offentliggør tillægget dog et indlæg fra ham underskrevet: Eders troe Forbeder salig Knud Lyne Rahbek. Dette indlæg fra salig Rahbek følges af et fire spalter langt satiriserende brev fra en borger ved navn Morgenstund. Dermed er vi nået frem til en solid, lille Carl Bagger overraskelse. Thi efter indlægget fra salig Rahbek følger et vittigt gjort ganske ny „Tiile Uglespejel Historie“, som foregiver at være prøve på „et lidet Skrift, der vil udkomme i Løbet af Sommeren.“ Den er signeret med Baggers fulde navn. Den omhandler en rejse, Uglspil skal have gjort i Jylland. I tillægget et par uger senere følger endnu et par prøver på denne muntre satiriker, prosaisten Carl Bagger. Vi følger således Uglspil i hans virke som huslærer i Løgstør; vi får videre at vide, hvad Uglspil bedrev i præstens hus, og vi hører om, hvordan Uglspil foruden at få tid til at virke som lærer „tillige udvidede sig og var en Stifter af Kommitteer.“ For den, som måtte have lyst til at redegøre for Carl Baggers talent som ironiserende petitjournalist, findes der således nu et lettilgængeligt, omend mindre materiale på Akademiet.

Tilbage bliver måske, at man sidder med en

## Ungdoms- og forårsfesten

*finder sted*

**lørdag den 12. april i**

**Studenterforeningen**

(Kongesalen)

Righoldigt program . Nærmere i bladets martsnummer

★ ★ ★

følelse af, at problemet hvorvidt Bagger be- fandt sig vel som journalist i Odense i den første tid, alligevel er lidt uklart. Jeg skulle dog tro, at han har givet et tydeligt svar alligevel. Hvis min læser vil have tålmod lidt endnu og følge med helt frem til det nummer af tillægget, som udkom dagen før Lille-juleaften, så vil man pludselig dér finde det vemodsfyldte digt „Skipperens Genfærd“ med linjen

*Jeg maatte gaae fra dig, min stakkels Viv*

og med den ganske kendte slutningsstrofe næppe kunne tvivle om den dybe sorg i Carl Baggers sind over at fejre julen fjernt fra kæresten Thora Fiedler, som var og blev den eneste kvinde i hans liv, og langt fra hans egen rige vår med de varme, lysfyldte juleaftener på herregården Basnæs, mens han endnu gik som elev på Akademiet sammen med Thoras brødre og forældre og Thora selv:

*Og Skikkelsen steg i Skibet igjen;  
Og sporløst det strøg ad Vandfladen hen,  
Men paa Dybet, hvor Stormen drøner og gjalder,  
Det sank i de gjennemsigtige Haller.*

Svar på det rejste lille problem samt på andre findes også i det udvalg af sine samtidige digterkollegers arbejder, som Bagger var med til med flid og venlighed at få offentliggjort i tillægget. Et digt af en af tidens mest kendte skribenter Claudius Rosenhoff taler sit eget, stille sprog ved emnevalget. Det samme kan vist siges at være tilfældet med, hvad den norske digter Munch offentliggjorde hos Carl Bagger i tillægget af vers, blandt andet om Napoleons moder.

*Forbud mod eftertryk.*

# PERSONLIGE MINDER FRA GYMNASIETIDEN

(Omkring 1920)

## VI

### *Hos Stine.*

Klares vejret en forårsdag og anes sommeren dør langt ude i disen, begynder store alumneskarer demonstrativt at prise sommer — eventuelt på helbredets bekostning. Skidt, det værste, der kan ske, er vel en lille uges ophold på sygehuset hos den rareste, klogeste, elskeligste af alle sygeplejersker . . .

Så går det i bar figur, cigaretrygende, „naturkæp“-svingende (stok, hund og kæreste er forbudt i skolens reglementer!) og fløjtende, eventuelt syngende ud ad „Philosophgangen“ til kaffen, der venter hos gamle Stine.

Alle alumnerne kender hende, alle har været dør, nogle allerede som små, da de, ensomme og pinte af hjemvé, græd deres ellers fuldkomment upåagtede tårer ud i hendes kaffekopper — mange først som store, da de røg deres første, endnu forbudte cigaret og måske sågar drak en kende vin dertil.

Rektor og lærerne kender også meget vel gamle Stine; nogle af dem har endog besøgt hende, da de selv var elever, for Stine har boet her i ualmindelige årrækker og brygget sin kaffe for utallige drenge.

„Hvad er det, jeg hører, Stine, at De giver drengene lov til at ryge herude, ja, de drikker oven i købet vin? Det er jo forbudt i skolens reglement?“

„Ja, det er rigtigt nok. Jeg har det ikke med at forbyde drengene noget herude. Men . . . jeg holder så urimelig meget af tobaksrøg . . . og . . . kan rektor ikke huske, at De selv kom herud, da De var dreng? Da gik det s'mænd li'sådan!“

Se, det er der jo ikke meget at svare på.

— — —

Nu er Stine gammel; men sindet er da ungt endnu, og stadig følger hun sine drenge, taler med dem og får blomster af dem og de første bøgerene, hentet livsfarligt ned fra toppen af de høje træer. Nu må Stine have en kone til hjælp i huset — men kaffen, den laver hun selv, for den skal være god, altså.

Stine sidder i den store stol ved komfuret, der altid er varmt, altid i virksomhed. De store

hænder har arbejdet hårdt i ungdommen, nu ligger de, lidt uroligt, hen over den sorte kjole, eller de sysler ilfærdigt med kaffen. Hovedet er hældet lidt forover. Rynkerne taler om viden og hjertevarme, de store, åbne, grå øjne følger alt, og de ser på den talende, som lå alt åbent for dem, forstående, beroligende. — På væggen hænger de gammeldags køkkenredskaber, de ser så pudsigt meddelsomme og personlige ud, de har et liv bag sig, en historie. På komfuret, foran det store røgrør, der går ind i væggen, står kaffekanden. Den er unægtelig ny — de gamle døde af slid —; men den forstår sin opgave, den glider ind som et led i helheden, hjerteligt vinkende med sin optimistiske tud.

I stuen ved siden af larmer drengene. De drikker kaffe, ryger og synger, nu og da fejrer de Stine, nu og da drikker de en lærers åndelige gravøl.

Der står altid et par af de yngre udenfor for at varsko, om en „snyder“ eller selveste rektor skulle være i farvandet. Hvad iøvrigt fornøftigvis ret sjældent sker — efterhånden.

På Stines fødselsdag samler drengene sig i køkkenet, som Stine aldrig forlader, for at hylde hende, og hendes største glæde er da, når de vil synges en eller anden sang for hende. Fra lystigheden og vrøvlet og stridighederne inde i stuen går så de unge stemmer hurtigt over i en rigtig sang, måske endog en af Inge-manns salmer.

Der skal ikke meget til for at gøre Stine glad: Da hun nu er så gammel, at hun taler om at holde op her og rejse bort til sine gifte børn, og drengene så synger:

*„Og Stines minde skal bestå,  
så længe bogen spejler  
sin top i søen blå . . .“*

— da lyser den gamle kones øjne, og den rynkede, rystende hånd visker et par tårer bort, som har listet sig frem over kinden.

*„Helge, fhv. yngling“.*

# Kunstmuseet i Sorø



J. Fr. Vermehren (1823—1910): Landskab med Lyng Kirke ved Sorø. Baggrundsstudie til maleriet „En sædemand“ 1859 på Statens Museum for Kunst. Vermehren, der var født i Ringsted, gik på Akademiet 1838—43, i hvilket år han blev student. Han var elev af Harder, Akademiets tegnelærer. Studiet er malet i april 1858 og var på udstillingen af soransk kunst i 1936. Museumsvennernes gave for 1957.

## Flot klaret

Sorø Cricketklub gennemførte sæsonen 1957 med et enestående smukt resultat. — Under ledelse af Jørgen Correll (1927) har klubben arbejdet sig frem fra en hensygnende tilværelse for nogle få år siden til at være den førende i tre turneringer, nemlig i mellemrækken, seniorer (kreds 21), hvor man spillede 7 kampe, som alle vandtes.

Dernæst juniorrækken (kreds 42), hvor man spillede 5 kampe, vandt de fire og spillede den femte uafgjort.

Endelig drengerækken (kreds 21). Her spilles 4 kampe, hvoraf tre vandtes, medens een spillede uafgjort.

Som en flot slutsten på sæsonen vandt klubben Danmarks-mesterskabet i juniorturneringen i en kamp mod Esbjerg; denne kamp vandtes med 1. halvleg og 20 p.

Klubbens forskellige hold tæller adskillige gl. soranere og elever på Akademiet, her skal nævnes: Helge Sarø (1930), Erik Richardt (1947), E. Bille-Christensen (1949), Ole Hoff Clausen, og på seniorholdet desuden følgende gymnasiaster: Jørgen Hansen, Jørgen Petersen og Poul

Handlos Andersen. Charles Lønholdt har på grund af sygdom ikke kunnet spille i 1957.

På juniorholdet spiller følgende elever: Niels Ole Jensen, Jørgen Kofoed, Peter Muxoll, Ole Halken, Palle Hansen, Jens Jensen og Per Nørsgaard. Endelig på drengeholdet følgende: Torben Quist, Ove Scherning, Jess Petersen, René Møller og Jon Truelsen.

Klubben har desuden et lilleputhold, dog vistnok uden elever fra Akademiet, og på Correll's tilskyndelse vil der blive afholdt en lilleputturnering i år. Aldersgrænse 12 år!

Klubben planlægger en tur til Holland til sommer med juniorerne, den skal vare 14 dage, og man har tilsagn om 5—6 kampe med hollandske drenge. Det bliver dejligt, men dyrt — ca. 250 kr. pr. deltager (plus lomme penge!) Correll vil derfor ikke være spor ked af at modtage bidrag, og han fortjener det. Han og Sorø Cricketklub blev hyldet på Dansk Cricketforbunds store årlige delegeretmøde. Vi slutter os til denne hyldest med ønsket om, at klubben må bevare sin standard.

R. E. B.

## Soransk Samfunds Fyns-afd. fejrer Holbergs fødselsdag

Aldrig har man i de fynske soraneres glørværdige historie kunnet mindes en lignende tilslutning, som da 44 soranere med vakre ledsagersker torsdag den 3. december 1957 dukkede frem af mørket omkring Odense Teater for at festligholde Holbergs 273-årige fødselsdag.

Selv om man ikke havde kunnet formå teatret til en Holberg-forestilling, blev det trods alt en vellykket teateraften. Humor er humor, enten man så stilles overfor Holbergs frodige og saftige sjællandske vid, eller man — som i dette tilfælde — får præsenteret de bittersøde, ja, beske dryp, som den franske elegantier Jean Anouilhs funkefyldte „Stævnemøde“ besidder i rigt mål.

Efter et par timers megen morskab og lidt eftertænksomhed invaderedes „Den gamle Kro“s hyggelige lokaler, hvis selskabslokale dog ikke rigtigt var bygget til menneskemængden, hvorfor en mindre part — og selvfølgelig den altid uheldige referent — blev forsat til den slyngelagte gårdstue. Grundet på de dårlige akustiske forhold nåede derfor kun svage stumper af veltalenhedens kor frem. Således kun velkomsthilsenen og levet for vor gamle skole — i den sygemeldte formand *Suhr Henriksens* fravær fornemt tolket af kassereren *Mogens Møller*, den utrættelige fortaler for vore damer *Axel Liebmann* og sidst, men ikke mindst *Kai Thranes* pæne ord til bestyrelsen. Gode kilder fortæller, at man derefter også ved hovedbordene stærkt udhungrede kastede sig over den lette fynske ma', der var til-



ført enkelte forfriskninger. Midnatshanen gol, før man brød op fra det hyggelige kammeratlige samvær.

\*

PS. Et agtværdigt medlem ankede over, at navne- og årgangsopråbet atter måtte savnes ved en ellers dejlig sammenkomst. Det utilstrækkelige referat kan kun for sent fastslå de tilstedeværendes navne, nemlig: Frigast, Moth, Stecher, Landsperg, de Neergaard, Hans Larsen, Ingerslev, Holstein, Holger Nielsen, Thrane, Veik, A. K. G. Nielsen, Teusch sen., Irgens Hansen, Jarby, Borch Jacobsen, Faber-Rod, Liebmann, Mogens Møller og Jordan samt hele skovfamilien Mørk Hansen.

## † DØDSFALD †

### Fhv. inspektør Gustav Adolph Mourier

\*1.-4.1885 †11.-1.-1958

En kort notits i „Berlingske Tidende“ for 12. jan. d. å. meddeler, at fhv. inspektør *Gustav Adolph Mourier* er afgået ved døden. Jeg lærte ham at kende som en trofast soranerkammerat og en festlig fælle i hjemmeværnet. Han blev omtrent 73 år gammel og havde næppe indtil for et par år siden, da han pådrog sig en lungebetændelse, nogen sinde været syg. Ved øvelserne i hjemmeværnet, hvor han havde gjort tjeneste som næstkommanderende og skydeinstruktør ved kompagni Skamlebæk, skånede han aldrig sig selv. Man måtte beundre, hvad den aldrende mand ydede også rent fysisk i det frivillige værn, hvortil han som en selvfølgelighed havde meldt sig. — Hans friske måde at tage besværlighederne på, også de mere personlige, kunne stå som eksempel for andre.

Vi er mange, der vil savne ham.

*Æret være hans minde!*

*Osvald Due.*

\*

*Gustav Adolph Mourier* gik på Sorø 1897—98 og boede hos oldfrue fru Damkier. Han var født på Valdemarskilde ved Frederikslund, hvor hans fader var godsejer. Trods det, at han kun havde tilbragt ét år på Sorø, var han en trofast og interesseret soraner, der kunne fortælle mange gode historier fra Sorøtiden. Han var i mange år herregårdsforpagter og havde i den sidste snes år været medindehaver af Teglværksgårdens særprægede herregårdspension.

*P. Sch.*

### Godsforvalter Axel Albrecht Borges

\*24.-7.-1866 †22.-1.-1958

Den 22. januar døde et af Soransk Samfunds ældste medlemmer, godsforvalter *Axel Albrecht Borges*. Han var soraner i dobbelt forstand, født i Sorø, hvor faderen Jens Hansen Borges (1825—1889), der stammede fra en hollandsk emigrantslægt, siden 1857 havde været fuldmægtig på Sorø amtskontor og tillige i ca. 20 år var medlem af byens råd. Moderen Laura Kirstine var født Stylsvig. Axel Borges kom i 1877 på Akademiet, tog 1883 IV.klasses hoved-

eksamen, aftjente sin værnepligt, var i fem år på amtskontoret i Sorø og blev efter at have taget dansk-juridisk eksamen 1891 fuldmægtig og sekretær hos kammerherre Castenschiold, Borreby ved Skælskør, helt fra skanse 2; 1892—94 var han sagfører-fuldmægtig hos prokurator Strøbech i Korsør, blev derefter godsfuldmægtig på grevskabet Holsteinborg, men udnævntes året efter til godsforvalter på Borreby; dette blev indledningen til 63 års trofast og pligtro tjeneste på den gamle, skønne borg; han boede med sin familie midt i en i gården indrettet bolig og tjente, som før nævnt, først den ovenfor nævnte berømte Carl Castenschiold (1837—1919), dernæst baron Blixen Finecke, der var forpagter på Borreby, så hofjægermester A. F. H. Castenschiold (f. 1874), ovennævntes søn, (1919—45 ejer af Borreby), og sidst A. F. H. Castenschiolds søn, hofjægermester, godsejer C. C. H. Castenschiold (f. 1907), udgået fra Sorø Akademi 1925, borgens nuværende ejer.

Hele sit liv igennem fulgte godsforvalter Borges Sorø og den gamle skole med interesse og glæde, og ved begravelsen fra Borreby kapel var godsejer C. C. H. Castenschiold og dennes ældste søn Carl Henrik Castenschiold (f. 1934), student fra Sorø 1952, to gamle soranere, blandt dem, der bar den gamle, tro tjeners kiste. Godsforvalter Borges familie har stærk berøring med Sorø. Hans moster var *Sine Jensen* (1831—1915), i sin tid økonoma og sygeplejerske ved Akademiet, alle tiders sygeplejerske i retning af menneskelighed og forståelse (se om hende Sor.-Bl., 1. årg., s. 92), hans søster *Marie Borges* blev gift med senere sparekassedirektør Johannes Sevel og var moder til kontorchef *Aage Sevel* (1890—1948), r.'05 (se Sor.-Bl., 34. årg., s. 3), bankbogholder i Sorø *Axel Sevel* (f. 1895, udg. '12) og fru *Karen Sevel*, Sorø (f. 1898, r.'14; sidstnævntes søn *Ove Sevel* (f. 1922, s.'40), er berømt som chef for Nordisk Film Junior (se Sor.-Bl., 42. årg., s. 98). Godsforvalter Borges efterlader sig datteren Olga Borges og sønnen Paul, han hørte ligesom civilingeniør Emil Holm, der døde den 22. november 1957, til de gode soranere, der holdt traditionerne fra det minderige Sorø i hævd, og som ved deres ranke færd og pligtopfyldenhed kan tjene os andre som forbillede.

*P. Sch.*

### Læge Hother Tolderlund

\*5.-10.-1870 †1.-2.-1958

For kort tid siden lod dr. Tolderlund sig indlægge på Rigshospitalet for en halslidelse; en mundbetændelse stødte til, og da kræfterne i forvejen på grund af et svagt hjerte var små, bukkede han den 1. februar under for døden.

*Hother Adam Tolderlund* blev født den 5. oktober 1870 på Aarup ved Aabenraa, hvor faderen Edvard Actoni Tolderlund (1821—1907; på Sorø 1832—37) var forpagter; hans hustru Sophie (død 1903), var født Dencker. Også dr. Tolderlunds farbrødre var soranere: Lægen Carl Emil T. (1813—98; på Sorø 1826—32, s.'32) og præsten Julius Ferdinand T. (1815—1869; på Sorø 1826—32, s.'32). Også dr. Carl Emil T.s søn gik på Sorø: det var kontorchef i

Fra

Til

*Fremsendes uden følgebrev:*

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal \_\_\_\_\_

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den /

Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager



  
holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 8538 eller NORA 7366



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse

— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**

Landmandsbanken Otto Vilh. Emil T. (1846—1933; s. 65).

Hother Tolderlund kom 1882 til Sorø (1886—87 var han i Vestindien med fregatten „Jylland“) og gik 1889 ud med studentereksamen; på samme hold var bl. a. Akademiets rektor fra 1911—41 Henrik Raaschou-Nielsen; 1889 blev også H. M. Chr. X. student, men H. M. har beklageligvis ikke frekventeret Sorø Akademi. Hother Tolderlunds ældre brødre var: Borgmester i Viborg Johan Christoffer T. (1856—?); på Sorø 1868—74, s. 74), Carl Edv. Sophus T. (1857—73; på Sorø fra 1868, død i Sorø), og landmand Ferd. Vald. T. (1860—1915, på Sorø 1872; udg. 1876). Livet igennem bevarede Hother Tolderlund Sorø i venlig erindring og gæstede af og til stedet; som det kan være tilfældet med ældre, var det også hos ham; han fandt ikke udelt behag ved udviklingen på Sorø efter hans tid; men vi har jo alle vort billede af, hvordan det skal være, og det udelukker heldigvis ikke, at vi inderst inde vurderer Sorø og minderne dernede fra.

Hother Tolderlund tog med. eksamen 1896; 1898 nedsatte han sig som praktiserende læge i Horsens; her havde han lige til 1937 en stærkt påskønnet virksomhed, var tillige skolelæge og læge ved Sct. Josefs hospital i Horsens og opnåede 1918 specialistanerkendelse i kirurgiske kvindesygdomme.

Interesseret i sin stands og sine kollegers kår trådte Hother Tolderlund ind i et aktivt organisationsarbejde, tilknyttet Den alm. danske Lægeforening; her begyndte han allerede 1909 som repræsentant, blev senere medlem af hovedbestyrelsen og var formand 1934—40. Også arbejdet i Rigsforeningen til bekæmpelse af reumatiske sygdomme og Den danske Kræftkomité har han været knyttet til, og overalt gjorde han fin fyldest; kyndig i sit fag, en fin forhandler og en repræsentativ skikkelse.

Efter de mange arbejdsår i Horsens slog han sig ned i Rungsted; og her havde jeg af og til lejlighed til at træffe ham; her lærte jeg en fin og idealistisk personlighed at kende, klog på livet, altid beredt til at berette om svundne tider og — frem for alt — en dansk mand, hvem Sønderjylland og i de senere år Sydslesvigs kår lå stærkt på sinde. En samtale endte uvægerlig med Slesvig, og da han skulle på hospitalet, sendte han til en mand i Rungsted, hos hvem vi samledes, et brev om sin tilstand og et lille varmhjertet digt om Sønderjylland. Til det sidste blev han sig selv lig: en fin mand og en fædrelandskærlig mand, der godt — når man ihukommer sin egen lunkenhed — kan gøre os andre flove.

P. Sch.

## De 200 raske gamle Soraneres stipendium.

En gammel soraner, læge P. M. Sørensen, Vrensted, har tegnet sig som konsolidant til stipendiet.

Herefter er der ialt 47 konsolidanter, og stipendiet ser gerne dette antal forøget yderligere til gavn for de unge studerende.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i marts:

1. Oberst, kammerherre *Hans Magnus August Fog* (f. 1893), Vesterport 2, Næstved.
2. Forf., dir. *Louis E. Grandjean* (f. 1898), Linstovsvej 1, Rungsted Kyst.
6. Regnskabschef (Overformynderiet) *Carl Johan Wetche Schmidt* (f. 1888), Ved Volden 12, København K.
6. *Christian Qvist* (f. 1878).
10. *Victor Lauritzen* (f. 1898).
13. Baneingeniør, sektionschef *Frederik Jørgen Hansen* (f. 1888), Borgmesterbakken 18, Horsens.
14. Forpagter *Eggert Georg Hansen* (f. 1908), Castrupgaard pr. Fuglebjerg.
17. Sparekassedirektør, sagfører *Svend Oster Hansen* (f. 1893), Sorø.
18. Kontorchef (Landmandsbanken) *Niels Alfred Helms* (f. 1893), Kildegaardsvej 8 A, Hellerup.
20. Ingeniør *Hans Chr. Carl Theilmann* (f. 1893), c/o Messrs. Holst & Co. Ltd., Windsor House 50, Calthorpe Road, Edgbaston, Birmingham 15.
21. Arkitekt *Jørgen Verner Stubbe Teglbjærg* (f. 1908), Ørnevej 19<sup>a</sup>, København NV.
24. Læge *Peter Kabell* (f. 1873), Glumsø.
27. Assistent (Stat. Dep.) *Ingeborg Hvam* (f. 1898), H. P. Ørumsgade 6, København Ø.
28. Stationsforstander *Viktor Lars Karl Diekmann* (f. 1893), Birkerød.
30. Oberstløjtnant *Ernst Gustav Adolf Niels Brix* (f. 1873), Vesterbrogade 186, København V.

Under 20. januar 1958 er det tilladt afdelingschef i Statsradiofonien, redaktør *Aksel Dahlerup*, R<sup>1</sup> af D., at anlægge og bære Ridderkorset af den franske Æreslegion.

Amtsfuldmægtig, cand. jur. *Knud Christensen* (s. 30) er blevet kontorchef ved Ribe stiftamt.

Årlig tilbagevendende glædelig begivenhed: Dr. phil. *Poul Helms*, Sorø, har fra Carlsbergfonden fået tilsagn om understøttelse til sit videnskabelige arbejde. Denne gang er det udgivelsen af Aristoteles' skrift om digtekunsten, der skal oversættes, indledes og kommenteres.

Siden 1849 har Selskabet for Danmarks Kirkehistorie udført et stort arbejde for udforskningen af vort lands kirkehistorie. Selskabet har publiceret dels værker om danske kirkeforhold, dels udgaver af kirkelige kildekrifter og sidst, men ikke mindst, tidsskriftet *Kirkehistoriske Samlinger*, der begyndte at udkomme 1849 og nu i sine mange bind rummer et imponerende materiale af hidtil utrykte aktstykker samt afhandlinger. I de senere år har tidsskriftet under Selskabets formands, nys afdøde dr. Bjørn Kornerups ægide fået en frugtbringende vitaminindsprøjtning — og nu føres tidsskriftet videre af

to nye redaktører, prof., dr. teol. Niels Knud Andersen og pastor *Knud Banning* (s.43). Jeg skriver så bevæget om dette værk, dels på grund af dets værd, dels fordi nu en soraner er med i redaktionen og endelig, fordi jeg engang har ejet samlingen, men i en letsindig og trængende stund skilt mig af med den for en ringe pris. Komplet noteres den — ganske vist en toppris — i antikvarboghandelen til 1200 kr. Ak!

*Kronikker:* Universitetslektor, dr. phil. *Henning Fengers* sidste kronik „Nye franske bøger og skribenter“ („Politiken“, 24. januar) karakteriserede nogle af efterårets mest omtalte franske romaner. Af overordentlig betydning for en fransk litterær karriere er to ting: Tildelingen af en litterær pris og — som slutkulmination — indlemmelse blandt de uddødelige : optagelse i Det franske Akademi. Der hersker derfor stor spænding, når de store litterære priser uddeles — dette sker i slutningen af november og i begyndelsen af december. *Henning Fenger* vurderer klogt og anskueligt præmie-tagerne og omtaler tillige *Christine de Rivoyres* livsglade „La Mandarine“, der opponerer mod den kendte *Sagan'ske* tristesse.

På dansk grund bevæger vi os med *K. K. Steincke*, hvis kronik „Det med den hule hånd“ fortæller om en situation, som han *ikke* havde i sin hule hånd („Politiken“, 25. januar). At den store fhv. gemenligen har situationen i den hule hånd, betvivler ingen, og han oplyser det ved at genkalde en erindring fra sin Sorøtid. Forf. *Finn Gerdes* havde i en tidligere kronik fortalt om sit snyderi i skolen (ikke Sorø), og *K. K. Steincke* siger ud fra dette:

„Naturligvis morede *Finn Gerdes's* snyderi i skolen mig, selv om han var lige ved at blive afsløret. Det minder mig om en af mine meriter som elev på Sorø Akademi. Nu var jeg ganske vist — i modsætning til ham — en både interesseret og flittig elev — undtagen i religion, noget jeg mente, man skulle tro på og ikke betragte som eksamensfag. Læreren — kaldet „Peder“ — var dog af en anden opfattelse, ikke mindst hvad *Luthers* lille katekismus angik.

Denne bestod imidlertid for mit vedkommende af løse blade til anvendelse under bordet ved afhøringen. Nu havde „Peder“ den ejendommelige vane ved afhøringen at anbringe sig foran eleven og den ejendommelige uvane af og til at lade sine fingre glide frem og tilbage over bordkanten; men ved at indgvide sidstnævnte med blæk lykkedes det mig hurtigt at holde ham i en sådan afstand fra dette særlige bord, at jeg ved afhøringen i ro og mag kunne dyrke *Luther* under bordet.“

Den fint causerende fremstilling dvæler nu ved en politisk episode, hvor *Steincke* klærede den. Og med wesselsk sans for „svinkeærinder“ omtales videre „kvinden“ — her — mener forf. — har hans to kronikforgængere (den anden er *Ole Juul*) sikkert aldrig haft situationen i den omtalte hule hånd, „hvis de da ellers er normale, d. v. s. har det ligesom *Anatole France*, der kun nærede den højeste agtelse for to møbler, nemlig bordet og sengen,

og hvad han herved sigtede til er klart, hvis man da tør sammenligne ham med den, hvis epikuræisme fandt behag i den måde, på hvilken de atomer, der dannede en kvindes legeme, var ordnet. Og det tør man vel nok, når man bl. a. har studeret „*Dronning Gåsefod*“ og „*Guderne tørster*“.

For sit eget vedkommende har *K. K. Steincke* altid været klar over, hvor farlig enhver situation er, når den anden part er en kvinde. Endelig i kronikkens sidste par spalter kommer beretningen om en situation, som *St. absolut* ikke havde i sin hule hånd, men hvor han oven i købet brændte sig „offentlig og afgørende“. Det var i 1936:

Under behandlingen af mit forslag til ændringer i retsplejeloven diskuterede jeg bl. a. med „to så betydelige talere og relativt betydelige tænkere“ som de herrer *Elgaard* og *Pürschel*, hvilken sidste hævdede, at nogle af ændringsforslagene var „taget med tang“, hvortil jeg svarede, at det ville jeg ikke håbe, „for når der skete skade ved tangforløsning, går det altid ud over hjernen“, og da det ærede medlem, hr. *Pürschel*, der til syvende og sidst havde foretaget formuleringen (tangforløsningen), ville han vel, når alt kom til alt, ikke hævde, at der skulle være noget i vejen med hans hjerne.

Hr. *Pürschel* svarede: „Når den højtærede minister ... antyder en bekymring for, at det skulle være gået ud over min hjerne, må jeg dertil, som den relativt betydelige tænker jeg er, have lov at sige, at mig bekendt har en tangforløsning endnu aldrig virket uheldigt på overlægens hjerne.“

*Steincke* slutter: „Der var ikke noget at gøre. Det var ham — og ikke mig — der havde situationen i sin hule hånd“. Og oven i købet var presse- og tilhørerlogerne tæt besat!!

Apropos jurister! Blandt opponenterne ved landsretssagfører *I. Günther Petersens* disputats for den sjældne juridiske doktorgrad (den 28. januar) optrådte foruden de to officielle én ex auditorio, nemlig ingen ringere end vort Samfunds formand, landsdommer *N. V. Boeg*. Disputatsen handlede om ansvarsfraskrivelse (af interesse for transportvæsenet), men vor vittige formand bemærkede, at bogens titel vel også måtte tage sigte på trykfejlene! Også sproget kritiserede landsdommeren; doktoranden havde bl. a. skrevet „By Land And Sea“, hvor det hedder „Or“, hvad der gav landsdommeren anledning til at bemærke: „De er måske blevet påvirket af den leg, jeg husker fra min ungdom: Jeg gik mig over sø og land“. Den oplagte landsdommer gjorde stor lykke med sin opposition. I „Berl. Tidende“ (29. januar) har *Otto C. gengivet* formandens karakteristiske fysiognomi, han ses, parat til et udfald.

Prof. *Steen Eiler Rasmussen* fortæller i dagbladet „Børsen“ følgende anekdote om *Martin Nyrop*, Rådhusets navnkundige bygmester: Under diskussionen om en noget puristisk boligkarré, bemærkede *Nyrop*: „Det kan ikke være gode mennesker, som laver sådan noget. Det er monotont og nedtrykkende for dem, der skal bo i huset“. Dertil svarede *Steen Eiler Rasmussen*: „De har jo selv sagt, at man skal

være sand og ærlig, og når nu opgaven er trøstesløs?" Karakteristisk for Nyrop kom så følgende:

„Kender De en påfugl? Godt! Har De lagt mærke til, at der sidder tre små dippedutter på dens hovede? Véd De, hvad de er til? Ingenting! Men når Vorherre har kunnet lave sådan en lille morsomhed, så kan vi andre vel også have lov! . . .“

Efter hvad „Berl. Tidende“ meddeler, vil tre Holberg-stykker om kort tid udkomme i London i nye oversættelser. For 100 år siden kom derovre de sidste Holberg-oversættelser, og de er nu givetvis helt forældede. Det drejer sig om „Jeppe på Bjerget“. „Det arabiske Pulver“ og „Kilderejsen“. Initiativet til udgivelsen kommer fra Danmarks gode ven, forfatteren og oversætteren Reginald Spink. Den danske presseattaché Harry Agerbak har anbefalet støtte til udgivelsen, der støttes med et bidrag på 5000 kr. fra det danske undervisningsministerium. Skuespillene udkommer som led i serien The Drama Library. Denne udgivelse indebærer tillige muligheden for, at Holberg nu — hvad der hidtil aldrig har været tilfældet — kan blive spillet på britiske scener, muligvis på universitetselskabernes udmærkede amatørscener.

De tre ovennævnte stykker er nu udkommet.

Der er som bekendt hausse i sexus-litteratur for tiden. Alle kender Mykle-sagen i Norge, og nu er turen kommet til Henry Millers „Sexus“, der i øjeblikket er for domstolen. Blandt de vidner, der udtalte sig om dette omstridte værk, er den danske lektor i litteratur ved Oslos universitet, Erling Nielsen (s. 38). Han finder, at Henry Miller er en betydelig forfatter, der har lagt et nyt stykke land under sig og skabt sin egen på éngang afskrækkende og tiltrækkende digteriske verden. At disse seksuelle skildringer er meget dristige og chokerende, finder han ikke så mærkeligt. Derimod udtalte den norske professor i litteraturhistorie Kristian Schmidt, at mange af bogens åbenhjertige episoder var ganske unødvendige for bogens sammenhæng, og at den kunne have skadelige følger for ungdommen.

Den 26. januar afsløredes på Forest Lawn-kirkegården i Los Angeles et mindesmærke over den dansk-amerikanske filmskuespiller og H. C. Andersen-forsker Jean Hersholt. Mindetalen holdtes af chefredaktør Leif B. Hendil. Han takkede venen Jean Hersholt, der både som amerikaner og som dansker, som kunstner og som menneske, gav os oplevelser og minder, stadig friske og mere levende end selv den skønneste billedhuggerkunst.

Den høje alder 100 år opnåede den 13. januar fhv. arbejdsmand Niels Chr. Andersen, Slangerup. Han er født i Sorø, faderen var medhjælper hos fisker Peder Bluhme på Sorø og Pedersborg søer. Han må have en ualmindelig hukommelse, idet han tydeligt mindes digteren B. S. Ingemann, med hvem han som ganske lille gik tur i Akademihaven i Sorø.

Ved Unge Hjemms møde i Sorø den 16. januar holdt kordegn, overlærer Poul Nielsen et foredrag: „Hvad fortæller kirkebøgerne?“ Kirkebøgerne fra 1757,

1857 og 1957 blev gennemgået; slægternes liv og skæbner passerer gennem dem for vort blik. I kirkebogen for 1857 forekommer navnet Bernhard Severin hyppigt: Sorøborgerne hædrede den berømte digter B. S. Ingemann ved at lade deres drenge opkalde efter ham. Tillige var han meget anvendt som fader; ikke mindre end 52 gange nævnes han som gudfader for børn. (Altså: Ingemann, der ikke kunne blive fader, måtte trøste sig som fadder. Red.)

Vi indfødte soranere har alle fra vores barndom snart gribende, snart lystige minder om teatret på hotel „Postgaarden“. Det var en primitiv scene uden tekniske finesser; en af de berømteste dekorationer var den røde stue, der tjente mange forskellige formål. Jeg husker den fra årene omkring 1900. Men den er rimeligvis ældre. „Sorø Folketidende“ har opgravet en notits fra 1907: Den kendte røde stue: „Elverhøj“ har været opført paa Theatret i Sorø, og det gik, som det kunne „under de forhaandenværende Omstændigheder“, d. v. s. de indskrænkede Sceneforhold. Riddersalen paa Højstrup var den gammelkendte røde Stuedekoration, og i Menuetten traadte de dansende hverandre over Tærne. Og musikken, udført paa Klaver, var næsten værre end ingenting.

Også jeg har overværet „Elverhøj“; men det var i 1899. Det var det første teaterstykke, jeg overhovedet så, derfor endnu den dag i dag levende for mig. Som følge af det stærke indtryk, denne forestilling gjorde på barnesindet, kan jeg ikke se uhildet på „Elverhøj“, der jo af intelligensen tiltrakkes i nutiden som noget tyndt sprøjt; for mig står den som indbegrebet af skær romantik og klar historie, en lykkelig forening af skuespil, syngestykke og ballet.

Fra den idylliske fortid vender vi os til den hårde nutid, atomtiden. Heldigvis gør mange forskere og videnskabsmænd sig til talsmænd for atomenergiens fredelige udnyttelse, og da de fleste af os på det område er „uvidende læg(ds)mænd“, er det heldigt, at en kendt og kær soraner, lektor E. Nordahl Svendsen, som det nyeste i rækken af sine kendte, fortrinlige populariserende foredrag har udarbejdet et om „Atomet i fredens tjeneste“ med tilhørende film, sikkert en god og påkrævet orientering. Her forklares alt om begreber som atomer, elektroner, protoner, neutroner, uranisotoper m. m., og de forskellige grundlæggende fysiske teorier, der først førte til konstruktionen af atombomben og nu til atomenergiens udnyttelse i fredens tjeneste, omtales. Rundt om har lektor E. Nordahl Svendsen vundet ry ved på en populær måde at redegøre for naturlærens mysterier, og mange gamle soranere vil sikkert, når lejlighed gives, benytte denne til at skaffe sig kundskab på et område, der for eftertiden vil være af vital betydning.

\*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.

Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.

Selandia Bogtryk, København.

# Soraner-frokosten

DEN 6. FEBRUAR

Sne — sne — overalt — og så var det *tøsne*. Man vadede og sjokkede — selv Vagtparadens gardere sjokkede. Ikke særligt præsentabelt eller opløftende.

Og soranerne sjokkede mod „*Grand*“. Værten *Bang Hansen* mente kun, der kom ganske få på grund af vejret. Men de er trofaste, de gæve soranere. De sjokkede ind i stadig strøm og lavede oversvømmelse på gulvet. Værten begyndte at vride hænder. Han havde tænkt at delikatere os med den *Gyldenspjæt'ske* livret: *Sprængt oksebryst med hvidkål* — og nu strømmede der så mange til. Han fo'r ned i køkkenet — og det viste sig, at han „klarede pynten“ med bravour.

Hvem var så de mange? Der var formanden *Boeg* (00) og vor muntre, mangeårige næstformand *Clausen* (25), *Bonnesen* og *Æres-Louw* (begge 02), den nu ganske muntre *Schønning* (05) — fuld af latinske citater, som han altid lancerer fortrinsvis for realisterne —, *N. H. Rasmussen* (06), *Michelsen* (03), *Ebbe Friis* (07), dr. *Kindt* (10), *Otto Mackeprang* (13) og som ny gæst: Pastor *Paul Nedergaard* (14) samt „*Anonymus*“ (19) — frisk og vinter-rødmusset. Af tyvernes og tredivernes soranere bemærkede vi: *Perch-Nielsen* (munter og nygift) og *Skodshøj* fra Viborg (begge 21), *Bastue Jacobsen* (22), *Børge Baggesen* (24), *Kann Rasmussen* — „*Lille Mandø*“ kaldet — og den nøjagtige og præcise, ved navneopråbet: *Svend Georg Conrad Kamman* (begge 1927). Endelig *Erik Johansen* (38) og *Hammerich Damm* (fra 39), samt enkelte sent arriverende.

Formanden bød velkommen og motiverede en skål for vor gamle skole (kraftige hurraråb) For at få overstået det mere højtidelige meddelte *Louw*, at han af en af de tilstedeværende nys havde modtaget 100 kr. til *Phoenix-Fonden* til konfirmationshjælp til en lille soraner, som skal „stå“ på kirkegulvet i vor gamle klosterkirke palmesøndag. Vi er altid meget taknemlige for sådanne gaver. Og der er hårdt brug for dem.

Samtidig meddelte *Louw*, at der er tegnet 3 konsolidanter til „*200 raske gamle Soraneres Stipendium*“. Det var for de gæve soranerbødre: *Aage Lind*, *Jonas Lind* (i Paris) og for afdøde *Theodor Lind*. Herved var der ialt 50 konsolidanter indenfor stipendiet. Det har man været 13 år om. Og stipendiet skal være på 200.

Vi håber, resten tegnes hurtigere — ellers bliver vi først fuldtallige i 1997. Han anbefalede stipendiet til sine kammeraters velvilje.

*Clausen* meddelte i tilslutning hertil, at det var *Soransk Samfund*, der i taknemlighed mod *Aage Lind* for hans prægtige kantate — der netop fyldte 25 år i fjor — havde tegnet ham som konsolidant (i stedet for rejsegodtgørelse til årsfesten — den han ikke ville have).

Så holdt *Mackeprang* en af sine fornøjelige taler, som mandede ud i en velkomst til *Paul Nedergaard*, som for første gang var til stede (almindelig tilslutning). *Nedergaard* svarede og takkede. Han havde læst referaterne i *Soraner-Bladet* af disse månedlige frokoster og glædet sig over det liv og humør, som han havde forstået herskede her. Han var gået herhen lidt ængstelig for, at han måske ikke helt passede i ensemblet. Det hændte jo, at man på restauranter fik en seddel diskret stukket ud: „*Deres nærværelse ønskes ikke. — Værten*“. (*Bang Hansen* lyttede bag portieren). En sådan havde han nu ikke fået. Tværtimod var han rørt over den velkomst, *Mackeprang* og kammeraterne havde givet ham. Og stemningen var jo netop så lys og hjertelig, som referaterne i *Soraner-Bladet* gav udtryk for. Han — og *Olrik f. Eks.* — havde ikke været særlig glade for Sorø-tiden, men denne venlighed og kammeratskabsfølelse, han her havde mødt, havde tændt soraner-lys i hans sjæl. Tusind tak herfor.

*Nedergaard* meddelte, at det var 50 år siden, at *Soransk Samfund* havde offentliggjort *matriklen* over gamle soranere. Det var sørgeligt, at den ikke var fortsat — og han henstillede, at dens fortsættelse blev taget under overvejelse.

Da han satte sig, bragte vor rare servitrice frk *Termansen* diskret *Nedergaard* en lille seddel (vel fra *Bang Hansen*?) sålydende: „*Velkommen! Håber snart at se Dem igen. Værten*.“ Den var *Nedergaard* ikke ked af.

Efter at *Schønning* med latinske citater havde talt for referenten (der rødmede) og samværet med soranerkammeraterne, fortalte *formanden*, at Københavns Magistrat havde meddelt, at den fremover ville vedligeholde soraneren *Herman Bang's* grav på Vestre Kirkegård, hvad der sikkert ville glæde *Louw*, der i 30-erne havde nedlagt et stort arbejde for gravens vedligeholdelse i de forløbne 20 år.

Så stak vi hinanden på næven og lovede at mødes igen den 6. marts — og vadede igen ud i snesjappet.

*En anden af dem.*

**CASCO GARANTI**

**GULDSEGL WIDESCREE TV 1802**  
 »Alle kan se! -  
 Største og klareste  
 billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON  
 GULDSEGL**

**Cøhr**  
 RUSTFRI

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

**Telefon 125**

Sorø Vildt- og Fiskehandel

STORGADE 37  
 Telf. 145 - 422

**FILTFABRIKEN  
 NORDEN A/s**

Lynby Høvedgade 4 - Lyngby  
 Direktør Peter de Neergaard

**GULDHORN OG LYKKEHJUL**  
 AF ASGER JORN

Menneskets kår i kult og kunst  
 Kendt maler skriver kundskabsrig bog  
 og sætter Guldhornenes gådefulde billedskrift  
 i en større kunstfilosofisk sammenhæng.  
**Kr. 30.00**

SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

**BOGTRYKKERIET  
 SELANDIA**

Fælledvej 19  
 Kbhvn. N.  
 Tlf. Nora 7366-8538

**HARALD QVIST**  
 Landsretssagfører,  
 Gregers Tage Nielsen's estf.  
 Kronprinsessegade 32  
 C. 3264 Palæ 7710

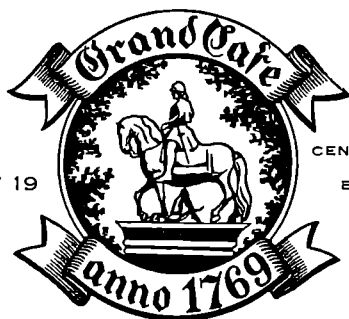
**H. MORTENSEN & SØN**  
 SORØ  
 Sorø 75

**MENMARK**  
 Borgernes Hus  
 Byen 8000

**OVER HELE LANDET**

*Sorøegnens Andelssvineslagteri*  
 Telefon Sorø • 717





KGS.  
NYTORV 19

CENTRAL 10.808  
BYEN 35.433

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

## Axel Olsen

Køkkenudstyrsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye blazersmærke til gamle  
soranere kr. 10.00. Send evt.  
Deres gamle skolejakke til os, og  
vi isætter knapper m.m., samt  
påsætter mærket for en pris af  
kr. 25.00

**ORLA V. NIELSEN**  
Herre- og drengeekvipering  
SORØ

## HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

K. H. JENSEN

## SorøBeklædningsoplag

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 87

## VALD, SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

## FRED. JENSEN & SØN

BRILLER - URE  
Telefon 82

★

Soraneremblemer

## H. HANSEN & SØN

Malersforretning

Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1883

## V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151  
Grundlagt 1917

**BANKEN**  
for **SORØ**  
OG OMEGN  
Aktieselskab

## SVEGÅRDS BOGHANDEL SORØ

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

## C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI  
VEDELSGADE 14

TLF. 358 SORØ

## Sorø TAXA

Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

## Sorø Tøjrenseri

vj Karl Hansen  
Absalonsgade 7  
Telf. 216

## Otto Christiansen

Sig det med Blomster

Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
Sorø

## Coldings Conditori

SORØ  
F. Paulsen  
Telefon 656

*Ledig*

*Kähler*

Korsør

## KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14

## SORØ MÆLKECENTRAL

1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

## MOGENS KROG-MEYER

Landsretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

*Nichro*  
FORCHROMNINGSANSTALT

## Teknisk Haardchrom

H. J. WINTHER  
Værkstedvej 15-17, Valby  
Telf. 301754

## ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 3 . MARTS

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N



holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

*Hvorfor støtter De ikke*  
**Soraner-Bladet**  
*med en annonce*

?

Ring til  
NORA 8538 eller NORA 7366



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBØES BRYGGERI**



# SORANER-BLADET

MARTS 1958

43. AARGANG

NUMMER 3

## Min læsning i barndoms- og skoletiden.

*Et erindringscauseri af Poul Schjærff.*

**M**in læsning — overskriften lyder som en kedelig dansk stil. Dansk stil i gymnasiet er for nylig af en af vore storpædagoger karakteriseret således: Den opøver eleverne til at skrive formelt korrekt om ting, de ikke har begreb om og ikke interesserer sig for — og lærerne til at bedømme emner, de ikke har begreb om (citeret i »Gymnasieskolen«, 15. febr. 1958). Karakteristikken skyder vel en del over målet, men såre mange elever ville utvivlsomt aldrig behandle de opgaver, de kommer ud for, hvis de ikke var tvungne dertil, og lærerne, der skal »rette« dem, anvender dertil en masse timer på et forholdsvis uproduktivt arbejde. Nå, den følgende »stil« er imidlertid frivillig, og den prosaiske overskrift skyldes blot manglende evne til at finde på en lokkende titel. Min hensigt er at fremlægge lidt åndelige erindringer; ens liv er heldigvis ikke blot kronologiseret og katalogiseret i offentlighedens talrige registre; det indre turde være det væsentligste. Udadtil er der ikke meget at meddele om »Mit ubetydelige Levnetsløb« (således kalder forfatterinden Charlotte Dorothea Biehl sine erindringer); jeg har ikke gjort mig fortjent til optagelse i »Kraks blå bog«, ej heller udmærket mig på nationens yndlingsfelter: sport og quiz; jeg har såmænd kun stræbt efter at få en smule ånd eller åndsliv ind i legemsrammen, det er det hele.

### I.

Men til sagen. Rungstedts prydt i det 18. århundrede,

Johannes Ewald, siger i »Levnet og meninger« (Sprog- og Litteraturselskabets udg. IV, 272): »Fra den første Tid af, hvor jeg kan erindre mig selv, og hvori jeg kjendte stærke og spiritueuse Drikke, har jeg altid været en determinert Elsker af dem« — ombytter man »stærke og spiritueuse Drikke« med ordet bøger, kan bemærkningen anvendes her (i parentes bemærket har »drikke« også en vis berettigelse — men med mådehold). At læse er for mig noget uundværligt, en nødvendig bestanddel af mit liv. På bagomslåget af en bog så jeg engang følgende sentens; om den stammer fra et eller andet klassisk værk, har jeg ikke kunnet efterspore, men jeg har tilegnet mig den som »et slags valgspog: »*Vita sine literis mors est*«.

Læselysten har altså tidlig været til stede; men man er jo ikke født med beherskelse af alfabetet i sammenhæng; derfor gav jeg mig før skoletiden frivilligt ind under, sammen med min broder, at lade mig indføre i bogstavernes mysterier — min søster foretog denne filantropiske gerning. Grundlaget var lagt, og resten af livet er egentlig blot en udbygning i enkeltheder, i dybde og i bredde.

Jeg har ikke som filisteren Jens Hansen hos Poul Møller på fire hylder opbevaret hver bog, der er terpet igennem, hvorfor jeg heller ikke som han med ét blik kan overse min »videnskabelige løbebane lige fra Rasmussens ABC til Haenleins Indledning«, men på min reol opbevarer jeg som en skat to af grundpillerne for min viden: F. C. C. Petersen: »ABC med

Kridttegninger«, 1896, udenpå prydet med en kækhane, og af min moder omhyggeligt sammensyet i ryggen, medens dette er opgivet for »Æventyrskatten. Udvalgte Æventyr for ældre og yngre Børn«, udgivet af Vilhelm Møller, 1882 (Vilh. Møller 1846—1904 var gl. soraner, student 1865 og kendt som udgiver af Carl Baggers skrifter). Æventyrskatten er ved fanatisk læsning i den grad gået op i limningen, at jeg efter behag meget bekvemt kan udtage et hvilket som helst blad til nærmere studium. ABC'en studerede jeg i den gudbenådede pædagog Annette Kaysens forberedelsesskole, Æventyrskattens historier læste min mor tålmodigt op for mig, indtil jeg selv kunne begynde at bane mig vej gennem eventyrlandet. Det meste af dens indhold samt billederne står uvisneligt i min erindring; læsning og liv var dengang ét; man levede med bogens skikkelser som med virkelige væsener, holdt af dem, frastødtes eller blev bange for dem. I lange tider turde jeg således ikke se på billedet af trolde i Asbjørnsens »Trolde i Hedals Skoven«; synet af de tre mægtige trolde, der kom trampende frem, mens de to små menneskedrenge sprang af sted, virkede så overvældende, at jeg med min hånd skjulte billedet og kun en gang imellem med en blanding af skræk og kildren sneg mig til at beskue det. Det samme var tilfældet med et kæmpebillede i en gammel »Familie-Journal« (1891, nr. 19). På to store midtersider sås en sunken damper, liggende på havbunden; rundt om menneske-lig; fra alle sider nærmer sig sære havuhyrer, deriblandt en kæmpegøle, omslyngende skibet med dets last af døde — alt holdt i en rædselsvækkende grønlig belysning; også her lettede jeg af og til forsigtigt en flig for et indblik i uhyggen, men for det meste smækkede jeg hurtigt bindet i.

Ak ja, hvor levede man med dengang; læsningen af Stevensons »Skatteøen« fremkaldte hos mig en flere dages feber, og en historie om en dreng, hvis syge mor kun kunne helbredes ved gravrust, skrabet af i en kirke, blev årsag til, at jeg ikke turde gå op i vores tomme lejlighed; men opholdt mig flere timer ude i det fri, til min mor kom hjem og brød den uhyggvækkende ensomhed. (Denne historie, opdagede jeg senere, er sikkert bygget over C. J. Boyes bekendte digt »Kirkeklokken i Farum«).

Min barndom faldt i sidste tiår af forrige århundrede. Dengang havde Chr. Erichsens forlag påbegyndt den berømte serie »Børnenes Bogsamling«; den kune erhverves for 10 øre pr. hæfte, 32 sider, formatet lille oktav, tiltalende afpasset, så vi børn følte, at det var noget, ordnet særlig for os; omslaget gult med en stående, læsende dreng. Havde man en bog samlet, kunne den fås indbundet i rødt komponeret (også kaldet kombineret) bind med den samme læsende dreng udenpå — alt for 60 øre! Ofte ønsker jeg, at

jeg endnu ejede nogle af disse bøger, men de er vist slidt op og umulige at få, antikvarisk; de nye større udgaver besidder ikke de gamles charme, illustrationerne er beregnet på de gamle små udgaver og står derfor ikke så godt på siden, før fyldte de denne helt.

Her svælgede jeg i Robinson Crusoes og Fredagsøliv, i indianerhøvdingen »Den gule Ulv«s ubarmhertige grumhed; med »Kaptajn Grants Børn« oplevede jeg det primitive Australien og skurken Yrton, med Jules Verne drog jeg »Jorden rundt i 80 Dage«, beundrende Phileas Fogg's stoiske ro og fortvivlet over, at tjeneren Passepartout før den lange rejse havde glemt at slukke for gassen; mit hjerte krympede sig ved den stakkels onkel Toms pinsler — men intet overgik »Børnene i Nyskoven«, den strålede og stråler endnu den dag i dag i bevidstheden som en lysende planet; om den alene kunne jeg skrive en hel artikel (læser, vær rolig, den kommer ikke!), men nøjes med her at konstatere, at samtlige bogens skikkelser, fra gamle Jakob til HM Karl den Anden, for mig var lige så levende som de mennesker, jeg daglig færdedes med i virkelighedens Sorø; undertiden identificerede jeg enkelte personer i bøgerne med dalevende; en af slavehandlerne i »Onkel Toms Hytte« mindede mig påfaldende om en bestemt person, jeg ikke kunne lide; hvem, husker jeg ikke mere, mens den hjælpsomme Osvald hos Marryat bar dyrlæge Nielsens træk.

Et par år efter skoletidens begyndelse gik historien op for mig i al dens fylde og farverigdom. Ovennævnte gudbenådede Annette Kaysen gjorde Danmarkshistorien levende for os, Nicolai Nielsens lærebog forsynedes med talrige »tilskrifter« med hendes så fine og skønne skrift; jeg grebes af en svar lyst efter at vide noget mere, yderligere bestyrket ved, at min far for min bror og mig forelæste »Valdemar Sejr« og »Erik Menveds Barndom«; i den gamle klosterkirke var jeg i selskab med Absalon og Valdemarstidens helte, og siden da har historien — videnskabeligt eller skønlitterært behandlet — været en af mine største glæder. Ni år gammel fik jeg af mine forældre i julegave Adam Fabricius' populære Danmarkshistorie, hvis to svære (i nutiden hedder det digre) bind jeg slugte fra ende til anden. Historien fik et muntert præg af sol og skovhygge, da jeg fik »Robin Hood« i hænde. Den og »Børnene i Nyskoven« har jeg nok læst mere end halvtresindstyve gange. På et bestemt sted på Banevejen ud mod Sorø landstation rykkede Robin Hood og hans skovgangsmænd frem, og jeg undte oprigtigt de fede bisper og Nottinghams borgmester at blive lænset for penge af den ædle røver Robin Hood, der kun tog fra dem, der levede i overflod. Storm Petersen har senere pillet lidt ved den romantiske røver ved tørt at fastslå, at Robin ganske

naturligt måtte plyndre de rige, da de andre ikke havde noget!! Men dette har ikke formået hos mig at tage glansen fra Robin og hans grønne undergivne.

## II.

Det hidtil omtalte omfatter årene, før jeg kom på Sorø Akademi, hvilken epokegørende begivenhed fandt sted efter sommerferien 1901. Om den tid kunne der naturligvis bemærkes en del; det kan muligvis realiseres en anden gang. Årene til og med daværende IV studerende var sandt at sige en blandet fornøjelse; min tilværelse forbitredes dels af matematikken, for mig fuld af uforståelig mystik (jeg fik at vide, at man kunne trække en hjælpelinie; men hvad den skulle hjælpe for, gik ikke op for mig), dels af min medfødte mangel på frækhed og en ligeledes medfødt forsyning af rødt hår — to fakta, der fremkaldte hoverende drillerier, som jeg stod temmelig værgeløs overfor. Billedet ændredes totalt i V og VI klasse — det blev den store idyl; de uhyggevækkende fag var borte, lærerne forholdsvis menneskelige, især tre af dem, og den store horisontudvidelse begyndte; nye verdener åbnede sig.

Til historien kom nu den danske litteratur; aldrig glemmer jeg overlærer Glahns dansktimer i IV klasse — det lod til, at der ikke krævedes et bestemt pensum; i hvert fald tilbragtes størstedelen af skoleåret med, at den fortrinlige oplæser Glahn foretog dels flere sagaer, dels en lang række folkeviser; særlig de sidste betog mig ganske: primitive mennesker, primitive følelser, kærlighed og had, kampglæde, det hele akkompagneret af en fin, let naturstemning. Jeg anskaffede mig prompte Svend Grundtvigs »Danmarks Folkeviser i Udvalg« 1882, læste og glædedes; den gamle poesi var ny og frisk, og enkelte linier og strofer virkede på mig med intensiv kraft. I et omkvæd som »Men Linden hun løves« brød den lyse, frodige danske sommer frem; og når jomfru Blidelil, tvunget af runernes magt, opsøger hr. Tidemand, hånlige afvises og derpå søger døden i havet, greb det tragisk-venmodige mig næsten korporligt, når jeg læste strofen:

Det var Jomfru Blidelille,  
gjorde Kors for Bølgen blaa:  
saa tog hun den liden grøn Sti,  
til Havsens Bunde laa.

Ja, hvor har jeg meget at takke skolen for i de sidste to år; rene glæder og impuls til fremtidig virke.

Led jeg nød og trængsler på den matematikfyldte skole, havde jeg heldigvis fred hjemme, og mange bøger blev grådigt fortæret. Jeg var en ivrig låner i

## Generalforsamlingen.

Soransk Samfunds ordinære generalforsamling  
afholdes

*fredag d. 25. april 1958 kl. 19.00 pr.*  
i Håndværkerforeningen, Dr. Tværgade 2  
med følgende

### Dagsorden:

1. Aflæggelse af beretning for året 1957.
2. Fremlæggelse af regnskabet for 1957 og budgetforslaget for 1958 til godkendelse.
3. Fremlæggelse af regnskaber for Soransk Samfunds fonds og legater (Understøttelsesfonden, Jubilæumsfonden, Støttefonden, Valdemar Petersens legat, Møllejejer Fr. Jørgensens legat) til godkendelse.
4. Fremlæggelse af regnskabet for de 200 raske, gamle Soranernes stipendium for 1/7-1956 til 30/6-1957
5. Fremlæggelse af regnskabet for „Soranerbladet“ og „Soranerbladets Fond“ for 1957 til godkendelse.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer; efter tur afgår *Clausen, Brincker, Lovmand Hvid og Suhr-Henriksen*.  
Endvidere har *Stubbe Teglbjærg* ikke ønsket genvalg; i hans sted foreslår bestyrelsen indvalgt *Torben Madsen*. *Ole Due* har p. gr. af sine arbejdsforhold ønsket at fratræde, og i hans sted foreslår bestyrelsen indvalgt *Dan Ibæk*.
7. Valg af revisor.
8. Forslag fra bestyrelsen om visse ændringer i vedtægterne for Soransk Samfund.
9. Eventuelt.

discipelbiblioteket, som styredes af den elskelige adjunkt Boesen; en af de første gange, da jeg aflevere en lånt bog, havde jeg troskyldigt på titelbladet skrevet: »En udmærket bog« — som jeg havde set, at andre havde gjort. Boesen opdagede det og dadlede mig for — skønt det var forbudt — at have skrevet i skolens bøger; jeg blev blodrød, ikke alene i håret, som allerede havde farven, men helt ned til navlen, som vist Gustav Wied siger, og var for fremtiden kureret mod slige formasteligheder.

I II kl. havde jeg store boglæder. På en eller anden måde opdagede jeg Ingemanns »Landsbybørnene«; med lidenskab kastede jeg mig over den tykke bog; kl. 12 for jeg hjem fra skolen, slugte middagsmaden

og fortærede bagefter kapitel efter kapitel af den spændende bog, indtil jeg atter skulle i skole kl. 3. Jeg skal forskåne læserne for enkeltheder — men også her kunne jeg skrive adskilligt om bogens mange skikkelser, som jeg aldrig vil glemme.

En dag overraskedes jeg ved, af mine klassekammerater at få overrakt et lille fødselsdagsalbum samt et eksemplar af H. Sienkiewicz' »Quo vadis« — i norsk oversættelse og med et farvestrålende omslag, forestillende prinsesse Lygias tro beskytter, den kæmpestore Ursus, vridende halsen om på en tyr. Gaverne var en erkendelse for ydet hjælp med latinsk oversættelse og rørte mig selvfølgelig dybt. Nu er dette værk jo ikke slet så kunstnerisk værdifuldt, som det dengang stod for mig; men uden hensyn hertil bjergtoges jeg af den så begivenhedsfyldte handling; jeg følte med de kristne, der skulle kastes for de vilde dyr, jeg beundrede verdensmanden Petronius og noterede med lokalpatriotisk stolthed tilstedeværelsen af en vis *Barkus Soranus* — allerede den gang var gamle soranere med, hvor der foregik noget!

Den mig iboende hang til eskapisme tiltaltes uhyre af huleromantikken, som den manifesterede sig i H. F. Ewalds »Svenskerne på Kronborg«, Wilh. Hauffs »Lichtenstein, eine romantische Sage« og Knud Skyttes »Hævneren ved Mos Sø«. Senere har jeg grublet meget over de hygiejniske forhold i disse huler.

Den danske litteratur, vi i Akademitiden stiftede bekendtskab med, var den danske guldalders — indtil 1870; realismen var endnu ikke skolestof; jeg blev student uden at kende en linie af Brandes, ligesom det var meget småt med kendskabet til Drachmann og I. P. Jacobsen.

En kilde til underholdning og viden var datidens ugeblade, og her må jeg komme med en tilståelse, der sikkert vil få mere højliterære folk til at rynke på næsen eller smile mefistofelisk; dengang læste jeg og læser endnu — med stort behag N. C. Roms »Husvennen, ugeblad for morskabslæsning, oplysning og husflid«; bladet var særlig beregnet for landbefolkningen og roses meget af Jeppe Aakjær: det har mere end noget andet blad bidraget til almuens kultur og åndssundhed. Til den »almue« slutter jeg mig; af og til tager jeg en årgang frem og vederkvæger sindet ved at læse, hvad man nok i flere tilfælde vil kalde det rene Morten Korch; men på den anden side: er det ikke en velsignelse at læse om andet end det grå livs (og underlivets) problemer? Hver ugedag hentede vi »Familie-Journalen« — så regelmæssigt, at boghandlermedhjælperen, da det engang trak en dag ud med afhentningen, forsikrede, at han havde været ved at sende krans, da han befrygtede, at vi var afgået ved døden. Mere fornem var »Illustreret Tidende«, hertil svarede ved juletid »Juleroser«, mens »Blæk-

sprutten« leverede morsomhederne; de ældre årgange af denne indeholder viser, så fuldendt klassiske, at de burde opgives til studentereksamen. Alt dette gav mig en vis all-round viden; meget var tilfældigt, meget har været til nytte, og hvad jeg i barndoms- og skoletiden fik, kunne jeg senere bygge videre på. Nu læser man mere bevidst, mere nøgternt, mindre fantasifuldt, men læsningen har åbnet og åbner stadig adgang til verdener, der giver livet rigdom og fylde og en bred forståelse af det menneskelige — det jeg i mit senere virke som lærer har forsøgt at forene med respekten for det faglige. At læse er godt, men ikke tilstrækkeligt; derfor er det godt daglig at omgås unge og prøve på at åbne også deres øjne for de umistelige værdier, at lære dem selv at tilegne sig et stof og ikke basere deres åndsliv på kulturautomaten (radioen) og biografen i stuen (fjernsynet) — man har godt af selv at opsøge maden og tygge den!

P.S. Skønt jeg alt har bredt mig for meget, må jeg dog til slut række laurbærkransen til Carit Etlar, Walter Christmas og Vilhelm Østergaard. Carit Etlar — en verden fuld af spænding, en evne til på rette tidspunkt at lade den rette mand dukke op, selv fra en gravhvelving. Walter Christmas' Peder Most-bøger — hvem var længe om at komme op af sengen en juledag i 1901? Og han gav én et ikke ueffent indtryk af de sydamerikanske stater, hvor man laver revolution hver søndag eftermiddag kl. 4, ledet af en eller anden NN, bare fordi vedkommende endnu ikke har været præsident! Vilhelm Østergaard: »Niels Ribes Eventyr« — om den kække pebling, der vil udfri Chr. II af hans fangenskab; bogen er typen på de romaner, hvor en enkelt person ordner det hele — efter mønstret, da bedstefar fortalte om sin deltagelse i krigen, hvorpå barnebarnet spurgte: »Hvad bestilte så resten af hæren, bedstefar?«

---

## Ny digtsamling af Fredrik Nygaard.

I begyndelsen af april udsender forf. *Fredrik Nygaard* gennem Rud. Pallesens bogtrykkeri i Hillerød en ny digtsamling *Hornbæk Digte*; samlingen vil indeholde 25 digte og fremtræder i smukt udstyr med femfarvet omslagsakvarel af Cajus Novi og pennetegninger af denne kunstner og af Rudolph Tegner. Bogen vil udkomme i begrænset oplag, prisen for et nummereret og signeret eksemplar er kr. 10,00. Indholdet af *Hornbæk Digte*, sangkrans om en lille by ved havet, er følgende:

Tilegnelse.  
Gensyn med Hornbæk.  
Strandpromenaden.

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538



Fra

Til

Fremsendes uden følgebrev:

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal\_\_\_\_\_

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den /

Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager

# SORANERE!

**FORÅRSFESTEN** finder sted i Studentereforeningens Kongesal. H. C. Andersens Boulevard 6. (Indgang ad fremmedsiden) *lørdag d. 12. april kl. 19<sup>00</sup> pr.* Da dørene på grund af pladsmangel desværre måtte lukkes for adskillige gammelsoranere, der ikke havde tilmeldt sig hos gross. Brincker, anmodes man om i tide at sikre sig billetter.

## *Aftenens program:*

- ✧ **Soranerrevyen**  
(Flere kendte gammelsoranere medvirker)
- ✧ **Pøsegilde**  
(3 pølaer + 1 øl pro. pers.)
- ✧ **Dans til Dreyerkvartetten**
- ✧ **Underholdning**
- ✧ **Dans til The Canal Street Stompers**

Alt dette for *kun 5.00 kr. pro. pers.*

Henv. til Gross. Brincker, Malmøgade 7. Ø. Tlf. C. 10 725

**Mød talrigt op!**

Genrebillede fra sydstranden.  
Omkring Kurbadet.  
Hornbæks ungdom.  
Forfløjne fugle.  
Nat på havnen.  
Afstikker til Tisville.  
I Rudolph Tegnens museum og  
statuepark ved Kildekrog.  
I. Maleri fra Marrakech.  
II. Anrøbeelse af Allah.  
Lille Frøken Hornbæk.  
Kansje en sjømand.  
I Hornbæk Kirke.  
Efterlyst.  
Bondegården.  
Judas Iskariot.  
Ved Peter Tuteins tomt.  
Under Holger Drachmanns stjerner.  
Levende lys.  
I denne nat.  
Gøglebilleder.  
Hellige flamme —  
Modstræbende afsked.

Naturligvis vil en del soranerkammerater være interesserede i at skaffe sig denne smukke bog. Den kan bestilles ved henvendelse til Rud. Pallesens bogtrykkeri, Gutenberghus, Hillerød, og beløbet kan indsendes til samme adresse på postkonto nr. 11957. Man bedes skride til handling.

*Red.*

## Udkast til ændrede vedtægter

*for Soransk Samfund.*

*Hjemsted.*

§ 1.

Samfundets hjemsted og værneting er København.

*Medlemmer.*

§ 2.

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som elev har været eller som lærer eller tjenestemand er eller har været knyttet til Sorø Akademi eller dets skole.

Undtagelsesvis kan bestyrelsen optage medlemmer, der ikke opfylder disse betingelser, når særlige forhold gør sig gældende.

Bestyrelsen kan nægte en person optagelse eller udelukke et medlem fra medlemskab. Spørgsmålet skal dog forelægges næste generalforsamling til godkendelse.

Bestyrelsen kan derimod altid slette medlemmer, der er i kontingentrestance for mere end 1 år.

Efter indstilling fra bestyrelsen kan generalforsamlingen udnævne æresmedlemmer.

*Formål.*

§ 3.

Samfundets formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dets medlemmer og at vække og vedligeholde interessen også hos almenheden for de soranske stiftelser.

Dette søges opnået ved:

at fremme udgivelsen af trykte meddelelser vedrørende de soranske stiftelser og Sorø,

at yde trængende kammerater støtte bl. a. gennem rentefri lån eller gaver af de dertil bestemte fonds, og at afholde sammenkomster, hvortil bestyrelsen kan give ikke-medlemmer adgang.

*Medlemskontingent.*

§ 4.

Medlemskontingentet er 16 kr. årligt, indtil 8 år efter afgangsåret dog kun 7 kr. årligt. Medlemskontingentet kan til enhver tid ændres på en generalforsamling.

Mod indbetaling een gang for alle af et kontingent på 400 kr. bliver man som livsvarigt medlem fritaget for betaling af årskontingentet. Halvdelen af dette beløb tilfalder Soransk Samfunds understøttelsesfond.

Enhver fra Sorø Akademis skole udgået elev er berettiget til, såvel i sit afgangsåret som det påfølgende kalenderår uden kontingentbetaling at deltage i samfundets festlige sammenkomster og udflugter samt få Soranerbladet tilsendt.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte medlemmer for at yde kontingent i et bestemt tidsrum eller for bestandig samt til at eftergive skyldige medlemskontingenter.

Af kontingentindtægten modtager Soransk Samfunds understøttelsesfond et beløb af mindst 500.— kr. årlig.

## *Generalforsamlinger.*

### § 5.

Ordentlige generalforsamlinger afholdes inden udgangen af hvert års april måned. Indkaldelse sker med mindst 14 dages varsel ved bekendtgørelse i samfundets medlemsblad med angivelse af dagsorden. I stedet for meddelelse i medlemsbladet kan træde udsendelse af brevkort til hvert enkelt medlem.

Forslag fra medlemmer må for at blive behandlet på den ordentlige generalforsamling være indleveret skriftligt til bestyrelsen inden den 1. marts.

Alle afstemninger sker ved personligt fremmøde, jfr. dog §§ 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i vedtægterne, afgøres alle afstemninger ved alm. stemmeflerhed.

### § 6.

På den ordentlige generalforsamling skal behandles:

- a) Bestyrelsens beretning om virksomheden i det forløbne år,
- b) fremlæggelse til godkendelse af det foregående års regnskab for Samfundet, medlemsbladet og de under Samfundet hørende fonds, alle i revideret stand,
- c) forelæggelse af budget til godkendelse,
- d) valg af medlemmer til bestyrelse,
- e) valg af revisor.

### § 7.

Overordentlig generalforsamling, der indkaldes ved bekendtgørelse og meddelelse på samme måde som en ordentlig generalforsamling, kan finde sted efter bestyrelsens eller en generalforsamlings beslutning eller efter skriftligt forlangende af mindst 50 medlemmer med angivelse af de emner, der ønskes behandlet. En generalforsamling, der således er begæret indkaldt, skal afholdes inden 2 mdr. efter, at formanden har modtaget begæringen.

### § 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste myndighed, ledes af en af denne valgt dirigent. Dirigenten afgør alle spørgsmål vedrørende generalforsamlingens lovlighed, sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen, for så vidt han ikke måtte finde anledning til at henvise spørgsmålet til afgørelse af generalforsamlingen selv. I Samfundets protokol indføres en beretning om det på generalforsamlingen passerede. Beretningens rigtighed bekræftes af dirigenten.

## *Bestyrelsen.*

### § 9.

Samfundet ledes af en bestyrelse på indtil 11 medlemmer, hvoraf mindst 2 så vidt muligt skal være udgået fra skolen for højst 8 år siden, og 2 er repræsentanter for hver af samfundets 2 afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse repræsentanter gør afdelingerne hver for sig inden 1. marts indstilling til bestyrelsen, der forelægger indstillingerne for generalforsamlingen til godkendelse.

Hvert andet år afgår 6 af bestyrelsens medlemmer,

hvert andet år 5. Afgangsordenen bestemmes første gang ved lodtrækning. Genvalg kan finde sted.

Afgår medlemmer af bestyrelsen i løbet af valgperioden, kan bestyrelsen supplere sig selv, indtil der senest på næste ordentlige generalforsamling vælges stedfortrædere for den resterende del af vedkommende valgperiode.

### § 10.

Bestyrelsen vælger af sin midte en formand og en næstformand, der i formandens forfald træder i dennes sted, og fordeler i øvrigt forretningerne imellem sig.

For at der skal kunne træffes en gyldig beslutning, må mindst 5 medlemmer af bestyrelsen være til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

### § 11.

Samfundet forpligtes økonomisk ved underskrift af formanden i forbindelse med et af bestyrelsens øvrige medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte udvalg, i hvilke også medlemmer uden for bestyrelsen kan have sæde.

### § 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet medhjælp.

## *Regnskab og revision.*

### § 13.

Samfundets regnskabsår er kalenderåret.

### § 14.

På hvert års ordentlige generalforsamling vælges en statsautoriseret revisor til at revidere Samfundets regnskaber og konstatere beholdningernes tilstedeværelse samt i årets løb at føre tilsyn med regnskabsførelsen.

### § 15.

Regnskaberne skal inden 15. februar være afgivet til revisor, som senest 3 uger derefter tilstiller bestyrelsen regnskaberne med sine eventuelle bemærkninger.

Regnskaberne offentliggøres i medlemsbladets martsnummer.

## *Vedtægtsændringer.*

### § 16.

Beslutninger om forandring i Samfundets vedtægter kan ikke vedtages endeligt på en enkelt generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig stemmeflerhed på en sådan forelægges for en ny generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den påfølgende måned; på denne kan medlemmer stemme om vedtægtsændringer ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem. På denne sidste generalforsamling kræves  $\frac{2}{3}$  af de afgivne stemmer til forslagens vedtagelse.

## *Samfundets opløsning.*

### § 17.

Forslag til opløsning af Samfundet kan kun vedtages, når  $\frac{1}{4}$  af Samfundets medlemmer personligt deltager i afstemningen, og mindst  $\frac{2}{3}$  af disse stemmer for forslaget. Skulle ikke det foreskrevne antal medlemmer

(fortsættes side 28)

# REGNSKABER FOR 1957

## Soransk Samfund.

### Udgift:

Sammenkomster og møder .....	4.810,65
<i>Soranerbladet:</i>	
Eftergivet lån fra tidligere år .....	1.900,00
Tilskud .....	1.500,00
Redaktionshonorarer m. v. ....	1.500,00
Redaktionens udlæg m. v. ....	85,00
	4.985,00
Bladfonden, obligation 1.000 kr. ....	761,81
Papir, tryksager kontorartikler etc. ....	538,24
Trykning af årsskrift .....	207,40
Porto .....	533,52
Telefon .....	413,45
Medhjælp .....	600,00
Blomster, kranse, lykønskninger .....	210,25
Bestyrelsesudgifter .....	8,35
Køb af diverse sorana-litteratur .....	206,10
Leje, istandsættelse og div. udgifter, arkiv .....	1.239,48
Revisionshonorar .....	300,00
Tilskud til Understøttelsesfonden .....	625,00
"    " Støttefonden for gl. Soraneres efterladte .....	100,00
"    " „Fraternitas Sorana“ .....	100,00
"    " Kunstmuseet i Sorø .....	200,00
Boggave til Akademiet .....	100,00
Præmier og tilskud til cricket- og fodboldkampe .....	210,42
Kontingent til Dansk Samvirke .....	20,00
Kontingent-refusion t. fynsk afdeling .....	220,00
do. do. „jydsk „ .....	343,50
÷ heraf afsat i regnskabet for 1955 ..	343,50
	0,00
Overskud .....	934,17
	17.323,84

### Indtægt:

<i>Kontingent:</i>	
Indgået for 1957 .....	16.331,07
Restancer for 1957 .....	1.024,87
	17.355,94
÷ afskrevne restancer:	
vedr. 1955 .....	15,00
" 1956 .....	225,00
	240,00
	17.115,94
Indvundne renter .....	163,76
Salg af askebægere m. v. ....	44,14
	17.323,84

## Status pr. 1. januar 1958

### Aktiver:

Checkkonto nr. 2075, Bondestandens Sparkasse .....	44,32
Sparekassebog nr. 16426, Bondestandens Sparkasse .....	2.404,90
Postgirokonto nr. 1710 .....	234,24
	2.683,46
Kassebeholdning hos arkivet .....	9,85
<i>Kontingentrestancer:</i>	
for 1955/56 .....	60,00
for 1957 .....	1.024,87
	1.084,87
<i>Beholdning vedr. konto „62“:</i>	
Sparekassebog nr. 22662, Bondestandens Sparkasse .....	60,15
10,500 kr. 4 % Kommune Kreditforeningsobligationer 9' serie ...	9.607,65
	9.667,65
	13.445,83

### Passiver:

Forudbetalt kontingent .....	314,98
<i>Hensat til konto „62“:</i>	
Saldo pr. 31/12 1956 .....	8.012,11
Renter på sparekassebog nr. 22662 .....	44,85
Renter af 7.500 kr. 4 % Komm. Krf.obl. kr. 300,00 ÷ renter ved køb af 3.000 Komm. Krf.obl. kr. 19,00 .....	281,00
Kurstigning på obligationer .....	333,44
Hensat i 1957 .....	1.000,00
	9.671,40
÷ depotafgift .....	3,75
	9.667,65
<i>Formue:</i>	
Saldo pr. 1. januar 1957 .....	3.529,03
Overskud ifølge driftsregnskabet ...	934,17
	4.463,20
÷ overført til konto „62“, jfr. ovenfor .....	1.000,00
	3.463,20
	13.445,83

København, i januar 1958.

R. E. Brincker.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet i overensstemmelse med samfundets bøger og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 12. februar 1958.

Carl. M. Reislev,  
statsaut. revisor.

## Soransk Samfunds Understøttelsesfond.

### Regnskab for 1957.

Overført fra 1956 (bankbeh. + prok. Sv. Clausen) .....	1.235,02
<i>Tilskud for 1957:</i>	
Soransk Samfund .....	500,00
Jubilæumsfond — rest .....	200,00
Gaver (heri livsvarigt medlem kr. 125,00) .....	325,00
	1.025,00
Renter af obl. og bankbeholdning ...	1.975,80
Afdrag på lån .....	1.833,20
Udbetalte lån .....	6.450,00
" gaver .....	620,00
Gebyrer, assistance m. m. ....	97,50
Gæld til prok. Sv. Clausen .....	2.050,00
÷ bankbeholdning .....	951,52
Underskud, at overføre til 1958 .....	1.098,48
	7.167,50
	7.167,50

### Formue pr. 31. december 1957.

Obligationer (nom. værdi) .....	47.500,00
Debitorer ultimo 1956 .....	57.360,82
+ tilgang i 1957 .....	6.450,00
	63.810,82
÷ afgang i 1957 .....	1.833,20
	61.977,62
Bankbeholdning .....	951,52
	110.429,14
÷ gæld til prok. Sv. Clausen .....	2.050,00
	108.379,14

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 12. februar 1958.

Carl. M. Reislev,  
statsaut. revisor.

**De gamle Soraneres Jubilæumsfond.***Regnskab for 1957.*

Overført beholdning .....	2.696,35	
Renteindtægter .....	1.422,98	
Depositogebyrer .....		34,10
2.000 kr. 5 % Østift. Kreditforening .....	1.544,55	
Understøttelsesfonden .....		200,00
Soransk Samfund .....		700,00
Beholdning at overføre .....	1.640,68	
	<u>4.119,33</u>	<u>4.119,33</u>

Status pr. 1/1 1958:		
Obligationsbeholdning .....	35.100,00	
Bankbeholdning .....	1.640,68	
Soransk Samfund ifølge fundats .....		347,22
Køb af obligationer .....		347,22
Understøttelsesfonden .....		694,44
Formue pr. 1/1 1958 .....	35.351,80	
	<u>36.740,68</u>	<u>36.740,68</u>

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret (kr. 1.640,68 på checkkonto nr. 13816 m. Privatbanken Rådhus afd. og kr. 35.100 kreditforeningsobligationer iflg. receptisbog nr. 164 m. samme bank).

*København, den 12. februar 1958.**Carl. M. Reislew,*  
statsaut. revisor.**Støttefonden for gamle Soraneres efterladte.***Regnskab for 1957.*

Overført beholdning .....	621,58	
Renteindtægter .....	631,50	
Gave fra Soransk Samfund .....	100,00	
Udtrukne obligationer .....	200,00	
Depositogebyrer .....		16,00
Legater .....		600,00
Købt obligationer .....		233,50
Lotterisedler .....		113,20
At overføre .....		590,38
	<u>1.553,08</u>	<u>1.553,08</u>

Formue pr. 1/1 1958:		
Obligationsbeholdning .....	16.300,00	
Bankbeholdning .....	590,38	
Præmieobligation .....		50,00
	<u>16.940,38</u>	

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

*København, den 12. februar 1958.**Carl. M. Reislew,*  
statsaut. revisor.**Valdemar Petersens Legat 1957.***Regnskab for 1957.*

Overført beholdning .....	630,87	
Renteindtægter .....	629,00	
Legater .....		600,00
Depositogebyrer .....		15,90
At overføre .....		643,97
	<u>1.259,87</u>	<u>1.259,87</u>

Formue pr. 1/1 1958:		
Obligationsbeholdning .....	15.900,00	
Bankbeholdning .....	643,97	
	<u>16.543,97</u>	

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: kr. 643,97 på bankbog nr. 13815 m. Privatbanken Rådhus afd. og kr. 15.900 kreditforeningsobligationer iflg. receptisbog nr. 165 m. samme bank.

*København, den 12. februar 1958.**Carl. M. Reislew,*  
statsaut. revisor.**Møllejejer F. Jørgensen og Hustrus Legat.***Regnskab for 1957.*

Overført beholdning .....	333,61	
Renteindtægter .....	250,00	
Gaver .....	100,00	
Depositogebyrer .....		5,00
Legater .....		350,00
At overføre .....		328,61
	<u>683,61</u>	<u>683,61</u>

Formue pr. 1/1 1958:		
Obligationsbeholdning .....	5.000,00	
Bankbeholdning .....		328,61

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: kr. 75,61 og kr. 253,00 på henholdsvis bankbog nr. 43028 og checkkonto nr. 85562 m. Privatbanken Rådhus afd. og kr. 5.000 kreditforeningsobligationer iflg. receptisbog nr. 637 m. samme bank.

*København, den 12. februar 1958.**Carl. M. Reislew,*  
statsaut. revisor.**„De 200 raske, gamle Soraneres Stipendium“.***Legatets regnskab for 1. juli 1956—30. juni 1957.**Indtægter:*

Overført legatbeholdning fra sidste regnskabsår	2.759,96
Renter af konsolidantfondens og stipendiets midler .....	821,45
Medlemsbidrag for 1956/57 indgået inden 1. juli 1957 .....	110,00
Medlemsbidrag for 1956/57 indgået efter denne dato .....	935,00
	<u>4.626,41</u>

*Udgifter:*

Depotafgift, porto, gebyrer, blomster .....	90,57
Renter ved køb af obligation .....	12,44
Udbetalt til stipendiater .....	2.000,00
Overført legatbeholdning til næste regnskabsår	2.523,40
	<u>4.626,41</u>

**Status pr. 30. juni 1957.***Aktiver:*

Obligationer .....	11.231,39
Sparekasse og giro .....	2.120,11
Kontant .....	43,82
Fordring på — senere indgåede — bidrag for 1956/57 .....	935,00
	<u>14.330,32</u>

*Passiver:*

Konsolidantfond pr. 30. juni 1956 .....	11.150,00
Forøgelse af fonden gennem bidrag i 1956/57 ...	656,92
Stipendiets beholdning .....	2.523,40
	<u>14.330,32</u>

*København, den 10. marts 1958.**E. Severinsen.*

## Soranerbladets driftsregnskab for 1957.

<i>Indtægter:</i>	
Beholdning 1. januar 1957 .....	152,67
Tilskud fra SORANSK SAMFUND .....	1.500,00
Eftergivet gæld til SORANSK SAMFUND .....	1.900,00
Tilskud fra BLADFONDEN: Renter af obligationer .....	1.776,30
	5.328,97
<i>Udgifter:</i>	
Avispostkontoret .....	1.533,47
Ekstra tryk af bladet etc. ....	1.743,76
Honorarer for artikler til bladet .....	65,00
Gæld til SORANSK SAMFUND, eftergivet .....	1.900,00
Beholdning 31. december 1957 .....	86,74
	5.328,97

### Soranerbladets status pr. 31. december 1957.

	<i>Aktiver:</i>	<i>Passiver:</i>
Kassebeholdning .....	86,74	
Formue .....	86,74	86,74
	86,74	86,74

*P. Lovmand Hvid.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med kassebog og bilag.

København, den 12. februar 1958.

*Carl M. Reislev,*  
statsaut. revisor.

### Bladfondens driftsregnskab for året 1957.

<i>Indtægter:</i>	
Bidrag fra SORANSK SAMFUND (obligation) ..	1.000,00
Renter af obligationer .....	1.825,00
	2.825,00
<i>Udgifter:</i>	
Bidrag fra SORANSK SAMFUND (modtaget i form af obligation 1.000 kr. Kommune Kreditforening) .....	1.000,00
Tilskud til SORANERBLADET (renter af obligationer) .....	1.776,30
Depotgebyr .....	48,70
	2.825,00

### Bladfondens formue pr. 31. december 1957.

Beholdning af obligationer 1. januar 1957 .....	43.700,00
Modtaget obligation i 1957 fra SORANSK SAMFUND .....	1.000,00
	44.700,00

*P. Lovmand Hvid.*

### Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende effekter nom.:

200 kr. Østift. Kreditf. 13. serie 4 %	kr.	200,00
17.600 " " " 14. " 4 %	"	17.600,00
1.000 " " " 13. " 4½ %	"	1.000,00
1.000 " " " 11. " 4 %	"	1.000,00
11.300 " " " 16. I " 3½ %	"	11.300,00
3.500 " " " 16. I " 4½ %	"	3.500,00
1.000 " " " 16. I " 4 %	"	1.000,00
2.000 " " " 15. II " 5 %	"	2.000,00
2.000 " " " 16. II " 5 %	"	2.000,00
2.000 " Sønderj. " 7. " 4 %	"	2.000,00
100 " Industr. " 3. " 5 %	"	100,00
3.000 " Komm. " 11. " 5 %	"	3.000,00
	44.700,00	

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondens kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 12. februar 1958.

*Carl M. Reislev,*  
statsaut. revisor.

## Budget for året 1958.

<i>Indtægter:</i>	
Medlemsbidrag .....	15.500,00
Restancer indgået .....	500,00
	16.000,00
<i>Udgifter:</i>	
Sammenkomster og møder .....	4.800,00
<i>Soranerbladet:</i>	
Tilskud .....	1.500,00
Redaktionen .....	1.600,00
	3.100,00
Bladfonden — .....	1.000,00
<i>Diverse:</i>	
Understøttelsesfonden .....	500,00
Støttefonden for gl. sor. efterladte .....	100,00
Fraternitas Sorana .....	100,00
Bogpræmier .....	100,00
Trykning af årsskrift .....	200,00
Papir, tryksager, kontorartikler .....	600,00
Porto, telefon .....	1.000,00
Medhjælp .....	600,00
Blomster, krans etc. ....	200,00
Leje af arkiv m. m. ....	800,00
Revision .....	300,00
Cricket- og fodboldkampe .....	200,00
Kontingentrefusion til Odense og Aarhus .....	550,00
At hensætte på konto „62“ .....	1.000,00
Diverse .....	850,00
	16.000,00

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i april:

4. Proprietær *Mogens Verner* (f. 1908), Langedamsgaard pr. Kalundborg.
6. Oberstløjtnant *Harald Morten Gjølbj Buch* (f. 1893), Provstevænget 5, Roskilde.
7. Civilingeniør *Ole Ebbe Andersen* (f. 1893), Harnburg.
8. Grosserer *Aage Waarst* (f. 1898), St. Blichersgade 2, Randers.
10. Konsulent *Børge Eifer* (f. 1908), Espedgårdsvej 17, Kongsvang pr. Aarhus.
10. *Chr. Alb. Egede Jensen* (f. 1908), r.'25.
11. Korrespondent *Gudrun Elisabeth Isbøll* (f. 1898).
12. *Valdemar Møller Bjerre* (f. 1898), mlsk.'13.
12. Repræsentant *Axel Sigurd Hansen* (f. 1898), r.'14.
12. Overlæge, dr. med. *Gudmund Magnussen* (f. 1908), Oringe, Vordingborg.
13. Fru, læge *Ingrid Andrea Asmussen* (f. 1908), Kirkegade 5, Frederikssund.
16. Kioskf. *Henrik Tram* (f. 1888), Øresundsvej 102, Kbh. S.
16. Grosserer *Herbert P. Bang* (f. 1908), Niels Andersensvej 68, Hellerup.
19. Fru *Helen Fenger*, f. Gorm Hansen (f. 1908), Buddingevej 25 B, Lyngby.
20. Godsejer *Erik Clausen* (f. 1888), Kristinedal, Østra Ljungby, Sverige.
20. Civilingeniør *Svend Georg Conrad Camman* (f. 1908), Kirsebærvænget 8, Hørsholm.

23. Adj., cand. mag. *Aage Christiansen* (f. 1908),  
H. I. Hansensvej 16, Vordingborg.
30. Gårdejer *Karl Kjær Larsen* (f. 1908), Kongsgaard,  
Broby, pr. Sorø.

Ved kongelig resolution af 22. februar 1958 er stationsforstander under Statsbanernes 5. lønningsklasse *Viktor Lars Karl Diekelmann* (r.'09), Birkerød, efter ansøgning på grund af alder afskediget i nåde og med pension med udgangen af maj måned 1958.

I »Politiken«s serie *Så lille er verden* fortæller *K. K. Steincke* (4. marts 1958):

Hvad er skildringen af de hidtil meddelte oplevelser mod følgende: I 1906, altså da ikke engang mit navn var kendt af 1 promille af øernes befolkning og helt ukendt i hovedlandet, flygtede jeg efter endt embeds-eksamen til Zürich. Under dette ophold spiste jeg frokost i en fjerntliggende kro oppe i bjergene, hvorefter jeg indtog min »middagssøvn« ude i det fri. Pludselig blev jeg vækket af en landsmand, der sagde: Goddag Steincke — ja, det er tømrersvend X fra Nykøbing Sjælland«. — Så lille er verden altså, at en ukendt mand genkendes i en ukendt bjergegn. Dette viser andre danske, hvor forsigtige de må være i deres optræden selv i det fjerne udland. Husk det!

Den 18. februar bragte fjernsynet en udsendelse fra *Kunstmuseet i Sorø*. Direktør, dr. phil. *V. Thorlactus-Ussing* og museets daglige leder, maleren *Knud Raaschou-Nielsen*, blev interviewet af programlederen *Mogens Kruse*, og forskellige af museets værker sendtes ud i æteren. Efter sigende blev det en god udsendelse (undertegnede havde ikke lejlighed til at bivåne den), der forhåbentlig vil stimulere interessen for det eksklusive museum, så folk selv besøger det og ikke nyder dets skatte pr. mellemhandler.

Lektor *Th. Lind*, Sorø, der 1947 blev dr. phil. på en afhandling »Poesiens Mission«, har for nylig udsendt en ny bog »*Frascatis Haver*« (Gyldendal); heri undersøges dimensionen fremtidens betydning som digterisk

## Udkast til ændrede vedtægter.

(fortsat fra side 24)

have deltaget i afstemningen, men har dog  $\frac{2}{3}$  af de afgivne stemmer været for forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 dages varsel til en ny generalforsamling, på hvilken gyldig beslutning skal kunne vedtages med  $\frac{2}{3}$  af de afgivne stemmer uden hensyn til antallet af de stemmeafgivende medlemmer. På denne generalforsamling kan medlemmer stemme ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem.

De i denne paragraf omhandlede forslag skal tillige indeholde forslag om afvikling af Samfundets økonomiske forhold og anvendelse af dets formue.

inspirationsmotiv og en række digte, især nordiske, tolkes og kommenteres. Mere kan ikke siges denne gang, da bladet skal i trykken, men det interessante værk vil finde nærmere omtale senere hen.

## Soranerfrokosten

DEN 6. MARTS 1958

Trods vintervejret og surheden over, at vinteren bliver ved, var det lange bord på Grand Café fyldt med glade og veloplagte soranere. Hvem var der? Ja, der var alle dem, der havde lyst til at komme, og alle dem, der havde humør nok til at sprede det omkring sig.

Som sædvanlig begyndte vi frokosten med at udbringe et leve for vor gamle skole, og herunder udspandt der sig straks en diskussion om, hvorvidt dette leve skulle udbringes for »Sorø Akademi« eller »Sorø Akademis Skole«, og nogen synderlig enighed blev heldigvis ikke opnået. Selve maden, ja, jeg vil ikke sige, at den var underordnet, for det er den absolut ikke, men maden smager nu ualmindelig godt til de frokoster, sikkert fordi det lag, man spiser i, er så ualmindelig hyggeligt. Denne frokost adskiller sig fra tidligere frokoster ved, at talernes tal ikke var legio — jeg var lige ved at sige heldigvis. En enkelt måtte dog op, muligvis fordi han ved et tilfælde havde smagt upasteuriseret påskebryg om formiddagen. Talen blev også spirituos. Jeg lovede udtrykkelig *Perch*, at jeg ikke ville referere den, men den var iøvrigt morsom. Da han satte sig ned, var der en enkelt deltager, der meddelte, at nu trængte vi til en Cole-porter, og så fik de porter, hvilket ikke gjorde stemningen mindre.

En enkelt vil jeg dog nævne ved navn af de tilstedeværende, og det er *Brincker*, idet han lig en anden pakkeombærer kom med gaver til forsamlingen, og gaverne bestod af en hel flaske cognac, som *Brincker* havde fået en check til sendt fra vor gamle skolekammerat *Hans Nicolaj Hansen* (*Hans Nic.*) fra U. S. A. Selvfølgelig blev hans skål drukket i den gode *Larsen-cognac*, og selvfølgelig satte det stemningen endnu en tak i vejret. — Det er aldeles rørende, at en gammel soraner virkelig tænker på os, der sidder og spiser frokost hjemme i Danmark, og synes, han vil sende en speciel hilsen af oplivende karakter, det fortjener han megen tak for, og jeg håber også, at *Brincker* i rigeste mål vil lade takken gå videre til ham. På grund af denne, som *Badse Winther* kaldte det, »kage på fod«, trak tiden lidt ud, og vi sluttede først, da den var over 13,30. Det fortjener dog at meldes, at vi savnede »en anden af dem«.

M. P.

NB. Husk at den næste soranerfrokost først bliver den anden torsdag i april måned, nemlig *torsdag den 10. april*.

M. P.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.

CASCO  
GARANTI

GULDSEGL WIDESCREEN  
TV 1802

»Alle kan se! –  
Største og klareste  
billede.« Kr. 2.495.-

NEUTROFON  
GULDSEGL



Hovedkontor:  
 VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.  
 Telefon Central 6666



**HARALD QVIST**  
 Landsretssagfører,  
 Gregers Tage Nielsen's eff.  
 Kronprinsessegade 32  
 C. 3264      Palæ 7710

**GULDHORN OG LYKKEHJUL**  
 AF ASGER JORN

Menneskets kår i kult og kunst  
 Kendt maler skriver kundskabstrig bog  
 og sætter Guldhornenes gådefulde billedskrift  
 i en større kunstfilosofisk sammenhæng.  
 Kr. 30.00

SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

BOGTRYKKERIET  
**SELANDIA**

Fælledvej 19  
 Kbhvn. N.  
 Tlf. Nora 7366-8538

JUST

JUST ANDERSEN

TIN  
 DISKO  
 BRONCE

AMAGERTORV 4

Importøren

OVER HELE LANDET





KGS.  
NYTORV 19

CENTRAL 10.808  
BYEN 35.433

Tlf. 4  
ombygget, nymontaret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

## Axel Olsen

Køkkenudstørsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermerke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademikvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt.

## HOTEL KONG FREDERIK

SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

K. H. JENSEN

## SorøBeklædningsoplæg

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Hørreekvipering. Unifor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

## VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktør  
Sorø Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

## FRED. JENSEN & SØN

BRILLER - URE  
Telefon 82

\*

Soraneremblemer

## H. HANSEN & SØN

Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

## MERKUR <sup>A/s</sup>

HERMODSGADE 24

Central 16888 *Kaffe og The en gros*

**BANKEN**  
*for* **SORØ**

**OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

**SVEGÅRDS**  
**BOGHANDEL**  
**SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

## C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI  
VEDELSGADE 14

TLF. 358                      SORØ

## Sorø TAXA

Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

## Sorø Tøjrenseri

*v/ Karl Hansen*  
Absalonsgade 7  
Telf. 216

## Otto Christiansen

*Sig det med Blomster*  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
Sorø

## *Coldings Conditori*

SORØ  
*F. Paulsen*  
Telefon 656

*Ledig*

*Kähler*

Korsør

**KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT**  
**NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14



**FILTRIFABRIKEN**  
**NORDEN A/s**

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

## MOGENS KROG-MEYER

Landsretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

*Nichro*  
— FORCHROMNINGSANSTALT —

## Teknisk Haardchrom

H. J. WINTHER  
Værkstedvej 15-17, Valby  
Telf. 30 1754

## ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 4 . APRIL

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538



# SORANER-BLADET

APRIL 1958

43. AARGANG

NUMMER 4

## Forsinket kronik om ingenting og alting.

Af Poul Schjærff.

For godt tre år siden bragte et af vore førende dagblade en kronikserie, hvor forskellige kapaciteter anmodedes om at udtale sig om „ingenting og alting“; man måtte skrive om, hvad der faldt én ind. Naturligvis var undertegnede ikke blandt de indbudte; jeg er uden forbindelse med de højere autoriteter, har heller ikke det plus at dele anskuelse med vedkommende blad, ej heller har jeg den berettigelse, der ligger i at have begyndt min karriere som hyrde, avissælger og lignende. Men heldigvis råder jeg over et blad, der villigt optager alt, hvad der monne flyde fra min pen, og her er da resultatet, noget forsinket, da jeg vanskeligt kan realisere fattede planer, når jeg — som Ploug udtrykker det i digtet til Chr. Winther — må skære hakelse i døgnets rejsestald ☺: passe dagens skolearbejde og hver måned sørge for, at hungrige læsere får deres 10 siders Soraner-Blad.

### I.

Bladet — ja, *hvordan skal et blad egentlig redigeres?* Ransager jeg min samvittighed, får jeg desangående et noget blakket indtryk. Da den gamle soraner, red. *Hans Brix* (s.'15), den 15. januar 1955, 58 år gammel, gjorde springet fra 35 års redaktionsvirksomhed ved „Holbæk Amtstidende“ til den tilsvarende opgave ved „Frederiksborg Amts Avis“, skrev han i sit

gamle blad en artikel: „Til afsked“. Han betonedede her, at man sædvanligvis, når *bladet* lod sin stemme høre, brugte flertalsbetegnelsen *vi*; det var bladet, der talte, ikke den enkelte person. Et blad fremtræder i første række som noget objektivt. Men nu, ved afskeden, tillod han sig at ændre stil og sige *jeg*, fordi denne afsked skulle indeholde en personlig tak til læserne og en tak til bladets styrelse for fuld frihed til at mene og skrive, hvad han inden for bladets ånd anså for sin overbevisning.

Overføres dette på undertegnedes virke, er der begået en alvorlig fejl. Jeg har fra første færd anlagt en særdeles subjektiv linie, har benyttet enhver lejlighed til, selv i de ellers alvorlige „lødige“ artikler og afhandlinger, at indflette personlige bemærkninger, og rubrikken „Gamle Soranere og soranske Noter“ mener jeg kun kan gøres læselig, hvis stoffet passerer en personlig behandling i tilsvarende stil. I det hele taget har jeg set det som min opgave at forme bladet således, at læserne ikke straks lader det vandre i papirkurven. De kender historien om Mark Twain, der under redaktørens ferie skulle redigere en landbrugstidende; han lovede, at bladet skulle blive læst, og det blev det også, ganske vist navnlig på grund af hans meget usagkyndige og højst originale udtalelser om landbrug („Guanoen er en meget smuk fugl“).

Med hensyn til sagskundskab mener jeg dog at være nogenlunde på den sikre side. Og én ting er jeg glad og taknemmelig over: Soransk Samfunds tidligere, udmærkede (mærk kommaet mellem adjektiverne) formand, generalmajor Carl Jacobsen, erklærede engang, at bladets redaktør i ét og alt var suveræn, jeg har derfor aldrig fra bestyrelsens side fået direktiver, og det påskønner jeg stærkt. Ganske vist har jeg nogle gange måttet bøde for min måske lidt løsslupne pen med vrede læserbreve, men stormen blev hver gang redet af.

## II.

Af stor betydning for et blads læselighed er sproget, det danske sprog, det eneste, man kan lære at beherske nogenlunde. Hvor er det rigt og nuanceret; alt formår det at udtrykke: det høje og det lave, det hårde og det blide, følelse og kløgt. Som professionel stileretter har jeg bestræbt mig for ikke at ødsle med ord som *og, men* og *imidlertid*. Måske er jeg lovlig tilbøjelig til at indflette latin i perioderne; det hænger sammen med, at jeg, ligervis som Grundtvig (sans comparaison forøvrigt) både var gammel-nordisk hedning og en god kristen, på én gang er latiner og dansker. Jeg er udgået fra „den sorte skole“, hvorfor klassiske associationer og udtryk indgår som en naturlig forbindelse med det danske.

Éns dansk skal komme fra kærnen; jeg er derfor på vagt over for visse sproglige misfostre, der desværre er begyndt at brede sig.

Tænk, at man både hos gode skribenter og i velskrevne aviser så godt som daglig finder udtryk som *angivelig* (angeblich), *betragtelig* (beträchtlich) og — det hæsligste — *endegyldig* (endgültig). Også clichéord er forkastelige: en tyk bog omtales sjældent, uden at den er *diger*, og ikke ret mange nægter sig den fornøjelse at ønske lykke *fremover*. Jeg er meget på vagt overfor den „engelske syge“, vort sprog lider af; klædningsstykker og tobaksvarer er kun sælgelige under en eller anden engelsk benævnelse. Den i visse kredse herskende hang mod det gamle nordiske, huer mig heller ikke: en *ragekniv* lyder latterligt, lad os så hellere sige *skægøkse* — og *løvsal* i betydningen „lysthus“, underlige associationer påkommer én, når en fest i et lysthus skal kaldes en *løvsalsfest*. En bestemt fordring bør enhver, der håndterer sproget, opfylde: han bør skrive klart og forståeligt — det er fornærmeligt at bebyrde læseren med

sære fremmedord og filosofiske kunstord, der ikke straks kan begribes af sammenhængen.

## III.

I sin fortræffelige lille bog „Af livets små romaner“ (1954, s. 56 ff) taler *Paul Nedergaard* kloge ord om *pressen*. Først om det rent udvendige, at en avis på 32 sider ofte ikke er limet sammen, så samtlige blade falder fra hinanden. Så det snedige trick, at man ud over det ordinære abonnement yderligere må betale extra blodpenge for at få søndagsavisen. Endelig om indholdet, der er præget af, at avisen af i dag væsentlig er blevet industri og fagmæssighed. „En journalist kan gå fra Ekstrabladet til Kristeligt Dagblad uden at det mærkes.“ Dette turde dog være lidt overdrevet. — Hvad man af og til savner er respekt for andres anskuelser. De frisindede behøver ikke at gøre grin med dem, hvis indstilling er anderledes, f. eks. positiv religiøs. „Er der noget så mægtigt som tidsånden?“ spurgte pastor C. Bartholdy engang. „Denne lumre, løgnagtige ånd, som kalder en sjofel bog med dens udmaling af det seksuelle for ærlig, sand, frimodig, medens derimod en bog, der skildrer et menneskes omvendelse til Gud og hans tro, kaldes ublufærdig.“ Og er det ikke lovlig billigt, hvert år at geråde i harnisk og hovedpine over det faktum, at påsken er en alvorlig religiøs højtid, og at man ikke i helligdagene kan hengive sig til dagliglivets forlystelser. Man er ved at kede sig ihjel, fordi radioens programmer bringer en del højtidsbetonede udsendelser. De to parter bør respektere hinandens standpunkter; den, der lever i det land, hvor Holberg skrev, bør gå hen og læse „Niels Klim“ og deraf lære tolerance og forståelse af altings relativitet.

## IV.

Den 26. februar var en sorgens dag for Danmark — trehundredårsdagen for *de skånske landskabers afståelse*. Fra Arilds tid og indtil for tre hundrede år siden færdedes man her på dansk grund. Den gamle kirke i Lund er dansk værk, Absalon og Anders Sunesøn har prydet Lunds ærkesæde; de røde herregårde trindt om er bygget af danske, og på en af dem, Knudstrup, fødtes Tyge Brahe. Vilh. Andersen har engang sagt: „Den, der som rigsantikvaren [den svenske] i hans gerning og jeg i min, lever i et andet Danmark end nutidens, kan ikke glemme, hvad grund han træder på herovre“. (Sommer, Tanker og Taler, 1926, s. 26). Disse ord ud-

løser hos mange, også hos mig, hvad der føles ved det faktum, at disse lande hinsides Sundet ikke mere hører os til — men vi kan intet nag bære til det svenske folk, det var storpolitikken, der hindrede en tilbagegivelse. Øresund er nu — som digteren siger — en „grænse, som skiller ej — gyngende landevej“; i nutiden hersker der venskab mellem de to folk; fint og taktfuldt har Vilh. Andersen udtrykt det i den danske indskrift på mindestenen for freden i Knærød:

Tyst taler  
dansk Tunge  
paa Bavtastenen  
om Grænsestriden  
og Grandefreden.

Det tabte land er evig tabt, men vi har lov at drømme om det.

#### V.

Og med nogle bemærkninger om *drømme* skal denne kronik om ingenting og alting slutte. Faraos i Det gamle Testamente drømte, Ebbe Skammelsøn, Hagbard og Marsk Stig i folkeviseerne drømte, hvert menneske nu drømmer — og hvad betyder drømmene? I fordums tider varslede de, hvad der skulle ske i fremtiden. Hagbard drømmer:

Mig tykte, jeg var i Himmerig,  
der var saa favr en By;  
jeg havde stalt Signelil udi min Arm,  
vi fulde [faldt] igennem den Sky.

Du drømte, du var i Himmerig,  
det buder, du skal vinde den Mø;  
men det du faldt igennem den Sky,  
det buder, du skal for hende dø.

Eller de var gamle minder, der blev levende:

Thi Minderne, ser du, min ven, er vor  
dyreste Skat,  
de følge som Drømme os selv i den  
mørkeste Nat.

I nutiden gøres de siden Freud til genstand for subtil forskning som udslag af fortrængte komplekser, men da jeg nødig vil karakteriseres som rovmorder eller andet slemt, skal jeg vel vogte mig for at røbe mine drømme; jeg drømmer meget og ofte; én drøm kan jeg nok anføre — den kan forhåbentlig ikke udtydes i ugunstig retning: Jeg levede i Frankrig på vikingetiden og var genstand for skarp forfølgelse af de vilde normanner, der stormede bag efter mig op over et loft, hvor jeg — vistnok

forgæves — søgte redning ved en for mig usædvanlig ekvilibristisk manøvre over tagkonstruktionen. Jeg har haft flere gruelige og mange vidunderlige drømme („men i Drømme, dér er Alt saa smukt“) — også denne artikel er en drøm, en dagdrøm, et håb om, at læseren med medlidenhed, overbærenhed eller — helst — med forståelse vil tage mod disse mine betragtninger og ud af dem drage nogle træk til sympatisk belysning af, hvad der optager drømmeren

Poul Schjærff.

## En kongelig færd.

Den 12. maj 1749 tiltrådte kong Frederik d. V sin berømmelige stor-rejse gennem sine riger Danmark og Norge.

Med et mægtigt opbud af rigets dignitarere, ialt 13, foruden kongens hofmedicus samt naturligvis kabinetssekretæren, endvidere 9 fra proviantskriveriet, 9 fra vinkælderen, 15 fra hoffets køkken, chefen for sølvkammeret med 2 hjælpere. Desforuden et stort tjenerskab, kammer-tjenere, almindelige tjenere, kuske, pager, lakajer, heydukker, løbere, barber og vaskerpiger. Endelig 33 ministerielle embedsmænd, deriblandt tegneren løjtnant Th. Grønvold.

Turen gik over Roskilde, Ringsted, Sorø, Slagelse, Antvorskov, Korsør og videre over Store Belt gennem Fyn til Fladstrand (Frederikshavn), derfra videre til Laurvigen (Larvik).

I 33 tegninger har løjtnant Grønvold skildret turen så langt som til Randers, deraf 4 fra besøget i Sorø, hvortil kongen med sit følge ankom den 13. maj kl. 1.30 om eftermiddagen. Dronning Louise deltog ikke i turen, men efter hendes Død i 1751, da kongen havde gjort Juliane Marie af Braunschweig til sin dronning, fik Akademiet en slags trøst, da dronningen passerede Sorø. — „Akademisterne blev hende forestillede ved Landevejen. Hendes Overhofmesterinde, som sad lige over for hende, slog hendes kostbare Klædnings Overtræk tilside, paa det de kunde se den, hvilket var de unge herrer overmaade behageligt, og gav materie at tale om mere end een Dag.“

Straks efter kongens ankomst til Akademiet, hvilket løjtnant Grønvold har foreviget i hele 2 tegninger, var der taffel. Appetitten var god, eftersom man havde forladt Roskilde tidligt om morgenen og havde kørt hele formiddagen. Efter taflet besøgte kongen Akademiet, der var oprettet to år i forvejen. Derefter overværede han nogle fysiske eksperimenter og blev så i biblioteket



1. Hans Majestets Ankomst den 13de Maij om Eftermiddagen Klokken 1 $\frac{1}{2}$  Slet. 2. Ambts-betjentere som førde Kongen igennem den Philosophiske Gang. 3. Academiets. 4. Kükens. *SORØ*

1. Hans Majestets Ankomst den 13de Maij om Eftermiddagen Klokken 1 $\frac{1}{2}$  Slet. 2. Ambts-betjentere som førde Kongen igennem den Philosophiske Gang. 3. Academiets. 4. Kükens.

„med en kort og zirlig dansk Tale af Baron Knuth gratuleret og lykønsket til sin Reyses Antrædelse og Fortsættelse.“ Således fortæller rejsedagbogen, og i citatet bør det lille ord „dansk“ bemærkes. Dagbogens forfatter, formentlig kabinetssekretær Esmarck, har ønsket at bemærke, at talen blev holdt på dansk, og ikke uden grund, thi for kong Frederik var tysk det naturlige sprog. — Fra biblioteket begav kongen sig ud i haven og beså senere ridehuset, hvor han lod nogle af „Akademisterne“ ride for

sig. Også dette har løjtnant Grønvold foreviget.

Klokken 6 om eftermiddagen afrejste kongen fra Sorø til Antvorskov, hvor han overnattede.

De forannævnte 33 tegninger, hvoraf en er gengivet ovenfor, findes reproducet i et hæfte med en smuk og fantasifuld omslagstegning. — Soransk Samfund er kommet i besiddelse af et mindre antal af disse hæfter, der af interesserede kan erhverves for den sum af kr. 3.50 incl. porto.

R. E. B.

## Soraner-soldat i hver nerve.

»Han døde en helts død«.

Af forf., red. B. Rosenkilde Nielsen.

Søren Adolf Arendrup var sikkert blevet en „Tinsoldat“ i soldaterkorpset og var med ildhu gået ind for det under de spændende øvelser i Sorø's omegn, om Aage Pamperin og senere lektor Lauritzen havde oprettet og ledet korpset i hans tid. Muligt havde det også bundet Arendrup for længere tid til Akademiet, end det nu blev tilfældet, men lad os begynde med begyndelsen.

Skæbnens lunefulde spil nægtede S. A. Arendrup at kæmpe for sit fædreland i 1864, eller

som min bedstefader, at følge officerskammeraterne til det bitre fangenskab i Torgau. I stedet kom han til at lide heldedøden fjernt fra Danmark under tragiske og, synes det, meningsløse omstændigheder. Ukendt er hans livsløb, og upåagtet af en eftertid synes denne periode i Nærorientens dog så begivenhedsrige og betydningsfulde historie at være.

Søren Adolf Arendrup fødtes 12. juli 1834 i Frederikshavn. Han var søn af den daværende praktiserende læge, senere stiftsfysikus og justitsråd i Odense Chr. Rasmus Arendrup (1803—71). Pogeskolen frekventeredes nogle år i fødebyen, men han sendtes derpå 1847 til Sorø Akademis Skole, hvor man skulle skønne, han

var blevet og havde afsluttet skoletiden med translokationens artium. Men Søren Arendrup forlod 1851 Sorø efter få skoleterminer; han vidste, hvad han ville være, og sprang fra ungdom lige ind i manddomsgerningen. Arendrup



Søren Arendrup.

blev 1855 indskrevet på Den kongelige militære Højskole, som officersskolen dengang benævntes. Efter udnævnelse til sekondløjtnant i artilleriet 1859, forrettede han tjeneste ved 1ste artilleriregiment ved forskellige garnisoner og viste en ualmindelig interesse for sit fag.

Forfremmelsen til premierløjtnant i 1863 fulgtes omtrent omgående af en anerkendelse som udsendt kontrolofficer til det svenske artilleri-arsenal i Finspong. Her kom hans evner og dygtighed frem. Det var en behagelig overgang fra artilleriregimentet, hvor der ikke var megen selvstændighed for den unge officer. I Sverige følte han sig fri og uafhængig, et ikke ubetydeligt ansvar udviklede hans personlighed og modnede hans evner. Snart blev Arendrup artilleriets første sagkyndige, hvad kanonstøbningen angik. Der var noget vist imponerende over ham, der gjorde ham fortrinlig skikket til at optræde i officielle hverv i udlandet. I 1871 benådedes Arendrup med dannebrogsoordenens ridderkors; han var tidligere blevet udnævnt til Ridder af Sværd- og Vasa-ordenen, Æreslegionen og Franz Josef-ordenen. Det var lykkelige år, Arendrup tilbragte i Finspong, de forstyrredes først, da hans hustru blev syg af en håbløs sygdom. 1860 havde Søren Arendrup ægtet en datter af admiral Mourier, en begavet og ædel kvinde, der døde 1868 som moder til to døtre.

Hustruens dødsfald markerer et vendepunkt i Arendrups liv; lægerne frygtede med rette, at også han havde tuberkulose i lungerne; da var den ene allerede angrebet. Arendrup blev tilrådet en rejse til Ægypten, og da han efter et rekreationsophold vendte hjem, blev han påny tilrådet at søge helbredelse i det varme og tørre klima.

\*

Under sin rekonvalescens i Ægypten kom Søren Arendrup i forbindelse med 50 amerikanske officerer, der på foranledning af khediv *Ismael Pasha* var kommet til Cairo for at reorganisere den ægyptiske hær. Det var brigadegeneral *Charles P. Stone*, kendt under *Stone Pasha*, der tilrådede danskeren at stille sine fremragende officersevner i ægyptisk tjeneste; han omtalte Arendrup for khediven, der indbød ham til audiens. Ismael Pasha tilbød Søren Arendrup ansættelse som oberstløjtnant i generalstaben, navnlig som rådgivende i organisations- og tekniske spørgsmål; ikke uden betæneligheder modtog han tilbudet. Arendrup håbede inderligt på, at helbredet ville bedres, så han kunne vende tilbage til Danmark og fortsætte sin militære løbebane til gavn for fædrelandets hær.

I Cairo gjorde Arendrup bekendtskab med en engelsk dame af rig og anset slægt, *Miss Edith Courtauld*. De rejste sammen til Europa, hvor de blev viet i Frankrig, og via København, tilbage til Ægypten. Ved sin tilbagekomst hertil blev Arendrup udnævnt til oberst og adjutant hos khediven, og fremtiden tegnede sig lys og lykkelig.

Men i sommeren 1874 havde den svejtsiskfødte konsul for England og Frankrig, *Munzinger*, i Massaua — som ægyptiske tropper havde erobret fra tyrkerne i 1866 — besat Keren, hovedstaden i provinsen Bogos, som Ethiopien krævede højhedsret over. Det førte til anti-ægyptiske stemninger blandt ethiopierne, der i forvejen hadede ægypterne og de amerikanske officerer, fordi disse nedkæmpede slavehandelen i Sudan og langs den ethiopiske grænse. Året efter *Munzinger's* selvbestaltede optræden, 1875, købte khediv *Ismael Pasha* af tyrkerne den lille havneby *Zeila* ved Det røde Hav (*Bahr-elah-Mar*), i nuværende *Côte Somalie Française*. Igennem fortiden havde snart tyrkiske, snart arabiske styrker angrebet Ethiopien herfra.

Oberst Arendrup fik nu ordre til i spidsen for sine tropper at indskibe sig med Massaua som destination, for at han og hans soldater



kunne sikre sig forbindelsesvejen mellem Zeila og Ægypten. Men i den abessinske kejser Negus John's tjeneste var en skotte, oberst *Kirkman*, der var blevet guvernør for en ny provins, som var blevet oprettet langs den ægyptiske grænse som et modtræk overfor Ægypten, efter dettes overtagelse af Zeila.

Begge parter forstod, hvad det skulle betyde, at Arendrup var kommet til Massaua, og at Kirkman var i Ginda lige uden for grænsen. Det betød ikke, at Danmark og England var ved at komme i krig, men at Ægypten og Ethiopien gjorde sig rede til kamp. Danskeren og skotten fo'r ikke i halsen på hinanden uden først at have respekteret dette livs glæder. Oberst Arendrup sendte den 19. oktober 1875 en skrivelse til Negus John, hvori det hed, at den ægyptiske ekspeditionsstyrke fra Massaua var draget ud for at opretholde orden langs den ægyptisk-ethiopiske grænse, hvor der havde fundet uroligheder sted. Negus blev opfordret til et samarbejde, for at man nærmere kunne fastlægge grænsen. Men Kirkman rådede Negus til at lade Arendrups skrivelse ubesvaret, lyder det i en amerikansk beretning, og forfatteren fortsætter skildringen af de dramatiske begivenheder: — Oberst Arendrup førte sine tropper frem i Eritrea til byerne Asmara og Codofolassi, og de små irregulære ethiopiske stammekrigere trak sig tilbage; vejen til deres hovedstad syntes åben. Negus John kaldte nu alle mand i sit rige under våben. Men Arendrup og hans hær, 2,500 mand, var godt bevæbnet med Remington-rifler, to seks-kanoners batterier og raketvåben.

Det lykkedes for ethiopierne at få samlet deres styrker, og de overraskede de indtrængende den 16. november 1875 ved en lille by, der benævnes Gundet. Ægypterne mistede 1,800 mand og 2,000 geværer. Da oberst Arendrup følte sig overrumplet, tømte han først sin revolvers magasin, og derpå kæmpede han for sit liv med sablen i hånd. *Han døde en helts død.*

---

### Herman Bangs grav.

Under 31. januar 1958 har Soransk Samfund ved sin formand, landsdommer N. V. Boeg, fra Københavns Magistrat, 1. afd., modtaget følgende skrivelse:

I skrivelse af 21. december f. å. har den ærede forening og Dansk Forfatterforening henstillet til magistraten, at forfatteren Herman Bangs gravsted på Københavns Vestre Kirkegaard bevares, uanset at gravstedet er hjemfaldet med udgangen af året 1957.

Således foranlediget skal man efter stedfunden forhandling med Københavns begravelsesvæsen meddele, at gravstedet vil blive opretholdt og vedligeholdt som historisk grav på kommunens bekostning. Det tilføjes dog, at begravelsesvæsenet af praktiske grunde ser sig nødsaget til at reducere gravstedets areal til ca. 15 m<sup>2</sup>, hvilket vil kunne foretages med fuld bevaring af selve graven og uden at berøve gravstedet dets værdige og smukke karakter.

(sign.) O. Weikop.

---

### De 200 raske gamle Soraneres stipendium.

Følgende gamle soranere: Forfatteren, cand. jur. *Aage Lind*, Skrodhøj pr. Pindstrup, og broderen, direktør *Jonas Lind*, St. Cloud, Frankrig, har tegnet sig som *konsolidanter* til stipendiet. Sidstnævnte har desuden ønsket at hædre sin i 1920 afdøde broder, *Theodor Lind's* minde ved også at gøre ham til *konsolidant* indenfor stipendiet.

Herefter er stipendiet kommet op på 50 *konsolidanter*, men man ser meget gerne dette antal forøget yderligere til gavn for de unge studerende. Målet er jo 200.

---

### Louis E. Grandjean om sit forfatterskab.

*Mit forfatterskab — set indefra. En forelæsning* hedder den lille bog (Strubes forlag), hvormed Louis E. Grandjean markerede sin 60 års fødselsdag den 2. marts.

Den giver interessante bidrag til forfatterens indre biografi; han fastslår modigt, at han ikke skriver for masse mennesket, ej heller for åndsaristokrater, men for alle dem, der besidder et opfattelsesorgan eller fornemmelsesapparat, de privilegerede, nerveadelen (i nutiden kaldet neurotikere) og instinktaristokratiet (i daglig tale psykopaterne). Samarbejde mellem legeme og ånd er idealet; man skal nå kontakten med barneselvet; som Swedenborg tror forf. på ånder, engle og dæmoner, Gud er ikke blot kærlighed og visdom, Gud er også orden, og til opretholdelsen af denne bruger guddommen ånderne (s. 10, 8, 18, 26).

Dette er nogle af bogens tanker, men man bør læse det lille skrift helt og den selvanalyse, hvormed forf. forklarer forudsætningerne for sin udvikling og sit forfatterskab. Som alt af Grandjean er også denne forelæsning skrevet med hans hjerteblod, han er helt med og helt sig selv.

Den som slutning føjede bibliografi giver et imponerende indtryk af et alsidigt forfatterskab og en hartad utrolig produktionsevne.

*Poul Schjærff.*



A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S

*P. Luhr-Henriksen*  
Direktør

ODENSE

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 8538 eller NORA 7366

  
holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGÅDE 7  
KØBENHAVN Ø



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**

Fra

Til

*Fremsendes uden følgebrev:*

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal \_\_\_\_\_

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den / Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager

## Lille brev fra B. S. Ingemann.

Meddelt ved Poul Schjærff.

Da B. S. Ingemann den 28. maj 1859 fyldte 70 år, blev han genstand for enestående hyldest fra det danske folk. I det lille hus ved søen samledes ganske vist ikke så mange af nationens stormænd som ved Oehlschlägers tilsvarende dag ni år tidligere på Skydebanen, men det mærkedes, at det her var en digter, der havde folkets hjerte. En af de skønneste gaver var et guldhorn, smykket med figurer fra de historiske romaner og tilvejebragt ved en indsamling på initiativ af danske kvinder. En procession af unge piger, med den skønne Helene Roed, malerens datter, overrakte gaven, mens pastor P. O. Boisen tolkede folkets tak. Ingemann takkede bevæget, og senere, i hans bolig, gik guldhornet om, fyldt med Rhinskvin, en gave fra enkedronningen Caroline Amalie. Boisen oplæste derpå et lykønskingsdigt fra sin svigerfader, N. F. S. Grundtvig, som Ingemann besvarede på den smukkeste måde med digtet „Tak til Venner i Danmark“. Enhver, der har lidt kontakt med dansk litteratur, kender digtet; det begynder:

Med Pas til lange Rejse glad jeg staar  
paa Vejen til den store Banegaard,  
hvor toget ventes, som fra Jorden kører;  
thi det er Venners Røst jeg trindt mig hører.

Han karakteriserer sin digtning, hvori han genoplivede henfarne tider, og retter sluttelig en tak til folket, Danmarks folk:

Den Tonestreg, rig Kjærlighed forgylder,  
sin Klang blandt Danske Danmarks Sang-  
bund skylder:  
den over Folkehjærtets Dyb var spændt,  
kun *derved* blev den hørt og set og kjendt.  
Men derfor *Danmarks Folk* skal Kransen bære  
med Tak og Pris, med Kjærlighed og Ære. —

Smukt, at den gamle digter tog den krans, folket havde rakt ham, og atter satte den på folkets hoved.

Pastor Peter Outzen Boisen, til hvem det lille brev er rettet, levede fra 1815 til 1862, hans fader P. O. Boisen (1762—1831) var 1805—31 biskop over Lolland—Falster (se om ham Paul Nedergaards Præste- og sognehistorie IV, 21—23). Sønnen var 1854—62 hjælpepræst hos Grundtvig ved Vartov stiftelse. Han ægtede 1847 Grundtvigs datter Meta (1827—87); ved vielsen i Vartov kirke førte Ingemann bruden op (Nedergaard I, 260), og han skrev naturligvis et

digt til hende på bryllupsdagen (det findes aftrykt i Ingemanns Saml. Skr. IV. afd., 9. bd., 63—64). Pastor Boisen var også lærer og senere bestyrer ved dronningens asylskole.

Det viste sig, at indsamlingen til guldhornet indbragte mere, end hornet kostede, hvorfor det besluttedes at anvende overskuddet til uddeling af Ingemanns skrifter, især til sognebiblioteker på landet. Pastor Boisen synes særlig at have interesseret sig for denne sag, hvad der fremgår dels af Ingemanns brev, dels af et andet brev af 19/3 1860 fra den kendte folkelige politiker A. E. M. Tang, der takker Ingemann for tilsendelsen af 84 bind romaner og digtninge, modtaget gennem pastor P. Boisen (Breve til og fra Bernh. Sev. Ingemann, udg. af V. Heise 1879, 541—543). Den Tang'ske veltalenhed var bred, dvælende og jysk, og jeg kan ikke lade være med at berette en lille anekdote, der belyser dette, idet jeg dog ikke erindrer, om den er om ovennævnte A. E. M. Tang eller et andet medlem af slægten, seminarieførstander og folketingsmand Jeppe Tang.

Nå, en af dem holdt en meget ophøjet tale, hvori følgende passus forekom: Det gjærer i nord — det gjærer i syd, det gjærer i øst, det gjærer i vest“ — hvorpå man hørte en røst, der patetisk udbrød: „Det gjærer i Tang!“

I anledning af Ingemanns skrifers uddeling for guldhornets overskud skrev digteren i sommeren 1859 følgende *Indskrift*:

Paa Folkets Krønike-Hylde  
disse Minder og Kvad fandt Ly.  
Med Kjærligheds Guldhorns-Fylde  
De nu flyve til Land og By!

(Ingemanns Saml. Skr. IV. afd., 9. bd., 193).

I brevet slutning tales der om Grundtvigs fødselsdag; det var den 8. september; den Grove, der omtales, er sikkert C. J. Grove, cand. teol., forstander for Grundtvigs højskole på Marielyst i København; der åbnedes 1856 og 1890 flyttedes til Lyngby. (Nedergaard I, 259).

P. O. Boisen og Meta Grundtvig havde en søn *Harald Immanuel Boisen* (1857—1904), han var i årene 1890—1904 præst i Højerup på Stevns (Nedergaard II, 618—619) og fader til rektor på Rungsted Statsskole *P. O. Boisen*, i hvis eje Ingemanns brev er, og som jeg takker for tiladelsen til at publicere det.

Sorø d 22 Sept. 1859.

Kjære Pastor Boisen!

Jeg har idag modtaget Anmodning fra Skolelærer Petersen i Hvidøre ved Klampenborg om

at faae skjænket *de historiske Romaner* til det af ham oprettede Laanebibliothek i Hvidøre Skole i Gjentofte Sogn, navnlig for Beboerne i Skovshoved og Taarbæk, til hvem Bøgerne udlaaes aldeles gratis.

Dersom der af Guldhornets Overflødighed endnu kan anskaffes disse Skrifter, beder jeg Dem have den Godhed at sende dem til Boghandler Erslev, Hjørnet af Amagertorv og Kokkegade Nr. 12 under Adressen: *Hvidøre Laanebibliothek*, Hvidøre Skole pr. Klampenborg.

Jeg veed, De med Glæde virker for denne Sag, og paaskjønner inderlig Deres Godhed og Kjærlighed. De hjerteligste Hilsener fra os begge her til Dem og Deres kjære Meta! Hils ogsaa Børnene fra mig og gamle kjære Grundtvig og hans Huus, naar De [seer] ham! Nu erindrede jeg hans Fødselsdag, da Grove var her, og af nogle Nordmænd hørte jeg hvor smukt Dagen var fejret paa Landstedet.

Jeg længes efter at see Dem befordret efter Ønske. Det trækker længe ud; nu idag kommer Kongen hjem, saa bliver det vel afgjort. Gud velsigne Dem. Lev vel!

Deres

*B. S. Ingemann.*

Udskrift: S. T.

Hr. Pastor Boisen

Kiøbenhavn

Vestervolds Mølle

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i maj:

2. Postmester *Thorvald Carl Bertel Gjørting* (f. 1888).
6. *Theodor Knuthsen* (f. 1908)
14. Kaptajn *Poul Gjellerup* (f. 1883), Engvej 90 København S.
17. Dommer *Claus Preben Schierbeck* (f. 1908), Terndrup.
18. Landsretssagfører *Aage Ludvig Holberg Elmquist* (f. 1888), Svendborg.
18. Dommer *Gudmund Evensen* (f. 1908), Randers.
19. Assistent *Arne Sparre Petersen* (f. 1888), Duntzfelts Allé 3, Hellerup.
19. Dommer *Sigurd Kaspersen* (f. 1898), Nyborg.
19. Kunstmaler *Claus Adam Schall Holberg* (f. 1908), Frederiksborggade 36, København K.
19. *Viggo Percy Hartmann Bjerre* (f. 1908). S.'27. Menes at opholde sig i Amerika.
20. Ekspeditionssekretær *Gunnar Liisberg* (f. 1898), Jægersborg Allé 52 A, Charlottenlund.
21. Cykelhandler *Poul Anthon Beck Rasmussen* (f. 1873).

22. Direktør, cand. pharm. *Ejnar Hjalmar Laurtrup-Larsen* (f. 1888), Strandvejen 140 A, Hellerup.
23. Arkitekt *Vilh. Hvalsøe* (f. 1883), Kulsviervej 147, Kongens Lyngby.
23. Kontorchef *Poul Sigurd Nygaard* (f. 1883), Melchiorssvej 1, Charlottenlund.
25. Landsdommer *Helge Hoff* (f. 1893), Viborg.
25. Læge *Niels Børge Nielsen* (f. 1908).
26. Prokurist *Hans Gert Jensen* (f. 1878), Frederiksborgvej 232<sup>2</sup>, København N. V.
27. *Hans Kristian Jørgensen* (f. 1888).
27. Ingeniør *Niels Dam* (f. 1908), Aalestrup Maskinfabrik, Aalestrup.
28. Aktuar, cand. mag. *Else Damgaard Nielsen* (f. 1908), Moltkesvej 61, København F.
29. Fotograf *Axel Lindegaard* (f. 1883), Harsdorffsvej 2, København V.
29. *Ejner Jensen* (f. 1908),

Ved kongelig resolution af 6. marts 1958 er kontorchef i Handelsministeriet *Jørgen Buemann Worm* (s.'26) udnævnt til afdelingschef sammesteds.

Undervisningsministeriet har under 29. marts 1958 meddelt mellemskolelærer *Erik Michelsen* (s.'08), Rungsted Statsskole, afsked efter ansøgning på grund af alder med pension fra den 31. juli 1958 at regne.

Den danske og den thailandske regering har aftalt at omdanne deres respektive gesandtskaber til ambassader. Dermed er det hidtidige danske gesandtskab i Bangkok blevet ambassade, og minister *Gunnar Seidenfaden* ambassadør.

Ambassadør Seidenfaden er tillige blevet dansk gesandt i Malaya og Viet-Nam. I forvejen repræsenterer han Danmarks regering som gesandt i Burma, Cambodien, Laos og Philippinerne foruden i Thailand.

85 år fyldte den 30. marts en af hærens ældste officerer, oberstløjtnant *Gustav Brix*. Han er søn af skolebestyrer, kaptajn Nicolaus Brix (1835—1912), Vejle, og Anna Marie Ohrt (1838—1893), og broder til professor Hans Brix. Gustav Brix' militære løbebane skal ikke omtales her. Soraner-Bladet vil derimod gerne hylde og lykønske en af de ældste gamle soranere; Gustav Brix gik på Sorø 1887 til 1891, da han tog studentereksamen. 1899 vendte han tilbage til den gamle skole som lærer i gymnastik og dans; den 1. januar 1906 tog han sin afsked og indtrådte atter i hæren.

Bladets redaktør mindes Gustav Brix som en forstående og human lærer; da vi skulle lære at svømme, ønskede jeg hver gang højligh, at disse vandøvelser skete hos den blidere Brix og ikke hos assistenten *Axel Soelberg*, hos hvem man følte sig i den øjensynligste livsfare. Under stærke trusler blev man tvunget ned i det våde element og dumpede, da Soelberg hastigt løsnede rebet, flere meter ned i det farlige dyb med udsigt til et lidet tiltalende bekendtskab med vandrotter og andre udyr. Senere opdagede jeg, at Axel Soelberg ikke mente det så slemt, og i ti år var jeg sammen med ham på Rungsted Statsskole, hvor jeg lærte ham at kende

som indbegrebet af pligtfølelse, parret med et betydeligt kvantum muttervits.

Den 28. februar, 1. og 2. marts var der skolekomedie på Sorø Akademi. Da ingen af lærerne så sig i stand til at instruere, havde eleverne selv taget sagen i deres hænder. Mark Thalmy, III g, var instruktør, elever fra II g aktører, stykket William Saroyans „Livet er dejligt“, der skildrer livets skyggesider, dog med fremdragelse af visse lys-sider. Ifølge „Folketidende“s beretning „høstede“ de spillende stærkt bifald for deres ydelser.

Pastor emeritus *Filip Beck* nåede den 29. marts den høje alder af 90 år. Han er søn af den navnkundige *Vilhelm Beck* (1829—1901), den store mand inden for Indre Mission. *Filip Beck* gik 1881—87 i Sorø Akademis skole, da han udmeldtes af V. klasse; han tog 1888 studentereksamen fra Lyceum, 1894 blev han cand. teol., var i 1896 kapellan hos faderen i Ørslev, udnævntes 1902 til sognepræst i Ryde og sluttede sin gejstlige karriere som sognepræst i Stenmagle (1914—34). Hans broder *Otto Beck*, på Sorø 1882, tog 1886 præliminæreksamen.

Om Sorø-tiden fortæller *Filip Beck* („Berl. Tid.“, 23. marts):

Jeg savnede mit hjem, da jeg blev sendt på Akademiet i Sorø. Det var en brat overgang til den hårde tone, som tit var fremherskende dér. Vi boede fire drenge på hvert kammer med en kammerduks som leder og en kammerfuks som nederste individ i flokken. Duksen var en hård hund. Om aftenen var det forbudt at færdes på gaden. Så sendte duksen fuksen i byen for at købe tobak. Tobak var også forbudt. Mødte fuksen så en lærer, fik han klø af ham, fordi han ikke respekterede skolens forbud. Endnu med tårer i øjnene meldte han sig til duksen, der straffede ham, fordi han var forsinket. Og tobakken? Den havde jo læreren konfiskeret. Så fik den arme fuks klø igen, fordi han ikke bragte den bestilte tobak. Drengene var ubeskriveligt rå mod hverandre. Jeg har set en dreng hængt i en strop uden på muren foran et vindue på 2. sal. Han var rædselslagen.

— Var De fuks?

— Nej, men jeg fik klø alligevel. Engang blev jeg spærret inde i et skab, og da jeg råbte om hjælp og var lukket ud, blev jeg tævet af drengen, der havde spærret mig inde. Lærerne var ikke så forfærdeligt meget sartere. Hver lærer havde sit spanskrør i hånden, når han trådte ind i klassen. Gamle Hansen elskede at prygle. En dag opholdt han sig i værelset ved siden af en klasse, hvori en lærer underviste, som knap var så pryglevern. Skønt kollegaen ikke fandt anledning til at slå, må Hansen på en eller anden måde have syntes, at eleverne i det tilstødende rum trængte til afstraffelse, for pludseligt kom han styrtdende ind og slog løs på drengene. Han formeligt faldt over os. I vore dage lægger man vægt på, at læreren skal have en indre autoritet, så han allerede på tærskelen til klassen ved sin blotte tilsynskomst bringer orden i flokken. Jeg tror, menneske får mere ud af den respekt, der kommer fra personligheden, og som man viser personligheden. I min tid blev kund-

skaberne banket ind i os og det i lige grad i hovedet og i halen. Man slog, til vi peb ..... så vi skyndte os at pibe. Vi fik ikke opdragelse, men eksercits.

Denne hårdhændede behandling har dog ikke afholdt pastor *Beck* fra at sende tre sønner på Sorø, nemlig sognepræst i Skagen og provst for Horns Herred *Hans Peter Waage Beck*, f. 1900, s. 18, lektor i Sorø *Halfdan Guldborg Beck*, f. 1905, s. 23, samt lægen og forfatteren *Axel Guldborg Beck*, f. 1910, s. 28, Hareskovby.

Der er grund til at mindes, at det i marts var 60 år, siden den gamle soraner *Einar Prip* (1868—1939) for første gang drog ud til sin pionérgerning i den nære orient. Allerede som student (1886) følte han sig kaldet til at blive missionær; først afvistes han på grund af hans svage helbred, men da der indtrådte en bedring, kom han 1898 som præst og lærer til det syriske vajsenshus i Jerusalem; dette blev begyndelsen til Østerlandsmissionen, og *Prip* havde særlig sit virke i den syriske ørken nordøst for Damaskus. 1934 tvang hans svage helbred ham til at rejse hjem. En anden soraner, provst *J. Juul Sørensen* (s. 15) har i Sor.-Bl., 11. årg., s. 33 skildret *Prips* arbejde, hans nekrolog skrev vor tidligere formand dommer *John Knox* (s. 85) i bladets 24. årg., s. 9, og i Paul Nedergaards Præsteg- og sognehistorie I, 595, fortælles der også om *Einar Prip*; hans arbejde og fine personlighed mindes endnu, skønt snart tyve år er gået, siden han lukkede sine øjne.

Den 18. marts havde gymnasieforeningen „Baldur“ i Sorø besøg af tegneren *Hans Bendix*; han satte i sit foredrag de bildende kunstners portrætter op mod fotografernes. Hvad *Hans Bendix* mener herom kan læses i hans kronik „Kunsten at portrættere“ („Politiken“, 19. marts); hans standpunkt fremgår tydeligt af følgende passus: „Flertallets opfattelse af skønhed afspejles i ugebladenes store oplag. Og af portræt-fotografer, der reklamerer med, at de følger kunderne fra vuggen til graven med intetsigende afbildninger, så kommende generationer til enhver tid kan berolige sig med, hvor aldeles ligegyldig slægten altid har set ud.“ Tegningen eller maleriet giver udtryk for kunstnerens opfattelse; fotografiet har en vis betydning ved motivudvælgelsen.

Prof., dr. phil. *Christian Ellings* kronik „Shakespeare og nogle kreaturer“ („Berl. Aften“, 25. marts) undersøger med talrige eksempler, hvilke dyr den store digter særlig dvæler ved i sine dramaer. Han viser et intimt kendskab til geden, fåret og kalven, hvis skind faderen, handskemageren *John Shakespeare*, arbejdede med i sin håndtering.

Ved en reception på Det kgl. Bibliotek og en festlighed på universitetet fejredes 50-års dagen for foreningen Danmarks Folkeminder, der stiftedes den 20. marts 1908. Gennem mere end fyrretyve år har *Hans Ellekilde* fungeret som bestyrelsesmedlem af foreningen og som arkivar for Dansk Folkemindesamling i de helt utilstrækkelige lokaler på biblio-

## SORANER-FROKOSTEN

10. april 1958.

teket. Med al respekt for dem, der gennem årene har været foreningens formænd, tør man vist nok tilskrive Hans Ellekilde den væsentlige del af æren for det intense forsker- og udgiverarbejde, der er udfoldet i foreningens levetid. Under sin opvækt i Nordsjælland blev egnens sagnstof for ham en realitet, på Sorø studerede han Thieles folkesagn og holdt i „Baldur“ omfangsrige foredrag om sagnverdenens væsener, og i København blev han under den inspirerende Axel Olrik magister i folkemindvidenskab. Få er som han kommet på sin rette hylde; han besidder den umiddelbarhed og den naivitet i god forstand, der instinktivt lader ham forstå al folkelig overlevering, han er til enhver tid veloplagt til arbejdet, dertil en lykkelig blanding af samler og forsker, hvad hans lange række af værker noksom bevidner. Han er en af dansk kulturs bedste mænd.

*Ikke fraadse.* »B.T.« for 17. februar beretter følgende episode, der vidner om en soraners sparsommelighed og konduite.

Påstand stod mod påstand i en sag, der skulle behandles i Hammel ret. Det var ikke nogen stor sag, men dog alligevel nok. Gøede naboens hund for meget? Naboen sagde naturligvis nej, mens andre mente, at hunden gøede alt for rigeligt.

Da man ikke kunne nå til enighed, blev det foreslået at indkalde vidner. Det ville blive mange, men dommer *Finn Ryhave* (s. 25), rystede afværgende på hovedet. Han ville hellere spare på statens penge og udsatte sagen indtil videre... Han sagde:

— Det er frådseri at tilsige så mange vidner til Hammel ret. De spilder arbejdstid og skal betales. Det er sagen ikke værd. En dag, når jeg får tid, kører jeg selv rundt til vidnerne for at høre deres forklaring. Jeg kan ikke tage ansvaret for, at folk skal tage fri fra arbejde for at sige, om en hund gøer eller ikke.

Forf. Per Lange har hos Gyldendal udgivet et udvalg af *Carsten Hauchs* lyrik. Samlingen hedder »Befrielsens Aand«. Til enhver tid vil der kunne plukkes en udsøgt buket af Hauchs digte, rene og ægte i tonen, med højt ideelt sigte, virkende på enhver, der ejer blot det mindste gran poetisk sans. Det virker derfor forstemmende og tragikomisk at læse, hvad Kai Friis Møller i en anmeldelse af bogen har fået ud af den. Han taler om et ganske vist »læseværdigt« udvalg af Hauchs »forgrublede« lyrik, men mener, at de fleste nu næppe af Hauchs omfangsrige forfatterskab husker andet end digtet om Magnus og Lavard og nogle linier af den noble (!) klagesang »Hvorfor svulmer Weichselfloden«. Resten af produktionen som digteren selv kan gå i brokkassen og »synes alt i alt at tilhøre fortiden«. Mens Oehlenschläger, Aarestrup og Chr. Winther »venereres trolig selv af Parnassets yngste«, gælder det om Hauch, at *kaum einen Hauch / spührest du* — som Hans Brix ville sige i denne forbindelse«. Kommentarer overflødige.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.

Det var — med en omskrivning af Cherbuliez — en af disse dage i begyndelsen af foråret, som er mere vinterlige end vinteren selv. Det var koldt og gråt og blæsende. Alle dukkede sig. Også Vagtparadens gardere dukkede sig — og den atter raske, overintelligent udseende tambourmajor sjokkede så mærkeligt i det tynde sjaplag. Kun å Porta legede forår. Den farverige fortovsrestaurant var allerede placeret. Og den var pyntet med store skåle med blomstrende lyng og dø. ribesgrene. I andre skåle var der store, gule påskeliljer. Man kunne se på dem, hvor de frøs mellem de storblomstrede, farverige duge. *Ikke een eneste gæst.* Nå! Den kæmpestore udgravning lige ud for blomsterorgierne gjorde nu heller ikke udsigten spændende.

Man skyndte sig indendørs på „Grand“. Der var også Thomas. Værten Hjalmar Persson hang lidt mismodigt med næbbet. „Denne frokost er jo helt ude af cadencen — skubbet bort fra 1ste torsdag i april af påsken. Der kommer vel ingen,“ sagde han. Dog lidt efter arriverede formanden *Boeg* (1900) og et minut efter næstformanden *Clausen* (25). Rosværdigt, at bestyrelsen går i spidsen. Derpå kom en meget særpræget udseende ung herre. Han kom også meget langvejs fra. Det viste sig nemlig at være soraneren fra 1947: *Niels Bjørklund* fra Sumatra, Indonesien. Nu var der atter international luftning over „Grand“. Lige efter at have overstået denne sensation viste *Bonnesen* (02) sit ungdommelige ansigt, hjerteligt modtaget af med-1902'eren *Louw* — og efter *Michelsen* (03) og *Dalgas Langballe* (06) var hele det fremmødte „regiment“ samlet. Man var enig om, at disse „vise“ var et i høj grad kvalitativt, fornemt, alsidigt udvalg af gamle soranere.

Værten og frøken Termansen så derimod lidt mismodigt på den lille skare, men førstnævnte lovede os dog herlig flæskesteg med rødkål — og snapsen extra kold. Og han holdt ord.

Efter værste sult stillet fortalte *Louw*, at „De 200 raske soranere“ havde uddelt 2000 kr. i 5 portioner à 400 kr. Men der havde været 18 ansøgere. Gamle soranere må se at blive så „raske“, at de kan og vil støtte stipendiet som konsolidanter. Endvidere havde *Phoenix-fonden* og *-kæden* givet 10 fattige soraner-konfirmander hver 100 kr. til konfirmations-uniformen palmesøndag.

Senere fortalte *Bjørklund* friskt og livfuldt — præget af selvoplevelsens charme — om de forvirrede og for hollændernø ofte skæbnesvangre forhold i Indonesien — særlig på Sumatra. *Clausen* og *Ares-Louw* kappedes om at servere morsomme oplevelser. Den sidste berettede om en veludviklet ung pige, der havde læderet øjnene ved at sjippe uden brystholder.

De syv morede sig og råbte hurra for skolen som et helt regiment, og lidt puds faldt ned fra væggen i den gamle „Grand“-sal.

Vi var enige om, at vi behøvede ikke at være flere for at more os dejligt og lovede at ses igen *torsdag den 1. maj*. Altså på gensyn „Valborgs dag“ førstkommande. *Kl. 12.* *En anden af dem.*



**GULDSEGL  
TV 1802**

»Det skarpeste billede  
i det smukkeste  
kabinet«

Kr. 2.095.-

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

**H. MORTENSEN & SØN**

SORØ

Sorø 75

**MENMARK**

Borgernes Hus

Byen 8000

**SORØ MÆLKECENTRAL**

1. Kl. Mejeriprodukter

Storgade 7 Telf. 806

**Sorø Vildt- og Fiskehandel**

STORGADE 37

Telf. 145 - 422

**Cohr**  
RUSTFRI



**GULDHORN OG LYKKEHJUL**

AF ASGER JORN

Menneskets kår i kult og kunst  
Kendt maler skriver kundskabsrig bog  
og sætter Guldhornenes gådefulde billedskrift  
i en større kunstfilosofisk sammenhæng.

Kr. 30.00

SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

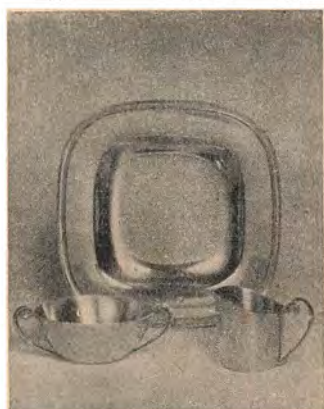
Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

**HARALD QVIST**

Landsretssagfører,  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710



**JUST ANDERSEN**

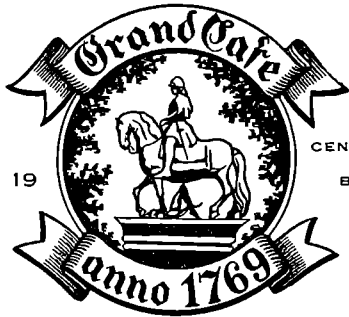
TIN  
DISKO  
BRONCE

AMAGERTORV 4

**Importøren**

OVER HELE LANDET





KGS.  
NYTORV 19

CENTRAL 10.808  
BYEN 35.433

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

### Axel Olsen

Køkkenudstørsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiøkvipering  
SORØ · TLF. 258  
Forsendes overalt.

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

K. H. JENSEN

### SorøBeklædningsoplag

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreøkvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

### VALD, SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

### Johs. Brinck

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

### FRED. JENSEN & SØN

BRILLER - URE  
Telefon 82

\*

Soraneremblemer

### H. HANSEN & SØN

Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1883

## Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø \*717

## BANKEN for SORØ

OG OMEGN

Aktievelokal

### SVEGÅRDS

BOGHANDEL

SORØ

TELF. \*27 · POSTKONTO 7163

### C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

VEDELSGADE 14

TLF. 358

SORØ

### Sorø TAXA

Boldhusgade 3

Kører DAG og NAT

Telefon 18 — 1168

### Sorø Tøjrenseri

v/ Karl Hansen

Absalonsgade 7

Telf. 216

### Otto Christiansen

Sig det med Blomster

Alleen 3

Telf. 509 - 529

Sorø

### Coldings Conditori

SORØ

F. Paulsen

Telefon 656

SØREN CHRISTENSENS EFT. I/S  
SORØ

Kaffe The

Cacao Kiks

Tobak og Cigaretter

## Kähler

Korsør

### KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktor Peter de Neergaard

### MOGENS KROG-MEYER

Landsretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

## Nichro

FORCHROMNINGSANSTALT

### Teknisk Haardchrom

H. J. WINTHER

Værketedvej 15-17, Valby  
Telf. 30 1754

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

C. 1940 - 9864.

H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 5 . MAJ

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N



  
holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S

*P. Lühr-Henriksen*  
Direktør

ODENSE

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 85 38 eller NORA 73 66



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**



# SORANER-BLADET

MAJ 1958

43. AARGANG

NUMMER 5

## Om Soransk Samfunds årsfest

*af læge Kjartan Effersøe.*

Efter generalforsamlingen fornylig indledte bestyrelsen en diskussion om årsfesten, fordi denne efterhånden har fået så ringe tilslutning, at man har indset nødvendigheden af at foretage visse reformer for at puste nyt liv i denne Samfundets fornemste sammenkomst.

Beklageligvis syntes bestyrelsen ikke at have andre forslag til bedring af forholdene end at invitere damer med til festen, og andre forslag af betydning fremkom ikke fra forsamlingen.

Der synes derfor at være god grund til at drøfte spørgsmålet på bredere basis, eftersom det ikke alene er årsfesten, det er galt med, også Sorøturen og generalforsamlingen får for lidt tilslutning. Derimod synes ungdomsfesten og torsdagsfrokosten at klare sig tilfredsstillende. Da sidstnævnte imidlertid kun kan blive tilgængelig for pensionister, tilfældigt ferierende og nogle få privilegerede (direktører, grosserer og lignende), mens de arbejdende medlemmer er forhindrede, må vi hellere holde os alene til årsfesten, som nu er blevet aktuel.

Når man har været medlem af „Soransk Samfund“ i 50 år og oplevet de stærke svingninger i mødedeltagelsen fra tid til anden, kan man ikke føle særlig betænkelighed, fordi vi for tiden befinder os i en bølgedal med hensyn til Samfundets trivsel.

Da imidlertid tilbagegangen for årsfestens vedkommende måske er mere alvorlig, er der al mulig grund til at overveje reformer, særligt for at vække de yngre til deltagelse.

At indføre damer til festen vil dog være en unyttig foranstaltning, såfremt det ikke også bliver helt unge damer. Dette støder imidlertid — som det blev anført i diskussionen — på økonomiske vanskeligheder, idet hverken de unge soranere eller Samfundet har råd til at invitere de unge piger. Tilbage bliver så kun de ikke så unge damer til at redde situationen. Da nu hverken fysiologiske eller psykologiske erfaringer taler for, at damer af denne kategori skulde virke særligt dragende på unge mænd, må idéen med damerne vist betragtes som umulig.

Derimod er der grund til at rette blikket mod det stive ceremoniel, som virker dræbende på al festlighed. Man kan ikke få en kalypso-tids mennesker til at befinde sig vel i omgivelser, der minder om Rahbeks og Todes tid. Vi må ofre punchebollerne og viserne fra Drejers klub.

Det virkede lidt forstemmende, at medlemmer af bestyrelsen tog forbehold med hensyn til reformer: „Ja, men kantaten kan vi da ikke stryge“, „rustalen kan dog ikke undværes“, og lignende.

Jeg spørger: „Mon ikke?“ Og „hvorfor ikke?“ Jeg har netop fået oplyst af formanden for „Herlovianersamfundet“, at man i denne for-  
ening har strøget kantaten, fordi den var kedelig. Desuden har man indført en ganske kort velkomsttale (ikke egentlig rustale) og derudover kun et par korte taler af en jubilar og en rus — altsammen ved selve bordet og vel at mærke uden damer. Disse beskedne reformer har medført stærkt stigende tilslutning til rusgildet i de sidste år, og navnlig af yngre medlemmer.

Hvis der ikke behøves et større mål af fordomsfrihed og opfindsomhed for at bedre forholdene, skulle det hele synes overkommeligt.

Men, lad de unge få den størst mulige indflydelse på de bestemmelser, der bliver taget. Det vil give det bedste resultat for fremtiden.

Hvad der var godt for vor tid, duer ikke i dag.

## Generalforsamlingen

DEN 25. APRIL 1958

Det var mit stille håb, at det referat-prentende bestyrelsesmedlem ved æresbordet havde givet sine bemærkninger et sådant omfang, at de kunne have været en virkelig hjælp, så jeg blot havde behøvet at tilføje enkelte supplerende bemærkninger. Men da man som bekendt ikke forskånes for noget i denne verden, modtog jeg en skrivelse af 3. maj, hvori referenten meget åbenhjertigt udtalte: „Det lader ikke meget til, at jeg får stunder til at brygge et rigtig udførligt referat sammen til næste nummer, og jeg flyer dig hoslagte udkast, som du sikkert selv meget bedre kan brodere videre på med eget stof.“ Om jeg kan brodere videre, derom bliver der ingen diskussion; hvis generalforsamlingen overhovedet skal refereres, er jeg forbandet nødt til at brodere videre. „Udkastet“ omfattede en række meget lakoniske ytringer, ialt udgørende 30 linier, et meget spinkelt skelet — nærmest af en skotsk spinkelhed.

Men jeg begynder at brodere. Man kan ikke sige, at forsamlingen gav noget eklatant indtryk af, at Soransk Samfund har 1266 medlemmer — kun 30—40 havde givet møde, og dog bydes der på hyggeligt kammeratskab og gratis smørrebrød — det sidste måtte kunne trække flere med sig!

Formanden udbragte — efter at have budt forsamlingen velkommen — det obligate leve for skolen; landsretssagfører Erik Pontoppidan,

hvem man havde fået til at bestride dirigent-hvervet, afviklede denne opgave logisk — konsekvent og med velgørende humor.

Formandens beretning indeholdt ingen momenter af overraskende art; han mindedes de i årets løb bortgangne kammerater, redegjorde for fester og sammenkomster (alle omtalte i Sor.-Bl.), gav meddelelse om den fremtidige opretholdelse og vedligeholdelse af Herman Bangs gravsted som historisk grav (se Sor.-Bl., s. 34) og gjorde de tilstedeværende bekendt med, at forstkandidat Gustav Hoff-Hansen (s.'90) havde indstiftet et legat for selve Samfundet eller en ældre soraner — foreløbig skulle legatets renter dog udbetales til fru Hoff-Hansens i Norge levende søster. Beretningen godkendtes uden større meningsudveksling.

Under punkt 2 fremlagde *Brincker* Soransk Samfunds regnskab; han tilbød ædelmodigt at oplæse de forskellige poster, hvad man indigneret frabad sig. På budgettet for 1958 figurerede en ny post: Arkivet, kr. 800,—; der betales 600 kr. i leje, resten for rengøring — disse penge fås ind ved besparelser ved årsskriftets udsendelse; ved kun at sende årsskriftet til de medlemmer, der har rekvireret det, sparer man ca. 1000 kr., altså mere, end hvad arkivet koster. Alt godkendtes.

Punkt 3, de af *Svend Clausen* administrerede fonds og legater, virkede heller ikke sindsoprivende; Svend Clausen motiverede nærmere, at understøttelsesfonden skyldte ham kr. 2050,—; der er bevilget for mange lån, og da tilbagebetalingen af gamle lån kan foregå ratevis over et større tidsrum, har man ikke altid haft likvide midler; det gik derfor modsat af, som det hedder hos Bjørnson: „Han fik *ej* lov til at lægge ud“ — tværtimod, Svend fik lov til at lægge ud; denne uselviske gestus bidrog sikkert meget til, at samtlige regnskaber godkendtes.

„Det fjerde punkt, De det husker vel“ — de 200 raske, gamle soraneres stipendium, fremlagdes uden vedkommende administrators tilstedeværelse, men da det hele kun skulle forelægges, ikke godkendes, ilede man videre til punkt 5, Soraner-Bladet og Bladfonden, som man heller ikke havde noget at bemærke til.

Sjette afdeling: Valg af bestyrelsesmedlemmer, fik til resultat, at *Clausen*, *Brincker*, *Lovmand Hvid* og *Suhr-Henriksen* genvalgtes, *Stubbe Teglbjærg*, der ikke ønskede genvalg, erstattedes af *Torben Madsen*. *Ole Due*, der skal arbejde, remplaceredes af *Dan Ibæk*. Under tårer takkede *formanden* *Stubbe* for hans 10 års udmærkede

arbejde i Soransk Samfund og lod ham leve tre gange. Punkt 7: Gnidningsløst genvalg af revisor Reislew, hvis arbejde for Samfundet er stort, mens hans honorar til gengæld nærmest er nominelt eller symbolsk; også ham følte formanden trang til at takke varmt.

Et nyt punkt var nr. 8: Forslag fra bestyrelsen om visse ændringer i vedtægterne for Soransk Samfund. *Formanden* bemærkede indledningsvis orienterende, at ændringerne dels var af sproglig art, dels på enkelte punkter til lige af reel karakter. Der udspandt sig en længere diskussion; heri deltog blandt andet Lyngbeck, Clausen, Brincker, Ebbe Friis, Hørby, Heckscher, redaktøren og især Mackeprang, der lod til at have tænkt dybt over disse fundamentale spørgsmål.

Blandt ændringerne bemærkes særlig følgende:

§ 2, stk. 4: Bestyrelsen kan derimod, når omstændighederne taler derfor, slette medlemmer, der er i kontingentrestance for mere end 1 år.

§ 4: Det livsvarige kontingent er sat op fra kr. 250,— til kr. 400,— (overensstemmende med tidernes dyrhed og pengenes devaluering).

§ 5: Indkaldelse til generalforsamling bekendtgøres nu kun i Samfundets medlemsblad (før også i „Berlingske Tidende“). Når forslag skal være indleveret inden 1. marts, er det, fordi de så forinden generalforsamlingen kan kundgøres i Soraner-Bladet.

§ 6: Der indføres som nyt stykke efter c); d) eventuelle indkomne forslag fra medlemmer, hvorefter d) og e) bliver henholdsvis e) og f).

§ 7, næstsidste linie: 2 måneder; før: Snarest mulig.

§ 9, stk. 1, linie 2: Mindst — udgår.

§ 15, stk. 2: Regnskaberne offentliggøres i medlemsbladets martsnummer — er en ny bestemmelse, der dog har været praktiseret i de senere år.

Under eventuelt takkede *Hørby* redaktøren, fordi han beredvilligt gav plads for cricketklubben „Soranererne“s meddelelser. *Schjærff* motive-rede blidt, hvorfor han optog sportssiden: 1) han havde altid været sportsinteresseret, 2) en side i Sor.-Bl. fyldtes. Efter skyldig taksigelse fra *formanden* til dirigenten for dennes myndige, kyndige (bemærk rimet) og humørfyldte ledelse hævdedes generalforsamlingen.

Ved det traditionelle smørrebrødsbord satte *formanden* formen for årsfesten under debat. Årsfesten var meget kostbar og fandt som regel kun ringe tilslutning. *Formanden* foreslog der-

for, at den afholdtes under billigere former og med deltagelse af damer. *Friis*, *Effersø* og *Clausen* fremkom med indlæg pro et contra, og det stilledes i udsigt, at debatten kunne fortsættes i Sor.-Bl. For at tale om noget andet, beredte landsretssagfører *Pontoppidan* om en rejse til Maulbronn, hvis klosteranlæg i forbausende grad lignede Sorø's. Dette burde studeres nærmere af redaktøren. Efterhånden fik man talt ud, det blev til oprud, og en hyggelig soraneraften var til ende. *Poul Schjærff*.

## Palme-søndag konfirmationen i Sorø.

Efter fremsat ønske fra soraner-brødrene havde Phønix-Kæden arrangeret fællestur til Sorø med damer *palmesøndag* den 30. marts for at overvære konfirmationen i den smukke, gamle klosterkirke. Ved velvillig medvirken af pastor *Alsinger* og kordegn *Poul Nielsen* var der reserveret pladser i kirken, og de fyldtes ved 10-tiden af „Kæden“s brødre og deres damer. Foruden „Kæden“s bestyrelse sås også medlem af „Phønix Fonden“s ledelse, Soransk Samfunds formand, landsdommer *Boeg*.

Phønix-Kæden og Fonden havde til konfirmationen tildelt 10 mindrebemidlede soraner-konfirmander en hjælp på hver 100 kr. til anskaffelse af en soraner-uniform. Der var ialt 50 soranere på kirkegulvet.

Efter en tankevækkende prædiken af pastor *Alsinger*, holdt med hans malmlfulde røst, tonede så vor gamle, smukke *Ingemann—Bay'ske* kantate op under de gamle hvælvinger, sangligt meget smukt fremført af det af organist *Reiff* nydannede drengekors, som man venter sig meget af. Solopartiet var denne gang tillagt en Sorø-dame: Fru *Kirsten Andersen*. Hun sang nydeligt, men måske lidt svagt. Der skal jo noget til at fylde den store klosterkirke.

Efter konfirmationen nedlagde som vanligt Phønix-Kæden's brødre — ledsaget af deres damer — kranse med signerede bånd i de soranske farver først ved mindetavlen på Stengangen over faldne soranere. „Kæden“s formand, direktør *A. Ch. Louw*, gjorde det blandt andet med følgende ord: Vi lægger disse blomster ved vore faldne kammeraters minde i stolthed over deres indsats for befrielsen af vort land, i kærlighed og medfølelse med deres lidelser og død. Ensom var den, thi „det brystne blik ingen kærlig hånd har lukket, ingen ven jert håndtryk fik — ingen hørte afskedssukket. Men for *Danmark* sukket lød, for dets fremtid, for dets lykke. Hvor da danske hjerter slå, og hvor danske toner klinge, skal med stolthed store, små, fædrelandets tak jer bringe.“ Vi slutter os til disse H. P. Holsts ord — og bringer også hermed vor beskedne tak.

Derefter blev ligeledes blomster nedlagt på mindesmærket i Akademihaven for de faldne soranere i de slesvigske krige.

(fortsættes side 46)

# VOR VEN SOCIOLOGEN

Er det dig, der laver spørgeskemaer?  
Er det dig, der kalder livet „adfærd“ og tror på statistik?  
Sig mig: Har du aldrig selv været forelsket?  
Har du aldrig været ung?

Kan du huske den dybe, ydmyge fortvivlelse,  
da du så den elskede første gang?  
Her var slet ingenting at stille op —  
hun var som fra en anden verden.  
Du var for grov og kejtet,  
umulig i enhver henseende.

Kan du huske din lede ved dig selv —  
og så miraklet: At det skulle være dig alligevel . . .  
din fuldkomne snurrende glæde,  
din taknemmelighed, din tryghed —  
et nyt ly —  
du kunne have hentet himlen ned  
for at præsentere den for din kæreste!

Du vrænger — naturligvis —  
og vrøvler om nutid og nøgternhed.  
Du husker kun dunkelt . . .  
og det kvalitative kan heller ikke interessere den  
exakte forskning så meget som det, der kan måles og vejes . . .  
altså hvor mange, hvor meget og hvor tit, ikke sandt?  
— Forstår du da ikke, at det er selve kernen,  
du kaster bort for avnerne?  
Og det giver du ud for videnskab?

Hvad siger du? At du ikke interesserer dig for sværmerier og nederlag?  
At det, du ønsker at registrere, er fuldbyrdede . . . ja tak —  
Ewald i hans uordener  
„væmmet ved vrimplens frække fortrolighed“  
og hvad som helst af hvem som helst  
er eet fedt i dit umælende kollektiv.

Jeg kan forsikre dig,  
at alt hvad *vi* tror vi kan lægge hånd på  
og kalde sejre og nederlag,  
hører kun Gud og den elskede til;  
de alene ved, hvad det var.

Ja, du bliver flov;  
du læser hverken digte eller be'r bønner,  
og troen ved dog enhver er en privatsag.

Men jeg kan forsikre dig,  
der er mere videnskab i en låre og et kys  
end i hele dit hulkortarkiv.

Nu bliver du krænket, ikke sandt?

Jeg sammenblander jo videnskab og kunst.

Jamen, det er dine egne forsøgsbetingelser, det er galt med:

Den golde vil føde,

den blinde tale om farverne;

regnebogen vil forklare kærligheden.

— Fatter du dog ikke, at du er uden sprog . . .

„himmelhoch jauchzend, zum Tode betrübt“.

Spar din flid og dit skriveri.

Hvad skal det sige:

„Sådan gør de fleste!“

Skal det være anvendt videnskab?

Hr. Middelmand tror det

og smasker saligt bedøvet:

„Så gør jeg det s'gu osse!“

Besind dig. Du er kompromitteret.

Gå i dig selv . . . og sluk elektronhjernen.

Og kan du ikke undvære dit legetøj,

så søg plads ved et avlsbrug.

Men husk, at selv her er der skjulte love, du ikke må synde

imod for at fedte dig til et ekstra pund smør.

— — —  
Og lad så os andre i fred.

Vi vil gå med pigen i skoven.

Arthur Arnholtz.

Der var påtænkt en undersøgelse af de studerendes seksuelle vaner. Heraf er ovenstående fremkaldt. Det har først stået i „Aarhus Stiftstidende“ (8/4 1958), men er af forfatteren venligst stillet til disposition for „Soraner-Bladet“.

---

---

## DØDSFALD

Trods al umage kan det ikke undgås, at dødsfald blandt soranere først senere kommer til redaktionens kundskab. Vi omtaler her tre soranerkammerater, der er gået bort i løbet af februar og marts.

Chefen for firmaet Ole Petersen, grosserer *Otto Werner Lauritzen*, døde den 6. februar af et hjerteslag. Otto Lauritzen var fra Slagelse, født den 27. februar 1896, søn af købmand J. J. Lauritzen og hustru, Bertha, født Werner. Han besøgte Sorø fra 1907 og tog 1914 studentereksamen; hans broder er den kendte arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (s.'12). Otto Lauritzen var meget dygtig i sit virke og særdeles afholdt inden for firmaet.

Den 17. februar døde løjtnant *Anton Frederik Lemvigh*. Han blev født den 20. august 1888 på Store Frederikslund som søn af skovrider O. Lemvigh og hustru Anna, født Hansen. Han kom 1899 på Sorø, udgik 1905 med præliminæreksamen og uddannedes ved militæret (1910 eksamen fra

officersskolens yngste klasse, 1928 kaptajnskursus, indtil 1931 løjtnant i reserven). Senere var han bogholder i København.

En af dansk erhvervslivs kendte skikkelser, indehaveren af Korsør Stenforretning, civilingeniør *Gustav Kähler*, er den 8. marts afgået ved døden efter længere tids sygdom, 68 år gammel.

Civilingeniør Gustav Kähler stiftede i sin tid sammen med entreprenør Henriksen firmaet Henriksen & Kähler og Korsør Stenforretning, som efterhånden udviklede sig til et landsomfattende foretagende. Efter direktør Henriksens død var civilingeniør Kähler eneindehaver. Firmaet var landets største på sit område, og det omfatter blandt andet de kendte bornholmske stenbrud og Hasle Klinker, Nymølle Skærvefabrik, Mogenstrup Stenbrud, forskellige stenbrud i Jylland, og et af datterselskaberne er A/S Rockwool.

Civilingeniør Kähler bevarede, skønt hårdt plaget af sygdom, stadig den nøjeste kontakt med sine virksomheder, og han var en lederskikkelse af format. Selv var han en beskeden mand, som ikke ofte trådte frem for offentligheden, men hans faglige og



forretningsmæssige dygtighed var almindelig anerkendt. Han store hobby, jagten, var faktisk det eneste, han ofrede penge på, når det gjaldt ham selv, og han var ejer af store jagtområder og forpagter af andre. Han efterlader sig foruden hustruen fem sønner og en datter.

*Gustav Erik Adolf Kähler* blev født i Korsør den 1. januar 1890; hans forældre var fabrikant Valdemar Joachim Kähler og hustru Cordelia Gundersen, født Rasmusen. 1903—06 gik han på Sorø, tog 1905 præliminæreksamen og udgik året efter. 1914 blev han cand. polyt. og ledede derefter den omfattende række virksomheder, som er omtalt ovenfor.

\*

Dansk forstvæsen har mistet en markant skikkelse ved fhv. statsskovdirektør *Frederik Krarups* død. Han blev født den 25. januar 1870 og døde den 29. april 1958. Han var en eminent dygtighed og en meget selvstændig natur. Han indtog høje poster inden for sit felt. Skønt han ikke var soraner, vil vi dog gerne mindes ham her, da han 1936—48 var overinspektør for Sorø Akademis skove.

## 200 gamle soraneres Stipendium.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium har fornylig uddelt en række stipendier. Der indkom 18 ansøgninger, men der var kun midler til at bevilge 5 ansøgere hjælp. Legatportionerne, der hver var på 400 kr., tilfaldt følgende studerende soranere:

Stud. mag. *Klaus Olof Andersson*, stud. polyt. *Jan Peter Dyck*, stud. odont. *Niels Steen Jensen* og stud. polyt. *Jens-Ole Dines Larsen*, alle dimmitterede 1956, samt endvidere undtagelsesvis: Stud. mag. *Jørgen Olesen* fra 1955.

Som man ser, savner stipendiet i høj grad midler til at efterkomme de mange, i høj grad velbegrundede ansøgninger fra unge soranere om hjælp under deres studier. Derfor skal det atter lyde til deres gamle kammerater: *Tegn dig som konsolidant for stipendiet*. Det kan gøres ved at købe en 5 % obligation på 200 kr. Tænk på, at havde du det svært under din studietid, så har dine unge kammerater det ofte strengere nu.

*Lex.*

## Sorø Akademis skole

*skal ikke være regulær statsskole —*

Da planerne om nyordningen for Sorø Akademis skole for noget over et år siden var ved at tage endelig form, udtalte daværende undervisningsminister Bomholt, at Sorø Akademis skole herefter ville gå ind i rækken af statskoler på statsbudgettet. I det endelige forslag,

som har været til behandling i finansministeriet i de sidste seks uger, er forslaget fra undervisningsministeriets side imidlertid udformet således, at skolen bevarer sin særstilling af økonomiske årsager, men også af hensyn til, at man ikke har villet bryde de gamle traditioner. Det vil sige, at hvis stiftelsen igen skulle få så stort et overskud, at det kan dække underskuddet ved skolens drift, skal skolen tilbageføres til stiftelsen. Det er dog nok en ret teoretisk mulighed, men af de nævnte årsager har ministeriet altså villet fastholde denne udformning. I praksis kommer det ikke til at betyde nogen ændring fra den hidtidige plan, idet staten fremdeles skal dække underskuddet ved driften, således som det hele tiden har været planlagt. Skolen skal også fremdeles have de muligheder for at blive ligestillet med statsskolerne med hensyn til moderne undervisningsmateriel, som den hidtil i nogen måde har savnet.

### *Salg af den jyske ejendom til fordel for nyt alumnat.*

Finansministeriet har underkastet hele sagen en meget grundig behandling og herunder også beskæftiget sig med spørgsmålet om den nye alumnatsbygning og finansieringen af dens opførelse. I den forbindelse har ministeriet gjort opmærksom på de foreliggende bestemmelser om sammenlægning af institutioners jordtilliggende og har her navnlig haft opmærksomheden henledt på muligheden af at sælge Akademiets ejendom i Jylland: Tulsted ved Skørping. Med de gældende priser på større landbrugsejendomme skulle der være gode muligheder for, at et sådant salg kunne finansiere opførelsen af alumnatsbygningen.

Finansministeriet har nu afsluttet den finanstekniske gennemgang af forslaget og er gået ind for dette i den foreliggende form. Derefter er det gået retur til undervisningsministeriet, men tilbage står den afgørende behandling i finansudvalget. Foreløbig holdes der ikke møder i finansudvalget, fordi Christiansborg helt er overtaget af NATO-konferencen; men dertil kommer, at det er højst sandsynligt, at finansudvalget vil undersøge forholdene ved et besøg på Akademiet. Arkitekterne står umiddelbart foran afslutningen af udarbejdelsen af byggeprojektet, som derpå straks skal tilstilles finansudvalget. Det er derfor rimeligt at antage, at udvalget vil kæde sin behandling af nyordningen og nybyggeriet sammen.

(„*Sorø Folketidende*“, 1. maj 1958).

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538

CASCO  
GARANTI

GULDSEGL WIDESCREE  
TV 1802

»Alle kan se! –  
Største og klareste  
billede.« Kr. 2.495.-

NEUTROFON  
GULDSEGL



Hovedkontor:  
VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.  
Telefon Central 6666



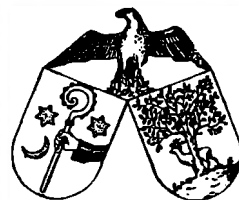
## GULDHORN OG LYKKEHJUL

AF ASGER JORN

Menneskets kår i kult og kunst  
Kendt maler skriver kundskabsrig bog  
og sætter Guldhornenes gådefulde billedskrift  
i en større kunstfilosofisk sammenhæng.  
Kr. 30.00

SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

HARALD QVIST  
Landsretssagfører.  
Gregers Tage Nielsen's esf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

JUST

JUST ANDERSEN

TIN  
DISKO  
BRONCE

AMAGERTORV 4

*Importøren*

OVER HELE LANDET

# SORANER-CRICKET

MAJ 1958

## SILLY SLIP

er ikke et kollektivt øgenavn til en særlig gruppe markspillere på et af klubbens hold, men navnet på en lille, intern fidusorganisation til gensidig glæde og ærgrelse.

Dens insignium er et lille mini-juniorbat, der er forarbejdet af metal, smukt malet i Fr. d. II's farver og forsynet med en efter landets møntsystem afpasset sprække i den ene langside. Herigennem afregnes søndag efter søndag sæsonens triumfer og fadæser i klingende mønt efter nøje fastlagte satser, der hidtil kun har ruineret ganske få, særligt uheldige dummeperere.

Men spøgen med at høre mønterne i battet klinge er på ingen måde forbeholdt en snævrere inderkreds af aktive spillere — tværtimod klinger battet ganske særlig lifligt, når en passiv soraner eller andre sympatisører betænker *Silly Slip* med en skærv.

Når battet er med i kampens larm, er det betroet den for dagen udvalgte mr. s.s.s. (special silly slip), mens det til dagligt hænger på sin knag i omklædningsrummet — spændt ventende på, hvor mange gange det i sæsonens løb skal blive tømt af kassereren.

Formålet? — skal vi sige, at indholdet ubeskåret finder anvendelse til særligt kvalificerede soranercricket-formål.

### — Om at beherske sig!

Cricketspillets moralkodeks har vistnok bedst fundet udtryk i M.C.C.'s motto: „Keep your temper, keep your promise and keep your wicket up!“

Enhver, der kender lidt til cricket og til den menneskelige natur, vil finde det korrekt, at kravet om selvbeherskelse er sat som det primære.

Hvor svært det kan være under alle forhold at leve op til denne regel og med hvilken elegance, den kan brydes, når den yderste grænse nås, illustreres ganske godt af den klassiske anekdote om en fremragende engelsk kasters kontroverser med en mindre fremragende dommer.

Ret hurtigt i kampen hørte og så alle på og udenfor banen — dommeren alene undtaget — at gærdespilleren snittede en bold, der blev grebet i slip, og alle følte med kasteren, da dommeren besvarede hans og holdets appel med de nedslående ord: Not out!

En snes overe længere fremme i spillet fik samme kaster kun en hovedrysten til svar på en appel til dommeren om at dømme samme gærdespiller ud på en oplagt „ben for“.

Hidtil var det lykkedes for vor ven kasteren ganske at skjule, hvad der foregik i hans indre, men da han et øjeblik efter splittede gærdespillerens gærde så eftertrykkeligt, at midterpinden knækkede, og de to stumper fløj 30—40 m bagud, var det altså, at han ikke kunne nære sig for at sige til dommeren: „Da var jeg alligevel lige ved at få ham, sir!“

## Så er der over!

Usædvanlig mange gamle soranere har i år udtalt lyst til at komme lidt i gang igen. Nogle vil bare ud i håsen og røre sig lidt — andre er ligefrem indstillet på at få en enkelt kamp eller to med passende modstandere. Intet ville være klubben kærere end at få en rigtig old-boys-afdeling, og alt skal blive gjort for at imødekomme ønsker i denne retning. Derfor: Kom og tag en kammerat med — der er plads og der er materiel nok!

Siden *Soranerne* lagde ud i 1954, har klubbens hold spillet ialt 68 kampe, hvoraf 43 blev vundet og 22 tabt, medens 3 ikke blev afgjort; vore hold scorede 11.504 p. for tabet af 804 gærder (gennemsnit: 14.18) mod 10.759 p. for 1013 gærder (gennemsnit: 10.62).

Der er anvendt 53 forskellige spillere med *Nørsgaard, Damkier, Kaj E. Jørgensen* og *S. O. Petersen* som de flittigste med hhv. 43, 42, 42 og 39 kampe.

Følgende kastere har taget over 100 gærder: *Damkier* 155, *S. O. Petersen* 122 og *Arnsbjerg* 105.

Kun een spiller har scoret over 1000 p., nemlig *Arnsbjerg* med 1278 p. i 34 innings; dernæst kommer *John Jørgensen* med 913 p. og *S. O. Petersen* med 853 p. i hhv. 33 og 45 innings.

Regnskabsbøgerne viser, at der i de 68 kampe er holdt 316 gribechancer — kun *Silly Slip's* regnskab siger lidt om, hvor mange chancer der blev droppet!

*Soranerne* spillede den første træningskamp den 27. april på Store Plads mod skoleholdet. Synd at denne sikkert sidste kamp på den historiske plads skulle drukne aldeles i regn, der holdt alle tilskuere borte og gjorde kampen til en blandet fornøjelse for de stakkels aktører. Den, der fik mest ud af det, var den unge *Per Nørsgaard* (3. mellem'er og bror til Sidney), der fortjent fik tildelt holdets præmiebat med sølvplade.

Stadionforvalteren — „Malle“ — fyldte 50 den 13. maj og blev hyldet også af *Soranerne*, der stadig som salig Jeppe må knibe sig i armen og undre sig på, om de sover eller er vågne — så dejligt er der på Gentofte Stadion. Sidste overraskelse til klubben: Den dejligste slipmaskine, hvis man ved, hvad det er for noget . . .

## Soranercricket på Genfotte Stadion.

Lørdag den 7. juni: II hold mod Svanholm.

Søndag den 8. juni: I hold mod Korsør.

Søndag den 22. juni: I hold mod Nykøbing F.

Søndag den 6. juli: II hold mod Hillerød.

Søndag den 27. juli: I hold mod B. 93.

Lørdag den 9. august: II hold mod Svanholm.

Søndag den 10. august: I hold mod Sorø Cricketklub.

Søndag den 7. september: I & II hold mod skoleholdet.

Endvidere spiller *Soranerne* nogle aftener i ugen mellem den 7. og 12. juli en venskabsmatch mod det engelske hold „Dorset Rangers“.

Men skriv nu kampene og — og glem ikke at komme!

(fortsat fra side 41)

Efterpå var der frokost på „Postgården“ i de ny-restaurerede lokaler, som vakte megen anerkendelse — selv om måske en og anden af de gamle soranere mindedes „Postgården“s hyggelige stuer i fordums tider.

Man sang *H. G. Ollriks* skønne sang til vor gamle skole: „*Du skole, som har værnnet os ...*“ og *Aage Linds* muntre soranervise: „*Vor barndoms lejrplads fod for fod ...*“

Og så spredtes vi atter i det kolde — meget kolde forår med landskabets vinterbrune bakker. *Lex.*

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i juni:

1. Fru *Karen Sevel* (f. 1898), Sunesvej 1, Sorø.
7. Tandlæge *Svend Odder* (f. 1888), Ålborg.
8. Repræsentant *Marius Hansen Humle* (f. 1888), Barsehøj 19, Gentofte.
8. Toldkontrollør *Carl Erik Holst Frederiksen* (f. 1893), r.'10. Omkr. 1940 i Odense. Nu?
8. Assurandør *Ulrik Johan Motzfeldt* (f. 1908), Montreal, Canada.
15. Plantageejer *Henrik Dalgas* (f. 1893), Ilskov pr. Herning.
20. Skovfoged *Karl Geleff* (f. 1888), Sønderkov pr. Sønderborg.
21. *Mich. Segelcke* (f. 1908). Rejste 1930 til Sydamerika og er vist beskæftiget ved minedrift.
23. Højskoleforstander *Frede Bording* (f. 1908), Dalgas Boulevard 48, København F.
23. Ekspedient *Jens Bastue Jacobsen* (f. 1908), Mitchellsgade 11, København V.
24. Ingeniør *Alfred Carl Chr. Fugl Svendsen* (f. 1888), Århus.
24. *Erik Haug* (f. 1908).
26. *Hilmer Nuloft Pedersen* (f. 1908). Udg. '24 af 3. ml.
28. Ekspeditionssekretær *Peter Hoffmann Permin* (f. 1878), Bergthorasgade 9, København S.
29. Læge *Chr. Anker Winther* (f. 1878), Chr. Mølstedsgade 7, Dragør.

Efter Justitsministeriets indstilling er ved kongelig resolution af 28. marts 1958 regnskabschef i Overformynderiet *Carl Johan Wetche Schmidt* (s.'06), efter ansøgning på grund af alder afskediget i nåde og med pension fra udgangen af september måned 1958 at regne.

Hans Majestæt Kongen har ved reskript af 9. april 1958 benådet generalmajor i hæren *Christian Alfred Friis* (s.'15), generalinspektør for pansertropperne, K. af D. og DM, med kommandørkorset af 1. grad af Dannebrogordenen, fra den 18. april 1958 at regne.

Ved kongelig resolution af 23. april 1958 er der meddelt sognepræst for Junget og Torum menigheder i Viborg Stift *Henry Alhard Carlsen* (s.'20), efter ansøgning afsked i nåde og med pension fra den 31. maj 1958 at regne.

Kontorchef *G. N. Bugge* (r.'09), vicepræsident i Dansk Røde Kors, R. af Dbg., har under 29. april fået tilladelse til at anlægge og bære: Det græske Røde Kors' hæderstegn i guld.

*Fraternitas Sorana* meddeler:

På grund af svigtende tilslutning må det til maj 1958 påtænkte stævne desværre aflyses. Næste stævne forventes afholdt i Sorø i dagene 15.—17. september 1959. Redaktør Tage Christiansen har lovet at tale.

Reservér så vidt muligt de nævnte dage.

Med hjerteelig hilsen:

*Paul Nedergaard.* *Jens Juul Sørensen.*  
*Olaf Krog-Meyer.*

*Forståeligt fra begge sider!*

„Kadetskolen“, fortæller kommandør Frits Hammer Kjølens i „Mit Livs Logbog“ 1957, s. 34, „rådede gennemgående over højt kvalificerede lærerkræfter, hvoraf særligt må nævnes professor, dr. phil. *Vilhelm Andersen*, hvis timer i dansk litteratur var en fest at overvære; til gengæld kappedes han med kadetterne om længst muligt at undgå de danske stile, som han åbenbart ikke yndede at rette, og kadetterne ikke at skrive.“

„Sådan arbejder jeg, — hedder en serie i „Berl. Tid.“ Den 22. april beretter prof. *Christian Elling*. Da den indeholder kloge og morsomme momenter, gives den in extenso:

Jeg kan læse hvor som helst og når som helst. Men jeg kan kun skrive under visse betingelser af ydre art. Om sommeren bør det ske i Hornbæk, resten af året hjemme, og da altid mellem kl. 20 aften og kl. 2 nat. De forstår hvorfor . . . jeg er B-menneske, genegen til ensomhed og drik. Uafbrudt cigarrygning er nødvendig under processen. Jeg vil skønne, at der medgår to stykker Rothschild til én anstændig side manuskript i kvart (22 linier à 7 ord). Mit håndværks materialer og redskaber står knap på højde med tobakkens kvalitet. Primitive sager ses på arbejdsbordet, altid de samme. Uden gult conceptpapier, skrivefast og ulinieret, kan jeg ikke producere, tredive års sysler har bundet mig til farven og stoffet. Prøver jeg at skrive med en anden pen end Esterbrook's „Relief“ eller „Butterfly“, kradser jeg som et barn, væmmes ved metier'en og udretter intet. Ved brugen af nævnte penne føler jeg et fysisk behag og opnår i benådede øjeblikke en skrift af udsøgt skønhed. *Fyldepenne er latterlige*, når man kan dyppe i et blækhus — og *kuglepennen er kun et hæsligt rygte i mit hus*. *En skrivemaskine giver jeg ikke plads i min nærhed*, jeg kan godt skrive med hånden uden at få krampe. At lave renskrift er et meget nyttigt foretagende, det afslører brist og åbenbarer nye muligheder i stilen. Jeg formoder, at mange skavanker i vor nyere prosa skyldes forfatterens ulykkelige hang til at koncipere pr. mekanik. Det siges også, at visse folk dikterer deres produkter. Jeg begriber dem ikke. At skrive er *at skrive* — rette, klatte, lege med pennen, kærtegne papiret, lave kruseduller, strege ud med harme — og *at skrive igen*.

— Profssoren har ret i, at skrivemaskine og diktat er umulige, hvis der skal frembringes noget af kvalitet. Også dette blads redaktør retter og streger ud adskillige gange, før hans produkter i al beskedenhed når den efter hans mening tilfredsstillende form. Derimod forekommer det mig, at benyttelsen af den gammeldags stålpen er for antikveret; uafledeligt at skulle dyppe sinker og distraherer.

Efter en omfattende ombygning og hovedindsættelse af en række lokaler i den af Dahlerup opførte bygning, der rummer Ny Carlsberg Glyptoteks samlinger, genåbnedes efter halvandet års forløb den 30. april ved en pompøs festlighed museets moderne afdeling. Skulptur og maleri har nu fået en ideel anbringelse med gode lysforhold, så formanden for Glyptotekets bestyrelse, dr. phil. V. Thorlacius-Ussing, og Glyptotekets direktør Vagn Poulsen, kunne med stolthed modtage de ca. 700 gæster, der fyldte antikkalen, og som alle fik deres håndtryk af de to herrer.

Som formand for Glyptotekets bestyrelse takkede dr. Thorlacius-Ussing direktionen for Ny Carlsbergfondet for støtte og anden ydelse ved ombygningen. Formanden og direktøren er identiske, så Thorlacius-Ussing kunne rette en hjertelig tak med et varmt håndtryk til sig selv! Han tænkte dog også venligt på arkitekten Viggo Steen Møller, hvorpå afdelingen erklæredes for genåbnet. De indbudte nød en materiel styrkelse, før de besigtigede de nyistandsatte sale med de mange mesterværker, der — atter ved Ny Carlsbergfondets ædelhed — er forøget med tre deposita fra dette, malerier af Cl. Monet: Hytte på klipperne ved Varangeville (1895—1900), Karl Isaksson: Begonia og fuchsia (1912), og Peter Hansen: Portræt af kunstnerens hustru (1912).

Prof., dr. phil. Nils Schiørring mindes 250-årsdagen for komponisten Johann Adolph Scheibes (1708—76) fødsel (kronikken „Den kritiske hofkapelmester“, „Berl. Aften“, 30. april). Denne kritiske og stridbare herre kom 1740 fra Tyskland — hvor han havde udtalt sig med despekt om selvste Johann Sebastian Bachs kompositioner — til Danmark og udnævntes til kgl. kapelmester. Når vi omtaler ham her, er det, fordi han var en intim ven af *Holberg*, som han traf i „Det musikalske Societet“; de mødtes i fælles kærlighed til den lidt ældre musik og i fælles afsky for den italienske opera. Prof. Schiørring mener, at Scheibe „ved at opponere mod den lærde kontrapunktiske stil“ og ved kravet om ædel velklang og kompositorisk klarhed forbereder Wienerklassicismen. Scheibe viste sit venskab for *Holberg* ved at oversætte forskellige af hans værker til tysk, blandt andet „Peder Paars“ 1750. — Hertil kan føjes, at Scheibe 1764 forfattede „Nachricht von dem Leben und den Schriften Holbergs“, først 1883 oversat til dansk af Carl Ewald.

Pladsen tillader ikke nærmere redegørelse for Scheibes virke; dog må lige bemærkes, at han i 1748 måtte vige for Scalabrini, navnkundig som komponist af musikken til Wessels „Kærlighed uden strømper“. Efter ophold i Sønderborg vendte Scheibe tilbage til København, genvandt i nogen grad sin

position ved hoffet og skabte 1766 sit mesterværk: Musikken til kantaten ved Frederik V's død, hvorved han tillige blev Johannes Ewalds første komponist. Et par år efter blev Scalabrini kaldt tilbage til Danmark, og Scheibe henlevede sine sidste år som en bitter mand, der 1771 anonymt udsendte nogle fingerede rejsebrevve, der hårdt kritiserede danske forhold; de foregives skrevet af en rejsende russer.



Den 19. juni fylder fru *Anna Johannessen*, f. *Bonnesen*, 70 år. Hun blev 1914 gift med den gamle soraner *Georg Johannessen* (pr.'02), der samme år drog til U.S.A., hvor han var ansat i Standard Oil Comp. i New Jersey. Han døde 1956. På billedet ses fru Johannessen med sønnen *Georg*, der er bosat i New York, men nu er hjemme på ferie efter 30 års ophold i det fjerne. Fru *Anna J.* tilhører en gammel kendt Sorøslægt; hendes broder er prokurist *Niels Bonnesen* (pr.'02), hos hvem fødselsdagen fejres.

#### To soranske professorer.

Den store poet Tom Kristensen offentliggør for tiden i „Politiken“s kronik nogle erindringer. Han fortæller her om sin universitetstid. (Bladet den 4. maj):

Alsing havde fundet ud af labyrinten på Frue Plads. Th. A. Müller kaldte den „hvespereden“. Men al respekt for universitetet! Alsing lokkede mig inden for. Først til filologisk forelæsning hos professor *Verner Dahlerup*; men da professoren havde astma og led under regelmæssigt tilbagevendende vittigheder, varede det nogle år, inden jeg kom til ligefrem at holde af det. En vittighed og en lydlov koblet sammen er ingen dårlig pædagogik. Så havde Alsing mere held med at lokke mig ind til professor *Vilhelm Andersen*. Jeg bogstavelig talt dumpede ind til en forelæsning over Sophus Clausen. Og så er der nogen, der ikke tror på tilfældigheder. Som en hjemløs satte jeg mig til rette. Og så blev jeg der. Mens jeg hørte på gennemgangen af Sophus Michaëlis, Helge Rode, Karl Larsen og Gustav Wied, forelskede jeg mig ulykkeligt i en blond studine — i den retning var jeg meget talentfuld — og der kom liv i „det ligegyldige“.

Når jeg enkelte dage holdt mig hjemme, tyrede jeg i Peter Hansens danske litteraturhistorie, som jeg havde lånt af Th. A. Müller. Det var spøg læsning, især da jeg opdagede, at gamle Peter Hansen var helt vild på kareten fra Herman Bang og op til vor tid. Således fandt jeg en linje, og da det glippede for mig som rigsdagsstenograf — det var en tale om firmaindregistrering, jeg skulle sætte på papiret, og intet er mig så fremmed som dette — anbragte jeg mig igen hos „Vilhelm“ og tog selv samme dag en opgave i Emil Aarestrup, hovedkulds, resolut. Mit første, store nederlag nåede ikke at virke ind på mig. Naturligvis var jeg stadig vred og ville have, at Vilhelm Andersen skulle vende op og ned på det hele ligesom Georg Brandes. Der skulle *ske* noget!

Akademiets håndbold- og fodboldhold startede fredag den 25. april om morgenen på den traditionelle tur til Tønder. Om lørdagen var der fodboldkamp, hvor Sorø vandt med 3—2. Håndboldkampen blev også en sejr for Sorø (11—9), der her vandt over Tønder for anden gang i løbet af de sidste 15 år. Man rekreerede sig derefter med en bustur (Løgumkloster—Rudbøl—Gallehus), og om aftenen var der — arrangeret af gymnasieforeningen — underholdning og bal med quiz og punch. Adjunkt Pilegaard og lektor Molde ledede turen. Søndag drog man atter til Sorø.

I week-end'en 26.—27. april deltog fem medlemmer af Sorø Akademis terrænsportsforening i Danmarksmesterskaberne i terrænsport i skovene omkring Himmerlandsgården, syd for Als Odde ved Limfjorden.

I den lille pokalturnering mellem Sorø Akademis fodboldhold og Rungsted Statsskole udspillede den 30. april i Sorø en fodboldkamp, der resulterede i, at Sorø vandt med 4—3; under den påfølgende kaffedrikning blev pokalen, der i sin tid blev udsat af piger på Rungsted Statsskole, overrakt Sorø.

I senere numre vil der komme anmeldelser af forskellige bøger af „soranske penne“.

## SORANERFROKOSTEN

DEN 1. MAJ 1958

Det var det herligste forårsvejr den hellige Walpurgis — *Valborgs* dag — og med glitrende solskin over Kongens Nytorv og „Krindsen“, som endnu var mørk, men havde svulmende knopper, som den rakte op mod foråret og den blå himmel.

Men torsdagen var ikke alene den 1. maj, men også dagen før Store Bededag. Det influerede jo nok lidt på tilslutningen — mange soranere var allerede begyndt at holde „bededagsferie“. Dog de 12—14 trofaste med formanden Boeg (1900) som første mand stormede ind på „Grand“ og var ikke spor af kede af at høre værten Hjalmar Persson — der tog imod — berette, at vi skulle have extra fin *slethvarre* med smørsauce m. v. til varm ret. Det fik oven i købet en soraner til at bemærke, at det var det, som overlærer Zoffmann i sin tid kaldte

*Johannes Warrer* (07), når han havde bevæget sig på temmelig „slap line“ indenfor zoologiens enmærker.

Særlig glæde vakte tilsynekomsten af kaptajn *Aage Eifer* (23), som kom helt fra det nordlige Grønland, hvor han for tiden gør tjeneste som chef for *Station Nord*, i Grønlands nordøstligste hjørne. Han strålede omkap med solen udenfor — den, han ikke havde set i 133 dage, fra oktober til slutningen af februar. Han var kun på orlov hernede — havde eet års tjeneste igen.

Efter det traditionelle „leve“ for vor gamle skole fortalte *Eifer* — ved det med soraner-bannerne prydede smukke bord — om sin „Leben und Treiben“ i det høje nord og fremviste en lang række billeder, optaget på stationen og om livet deroppe. Det var spændende og påhørtes i dyb tavshed — en meget sjælden vare ved „soraner-frokosterne“. Særlig *Eifers* malende beretning om, da han i vintermørket havde vovet sig ud i en forrygende snestorm og blot 100 meter fra stationen havde mistet orienteringen og hurtig blev grebet af en vanvittig angst og skræk for ikke at kunne finde hjem. — Det lykkedes dog omsider.

*Brincker* bragte en hilsen til *Schønning* (05) fra en af hans gamle soranske baldamer, den fra U.S.A. på besøg hjemvendte smukke *Anna Bonnesen*. Det var en hilsen, som var særdeles velkommen . . . *Schønning* fik blanke øjne, og en „Purpur-iling fødtes under de grånende lokker (dem, der var tilbage) og forsvandt bag halsens liin“. Andre gamle soranere — som også havde kendt frk. A. B. — udbredte sig om denne yndige og elskelige Sorø-baldame i begyndelsen af århundredet.

Og så ønskede vi *Eifer* en god rejse tilbage til Grønland-Nord og på gensyn om et år — og gik atter ud i det forjættende solskin.

Men forinden havde der fundet et *rundspørge* sted ved de seneste frokoster om: *Hvem vil du gerne møde ved soraner-frokosten?* Og svarene var sålydende: Grosserer *Emil Benthien* (1898), højesteretsdommer *Thv. Berthing* (1900), skovrider *Emil Bistrup* (1904), professor *Johs. Brøndsted* (1909), højesteretssagfører *Jonas Bruun* (29), departementschef *E. Cohn* (1903), *Walter Førster* (1925), trafikkontrollør *Federspiel* (1898), universitetslektor, dr. med. *From Hansen*, general *Carl Jacobsen* (1894), læge *Edvard Kindt* (1910), tandlæge *Børge Lund* (1924), overlæge, dr. med. *Gudmund Magnussen* (1926), ekspeditionssekretær *Herman Møllerup* (1902), professor, dr. phil. *Johs. Pedersen* (1902), direktør, forpagter *K. Wedele Petersen* (1907), civilingeniør *Holger Rasmussen* (1910), regnskabschef *Schmidt* (1906), landsretssagfører *Erik Severinsen* (1937), og last but not least: Fhv. minister *K. K. Steincke* (1899).

Nu må man jo håbe på, at i hvert fald nogle af de fremønskede kommer til frokosten på „Grand“ torsdag den 12. juni kl. 12 (for den 1ste torsdag er jo grundlovsdag). *En anden af dem.*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832  
Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.

Fra

Til

Fremsendes uden følgebrev:

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal ...

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den / Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager





KGS.  
NYTORV 19

CENTRAL 10.808  
BYEN 35.433

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

**AXEL OLSEN &  
KNUD CHRISTOFFERSEN**

Blikkenslager- og Sanitetsforretning  
Storgade 30 . Tlf. 454  
SORØ

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekuipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt.

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

K. H. JENSEN

### SorøBeklædningsoplag

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herrøekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

### VALD, SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

### FRED. JENSEN & SØN

BRILLER - URE  
Telefon 82

\*

Soraneremblemer

### H. HANSEN & SØN

Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

## MERKUR <sup>A/s</sup>

HERMODSGADE 24

Ægir 8888

*Kaffe og The en gros*

**BANKEN**  
*for* **SORØ**

**OG OMEGN**

*Aktieselskab*

### SVEGÅRDS

BOGHANDEL

SORØ

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

### C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

VEDELSGADE 14

TLF. 358

SORØ

### Sorø TAXA

Boldhusgade 3

Kører DAG og NAT

Telefon 18 — 1168

### SORØ SPARE- OG LAANEKASSE

Telf Sorø 89

### Otto Christiansen

*Sig det med Blomster*

Alleen 3

Telf. 509 - 529

Sorø

Ud i sommerlandet

### PARNAS er sommerstedet!

HOTEL . RESTAURANT . SELSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636.

*Frede Lerche Madsen.*

*Kähler*

Korsør

**KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT  
NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN  
NORDEN A/s**

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

### MOGENS KROG-MEYER

Landsretssagfører

Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

*Nichro*  
FORCHROMNINGSANSTALT

### Teknisk Haardchrom

H. J. WINTHER

Værkstedvej 15-17, Valby  
Telf. 30 1754

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

C. 1940 - 9864.

H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 6 . JUNI

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

**KØB LEJRUDSTYR HOS IMPORTØREN  
TIL FORDELAGTIGE PRISER...**

Luftmadras, 3-delt, 190×68 cm  
..... kr. 65.00  
Luftmadras, 3-delt, 210×76 cm  
..... kr. 79.85

Lejr-flaskegasanlæg  
m. 2 flasker m. gas  
komplet ... kr. 79.50



Sovepose, krølluld, m. hoved-  
pude, 165 cm, grøn, kr. 39.85  
Sovepose, krøllfjer, m. hoved-  
pude, 185 cm, grøn, kr. 71.50



JUNIOR-TELT, hvidt, 2 mands,  
120×120×200 cm ..... kr. 78.00  
3-MANDS, gult, 150×150×200  
cm, uden underlag, med lynlås .....  
..... kr. 145.00

Rimelig udbetaling og små rater.

*Importøren*



**GULDSEGL  
TV 1802**

»Det skarpeste billede  
i det smukkeste  
kabinet«

Kr. 2.095.-

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

**Sorøegnens Andelssvineslagteri**

Telefon Sorø \*717

**Axel Olsen**

Køkkenudstørsforretning

Slotsgade 30

Telefon Sorø 454

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**  
Landsretssagfører

Nyropsgade 37. Minerva 1020  
København K.



**Sorø Akademis I. Skovdistrikt**



Telefon 125

**HARALD QVIST**  
Landsretssagfører,  
Gregsers Tage Nielsen's estf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710



# SORANER-BLADET

JUNI 1958

43. AARGANG

NUMMER 6

## Hinrich Rinks pionergerning

Nogle ukendte Rink-breve til bl. a. B. S. Ingemann

Af redaktør *Eyvind Rafn*.

Nylig udkom som det første arbejde i sin art en større bog af Knud Oldendow om bogtrykkerkunsten på Grønland. At en lang række vigtige punkter i dette stykke kulturhistorie, hvilke hidtil hvilede på kun mundtlig overlevering, nu for første gang har kunnet skriftligt bekræftes eller afkræftes, skyldes fundet på Det kgl. Bibliotek af nogle dér beroende, men hidtil oversete breve fra Hinrich Rink. Fundet af disse breve skyldes redaktør Eyvind Rafn, hvis sporsans Oldendow yder fuld anerkendelse i sin bog. Efter udsendelsen af denne har Rafn fundet endnu nogle breve, som rummer ukendte oplysninger om vigtige punkter i Grønlands historie. Disse breve offentliggøres hermed for første gang, idet redaktør Rafn skriver følgende til os:

✱

**H**inrich Johannes Rink — født den 26. august 1819 i København og død den 15. december 1893 i Oslo, og som 1838 udgik som student fra Sorø Akademi, nævnes nu i vore dage side om side med Hans Egede som de to mænd, der har betydet mest for Grønlands udvikling.

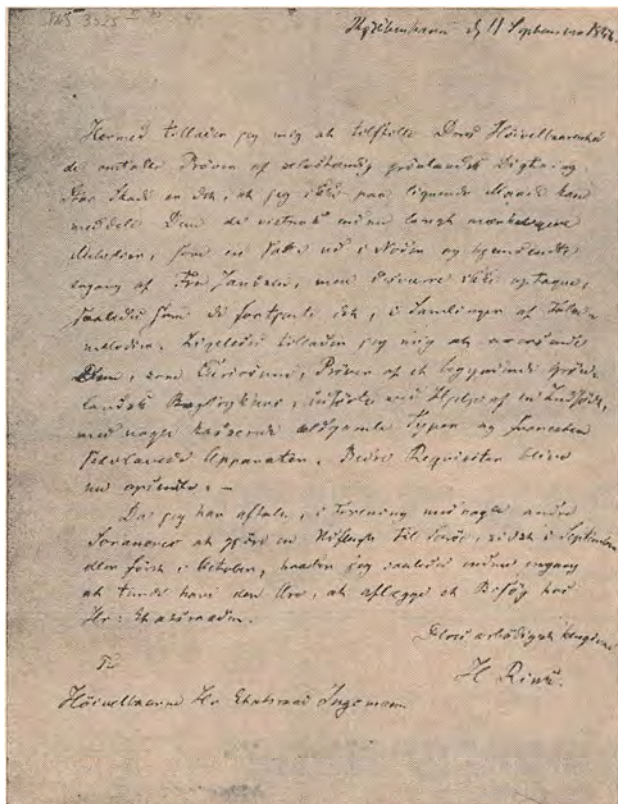
Rinks betydning ses især på tvende områder. Han indførte forstanderskaberne — d. v. s. den ordning, som blev forløber for det nuværende grønlandske styre. Og han oprettede det første rigtige bogtrykkeri på Grønland. Rink havde på Akademiet B. S. Ingemann som lærer i dansk.

Rinks kærlighed til modersmålet, sådan som han fik den så harmonisk udviklet på Akademiet, fornægtede sig aldrig, så lidt som hans trofasthed mod sin gamle dansklærer, hvem da også som en af de første blev gjort kendt med resultaterne af de allerførste forsøg med bogtrykning på Grønland under Rink. Rink skriver herom i et på Det kgl. Bibliotek opbevaret brev således:

Kjøbenhavn d 11 September 1856.

Til Høivelbaarne Hr. Etatsraad Ingemann

Hermed tillader jeg mig at tilstille Deres Høivelbaarenhed de omtalte Prøver af selvstændig grønlandsk Digtning. Stor Skade er det, at jeg ikke paa lignende Maade kan meddele Dem de vistnok endnu langt mærkeligere Melodier, som ere salle udi Noder og hjemsendte af Fru Louise Janssen [gift m. den dav. Seminarieførstander i Godthaab Pastor C. E. Janssen] men desværre ikke optagne, saaledes som de fortjente det, i Samlingen af Folkemelodier. Ligeledes tillader jeg mig at oversende Dem, som Curiosum, Prøver af et begyndende grønlandsk Bogtrykkeri, udførte ved Hjælp af en Indfødt, med nogle kasserede, ældgamle Typer og forresten selvlavede Apparater. Bedre Rekvisitter blive nu opsendte.  
- Da jeg har aftalt i Forening med nogle andre



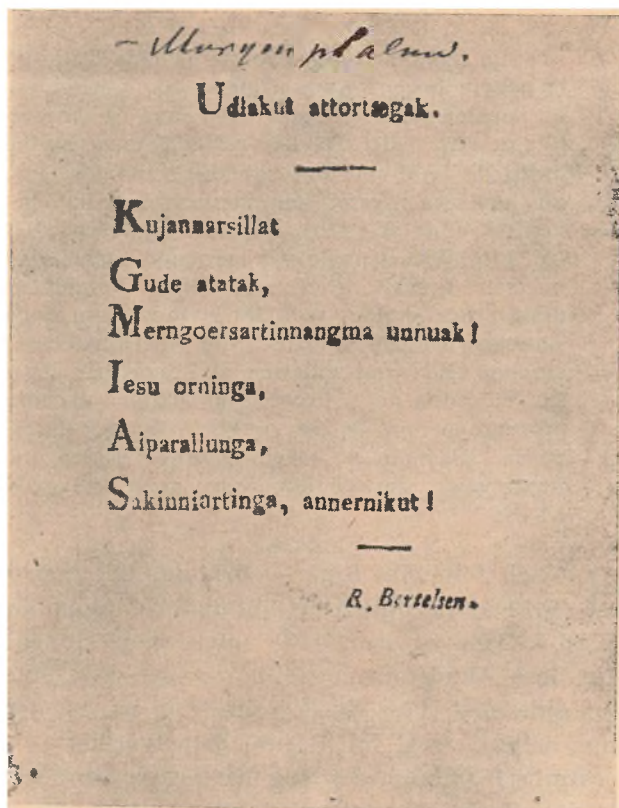
Her ses brevet, som Rink sendte fra Grønland til Ingemann i Sorø. Det er skænket af ors. J. Galskjot i Køge til Det kgl. Bibliothek, fra hvis atelier dette billede stammer.

Med brevet skænkedes også de „Prøver af et begyndende grønlandsk Bogtrykkeri“, som Rink havde sendt med i brevet til Ingemann. De var ulasteligt rent og helt bevarede og opbevares nu på bunden af Det kgl. Biblioteks sikreste stålboкс blandt bibliotekets dyreste skatte. De er kun ganske små — ikke meget større i flademål end en salmebog — og de er så få, at der kendes kun to, højst tre eksemplarer af hver af dem. De er, som Rink skrev til Ingemann, sat med „nogle kasserede, ældgamle Typer“, og disse stammede fra et lille trykkeri, som en tidligere Hernhuterpræst havde ført med til Grønland og brugt der en tid i slutningen af 1700-årene og efterladt sig. Rink var hurtligt klar over, at der var trang til et bogtrykkeri på Grønland. Han forhandlede med regeringen i København om en bevilling til at købe et. Da han havde fået bevillingen, oversendtes der fra København til Godthåb et „fuldstændigt Apparat til Bogtrykning for Handelens Regning, som Rink har bestilt og selv udlaget hos Bogtrykker Klein i København med det Hovedformaal derved at gjøre Grønlanderne bekendte med de Bestemmelser og Foranstaltninger, som træffes

Soranere at gjøre en Udflugt til Sorø, sidst i Sep., eller først i October, haaber jeg saaledes endnu engang at kunne have den Ære, at aflægge Besøg hos Hr. Elatsraaden.

Deres ærbødigst hengivne  
H. Rink.

I dette brev findes nøglen til vor viden om bogtrykkerkunstens udvikling på Grønland. Da det netop, når disse linjer læses, vil være hundrede år, siden det første egentlige bogtrykkeri begyndte sin virksomhed på Grønland på Rinks initiativ, så vil der være årsag til at mindes Rinks indsats, som viste sig at være så rigtig, at dette bogtrykkeri stadig virker og har vokset sig større og større. Det ovenfor citerede brev fandtes for nogen tid tilbage i overretssagfører Jakob Galskjøts herreværelse i hans lejlighed i Brogade nr. 13 i Køge. Der lå det godt gemt blandt andre B. S. Ingemann-dokumenter i Ingemanns skrivepull, som står i herreværelset og tilhører ORS Galskjøt, der har arvet den efter sin mors slægt, som var i familie med Ingemanns hustru Lucie, datter af konferensråd Mandix i København. Mens skrivepulten er testamenteret til museet i Sorø, kom ovennævnte brev som gave fra hr. Galskjøt i Det kgl. Biblioteks eje.



Her ses en morgensalme, digtet og trykt på Grønland i Godthåb. Det er det ældste grønlandske tryk, som Rink sendte til Ingemann i Sorø. Digteren er den kendte grønlandsk fødte salmedigter, træskærer, komponist, seminarieleer Rasmus Berthelsen, der også var medarbejder ved den af Rink startede grønlandske avis Atugagdluutit. Nat. stor.



Et af de ældste grønlandske tryk, som Rink sendte til Ingemann. Det er forsiden til en julesalme til Godthaab Kirke. af Bestyrelsen." — efter hvad der slår ordret

i „Resolutions-Protokollen“ for Grønlands handel, som findes opbevaret på Rigsarkivet. Når Rink således i brevet til Ingemann sluttede med at skrive til sin gamle dansklærer, at „Bedre Rekvisitter blive nu opsendte“ — så har vi her den officielle forklaring på den af Rink, så typisk beskedent, udformede oplysning om „Bedre Rekvisitter blive nu opsendte.“ Alle apparaterne, derunder presse, stentryksapparat og typer samt emballage og arbejds løn ved pakningen m. v. kostede alt i alt 250 rigsdaler.

Som medhjælpere ved udnyttelsen af alle disse herligheder, der nu for 100 år siden i netop disse dage har været taget i fuld brug, fik Rink en så talentfuld medhjælper som den da kun halvvoxsne knøs, den grønlandsk fødte sælfanger Lars Møller, som Rink med sit klare menneskekenderblik havde fundet frem til og fået ganske bogstaveligt trukket op af kajakken og ført til sættekassen — Lars blev uddannet på et otte måneders kursus på Kleins bogtrykkeri i København i 1858 og fik som bekendt en næsten umåelig betydning som redaktør og illustratør af Grønlands første avis *Atuagagdliutit* (det betyder gratis læsning) et langt liv igennem. Desuden gjorde Rink et andet kulturelt lige så stort fund ved at få den af tuberkulose dødssyge grønlandske sagnfortæller Aron, som boede ude på det yderste stormomsuste næs Kangek i Godthåbsfjorden, til medarbejder ved *Atuagagdliutit* som illustratør. I dag er Arons grønlandske træsnit søgt af samlere jorden over som de eneste primitive kunstværker i sin art fra Grønland. Ingen havde Aron til at hæge lidt om sig. Han boede ene i sin hytte, som under-

tiden kunne være stopfyldt nogle timer, når han fortalte grønlandske sagn for sine lyttende landsmænd. Rink fik engang forevist et signet, Aron havde skåret i cnebartræ, og kom straks på den idé, at Aron måske også kunne skære illustrationer i træ, og sendte ham knive og træplader. Det lykkedes som bekendt over forventning, og som det tapre mandfolk, den spinkle, lille Aron trods sygdom og ensomhed stadig viste sig at være, virkede han flittigt i sin lille stue uden at ane, at han takket være egne evner og Rinks initiativ udødeliggjordes. Rink fortæller om ham i et brev på Det kgl. Bibliotek til oldforskeren professor Rafn således:

Godthaab den 5te Mai 1858

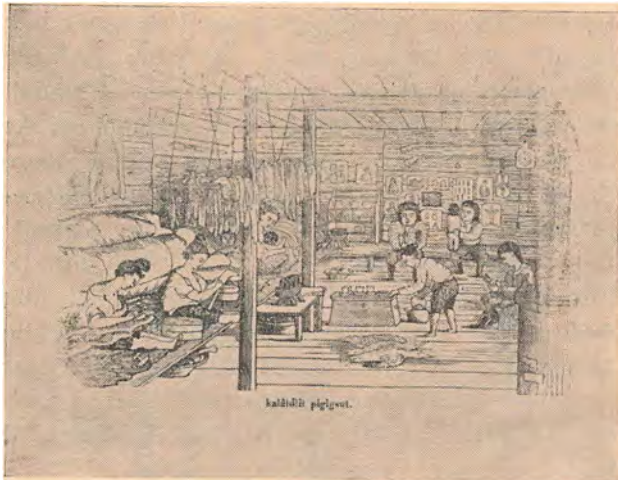
Til Høivelbaarne Hr. Konferensraad Rafn

Hermed tager jeg mig den Frihed at tilstille Dem Prøver af, hvad der her i Vinter ved Godthaab i Grønland er bleven trykket. Vi mangler dels Stof, dels Papir til at faae mere bragt til Veie. — Og — saa tror jeg, at vi med vor lille lithographiske Presse skulle kunne gengive grønlandske Tegninger. Disse Produkter ere efter vor Forventning forbausende. Jeg tillader mig at vedlægge to Prøver fra en vis Aron ved Kangek i Godthaabs Distrikt fra hvem jeg haaber at faa mange Bidrag, da den stakkels Mand er syg og næsten stadig liggende og derfor kan trænge til lidt Fortjeneste paa denne Maade; jeg fik først for nylig ganske tilfældig at vide, at han kunne tegne og sendte derfor strax Bestillingen; saavidt jeg ved har han udført disse Stykker i halv opreist Stilling.

Ærbødigst

H. Rink.

Rink havde som bekendt også et ganske veludviklet talent som tegner og akvarelmaler. Efter at Lars Møller på sit kursus hos Klein havde lært også at litografere, begyndtes der på det stentryksapparat, som Rink også fik sendt op for 100 år siden, en kun lille, men ædel produktion af litografier i sort-hvidt og flere farver af de nu i vore dage så søgte Grønlandsbilleder. Nogle af disse litografier indsattes som bilagsbilleder i *Atuagagdliutit*. Nogle fremstilledes uden at komme i *Atuagagdliutit* og brugtes nok mest som gaver fra Rink og hustru til danske og oversøiske venner og forretningsforbindelser. Et strejflys over dette lidet kendte forhold kastes der i følgende brev til forlagsboghandler Carl Reitzel på Nørregade i København, hvilket nu tilhører Det kgl. Bibliotek:



Her ses en af den grønlandske træskærer Arons i vore dage verdenskendte illustrationer i den af Rink startede grønlandske avis Atugagdluutit, som stadig udkommer. Den grønlandske tekst til træsnittet lyder i oversættelse: Velhavende grønlandere. Det er fra 1861.

Godthaab i Grønland  
d. 7. Juli 1860

S. T. Hr. Cancelliraad Reitzel

Jeg har haft den Fornøjelse at modtage Deres ærede af 2. April 1860 tillige med Bøgerne. Med Hensyn til vore grønlandske Bøger skylder jeg Dem dog at meddele, at jeg, ifølge Anmodning paa anden Haand, iaar sender 25 Expl. af alt, som indeholde dansk Text tillige, samt grønlandske Billeder til Forhandling hos Reitzel. Min Mening har rigtignok altid kun været at gjøre Regning paa enkelte, specielle Liebhaveere af slige Curiositeter, ikke det store Publikum og ingen Avertissementer, men kun Henlægning til Eftersyn i Deres Sortiment-Boghandel. En lille Prøve til Dem selv tillader jeg mig at vedlægge.

Min Kone og jeg med lille Datter befinder os ret vel og have tilbragt en behagelig Vinter samt derpaa i Forening foretaget en Reise til Kolonien Holsteinborg i Juni Maaned. Grønlanderne haabe nu meget af den elektriske Telegraph.

Deres forbundne  
H. Rink.

Det synes desuden at fremgå af følgende brev, at Rink har sendt Reitzel ogsaa andet end litografier:

Godthaab, d. 7. Sept. 1860  
Til Hr. Dr. M. G. G. Steenstrup [Bror til Prof. Jap. Steenstrup (1813—97)]

For de tilsendte Blade og Deres Meddelelser takker jeg, skønt jeg rigtignok fandt den sidstnævnte vel kort. Da det muligvis kunne interessere Flere at see Prøver af, hvad vi udgiver

her ved Godthaab, har jeg iaar, paa Anmodning sendt et lille Parti til Boghandler Reitzel i København, og agter fremdeles at gjøre det, da jeg ikke kan overkomme at sende til hver af mine Bekjendte især og Trykkeriet desuden heretter skal drives paa offentlig Bekostning.

Det skulle glæde mig at høre lidt nærmere fra Dem ad aare.

Deres forbundne  
H. Rink.

Den hæderfuldt uvisnelige indsats, Hinrich Rink gjorde på Grønland ved oprettelsen af bogtrykkeriet og ved at lede det både restriktivt og expansivt så heldigt som just han evnede, har i hundredåret indgivet et af Københavns mest kendte bogtrykkerier, Aktieselskabet F. E. Bording, den smukke tanke at opfordre den tidligere direktør for Grønlands Styrelse Knud Oldendow til at udarbejde en bog om bogtrykkerkunsten på Grønland, hvor Oldendow i de mange år, han virkede dér som inspektør med bopæl i Godthaab, havde benyttet muligheden til at indsamle materiale til en sådan bog. Her i hundredåret foreligger nu den 235 sider tykke bog, rigt illustreret på godt papir og trykt sådan, at man ser, at der er fremlagt her forskellige måder at placere billeder på og andre interessante momenter ved selve den tekniske fremstilling af en bog. Måske kan det diskuteres, hvorvidt det ene eller det andet er kønnest. Men ét kan ikke diskuteres, og det er, at bogtrykkeriet har på en saglig værdifuld måde fløttet sig med at give offentligheden mulighed for at se, hvordan en sådan billedplacering m. m. ser ud. At man i al sin id for at fremlægge de forskellige problemer til beskuelse har glemt at få med i bogen et personregister, det er ikke noget, man kan laste bogtrykkeriet for, og da bogens lødighed berettiger til, at der udsendes udgaver på engelsk og fransk, så vil det ikke være at lægge urimeligt sten til byrden at vente, at dér vil komme det glemte register, så bogen vil stå uvisnelig som en af de fagreste roser, der spirede frem gennem mange års is og sne i vor grønlandske litteratur, der i dag er noget af det, som verden rundt om os interesserer sig mest for af alt, hvad vort er.

\*

Sorø Akademis bibliotek ejer ovennævnte bog af Knud Oldendow: Bogtrykkerkunsten på Grønland, som Akademiet har modtaget som gave fra en gammel ven.

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538





holger due

Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

V R E BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

**H. MORTENSEN & SØN**

SORØ

Sorø 75

**MENMARK**

Borgernes Hus

Byen 8000

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 8538 eller NORA 7366



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**

## Rektor Højby undervisningsinspektør.

Ved kongelig resolution af 6. juni er rektor Sigurd Højby, Sorø Akademi, udnævnt til undervisningsinspektør for gymnasieskolerne.

Soraner-Bladet ønsker god lykke til arbejdet som gymnasieskolens øverste. En stor opgave påhviler den nye leder: Tilpasningen af gymnasieskolen til den nys vedtagne skoleordning.

Til lykønskningen følger bladet en tak for venligt samarbejde.

Sorø Akademis skole har siden 1941 haft tre rektorer: A. J. West (1. august 1941—23. september 1943), P. H. Bohn (1. januar 1944—13. april 1954); begge døde i embedet; og endelig Sigurd Højby (1. august 1954—31. juli 1958). Tillige har flere af skolens lærere under rektorernes sygdom været konstitueret som rektorer. Det er forståeligt, at rektor Højby ønsker et videre arbejdsfelt for sine evner — men for vor gamle skole må vi ønske, at den må få en rektor, der i en længere årrække kan lede den og ikke mindst tilendebringe de store byggeplaner, som man vel nok uden at krænke andre kan tilskrive rektor Højby hovedæren for. *Red.*

## „Overskæringen“ den 30. april 1958.

Lun vårluft og poetisk måneskin dannede den skønne ramme om årets overskæring ved Rævehøjen. Kl. 19,30 drog III g'erne af sted med de sorte huer på lange stager. På Rævehøj var allerede det meste af skolen samlet, da III g'erne ankom og under skrig og skrål kastede stager og huer på bålet. Så dukkede realisterne op, endnu mere blodtørstige: På vældige skilte var der malet smædeord om lærerne; skiltene samt tøjdukker (imiterede lærere) slængtes under infernalske jubelhyl på bålet (lærere og hvaler må jages hele året), og vældige kanonslag akkompagnerede „ligbrændingen“. Båltalen

### Noter til Heinrich Rink.

Rinks hustru Signe var datter af kammerråd, kolonibestyrer, exam. jur. Jørgen Nielsen Møller, f. 1801, d. 1862. Hun, der var betydelig yngre end han, flyttede med ham til Oslo, hvor han tog fast ophold efter sin fratræden. Der var nemlig deres eneste barn gift, og hun efterlod sig en datter, enkefru Thyra Brouff, som endnu lever i Oslo. På mandsiden uddøde denne slægtsgren med Rink. Fru Signe Rink har udsendt en række interessante bøger med motiver fra Grønland. Rink var kendt for sin ridderlighed over for sin hustru og forlod hende kun på kortere Embedsrejser.

\*

Seminarieforstander, pastor C. E. Janssen, f. 1813, d. 1884, var gift med den i Vallø i 1827 som datter af derværende sognepræst L. F. Luplau fødte Louise Luplau.

holdtes af *Peer Bentzen Møller*, der påpegede ceremoniens symbolik: En velkomst til foråret med de nye huer, en afsked med vinteren ved de sorte huers undergang. Efter sang og musik marcherede man klassevis mod Sorø (cigaretterne var blevet slukket ved Navnebøgen) i faklernes skær.

Under organist *Finn Reiffs* ledelse foredroges fra Akademiets hovedtrappe en række sange, og så kom turen til III g'erne, der med *Gunnar Colding-Jørgensen* som dirigent diverterede de talrige tilskuere med en række studentsange. Ind imellem talte *Nils Kjell Larsen*. Man sluttede med te og lagkage i Baldursalen, og alle var enige om, at denne overskæring havde været noget særligt. Dette skyldtes ikke mindst talen, hvis vægtige indhold vi gengiver efter „Sorø Folketidende“.

*Nils Kjell Larsen* udtalte:

Når De, mine tilhørere, i aften har set den første fakkell blive tændt ude på Flommen og langsomt give næring til en ild, der gennem livet har beskyttet menneskene mod det onde, mørket, og som her dannede rammen om den ungdom, hvis drømme omhandler fremtiden, da er det mit indtryk, at der hos de fleste skete noget, som de nok ønskede at give udtryk for, men som de af blufærdighed ikke kunne.

Det lille udbrud „næh“ har skullet dække over den følelse, man får ved at se noget dobbelttydigt, men stærkt sammenknyttet: Ungdom og vår. Netop da gjorde man oprør mod tiden, men søgte at fastholde øjeblikket.

Også vi, der i aften er samlet her, forsøger det, og vi gør det ved at se tilbage på fortiden, iagttagende nutiden og håbe på fremtiden. Men hvor langt kan man huske tilbage? Vel har vi erindringer fra en tid, da vore forældre var ængstelige for os på grund af vor egen skæbne, som en fremmed magt var herre over. Men indtrykkene, som har bundfældet sig hos os, er næppe ældre end en halv snes år, hvoraf syv er tilbragt i Sorø. Syv år er lang tid at tænke fremover, men vender vi blikket bagud, står dagen for vor ankomst til skolen krystalklart, kun fatter vi ikke, at vi dengang var så små, at vi kunne stå i et par sko nr. 37. Vi mente, ligesom vi i dag mener det, at vi var af betydning, omend måske kun for vore forældre, der gav afkald på os, for at vi kunne modtage en opdragelse, som de ikke selv troede, at de var i stand til at give os. Den periode, vi skulle være her, er nu snart forbi. Når vi ser tilbage på den, falder den i to afsnit: Mellemskolen og gymnasietiden, af hvilken den sidste har haft størst betydning for os, da det navnlig er denne, der har bidraget til at underbygge vort livssyn, hvor fattigt det end må forekomme den, der i dag har skabt sig en tilværelse, hvis centrum er familien. Vi har erkendt, at vore idealer ikke er meget forskellige fra dem, vi havde i tolvårsalderen. Oprigtighed er stadig for os det fæste, man skal bygge en tilværelse på. Når dette for visse forekommer at være tvivlsomt, hænger det sammen med, at vi af tiden har set og er blevet belært om, hvordan tvivl og frygt har kunnet skabe en situation, der gør det umuligt at opfylde de idealer, man har sat sig.

Frygten, som den viser sig hos os i dag, danner fremtiden, om hvilken vi kun har vore drømme, den giver os følelsen af usikkerhed, og når man handler uden at vide sikkert hvorfor, bliver handlingen meget let overfladisk, hvad der fra forskellig side også er blevet antydet. Man kalder vor ungdom overfladisk og fartglad. Men fartglæde og overfladiskhed er jo netop udtryk for den ubevidste frygt. Når vi derfor i aften siger farvel til en gymnasietid, som har bragt os værktøj i hænde til at kæmpe for de idealer, vi har skabt os, så er det med det formål at gå en fremtid i møde, en fremtid, som vi selv skal være med til at forme, så den gennem os kan blive tryk for den enkelte.

## Studenterholdet 1918 —

### 40 års jubilæum.

Studenterholdet af 1918 mødtes i week-end'en 31. maj—1. juni i Sorø. Holdet var oprindeligt på 27. I 1943 ved 25-års jubilæet lykkedes det at samle 19 af de 27, — nu ved 40-års jubilæet var tallet 14. 4 af holdet er døde, andre var forhindrede af sygdom, bortrejse, arbejde og andre årsager, men de 14 tilbragte et par hyggelige dage sammen. Man mødtes lørdag eftermiddag ved 16,30-tiden i Fratergården, sejlede med motorbåd til Parnas, hvor middagen ventede, og da det blev midnat, mødtes de fleste på hotel „Postgården“, forøvrigt hos „Store Thor“, d. e. Thorbjørn Porsild fra Disko, der nu er hotelejer og benzinhandler m. m. ved Yukonflodens udløb i det nordlige Canada. Man havde skudt jubilæumsfesten lidt frem, fordi det så ville være muligt at have denne fjerntboende kammerat med.

Det var stadsingeniør Holger Kerstens, der, ligesom ved 25-års jubilæet havde taget arbejdet med at finde frem til alle og få de flest mulige med. De andre 13 40-års jubilarer var: Vice-skoleinspektør Elisabeth Gram, Hellerup, fru Edith Petersen, Sorø, gartner Troels Zacho, Gørlev, pastorerne Waage Beck, Skagen, Jens L. Christensen, H. C. Haugaard, Tommerup, og O. Krog-Meyer, Mern, fabrikant Otto Berg, Juelsminde, Porsild, læge Gustav Trolle, Esbjerg, arkivar Svend Rothe, „Dagens Nyheder“, læge Sv. Johnsen, Charlottenlund, og chefredaktør Leif B. Hendil. Desuden deltog to jævnaldrende kammerater, grossererne Schrader og Alfred V. Rasmusen.

Søndag morgen inspiceredes alle de kære, gamle steder. Man fulgte sin egen vej ind i soranertiden for 47 år siden og fik også hilst på rektor og genset gamle skabe og pulte. De

# Vedtægter

## for Soransk Samfund

(som vedtaget på den årlige generalforsamling den 25. april 1958 og den overordentlige generalforsamling den 23. maj 1958).

### Hjemsted.

#### § 1.

Samfundets hjemsted og værning er København.

### Medlemmer.

#### § 2.

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som elev har været eller som lærer eller tjenestemand er eller har været knyttet til Sorø Akademi eller dets skole.

Undtagelsesvis kan bestyrelsen optage medlemmer, der ikke opfylder disse betingelser, når særlige forhold gør sig gældende.

Bestyrelsen kan nægte en person optagelse eller udelukke et medlem fra medlemsskab. Spørgsmålet skal dog forelægges næste generalforsamling til godkendelse.

Bestyrelsen kan derimod, når omstændighederne taler derfor, slette medlemmer, der er i kontingentrestance for mere end 1 år.

Efter indstilling fra bestyrelsen kan generalforsamlingen udnævne æresmedlemmer.

### Formål.

#### § 3.

Samfundets formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dets medlemmer og at vække og vedligeholde interessen også hos almenheden for de soranske stiftelser.

Dette søges opnået ved:

at fremme udgivelsen af trykte meddelelser vedrørende de soranske stiftelser og Sorø,

at yde trængende kammerater støtte bl. a. gennem rentefri lån eller gaver af de dertil bestemte fonds, og

at afholde sammenkomster, hvortil bestyrelsen kan give ikke-medlemmer adgang.

(Fortsættes side 56)

fleste syntes, at skolen trængte stærkt til fornyelser og reparationer. For eksempel sidder Holberg, der i gamle dage havde sin plads i selve Akademibygningen, nu på en trappegang i gymnasiet med kun håndtaget af sin sirlige stok i hånden.

Efter en hyggelig frokost på „Postgården“, hvor Baldur-sangbogen blev livligt benyttet, ligesom lørdag aften, og hvor man havde håbet at se nogle af de gamle lærere, skiltes man med aftale om at forsøge ny samling om 5 år. Forinden havde man med alle navnene sendt en hilsen til de fraværende og blomster til de 3 af holdets gamle lærere, der bor i Sorø: Gorm-Hansen, Juul-Mortensen og Thomsen.

L. B. H.

## SORANER-CRICKET JUNI 1958

### Om kampene

Klubbens I-hold havde ved redaktionens slutning de første 3 turneringskampe bag sig. Det lagde ud i stor stil ved den 18. maj i Slagelse at besejre hjemmeholdet med 1. halvleg og 21 points; kastningen gik for en gangs skyld godt, og modstanderne opnåede kun 32 og 51 points i deres to halvlege imod „Sorannerne“s ene halvleg på 105 points.

De to næste kampe mod Ringsted i Ringsted den 1. juni og mod Korsør på Gentofte Stadion den 8. juni tabtes derimod; fælles for disse kampe var, at de begge blev afgjort efter første halvleg alene, men iøvrigt var de af vidt forskellig kvalitet.

I Ringsted havde kampen som helhed ikke meget med cricket at gøre, og med skam at melde må „Sorannerne“ bære deres part af skylden for de kedelige skønhedspletter, der opstod, og som er den dårligst tænkelige propaganda for cricket. Vi har tilsyneladende et kompleks over for de iøvrigt ikke særligt stærke Ringstedfolk, der også sidste år tog pippet og sejren fra os, og en mindre velovervejet disposition fra Ringstedholdets side mod kampens slutning fik desværre vort hold til at tabe hovedet og glemme „Sorannerne“s kvalificerede pligt til 100 % fair optræden i enhver situation. Lad os notere, at Ringsted vandt efter 1. halvleg med 14 p. og iøvrigt glemte denne kamp.

Korsørkampen på Gentofte Stadion var det derimod en fornøjelse at overvære — ikke mindst fordi gæsterne dokumenterede, hvorfor de er en tand bedre end de andre 2. divisionshold på denne side af Store Bælt. Vi så et smukt og aggressivt gærdespil — særlig imponerede anføreren Einar Knudsen i 2. halvleg med sine chancefrie 87 p. not out — og vi så først og fremmest et levende og vågent markspil, som vi selv kan lære meget af. Iøvrigt var specielt 1. halvleg god at overvære, idet begge hold viste så meget godt spil, at det faktisk i perioder lignede en slags cricket. Desværre svigtede vort bedste kort, *Jørgen Arnsbjerg*, samt en solid spiller som *Sidney Nørgaard* ved gærdet i 1. halvleg, så vi ikke kunne høste fordelene af at have fået Korsør så billigt som for 124 p.; vi nåede kun op på 103 p., trods det, at vi først mistede 5. gårde ved 80 p. I 2. halvleg, hvor Korsør lukkede for 136 p., således at vi skulle score 158 på 1½ time for at vinde, rehabiliterede Arnsbjerg og Nørgaard deres egen og holdets ære ved at vise et smukt, rigtigt og solidt gærdespil, men da „Hittergærderne“ lidt uklogt af anføreren var blevet soldet op uden points allerede i begyndelsen af halvlegen, kunne vi ikke nå op, og kampen måtte som nævnt afgøres efter 1. halvleg.

II-holdet er stærkt i år og har blandt andet fået forstærkning af folk som *Rudi Panduro*, *S. O. Petersen* og *Stenersen*, for hvem tiden efter egen opfattelse er kommet til at skifte fra konkurrencecricket til det mindre krævende tempo på andet-holdet.

Der er spillet en træningskamp mod Roskildes mellemrækkehold, som vi vandt efter 1. halvleg med 208 p. mod 166 p., og en turneringskamp mod Svanholm, der blev vundet med en halvleg og 13 p.

### Om at gå for vidt —

Mangt et crickettalent er blevet ofret på ægteskabets alter, og mange cricketentusiaster har måttet opgave en kær hobby, når det viste sig, at *madame* ikke rigtig kunne se charmen ved søndag efter søndag at skyde alt andet til side for at se på cricket fra morgengry til aftenkvæld.

De kvinder, der har forstået lidt af det hele, og som giver deres mænd lov til at interessere sig for det ædle spil på kolonihavens og andre familieplichters bekostning — for ikke at tale om dem, som med synlig glæde selv deltager i excesserne — er derfor guld værd for en cricketklub og selvskrevne til alle cricketelskeres ærbødige og beundrende hengivenhed.

Derfor smerter det os at erfare, at et af vore medlemmer — den iøvrigt udmærkede og velanskrevede *Ove Ejler Schrøder* — for nylig har forsøgt at udnytte denne værdifulde good-will ud over det rimeliges grænser.

Selvfølgelig er det ærgerligt, når éns datter partout skal giftes samme lørdag eftermiddag, som man selv er udtaget til at spille cricket, men dine kammerater i „Sorannerne“ holder nu alligevel med din kone i, at det aldrig var blevet det samme bryllup, hvis hun havde fulgt dit forslag om at lade husets ældste søn føre bruden op i dit sted . . .

### — Så er der over!

Også i år har „Sorannerne“ haft den udelte fornøjelse at spille en træningskamp mod det navnkundige hold af A.B.-kæmper, der mellem venner går under navnet „Carlo Ryhøjs XI“, og som består af sorannerne *Krebs*, *Bronée*, *Martens* og *H. C. Bjødstrup Jensen* samt andre cricketers som *Carl Larsen*, *H. Wahl*, *Jørn Finnich* og anføreren *Ryhøj* ikke at forglemme.

Var det holdet som sådant, der om eftermiddagen viste os, hvordan man spiller cricket, var det først og fremmest Ryhøj og Finnich, der om aftenen tog vejret fra os ved at give en anskuelsesundervisning i, hvordan en ordentlig „Tredie halvleg“ bør foreløbe.

Spørg blot *Warrer*, der holdt ud til det sidste ...

\*

Nu spilles der også cricket i Stockholm — dog ikke af svenskerne, men af stedlige ambassadefolk fra England og dominions. De startede en cricketklub sidste år og har i et brev inviteret „Sorannerne“ på en week-end-tur til Stockholm med tilhørende returmatch i København. Desværre måtte vi sige nej i år — programmet ligger for stramt både tids- og pengemæssigt . . .

\*

Derimod overvejes det at acceptere en indbydelse fra Royal Horse Artillery 1ste reg., hvis fortrinlige hold spillede en aftenkamp mod „Sorannerne“ på Gentofte Stadion sidst i maj, og som meget gerne vil have besøg af os engang i august, hvor regimentet vil være stationeret i Hildesheim — ca. 350 km's kørsel fra Grossenbrode. Kommer vi af sted, og skulle vor indsats blive mindre flatterende, er det en trøst at vide, at der i regimentets vimpel står prentet den engelske hosebåndsortens devise: *Honi soit qui mal y pense* . . .

### *Medlemskontingent.*

#### § 4.

Medlemskontingentet er 16 kr. årligt, indtil 8 år efter afgangsåret dog kun 7 kr. årligt. Medlemskontingentet kan til enhver tid ændres på en generalforsamling.

Mod indbetaling een gang for alle af et kontingent på 400 kr. bliver man som livsvarigt medlem fritaget for betaling af årskontingentet. Halvdelen af dette beløb tilfalder Soransk Samfunds understøttelsesfond.

Enhver fra Sorø Akademis skole udgået elev er berettiget til, såvel i sit afgangsårs som det påfølgende kalenderår uden kontingentbetaling at deltage i samfundets festlige sammenkomster og udflugter samt få Soranerbladet tilsendt.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte medlemmer for at yde kontingent i et bestemt tidsrum eller for bestandig samt til at eftergive skyldige medlemskontingenter.

Af kontingentindtægten modtager Soransk Samfunds understøttelsesfond et beløb af mindst 500.— kr. årlig.

### *Generalforsamlinger.*

#### § 5.

Ordentlige generalforsamlinger afholdes inden udgangen af hvert års april måned. Indkaldelse sker med mindst 14 dages varsel ved bekendtgørelse i Samfundets medlemsblad med angivelse af dagsorden. I stedet for meddelelse i medlemsbladet kan træde udsendelse af brevkort til hvert enkelt medlem.

Forslag fra medlemmer må for at blive behandlet på den ordentlige generalforsamling være indleveret skriftligt til bestyrelsen inden den 1. marts.

Alle afstemninger sker ved personligt fremmøde, jfr. dog §§ 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i vedtægterne, afgøres alle afstemninger ved alm. stemmeflerhed.

#### § 6.

På den ordentlige generalforsamling skal behandles:

- a) Bestyrelsens beretning om virksomheden i det forløbne år,
- b) fremlæggelse til godkendelse af det foregående års regnskab for Samfundet, medlemsbladet og de under Samfundet hørende fonds, alle i revideret stand,
- c) forelæggelse af budget til godkendelse,
- d) eventuelle indkomne forslag fra medlemmer,
- e) valg af medlemmer til bestyrelse,
- f) valg af revisor.

#### § 7.

Overordentlig generalforsamling, der indkaldes ved bekendtgørelse og meddelelse på samme måde som en ordentlig generalforsamling, kan finde sted efter bestyrelsens eller en generalforsamlings beslutning eller efter skriftlig forlangende af mindst 50 medlemmer med angivelse af de emner, der ønskes behandlet. En generalforsamling, der således er begæret indkaldt, skal afholdes inden 2 mdr. efter, at formanden har modtaget begæringen.

#### § 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste myndighed, ledes af en af denne valgt dirigent. Dirigenten afgør alle spørgsmål vedrørende generalforsamlingens lovlighed, sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen, for så vidt han ikke måtte finde anledning til at henvise spørgsmålet til afgørelse af generalforsamlingen selv. I Samfundets protokol indføres en beretning om det på generalforsamlingen passerede. Beretningens rigtighed bekræftes af dirigenten.

### *Bestyrelsen.*

#### § 9.

Samfundet ledes af en bestyrelse på indtil 11 medlemmer, hvoraf 2 så vidt muligt skal være udgået fra skolen for højst 8 år siden, og 2 er repræsentanter for hver af Samfundets 2 afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse repræsentanter gør afdelingerne hver for sig inden 1. marts indstilling til bestyrelsen, der forelægger indstillingerne for generalforsamlingen til godkendelse.

Hvert andet år afgår 6 af bestyrelsens medlemmer, hvert andet år 5. Afgangsordenen bestemmes første gang ved lodtrækning. Genvalg kan finde sted.

Afgår medlemmer af bestyrelsen i løbet af valgperioden, kan bestyrelsen supplere sig selv, indtil der senest på næste ordentlige generalforsamling vælges stedfortrædere for den resterende del af vedkommende valgperiode.

#### § 10.

Bestyrelsen vælger af sin midte en formand og en næstformand, der i formandens forfald træder i dens sted, og fordeler i øvrigt forretningerne imellem sig.

For at der skal kunne træffes en gyldig beslutning, må mindst 5 medlemmer af bestyrelsen være til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

#### § 11.

Samfundet forpligtes økonomisk ved underskrift af formanden i forbindelse med et af bestyrelsens øvrige medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte udvalg, i hvilke også medlemmer uden for bestyrelsen kan have sæde.

#### § 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet medhjælp.

### *Regnskab og revision.*

#### § 13.

Samfundets regnskabsår er kalenderåret.

#### § 14.

På hvert års ordentlige generalforsamling vælges en statsautoriseret revisor til at revidere Samfundets regnskaber og konstatere beholdningernes tilstedeværelse samt i årets løb at føre tilsyn med regnskabsførelsen.

#### § 15.

Regnskaberne skal inden 15 februar være afgivet til revisor, som senest 3 uger derefter tilstiller besty-

### *Medlemskontingent.*

#### § 4.

Medlemskontingentet er 16 kr. årligt, indtil 8 år efter afgangsåret dog kun 7 kr. årligt. Medlemskontingentet kan til enhver tid ændres på en generalforsamling.

Mod indbetaling een gang for alle af et kontingent på 400 kr. bliver man som livsvarigt medlem fritaget for betaling af årskontingentet. Halvdelen af dette beløb tilfalder Soransk Samfunds understøttelsesfond.

Enhver fra Sorø Akademis skole udgået elev er berettiget til, såvel i sit afgangsårs som det påfølgende kalenderår uden kontingentbetaling at deltage i samfundets festlige sammenkomster og udflugter samt få Soranerbladet tilsendt.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte medlemmer for at yde kontingent i et bestemt tidsrum eller for bestandig samt til at eftergive skyldige medlemskontingenter.

Af kontingentindtægten modtager Soransk Samfunds understøttelsesfond et beløb af mindst 500.—kr. årlig.

### *Generalforsamlinger.*

#### § 5.

Ordentlige generalforsamlinger afholdes inden udgangen af hvert års april måned. Indkaldelse sker med mindst 14 dages varsel ved bekendtgørelse i Samfundets medlemsblad med angivelse af dagsorden. I stedet for meddelelse i medlemsbladet kan træde udsendelse af brevkort til hvert enkelt medlem.

Forslag fra medlemmer må for at blive behandlet på den ordentlige generalforsamling være indleveret skriftligt til bestyrelsen inden den 1. marts.

Alle afstemninger sker ved personligt fremmøde, jfr. dog §§ 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i vedtægterne, afgøres alle afstemninger ved alm. stemmeflerhed.

#### § 6.

På den ordentlige generalforsamling skal behandles:

- a) Bestyrelsens beretning om virksomheden i det forløbne år,
- b) fremlæggelse til godkendelse af det foregående års regnskab for Samfundet, medlemsbladet og de under Samfundet hørende fonds, alle i revideret stand,
- c) forelæggelse af budget til godkendelse,
- d) eventuelle indkomne forslag fra medlemmer,
- e) valg af medlemmer til bestyrelse,
- f) valg af revisor.

#### § 7.

Overordentlig generalforsamling, der indkaldes ved bekendtgørelse og meddelelse på samme måde som en ordentlig generalforsamling, kan finde sted efter bestyrelsens eller en generalforsamlings beslutning eller efter skriftlig forlangende af mindst 50 medlemmer med angivelse af de emner, der ønskes behandlet. En generalforsamling, der således er begæret indkaldt, skal afholdes inden 2 mdr. efter, at formanden har modtaget begæringen.

#### § 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste myndighed, ledes af en af denne valgt dirigent. Dirigenten afgør alle spørgsmål vedrørende generalforsamlingens lovlighed, sagerens behandlingsmåde og stemmeafgivningen, for så vidt han ikke måtte finde anledning til at henvise spørgsmålet til afgørelse af generalforsamlingen selv. I Samfundets protokol indføres en beretning om det på generalforsamlingen passerede. Beretningens rigtighed bekræftes af dirigenten.

### *Bestyrelsen.*

#### § 9.

Samfundet ledes af en bestyrelse på indtil 11 medlemmer, hvoraf 2 så vidt muligt skal være udgået fra skolen for højst 8 år siden, og 2 er repræsentanter for hver af Samfundets 2 afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse repræsentanter gør afdelingerne hver for sig inden 1. marts indstilling til bestyrelsen, der forelægger indstillingerne for generalforsamlingen til godkendelse.

Hvert andet år afgår 6 af bestyrelsens medlemmer, hvert andet år 5. Afgangsorten bestemmes første gang ved lodtrækning. Genvalg kan finde sted.

Afgår medlemmer af bestyrelsen i løbet af valgperioden, kan bestyrelsen supplere sig selv, indtil der senest på næste ordentlige generalforsamling vælges stedfortrædere for den resterende del af vedkommende valgperiode.

#### § 10.

Bestyrelsen vælger af sin midte en formand og en næstformand, der i formandens forfald træder i dens sted, og fordeler i øvrigt forretningerne imellem sig.

For at der skal kunne træffes en gyldig beslutning, må mindst 5 medlemmer af bestyrelsen være til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

#### § 11.

Samfundet forpligtes økonomisk ved underskrift af formanden i forbindelse med et af bestyrelsens øvrige medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte udvalg, i hvilke også medlemmer uden for bestyrelsen kan have sæde.

#### § 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet medhjælp.

### *Regnskab og revision.*

#### § 13.

Samfundets regnskabsår er kalenderåret.

#### § 14.

På hvert års ordentlige generalforsamling vælges en statsautoriseret revisor til at revidere Samfundets regnskaber og konstatere beholdningernes tilstedeværelse samt i årets løb at føre tilsyn med regnskabsførelsen.

#### § 15.

Regnskaberne skal inden 15 februar være afgivet til revisor, som senest 3 uger derefter tilstiller besty-

relsen regnskaberne med sine eventuelle bemærkninger.

Regnskaberne offentliggøres i medlemsbladets martsnummer.

#### Vedtægtsændringer.

##### § 16.

Beslutninger om forandring i Samfundets vedtægter kan ikke vedtages endeligt på en enkelt generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig stemmeflerhed på en sådan forelægges for en ny generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den påfølgende måned; på denne kan medlemmer stemme om vedtægtsændringer ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem. På denne sidste generalforsamling kræves  $\frac{2}{3}$  af de afgivne stemmer til forslaget vedtagelse.

#### Samfundets opløsning.

##### § 17.

Forslag til opløsning af Samfundet kan kun vedtages, når  $\frac{1}{4}$  af Samfundets medlemmer personligt deltager i afstemningen, og mindst  $\frac{2}{3}$  af disse stemmer for forslaget. Skulle ikke det foreskrevne antal medlemmer have deltaget i afstemningen, men har dog  $\frac{2}{3}$  af de afgivne stemmer været for forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 dages varsel til en ny generalforsamling, på hvilken gyldig beslutning skal kunne vedtages med  $\frac{2}{3}$  af de afgivne stemmer uden hensyn til antallet af de stemmeafgivende medlemmer. På denne generalforsamling kan medlemmer stemme ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem.

De i denne paragraf omhandlede forslag skal tilige indeholde forslag om afvikling af Samfundets økonomiske forhold og anvendelse af dets formue.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i juli:

1. Værkmester (H. t. K.) *Ollo Guldborg Faber* (f. 1893) Sixtusvej 17, København S.
5. *Knud Damkier* (f. 1908). S. 27.
5. Boghandler *Frode Westergaard* (f. 1908), Hans Knudsens Plads 4 A, København Ø.
6. *Olaf Rye Hansen* (f. 1898).
9. Højesteretssagfører *Carl Josef Ballhausen* (f. 1893), Rådhusstræde 1, København K.
11. *Johan Vagn Hauch Fenger* (f. 1908).
14. Tandlæge *Bodil Marie Strarup* (f. 1908), Alléen 11, Sorø.
16. *Har. Reeberg Sass* (f. 1908).
18. Grosserer *Henr. Vilh. Heilmann* (f. 1908).
22. Fhv. stationsforstander *Chr. Alfred Emil Pedersen Bennick* (f. 1883), Tornerosevej 91, Herlev.
23. *Frantz Hjalmar Howitz* (f. 1878). Udg. 1896 med præliminæreksamen. Har opholdt sig i Australien. Kan nogen give nærmere oplysninger?
26. Maskinmester, løjtnant *Aage Gjellerup* (f. 1873), Teglværksbakken 3, Hellerup.

27. Fhv. vicestads læge, dr. med. *Poul Heiberg* (f. 1868), „Caritas“, Rungsted Kyst.
27. Kunstmaler *Knud Arne Johannessen* (f. 1908), Sandbjergvej 142, Trørød.
30. Mineejer *Tyge Zoffmann* (f. 1898), Ny Guinea.

Under 14. maj 1958 er kontorchef i Landsnævnet for Børneforsorg *Hans Egede Glahn*, R. af D., udnevnt til ridder af 1. grad af Dannebrogordenen.

Fra arkitekt *Tage Møller* (s. 10), Malmø, har jeg modtaget en skrivelse, hvis kragetær (brevskriverens eget udtryk) det med nogen møje er lykkedes mig at tyde. Foruden en mit hjerte dybt bevægende tak for min ledelse af Soraner-Bladet, der karakteriseres som „opofrende“ (et offer, jeg med glæde bringer), meddeler *Tage Møller* et par meget tiltalende fakta: Hans 185 cm høje „lillebror“ *Axel Møller* (s. 11), der i de sidste 5 år har været med-direktør i *Peter Lund & Co., ltd.*, London, er blevet valgt til formand for Den danske Klub i London, hvor han siden 1916 har været et afholdt og velagtet medlem af den danske koloni. „Lillebror“ følger her sin store bror; *Tage Møller* har nemlig i 9 år været formand i den tilsvarende forening i Malmø, *Dan*, stiftet den 6. januar 1880. De to emigrerede soranerbrødre hævder således — i vest og øst — det danske indslag i de to lande, et vidnesbyrd om, at det gamle land ikke er glemt.

Cand theol. *Knud Banning* (s. 43), kaldskapellan ved Holmens kirke, har til forsvaret for den filosofiske doktorgrad fået antaget en afhandling, hvis titel er: *Dejnekristsne*.

Undertitlen er: En studie over den gudelige vækkelse på Sydvestsjælland med særligt henblik på Rasmus Sørnsens udvikling og virke.

*Knud Banning* er en fin kirkehistoriker; for nogle måneder siden blev han redaktør af „Kirkehistoriske Samlinger“ (se Sor.-Bl., nærværende årgang, s. 16), og nu er hans meget interessante disputats på trapperne.

De gudelige vækkelser har i de senere år været genstand for megen interesse, blandt andet gennem prof., dr. theol. *P. G. Lindhardts* arbejder. *Knud Banning* har fået tilskyndelse til sin undersøgelse gennem lederen af Historisk Institut under Københavns universitet, prof. *Hal Koch*. Fundamentet for afhandlingen danner en brevveksling mellem en af den gudelige vækkelses forgrundsfigurer, skolelærer *Rasmus Sørensen*, Venslev, og Grundtvigs nære ven *Jacob Christian Lindberg*. Prof. *Hal Koch* henviste til denne samling, som sikkert indeholdt store muligheder for en karakteristik af vækkelsen. Dette viste sig da også at være tilfældet, men desuden har pastor *Banning* gennemgået tusinder af arkivsager fra det pågældende tidsrum, 1820—50.

Sydvestsjælland, „Det hellige Land“, var bevægelsens arnested, og *Rasmus Sørensen* dens næsten eksplosive leder. *Knud Banning* mener, at de senere baptistiske menigheder er bevægelsens religiøse konkvens, og at *Indre Mission* er en udløber af den. Det menes også, at den politiske bonderejs-

ning fra 40-erne på Sjælland og i Jylland er en følge heraf. Disputatsen imødeses med den største interesse, forsvaret vil finde sted til efteråret med professorerne Hal Koch og Niels Knud Andersen som officielle opponenter.

\*

*Lindrende!*

Läkerols kulturpris er blevet uddelt for fjerde gang. Prisens komité havde énstemmigt udpeget Nationalmuseets direktør, vor store gransker af oldtiden, professor *Johs. Brøndsted*, til at modtage de 10,000 *skattefrie* kroner. — Overrækkelsen fandt sted den 29. maj på „Sølyst“ under en intim fest. Sidste år var det digteren *Hans Hartvig Seedorff*, der modtog prisen, som gives til en dansk kvinde eller mand, der har gjort en betydende indsats i dansk kulturliv.

\*

Akademiets nye skolehold udspillede den 31. maj en fodboldkamp med et ynglingehold fra „Freja“ med det resultat, at skoleholdet vandt med 4—3. Man havde ved kampens begyndelse sine tvivl om, hvorvidt skoleholdets mere spædlemede spillere kunne klare ynglingeholdets maskuline gutter, men tvivlen blev — som resultatet udviser — gjort til skamme.

## SORANERFROKOSTEN

DEN 12. JUNI 1958

Nu var det helt og strålende sommervejr. Kongens Nytorv var bedårende. Prægtige rhododendronbuketter lyste op ved å Porta sammen med københavnerinderne i flunkende nye sommertoiletter med tilsvarende hatte. Kun magistraten forsøgte at ødelægge hele tegningen ved mægtige udgravninger af nye fjernvarmeanlæg. Hele Lille Kongensgade var spærret, og et infernalsk spektakel serveredes af de mange elektriske opbrydningsbor. Vi flygtede indenfor til „Grand“s mere stilfærdige lokaliteter.

Det gjorde også en lang række sommer-mind'ede soranere — mange flere end man havde kunnet håbe efter flytningen fra grundlovsdagen den 5. til torsdagen efter den 12.

Der var to gamle soranere, som havde efterkommet „afstemningsønsket“ om at give møde. Det var professor, dr. phil. *Johannes Pedersen* (02) og trafikkontrollør *H. V. Federspiel* (1898). Endvidere en meget sjælden gæst: Fru *Anna Johannessen*, bedre kendt af gamle soranere som *Anna Bonnesen* — en omsværmet baldame fra Akademi-ballerne i begyndelsen af århundredet (se også *Soraner-Bladet* for maj i år). Hun var ledsaget af sin broder: Prokurist i A. P. Møllers rederi: *Niels Bonnesen* (02). Fru Anna blev straks indfanget af sin gamle tilbeder fra Sorø-dagene *Martin Schøning* (05) og henrykkede æres-*Louw* (02) ved at kalde ham ved fornavnet: *Charles*. Men der var mange flere mødt frem: *Holger Dahl* (1900) — trofast, til trods for, at han ikke er særlig mobil — *Vilh. Bay* (1895), *N. H. Rasmussen* og *C. J. W. Schmidt* (begge 1906), *Edv. Suhr* (14), *Karl Michelsen* og *Otto Boserup* (begge 1904), *Langballe* (06), *Perch-Nielsen* og *E. Michaelsen* (begge 1921), *Svend Clausen* (25), *Mo-*

*gens Kongsted* (26), *Dan Fink* (27) med stort skæg, *Saxtorph* (40), og som „Benjamin“ i flokken *Clemmensen* (47) samt flere, der kom for sent. Så mange ialt, at den jourhavende overservitrice, vor omsorgsfulde *Emmy Termansen* (som nu havde giftet sig *Jensen*, og som modtog mange lykønskninger, blandt andet af formanden *Boeg* (1900)), måtte forlænge det i forvejen lange bannerprydede bord med hele to extra.

Så hyldede vi vor gamle skole og præsenterede os for hinanden, huggede derefter ind på „Grand“s beundrede sildemad. Efterpå fulgte en mindre beundret: Kalvekød i asparges (skyldtes vist dagens flytning til 12/6).

Formanden hyldede prof. *Johannes Pedersen*, som takkede for kammeraternes „indkaldelse“. Han kom jo ikke så meget i „Soransk Samfund“, men hans interesse for og taknemmelighed mod Sorø var stadig stor, og hvert år aflagde han besøg der-nede. Han fortalte om, hvor Sorø havde imponeret ham i 1895, da han med sin fader kom fra Sydfyn — de store skove og mægtige bygninger. Han fortalte om sit livsvirke både som videnskabsmand og som formand for Carlsberg Fondet fra 1933. Han var altid glad for at træffe gamle soraner-kammerater. Her havde han fundet *Boeg*, som var hans gamle kammerduks, og *Louw* og *Bonnesen*, som var hans samtidige. *Louw* var jo altid for reformer, og han huskede, at han fik udskiftet det gamle Jacobsens orkester ved ballerne med et mere up-to-date fra Slagelse, der gjorde lykke hos den dansende ungdom. Han sluttede med en taknemmeligheds-skål for vor gamle skole. (Eenstemmig tilslutning).

*Louw* takkede *Johs. Pedersen*, fordi han var kommet (det var ham, der havde stemt på ham), og fortalte om sine vanskeligheder som „bal-jon“ i sæsonen 1901—02. Navnlig da han fremkaldte levende protest-tilkendegivelser (via rektor *Hoff*'s husbestyrerinde frk. *Boesen*) fra Sorø's yngre og — navnlig — ældre damer, fordi han havde ført kongeballet op med en underskøn blondine, frk. *Jürgensen* fra København, søster til en af kammeraterne. Rektor rev sig end mere energisk i hageskægget over protesten — men han havde heldigvis givet sin tilladelse forud. Men hans ukas lød: Det måtte aldrig ske oftere.

*Schøning*, der havde *Anna ex-Bonnesen* til bords, og havde siddet og set billeder fra Amerika sammen med hende, udbredte sig i en åndfuld tale om det soranske begreb: *Mær*, og om dets ophøjede betydning i oldnordisk — nærmest noget guddommeligt. Sluttelig rettede han en tak til fru *Anna*, fordi hun var kommet til stede og derved havde bragt os et minderigt pust fra en lykkelig Sorø-ungdom. (Jublen tilslutning).

Og så sagde vi farvel til hinanden og til fru *Anna*, som vender tilbage til U. S. A. den 1. september — muligt ledsaget af broderen *Niels Bonnesen* — og gled igen ud i solskinnet og Lille Kongensgade spektaklet. Næste soranerfrokost *torsdag den 3. juli kl. 12.*  
*En anden af dem.*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.



Fra

Til

Fremsendes uden følgebrev:

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. ....

.....

Den /

Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn ..... kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager



Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

### SORØ MÆLKECENTRAL

1. Kl. Mejeriprodukter

Storgade 7 Telf. 806

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**

Akademi-kvipering

SORØ - TLF. 258  
Forsendes overalt.

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

K. H. JENSEN

### SorøBeklædningsoplag

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herrer-kvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

### VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor

Sorø Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

aut.

Gas- og Vandmester  
Sorø

### FRED. JENSEN & SØN

BRILLER - URE  
Telefon 82



Soraneremblem

### H. HANSEN & SØN

Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

### V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917

## BANKEN for SORØ

OG OMEGN  
Aktieselskab

### SVEGÅRDS

BOGHANDEL  
SORØ

TELF. \*27. POSTKONTO 7163

### C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI  
VEDELSGADE 14

TLF. 358

SORØ

## Sorø TAXA

Boldhusgade 3

Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

Gå først til

„Klosterporten“

Marie Rasmussen  
Storgade 3

### Otto. Christiansen

Sig det med Blomster

Alleen 3

Telf. 509 - 529

Sorø

Ud i sommerlandet

**PARNAS** er sommerstedet!

HOTEL . RESTAURANT . SELSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636.

Frede Lerche Madsen.

## Kähler

Korsør

### KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

### MOGENS KROG-MEYER

Landsretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800



### Teknisk Haardchrom

H. J. WINTHER

Værkstedvej 15-17, Valby  
Telf. 30 17 54

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 7 . JULI

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

**KØB LEJRUDSTYR HOS IMPORTØREN  
TIL FORDELAGTIGE PRISER...**

Luftmadras, 3-delt, 190 × 68 cm ..... kr. **65.00**  
Luftmadras, 3-delt, 210 × 76 cm ..... kr. **79.85**

Lejr-flaskegasanlæg  
m. 2 flasker m. gas  
komplet ... kr. **79.50**



Sovepose, krøltuld, m. hovedpude, 165 cm, grøn, kr. **39.85**  
Sovepose, krølfjer, m. hovedpude, 185 cm, grøn, kr. **71.50**



JUNIOR-TELT, hvidt, 2 mands, 120 × 120 × 200 cm ..... kr. **78.00**

3-MANDS, gult, 150 × 150 × 200 cm, uden underlag, med lynlås ..... kr. **145.00**

Rimelig udbetaling og små rater.

*Importøren*



**GULDSEGL WIDESCREEEN  
TV 1802**

»Alle kan se! —  
Største og klareste  
billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON  
GULDSEGL**



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 6666



# SORANER-BLADET

JULI 1958

43. AARGANG

NUMMER 7

## Rektor Højby's translokationstale til dimittenderne

den 19. juni 1958

*Kære studenter og realister!*

Vi er nu nået til det øjeblik, da jeg på skolens og egne vegne skal tage afsked med jer. Det er utvivlsomt en lykkeligere stund for jer end for os lærere. I går ud til nye opgaver og nye egne, mens vi bliver tilbage med en følelse af, at en del af skolen er borte. Men skolemandens lod kan ikke være anderledes. For ham afløser den ene generation den anden i uafbrudt kæde.

Når jeg nu for sidste gang taler til jer som elever i Sorø Akademis Skole, skal min tale først og fremmest udtrykke ønsket om en lykkelig fremtid for jer alle og en tak for samarbejdet i de år, der er gået.

Vi lærere håber og ønsker, at I vil udvikle jer til mennesker, der forstår at få noget ud af livet — forstår at opleve noget — forstår at åbne jert sind for omverdenen, hvad enten I færdes i Guds fri natur en dejlig sommerdag, eller I færdes på storbyens asfalt i efterårets søle og sjaap.

I ungdomstiden er man ofte tilbøjelig til at opfatte tilværelsen under påvirkning af slagord, mere eller mindre luftige idealer eller modeforeteelser. Sådan var det i min tid, og sådan er det også i jeres.

Et af nutidens såkaldte idealer er den berømte „vrede unge mand“. Jeg vil straks sige, at jeg godt kan lide en ung mand eller kvinde, som kan blive vred, for vrede er noget aktivt, noget konstruktivt og skabende. Man kan blive vred, hvis éns ægte følelser eller ærlige stræben møder kulde eller uærlighed. Men frem for alt er vrede på sin plads, når andre lider uret.

I må gerne slå i bordet og slå hårdt, men det skal være for andre. Den, der kun slår i bordet for sig selv, giver jeg ikke meget for.

Men man bliver ikke — som adskillige åbenbart tror — en vred ung mand ved at erstatte argumenter med en pueril glæde over at vade rundt i eder og sprogets simpleste skældsord, og man bliver ikke en vred ung mand ved at ytre en udtalt fornærmethed over for alt og alle, for fornærmelse er passivitetens og forkælelsens sure frugt.

Kritik, der ikke er konstruktiv og skabende, bør være bandlyst hos unge, der vil være med at opbygge en ny tilværelse, og surheden må forbeholdes „Jeronimus'erne“.

Vi ønsker for jer, at I vil nå til at opleve jeres medmennesker med sympati og forståelse. Den, der straks er parat til at dømme eller for-dømme et andet menneske, mister selv noget

af det rigeste og største i tilværelsen, nemlig evnen til at se de værdifulde egenskaber, som findes hos selv de forskellige mennesker.

Det gælder også i skolen og i senere studier, at det stof, vi stifter bekendtskab med — især i historie, litteratur og de andre områder, hvor det drejer sig om mennesker — ikke må blive til bar objektivitet og saglighed. Det menneskelige, som vi møder, skulle gerne virke på os som en levende virkelighed, så vi føler os som deltagere deri.

Den norske digter Henrik Ibsen lader et sted Peer Gynt sige:

„Jeg vil følge menneskeslægtens vej.  
Jeg vil svømme som en fjær på historiens strøm,  
leve den op igen som i en drøm, —  
se heltenes kampe for stort og godt,  
men i sikker behold som tilskuer blot, —  
se tænkerne falde, martyrerne bløde.“

Men sådan skal I ikke være. I skal ikke blot være tilskuere. Vi håber, at det, I har lært i skolen, vil hjælpe jer til at forstå, at tilskuerens rolle hører hjemme i teatrets verden; men at den er uværdig i det virkelige liv, hvor ethvert menneske har pligt til at stræbe efter at forbedre livsvilkårene for den enkelte — for samfundet og menneskeheden — samtidig med, at han må arbejde på fuldendelsen af sin egen personlighed.

Hvad dette begreb indeholder, er svært at forklare. Menneskeidealer har skiftet gennem tiderne, og vor tids ideal er ikke i alle retninger som tidligere tiders.

Mekaniseringens og teknikkens tidsalder kræver et andet menneske end den bekendte engelske „gentleman“, selv om vi må håbe, at hans fornemste egenskaber: selvbeherskelse, opmærksomhed, gavmildhed og sans for humor stadig vil findes.

Et af vor tids mest beundrede mennesker er sikkert piloten på de store trafikplaner. Han skal ikke blot have sportsmandens dristige evne til at klare en vanskelig situation; men han skal også have høje moralske egenskaber, først og fremmest ansvarsfølelse over for de mennesker, hvis liv er afhængigt af hans handlinger.

Det er imidlertid ikke kun piloten, der bliver stillet overfor disse krav. De samme krav bliver i virkeligheden stillet til enhver af os, hvilket erhverv vi end kommer ud i.

Vor tids menneske skal være dygtigt og kunne noget; men han skal samtidig være ansvars-

bevidst i sin gerning. Han skal vide, hvad han vil bruge sin dygtighed til, og hvorfor han vil bruge den. Det er derved den voksne adskiller sig fra barnet, hvad enten dette er 2 år eller 60 år gammelt.

Hvis ikke ansvarligheden kan følge med i den tekniske udvikling, risikerer vi, at Kumbel får ret, når han i et af sine „Gruk“ siger:

„Nu har vi fået atomkraften, og det er utroligt, hvad vi kan udrette — undtagen at ville det rette.“

Kun den, der har fundet sin egen livsstil — sin egen personlighed — vil slå til over for de vældige problemer, som vi stilles overfor i dag, og I må ikke tro, at jeres skolevisdom kan klare sagen. Den er kun en hjælp — og forhåbentlig god hjælp — på vejen.

I det ydre og i adfærd bliver vi mere og mere ens, men forhåbentlig går det ikke på samme måde med vort indre — med vor åndelige udvikling. Vore tanker skal være vore egne, vore følelser ægte og vor personlighed så selvstændig, at de mennesker, vi møder på vor vej, får lyst til at møde os igen.

Ingen forlanger, at I skal nå det enestående; men vi lærere håber, at I vil nå langt, og at I i skolen må have lært så meget om tilværelsens storhed og menneskelivets rigdom, at I med ansvarsfølelse og glæde vil gå ind til den gerning, der er jeres part af fremtiden.

Og med dette håb byder jeg jer skolens farvel og erklærer jer for rette studenter og realister at være!

---

## Translokationer

### og optagelsesprøver juni 1958

En ny rektor vil møde jer her den 12. august, da jeg forlader skolen den 1. august, og dette er således også afsked for mig selv. Men jeg vil ønske jer en god og lykkelig fremtid og anmode jer om at modtage den nye rektor på lige så god og tiltalende en måde, som jeg selv blev modtaget, da jeg kom hertil.

Omtrent sådan tog rektor *Sigurd Højby* tydeligt bevæget afsked med sine elever ved *den lille translokation* på Sorø Akademi den 15. juni.

Mange forældre og interesserede var til stede ved festligheden, der over sig havde et tydeligt skær af vemod.

Rektor Højby bød iøvrigt velkommen til translokationen og udtrykte sin glæde over, at så mange var kommet. Det havde man vist ikke oplevet før.

Efter sangen „Morgenhanen atter gol“ talte rektor. Indtrykkene fra året var meget forskellige, men alligevel kunne de give gode tips om fremtiden for den enkelte elev. Rektor fremhævede, at det

stadig er det daglige og solide arbejde, der skal give resultat, men ofte er man for løs og for overfladisk i arbejdsformen. Han bad dem, der selv var klar herover, om at tage sig i agt.

Og så sluttede rektor Højby med afskedsordene til sine elever, der også var tydeligt grebne over den bevægelse, som lå i deres rektors sidste farvel.

Man sang „Som en rejselysten flåde“, og herefter var der uddeling af flidspræmier.

Rektor Højby ønskede hjertelig til lykke og udtalte sluttelig et Lev vel, hvilket eleverne besvarede med tak i lige måde.

Foran ligger nu sommerferien, og eleverne skal begynde igen den 12. august.

\*

Den 19. juni fandt den „store“ *translokation* sted. Den fik ganske naturligt sin særlige karakter derved, at det var de sidste hold, rektor *Sigurd Højby* dimitterede, inden han om kort tid tager sin afsked som rektor og overtager sin nye stilling som undervisningsinspektør.

Efter rektors velkomstord sang den store forsamling, som helt fyldte festsalen, „Hellig er vor ungdoms lyst“, og derefter meddelte rektor resultaterne af studentereksamen og realeksamen, og overrakte eksamensbeviserne til hver enkelt af de 77 dimittender. Umiddelbart derefter fulgte rektors tale (se forrest i bladet). Forsamlingen sang så Carsten Hauchs gamle Sorøsang „Jeg ved et sted“, og derefter oplæste rektor resultaterne af mellem-skoleeksamen og af oprykningerne til 1. g. og realklasserne.

Derefter fulgte uddelingen af præmier og legater. Det store legat, der blev indstiftet i fjor, blev atter i år tildelt de samme to studenter som i fjor, stud. med. Jørgen Holdt Elley og John Rasmussen. Soransk Samfunds boggave „Sorøbogen“ til den student, der har opnået den højeste eksamenskvote, tildeltes Peter Ove Jensen.

Endvidere uddeltes forskellige boggaver fra ambassader, forlag m. fl. Endelig tildeltes Raaschou-Nielsens mindelegat til „en god soraner“ student Per Lotz.

Efter at mange elever havde fået deres gaver overrakt, holdt rektor den afskedstale til Sorø og Sorø Akademi, som gengives andetsteds i bladet.

#### *Afskedstaler til rektor.*

Formanden for Soransk Samfund, fhv. landsdommer *Boeg*, besteg derpå talerstolen og takkede på Samfundets vegne rektor Højby for den store forståelse og interesse, han altid havde vist dets virke. Gamle soranere ser nødig altfor store omvæltninger på deres gamle skole, og de holder heller ikke af, at skolens rektor forlader skolen! Landsdommeren sluttede sin tale med at ønske de unge til lykke og ønske dem velkommen i Soransk Samfund. Han udbragte et leve for skolen.

Lektor *Marcus Pedersen* takkede på lærerkollegiets vegne rektor Højby for den ro og harmoni, hvormed han havde ledet skolen og for det initiativ, han havde udfoldet, og som havde sat sig varige spor i forbedringer af lokaler og bygninger. Uden deres slagkraft havde det ikke været muligt at over-

## *Fodboldkampen*

**mellem skoleholdet og  
gamle soranere  
finder sted**

**søndag den 31. august  
kl. 14**

**NOTÉRDAGEN**

## *NÆSTE SORANERFROKOST*

**FINDER STED TORSDAG DEN 7. AUGUST  
KL. 12 PÅ GRAND CAFE**

bevise regering, folketing og den økonomiske forvaltning om nødvendigheden deraf, sagde han. Vi takker Dem og Deres frue for det venskabelige, kammeratlige forhold, der har bestået mellem Dem og kollegiet, og ønsker Dem til lykke med den højeste stilling inden for dansk skolevæsen. Vi vil savne Dem, men håber, at Deres nye arbejde vil blive til gavn for dansk skole og kultur og den højere undervisning. Vi har nu igen på denne post en mand, der kender kostskolens kår og ved, hvilket ansvar og slid der følger med dette arbejde. Vi beder Dem stadig tænke på Sorø og handle for Sorø, og ønsker Dem held, sundhed og lykke.

Rektor *Højby* takkede for de alt for smukke ord og udtalte sin overbevisning om, at den nye rektor hurtigt ville finde sig til rette, for det er ikke svært på dette sted, hvor det ikke er nogen enkelt person, men de mange kræfter, der samvirker.

Sluttelig sang man „Concinamus, o sodales“, hvorpå rektor meddelte, at de, der var så lykkelige at skulle fortsætte på skolen, skulle møde igen den 11. august. Lev vel, alle, og god ferie!

\*

Den 23. og 24. juni var der optagelsesprøver. Disse lededes af lektor *Marcus Pedersen*, da rektor *Højby* var i audiens hos kongen. Som sædvanlig var der mange, der søgte optagelse på skolen. Den 23. blev man færdig med prøverne til gymnasiet. 4 bestod prøven til den klassiske, sproglige linie, 13 til nysproglig og 10 til den matematiske linie. Det er en lille fremgang sammenlignet med i fjor. Den 24. sluttede optagelsesprøverne til mellem-skolen. Der var indstillet ialt 82 elever, hvoraf de kom op. Til I G prøvede tre, der alle kom op. een i 2. m.

Fra Sorø private realskole var indstillet 11 elever til 1. m., de syv bestod. Til 4. m. var indstillet to, hvoraf den ene bestod. To prøvede til 3. m. og een kom op. Til 1. g. prøvede tre, der alle kom op.

Fra Sorø Borger- og Realskole var indstillet seks piger fra 4. mb. og en pige fra 1. real, som alle blev optaget. Til 1. m. var indstillet 16, hvoraf 13 blev optaget.

(Efter „Sorø Folketidende“ ved *P. Sch.*)

# FARVEL TIL SORØ

*Rektor Højby's afskedsord ved translokationen d. 19. juni 1958*

Ja, så har jeg kun tilbage at dimittere mig selv til embedet som undervisningsinspektør for gymnasieskolerne!

Det betyder, at jeg skal sige farvel til 28 års praktisk skolegerning i den højere skoles tjeneste. Jeg havde først 12 gode år som adjunkt ved Horsens statsskole — midt i en solid og trofast jysk befolkning. Dernæst har jeg haft 12 lykkelige år i Maribo som rektor for gymnasiet dér. I Maribo oplevede vi begivenhederne under besættelsen og befrielsen — begivenheder, som knytter mennesker sammen for livet.

Vi var så glade for at være i Maribo, at jeg engang skal have sagt, at jeg kun ville flytte, hvis jeg kunne blive rektor i Sorø, og den mulighed forelå ikke på det tidspunkt; men den kom uventet til at foreligge, da rektor Bohn døde i 1954.

Jeg søgte embedet og fik det, og i sommerferien flyttede vi ind i den dejlige rektorbolig i den bestemte hensigt at blive der, til aldersgrænsen satte punktum.

Af lærere og elever blev vi modtaget på den smukkeste måde, og samarbejdet med de dygtige og loyale lærere og samlivet med de mange forskelligartede og levende drengetyper har fuldt ud svaret til vore store forventninger.

Det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at både min kone og jeg er blevet fanget ind af den særlige stemning, som råder overalt i Sorø. Jeg tror ikke nogen, som har den mindste sans for historie og natur, kan undgå at blive grebet. Jeg forstår i denne henseende helt de gamle soraneres kærlighed til stedet og vil gerne have lov at dele den med dem i fremtiden.

Men jeg vil heller ikke nægte, at jeg også søgte og fik Sorø, fordi jeg havde lyst til den opgave, der lå i at gøre Sorø Akademis Skoles forhold mere tidssvarende — ikke mindst af hensyn til de mange drenge, hvis andet hjem det skulle være.

Det er jo ikke mærkeligt, at det er denne side af min virksomhed, der har vakt mest opmærksomhed — også mest kritik og skepsis både blandt medarbejdere og gamle elever. Det var jeg forberedt på. Men trods dette har jeg hos alle medarbejderne — uden undtagelse — fundet det dygtige, interesserede og altid loyale samarbejde, som er en absolut forudsætning for at kunne gennemføre reformer.

Det er nu ved gode kræfters hjælp lykkedes at overvinde den mere eller mindre naturlige modstand mod forandringer, som altid vil findes på et sted som Sorø, og det er lykkedes at få reformplanerne så vidt, at de ikke kan standses. I den situation kan det vel ikke undre, at jeg er meget ked af at skulle forlade arbejdet. Jeg ville gerne have haft lov at fuldføre værket — ville gerne have set skolen folde sig ud i de nye rammer, for jeg er fuldt og fast overbevist om, at det er betingelsen for, at Sorø Akademis Skole stadig — for os — kan være den bedste skole af alle.

Men ikke alt er lykkedes, som jeg håbede. Der mangler ved Sorø Akademis Skole en nærmere og mere personlig kontakt mellem forældrene og skolen. Jeg har gerne villet finde en form, hvorunder det kunne ske, men det er ikke lykkedes. Jeg håber, det vil lykkes for min eftermand.

Der er mange, som i disse dage med undren har spurgt mig, hvordan jeg kunne finde på at rejse fra Sorø, og der er måske enkelte, som nærmest er forargede over, at det sker. Dertil må jeg svare, at jeg for det første ikke har fundet på det, og at det er med sorg, vi forlader dette dejlige sted, hvor vi har fundet os så godt til rette.

Jeg har imidlertid i mange år deltaget så meget i de skolepolitiske forhandlinger, at jeg føler mig forpligtet til at gå ind i arbejdet for virkeliggørelsen af den nye skole, som den nye skolelov tilsigter. Det vil i mange henseender blive en vanskelig opgave; men jeg har ikke ment at kunne undslå mig, når inan ønskede mine evner og min tro på det nye anvendt — som jeg håber — til bedste for hele gymnasieskolen.

Selv om jeg i min nye stilling stadig vil have noget med Sorø Akademis Skole at gøre, så er min og min kones tid i Sorø forbi. Vi ved, at vi vil komme til at savne Sorø meget, og vi går herfra med en dyb tak til alle for 4 lykkelige år.

Tak til alle medarbejdere — lærere og funktionærer — for venskab og godt medarbejderskab.

Tak til gamle soranere for trofasthed og interesse for skolen.

Tak til forældrene for den tillid, de har vist min kone og mig.

Og først og fremmest tak til nuværende og forhenværende elever, som har givet vor tilværelse her dens egentlige mening. Tak!



*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538



holger due

Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

**H. MORTENSEN & SØN**

SORØ

Sorø 75

**MENMARK**

Borghernes Hus

Byen 8000

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 8538 eller NORA 7366



*hver 5 Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse

— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**

# Hornbæk digte

Det paradisiske Nordsjælland har inspireret mange poeter — let forståeligt. Nordsjælland med dets skove, søer, historiske slotte og sagnomspundne ruiner, den friske strand med den vide udsigt — hvem elsker ikke alt dette? Her finder sjælen lise og fred, alt det skønne fylder ens indre, men kun digteren formår at udtrykke, hvad vi andre kan føle. *Fredrik Nygaard* har i *Hornbæk digte*. Sangkrans om en lille by ved Havet (Hillerød 1958) indfanget stedets mangfoldige poesi og tolket den til fulde. Gennem et halvt århundrede har Hornbæk været en del af hans liv; det siges straks i samlingens første digt „Gensyn med Hornbæk“:

Og pludselig stod jeg  
ved det sted, hvortil jeg kom  
som tiårsknægt til byen . . .  
Mens solen steg,  
og havets brænding bruste,  
forstod jeg fuldtud,  
hvor jeg hørte hjemme.

Han mindes Strandpromenaden, Hornbæks ungdom med de siddende piger (en Parthenonsfrise), Nat på havnen, sømænd og fiskere, „Store Bjørn“, Krøyer, Drachmann og Rudolph Tegners geni — en række stemningsfyldte digte, der former sig som et mosaikbillede af stedet. Modstræbende tager han afsked:

Ved solopgang, i stjernesvær,  
du lille by ved havet,  
jeg fik dig kær,  
jeg fik dig kær!

Gamle minder, ungdoms glæder, den aldrenedes livsfilosofi; dyb indlevelse — alt dette rummes i Hornbæk digte. For anmelderen har læsningen været lidt af en oplevelse; thi lykkelige stunder i mit liv er uudslætteligt knyttet til denne egn, især fra ungdomstiden, da alt syntes lyst og lykkeligt. P. Sch.

---

## Batøkkampen

*Kr. Himmelfartsdag den 15. maj*

Som ventet og frygtet silede regnen ned fra den tidlige morgen. Det hele så trøstesløst gråt ud, da man skulle begive sig ud til Charlottenlund skov.

Ved ankomsten til kamppladsen neden for slottet traf vi, d. v. s. landsdommeren og referenten, en lille, men udvalgt skare, fuldt optaget af at vælge og vrage blandt en lang række udstillede kæppe.

Man huggede spids og snittede håndtag til, og muntrere bemærkninger fløj gennem luften.

D’herrer Sandstrygeren og Skum, Herlovianernes trofaste arrangører af kampen, bød velkommen og gjorde rede for spillets gang. Desværre gliimrede Soranerne ved deres næsten totale fravær, så det besluttedes at opstille efter alder og dele grupperne uafhængigt af skole.

Under ivrig fotografering fra pressens side gik det løs, og man fik ret hurtigt gjort rede til finale med (naturligvis) E. Boserup, (i år for Herlufsholm) Stubbe Teglbjærg, Herlovianerne Axel Lademann, A. Fournais og E. Schaumburg-Müller.

Det blev en meget spændende og langvarig dyst, hvor de enkelte lagde alle kræfter i slaget med nøje og velovervejede sigte. Til sidst stod kampen mellem Boserup og den næstbedste, som endte med at lægge sin egen kæp på bedste selvmorderfaçon.

Frokosttiden var efterhånden nået, og alle ilede ned til det velkendte hyggelige traktørsted ved skovbrynet. Her fik vi os bænket i verandastuen og blev betjent af en gammel kending fra Grand Café, fru Sørensen.

Ved bordene førte Sandstrygeren ordet, hans værdighedstegn var målmandsfløjten, og hans regime var strikte.

Da den værste sult var stillet, begyndte præmieuddelingen, hvor de 4 rundevindere fik hver sit Herlovianerslips, Stubbe med speciel tilladelse til at bære Gjøgernes blå-hvide farver. Som eneste soranske vinder vankede der tilmed en trøstepræmie, indsendt af en anonym Herlovianer. Den nydelige pakke i julepapir med fin, rød sløjfe viste sig at indeholde „Rubinen“, og som en særlig gestus havde giveren skåret eksemplaret op.

Boserup blev som sig hør og hør begavet: For det første med den velkendte kæp i overstørrelse, forsynet med den fine sølvplade fra Foreningen 29.s. Dernæst havde man „før tilfællet“ fremtryllet den af Soransk Samfund i sin tid stiftede vandrepokal. Ved modtagelsen takkede den glade vinder — særlig henrykt ved tanken om, at den mest frygtede modstander var trygt og vel forvaret som antipode de næste år i Australien — og berettede, at han aldrig havde haft pokalen hjemme, og at der ej heller var indskrift om ham, samt at den trængte gevaldig til pudsning.

Efter dette rejste Skum sig og takkede Soransk Samfunds formand for fremmødet, idet han uddelte en hædersbevisning på stedet med ordre til at anlægge samme: Et Herlovianerslips.

Under takketalen kom landsdommer Boeg ind på tanken om et kontaktmøde mellem Soranere og Herlovianere, som efter konference berammedes til 6. november, alt efter forudgående drøftelse med dep.ch. E. Drejer. B. B.

---

## Randers-Soranerne

*Batøkkampen ved Fladbro lørdag den 10. maj.*

Solen lyste over markerne, græsset stod grønt og frodigt, og det nyligt fremspirede korn stod i smukke rækker, da jeg stævnedes mod batøkkampens mål: Fladbro kro, til den årlige batøkkamp.

Kl. 15,30, da kampen efter indbydelsen var planlagt, var ialt kun 3 gamle soranere mødt. Efter nogen venten dukker endnu én frem, så atter én og endelig — næsten en time over tiden — de to sidste.

De mødte var: Dommer Hallenberg (1927), repræsentant Heinrich Hansen (1932), Aage Waarst (1914), adjunkt Mogens Leth (1938), tandlæge Ole Jørgensen (1935), lærer Ole Warthoe Hansen (1934) og undertegnede.

Deltagelsen var mindre end de tre foregående år, men det synes for en del at skyldes tilfældige årsager, ikke manglende lyst.

Der kæmpedes derpå i tre hold. Pave blev Heinrich Hansen og Ole Jørgensen. Efter den endelige dyst mellem disse kåredes Heinrich Hansen som overpave.

Kamppladsen var næsten ideel, dog var jordbunden rigelig blød, så kæppene gik langt i jorden og sad meget fast. En omgang varede derfor længe, når det var spillere, der rigtig kunne lægge kraft i slagene.

Til den efterfølgende fest kom yderligere landsretssagfører Axelsen Drejer (1926) og frue samt fruene Hallenberg, Warthoe, Jørgensen og Leth. Da Waarst og den nye overpave desværre var forhindret i at deltage om aftenen, blev det kun et lille selskab til aftenens samvær. Den gule sangbog blev flittigt benyttet, og ind imellem sang og udveksling af minder fra Sorøtiden gik dansen blandt kroens andre gæster i den tilstødende sal. *Jens M.*

## Soransk Samfunds jyske afdeling

*Mødet den 19. april 1958*

Den 19/4 afholdt Soransk Samfunds jyske afdeling møde i Aarhus, hvor rektor Højby causerede over „Sorø Akademi i dag“.

Rektor gjorde for de ca. 40 fremmødte gamle soranere på en yderst charmerende måde rede for det væld af forandringer og forbedringer, som siden rektor Bohns død er blevet indført på skolen.

Blandt andet fortalte rektor, at der var anskaffet nyt skolemateriel i mange af klasseværelserne, at undervisningen og skolebøgerne nu var blevet gratis for eleverne, at højskolesangbogen var blevet indført ved morgensangen ved siden af lovsangsbogen, at natpotterne på sovesalene er afskaffede, og at det lange, hesteskoformede bord i spisesalen er blevet afløst af borde med rigtig dug på, hvor man er 12 om hvert bord.

Hvad angår parken, er der også sket forandringer her, idet rektors have er blevet frilagt, og den gamle badeanstalt er blevet afløst af en ny med rigtige svømmebassiner.

Mest interessant var det dog, at rektor fortalte en hel del om, hvad han havde tænkt sig i fremtiden.

Det nye alumnat, som mange af os har hørt vage rygter om, skal ligge midt mellem Store Plads og parken, dér hvor nu tennisbanerne ligger, således at selve Store Plads ikke i nævneværdig grad vil blive forandret. Bygningen bliver med 5 længer, hver med eneværelser til 20 elever. Længerne er

forbundet indbyrdes med lejligheder, beregnet for lærere. Det er rektors tanke, at hver af disse længers alumner med tilhørende lærerægtepar skal udgøre en slags familie, idet alumnerne, hvoraf 50 % udgøres af børn fra „ikke hele hjem“, har et stort behov for at kunne føle sig som hørende til een familie.

Det gamle alumnat på hovedbygningen bliver nedlagt, og der skal her indrettes særlokaler og klasseværelser.

Hvad sporten angik, fortalte rektor, at der ville blive lavet et nyt stadion mellem Søgade og Trautnersvej, dér hvor kolonihaverne nu ligger.

Hele nybyggeriet ville komme til at koste ca. 1,8 millioner kr. Hvad angår skolens økonomi iøvrigt, fortalte rektor, at man havde et underskud på ca. ¼ mill. kr. årligt, og at det var tanken, at skolen med sin formue ad åre skal overgå til staten, som så skal overtage driften.

Endelig fortalte rektor, at det var hans tanke at indføre en ny og mere tidssvarende uniform uden hue, samtidig med at det nye alumnat tages i brug.

Efter causeriet spiste man smørrebrød, og derefter begyndte en livlig diskussion, hvorunder man blandt andet drøftede den nye skolelovs indflydelse på Akademiet.

På grund af rektors charmerende og ligefremme måde at fremsætte sine synspunkter og planer på, måske også fordi man undlod at drøfte emner, som kunne vække lidenskaberne, forløb hele mødet således i en særdeles hyggelig og fornøjelig atmosfære, og selv om mangen gammel soraner, opflammet af løse rygter og avisomtaler, sikkert var kommet til mødet med helt andre følelser, tror jeg, at de fleste af os gik hjem glade og tilfredse, dels over at have tilbragt en hyggelig aften i gode venners selskab, dels over at høre, at det ikke stod så slet til endda med vor gamle skole.

## Louis E. Grandjean om Karen Blixen

Da det kan være af interesse at se, hvor forskellig opfattelsen af Louis E. Grandjeans forfatterskab er, og da redaktøren gerne giver plads for divergerende anskuelser, der på en måde supplerer hinanden, aftrykkes efter samråd med Grandjean nedenstående to anmeldelser af hans lille bog: Blixens animus. Et åndsorienteret forsøg. Høst & Søn. 1957. Den første anmeldelse af *jd* (Johs. Dragsdahl) findes i *Fra Kirkens Front*, maj 1958, den anden af Vagn Riisager i „*Kr. Dagblad*“ for 22. januar 1958.

I.

## Karen Blixens rødder

*En dybdepsykologisk undersøgelse af Karen Blixens forfatterskab.*

Sikkert har en og anden følt, at den officielle højere kultur her i landet ofte ikke har meget

al gøre med kultur i dybere forstand — det i mennesket dybt groende og skabende. Alt for ofte støder man i kulturlivet på et overfladisk galanteri, hvor formen dyrkes mere end indholdet, geniet mere end hans forkyndelse.

Altid er det en risiko for kunsten at gøre sig tilbedelsesværdig.

Et bemærkelsesværdigt arbejde i denne forbindelse udgør *Louis Grandjeans* lille bog *Blixens Animus* (Høst og søn. Kr. 7,50), der i et opgør med Karen Blixens forfatterskab peger på den fare, der truer kunsten i det hele taget:

Det er ikke enhver givet at færdes galant i samme sfære som baronessen. Næppe andre end den trænede psykolog og skolede kulturpersonlighed har kunnet gøre det. Med mange kårdesving og — især i starten — mange galante bemærkninger udfordrer Grandjean baronessens animus (ifølge C. G. Jung den maskuline side af damens sind — der kan få den menneskelige helstøbthed til at kæntre, hvis den vokser skævt). Vi følger en opvisning i litterær fægtekunst, der udvikler sig til et så forrygende opgør med overfladekulturen, at man sidder himmelfalden — over ridderens dristighed og over den svidende, gennemgribende afsløring af en højt dyrket forfatters manglende motiver.

„Et åndsorienteret forsøg“ kalder Grandjean sin lille bog, og mener dermed, at det, han vil søge, er den kraft, der sætter Blixen i gang — „denne gigantiske kraft i et lille fintbygget, spinkeltlemmet kvindemenneske, som i sig selv er et sandt vidunder og eksponent for vor tids kvinde.“ Undersøgelsen ønsker at føre os ind i spørgsmålet om, hvad kunst er. Det er kunstens eget kildevæld fra dybet, vi skal indkredse. Skruer inspirationen opad mod frigørelsen? Eller nedad mod knusning, fortabelse?

Grandjean griber efter indledende buk og kårdesving ud efter *Mira Jama* (fortællingerne *Dykkeren* og *Drømmeren*) — Mira Jama, der fortæller, at hvis man, når man planter et kaffetræ, bøjer pæleroden, vil træet aldrig komme til at trives eller bære frugt, men det blomstrer stærkere end alle de andre.

Det, der er bøjet, er Karen Blixens animus. Blixen blomstrer, men hun elsker ikke. Hun har livslede: Kun når du elsker, kan du sørge og glædes, siger Grandjean med D. G. Monrad.

Herfra lægges op til en gennemborende analyse ud fra det kendskab til sjælelivets dybder, som kendskab til magi og religion i alle tider har afsløret for Louis Grandjean.

Blixens skikkelser er marionetter, undertiden

følt som levende mennesker, fordi de „kaster meget betagende dybe skygger, men i næste nu åbenbarer de virkelig dæmonisk deres dukkevæsens ligagtige hemmeligheder, som løber den begavede læser koldt ned ad ryggen!“

Blixens kunst afslører „lede ved det rent menneskelige, som hun omformer, uvirkeliggør, flygter fra ved så blændende at stilisere. Ja, Blixens kunst er stil og atter stil, men karakter leder vi efter.“ Og det er motiverne: Magt og underkastelse, der trækker i snorene til hendes marionetdukke. Ydmyghed har Blixen ikke en dråbe af i sit blod.

Nu er det heldigt for Louis Grandjean, at det er den mandlige animus i Blixen, han har udfordret, for man kunne føle det lige hårdt nok at trække en kvinde frem til regnskab for sine fortidige gerninger. Galant lader han Blixen selv spille ud — og hans kårde fæstner sikkert enhver lille afsløring til væggen.

Der er mystik i forfatterskabet — men er Karen Blixen mystiker? Er det det kristent hellige, vi møder — eller det hedensk hellige?

Frem fra fortællingerne træder *hagdissen*, præstinden fra den hellige lund — hele den gamle religion træder os i møde. Punkt for punkt påvises indslag i Karen Blixens fortællinger, der røber en *faible* for den gamle skæbnetro: *Karyatiderne* foregår i Dordogne, det gamle hekseland. — *Sorgagre* henter tanken om synde-bukken frem — i *Syndfloden over Norderney* omtales, at Malins jomfru-strømpebånd er deponeret i Hans Højheds sarkofag. Er alt dette ubevidst eller bevidst? Bevidst, siger Grandjean og henviser til en bemærkning i *Daguerreotypier*: „En kreds af mine unge venner har slået fast, at jeg er 3000 år“ — Blixen ved i øvrigt, at det røde strømpebånd er ordensbåndet for den, der har sluttet pagt med djævelen.

Det centrale kapitel i bogen er betegnet „Trolspejlet“ — sygdommen, der forvandles til skønhed: „Blixens animus har tryllet hende ud af tvivlen og gjort hende intellektualiseret sikker — sikker på sin skæbnetro! Men det betyder også, at hendes ånd ikke ser den evige kærlighed i et højere plan eller i en fjerde dimension.“ Spændingen i sindets dybder mangler, fordi hun nøjedes med sin skæbnetro. Om det så er Blixens kvinder, så blegner de for den blodige elskov — leger, driller, forråder i stedet!

Er der en vej ud af denne gølge tilstand? Vil Blixen overhovedet forstå noget af dette — eller spiller hun som før bort fra det væsentlige?

Der er en menneskelig grundoplevelse, Karen Blixen må igennem.

Grandjean peger på ligheden mellem kirurgien, der sprætter op, opererer bort, syr sammen — og Blixen, der trækker i *sine* tråde. Begge får ikke fat i sygdommens egentlige rod: det psykosomatiske — den tvivl, der fortærer indefra, har alene religionen bodemidlet for.

Mennesket, der kun er afhængigt af sin egen styrke (som i det magiske, hedenske), har ikke evne til overgivelse og ydmyghed: „Det hedensk guddommelige barn *kan selv*. — Dette er den ene sandhed. Men der er en anden sandhed, at Kristusbarnet ser hen til den alkærlige fader. Dette er det kristeligt guddommelige barn. Kristus i os“. Bodemidlet er „troen på den alkærlige Fader, der aldrig skærer noget væk eller snitter noget til, men tager os, som vi er, på grund af sin inderlige medlidenhed og barmhertighed.“

Digteren har ikke formået at finde det guddommelige barn i sit eget dyb — det barnesind, enhver psykologisk proces vil finde ind til og hvis opdagelse betyder helbredelse. Og tilbage står han — eller hun — da med spotten over det guddommelige, spotten over varmen og spotten over glæden.

Men da er kunsten for dyrt købt!

— — —

Louis Grandjeans lille bog har sigte til meget udbredte tendenser i vort kulturliv. *jd.*

## II.

Louis E. Grandjean: *Blixens aninius*. Et åndsorienteret forsøg. (Høst & Søn).

Louis E. Grandjean siger selv, at hans undersøgelse ligger på et andet plan end den medicinske psykologi eller psykiatri, og at han heller ikke vil gøre forfatteren til et klinisk tilfælde. Han vil simpelthen ud fra et pneumatologisk synspunkt undersøge, hvorfra det „lille, finbyggede, spinkeltlemmede kvindemenneske“ får den „gigantiske kraft“, der sætter hende i gang. Og man må naturligvis tro Louis E. Grandjean på hans ord og tage den lille bog for en pneumatologisk undersøgelse, hvad det så er for en.

Der tales i det mindste både om hormoner og om dybdepsykologi og om en animus, der er det inderste drivende i mennesket, og som både kan dreje højre om, og så er det godt, eller venstre om, og så er det galt, eller også omvendt. Der tales desuden om mennesket, som sammensat

af mandlige og kvindelige elementer, men dette synspunkt synes snart at glide ud igen. Der tales meget om, at Karen Blixens Gud er hedenskabelt eller kristendommens, uden at der iøvrigt gøres nærmere rede for, hvem hedenskabelt gud er. Der hentydes til gamle mystiske og magiske forestillinger, som vi heller ikke får noget at vide om.

*Iøvrigt skal jeg ikke udtale mig om de 54 sider, for jeg forstår dem simpelthen ikke.* Mig forekommer de blot at være en ukontrolleret associationsstrøm. Naturligvis gør det ikke tanken klarere, når sætningskonstruktionen går i stykker, men det gør den i grunden heller ikke mere dunkel: „Da min egen opfattelse av tranen, som står i mit slægtsvåben og måske derfor mig ubevidst har noget totemistisk ved sig, kan der være grund til at tilføje, at der også er forbindelse mellem Odins vilde jægere og tranerne.“

Det hedder flere steder, at Karen Blixen kender „de gamle traditioner“ til fuldkommenhed, og man har på fornemmelsen, at der hermed menes de gamle hekses magiske traditioner, men det bliver ved antydningen. Se, dét havde været interessant at få noget at vide om!

Louis E. Grandjean meddeler, at han „forlods“ har opfordret forfatterinden „til at modtage min introduktion mundtligt, men det har hun ikke kunnet bekvemme sig til.“

Ak, hvor man forstår hende.

*Vagn Riisager.*

---

## STUDENTERJUBILÆER

### I.

30 studenter af *årgang 1933* mødtes den 7. og 8. juni i Sorø for at fejre 25 års-jubilæet.

Begunstiget af strålende vejr nød man i eftermiddagstimerne Akademihaven og krydsede søen til middag på Parnas sammen med lektorerne Rolf Raft og Nordahl Svendsen. Lektor Marcus Pedersen, indbudt som repræsentant for nysproglig afdeling, sendte fra Færøerne, hvor han var på censorrejse, en telegrafisk hilsen. En sådan hilsen indløb også fra redaktør Finn Spanning, der var forhindret på grund af verdensmesterskaberne i fodbold.

Under middagen mindedes kontorchef Henning Blume, der sammen med maleren, tegnelærer ved Akademiet, Raaschou-Nielsen, havde stået for det praktiske arrangement, vore afdøde kammerater: Wille Jørgensen, Torben Juel, Karl Heinrich Smidt og Christian Malling.

Middagen trak naturligvis ud som følge af den strålende stemning, som manifesterede sig i mange og vittige taler, godt ispækket skoleerindringer fra de gode, gamle dage. Aftenen afsluttedes hos

Raaschou-Nielsen med natmad og yderligere skolehistorier og muntre sange til hen på morgenen.

Søndag den 8., stadig i godt vejr, tilbragtes i byen og på Akademiet, med visitter hos gamle lærere, og kulminerede i Akademiets spisesal, hvor vi kl. 12 var skolens gæster til middag sammen med eleverne, der var glade og fornøjede, og som ikke syntes forbavsede over, at gamle drenge søgte tilbage til skolen. Ud på eftermiddagen opløstes selskabet, og man tog hver til sit til alle egne af landet, og en enkelt, Jakob Højgaard, hjem til Færøerne, idet man lovede hinanden, at man atter ville mødes til næste runde jubilæum. H. B.

## II.

Søndag den 22. juni mødtes i Sorø 7 af årgang 1908 for at markere 50-års studenterjubilæet. Holdet bestod i 1908 af 18; deraf er i tidens løb 6 afgået ved døden, 5 var forhindrede i at give møde, tilbage var følgende 7: Læge Kjartan Effersøe, København, tandlæge Chr. Kiilsgaard, Rudkøbing, lærer Erik Michelsen, Rungsted, fuldmægtig Olaf Olsen, København, cand. jur., pens. premierløjtnant K. V. Palslev, København, lektor, redaktør Poul Schjærff, Rungsted, og civilingeniør C. Veistrup, Helsingør. Efter ankomsten til Sorø station vandrede nogle af os gennem Sønderskoven forbi Navnebøgen over Flommen ind til byen, hvor hotel Postgaarden var samlingsstedet. Ligesom vi havde sat os til bords, blev Effersøe kaldt til telefonen; det var såmænd vores kammerat Peter Brix (Pjæk), der fra det fjerne Chicago ønskede os en festlig dag. Godt gjort at ramme lige på det rette tidspunkt! Ved bordet mindedes Kiilsgaard smukt vore afdøde kammerater, ellers holdtes ingen taler; man dvælede i minderne og genopfriskede de gamle, idylliske dage for 50 år siden. Efter måltidet valfartedes der til skolen, kirkegården, kirken og museet, og ud på eftermiddagen drog hver til sit.

En stilfærdig tilkendegivelse af samhørighed, parret med erkendelsen af, at vi er nær ved den tid, hvor kæden let kan brydes og et led forsvinde.

Var.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i august:

1. Lektor (Ordrup gymnasium) *Mogens Skotterup Nissen* (f. 1888), Ordrupvej 177, Charlottenlund.
5. Greve *Ove Chr. Ernst Moltke* (f. 1908). S.'27. Uddannet ved landvæsenet og militæret.
6. Maskinmester *Carl Sophus Ludvig Engell* (f. 1888). R.'05. Adresse ukendt.
6. Godsejer *Aage Hornung Lützen* (f. 1888), Esrumgård pr. Esrum.
7. Farmer *Harald Kisbye* (f. 1893), Cascallares, F. C. S., Argentina.
8. *Niels Hjalmar Rødel Kildeberg* (f. 1883). Stilling og adresse ukendt.
10. Læge *Jørgen Christian Hvam* (f. 1893), Aulum.
11. *Kaj Schumacher* (f. 1897). R.'14. Var tidligere repræsentant med bolig i Birkerød. Nu?

11. Ingeniør *Erik Vladimir Stanislaus Christiani* (f. 1908), S. Paulo, Brasilien.
14. Overinspektør *Sigurd Ingerslev* (f. 1898), Houmarksvej 78, Charlottenlund.
15. Direktør *Alfred Chr. Heidenheim* (f. 1888), Santiago, Chile.
15. Ingeniør *Frithiof Vald. Timm* (f. 1898), Teglværksgade 3, København Ø.
16. Toldkasserer *Vilh. Bay* (f. 1878), Gentoftegade 51, Gentoft.
25. Forretningsfører, cand. jur. *Chr. Holberg* (f. 1898), V. Farimagsgade 1, København V.
28. *Felix Brandt* (f. 1878). R.'95. Stilling og adresse ukendt.
28. Direktør, vicekonsul *Jens Chr. Johannessen* (f. 1908), Thorshavn.
31. Forf. *Rolf Kaarsberg* (f. 1893). Adresse?

NB. Redaktionen ville sætte pris på, om soranerkammerater i højere grad end tilfældet er, ville stille os oplysninger om soranere, hvis data red. ikke har kunnet udgranske.

I det nyoprettede embede som timelærer ved Sorø Akademis Skole har undervisningsministeriet fra den 1. august at regne ansat cand. mag. *Ib Gunner Karl Goeskjær*. Den nye akademilærer er født 1925, student fra Østersøgades gymnasium og cand. mag. i fagene fransk og tysk. Han har studeret i Montpellier og været vikar ved Efterslægtsselskabets skole.

Professor *Justus Hartnack*, Aarhus, skal i det kommende universitetsår opholde sig som gæsteproffesor i Amerika.

I Personalhistorisk Tidsskrift, 13. række, 6. bind (maj 1958) har kontorchef i Landsnævnet for Børneforsorg *Hans Egede Glahn* publiceret en artikel: „Poul Egede Glahn. Præsten, der viede kong Christian IX og dronning Louise“. Han var oldefader til artiklens forfatter og efterlod sig 3 sønner, der alle blev præster, deriblandt *Henrik Christopher Glahn*, der fra 1861 til 1883 var sognepræst i Sorø, og som døde 1891 i Sorø. En datter, Henriette (Jette) Glahn, blev 1841 gift med Søren Kierkegaards broder, *P. Chr. Kierkegaard*, 1842—56 sognepræst for Pedersborg og Kindertofte; Jette Glahn døde 1881. Ovennævnte Poul Egede Glahns enke flyttede efter sin mands død 1846 til sin mands broder, apoteker *Hans Egede Glahn* i Sorø, og her døde hun 1862.

Ekspeditionssekretær i Direktoratet for Københavns Skattevæsen *Arne Ludvig Halvor Arntzen* (s.'22) er udnævnt til vicekontorchef sammesteds fra 1/4 1958.

Fuldmægtig i Københavns kommunes Socialdirektorat *Knud Dankier* (s.'27), er udnævnt til ekspeditionssekretær sammesteds fra 1/4 1958.

Sekretær i Direktoratet for Staden Københavns Bygningsvæsen *Christian Falster* (s.'38), er udnævnt til fuldmægtig sammesteds fra 1/4 1958.

Landsretssagfører *Hermod Lannung* (s.'14), er 14/4 1958 beskikket til medlem af kommissionen angående spørgsmålet om eventuel gennemførelse af offentlighed i den statslige og kommunale forvaltning m. v.

Dommer *Viggo Finn Thomsen Ryhave* (s.'25),

Hammel, er 28/3 1958 beskikket til formand for Overvoldgiftsretten i tvistigheder angående handel med husdyr i Skanderborg Amt for tidsrummet indtil 30/6 1959.

Kontorchef i Handelsministeriet *Jørgen Buemann Worm* (s.'26), er 6/3 1958 (fra 1/4) udnævnt til afdelingschef sammesteds. (Søfartsafdelingen).

Ekspeditionssekretær i Skattedepartementet *Bent Blume* (s.'33), er 24/3 1958 (fra 1/4) udnævnt til kontorchef sammesteds.

Med fremsendelsen af det officielle skema over mundtlig eksamen plejer skolegangen for III G at være slut. Denne epokegørende begivenhed har i de senere år udløst sære reaktioner hos de unge rundt om på skolerne. Det var i år den 8. maj, og for Sorøvs vedkommende skete der det traditionelle, at lærerne rundt om i byen afhentedes på en stor lastvogn, dekoreret med plakater og alskens åbenhjertige udtalelser som „Akademiets hønsemenageri“ og „Højbys forsøgsgård“. Uden om vognen løb en flok larmende gymnasiaster, forsynet med plakater med yderligere udslag af det gymnasiale vid.

Optøget startede allerede før kl. 7 og drog med megen larm og spektakel, horntuderi og mælkeklokkeklang gennem byens gader rundt til privatboligerne, hvor lærerne blev indfanget en for en. Lidt før kl. 8 havde man indsamlet en stor flok lærere, som frysende med mere eller mindre anstand blev ført i triumftog til skolen, hvor de blev afleveret ved hovedtrappen under størst mulig larm.

Den årlige sangafslutning ved Akademiet fandt sted den 2. juni under betydeligt udvidede former. I kirken foregik 1. afdeling, foredrag af en række religiøst betonedede sange og musikstykker, medens 2. afdeling — på Akademiet i festsalen havde en mere „verdslig“ karakter. III G siges at have en stor del af æren for de gode resultater, men organist Reiff havde også fortjent de takkeord, som rektor Højby efter afslutningen rettede til ham for hans fortrinlige ledelse af hele Akademiets musikundervisning.

*Akademiets badeanstalt taget i brug (juni 1958).*

Endnu inden håndværkerne er helt færdige, har Akademiets elever taget den ombyggede og stærkt udvidede badeanstalt ved Akademihaven i brug. Som bekendt har sagen om udvidelsen verseret frem og tilbage mellem diverse institutioner i flere år, indtil finansudvalget endelig i november måned vedtog at bevilge 51,500 kr. til den. Den oprindelige plan, der ligesom den vedtagne var udarbejdet af arkitekt Lautrup-Larsen, var på 78,000 kr., men blev altså skåret ned.

I overværelse af rektor *Højby* tog 150 akademielever badeanstalten i brug, og ved denne lejlighed udtalte lektor *Stevns Hansen*, der i sin egenskab af gymnastiklærer ledede drengene, en tak til rektor, fordi han havde fået udvirket, at bevillingen omsider var kommet igennem. Navnlig i de sidste år, hvor badeanstalten har været helt lukket, har udvidelsen været stærkt savnet, og rektor fik nu et kraftigt hurra som tak for, at den helt fornyede badeanstalt kunne tages i brug.

Selve det store omklædningsrum er næsten del

eneste, der er tilbage af den gamle badeanstalt. Den har fået en fin, ny tilbygning mod øst, 4×6 m stor, og her er indrettet et kombineret kontor- og lærerværelse, et anseeligt redskabsrum og et toilet. De store vinduer ind til de to større rum mod søsiden er forsynet med pyntelige skodder, som skal dække dem ved vintertid, ligesom døren vil blive beskyttet af en svær planke. Desværre har man jo meget dårlige erfaringer navnlig fra den kommunale badeanstalt i retning af vandalers ødelæggelse udenfor badesæsonen. De svære nyopsatte plankeværker til begge sider er iøvrigt forsynet med så megen pigtråd, at badeanstalten er ret utilgængelig for andre end bådfarere, bortset fra den tid, hvor søen er islagt.

På de 140 pæle, der blev rammet ned, mens der lå is på søen, er der nu opført ca. 50 m lange, 1,8 m brede broer. De indrammer på de tre sider to bassiner, hvoraf det inderste kun har en vandstand på ca. 1,5 m. Det er 15×15 m, og det ydre er 25×15 m, så det har konkurrencemål. På den vestlige bro er der opført en anelig vindskærm med halvtag, så lærerne kan stå i læ under svømmeundervisningen. På den yderste bro ud mod søen er anbragt tre vipper af oregon pine. De er stærkt fjedrende og udarbejdet efter Dansk Svømmeforbunds regler. De koster iøvrigt et par tusind kr. tilsammen og vil derfor blive taget ind ikke blot om vinteren, men også i sommerferien, hvor badeanstalten ikke benyttes. Det havde været hensigten at opføre en 3 m vippe, men da vanddybden her kun er godt 2 m, har man måttet nøjes med en 1 m vippe.

Badeanstalten er således fin-fin --- nu mangler man bare lidt mere sommervej.

Ny Carlsbergfondets direktion har bevilget beløb til nye kunstneriske udsmykninger af offentlige bygninger i Holstebro, Sottrup og Sorø.

Til Holstebro centralsygehus er der således hos billedhuggerinden *Tove Olafsson* bestilt en skulptur, »Knælende kvinde med barn«, der, når den til sin tid er færdigstøbt i bronze, er beregnet til at opstille foran hospitalets hovedbygning. Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* skal udføre en udsmykning til en væg i Sottrup centralskole i Sønderjylland. Maleren vil til udsmykningen benytte et lokalhistorisk motiv, idet Nydam-båden i 1863 som bekendt blev fundet i Sottrup sogn ikke langt fra skolen. Maleren skildrer i sit billede hensætningen af båden i mosen og den dertil knyttede ofring af våben og heste.

Desuden har Ny Carlsbergfondet overdraget billedhuggeren *Karl-Otto Johansen* den opgave at foretage udsmykning af to vægge i *Sorø bibliotek*. Det var jo *Christian IV*, der i sin tid oprettede et »ridderligt Akademi« her som skole for egne sønner og for adelige børn. I relief vil kunstneren vise en gruppe ryttere, »De unge herrer«, herfra, på begge sider flankeret af staldkarle med opsadledede heste.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.



Fra

Til

*Fremsendes uden følgebrev:*

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den /

Med venlig hilsen

## **- også denne lille praktiske seddel**

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

**- vi fremstiller alle slags tryksager**

70 gev. pr.  
100 nr.



115.512 gev.  
pr. serie

ALMINDELIGT DANSK  
VARE- OG INDUSTRILOTTERI

Indtil 4 gev. på een lodseddel  
Gev. stærkt forøgede og forhøjede

**VARELOTTERIET**

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

**HOTEL Postgaarden**

**Axel Olsen**

Køkkenudstyrsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phoenix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademikvipering  
SORØ · TLF. 258  
Forsendes overalt.



**SorøBeklædningsoplag**

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 87

**VALD. SICKS EFTF.**

N. J. Larsen & Søn  
Tømremester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

**HARALD QVIST**

Landsretssagfører,  
Greger Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

**H. HANSEN & SØN**

Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**MERKUR** A/s

HERMODSGADE 24

Ægir 8888

*Kaffe og The en gros*

**BANKEN**  
for **SORØ**

**OG OMEGN**  
Aktieselskab

**SVEGÅRDS**  
BOGHANDEL  
SORØ

TELF. \*27 · POSTKONTO 7163

**C. V. JENSEN**

1ste KLASSES SKRÆDERI  
VEDELSGADE 14

TLF. 358

SORØ

**Sorø TAXA**

Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

Gå først til

*„Klostertoppen“*

Marie Rasmussen  
Storgade 3

**Otto Christiansen**

*Sig det med Blomster*

Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
Sorø

Ud i sommerlandet

**PARNAS** er sommerstedet!

HOTEL · RESTAURANT · SELSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636.

*Frede Lerche Madsen.*

**Kähler**

Korsør

**KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFED  
NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S**

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktor Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**

Landsretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**

*P. Luhr-Henriksen*  
Direktor

ODENSE

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 8 . AUGUST



VELUX OVENLYSVINDUER

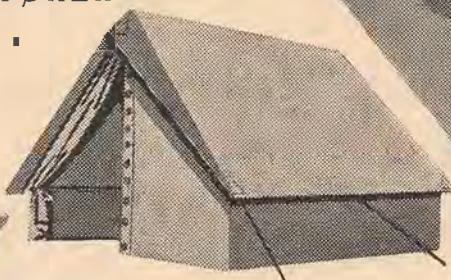
## KØB LEJRUDSTYR HOS IMPORTØREN TIL FORDELAGTIGE PRISER . . .

Luftmadras, 3-delt, 190×68 cm  
..... kr. 65.00  
Luftmadras, 3-delt, 210×76 cm  
..... kr. 79.85

Lejr-flaskegasanlæg  
m. 2 flasker m. gas  
komplet ... kr. 79.50



Sovepose, krøjluld, m. hoved-  
pude, 165 cm, grøn, kr. 39.85  
Sovepose, krølfjer, m. hoved-  
pude, 185 cm, grøn, kr. 71.50



JUNIOR-TEL, hvidt, 2 mands,  
120×120×200 cm ..... kr. 78.00  
3-MANDS, gult, 150×150×200  
cm, uden underlag, med lynlås .....  
..... kr. 145.00

Rimelig udbetaling og små rater.

*Importøren*



**GULDSEGL  
TV 1802**

»Det skarpeste billede  
i det smukkeste  
kabinet«

Kr. 2.095.-

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

**V. KANN RASMUSSEN & CO.**

CIVILINGENIØRER

KØBENHAVN

*Bygningskonstruktioner*

*Velux — Velkin*



Maskinevej 4, Søborg. Telefon: ★ Søborg 657. Station: Buddinge

**FRED. JENSEN & SØN**

BRILLER - URE

Telefon 82



Soraneremblemer

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



**Telefon 125**

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**  
Landsretssagfører

Nyropsgade 37. Minerva 1020  
København K.



# SORANER-BLADET

AUGUST 1958

43. AARGANG

NUMMER 8

## VED ABSALONS GRAV

Tider svandt — og slægter segned'  
én for én så tyst til jord.  
Fortids dåd til minder blegned',  
mens århundreder henfo'r.  
Sorø kloster sank i grus;  
endnu kirkens stolte hus  
står bag grønne linde.  
Gennem 800 år  
har det vogtet — vinter, vår —  
vore fædres minde . . .

Hvilken højhed, kraft og ælde  
møder mig i kirkens rum —  
denne tempelhal, hvis vælde  
og hvis stilhed gør mig stum!  
Fjerne tider kommer nær,  
Danmarks saga nynner her  
mellem heltegrave . . .  
Skønt af sten — dog præget af ånd  
fik dit tempel, Absalon,  
midt i Sjællands have.

Under kirkens brede buer  
slumrer *Hviders* stolte æt.  
Skjoldemærker dunkelt luer;  
navn ved navn jeg skelner let.  
Klarest dog i mindet står  
*Absalon*, mens tiden går.  
Vældigt var hans virke  
Stadig som en lysrig bavn  
stråler heltebispens navn  
i vort folk, vor kirke.

Ved hans grav jeg standser stille,  
mindes Danmarks store søn,  
som i ufredstider vilde  
høsted' sejrens stolte løn.  
Med en hærdet viljes stål  
kæmped' han for høje mål  
frygtløs som Skjalm Hvide —  
knuste Vendens vilde magt,  
stod for land og folk på vagt  
ved kong *Volmers* side.

Statsmand, helt og troens vogter  
var hin djærve bisp i nord.  
Over havet ud på togter  
brynjeklædt han ofte fo'r.  
Højt på drageskibets stav  
stævned' han mod Venders havn  
over brede vande,  
stormed' Arkons faste borg,  
friede fra vold og sorg  
Danmarks lyse strande.

Danmark, som var stedt i våde,  
hærget grumt af fjendehånd,  
fik en fører af Guds nåde  
i den store Absalon.  
Rigets sønderbrudte hus  
rejste han igen af grus,  
samled' Daners stamme,  
løfted' Danmarks navn mod sky,  
vakte folkets kraft på ny  
ved sit væsens flamme.

Atter bølged' korn i vange.  
Fred og lykke blomstred' frem.  
Folkevisens muntre sange  
klang med lyst i Daners hjem.  
Saxo skrev på Romas sprog  
mesterligt sin sagabog,  
samled' Daners minder.  
Folk og drot gik hånd i hånd,  
vakt til dåd af Absalon,  
frem mod lykkens tinder!

Lov og ret fik magt om lande;  
Danmark gik i stortid ind.  
Kronens guld om Volmers pande  
kasted' viden om sit skin.  
Og som ærkebisp i nord  
Absalon om kirkens ror  
greb med hænder stærke . . .  
rejste kirker trindt om land,  
stred som troens riddersmand  
under korsets mærke.

Højt sig hvælver kirkens buer  
over heltebispens grav,  
og i danske hjerter luer  
mindet om, hvad han os gav.  
Få har vel som Absalon  
vækket Danmarks frie ånd  
op af søvn og dvale,  
lært os, hvad vi véd og tror:  
*Frihed* er det bedste ord  
her i „Frejas sale“!

Vil vi ære ret hans minde  
og den *arv*, han os har rakt,  
må vi uden frygt i sinde  
for vor frihed stå på vagt . . .  
aldrig glemme nogen stund:  
Frihed er på Nordens grund  
mere værd end livet —  
og i kristne fædres spor  
dybt os bøje for det ord,  
Himlen os har givet!

*Knud Alsinger,*  
sognepræst, Sorø.

### *Fodbold.* Unge gamle . . . se her

Nu behøver man ikke længere at have været »gammel« i 5 år for at kunne spille fodbold mod sin gamle skole. Kan der samles folk nok, er det meningen, at der skal afholdes en »ynglingekamp« sidst i september eller først i oktober. Deltagerne på dette »ynglingehold« skal være spillere, der endnu ikke har været ude af skolen i 5 år. Er man interesseret og kan man muligvis finde andre, der er det, bedes man melde sig snarest til: *Jørgen Pedersen, Enghavevej 57<sup>2</sup> Tlf. Ve 4723*

## Sorøs nye rektor.

Da jeg i juli 1954 anvendte ovenstående overskrift ved rektor Højbys tiltrædelse, anede og ventede jeg ikke, at den kun fire år efter skulle blive aktuel igen.

Med spænding afventede man, hvem der nu skulle lede vor gamle skole. Ved kgl. resolution af 26. juli 1958 blev rektor for Nykøbing Katedralskole *Arne Østergard* fra 1. august 1958 udnevnt til rektor for Sorø Akademis Skole.

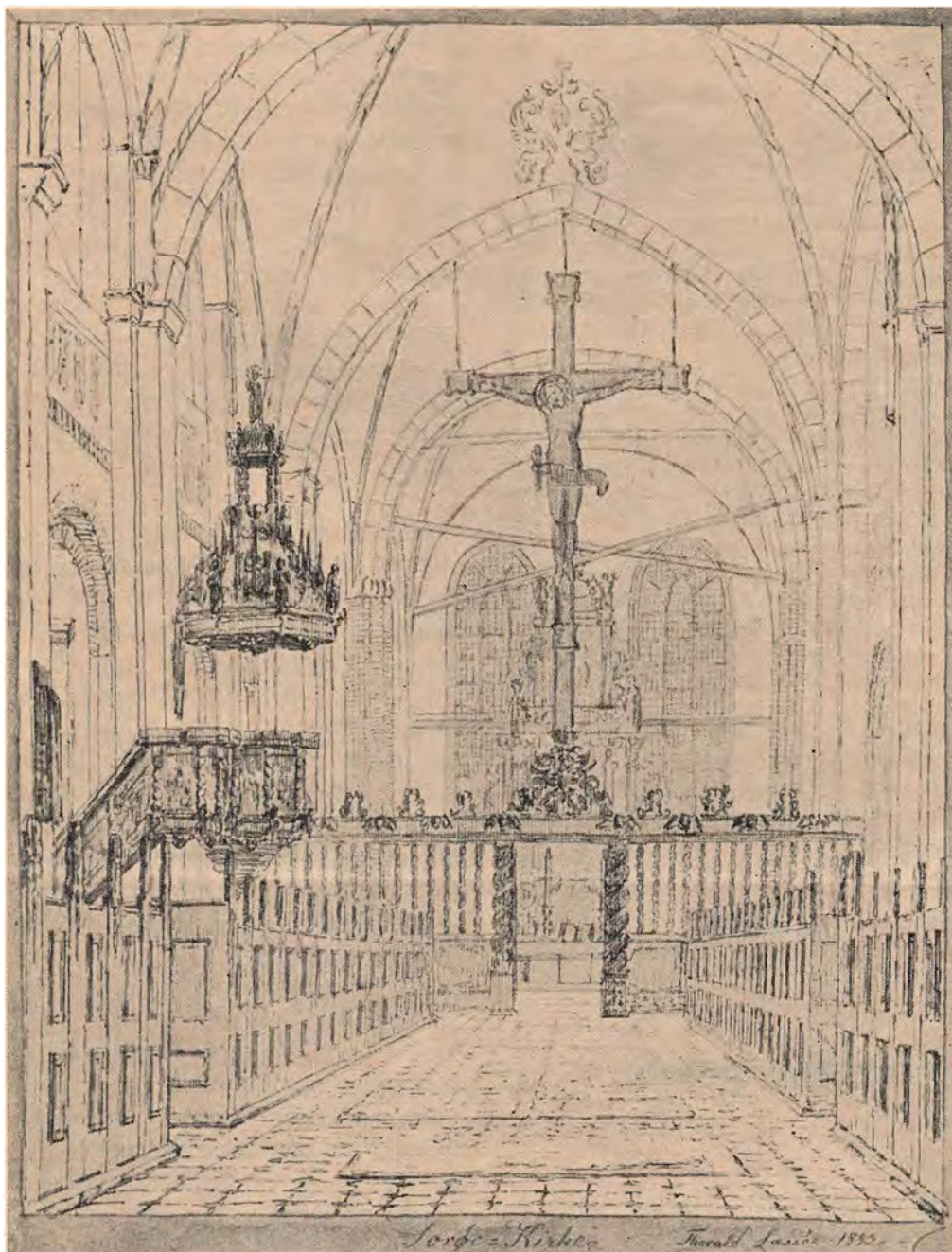
Dette valg vil hilses velkommen i meget vide kredse; i pædagogiske, da den nye rektor som lærer og leder står i en særklasse, og af gamle soranere, fordi det blev en af vore kammerater.

Rektor Østergard er en mand i sin bedste alder; han er født den 11. april 1911, tog 1929 matematisk studentereksamen fra Sorø, fem år senere skoleembedseksamen i matematik, fysik, kemi og astronomi, ansattes efter et års vikariat ved forskellige skoler den 1. august 1935 ved Helsingør Gymnasium, blev 1937 adjunkt og 1951 lektor. For to år siden fik han rektoratet ved Nykøbing Katedralskole og drager altså nu til Sorø. Rektor har ved siden af skolearbejdet været en ivrig deltager i sin stands organisationsarbejde.

Til „Sorø Folketidende“, der (den 29. juli) har interviewet Akademiets rektor, udtaler denne, at han allerede i gymnasietiden havde planer om engang at vende tilbage til Sorø, men at udsigterne ikke var de bedste; for fire år siden søgte han rektoratet i Sorø, men indså, at hans chancer over for rektor Højby var lig nul. Denne gang havde han egentlig også opgivet Sorø (det var jo ikke let efter kun to års forløb at søge bort fra Nykøbing); men da han fik talrige henvendelser, søgte han alligevel Sorø, og appelsinen faldt i velkvalificeret mands turban. Meget nøgternt erklærer rektoren, at han ingen særlige fremtidsplaner har; han vil foreløbig sondere terrænet og håbe at kunne videreføre de allerede foreliggende planer. Hans mål er i første række at skabe en harmonisk tilværelse for skolens elever, harmonisk og god som i hans egen Sorøtid.

Hjertelig til lykke ønsker Soraner-Bladet rektor Østergard med håb om, at hans Sorø-år må blive mange og lyse, og at han — som de foregående rektorer — vil se venligt på det blad, der søger at knytte skolen og gamle soranere sammen.

*Poul Schjærff.*



Rigsarkivet har i disse dage erhvervet en aldrig før offentliggjort tegning af *Sorø Kirkes indre*. Tegningen sidder ulasteligt velbevaret i en stambog, som har tilhørt den længst afdøde, mangeårige hofdame hos dronning Caroline Amalie, frøken Zytphen-Adeler. Tegningen er udført 1843 af den kendte og ansete kunstmaler Thorald Læssøe, der fødtes den 25. juni 1816 som søn af toldinspektør N. Fr. Læssøe og hustru Signe, f. Abrahamson. Læssøe gik på Kunstakademiet i årene 1834 til 1837, men uddannede sig mest på egen hånd sammen med malerne Lundbye og Frølich. Læssøe huskes i vor tid ikke mindst som følge af sit væsens tydelige præg af megen stilfærdig kultur og hjælpsomhed og især for den opofrende støtte, han gav billedhuggeren Jerichau. Lundbye er som bekendt blandt vore ypperste tegnere, og her ser man altså for første gang trykt en tegning af en af hans nærmeste kunstnervenner. Fotografiet er udført af Rigsarkivets atelier.

*Ey. R.*

## Sorø Akademis Skoles årsskrift 1958.

Som sædvanlig forelå først i juni skolens årsskrift, hvis hovedindhold der kan være særlig årsag til at referere, dels på grund af dets almindelige interesse, dels fordi det nu kun tildeles de medlemmer af Soransk Samfund, der forud har ønsket det tilsendt. Ændringerne blandt lærerpersonalet (adj. H. Schiøtz' udnævnelse til lektor ved Aarhus Katedralskole, ansættelsen af Finn Reiff som sang- og musikleærer, adj. H. Haarløvs udnævnelse til lektor ved Akademiet) er tidligere omtalt i Sor.-Bl. 1957 dimitteredes 39 studenter og 24 realister, 51 opnåede mellemskoleeksamen, som jo efterhånden bliver en sjældenhed. Elevantallet, der den 1. maj 1957 var 377, var ved udgangen af april 1958 379 — stadig meget konstant. Under fortegnelsen af eleverne har man bibeholdt angivelse af forsørgerens stilling eller erhverv, hvad der personallhistorisk er meget værdifuldt, ligesom der her ved kastes lys over, hvor bredt et udsnit af befolkningen der har børn i skolen. Det i årets løb læste stof samt eksamenspensum 1958 danner de næste afsnit. Biblioteket omfatter efter en tilvækst på 197 bind ialt 71,444 bind samt 14,100 skoleprogrammer. Såvel biblioteket som den fysiske samling og den naturhistorisk-geografiske samling har modtaget gaver. Alumnetallet er som sædvanlig 150 (44 på gymnasiebygningen, 64 på hovedbygningen, 42 på „Vænget“), og der er uddelt talrige fripladser og stipendier. Som krydderi på tilværelsen er der foretaget forskellige ekskursioner, oplæsningsforeningens, musikforeningens og gymnasieforeningens „Baldur“'s virksomhed lever også op; iblandt de optrædende i „Baldur“ kan nævnes overlæge Stubbe Teglbjærg, læge Otto Rasmussen og pastor Alsinger. Det nye skoleår begynder den 12. august. P. Sch.

## Soranske penne

Anmeldelser ved Poul Schjærff.

### I.

Lektor, dr. phil. Th. Lind, Sorø, udsendte, som tidligere meddelt, i marts en ny bog *Frascatis Haver*. En bog om fremtid i poesien. Gyldendal 1958. Allerede det ydre (tilrettelagt af soraneren Austin Grandjean, m. 1947) virker tiltrækkende: Det bekvemme, lidt smalle format med det henrivende blå omslag vækker associationer om poesiens blå blomst, og poesi er der i bogen. Den danner et supplement til forfatterens doktor-disputats *Poesiens Mission* fra 1947; her undersøgte de to arter poesi, der er knyttet til nutid og fortid, oplevelsens og mindets poesi.

Det foreliggende værk behandler den tredje kategori: fremtiden, omfattende fem hovedafsnit: Om begrebet fremtid — Fremtiden og den enkelte — Digteren og fremtiden — Fremtid i digterværket. Symboler — Fremtid i digtervær-

ket. Holdninger. Til sidst: Slutning og noter, der underbygger det fremsatte. Dimensionen fremtid virker fascinerende på fantasien og dermed inspirerende på digtningen. Forfatteren er en solid skolet videnskabsmand, en skarpsindig psykolog og en kærlig fortolker af alle arter poesi. Videnskabsmanden evner at fremsætte det teoretiske og abstrakte, psykologen trænger ind til den dybere forståelse (han læser bag ved og mellem linjerne), og fortolkeren levendegør en hel række digte, særlig nordiske, for læseren. Giver man sig til bogen med opladt sind, bliver udbyttet rigt og frugtbart, og man imødeser en i indledningen bebudet fortsættelse med forventning.

### II.

I slutningen af 1957 udkom *Olaf Carlsen: Pestalozzi og Danmark III*, andet halvbind. Universitetsforlaget i Aarhus. Det hidtil udkomne af dette værk forelå fra dr. Carlsens side færdigbehandlet og trykfærdigt, medens dette ikke var tilfældet for det nu foreliggende binds vedkommende. Med fortrinlig bistand af nu afdøde overarkivar, dr. theol. Bjørn Kornerup er det lykkedes fru Grete Carlsen at tilvejebringe et trykmanuskript. Med stor pietet for sin mands minde og arbejde har fru Carlsen løst sin opgave, men desværre er værket om Pestalozzi og Danmark forblevet en torso; døden satte punktum for fuldførelsen.

Bd. III omhandler især Pestalozzi og Baggesen og besidder de samme fortrin som forfatterens produktion i det hele: Grundighed i undersøgelsen, solid opstilling af problemerne, omhyggelig udførelse af enkelthederne, både tids- og personhistorisk. I særdeleshed belyses — som titlen antyder — de to ejendommelige personligheder Pestalozzi og Baggesen, det hyppige op og ned i forholdet mellem dem, Pestalozzis idealisme og Baggesens sommerfugleagtige svæven hid og did — han var en flakke! Også den fint kultiverede hertug Frederik Christian af Augustenborg tegnes der et nuanceret billede af.

Sørgeligt, at dr. Carlsen ikke nåede til vejs ende med sine planer, men tilbage står hans store forfatterskab, både det pædagogikhistoriske og det soranske — og det kan vi stadig glæde os over og studere med udbytte.

### III.

Dr. Poul Helms fortsætter med brændende id sit arbejde med at gøre *Aristoteles* tilgængelig for den danske kulturverden. Denne gang med *A.s Skrift om Digtetekunsten*, som de foregående



*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538



  
holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGGADE 7  
KØBENHAVN Ø

**H. MORTENSEN & SØN**

SORØ

Sorø 75

**MENMARK**

Borgernes Hus

Byen 8000

*Hvorfor støtter De ikke*

**Soraner-Bladet**

*med en annonce*

?

Ring til

NORA 8538 eller NORA 7366



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse

— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**

udsendt på Nyt nordisk Forlag Arnold Busck, København 1958. Som A.s fleste arbejder er også dette en forelæsning, hvis hensigt var at behandle digtningens forskellige former, epos, tragedie og komedie; kun de to første kategorier behandles, skriftet er altså kun et fragment. Forud for oversættelsen findes en instruktiv indledning, der letter den læge læsers forståelse af skriftet. Hovedvægten er lagt på tragedien, hvis behandling strækker sig til og med kap. 22, således at der kun levnes fire kapitler til epos'et. A. sætter dramaet højest. Det oversatte skrift fuldstændiggør yderligere billedet af A. som den altomfattende forsker (der her udtrykker sig forholdsvis populært) og slutter sig smukt til oversætterens gigantiske arbejde for forståelsen af, hvad vi skylder Hellas, dets store mænd og fine kultur.

#### IV.

Det står sikkert ikke helt klart for gamle soranere, at en af vore kammerater, foruden sit øvrige arbejde, har en væsentlig andel i tilblivelsen og udbygningen af et af vore fornemste museer. Men nu er der lejlighed til at råde bod på denne uvidenhed, idet direktør, dr. phil. V. *Thorlacius-Ussing* nylig har publiceret et lille, smukt trykt og udstyret skrift: *Reventlow-Museet på Pederstrup*. Anden forøgede udgave, København 1958. Her har den yngre soraner sat sin forgænger et smukt minde, såvel Reventlow og Th.-Ussing har gået på Sorø.

De to første afsnit: Chr. Ditlev Reventlows liv og virksomhed samt ejendommens og bygnings historie danner fundamentet for de to næste: Vejledning ved en rundgang gennem museet og Katalog over museumsgenstandene. Der sluttes med en litteraturfortegnelse. Fra historien har vi alle en mere eller mindre tåget forestilling om Reventlows betydning for de store bondereformer i det 18. årh., men han var ikke alene med her, hans arbejde i statens tjeneste, som han tog som en pligt, omfatter tillige skolevæsen, vejevæsen, bjergværksdrift og skovbrug, på hvilket område han blev epokegørende.

Ved len og stamhusets overgang til fri ejendom bortsolgte Reventlowslægten de lollandske besiddelser, og da man på Lolland ønskede at skabe et minde om R., erhvervedes på gunstige vilkår Pederstrup slot og park; bygningen, hvis barok-klassicisme ydre var blevet ødelagt ved forskellig udpyntning, førtes tilbage til udseendet fra R.s tid, museet indrettedes og står nu i det indre og ydre som et minde om en stor og

## Soransk Samfunds efterårssæson.

*Søndag den 7. september: Cricketkamp mod skoleholdet på Gentoft stadion.*

*Søndag den 14. september: Gl. Soraner cricketkamp i Sorø.*

*Tirsdag den 14. oktober: Rusfest, Håndværkerforeningen kl. 19<sup>30</sup>.*

*Lørdag den 25. oktober: Cricketklubben „Soranerne“, 5 års jubilæum.*

*Torsdag den 6. november: „Soranerne“s andespil.*

*Engang i november: Foredrag, pølser og øl, Nationalmuseet.*

*Onsdag den 3. december; Besøg på Carlsberg — Holberggaften.*

uselvisk adelsmand og en fin kultur, præget af skønhed og harmoni (dette gælder såvel bygningen med de ædelt komponerede rum som inventaret, møbler, malerier m. v.).

Kataloget over musets bestand er udarbejdet med den minutiøseste omhu, hvert enkelt stykkes herkomst kan studeres; man mærker bag ved denne indgående beretning Thorlacius-Ussings glæde ved at udforske alt dette og få museet stadig smukkere og fuldstændigere, og hans kærlighed til det muntre 18. århundrede og til slottets ejer; og kan nogen lade være at holde af Reventlow, når man betragter Hans Hansens portræt af ham, den store mands øjne lyser af godhed.

## † DØDSFALD †

Fru *Marie Carlsen*, enke efter farvehandler Carlsen, Storgade, Sorø, er død, 87 år gammel, på Rude sygehjem. Indtil for få måneder siden var den gamle elskelige dame trods årene rask og rørig; så gjorde alder og sygdom sig gældende, hvorfor hun lod sig indlægge på sygehjemmet, hvor hun den 26. maj stille sov ind i døden. Fru Carlsen var en gammel-dags kvinde i dette ords bedste betydning. Flittig og nøjsom løste hun den store opgave at skaffe sine fem børn en god uddannelse, da hun for over fyrretyve år siden mistede sin mand. Livet bragte hende store sorger; tre af børnene måtte hun følge til graven: En datter, der var gift med malermester Jespersen, som i nogle år førte forretningen videre efter farvehandler Carlsens død, og som senere med sin mand flyttede til Jylland; en anden datter, gift med gårdejer Wissing, ligeledes bosat i Jylland, og endelig sønnen, dr. phil. *Olaf Carlsen*, der døde den 1. april 1956. Tilbage er to sønner: Farvehandler *Georg Carlsen* (r.'13), Sorø, og sognepræst *Henry Carlsen* (s.'20) til Junget og Torum, der fra 31. maj 1958 på grund af sygdom har taget sin afsked.

P. Sch.

## Turneringskampe

Begge hold er færdige med turneringen for i år. *Førsteholdet* vil — alt efter udfaldet af resterende kampe imellem rækkens øvrige hold — ende enten som nr. 3 eller som nr. 4. Jævnbyrdigheden imellem topholdene i 2. division øst var dog i år så udtalt, at det på vor sidste spilledag den 10. august endnu stod åbent, om Korsør, Sorø eller Soranerne skulle ende som nr. eet, omend det må erkendes, at vores chance, selv om den var der, decideret var outsidersens!

*Andetholdet* har vist god fremgang i år og slutter som en klar nr. 1 i den københavnske A-række. Holdets forbedrede standard gør, at man i klubben vil gå alvorligt ind for næste år at få dette hold placeret i den sjællandske mellemrække, hvad der medfører, at holdet kommer til at spille søndagscricket og får lige så mange kampe som førsteholdet. Måske rykker vi op uden kvalifikationskamp (idet en af de mulige vindere af den sjællandske A-række ikke er interesseret i avancement), men som holdet spiller i år, skulle der være mere end gode chancer for at vinde en sådan kvalifikationskamp, hvad enten modstanderen bliver Nakskov, Maribo eller Sorøs andethold.

„Siden sidst“ har førsteholdet spillet mod Køge i Køge og mod Nykøbing F. og mod Sorø på Gentofte stadion, medens to turneringskampe ikke blev spillet, fordi modstanderne — K.B.s andethold og B.93 — sendte afbud i sidste øjeblik.

Over Køge og Nykøbing F. vandt Soranerne efter færdigspillet kamp. Fra *Køge-kampen* skal blot nævnes et par enkelte gode gærderesultater: *Sidney Nørgård* 24 + 65 not out og *John Jørgensen* 46 not out, hvoraf de 18 p. var tre på hinanden følgende sekser!

I *Nykøbing-kampen* var Soranernes matchvinder *Erik Stenersen*, idet han bærer mere end hovedæren for, at det lykkedes Soranerne at løse den opgave, som Nykøbings anfører ved sin lukning havde sat som prisen for en soransk sejr: at score 122 p. på en time og 20 minutter inden spilletidens udløb. Stenersen spillede som åbningsgærde vel nok sit hidtil bedste gærdespil — det var en ublandet fornøjelse at se, hvorledes han både mestrede i starten ved et chancefrit spil at tage brodden af kastningen for derefter, da „klokken blev mange“, at forcere og score så at sige på hver eneste bold. Da han faldt efter en time og 10 minutter ved gærdet, var der scoret 110 p., hvoraf han selv tegnede sig for de 36. Det lignede cricket!

*Sorø-kampen* blev som andetsteds antydet utroligt spændende fra først til sidst og endte med en sejr til Sorø på sølle 10 p. efter færdigspillet kamp; hvor spændende det var, fremgår bl. a. af, at 1. halvleg blev vundet af Sorø med 76 p. imod 75 p., og af, at kampen først blev afgjort 30 sekunder før spilletidens udløb kl. 19,30 på et tidspunkt, da der i kampens sidste over var 4 bolde tilbage — nok

for Soranerne til at score de manglende points, hvis ikke de to sidste gærdespillere under nervernes pres havde kollapsede og løbet hinanden ud.

Spørg engang *Lyngbeck*, *Mackeprang*, *Gleerup* eller *Effersøe*, om det ikke var spændende . . .

Om *andetholdets* meriter bliver der kun plads til at nævne, at holdet i kampen mod AB på et tidspunkt, da AB's 4. gærde var gået for 84 p., og Soranerne selv havde scoret 91 p. i 1. halvleg, tog sig sammen og tog AB's sidste 6 gærder for seks points, således at halvlegen blev vundet med 1 p.!

## Flere blomster til Sorø . . .

Så skal der igen kippes med flaget til ære for Sorø Cricketklub af 1931 — klubben, der på få år er genrejst af asken og i øjeblikket ligner en hel redefuld af fønixfugle.

Efter søndagen før at have fået sæsonens eneste, men til gengæld eftertrykkelige dukkert af Korsør Cricketklub, der fejede dem ud af banen med en sejr på 10 st. gærder, lykkedes det søndag den 10. august for klubbens førstehold på Gentofte stadion efter en sindsoprivende spændende kamp at vinde en kneben, men fortjent sejr over „Soranerne“ og dermed at sikre sig de 7 turneringspoints, der placerer holdet som en klar nummer eet i 2. divisions østkreds og giver klubben i Sor ret til — og pligt til — fra næste sæson at spille med et hold i det fine selskab i turneringens 1. division.

Denne placering er en bedrift, som fortjener en uforbeholden anerkendelse, og alle uden undtagelse må beundre den utroligt stædige kampånd, der har bragt dette unge og ret beset urutinerede mandskab så vidt på så kort tid.

Kun fremtiden kan vise, om denne kometagtige fart til tops på længere sigt vil bringe Sorø Cricketklub den yderligere fremgang og trivsel, som burde være et selvfølgelig resultat af så mange og gode anstrengelser.

Dette afhænger blandt andet og vel først og fremmest af, om der er stof nok i de Sorø-folk til, at de lærer at tabe lige så smukt, som de har lært at vinde. Sagen er jo den, at klubben nu, hvad enten den piber eller synger, fra næste år er henvist til at prøve kræfter med Danmarks 9 bedste hold, og skulle der på holdet i Sorø være en enkelt eller to, der har ladet sig forlede til at tro, at de er sådan en slags verdensmestre i cricket, skal denne placering nok hurtigt bringe dem på andre tanker.

For soransk og for dansk crickets skyld må vi håbe, at Sorø Cricketklub består også denne prøve — og hvorfor skulle den egentlig ikke det?

## Næste gang

beretter SORANER-CRICKET's udsendte korrespondent om Soranernes første udenlandstur (til Hildesheim den 23.—24. aug. til returmatch mod R.H.A. 1ste Reg.).

# Farvel til det hele

av Louis E. Grandjean.



Med m.s. "Broager" drager jeg av den 11. september for at tage fast ophold på de kanariske øer. Jeg går her i et skrabet hjem, fordi møbler og kære genstande er delt ud til højre og venstre. Jeg har været min egen exekutor og det får ikke mange lov til at opleve! Ved en tiloversbleven stol og bord sidder jeg ved skrivemaskinen for at levere et bidrag til Soraner-Bladet, som jeg ved redaktørens besøg her i hytten for ikke længe siden lovede at præstere på falderebet ...

### *Nogle betragtninger over Phønixfuglen.*

Nogle erindringer om Phønixfuglen på flaget, når det blev ført til fløjen foran soldaterkorpset, flaget der vajer på Akademiets tag, Phønixknapperne på uniformen blander sig med den exakte kendsgerning, at min dattersøn om nogle dage rejser ned til Sorø, hvor han er optaget på Vænget i 1ste mellem. Også han har fået et minde med fra hytten, min *soranerseng*, som blev købt til mig i 1908. Mine to ældste sønner har begge sovet i den samme seng på sovesalene dernede og nu skal tredje generation drømme på det samme leje. Sengen har været trofast, jernhård tradition.

En universitetsdocerende litteraturhistoriker, som har besøgt mig nogle gange i hytten for at føle mig på tænderne, opfordrede mig for halvandet år siden til at læse *Hermann Hesse: Demian*. Det gik i glemmebogen, som meget andet gør, når man hovedsagelig lever en drømmetilværelse. Men en forfatter, som ofte har sin gang her, kom et år senere og forærede mig bogen i den norske udgave. Jeg læste den og forstod, hvorfor jeg skulle. Hesse er også grebet

av Phønixsymbolet. Han ser den som våbenfigur over indgangsdøren til Emil Sinclairs barndomshjem. Den står eller sidder på noget, en blomst, en rede eller en trækrone. Hovedet er gyldengult med rovfuglens skarpe dristige træk. Den halve krop sidder i en mørk halvkugle av verden, som "den arbejder sig ud av", som ud av et kæmpeæg. Og ovenover en blå himmelgrund.

Jeg har siddet foran den åbne pejs her i Ewalds hytte og kigget ind i flammerne fra bålet og drømt mange gange om Phønixfuglen. Jeg har været borte i tankerne. Engang i Ætiopien, hvor den koptiske opfattelse av sagnfuglen er den, at den opstod 6. januar efter en æons forløb, hvilket er 2100 år efter den astrologiske tidsregning. Jeg har også drømt om Babylon, hvor gudindesagnet lod Tiamat skabe verden av et æg. Jeg har drømt om Kina, hvis Yin-og-Yang tegn er ægformet og jeg har tænkt på Zenbuddhismen ...

Hvorfor gjorde jeg det? Fordi jeg i en vision så, hvorfor Hesse beskriver Phønixfuglen som fuglen, der kæmper sig ud av ægget. Ægget er verden og fuglen flyver til Gud, skriver Hesse. Guden er gnostikernes Abraxas, foreningen av det gode og det onde, det helligste og det avskyeligste i inderlig forening med hinanden.

Hesse lader Emil Sinclair udbryde: "Jeg ville jo ikke andet end prøve at leve det, som ville ud av mig. Hvorfor var det så forfærdelig svært?" Kigger jeg i opbrudsstunden tilbage, kan jeg gøre ordene til mine, hvorfor var det så forfærdelig svært at komme ud av skallen indefra?

Fordi den stakels fugleunge måtte brænde sig selv op av lidenskab for at komme ud som klar, evig ild, som ånd. Det lyder uforståeligt.

Jeg skal prøve på at forklare, hvad jeg personlig mener. Enhver ny opfattelse af livsholdning, psykologisk, psykiatrisk, sociologisk eller økonomisk, må i begyndelsen få et stærkt oppositionelt og polemisk anstrøg, hvorfra den *må og skal befris*. Jo mere nye synspunkter eller indsigt kolliderer med noget gammelt, som sætter sig til modværge, desto længere tid vil det tage at befri det ny for *det overflødige modsætningsforhold!*

Hele mit mentalhygiejniske forfatterskab fra de sidste 5 år har lagt en hård æggeskal udenom mig, og jeg har ikke haft kræfter til at bryde denne skal med tilstrækkelig overlegenhed. Jeg må altså til et varmere klima for at få mit æg udruget på rette måde. Man lærer godt at drømme i en soranerseng og man bærer dagdrømmene videre ind i sin fremtid. Det er kun et fåtal av mennesker, som er vakte eller vågne i deres længsel efter en fuldkommenhed mellem mennesket og dets tilværelse, hvilket er eksistensen udenfor æggeskallen. Der er en frygtelig fare ved velfærds- og formynderstaten, hvor borgerne kun længes efter at ligge trygt inden i æggeskallen, hvor de altså kommer til at tilpasse sig i kyllingestadiet. Tiden har jo opfundet en åndelig kunstig kyllingemoder, så hvorfor have besværet med at komme ud av skallen? Varmen i flokken løser alle problemerne.

Jeg kan i min opbrudsstemning kun sige i al blidhed, at jeg i hvert fald ikke savner "selskabslivet" og ikke længes efter de lykkeliges bordopdækninger, fællesvarme, glade fester og de tusinde adspredelser. Men jeg er ingenlunde modsat en eneboer eller asket. Jeg længes efter primitivt, enkelt liv i et varmt og solrigt klima. Jeg er blevet kuldkær med årene. Al hårdhed er frost for mig.

Jeg tænker ofte på nætterne på sovesalen i Sorø, når jeg hørte togene bruse forbi ovre på den anden side av søen. Ud, bort, hen til fjerne egne, hvor jeg i drømme gerne færdedes. Jeg har rejst meget men er ikke endnu ganske rejsetræt. Gerne havde jeg selv medtaget min soranerseng på m.s. „Broager“ for at drømme videre på en forstandig måde. Måske er det dog kun skallerne jeg stadig ikke er befriet for. Det var en god rede i Sorø. Jeg mener det, selvom nogle, av mine erindringer „Med liv og sjæl“, har fået et fejltagtigt indtryk av min kærlighed til den gamle skole.

Jeg har haft Phønixfuglen på hjernen i mange, mange år. Jeg har symboliseret den ved morgensolen, opstandelsen, ånden, barneselvet, forvand-

lingen — men idag mener jeg, at den er *selve vor opvågning*, så at vi kan begynde *at leve*. Det er jo det, vi lærer i Sorø, så hvorfor ikke følge det op?

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

6. Sparekassemedhjælper *Karen Edith Deichmann*, f. Andersen (f. 1898), Jernbanegade 68, Roskilde.
8. Journalist *Påll Johs. Nolsøe* (f. 1908), Thorshavn, Færøerne.
10. Pastor emer. *Har. Alfr. Jespersen* (f. 1908), Solagervej 14, Hvidovre, Valby.
10. Repræsentant *Poul Rich. Gottschalck Møller* (f. 1908), Bispeparken 28, København NV.
11. Grosserer *Kai Peter Colding* (f. 1893), Ribegade 18, København Ø.
15. *Karl Adolph Edvin Schoug* (f. 1893). På Sorø 1905—09. Stilling og adresse?
16. *Johannes Frederik Olsen* (f. 1898). (S.'16).
17. *Arnold Jensen* (f. 1898). Omkring 1940 sekretær i Den danske Landmandsbank. Nu?
18. Grosserer *Hans Elving* (f. 1873), „Farumhus“, Farum.
18. Grosserer *Svend Aage Abrahamsen* (f. 1908). R.'25. Adresse ukendt.
19. Direktør *Lauritz Jacob Moesgaard-Kjeldsen* (f. 1898), Sunderland, England.
22. Lærer *Erik Michelsen* (f. 1888), Bolbro Villa-vej 4, Rungsted Kyst.
24. Generalmajor *Carl Jacobsen* (f. 1878), Strandboulevarden 23, København Ø.
24. Købmand *Svend Landsperg* (f. 1883), Jernbane Allé 31, Fruens Bøge, Odense.
25. Gartner *Ragnar Thorbjørn Sølling* (f. 1898), Slagelse.
26. Plantageejer *Finn Andrew Kjær* (f. 1898), Cipolotti, F. C. F., Argentina.
28. Proprietær *Albert Kindt* (f. 1893), Give.
29. Fuldmægtig *Axel Lars Chr. Olsen* (f. 1893), Hollænderdybet 31, København S.

\*

Justitsministeriet har den 30. juni 1958 meddelt landsretssagfører *Mogens Krog-Meyer* (s.'38) af København beskikkelse som højesteretssagfører.

\*

Ved gkl. resolution af 21. juli 1958 er amanuensis ved Københavns Universitet dr. phil. *Anton Fr. Bruun* udnævnt til docent sammesteds fra 1. april 1958 at regne.

\*

Ved gkl. resolution af 21. juli 1958 er der meddelt lektor *Mogens S. Nissen* afsked på grund af alder i nåde og med pension fra embedet som lektor ved Ordrup Gymnasium fra 31. august 1958 at regne. *Mogens Nissen* fyldte den 1. august 70 år. Han gik på Sorø 1901—07 og udgik i sidstnævnte år med studentereksamen. Efter endt skoleembedseksamen 1916 var han et par år lærer ved Birkerød kost-

skole; 1918 knyttedes han til Ordrup gymnasium, hvor han i 40 år har virket, fra 1935 som lektor. Landskendt blev Mogens Nissen som medstifter af og formand for Dansk Forening til nordisk Sprog- og som redaktør af tidsskriftet *Vort nordiske Modersmål*. Opgaven er ikke så meget at rense vort sprog for fremmedord, som derimod at fremdrage og (atter) levendegøre alle ord i det danske sprog — ældre som nyere — som kan tjene til at bringe dette nærmere de andre nordiske sprog — norsk og svensk — uden at der øves vold mod modersmålet. Således formulerer foreningen sit program. Som rettesnor foreligger en *Nordisk-dansk ordliste*. Det er ikke meningen, at disse ord ubetinget skal anvendes, mange fremmedord har deres bestemte opgave inden for videnskab, teknik o. s. v., men brugt med skønsomhed kan de gøre ordforrådet mere nordisk. Det er foreningens hensigt i det kommende år at udgive en større *Nordisk-Dansk Ordbog* i ovennævnte øjemed.

\*

Ved kgl. resolution af 31. juli 1958 er inspektørerne ved Mineralogisk-geologisk Institut og Mineralogisk Museum dr. phil. *Eigil Nielsen* (s.'29) og dr. phil. *Johannes Troelsen* (s.'31) udnævnte til afdelingsledere ved disse institutioner, gældende fra 1. april 1958.

\*

Under 4. august 1958 har undervisningsministeriet beskikket nedennævnte som medlemmer af opgavekommissionen for mellemskole- og realeksamen, pigskoleeksamen og alm. forberedelseseksamen i tiden 1. august 1958—31. juli 1961: Prof. *Chr. Matras* i dansk, rektorerne *C. C. Andersen* og *Arne Østergaard* i regning og matematik.

\*

Lektor *Henrik Haarløv* er med virkning fra 1. august blevet ansat i et nyoprettet embede med netop hans fag ved Aurehøj statsgymnasium i Gentofte. Lektor Haarløv har i en årrække været en fortrinlig lærer på Sorø Akademis Skole i græsk, latin, fransk og oldtidskundskab, ligesom han også har medvirket som en særdeles dygtig instruktør af skolekomedier. Det er derfor med sorg, at skolens lærerstab og elever har taget afsked med ham. Lektor Haarløv var tilsynsførende på gymnasiet med tjenestebolig i gymnasietyngningen. Denne opgave og lejligheden, som lektor Haarløvs fraflyttede for få dage siden, overtages nu af adjunkt *Pilegaard*, der hidtil har haft bolig i hovedbygningen.

\*

Den 10. august viedes i Lejrskov kirke løjtnant, stud. mag. *Kai Hørby* til frk. *Jytte Engsnap*, datter af provst Engsnap, Lejrskov.

\*

I sin sidste erindringskronik „Hos Sven Lange“ tegner forfatteren Tom Kristensen („Politiken“, 1. august) et billede af sin daværende svigerfar *Sven Lange* (s.'87). Man mindes ham som en skarp og frygtet teaterkritiker ved „Politiken“. Tom Kristensen skildrer livet i Sven Langes sommerhus i Saltrup ved Grib skov og i hjemmet på Gammel Kongevej. Ikke for ingenting har Sven Lange skrevet skuespillet „De stille stuer“. „Det kunne være sært åndeligt at sidde til bords med denne familie.“ Til

trods for sin ensomhedsfølelse var Sven Lange et festmenneske, der kunne forvandle den spøgelsesagtige stemning til hygge. Den læseværdige kronik giver i det hele taget udmærket Sven Langes sære, sammensatte personlighed. Læs den! Sven Lange var ingen ynder af Sorø, men — som H. G. Olrik siger i sin nekrolog om ham (Sor.-Bl., 15. årg., s. 5) — „den, der som Sven Lange var poesien ridder gennem et liv, vil få en lille del af dens udødelighed knyttet til sit navn, og gennem dette, der ikke kan skilles fra den skole, hvis discipel han var i seks år, vil også *den* have ret til at nævne ham mellem sine drenge — og vi til at regne ham som en af vore.“

\*

To af de mest søgte billeder med motiver fra Sorø — Nordahl Groves litografier efter H. Harders malerier af Ingemanns hus og Alléen — er indsatte til salg i P. Rasmussens rammefabrik i Valkendorfsvej 20<sup>1</sup> i København, lige over for Helligåndskirken. Billederne, som begge er med de gamle glas, bevarede og i ulasteligt holdt ræmmer, koster 65 kr. stykket. Sælges de samlet, koster de 120 kr. De kan ses hver dag fra skoleferiens slutning, undtagen om lørdagen.

\*

Soraner-Bladets juninummer har takket være artiklen om Rink med de hidtil ukendte breve fra denne nydt den ære at blive optaget i Statens officielle Registratur Bibliotheca Groenlandica, som føres på Det kgl. Bibliotek af soraneren *Poul Edinger Balle*, realeksamen i 1931. Hr. Balle, som er vor eneste translator i grønlandsk, er fast ansat på Det kgl. Bibliotek som specialist i grønlandsk litteratur. Han deltager som tolk ret ofte i officielle møder i Godthåb.

\*

Thomas Mann's berømte roman „Buddenbrooks“ bærer undertitlen „Verfall einer Familie“. Det modsatte: „Aufgang einer Familie“, viser historien om Harboes bryggeri i Skælskør. Den anden august havde denne virksomhed bestået i 75 år, gennem trekvart sekel gået i arv fra fader til søn. Fire Harbo'er: Jørgen, Gunner, Frederik og igen en Gunner, har afløst hverandre. Den nuværende direktør *Gunner Harboe*, der kom på Sorø 1928 og tog studentereksamen 1931, har moderniseret bryggeriet stærkt i de senere år, blandt andet med et korntørringsanlæg. Jubilæet markeres ved udsendelsen af en Silverluksuspilsner, der skal forene eksportøllets og pilsnerens gode egenskaber. Red. har endnu ikke haft lejlighed til at „anmelde“ produktet, men der er ingen tvivl om, at jubilæumsbrygget er first class.

\*

*Will.* på „Politiken“s sportsside (31. juli) lovpriser i høje toner formanden for Sorø Cricketklub kasserer *Jørgen Correll* (r.'27). Skønt stærkt handicappet af en gigtlidelse har Correll ved sin energi og sit gå-på-mod i løbet af to år drevet klubben frem til at være Danmarks største med hele fem turneringshold og en ungdomsafdeling på omkring 75 drenge, der har vundet både et dansk og et sjællandsk mesterskab. Han har ført førsteholdet frem fra sejr til sejr i det samme tidsrum, uden at det

har lidt et eneste nederlag, så det nu står foran den sidste altafgørende slutspurt i to kampe mod Korsør og soranerne om en plads i første division.

I slutningen af juli ledede Correll en fjorten dages tur til Holland; hen spillede et drengehold fem kampe, oven i købet to kampe samtidig i Rotterdam, hvor Correll fo'r rundt i sin rullestol og opildnede sine drenge. Over for interview'eren forklarer Correll om sit arbejde for klubben; på alle optænkelige måder (lodsedler, passive medlemmer, andespil) skaffedes der penge, nye medlemmer melder sig stadig, og hvis man vinder anden division, vil man gå videre i første. Sådan er Danmarks største criketklub blevet til.

\*

Alle gamle soranere kender alléen ved Kongebroen nord for Sorø. En skønhedsåbenbaring, der nu forsvinder. Den 27. juli faldt det sidste træ i rækken ud mod søen, og rimeligvis vil det blive nødvendigt at fælde nogle af de største træer i rækken ud mod Pedersborg sø af hensyn til færdselen på cykelstien. Alt dette kommer til at gå ud over de resterende træer, der ikke længer har beskyttelsen af trækronerne i den anden trærække, og hvis rodnet i tidernes løb yderligere er blevet stærkt beskadiget ved vejarbejder og kloakanlæg. Leve farten!! — I denne sommer kørte jeg i Tyskland hundredevis af kilometer gennem yndige alléer med de dejligste træer, i Danmark fjernes med hård hånd naturskønheder.

\*

Ved Dansk Samvirkes årlige generalforsamling er en del af bestyrelsens medlemmer på omvalg; blandt disse direktør, civilingeniør *A. Kann Rasmussen* (s.22), *Christiani & Nielsen*. Bestyrelsen foreslår genvalg.

## SORANER-FROKOSTEN den 7. august 1958

Referenten („En anden af dem“ — vor i 1948 afdøde, elskede tidligere redaktør af Soraner-Bladet: *V. C. Sorgenfrey Hansen* skrev ofte under mærket: „En af dem“) lå torsdag den 3. juli „syg ud i sin mave“, og „en tredje af dem“ havde lovet at vikariere. Han blev i sidste øjeblik forhindret i at indfri sit løfte — derfor intet referat af *julifrokosten*.

\*

Men til den 7. august. Af ovennævnte årsag og ferie-tiden havde man kun ventet ringe tilslutning til frokosten. Men soranerne strømmede til. De sås — da klokken nærmede sig 12 — forcere udgravningerne i det nærmeste Kongens Nytorv og den delvis spærrede Lille Kongensgade — der var blevet endnu mindre.

Som en af de første mødte næstformanden *Svend Clausen* (25) — munter og spændstig. — Lidt efter kom *Æres-Louw* (02) — også munter, men mindre spændstig. Så arriverede vor nestor: *Elving* (90) og *Lindegaard* fra 1896, samtidig med vor elskværdige redaktør af Soraner-Bladet: *Schjærff* (08). Og derefter en række af kammeraterne: *N. H. Rasmussen* (1906), den elskelige *Michelsen* (03), overlægen *Eduard Kindt* (10), „Røde-Kors“ *Bugge* (09) og „Patent“-ingeniøren *Edv. Suhr* (14), lige hjemvendt fra sommerferie på herregården „Bonde-

rup“ ved Ringsted, hvor han har tilbragt de regnfulde sommernætter i fru Luise Heibergs pragtfulde seng. Endvidere den nu igen muntre og helt restituerede *Perch-Nielsen* (21) — nygift og lykkelig —, *Sevel* (1940), lige hjemvendt fra filmskongres i Carlsbad og *H. I. Mac* (41) fra films-virke i Paris. Og endnu længere borte fra *Johan Hecktermann* (1946) — fra det mørkeste Afrika — nærmere betegnet Kenya. (Endnu enkelte deltagere kom for sent — — Fy!).

Ved bordet blev vi modtaget af junior-værten: *Bang-Hansen*, der fortalte, at vi skulle have helleflynder (den viste sig at være excellent) og præsenterede vor nye chef-servitrice: Frøken *Selma Michelsen* — hendes elskværdige forgængerske, fru *Emmy Termansen*, havde trukket sig tilbage til privatlivets fred (elsket og savnet).

Det var vor formand også. Dommer *Boeg* var faldet i sin diminutive have på Ceresvej og havde læderet hoften, så han kunne ikke gå.

Næstformanden *Clausen* meddelte dette samtidig med, at han bød velkommen, og vi som sædvanlig præsenterede os for hinanden. Vi bad *Clausen* bringe formanden vor hilsen og ønsket om god bedring.

I det traditionelle „leve“ for vor gamle skole indflettede næstformanden en lykønskning til Akademiet med den nysudnævnte rektor, soraneren fra 1929: *Arne Østergaard*. Nu havde skolen forhåbentlig fået en rektor fremover for mange år — og én, der kendte dens liv og traditioner. (Hurra-råbene var fastere og varmere end sædvanligt).

*Louw* meddelte, at den trofaste soraner, fhv. trafikkontrollør *H. V. Federspiel* (1898) — som var til frokosten i juni — var faldet om på gaden og var indlagt på Kommunehospitalet og senere overført til Boserup Sanatorium. Vi enedes om at sende ham en hilsen.

Efter opfordring fortalte overlæge *Kindt* om en rejse, han havde foretaget til Østen, hvor han bl. a. i sin tid havde været chef for et stort gendarmerihospital. Han havde igen besøgt og fortalte iagttagelser fra Colombo, Singapore, Saigon og Bangkok. Overlægens almindelige indtryk efter de politiske omvæltninger efter verdenskrigen kunne sammenfattes i: Ak! Hvor forandret! De hvide var uglesete — hvis de ikke var fordrevet. Malayerne kunne nu selv; men kineserne — flittige, nøjsomme og sparsommelige — overtog sikkert efterhånden hele næringslivet. Alt i alt en langsom dérouté.

Foredraget påhørtes med megen opmærksomhed og lønnedes med taktfaste klapsalver.

Og så var det — som afdøde overlærer „Chang“ *Wiese* plejede at sige på gymnasiets sovesal til „syvsoverne“: Tempus surgendi — og vi rejste os og gled ned til spektaklet på den opbrudte Lille Kongensgade og dens elektriske mejslers.

Vi betroede hinanden, at torsdag den 4. september var hele dette gade-kaos sikkert overstået, og så ville vi ses igen på „Grand“ kl. 12 præcis.

*En anden af dem.*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.

Tlf. Rungsted #32

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.

Selandia Bogtryk, København.



Fra

Til

Fremsendes uden følgebrev:

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal.....

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. ....

.....

Den / Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn..... kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager



Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgaarden*

### Axel Olsen

Køkkenudstyrsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiqvivering  
SORØ · TLF. 258  
Forsendes overalt.



### SorøBeklædningsoplæg

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvivering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

### VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

### HARALD QVIST

Landsretssagfører,  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

### H. HANSEN & SØN

Malersforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

### V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER  
Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151  
Grundlagt 1917

## BANKEN for SORØ

OG OMEGN  
Aktiebelokal

### SORØ MÆLKECENTRAL

1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

### TH. C. JENSEN

SKRÆDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

## Sorø TAXA

Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

K. H. JENSEN

### Otto Christiansen

*Sig det med Blomster*

Alleen 3  
Telf. 509 - 529

Sorø

Ud i sommerlandet

### PARNAS er sommerstedet!

HOTEL · RESTAURANT · SELSKABSLOKALER

Sorø · Telefon 636.

*Frede Lerche Madsen.*

## Kähler

Korsør

### KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

### MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

## Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø \*717

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

C. 1940 - 9884.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 9 . SEPTEMBER

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

CASCO  
GARANTI



**GULDSEGL WIDESCREEN  
TV 1802**

»Alle kan se! —  
Største og klareste  
billede«. Kr. 2.495.-

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGÅDE 7  
KØBENHAVN Ø



*hver 5 Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGÅDE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66



# SORANER-BLADET

SEPTEMBER 1958

43. AARGANG

NUMMER 9

## Hvor er fru Lucie Ingemanns akvareller?

Redaktør Eyvind Rafn fortæller om nye Ingemann-fund,  
som rejser et problem.

Nylig fandtes i et københavnsk antikvariat i den indre by af redaktør Eyvind Rafn en på V. Røhrs Bogtrykkeri i Sorø i 1868 trykt katalog over auktionen efter den kort før afdøde enke efter B. S. Ingemann. Auktionen holdtes mandag den 23. marts 1868 kl. 10 formiddag. Katalogen har værdi udover det almindelige. Den indeholder nemlig en fuldstændig fortegnelse over, hvad der fandtes i hjemmet hos B. S. Ingemann og hustru, fordi denne sad i — som det juridisk korrekt hedder — uskiftet bo. Katalogen er værdifuld også af anden årsag. Den er nemlig så sjælden, at den end ikke findes på Det kgl. Bibliotek, hvor jo alle bøger i henh. til loven skal afleveres, ellers rejser der sag ved domstolene mod bogtrykkeren. En nærmere udforskning af denne katalog er således ikke uden betydning. Her offentliggør red. Rafn for første gang et af sine resultater af sin forskning og illustrerer det med hidtil ikke før sete billeder:

— Det lyse livssyn, der i så meget prægede digteren Bernhard Severin Ingemann (1789—1862) og hans hustru, den københavnske finansembedsmand, konferensråd Mandix' datter Lucie (1792—1868) efterlod sig for digterens vedkommende de uvisnelige skønne spor i hans poesi og for Lucie Ingemanns i hendes blomsterakvareller. Man har i mange år vidst at fortælle, at Lucie Ingemanns billeder var ligeså talentløse, som de

var talrige som himlens stjerner. Dette forekommer nu imidlertid at være en såre overfladisk udtalelse. Vi tager et par af Lucies billeder for os. Mens vi kikker dem lidt efter i sømmene, tænker vi os en smule om. —

Lucie Ingemann var elev af tidens mest ansete kunstmaler C. W. Eckersberg, kaldet vor malerkunsts fader. Denne jernflittige kunstner tog ikke hvilket som helst talentløst pigebarn til elev, selvfølgelig ikke. Ikke nok dermed. Lucie vedblev at være en velset gæst i denne altid travle mands hjem, da han forlængst var blevet professor og flyttet ind på Charlottenborg, sådan som det nævnes i Emil Hannovers bog: Julie Eckersbergs optegnelser om hendes far C. W. Eckersberg. (Udgivet af Foreningen for Boghaandværk, Kbh., 1917, pag. 42 ff). Lucies talent var ikke så stort, at det ompændte alt, hvad hun skabte. Hun forloftede sig på at male altertavler, hvilket hun gavmildt skænkede til Sorø-egnens landsbykirker. Hun malede måske nok ret middelmådige portrætter. Men hendes farvevalg i disse var dog stundom også tydeligt over det middelmådige. Et ikke tidligere kendt maleri, hun har gjort af en sømand, der sidder foran et orlogsskib på en kannon og stirrer drømmende hen for sig med et stykke af en aftaklet orlogsmand i baggrunden, er holdt smukt i den Eckerbergske manér. Det er også i hans farver. Over hele billedet hviler roligt

mådehold i karakterisering og farvevalg. Det er ingen helt dårlig maler, som skabte stykket.

Det samme gælder portrættet »En bonde fra Sorø egnen«. Det tilhører forfatteren Martin Paludan-Müller i København. Dets titel står skrevet på dets bagside. Denne drømmende landbruger, som med sit opvakte, men vemodige udtryk fortæller os, at han har haft — trist nok — lettere ved som så mangen anden af sine landsmænd at drømme sig til et mylder af store ideer — måske endog om at skabe en international landbrugs-skole, men manglede kræfter til at få dem virkeliggjort — han er heller ikke gjort af en ringe maler. Lucie kunne godt. Men albertavlernes halvdårlige ry har »smittet« af på malerierne og på blomsterakvarellerne, og det er især for de sidstnævntes vedkommende et tydeligt fejlregnings-stykke, hvis rigtige og gode resultat min læser vil betragte lidt ved at anskue et her også for første gang offentliggjort billede af et par udsprungne roser og forglemmigejer.

Man ville gerne fra ejernes side i Den drømmende sømand se inspirationen for Chr. Winthers digt om den hjemvendte sømand, som ved sin ankomst ser flådens leje tømt for orlogsskibene, englænderne sejlede bort med i september 1807, og gribes så dybt af sorgen, at han kort efter udånder med hovedet mod et anker på bolværket, hvor han havde sat sig til hvile. Chr. Winther skildrer ham i digtet: Ved toldboden steg en matros i land og giver sømandens sorg dette udtryk:

Da tørrer han sig om Skægget brat,  
mens Taaren paa Kinden brænder.  
Han knuger den gamle begede Hat  
imellem de sitrende Hænder.

— Og derpå drømmer den gamle søens hædersmand, som Lucie Ingemann viser os ham på sit her viste maleri, man heller ikke har offentliggjort tidligere. Hvad drømmer han — ja, hør kun her, det fortælles os af Chr. Winther:

Saa faar jeg Lov at gaa agterud  
til Chefens Kahyt den høje.  
Der møder jeg Vessel, Juel og Rud  
og Ham med det ene Øje.

Dette digt — hvor der med Ham menes Kong Chr. d. 4. — har Chr. Winther imidlertid, efter hvad fhv. professor Hans Brix mener, ladet sig inspirere til af Heinrich Heines digt Die Grenadiere. Dette berømte, originale arbejde er fra 1821. Chr. Winthers folkeyndede digt Ved toldboden steg en matros i land er skrevet i 1825 og

udkom i digte 1832. Teorien af Brix kan altså stemme. (Brix: Analyser og problemer. II bind, pag. 368 ff). Brix bruger som påstand for rigtigheden af sin teori ligheden mellem Chr. Winthers ovenfor citerede sidste vers og det sidste vers i Die Grenadiere:

Dann reitet mein Kaiser wohl über mein Grab,  
viel Schwerter klirren und blitzen;  
Dann steig' ich gewaffnet hervor aus dem Grab —  
den Kaiser, den Kaiser zu schützen!

Dog er det gået med den smukke tradition om, at det er maleriet, som i virkeligheden har inspireret Lucie og B. S. Ingemanns ven Chr. Winther til hans digt, sådan som det somme tider også kan gå. En i disse dage foretaget restaurering af maleriet bragte for dagen, at det er malet i året 1841. Således kan det ikke have været inspiration for Chr. Winther, tværtimod kan det nu synes, som har han været inspirerende for Lucie. Men hun ville selvfølgelig ikke lade sig inspirere af Heinrich Heine omend via Winther, og har Chr. Winthers digt sin inspiration fra Heine, så har Lucie utvivlsomt vidst det! Desværre har professor Brix ikke kunnet fremskaffe noget dokument for sin påstands rigtighed udover, hvad Heines digt siger ham, hvilket ikke er helt lidt! Men kvaliteten af Lucies sømands maleri berøres ikke af dette. Med auktionskatalogen har vi et dokument, som fortæller tydeligt og smukt om hendes egen beskedenhed — fin beherskethed i samme grad som den, der kommer til syne i hendes farvevalg i portrætterne og i blomsterakvarellerne.

I Ingemanns hus hang der, ved vi nu, kun tre blomsterstykker af Lucie Ingemann (Auktionskatalogen, Sorø 1868, side 12, nr. 59 b til d.). Mindre kan det vel dog ikke være i betragtning af de mange stuer, huset bestod af. Der melder sig således naturligt for os problemet om, hvor Lucies påståede talrige blomsterakvareller er blevet af. Her kommer tilfældet os til hjælp.

Lucie var en fornuftigt og strengt opdraget pige. Hendes far var kommitteret i rentekammeret, og i det examensmæssige var han en ren kraftkarl. Han var cand. theol. og cand. juris samt cand. philol. Den samme gode orden, som herskede i hans liv, fandtes hos Lucie i hendes værelser i Sorø. For ikke at tale om i Ingemanns. I hans værelse var der foruden tre lyseopsatser, tre kakkelovsskærme, mahogniskrivebord, sofa — med rødt betræk — også en kurvestol med pude og tilhørende lille mahognibord foruden et andet lille bord med tæppe og to stole med sort

betræk samt tre bogreoler og en harpe. Endnu et lille bord, to tæpper samt et taffelur med glaskuppel og en urtepotte med et laurbærtræ — desuden var der Ingemanns papirpresser af alabast samt et mikroskop! Sluttelig var der timeglas og to fag røde rullegardiner. Og derpå til billederne. Der var unægtelig mange. Det var pórtrætter i ramme. Klassikerne Homer, Dante, Ariosto, Tasso, Calderon og Shakespeare, af Cervantes fandtes to forskellige, desuden Holberg, Ewald, Oehenschläger — Grundtvig og Bredahl naturligvis — samt Hauch, Chr. Winther, Baggesen, Heiberg, H. C. Andersen. Af salmedigterne sås kun iøvrigt Kingo — desuden Atterbom og Tegnér samt frøken Bremer, Boskow og een ubekendt. Altså intet af Lucie. Er dette et vink fra det forgangne om, at antallet af Lucies blomsterbilleder alligevel var til at overse og hun ikke var helt så ivrig med at »fabrikere«, som vort slægtled rask væk har hævdet. —

Kulturmedarbejderen ved Berlingske Tidendes aftenudgave Erik Gribso indledte fredagen den 18. januar forrige år et rundspørge til avisens læsere, hvilket kort gik ud på at konstatere, hvor de to ansete og venlige personligheders ting var blevet af. Resultatet af det talentfuldt tilrettelagte rundspørge blev trods alt lidt pauvert. Artikler om emnet og hvad det iøvrigt gav anledning til offentligjordes helt hen i marts. Malerier udførte af Lucie konstateredes værende i eje hos hofjægermesterinde Frida Scavenius, Østerbro, og hos kul-direktør Esben Ingemann, Ordrup; personlige minder ejes desuden også af Esben Ingemann og af ors. Jacob Galskjøt i Køge, som ejer Ingemanns grandiose sølvsukkerskål foruden Ingemanns skrivepult og det eneste pórtræt, som kendes af Lucie. Hun havde tilfælles med Kamma Rahbek ønsket om ikke at blive for-eviget. Af Kamma kendes kun en silhouet, af Lucie kun pastellen fra hendes ungdoms vår. Et sart stykke pastelarbejde med et par forglemmigeyblå øjne og lette rosa farvetoner på kinderne. »Nej,« sagde Lucies sidste husassistents veninde til den, som skriver disse smålinjer og fortsatte: »Lucie ville inte males af, for hun var inte bl'et kønnere med årene, sagde Lucie, derfor har vi kuns dette bette bil'je!« — Nej, skønhedssans havde Lucie, og også selvkritik og mådehold. Sammenholdt med det negative, men netop derved interessante resultat af Erik Gribso's rundspørge, ved hvilket der ikke fra læserkredsen fremkom oplysning om tilstedeværelsen af så meget som én af Lucies blomsterakvareller, så tør min læser vist godt nu ofre et øjeblik på at huske

## RUSFESTEN

Samfundets årlige fest for de nye medlemmer og jubilarer afholdes i år **tirsdag d. 14. oktober kl. 19,30 præcis i Håndværkerforeningens selskabslokaler, Dr. Tværgade 2.**

*Rustaler:* Professor ved Danmarks Tandlægehøjskole, dr. odont. *P. O. Pedersen.*

*Ruskantaten* udføres af Sverre Forchhammers kammerorkester og Niels Brinckers kvartet.

Da tilslutningen i nogle år har været relativt lille, forsøger man i år et *nyt arrangement*, hvor der serveres 3 stk. smørrebrød, øl, snaps, kaffe og senere ved *underholdningen* punch for 15,00 kr. alt iberegnet. Juniormedlemmer (holdene fra 1950 og senere) kun 7,00 kr.

Skolens russer (studenter, realister og andre dimittender), ældre jubilarer (50 år og derover) samt andre vil være Samfundets gæster. *Medlemmerne opfordres kraftigt til at melde sig* for at gøre aftenen så festlig som muligt for de ældre og yngre gæster.

*Anmeldelse senest fredag d. 10. oktober* til R. E. Brincker, Malmøgade 7, København Ø, telf. Ctr. 10725, til hvem også betalingen bedes sendt kontant, pr. check eller over postgiro 1710.

*Påklædning:* mørkt tøj.

den beskedne soranske tryksag Auctionscatalogen fra Røhr og dens vink om, at i digterhjemmet fandtes kun tre blomsterstykker.

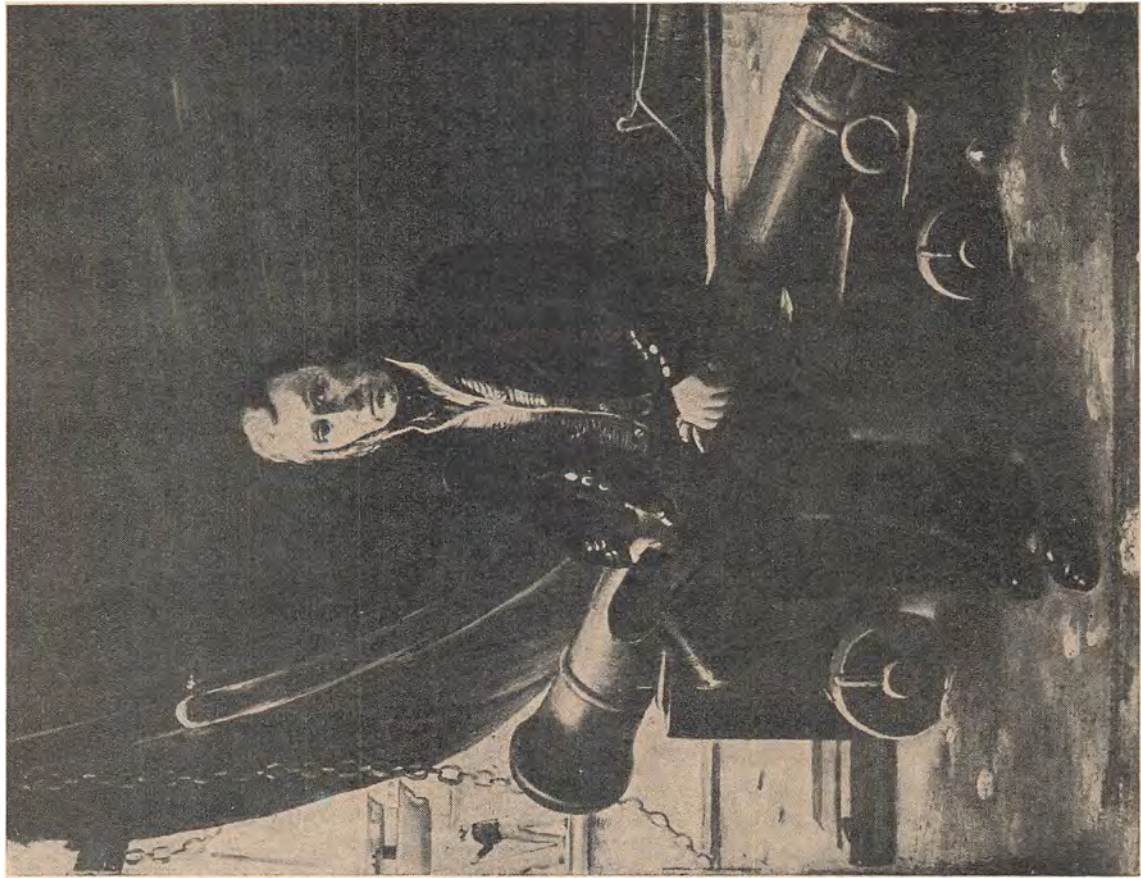
Skulle min læser mon nu have lyst til at minde Lucie Ingemann som blomstermaler af finhed og måske kunne fortælle Soranerbladet, hvor kunstnerindens — som påstået mange — blomsterakvareller er?

København, september 58.  
Forbud mod eftertryk.

### De 200 raske gamle Soraneres stipendium.

En gammel soraner, dr. scient. J. C. Troelsen, Brasilien, har tegnet sig som konsolidant til stipendiet.

Herefter er der ialt 51 konsolidanter, og stipendiet ser gerne dette antal forøget yderligere til gavn for de unge studerende.



*Lucie Ingemann: Matros på en kanon. Størrelse: 23 cm × 19 cm. Olie. Malet på mahogni. I familieejee i København. I samtidig forgyldt sølvramme.*

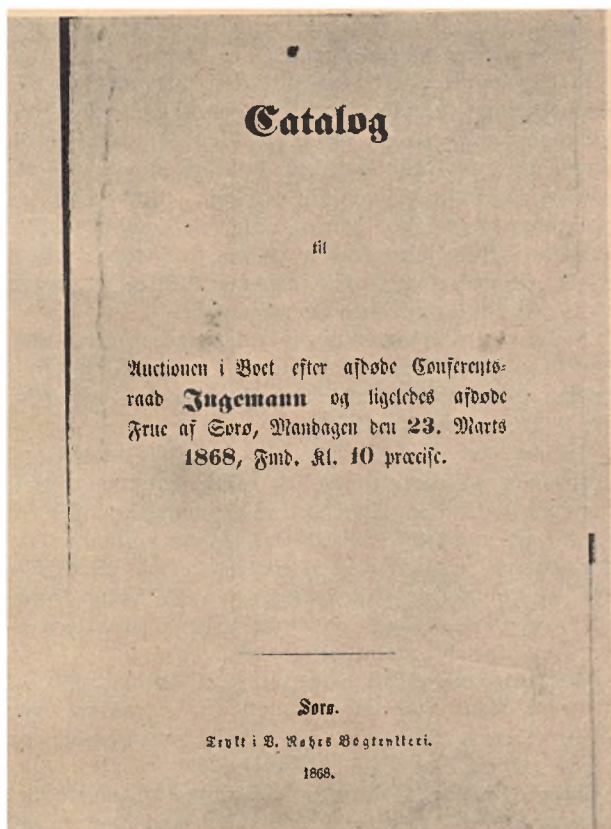


*Lucie Ingemann: En bonde på Sorø Egen. Tilhører forfatteren M. Paludan-Müller, hvis far, afd. Slotspræst B. L. P.-M., Frederiksborg, var Gudsøn af B. S. Ingemann. Olie.*

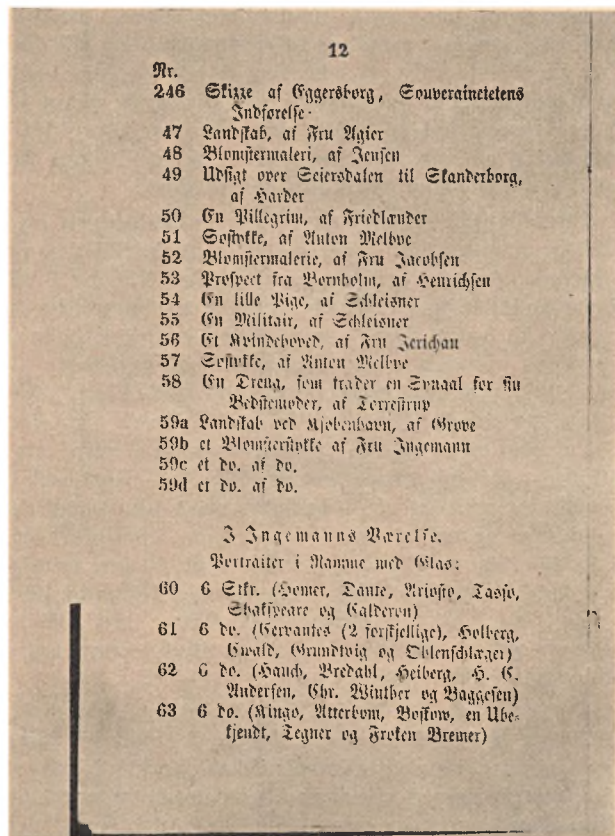




Lucie Ingemann: Roser og Forglemmigej. Olie. 16½ cm × 24 cm. Sign. L. M. 1841. Tilhører fru Birthe Hansen, Strandvejen 695, Taarbæk.



Her ses den nyfundne Catalog over Indboet hos Ingemann. Den er så sjælden, at end ikke Det kgl. Bibliotek ejer dens Mage. 18 cm × 12 cm.



En enkelt Side af Auktionskatalogen viser, at Billederne må have hængt tæt i Ingemanns Hus, men af fru Ingemanns Billeder var der kun tre.

## C. C. „Soranerne“ i Hildesheim.

Så har et rent soransk hold for første gang spillet cricket uden for Danmarks grænser.

Turen til Hildesheim d. 22.-23. august 1958, hvor vi besøgte og spillede mod et hold fra H. M. Royal Horse Artillery 1.ste regiment, vil af mange grunde komme til at stå med ildskrift i klubbens historie, og jo mere tiden går, jo mere vil deltagerne se sig selv i rollen som pionerer, der brød nyt land for soransk cricket.

Vi var 12 mand og 2 Heraer, der samledes på Jarmers Plads fredag eftermiddag for i bus at tiltræde turen — i højt humør uanset bevidstheden om, at Hildesheim ligger ca. 350 km.s kørsel fra Grossenbrode, og at vi skulle være tilbage i København mandag aften.

Personerne var: *J. Arnsbjerg*, *S. T. Nørgaard* (med fru *Bente* som uundværlig regnskabsfører) og *S. O. Petersen* (dette trekløver udgjorde den fortrinlige turledelse), *Erik Hammerich Damm* (med fru *Gerda*), *Jørgen Hansen* (udlånt af Sorø Cricketklub), *Anders Hauch*, *H. Hørby*, *Jan Koch*, *Hans Rasmusen* (udlånt af B.93), *Erik Stenersen*, *Curt Ølsgaard* (som var på afskedsrejse med os, da han til alles sorg har fået et godt job i Odense) samt ikke-soraneren *Jørgen Riemer*, der tog sit mangeårige passive medlemskab så alvorligt, at han måtte med. *Klaus Kapel* (holdets anfører) stødte først til os i Grossenbrode og gik derfor glip af stemningen i bussen, da vi lige før afgang opdagede, at vor brave chauffør havde glemt sit pas i Hundested og måtte rekvirere en taxa til på rekordtid at køre det til Gedser (takst: 150 kr.) for at den snævre fartplan kunne overholdes.

Ikke alene i starten, men også i afslutningen blev nedturen i det hele taget ret dramatisk. Således vil deltagerne sent glemme navnet på den lille by Gipf-horn godt 70 km fra Hildesheim, hvor bussen havarede kl. 3 nat (punktering på to hjul på een gang) og hvor vi uden sove muligheder tilbragte tiden til kl. 7,30 ventende dels på reparation af dækkene, dels på ankomsten af den engelske militærtruck, som den forudseende turledelse telefonisk havde rekvireret til undsætning fra vore venner i R.H.A. — Kort fortalt endte det med, at vi — takket være endnu et uheld med bussens upålidelige dæk — ankom til Hildesheim i to afdelinger: 12 mand i trucken kl. 10 (en mindeværdig tur, hvor holdet i bogstavelig forstand blev rystet sammen) og *Hammerich Damm* med de to damer og en efterhånden af træthed segnefærdig chauffør en timestid senere.

*Enfin*: Vi skulle først stille til lunch på banen kl. 13,30 og kunne derfor snue i hele 3 timer. Enhver sovesalsinspektør ville have nikket anerkendende til den fart, hvormed alle kom i seng, og have været let foruroliget over den ro — den absolutte ro — der herskede overalt mindre end et minut efter, at tæpperne var trukket op over ørerne.

Lad os ærligt bekende: Lørdag spillede vi ikke

særlig godt cricket. Trætheden sad os i kroppen, og vi var alle ude for 52 p. — kun *Arnsbjerg* scorede. Da R.H.A. efter lørdag at have nået 80 p. til vor overraskelse fortsatte ved gærdet søndag (hvor vi p. gr. a. den stedlige pastor Alsinger først kunne komme i gang kl. 14,30) og først stoppede ved 137 p., var vi i den vanskelige situation inden spilletidens udløb at skulle score 86 p., hvis ikke vi skulle tabe med en halvleg — et beskæmmende resultat, der for enhver pris måtte undgås. Opgaven var vanskeligere end den kan se ud til, fordi banen var meget tung og fordi modstandernes kastning var både god og stabil uden en eneste løs bold. Takket være *Ølsgaards* fornuftige åbningsspil og *Arnsbjergs* og *S. O. Petersens* glimrende indsats (få kan *fighte* som sidstnævnte, når det virkelig gælder) reddede vi æren. Ikke alene passerede vi de 85 p., vi var endda i stand til med de to sidste gærder i behold at lukke og give R.H.A. chancen for at vinde kampen ved at score 34 p. på 17 minutter. Det kunne de ikke, og kampen endte derfor — ligesom kampen på Gentofte Stadion i maj — i en *draw*.

Vi ser nu fra begge sider hen til at få en afgørelse på vort mellemværende, når R.H.A. næste år kommer til København.

Det bliver iøvrigt et stort problem, hvordan vi skal kunne gengælde blot lidt af den generøse gæstfrihed, vi mødte i Hildesheim.

Der var først og fremmest *stil* over såvel lokaliteterne som over værtsfolkene.

R.H.A. har domicil i en tidligere luftwaffekaserne bestående af en række husblokke smukt placeret som parkbebyggelse på et vel ca. 40 tdr. land stort areal. Mærkeligt nok blev hverken bygninger eller flyvepladsen — hvor vi spillede cricket — ramt den nat i krigens sidste dage, hvor de allierede bombere måtte udslætte Hildesheim for at overbevise den stedlige SS-divisionschef om, at krigen var tabt og at resten af den tyske hær havde overgivet sig.

Medens vore to ægtepar var indkvarteret ude i byen hos to officersfamilier, boede vi andre to og to i dejlige værelser i en af officersblokkene — chaufføren dog i de meniges kvarter.

Bortset fra lunch lørdag blev alle måltider (med tilhørende drikkevarer før og efter) indtaget i *officer's mess*. Lørdag aften var vi de engelske spilleres gæster på et besøg i en af Hannoverens mondæne restauranter, og søndag aften var de to hold til drinks hos the colonel og frue i disses private bolig. Ingen gik tørstig i seng, og de fleste lærte at værdsætte værstens sans for det mahognifarvede. . .

Efter morgenmåltid i messen kl. 6 (sengetid fra 2 til henad 3,30 efter temperament m. v.) påbegyndte vi hjemturen, der gik uden uheld busmæssigt, og nåede velbeholdent København kl. 22.

Op nu samler vi kræfter og penge til næste års 8-dages tur og glæder os til gensynet med den vimpel i klubbens farver, der står på kaminopsatsen i messen i Hildesheim.

- by.



Til artiklen om Rink (Soraner Bladet's juni nummer)

Her ses en af Rinks tidligste akvareller. Den menes udført i 1861. Motivet er fra Godthåb. Det høje fjeld, som ses i baggrunden, er „Saddelen“. — Størrelsen er 19 cm × 28,3 cm. Af disse akvareller fremstilledes litografier på stentryksapparatet, som kom i brug for 100 år siden i Godthåb. Disse litografier er i dag næsten uopdrivelige.

## Byggeplanerne på „Store Plads“

Undervisningsministerens redegørelse til Soransk Samfunds formand.

I skrivelse af 16. juli 1958 har hr. landsdommeren som formand for Soransk Samfund henstillet til ministeriet, at der gives Dem sammen med enkelte andre gamle soranere anledning til en forhandling med ministeriet angående valg af byggeplads for en ny alumnatsafdeling ved Sorø Akademis Skole, forinden endelig bestemmelse træffes angående byggepladsens udvælgelse.

I anledning heraf skal ministeriet herved meddele, at spørgsmålet om placeringen af den nye alumnatsbygning har været genstand for gentagne, indgående overvejelser såvel i ministeriet som tidligere i de af ministeriet nedsatte konkurrenceudvalg og byggeudvalg, og at disse overvejelser stedse har ført til, at man, samtlige forhold taget i betragtning, har fastholdt vestsiden af »Store Plads« som den bedst egnede plads for den nye alumnatsbygning.

Ministeriet værdsætter den interesse for Sorø Akademis anliggender, som Soransk Samfund også ved denne lejlighed har givet udtryk for, men man finder det ikke antageligt, at der ved en forhandling med samfundet kan fremkomme synspunkter, som ikke allerede er indgået i de tidligere overvejelser, eller som har en sådan vægt eller entydighed, at de med rimelighed kan forventes at føre til en ændring af det af ministeriet truffne valg.

Det bemærkes, at det såvel for ministeriet som for de med byggeplanerne i øvrigt beskæftigede vil være magtpåliggende, at der ved den nærmere udformning af det antagne konkurrenceprojekt ofres den største opmærksomhed på, at den nye alumnatsbygning på en æstetisk tilfredsstillende måde kan indgå i den værdifulde del af akademiets arkitektur og omgivelser, og at ministeriet

i øvrigt har sin opmærksomhed henvendt på mulighederne for i forbindelse med alumnatsbyggeriet at søge gennemført sådanne ændringer i den forhåndenværende bebyggelse på »Store Plads« og pladsens udseende, som kan bidrage til, at pladsen på værdig måde kommer til at præge indtrykket af Sorø Akademi.

*Jørgen Jørgensen.*

*| Eiler Mogensen.*

## Om Soransk Samfunds årsfest m. m.

Efter forlængst overstået generalforsamling, overordentlig ditto, påfølgende agurketid, og med en vis aktualitet i den sig nærmende sæson med håb om stigende gammelsoransk aktivitet — også i foreningsmæssig henseende — med naturlig forventning om større interesse fra læsernes side, kunne der måske være anledning til at beskæftige sig med vor ældre Soranerkammerat, læge Kjartan Effersøes indlæg i maj-nummeret, hvori han fremsatte nogle interessante kommentarer til Soransk Samfunds virke, specielt rusfesten.

Jeg kan i modsætning til forfatteren af omtalte indlæg tilslutte mig tanken om, at man inviterer damer med til den årlige fest — og når jeg skitserer, hvorledes jeg mener det vil kunne lade sig gennemføre, også med henblik på økonomien, er jeg forberedt på de forfærdeligste følger i retning af typiske soranske verbale udskejelser.

Men jeg løber alligevel risikoen ved at foreslå arrangementet delt i to afdelinger:

### I. Den seriøse afdeling

med velkomst ved formanden, kantate og festtale, eventuelt (hvis man ikke kan blive fri) jubilar- og rustale — men så heller ikke flere taler den aften!

### II. Den muntre afdeling,

der forsødes ved damernes ankomst, og så spilles der op til dans. Problemerne hvad damer angår, klarer man ved at ophøre med den specielle ungdomsaften, som lægges ind under rusfesten som en del af program II i ovennævnte forslag, for er der unge damer i tilstrækkeligt antal til ungdomsaften, vil der ganske automatisk også være det efter »reformen«.

Hvad fortæringen angår, så vil man (som også foreslået af flere ved drøftelsen efter generalforsamlingen) kunne servere noget let, f. eks. skildpadde og en dessert under afdeling I og kaffe og forfriskninger under afdeling II; nedskæringerne i udgifterne må kunne dække fortæringen i afdeling II. incl. damerne.

## GAMMELSORANER FODBOLDKAMPEN

Søndag den 31. august 1958

Det blev en såre begivenhedsrig dag, desværre for en del med negativt fortegn. Heldigvis indeholdt dagen også noget positivt: bekendtskabet med skolens nye rektor, Arne Østergaard, gammelsoraner, der var vendt tilbage for at blive.

Sidste års debutant, Sven Andersen, var på ferie, hvilket gav Ib Nørgaard en chance for come back. Desuden var der sket det chokerende, at de forhen så faste klakører, Borch & Cronc, havde trukket sig tilbage fra bordets glæder for at overlade pladsen til folk, hos hvem også benene havde gjort en indsats. Dette gav mulighed for at invitere en reserve og en pensioneret gammelholdsspiller med. De udvalgte blev hhv. Kjeld Nyegaard (s. 45), i sin tid en skrap højre wing, og Børge Laursen, der mangen gang har hjulpet Torben ud af klemmen, når der manglede folk.

Kl. 10 mødtes vi til frokosten, hvor rektor Østergaard bød velkommen til det første hold gammelsoranere han modtog i sit nye embede. Rektor havde allerede fornemmet, at arrangementet var velordnet, fra skolens side kunne man til gengæld byde på et bord, der var veldækket. Bang takkede for velkomsten og bød rektor velkommen tilbage, omtalte det traditionelle ved disse fodboldkampe, som næste år har 25-års jubilæum, bød desuden Nyegaard velkommen, og bad holddeltagerne rejse sig og præsentere sig for rektor.

Ved middagen bød rektor atter velkommen til os gamle soranere og håbede, at dagen ville blive værd at mindes — også for de nuværende elever. Automatisk gik vi derefter op til kaffen med de fede cigarrer, men oh skræk: Grønne sal var tom, der var sat minus ved dette hyggelige arrangement. Hvorfor vidste ingen, heller ikke rektor, der jo først var ved at lære, hvordan en sådan fodboldsøndag forløb. Heldigvis viste det sig, at det kunne overleves.

Kampen skulle således være vundet på forhånd, pusten blev ikke taget fra de gamle og skoleholdet var på to pladser nær splinternyt og endnu ikke sammenspillet. Imidlertid fandt nogle stykker ud af, at så kunne man da gå ned at træne! Med andre ord: de holdivrige løb sig trætte før kampen. Nå, vi klarede det sådan nogenlunde, drengene vandt kun med 4—3 efter 2—1 i første halvleg. I lang tid gik det frem og tilbage — og op, når blæsten tog bolden — uden

Må jeg endelig fremsætte et forslag med henblik på en mulig forøgelse af deltagerantallet ved arrangementerne iøvrigt: Mobilisering af »Frivillige«, et repræsentantskab om man vil, til ved bestyrelsens medvirken at »canvasse« hovedsagelig deres egne årgange, med den tanke at genoplive disse soransk set døde sjæle. Der skulle være en fair chance, ikke mindst i forbindelse med 10 - 15 - 20 o.s.v. års jubilæer.

*M. J.*

at give bonus til nogen side. Endelig efter 20 minutters spil lavede skoleholdet selvmål efter et glimrende forarbejde af Sund. Et par minutter senere blev der, uvist af hvilken grund, dømt straffe mod os, hvilket imidlertid gik i skyerne, hvorpå vi åndede lettede op. Derefter sattes i hurtigt tempo to mål ind hos os, så vi kom bagud. I 2. halvleg lavede Ib et glimrende gennembrud, og kort efter scorede topscoreren Poul P. sit mål nr. 22, men det var åbenbart ikke nok til sejren. Vi spillede ellers pænt, men drengene spillede ualmindelig fint med gode skift og glimtvis lækker boldbehandling. Deres målmand var dristig og pågående, deres venstre wing meget vaks, hvorimod vores (Tjavs) blev sultet, så han ikke fik lejlighed til at få scoret. Morgils viste sig fra sin bedste side, mens det lykkedes Visti engang imellem at komme i vejen for holden.

Dagens andet minus åbenbares ved tilbagekomsten til omklædningslokalet. Uheldige omstændigheder havde gjort, at der ikke var blevet låst, hvilket havde været for stor en fristelse for ukendte besøgende, der havde fjernet et par ure og nogle hundrede kroner fra forskellige jakkelommer. Kriminalpolitiet blev tilkaldt, men kunne ikke gøre andet end at notere det savnede op; der havde netop været byfest, og de havde arbejdet hele natten med diverse indbrud og tyverier. Vi erfarede således, at man kan aldrig være for forsigtig.

Lidt matte gik vi ind til kaffen, hvor Bang takkede for den fair spillede kamp og overrakte en splinterny kugle, for hvilken holdanføreren takkede. Visti mente at kunne erindre, at ingen aktive spillere før havde takket skolen, hvorfor han ville gøre det, hvilket gav os anledning til at lære drengene, hvordan man afleverer tre taktfaste hurraer.

Derefter gik vi hver til sit og nogle til Parnas, hvilket gav Hans anledning til at notere det positive ved sit tab, idet han kunne i hvert fald ikke give en omgang!

I de næste 11 måneder bestiller vi ikke andet end at glæde os til vort 25-års jubilæum. Det må da blive en festdag!

sem.

## † DØDSFALD †

Efter nogle års sygelighed døde tandlæge *Svend Odder*, Ålborg, den 27. maj. Svend Odder var født den 7. juni 1888 i Fredericia som søn af generalmajor L. J. M. Odder og hustru Sophie, f. Locher, kom på Sorø 1904 og udgik 1907 med studentereksamen. Efter nogle års virksomhed som officer uddannede han sig som tandlæge, tog afgang 1917, virkede 1917—19 i Lillehammer, 1919—21 i Zürich, hvorefter han åbnede praksis i Ålborg (1921). Nogen tid før sin død trak han sig tilbage fra virksomheden, men boede stadig i Ålborg. Han var en fornøjelig mand, dygtig i sit fag og meget afholdt.

\*

Til Grønlandsministeriet kom den 6. juni meddelelse om, at en dansk læge i Grønland, læge *Svend Moring* i Qutdligssat på øen Disko er død. Dr. Moring, som blev 46 år, rejste til Qutdligssat for et par år siden. Qutdligssat er Grønlands kulmineby, hvor

der brydes stenkul i en underjordisk mine, som forsyner det meste af Grønland med kul.

Dr. Moring var landmandssøn fra Ll. Skensved, han gik på Sorø 1922—29 og tog 1929 studentereksamen; 1936 tog han sin medicinske eksamen. Efter turnustjeneste ved forskellige hospitaler blev han i 1940 reservelæge ved amtssygehuset i Silkeborg, og i denne by nedsatte han sig to år senere. Sin praksis her varetog han indtil kort før han tog til Grønland. Sv. Moring døde den 5. juni og blev jordfæstet i Qutdligssat.

\*

### LÆGE P. G. HARBOE

\* 1.-11.-1865 — † 14.-7.-1958.

En af Hillerøds ældste indbyggere, læge P. G. Harboe, er død, næsten 93 år gammel. Han havde boet i Hillerød i 57 år og drev indtil 1932 en stor og meget anset praksis. Da han trak sig tilbage, var han kommet til at holde så meget af byen ved Frederiksborg Slot, at han byggede en villa på Nordstensvej og blev her for at nyde sit otium. I de mange år som aktiv læge tog han ivrig del i meget arbejde, blandt andet organisatorisk, inden for sin stand, og den fine gamle mand havde gennem årene vundet mange venner overalt, hvor han færdedes. Dr. Harboe tilhørte den kendte Skælskør-slægt. Hans fader var dampmøller og skibsreder Rasmus Brændkilde-Jens Hilfgott Harboe, moderen Olivia Sabine var født Rasmusen; han kom på Sorø 1878 og udgik 1885 med studentereksamen. 1893 blev han cand. med. Før han i 1901 kom til Hillerød, havde han praktiseret i Gilleleje; hans hustru født Holm fra Haderslev, døde 1934.

\*

### FHV. REGNSKABSCHEF H. L. TRUELSEN

\* 24.-11.-1875 — † 16.-7.-1958.

82 år gammel døde fhv. regnskabschef i Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger *Hans Ludvig Frederik Truelsen*. H. L. Truelsen, som jeg en tid efter min overtagelse af Soraner-Bladets redaktion kom i forbindelse med, var et fint menneske og en overmåde trofast og interesseret soraner; i rigtig forståelse af, at materiale til belysning af soransk skoleliv er af betydning, overlod han 1952 Samfundets arkiv en del breve, billeder, teaterplakater m. v., hvoraf noget offentliggjordes i Sor.-Bl. (Et brev fra N. I. Wamberg, 36. årg., s. 65 — Minder. I. Introduktion. II. Min Kammerduks; 37. årg., s. 74 og 111). Han var venlig, elskværdig og kultiveret at tale med, og jeg mindes den gamle kammerat med glæde. I de sidste år kneb det med helbredet, molesta senectus gjorde sig gældende.

H. L. Truelsen var midtsjællænder, født i Høed, nord for Ringsted; han fornægtede ikke sit sjællandske udspring; livet igennem gav det sjællandske hans tale et præg af tilforladelighed og rodfæstethed. Fra Sorø Akademi, hvor ham kom ind 1887, tog han 1891 præliminæreksamen og uddannedes som broderen, sparekassebogholder Carl Truelsen, Ringsted, i banken dør; her var H. L. Truelsen til 1907. Senere havde han ansættelse i den nye bank i Holbæk, derefter i Andelsbanken, dels i Århus, dels i København. Efter Københavnsbankens krak

knyttedes Truelsen til Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger; først 1918 som bogholder, senere (fra 1938) som regnskabschef; 1946 faldt han for aldersgrænsen.

H. L. Truelsen var en kyndig mand i sit fag, selvstændig i sine meninger og menneskelig. For syv år siden mistede han sin hustru, der var søster til fhv. gårdejer Kr. Andersen, Skovbygård i Tåstrup; han boede i Gentofte, hvorfra han, så længe helbredet tillod det, deltog i Soransk Samfunds sammenkomster. Et godt menneske og en god soraner er gået bort med ham, de ældre soranere vil have mange minder om ham, og jeg, den yngre, er taknemmelig over den uskrømtede interesse, han viste mig og mit arbejde.

P. Sch.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i oktober:

1. Repræsentant *Victor Gudnitz* (f. 1883), Chicago.
1. Fru *Gerda Elisabeth Møller*, f. Engsig (f. 1898). Omkr. 1940 i Næstved, g. m. sygehusinspektør H. C. Th. Møller. Nu?
1. Gårdbestyrer *Jens Chr. Finderup Hee* (f. 1898), Aisne, Frankrig.
3. Fru *Karen Margrethe Tønder*, f. Olsen (f. 1898), Nordruplund skov pr. Munkebjergby.
4. Grosserer *Jørgen Dam* (f. 1908), Rebeckavej 6, Hellerup.
5. *Lewis George Norden* (f. 1908), r. 24. Nærmere oplysninger savnes.
7. *Hans Emil Due Jeppesen* (f. 1878). Nærmere oplysninger savnes.
7. Plantageejer *Kai Esmann* (f. 1898), St. Johns, Christianssted, St. Croix.
9. Kbmd. *Carl Vald. Thomas Neergaard Jacobsen*, (f. 1908), Sorø.
10. Arkitekt *Dan Trier Fink* (f. 1908), Kronprinsessegade 32, Kbhvn. K.
17. Fhv. højesteretsdommer *Poul Chr. Poulsen* (f. 1873), Østerbrogade 44, Kbhvn. Ø.
17. Frisør *Alfred Bernhard Milvertz* (f. 1898), vistnok Sandnæs, Jæren, Norge.
17. *Ernst Gudmund Brem* (f. 1908), Omkr. 1940 arbejdsleder i Gribskovlejren pr. Maarum. Nu?
20. Pastor *Aage Georg Dahl* (f. 1893), Klostersgården, Horsens.
25. Styrmand *Jørgen Thorhild Hertz* (f. 1908), Wilkensvej 28, Kbhvn. F.
26. Handeltgartner *Troels Marstrand Zacho* (f. 1898), Gørlev.
27. *Alfred Michael Rasmussen* (f. 1878), præliminærexamen '95. Ellers?

Cand. mag. *Ib Juul* (s. 47) er pr. 1. august 1958 ansat som adjunktaspirant ved Gladsaxe gymnasium.

Under 2. september 1958 er dommer i Vestre Lands-Landsret *Helge Hoff*, R. af D., D.M., udnævnt til kommandør af Dannebrogordenen.

Ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles 100 års jubilæumsfest den 4. september på Frederiksborg rådhus promoveredes 15 æresdoktorer; blandt de 10 æresdoktorer i jordbrugsvidenskab er prof., dr. phil. *N. E. Nørlund*, tidligere chef for Geodætisk Institut.

I april vendte fuglestemme-eksperten *Carl Weismann* (r. 22) hjem fra næsten to års rejse til den anden side jordkloden. Tolv kilometer film med billeder samt seks og tyve kilometer lydband med fuglesang er udbyttet. Undersøgelsen gjaldt i første række afgørelsen af, hvilken dialekt der synges af efterkomrede år siden blev udsat i New Zealand. Han har talrige New Zealand'ske solsorters, droslers, lærkers og bogfinkers sang med hjem. Men i hvor vidt omfang den afviger fra deres europæiske fætres, vil først vise sig til næste år. Da tager Carl Weismann til England for at lytte til fuglesangen i de egne, hvorfra fuglene i sin tid blev ført til New Zealand.

Carl Weismann og hans kone har ikke alene interesseret sig for fuglene; i fem uger har de boet sammen med de indfødte maorier på New Zealand og filmet dem i hverdag og fest. Og i det nordlige Australien havde de i et par uger lejlighed til at leve sammen med den indfødte befolkning her, de såkaldte aborigines, og taget med dem ud på deres jagter med spyd og andre primitive våben. Også deres ejendommelige tilværelse har de ofret film og lydband på. Nu skal han til at kigge på det mægtige materiale, de har slæbt med hjem, og finde ud af, hvad derefter sig for fjernsyn og radio.

I „Berlingske Tidende“s serie „Sådan arbejder jeg“ finder vi atter et par udtalelser af gamle soranere. Prof. *R. Spärck* (22. maj) starter sin dag ved 6-tiden; i de rolige morgentimer dyrkes læsning eller forelæsninger forberedes, og kræver et arbejde særlig stor indsats, galer han allerede ved 4-tiden. Ikke underligt, at professoren om aftenen er ret søvngig. Arbejdsmetoden er følgende: Reflekterende spadserer professoren rundt om et bord; når sætningen er født, skrives den ned, og spadsereturen fortsættes. Denne fremgangsmåde har forøvrigt medført, at det meste af, hvad der skal på papiret, dikteres.

Radioens reportagechef, *Aksel Dahlerup* (23. maj), erklærer sarkastisk, at andre forlængst har svaret for ham: Han arbejder slet ikke eller har i hvert fald god tid! Han ønsker ikke at være bundet af skrivebordsstolen. Ofte foreslår han i stedet for konferencen på kontoret, at man mødes på en restaurant — dette rummer efter Dahlerups mening ganske vist en risiko: Skattevæsenet tror ikke, at noget menneske arbejder på restaurant — og da slet ikke på egen regning. Så det er en dyr metode. Det mest værdifulde arbejde i reportagechefens branche udføres ved tænkning, og — siges der stolt — i den henseende hviler jeg kun, når jeg sover. Tænkningens resultat sættes i form ved skrivebordet — i nattens absolutte ro.

Den 30. august rejste vor formand, landsdommer *N. V. Boeg*, med SAS til New York for at deltage i den internationale law conference på New York universitetet.

Dr. phil. *Henning Fenger* fortæller i en kronik »Rum-skulptur i en sputnik-tid« (»Politiken«, 27. maj) om abstrakt kunst på grundlag af samtaler med »Danmarks nye Thorvaldsen«, billedhuggeren Robert Jacobsen. Dr. Fenger så i den abstrakte kunst før »Kejserens nye klæder«, men han blev omvendt og fik blik for dens mange nye skønhedsværdier. Man må opdrage sig selv til at forstå, at et kunstværk ikke altid behøver »at forestille« noget. Robert Jacobsen fastslår: »Er der noget mere dramatisk end spillet mellem kurver og den rette linje?« Kunst betyder oplevelse; arbejder som Exners Amagerhønder eller Baches »De sammensvorne rider hjem fra Finderup Lade« er ikke kunst; det er natur eller litteratur, noget der er foregået. Hos f. eks. de flamske malere mærkes oplevelsen og spændingen; »de er s'gu ikke forløbere for farvefotografiet som Exner og Bache«. Kunsten afspejler tidens problemer: rum og bevægelse. Men det er eftertiden, der bestemmer, hvad der er kvalitet, hvad der er værdi. —

Denne kronik er for os mange, der er vokset op med den figurative kunst som det eneste saliggørende, interessant og tankevækkende.

Den 22. august offentliggjorde dr. Fenger efter deltagelsen i »Nordisk Sommeruniversitet« i Otnäs ved Helsingfors endnu en kronik: »Tværvidenskab i Finland« (»Politiken«): Efter en redegørelse for ovennævnte institutions virksomhed (møder mellem studenter og forskere med kolleger til fri drøftelse af fælles faglige problemer) fortælles om Finland i dag, om dets med omgivelserne fint afstemte arkitektur, om landets største arkitekt Alvar Aalto, om landets sproglige vanskeligheder, om det af nabostaten så hårdt behandlede Porkkala-område og om finnernes heroiske arbejde for at genopbygge deres land. —

Stærk rigdom på stof til rubrikken gamle Soranere og soranske Noter er årsag til, at vi først nu kan gøre opmærksom på *K. K. Steinckes* livfulde kronik »Godt at blive gammel« (»Berl. Tid.«, 31. maj). Kronikøren opererer med tre kategorier af gamle: *Pensionisten*, typen på den kronisk utilfredse, *de såkaldt lykkelige*, der i alt finder en »Guds tilskikkelse«, de livsglade; nu kun repræsenteret af et fåtal, modsat tidligere, »da Gud endnu ikke var død, det evige liv en realitet og de materielle krav til tilværelsen langt ringere«, endelig *gruppe tre*, folk behæftet med alle menneskelige skrøbeligheder eller sygdom; dette tvang dem til en forsigtig levevis, som følge af hvilken de blev i stand til at udrette mere og sove mindre, hvorved der oparbejdedes en stærkere karakter eller — med Aldous Huxleys ord — »et system af præventiv etik«. Naturligvis hører forf. til denne sidste gruppe, og for de således beskafne er det godt at blive gammel.

Ved det 20. nordiske studentermøde i Hillerød i august er en gammel ven af Den kristelige Studenterbevægelse blevet hædret på værdig vis. Den 85-årige missionær, pastor *Knud Heiberg*, tidligere Indien, er udnævnt til æresmedlem af Kristelig akademisk Forening, — en titel, som missionær Heiberg skulle være

den første til at bære, dels på grund af sin aldrig svigtende kærlighed til studenterbevægelsen under dennes mange omskiftelser, dels som et af Danmarks mest lysende eksempler på en velskoleet, akademisk udsending fra vor kirke.

Missionær Heiberg har oplevet hele den kristelige studenterbevægelses historie. Han var med på det nordiske studentermøde i Vadstena i 1895, hvor Verdensstudenterbevægelsen blev stiftet. I perioden 1899 til 1901 var han formand for studenterbevægelsen i København, og atter i 1920, under et hjemmeophold, fungerende formand under provst Hans Kochs sygdom. — I 1905 rejste missionær Heiberg til Indien, hvor han gennem et langt liv har udført et beundringsværdigt arbejde i den lutherske Arcotkirke som folkekirkens udsending gennem Det danske Missions-selskab. Men hans forhold til Danmarks kristelige Studenterbevægelse er stadig forblevet lige varmhjertet. Pastor Heiberg gik på Sorø 1886—87, men tog 1891 studentereksamen fra Roskilde katedralskole; hans brødre er pastor *H. G. Heiberg* (1864—1941), s. 82, og fhv. vicestads-læge i København *Povl Heiberg*, s. 86, der den 27. juli fyldte 90 år.

Sor.-Bl. har tidligere (40 årg., s. 119, december 1955) haft lejlighed til at omtale *Alex E. Herreborg* (r. 42), da han kåredes som »Månedens soldat« i Amerika, og da den 2. december 1955 mor og søn overraskende mødtes i det danske fjernsyn.

Siden den tid har han modtaget endnu flere æresbevisninger: Byen Santa Cruz ærede hans arbejde ved en kæmpemiddag med følgende check, og da han for nogle måneder siden forflyttedes til det amerikanske luftvåben i Tyskland, har han virket så meget for kontakten mellem de amerikanske soldater og civilbefolkningen, at hans overordnede påny udnævnte ham til »Månedens soldat« i Tyskland — og endelig vandt han for kort tid siden 3. præmie i en prisopgave, som blev udskrevet blandt de amerikanske soldater om deres job og baggrunden for det. (Sidste afsnit efter »Berl. Tid.«, 31. august).

Den 84-årige maler, greve *S. Danneskiold-Samsøe* (IV. 94, udgået af V. kl., student andetsteds 1895), hvis åndsbarne maleri af Helga den Fagres død findes på Sorø Akademi, og af hvem jeg for et par år siden på Charlottenborg havde lejlighed til at se et par billeder, der vidnede højt om den aldrende kunstners stadig levende malerøje, meddeler i »Berl. Tid., 24. august et morsomt og interessant brev fra daværende rektor *B. Hoff* (B. betyder Bartholomæus, og han kunne bære dette navn).

Udgangspunktet er fundet af en marmortavle i Civita d'Antino (1903) med en latinsk indskrift. Maleren Zahrtmann sendte kopi af indskriften til de latinkyndige i Danmark, mens D.-S. henvendte sig til rektor Hoff, der i det hele og store tydede indskriften. Han forelagde yderligere Hoff to andre spørgsmål, om Baggesen og »Galathe« (nymfen Galathea) og om betydningen af navnet Thorald. Rektor Hoffs brev indeholdt videre følgende passus: »Vil De formelde min respekt til Deres to medspisere d'herrer Nyrop og Zahrtmann. Det kan jo ikke nægtes, at skolen af og til gør sig lidt vigtig af, at de to herrer i deres grøneste ungdom har været med til at slide dens gamle trapper, selv om de formentlig ikke tillægger den

sag nogen vægt.« Til slut fortæller Hoff om alle de forandringer og forbedringer, der i de senere år har fundet sted på Sorø og ender således: »Kun den gamle fraterbrønd vil endnu stå som det gamle skabilkenhoved med trælåg, fordi de vise mænd i det særlige syn ikke kan blive enige«. Hertil knytter D.-S. følgende formodning: »Det blev Nyrop, som kom til at bygge det lille nette brøndhus over fraterbrønden. Skulle det citerede brev (Nyrop var dengang også i Civita d'Antino) have sin andel deri?«

Brevet tegner Hoff som den af alle autoriteter altid uimponerede mand, og det citerede viser hans lune- rige og kærnefulde dansk.

## SORANER-FROKOSTEN

Den 4. september 1958

Torsdagen oprandt med strålende solskin over Kongens Nytorv og gav genskin i de strålende københavnerindeøjne — hvis indehavere sommerklædte promenerede om »Krindsen« og havde besat de blomstersmykkede fortovsrestaudanter. Og varmeledningsrøderiet med sine øredøvende elektriske bore- og cementblandemaskiner var forbi. Jordvoldene og hurdlerne foran à Porta og i Lille Kongensgade var forsvundne. »Grand« var nyvasket — og Hviids Vinstue i kælderen havde fået sine hvide skilte opmalede. Alt strålede i solskinnet — selv plakatsøjlerne havde fået nye farvemættede plakater fra teatrene og biograferne, som nu åbner efterårssæsonen.

Mange af soranerne var dog vist — efter de mange og triste regnvejrsdage — taget i skoven. For det var kun en begrænset flok af trofaste, som havde fundet frem til frokosten på »Grand«.

Der var medlem af samfundets bestyrelse, cand. jur. *Bjørn Bjørnstad* (30), som for vor bortrejste formand (han var til kongres i Toronto) havde påtaget sig at præsidere ved bordet. Så kom alderspræsidenten: *Carl Utzon Buch* (fra 1899) og samtidig med ham *Niels Bonnesen* (02) ledsaget af sin søster, soraner-baldamen fra århundredets begyndelse: Fru *Anna Johannessen* (1908 fra Zahle). Hun vakte glædelig opmærksomhed blandt de ældre soranere og løb i foyeren på *Æres-Louw* (02), som hun kaldte Charles, hvad øjensynligt gjorde indtryk på ham. Endvidere så vi ingeniøren *N. H. Rasmussen* (06), grosserer *Warrer* (07) og *Ejnar Michaelsen* (21) — spørger man efter broderen *Kay* (13), siger *Æ.*: »Kan ikke komme så tidligt op«. — Arm i arm kom ingeniørerne *Kann Rasmussen* og *Kamman* (begge fra 1927), fulgt af premierløjtnant *Niels Saxtorph* (40) og et par enkelte efternølere.

Ved bordet paraderede chef-servitricen, den elskværdige frk. Selma Michelsen, som glædede gæsterne med, at dugen atter var prydet med Sorøfarvernes rødgyldne løber og de smukke bordbannere med Phønixfuglen. Man blev også kendeligt oplivet ved meddelelsen om, at dagens ret var: *Sprængt øxebryst med spidskål*. Man var lige så henrykt, som Gyldenspjæt ville have været.

*Bjørn Bjørnstad* bød velkommen og bragte en hilsen fra den fraværende formand samt motiverede skålen for vor gamle skole. (Taktfaste hurraråb). Skolen havde nu fået en soraner til rektor: *Arne*

*Østergaard* (29), en af B. B.'s samtidige. En prægtig soraner, som man ventede sig meget af. B. B. og formanden havde været i Sorø og bragt Samfundets hilsen og velkomst. Blev hjerteligt modtaget.

*Bjørnstad* mindede om, at års- og rusfesten løb af stabelen i Haandværker-Palæet den 14. oktober, og arrangementsudvalget: *Torben Madsen* (34) (formand), *Brincker* (09), *Wassiljew* (Jeff) og *Dan Ibæk* sled for tiden bravt i det med tilrettelægningen. Man stillede mod større prisbillighed samt forskellige fornøjelige overraskelser.

Dette gav anledning til en livlig diskussion ved bordet om *ruskantaten*, som enkelte fandt kedelig, hvilket bestemt modsagdes fra andet hold. Diskussionen gav *Louw* anledning til at redegøre for kantatens tilblivelseshistorie med *Olriks* og hans henvendelse i 1932 til *Aage Lind* (01). Komponisten *Ebbe Hamerik* — navnlig den sidste — måtte »klemmes mellem skjolde«, inden han gav tilsagn om at komponere melodierne. Det kostede ham store sjælekvaler, men det lykkedes jo over al måde. Kapelmester *Skalka* — dengang på d'Angleterre, hvor 70-års jubilæet fejredes — sagde til *Hamerik*, da han så partituret: »Det er dejligt, hr. komponist, men svært«. Og det første er der mange soranere, der stadig synes.

Så takkede fru *Anna Johannessen*, f. *Bonnesen* for den venlige modtagelse, hun havde mødt hos soranerne, navnlig hos sin gamle Sorø-balkavalere — ved de to sammenkomster her på »Grand«, hun havde deltaget i. Hun ville bevare mindet herom, når hun nu vendte tilbage til New York og sine børn, ledsaget af sin broder.

*Carl Buch* fortalte livligt og fornøjeligt om sine Sorø-år, herunder om sine forsøg i skøjteløb på »Flommen«, hvor han ustandselig plumpede i. »Det har jeg forresten gjort hele livet«, tilføjede han tørt.

*Ing. Kamman* efterlyste en redegørelse i »Soraner-Bladet« om alle disse forhold gennem tiderne, som havde ført til, at det før så rige Sorø Akademi nu var blevet så fattigt, at det måtte søge støtte af staten.

Dette gav *Louw* anledning til at oplyse, at afdøde kurator *Korsgaard* i 1940-erne havde holdt et foredrag (på d'Angleterre) for Soransk Samfunds medlemmer om netop det samme emne, påhørt med største interesse. *Olrik*, som da var redaktør af bladet, anmodede kurator *Korsgaard* om at udarbejde sit foredrag i artikelform. Det skete også og blev delvis optaget i bladet. Men da *Korsgaards* skrift ikke var særlig læselig, protesterede sætterne mod fortsættelse, hvis ikke manuskriptet blev tydeligere. Da *Korsgaard* fik dette forebragt, blev han fornærmet og nægtede at fuldende afhandlingen.

Men måske kan vor nuværende redaktør formå den nuværende kurator *Koch* — der skriver en let læselig håndskrift — til at fuldende den *Korsgaardske* »torso«.

I håbet herom gled vi ned på det solbeskinnede Kongens Nytorv og lovede at mødes igen på »Grand« den 2. oktober, når solen passerer meridianen.

*En anden af dem.*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Tlf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.



Fra

Til

*Fremsendes uden følgebrev:*

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal.....

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. ....

.....

Den / Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn..... kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager



Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

## HOTEL *Postgården*

### Axel Olsen

Køkkenudstyrsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt.



### SorøBeklædningsoplag

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herrøkkvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 87

### VALD, SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

### Johs. Brinck

aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

**HARALD QVIST**  
Landsretssagfører,  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

### SORØ SPARE- OG LAANEKASSE

Telf Sorø 89

## MERKUR<sup>A/s</sup>

HERMODSGADE 24

Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

**BANKEN**  
*for* **SORØ**  
**OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

### SORØ MÆLKECENTRAL

1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

### TH. C. JENSEN

SKRÆDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

### Sorø TAXA

Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63

**K. H. JENSEN**

### Otto Christiansen

*Sig det med Blomster*

Alleen 3  
Telf. 509 - 529

Sorø

*Ud i sommerlandet*

### PARNAS er sommerstedet!

HOTEL . RESTAURANT . SELSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636.

*Frede Lerche Madsen.*

*Kähler*

Korsør

### KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN  
NORDEN A/s**

Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

### MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

## Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø \*717

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 10 . OKTOBER

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

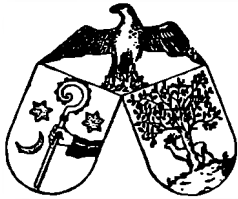
**GULDSEGL WIDESCREEEN  
TV 1902**



»Alle kan se! —  
største og  
klareste billede«.  
Kr. 2345.-

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

**FRED. JENSEN & SØN**

BRILLER - URE  
Telefon 82

★  
Sorøeremblemer

**H. HANSEN & SØN**

Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1883

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30—17 - Telf. 420-151  
Grundlagt 1917

**H. MORTENSEN & SØN**

SORØ

Sorø 75

**MENMARK**

Borgernes Hus

Byen 8000



  
**holder due**

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGÅDE 7  
KØBENHAVN Ø



*hver 5' Guldhals  
er faktisk gratis!*

Luksusøl i eksportklasse  
— og 20 øre sparet

**HARBOES BRYGGERI**



# SORANER-BLADET

OKTOBER 1958

43. AARGANG

NUMMER 10

## Personlige minder fra gymnasietiden

(Omkring 1920)

### VII

„Habe nun, ach Philosophie —“ („Faust“)

Fede Egon Birkeløv har bragt det med fra Hovedstaden. Derinde er der i visse Kredse noget, der hedder Spiritisme. Man kan komme i Forbindelse med Aander, med Afdøde, det skal være frygteligt spændende. Max har hørt noget om det samme; spændende tror han ikke, det er, det er selvfølgelig noget Pjat, men det er muligt, det kan være helt sjovt. Et trebenet Bord er nok — og rødt Lys. Eyvin ved gennem „Faust“-læsningen, at nogle af Fortidens store Mænd og Lærde, saaledes Swedenborg, har troet og paastaet, at det er muligt at komme i Forbindelse med Afdøde. Han ved, at saadanne Forsøg hører til Menneskenes mange Bestræbelser paa at trænge ind i Livets store, mystiske Hemmeligheder. Han venter sig hverken noget sjovt eller spændende, han tror heller ikke rigtigt paa det med Bordbenene, og der er ingen Afdøde, han ønsker at tale med. Men maaske man skulde forsøge. *Måske* kan man lære noget, måske kunde der være en Sandhed gemt i det ... een eller anden Sandhed ...

Der stables altsaa en lille, interesseret Kreds paa Benene eller rettere sagt: paa Stolene inde i Egons dæmpet rødtbelyste Værelse — omkring det trebenede Bord: Egon, Max, Vagn, Bjørn og Eyvin. Der er lunt og døsigt i Værelset, halv-

mørkt; alligevel er det vanskeligt at faa hele Selskabet dæmpet til Ro — hvilket jo er en absolut Nødvendighed, for at Aanderne skal indfinde sig i Bordbenene.

Der les og skubbes, pjankes og afbrydes stadig. Endelig kommer der en underlig Kommandostemning over Eyvin, og han befaler direkte Ro og Andagt. De stirrer lidt forundret, indser Nødvendigheden, falder sammen over Bordet, alle med udspilede Fingre, holdende Kontakt med Naboen pr. Lillefinger, med Fingerspidserne ganske let paa Bordpladen, Fødderne tilbagetrukne under Stolene. Atter Fnis og Skubben; Kommando: „Ro, stille!“ Derpaa Ro.

Længe Tavshed, syngende Tavshed. Derpaa Egons lidt grebne:

„Lille Bord, vis os dit Ja-Ben!“

Lang Pause. Intens Opmærksomhed mod Bordet. Tvivl. Atter Koncentration.

Da — langsomt hæver Bordets ene Ben sig i Vejret, hvorpaa det falder ned med et hastigt, haardt Stød.

Lidt Uro, Forbløffelse, enkelt Grin. Der mænes igen til Ro.

Noget efter igen Egon:

„Lille Bord, vis os dit Nej-Ben!“

Pause. Koncentration. Hastig Tankeuvished om, hvor Nej-Benet vel er.

Da — langsomt hæver sig Bordets Ben Nr. 2. Det falder hurtigt og haardt ned igen. Det er et reelt Slag i Gulvet.

Forbløffelse paany. Nu mere Andagt. Dels Spænding, dels Uro. Og saa Egon:

„Lille Bord, vis os dit Tælle-Ben!“ (Dette Ben skal Bordet — eller rettere: Aanderne — bruge til at bogstavere eventuelle Ord og Sætninger med, idet eet Slag med det Ben betyder a, to Slag b osv.)

Pause. Knap saa lang som før. Saa — Bordet løfter og sænker hurtigt sit Ben Nr. 3. — Herom kunde ingen være i Tvivl.

Dette var Indledningen. Nu skal Seancen begynde.

I det samme gaar Døren op. Inspektionshavende Lærer — for hvem Planen til Foretagendet er blevet røbet i Forvejen — kommer ind, vinker Ro og Uforstyrrethed og sætter sig hen i Kurvestolen i Krogen.

Egon: „Er der en Aand til Stede i Bordet, der vil tale med os?“

Bordets Nej-Ben slaar et Slag. Max, Vagn og Bjørn griner. Eyvin irriteret.

Eyvin overtager Ordet: „Er der en Aand i Bordet?“

Bordets Ja-Ben slaar øjeblikkeligt et haardt Slag.

Eyvin: „Hvem er du? En afdød Bekendt af en af os her i Stuen?“

Ja-Slag. Spændt Forventning. Alle har kun levende Forældre og Søkende.

Eyvin: „Af en af os ved Bordet her?“

Nej-Slag. Tableau. Læreren rækker uroligt i Stolen. Max fniser. Nedysses.

Eyvin: „En bekendt af Inspektionshavende?“

Ja-Slag, haardt. — Læreren: „Naa, naa ... Nej, det vil vi ikke høre ...“

Eyvin tyssede høfligt, men bestemt: „Lad os nu blot lige høre ...“ og til Bordet: „Hvilken Slægtning er det? Stav det for os, lille Tælle-Ben!“

Bordets Tælle-Ben begynder sit Arbejde. 20 Slag — eet Slag — 14 Slag — 20 Slag — 5 Slag, d. e.: Tante ...

Seancen afbrydes nu voldsomt og brat af Læreren: „Nej, nej, nej Tak, det er godt. Jeg vil ikke høre mere paa det Vrøvl. Jeg skal gaa. Naar I er færdige dør, kan I komme ind til mig og faa en Kop Kaffe og en Cigar!“ Gaar.

Det varer lidt, før Andagten kan vende tilbage.

Max er ved at dø af Grin: „Det var nok Snyderens gamle Tante, der vilde tale et Alvorsord med ham! Og han blev bange og stak af. Det havde jeg sgu osse gjort. Naa — skal vi ikke hellere holde op og gaa ind at faa den Cigar?“ Vagn vakler, ogsaa Bjørn er oplagt paa Cigaren. Men Egon er forarget over sligt. Der er jo endnu ikke sket noget rigtigt, navnlig har de ikke fået noget at vide om Livet efter Døden eller om deres egen Fremtid. Han proponerer Fortsættelse af Seancen.

Eyvin føler mere og mere en ejendommelig Kraft i sig. Den besætter ham, tager Magten over ham. Han sidder fastnaglet, koncentreret, adlyder den: „Stille! Paa Plads! Begynd igen!“ — De adlyder alle fire lidt tøvende, forundret. Tavshed.

Eyvin: „Er der en Aand til Stede?“ — Der svares Ja. En Dansker? Nej. Og saa videre, til det ved Hjælp af Ja- og Nej-Benene, der er de nemmest benyttelige, er konstateret, at Napoleon er til Stede og ønsker at forælle hver især af dem om deres Fremtid. Bordet hopper og danser meget villigt, i livligere og livligere Tempo, med alle tre Ben. De fire andre sidder meget andægtigt og optaget, dog ikke uden Smil, alle rolige og veloplagte. Eyvin mærker det; han mærker ogsaa, at en voldsom Kraft ligesom anspænder ham indefra, ligesom strammer Muskler og Nerver til det yderste. Det næsten smerter, men giver en herlig, sejrrig Kraftfønmelse. Idet hans Tanke arbejder med, kan han jo i mange Tilfælde ikke vente noget bestemt Svar fra Bordet; men saa snart der er en Mulighed for at slutte sig til et bestemt Svar, bliver det altid det Svar, han forud har tænkt sig. — Og begiver det sig da, at det profeteres Bjørn, at han vil blive Redaktør (ikke saa mærkeligt endda; hans Far er det, han kan arve Bladet), Max skal blive rigt gift (han griner lidt), Egon skal blive ansat i Fiskeriministeriet (han havde tænkt sig noget andet; men Eyvin regnede med dette); Vagn skal dø forholdsvis ung (det virker uhyggeligt paa alle; Vagn ryster paa Hovedet og smiler lidt, at de skal gaa videre). Endelig er Turen til Eyvin.

Da farer igen Kommando- og Føreraanden (er det Napoleons?) i Eyvin:

„Inden vi gaar videre, foreslaar jeg, at vi alle rykker saa langt ud, at det kan konstateres, at ingen berører Bordet med Kroppen. Endvidere, at vi holder Hænderne og Fingrene mindst een Centimeter over Bordet og altsaa ikke berører

det“. Det vedtages, men man betvivler, at Bordet saa vil bevæge sig. Eyvin tvivler dog ikke. Man begynder.

Det viser sig under gispende Forundring, at Bordet bevæger sig lige saa godt nu som før, skønt det stadig fastslaas, at ingen rører Bordet med saa meget som en Fingerspids. Haand- og Fingerbuketten Bordet rundt er mindst een Centimeter over Bordfladen.

Napoleon fortæller, at Eyvin vil blive to gange gift, efterhaanden blive velhavende, faa fire børn, blive Præsident i „Baldur“ (sic!). Dette sidste ler alle af; det er da klart, at Bordet svarer det, for det er alle enige om. Kunde man ikke træffe den Aftale — for det hele er vel blot en Slags Tankeoverføring —, at man skal stille Spørgsmaal, som Eyvin vil være glad ved at faa Ja paa, mens de andre alle tænker og ønsker et Nej. Saa kan vi se ...

Nuvel. Egon spørger: „Bliver Eyvin Nr. 1 til næste Termin?“

Pause. Det dirrer i Bordet. Igen lang Pause. Ingen rører ved Bordet. Endelig: haardt Ja-Slag.

Stor Forbløffelse. Alle fire indrømmer at have tænkt: Nej; Eyvin tænkte: Ja.

Paa slig Vis prøves en Stund. Det viser sig, at Bordet (alias Napoleon) hele Tiden svarer det, Eyvin forud tænker og ønsker; de andre 4 sidder beskæmmede.

Endelig enes man om noget nyt. Pauserer. Eyvin tager igen Ledelsen og faar i Tale en Aand, der efter lang Tids Forløb bogstaverer sit Navn som Pierre Dubois, tidligere boende i Lille i Frankrig. — Man er forundret, ingen kender Franskmand. Yderligere oplyses hans Families Adresse i Lille: Gade, Husnummer, Etage. Mere Undren.

Endelig viser det sig, at Pierre har en Meddelelse at gøre. Den er til Bjørn. Det drejer sig om dennes Fætter, der forsvandt for et Par Aar siden i Verdenskrigen, ved Fronten i Nordfrankrig. Denne Fætter er — som man befrygtede — død. Hvis Bjørn vil skrive til Pierres Fader, François Dubois i Lille, vil han kunne faa Besked om, hvor Fætterens Grav er.

Det er uhyggeligt. Bjørn er meget grebet, ryster genert paa Hovedet. Han vil ikke have noget mere med alt det her at gøre; han tror selvfølgelig ikke paa det Vrøvl. Men rigtigt er, at Fætteren var med i Kampene omkring Lille, og at han forsvandt. Man havde haabet, han levede.

Ingen af Seancens Deltagere har paa Forhaand vidst noget om Bjørns Fætter. Bjørn selv har

## HOLBERG-FORESTILLING

På baronens fødselsdag den 3. december bliver der som sædvanlig festforestilling på Det kgl. Teater. De, der ønsker at være med, bedes henvende sig til grosserer R. E. Brincker, Malmøgade 7, Ø, senest den 29. november.

Efter forestillingen er Akademiets rektor, ledsagende lærere og gymasiaster Samfundets gæster ved en lille sammenkomst i Grand Café, Lille Kongensgade 4, 1. sal. Deltagelse står åben også for gamle sora- nere for kr. 3,— pr. kuvert, som bedes indbetalt hos grosserer Brincker. Af pladshensyn kan der højst modtages 30, hvorfor hurtig tilmelding tilrådes.

ikke et Øjeblik tænkt på ham, før Pierre Dubois talte derom. Man kender ingen Gader i Lille.

Alle er blevet grebet. Dette her, Spøgen, Grinet, er blevet til Alvor for de kloge Herrer. De beslutter at afbryde Seancen og gaa ind at faa Cigaren.

De tre gaar hurtigt. Egon og Eyvin sidder tilbage ved Bordet. De andre er, trods Betagetheden ved det sidste her, uforandrede og ganske utrættede af Begivenhederne. Eyvin er dødtræt, ligesom udmarvet, slap. Han glæder sig maaske allermest til Cigaren og Kaffen. De to rejser sig omsider. Egon gaar hen i Krogen for at hente noget, Eyvin vil forlade Egons Værelse og først gaa ind til sig selv, derpaa til Læreren. Idet han er ved at gaa ud af Døren, gør Bordet et langt, skævt Spring paa ca. 1 Meter hen i Retning af ham, derpaa staar det atter stille. Egon, der har set det, udstøder et Skrig ...

Senere viser en fransk Rejsefører med Byplan over Lille den angivne Gades Eksistens.

Et Par senere Seancer har lignende Resultat. Noget afgørende faas ikke at vide; kendetegnende for Seancerne er, at Eyvin efter hver af dem er udmattet og aandsfraværende, mens de andre er ligeglade. For dem er det stadig Spænd — trods hin Pierre-Episode. For Eyvin er det hele blevet dødelig Alvor. Han har paa Fornemelsen, at han vilde kunne faa de mærkeligste, vigtige Oplysninger, hvis han vil ... men — han vil ikke mere. En skønne Dag siger han Nej. Til stor Skuffelse for en ældre Lærer, der selv er Spiritist og har faaet den Opfattelse, at Eyvin er „et godt Medium“. Eyvin vil ikke mere.

Han vil bevare sine Kræfter. Han vil leve. Han giver sig ikke ud for at have bevist Aandernes Eksistens i et Bordben; han giver sig endnu mindre ud for at have modbevist den. Han véd ikke, om det er hans Nervekraft, der dirigerer Bordet og ved en Slags Udstraaling gaar tabt, eller om der virkelig er mystiske, ukendte Kræfter til, der virker gennem ham, til han udmattes af at være Mellemeddet. Han er dog saa klog, at han véd, at han intet derom véd. Han véd bare eet: dette Menneskepaafund er farligt for ham, skadeligt, enerverende. Og han vil leve, leve . . . Altsaa: slut.

„Helge, fhv. Yngling“.

## SORØ

Mel.: Høje Nord, friheds hjem.

Gamle Sor, fostermø'r,  
dine børn er vendt tilbage  
for at mindes skoledage,  
der har sat sig stærke spor!  
Tag da vel mod os, som ærer  
barndomshjemmets trygge favn,  
og som bærer  
dybt i hjertet, Sor, dit navn!

Lille Sor, lærdoms by,  
præget af Akademiet,  
hvor vor ungdom blev indviet  
i den gamle kirkes ly!  
Tak for klog og myndig tale,  
sympati og venskabsbånd!  
Væk af dvale  
atter vor soranske ånd!

Skønne Sor, musehjem,  
hvor naturen selv fik mæle  
gennem deres fromme sjæle,  
der på dit Parnas stod frem!  
Lad vort hjerte stundom drages  
hen til dine skoves krans  
og betages  
af de ædle musers dans!

Stille Sor, mindebo,  
med forsvundne tiders stempel  
og berømte mænds eksempel:  
Kraft og vilje, håb og tro!  
Lad de stolte minder kalde  
ny bedrifter ud af skjul,  
styrk os alle  
ved den gyldne Fønixfugl!

K. Viderø.

(I anledning af 35 års studenterjubilæet, der ikke officielt er blevet fejret, har forfatteren sendt Soraner-Bladet sin sang fra 1948 i en lidt ændret form som hilsen til gamle venner og kammerate).

## ET JUBILÆUM

W. Bähncke & Co.s Fabriker A/S.

Ved nydelsen af fast føde er det en behagelighed, at denne er vel tilberedt; dertil hører ofte et eller andet krydderi; særdeles lovprist og yndet er den inciterende sennep. Hvem har ikke fået banket ind i bevidstheden: *Intet bord uden Bähncke*. Den 17. august for 100 år siden etablerede Wilhelm Bähncke under meget beskedne forhold i en lejet kælder i Sølvgade en „Hollandsk-Dampsenneps-Fabrik“ samt i november samme år en assurancevirksomhed; denne sidste overdroges 1917 til A/S Absalon, mens sennepsfabrikken igennem de forløbne hundrede år er blevet den største i sin art her i landet. Denne fremgang beror dels på et stærkt tillidsforhold mellem firma og kunder (ikke mindst husmødrene), dels på, at man — når udviklingen krævede det — har indført tekniske forbedringer, udvidelser af fabrikken og af dens produkter, der i dag omfatter meget andet end sennep alene.

Det er just ikke for at optræde som krydderiekspert, at Soraner-Bladet dvæler ved dette jubilæum, men formodentlig vil det fornøje læserne at erfare, at den ene direktør for virksomheden, *Hugo Lehmann*, er gammel soraner, student 1933, og 1951 efter en alsidig uddannelse i ind- og udland indtrådte i selskabets direktion.

Firmaets historie og sennepens kulturhistorie kan man mere indgående studere i det udsendte smukke og fornøjelige jubilæumsskrift, hyggeligt illustreret af Poul Høyrup.

P. Sch.

## EN KAMMERDUKS

I Soraner-Bladet, september 1958, nævnes under „Soraner-Frokosten“ fru Anna Johannessen, født Bonnesen. Det åbnede for en strøm af minder, især om fru Annas mand *George Johannessen*, min kammerduks på kammer nr. 7, 1901—02.

George Johannessen var en god kammerduks, mere moden end sine 16 år. Han æggede os til at bruge vor „smule forstand“. Om drøjeri var der ikke tale.

Nr. 7 var et femkammer med Jonas Lind, Henry Hellssen, min broder Carl Lorenzen („Calle“) og undertegnede som menige medlemmer.

George Johannessens levnedsløb med ophold i England, Rusland, Canada og U.S.A. skal ikke omtales her; men kort før hans død fik jeg et brev fra ham om dengang for 53 år siden og nu, et brev, der i den grad taler brevsriveren til ære,



at jeg ikke betænker mig på at hidsætte et par citater. Han skriver ganske vist: „Mit danske er ikke så fritflydende, som det var i begyndelsen af århundredet“; men dels er der ikke noget i vejen med hans dansk, og dels er den svage amerikanske kolorit, der spores et par steder, næsten en charme mere.

Idet han takker for et brev, skriver min gamle kammerduks: „Det var, som åbnede du et vindue i mit hus, der var bleven lukket for meget længe siden. Minderne kom blæsende ind. Jeg var igen i Sorø på kamret med dig, Calle, Jonas Lind og Henry Hellssen, igen på søen, på Fægangen og Flommen, på den lille legeplads, hvor martsviolerne voksede vildt, på Kongebal. Du og jeg og drengene fra vor tid kender billedet, som — i hvert fald for mit vedkommende — er lidt af en helligdom. Det er som at gå fra gaden ind i en gammel domkirke, mens brede solstriber står på det disede, fritsvævende støv“.

„Det, der gav mig ballast og hjalp mig at holde kursen — også i dårligt vejr — uden at miste humøret, var børnelærdommen fra Danmark, fyndordene fra bibelen, Peder Syv, Holberg, molbohistorier og Danmarks historie“.

„Vor søn George, som lige var bleven færdig på college, var i hæren over 4 år ... John blev flyver i hæren. Til at begynde med var han pilot af 4-motored bombers og fløj missions over Tyskland. Vor tredje søn Neil sejlede under krigen i convoy med fragtskibe og tankers, han var i uniform i ca. 5 år. Vor yngste søn Hugh var for ung dengang, men han fik en tur i Korea, der varede næsten et år“.

„Det er tungt at sige farvel, når en søn drager i krig, høre døren smække, se hjulene begynde at rulle, se smilet på hans unge ansigt og hans vinkende hånd, se ham forsvinde over horisonten“.

„De kom alle tilbage, fire sønner og en svigersøn — uskadte. Det varede længe — meget længe, men så kom de een efter een hjem igen“.

Har ikke George Johanessen i et sådant brev sat sig selv så smukt et minde, at det fortjener at kendes blandt kammerater?

Også andre kammerdukse mindes jeg med venlige tanker: Axel Feilberg og Hannibal Peltersen fra Ødemark. Rygterne taler om tyranske kammerdukse. For så vidt rygterne taler om årene omkring århundredskiftet, taler de ikke sandt. Mon ikke de fleste af os fra dengang har et og andet at sige en gammel kammerduks tak for?

*Poul Lorenzen.*

## Medlemsaften i november

Torsdag d. 20. november kl. 20 pr. vil inspektør ved Nationalmuseet, magister *Tage E. Christiansen* underholde Soransk Samfunds medlemmer med foredrag ledsaget af lysbilleder om udgravningerne ved Pedersborg Kirke og Bjernede Rundkirke.

Efter foredraget, ca. kl. 21, serveres der i Nationalmuseets restauration 3 stk. smørrebrød, kaffe og kringle for kr. 8,— onkl. betjening.

Mødested: *Nationalmuseets foredragssal*, indgang Ny Vestergade.

Påklædning: daglig.

Deltagere i spisningen må *melde sig* til gross. *R. E. Brincker* Malmøgade 7. st. Ø, telf. Central 10725 senest tirsdag d. 18. november. Betalingen erlægges samtidig kontant, pr. check eller over postgiro 1710.

## Soranerbog af kvalitet

*H. G. Olrik:*

*Omkring Dronning Caroline Mathilde.*  
Nyt nordisk Forlag. København 1958.

I utallige afhandlinger og kronikker har *H. G. Olrik* ydet værdifulde bidrag på vidtstrakte områder af personalhistorien. Soraner-Bladets læsere har haft rig lejlighed til at nyde hans mange bidrag til Sorøs litteratur- og personalhistorie gennem de tyve år, han redigerede bladet. Kun sjældent fandt *H. G. Olrik* anledning til en samlet udgivelse over et bestemt emne; dog foreligger fra 1945 en bog *Hans Christian Andersen*, en samling undersøgelser og kroniker. Det kan, når en forsker publicerer sine arbejder spredt rundt om, være vanskeligt at danne sig en præcis forestilling om, hvad han virkelig har betydet; man hilser derfor med glæde den nu foreliggende samling afhandlinger om det interessante og hektiske tidsrum i vor historie, hvis midtpunkt var den af skæbnen så hårdt medhandlede dronning *Caroline Mathilde*.

Der er kælet for bogens udstyr; satsen virker behagelig og rolig for øjet; det matglittede tryk-papir er gedigent, et værdigt underlag for *Hakon Spliids* kønne tegninger. *H. G. Olriks* dattersøn *Jes Olrik* bør nævnes med hæder for sit store arbejde med samlingen og tilrettelæggelsen af bogen, vidnesbyrd om stærk litterær interesse



## Deltagerne i Jubilæumsfesten i Sorø juni 1958

(Studenterne årgang 1933)

*Deltagerne er fra venstre til højre:*

*Første række:* Metha Berthy, f. W. Pedersen, Jakob Højgaard, Jørgen Bransmark, Per Lorenzen.

*Anden række:* Karl Gamdrup, Thorkild Sanders, Henning Blume, Ove Juul Møller.

*Tredje række:* Hans Jørgensen, Olaf Møller Frederiksen, Niels P. Røddik, Knud Raaschou-Nielsen, Sv. O. Pontoppidan.

*Fjerde række:* Kristen Skjødt, Anna Knudsen, f. Olsen, Poul Reitzel, I. Gjedsted Christensen, Peer Kornbeck, Ellen Stoel, f. Krarup.

*Femte række:* K. A. Steffensen, G. Hallas-Møller, Fyhr Johansen, Tyge Hall, Anton Wulffsen Kjølby, Niels B. Stausholm.

*Bagest:* Ib Søndergaard, Per From Hansen.

forbundet med pietet for bedstefaderens minde.

Forud for afhandlingerne giver overbiblioteker, dr. phil. H. Topsøe-Jensen en mesterlig karakteristik af H. G. Olrik som menneske og som forsker. Efter omtale af Olriks vigtigste arbejder med betoning af det meget nye, de bragte, fremhæves fire for H. G. Olrik særlig karakteristiske egenskaber: Hans levende optagethed af og åbne sind over for de opgaver, der opfyldte ham; hans grundighed og skarpsindighed i løsningen af dem; hans evne til at fremstille sine resultater i en fængslende form — endelig: hans hjælpsomhed over for fagfæller. Vi, der har kendt H. G. Olrik, kan fuldt ud tiltræde denne karakteristik, der tillader også de yngre at få et indtryk af det rige og levende menneske H. G.

Olrik, medens den i bogens slutning meddelte fortegnelse instruktivt belyser hans alsidige produktion.

Men lad os ikke glemme bogens hovedstykke, de seks afhandlinger om Caroline Mathilde: Caroline Mathilde og Sorø Akademi — Mathildeordenen — Hofliv paa Hirschholm — Fange paa Kronborg — Aalborghus som Statsfængsel — Caroline Mathildes Afsked med Damark; læsningen af dem genkalder hos en de stunder, da man første gang stiftede bekendtskab med disse indholdsmættede, sandfærdige, grundige og velkrevne arbejder, som nu — samlede — heldigvis er blevet mere tilgængelige end før.

Gid mange vil læse dem!

*Poul Schjærff.*

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**SELANDIA**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538

# *Den helt rigtige telefonbeskedseddel!*

Hvorfor bruge tilfældige små papirlapper der let forsvinder mellem papirerne på skrivebordet, når De kan få den helt rigtige telefonbeskedseddel.



Leveres i blokke à 50 blade à 75 øre pr. blok.  
(Mindste salg 20 blokke).

**BESTIL DERES FORBRUG NU!**

**selandia**

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N  
TELEFON NORA 8538-7366



Når andeholdet skal have sit billede i „Soraner-Cricket“, skyldes det, at holdet i år har vundet den københavnsk-sjællandske A-række og dermed givet klubben ret til fra næste år at stille et hold i mellemrækken, hvor de kommende unge talenter kan prøves og spilles ind.

Billedet er taget efter kvalifikationskampen mod Nakskov, som Soranerne vandt med en halvleg og 30 points.

Stående fra v. ses: J. L. Warrer, G. Bransmark, H. Hørby (anf.), John Kjær Jørgensen, E. Hammerich Damm, J. Thomas og Knud Andersen — siddende fra v.: Klaus Kapel, Palle Lorentzen, Erik Jørgensen og Jan Koch.

Det er jo heldigt, at andeholdet kan gøre sig bemærket, når førsteholdet har valgt i år at føre en mere tilbagetrukken tilværelse som nr. 5 ud af de 9 hold i II. division.

### Små enere.

Klubaftenerne er igen i fuld gang den 1ste og 3die torsdag aften i hver måned på Gentofte Stadion.

Klubbens 5-årige stiftelsesdag den 27. oktober blev fejret hyggeligt og stilfærdigt over en kop fødselsdagschokolade på stadion.

Søndag den 17. august havde Soranerne en rigtig hyggedag, hvor 22 af klubbens spillere stillede op som „England“ mod „Australien“. Warrer og Hammerich Damm var anførere, der på god gammeldags vis valgte hold med hele flokken stillet op til beskuelse og udvælgelse. Kun trist, at Harms slog uheldigt til en bold, så den brækkede hans næseben og dermed kom til at koste ham 8 dage på amtssygehuset.

Lige så uheldig har Morgils været — om ikke mere, idet det i hans tilfælde gik ud over tænderne.

To kedelige uheld — iøvrigt de første og eneste i klubbens hidtidige tilværelse ...

## GENERALFORSAMLING

i Soranerne mandag den 17. nov. kl. 20  
i Pejsestuen på Gentofte Stadion

Vi har rigtig fået spillet *englændercricket* i år, og er klædeligt rødmende lidt smigret over, at flere engelske rejsehold har ytret ønske om at spille mod os. Det er nu nok mere vore gode engelsklærere på skolen, vi kan takke for denne ære, end rygterne om vor cricketmæssige styrke! Vi lagde for i maj mod vore værtsfolk fra Hildesheim, *Royal Horse Artillery 1st reg.*, spillede senere med et rent klubhold mod 11 gentlemen fra *Dorset Rangers* og endelig i forening med Carlo Ryhøjs kæmper imod den fine engelske rejseklub *C. C. Incogniti*. Fælles for alle disse kampe var, at de endte i en *draw*, og at vi havde nogle ualmindeligt hyggelige „trediehalvlege“ sammen med gæsterne. Der er nok af invitationer, hvis vi nogensinde skulle få råd til at lade et hold krydse Nordsøen ...

## C. C. SORANERNES ANDESPIL

— stadig second to none!

Torsdag den 6. nov. kl. 19.30  
i Studenterforeningens Kongesal  
H. C. Andersens Boulevard

Mød selv op — tag familie og venner med!

## SIDSTE CRICKETKAMP

### PÅ STORE PLADS!-?

Mangen gammel soraner vil være en besvimelse nær ved læsningen af ovenstående meddelelse, men bare, bare, bare tag det roligt —. Søndag d. 14. september spillede den årlige cricketkamp mellem skolens hold og et hold gamle soranere, og det hed sig, at det var den sidste cricketkamp på Store Plads. — Mon dog? Jordarbejdet til det nye alumnat, der skal ligge på de to tennisbaners plads, er ganske vist begyndt, men det nye stadion, der skal ligge på marken ved søen, mellem Vestergade og Søgade, er der derimod ikke rørt en finger, end sige en skovl ved; er pengene mon i det hele taget bevilget? Pladsen var i mange år et kolonihave-Eldorado, men haverne er ryddet, og marken har i år været til-sået med rug. — Der vil i allerbedste fald gå 4—5 år, inden denne nye sportplads vil kunne tages i brug, og hvad så i den mellemliggende tid —? Mon ikke Store Plads kommer til at gøre tjeneste endnu et stykke tid?

Det blev en strålende og begivenhedsrig dag, varme og solskin fra en skyfri himmel, bekendtskabet med vor nye rektor Arne Østergaard, gammel soraner, student fra 1929, sidst men ikke mindst en virkelig god cricketkamp. De unge, anført af Charles Lønholdt, viste et ypperligt spil og en god sportsånd, desuden glæder man sig jo altid over disse unges glimrende form. De tabte efter færdigspillet kamp med 1 point! Topscorer blev Ch. Lønholdt med 59 p., han vandt med rette det af de gamle soranere skænkede præmieboldtræ. Lønholdt viste sig desuden som en habil kaster, idet han tog 5 gærder for 47 p. Som kastere bør også nævnes Peter Muxoll, der tog 3 gærder for 19 p. og vandt Soransk Samfunds præmieboldtræ, endvidere Jørgen Kofoed, der tog 6 gærder for 51 p. De unge lod i det hele taget ikke til at være synderligt nervøse lige overfor det imponerende opbud af berømte veteraner. Det var virkelig et fint hold, Brincker havde fået samlet, hør blot: H. C. Bjødstrup-Jensen, Niels Blemmer (hjemme på ferie fra Britisk Øst-Afrika), Louis Bronée, Georg Brysting, formanden for „Soranerne“, selveste Helge Hørby, Aage Krebs, holdets anfører (atter i fineste form), Per Martens (stadig demon), Jørgen Moth, S. O. Petersen, L. Schrøder, Johs. Warrer. Dommerhvervet røgtes i hvide kitler af skovrider Frits Lorenzen og John Houlberg, medens Hans Joost for vistnok 25. gang førte regnskabet. — Sidney Nørgaard havde som ægte cricketer opofret sig og var taget med som reserve. — Rekvitterne var velvilligst stillet til rådighed af „Soranerne“.

Rektor Østergaard, ledsget af adjunkt Ranvig, der havde ansvaret for enkelthederne i dagens program, modtog os på stentrappen, da vi ankom ved 10-tiden, og bød os velkommen ved et stykke smørrebrød, inden kampen begyndte kl. 11,30.

Atter ved middagsbordet kl. 13,00 præsiderede rektor og gentog mere udførligt sin velkomst, beklagende at han under sin 3-årige gymnasietid på skolen havde haft alt for lidt lejlighed til rigtigt

at lære at spille cricket, en idræt, han værdsatte meget højt. — Til alles store glæde lovede rektor at ville værne om den gamle crickettradition på skolen. Brincker takkede på de „gamles“ vegne og udtalte ønsket om, at rektor måtte få lov til at opleve mange lykkelige år i embedet. Vi var glade for igen at have fået en rektor, der selv var gammel soraner, og som derfor kendte skolens behov til bunds og ville vide at værne om de traditioner, som det var værd at bevare.

Dagen sluttede med det traditionelle aftensbord, hvor de sultne kæmper og tilskuere fik deres vel-erhvervede appetit tilfredsstillet i rigt mål. — Et lille hjertesuk: desværre var måltidet anrettet i spisesalen og ikke som tilforn i den festlige grønne sal. d. c.

### Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i november:

1. Forpagter *Aage Rønholt* (f. 1888), Frederiksbergallé 74, Kbhn. V.
5. Teatermaler *Helge Erik Lund Refn* (f. 1908), Hundesøvej 2 C, Gentofte.
7. Prof., dr. phil. & theol. *Johannes Pedersen* (f. 1883), Bjerregaardsvej 13, Kbhn. Valby.
8. *Oluf Bernt Suhr Bech* (f. 1878). På Sorø 1892—95.
8. Assurandør *Niels Wissing* (f. 1893), Søndergade 28, Vejle.
9. Overlæge *Thomas Pauli Dahl* (f. 1898), Thors-havn, Færøerne.
10. Direktør *Carl Gotfred Nagel Kierulff* (f. 1893), Skt. Mikkelsgade 14, Slagelse.
10. Lærer *Erik Kaas Neergaard* (f. 1908), Strandbo Kystvej, Kalundborg.
22. *Henrik Gamst Suhr* (f. 1878). På Sorø 1891—96.
26. Overlæge *Jens Christian Rahbek* (f. 1883), Malmøgade 12, Kbhn. Ø.
26. Fhv. proprietær, grosserer *Hans Poul Tønnesen* (f. 1893), r. 1909. Adresse ukendt.
26. Plantageejer *Holger Friis* (f. 1898), Tommerup, Fyn.
27. Ekspeditionssekretær (finansministeriet) *Peter Victor Axel Feilberg* (f. 1883), Aaboulevard 86, Kbhn. N.
29. Anlægsgartner *Knud Albert Høfler* (f. 1893), Dannoch Street, Denver, Colorado, USA.
30. Maskinmester *Ove Ejler Schrøder* (f. 1908), c/o Gasbeholderen, Mørkhøj, Sydmarken, Søborg.

I lighed med ordningen i Sverige bruges med virkning fra 1. april 1958 benævnelsen rigsantikvar som samlende betegnelse for forskellige beføjelser, bl. a. stillingen som direktør for Nationalmuseet, formand for det særlige bygningssyn m. fl. Danmarks første rigsantikvar er indehaveren af ovennævnte stillinger, prof., dr. phil. *Johannes Brøndsted*. Rigsantikvaren opholder sig iøvrigt i tiden 7.—28. oktober i Rom for at studere etruskologi og deltage i en af kong Gustaf VI Adolf ledet udgravning af en etruskergravplads i Roms nærhed.

Den 1. oktober var det 25 år, siden socialreformen trådte i kraft. Som vi alle ved fra samfundskundskaben, betød reformen, at 55 love og lovbestemmelser, fremkommet på forskellige tidspunkter og uensartet opbyggede, samledes i et stort lovkompleks, forenklet og indordnet under fire hovedlove, bygget ikke som tidligere på almissesystemet, men på princippet: ret til forsørgelse. Denne betydningsfulde lovreform, populært kaldet *lex Steincke*, skyldes, som alle vil vide, vor skolefælle *K. K. Steincke*, der da også i dagene omkring den 1. oktober blev genstand for berettiget hyldest. D. 30. september var der reception i den gamle landstingssal; her priste socialminister Jul. Bomholt Steincke for hans indsats ved reformens gennemførelse, fremhævede Steinckes særlige forudsætninger for at kunne gennemføre arbejdet, men opstillede tillige fremtidsperspektiver om yderligere forenkling med nye områder, hvor hjælp tiltrængtes. (Danmarks sociale udgifter er siden Steinckes reform 1933 blevet ottedoblede, hvorfor der politisk hersker nogen divergens mellem regeringsblokken og oppositionen angående betimeligheden af fornyede udgifter — men det er en anden historie, som Kipling siger — derfor denne parentes). I sin tak bemærkede Steincke tørt, at han i 1933 blev skældt ud lige så ufortjent, som han i dag blev rost. Om aftenen den 1. oktober talte Steincke i radioen om reformen og dens historie, usaglige angreb (politisk) og anerkendelse (fra sagskundskabens side i ind- og udland). Det bemærkes, at den store fhv. kun anvente ét citat. Hyldesten fortsattes ved socialinspektørernes årsmøde i Odense med nye lovtaler af minister Bomholt. I sin svar-tale forklarede Steincke, hvorfor han var kommet til at spille så stor en rolle på sociallovgivningens område. Det skyldtes to mænd, sagde han. Den ene var *hans far*, der var skoleinspektør i Nykøbing Sj. og formand for fattigudvalget, og som ofte forklarede ham, hvor uheldige forholdene var for de fattige. Disse indtryk førte ham ind i det sociale arbejde. Den anden mand var *rektor* på Sorø Akademi, Bartholomæus Hoff, der sagde til Steincke: „Med det hoved kan du kun blive jurist!“

Blandt efterårets bognyheder vil soranere med særlig interesse imødesee en fra Munksgaard bebudet bog om Stormen på København den 11. februar 1659, skrevet af radioens reportagechef, redaktør *Aksel Dahlerup*. Allerede i 10-årsalderen vakte Dahlerups interesse for svenskekrigen, men først for halvandet år siden begyndte udarbejdelsen af den 300 sider store bog. Det har interesseret forfatteren at konstatere, at svenskekrigen med besættelse, undertrykkelse, brud på givne løfter, restriktioner, maksimalpriser osv. svarer ganske nøje til, hvad vi selv har oplevet; også de forskellige reaktioner i krigens følge: frihedskamp, sortbørs, forordninger om mørklægning, fællesskabsånden m. v. møder man den gang. Altsammen kommer det os ved den dag i dag. Aksel Dahlerup kombinerer egen fortælling om begivenheder, der har optaget ham, og de originale beretninger, der foreligger i rigt mål, men aldrig har været samlet. Den faghistoriske korrekthed

skulle være sikret ved studiet af 23 værker af forskellige historikere.

Ved et den 12. september i universitets-annekset afholdt møde stiftedes et selskab til fremme af dyrkelsen af det talte sprog: Modersmåls-Selskabet. Ifølge foreningens vedtægter søges selskabets opgaver løst dels gennem agitatorisk, dels gennem fagligt arbejde; ved foredrags- og eventuelt publikationsvirksomhed søger man at vække interesse for det talte sprogs pleje, herunder for stemmens brug, udtalen og den æstetiske fremførelse — det faglige skal dækkes ved afholdelse af medlemsmøder og ved etablering af en uddannelse og eksamen for lærere i talens æstetik. Der skal oprettes en diplom-eksamen med hovedfagene stemmedannelse, sproglyddannelse, oplæsning af prosa, poesi og drama samt frit mundtligt foredrag. Hertil knyttes forskellige støttefag. Det vil være af betydning for mange (unge digtere, skuespillere, lærere) at få virkelig indsigt på ovennævnte områder. Blandt indbyderne til dannelsen af foreningen står i første række dr. phil. *Arthur Arnholtz*, professor i foredragslære ved Københavns universitet.

Overbibliotekar *Torben Glahn*, Flensborghus bog-samling, Flensborg, har udsendt den årlige beretning om sydslesvigske biblioteks arbejde 1957—58. Af denne fremgår bl. a., at opførelsen af det nye centralbibliotek trods betydelige vanskeligheder skrider godt frem. Under udgravning af grunden stødte man på en vandåre, der giver 23 m<sup>3</sup> i timen. For at komme af med disse vandmasser har man måttet nedlægge en speciel ledning i byens hovedgade uden om kloaknettet. Det meget vand har tillige gjort jordbunden så levende, at store og vanskelige afstivningsarbejder af gamle nabohuse har måttet etableres. — I oktober 1957 er der kommet et tillæg til den vesttyske toldlovgivning, iflg. hvilket biblioteker fritages for at erlægge told af bøger, der overlades som gave. Det er grænseforeningen, der opretholder bogsamlingen, men den har yderligere fået støtte af en række sønderjyske foreninger rundt om i Danmark; danske bogforlag og enkelte dagblade overlader på fordelagtige betingelser deres publikationer til bogsamlingen, der tillige forøges ved en meget lang række boggaver.

Alt dette er idyl og fremgang. Bogudlånet er derimod gået tilbage; tilbagegangen rammer væsentlig udlånet til børn (1956/57: 34.899 — 1957/58: 32.637), mens nedgangen til voksne lånere kun udgør 802 bd. Hertil knytter overbibliotekaren følgende betragtninger:

Det er aldrig med glæde, man registrerer tilbagegang, og det er derfor naturligt, man søger at finde frem til årsagerne, prøver at vurdere tallene og se dem som led i en større sammenhæng.

Dernæst må man, for f. eks. at tage den ret store tilbagegang i udlånet til børn i Flensborg, vide, at når man ser udlånet i forhold til antallet af skolepligtige børn ved byens danske skoler, bliver resultatet, at der har været udlånt 21,9 bog pr. barn, mens der i 1950/51, da børnebiblioteket havde sit

hidtil største udlån, var 18,1 udlån pr. skoleelev. Sammenligner man det med danske centralbibliotekers udlån til børn i fjor, vil man se, at  $\frac{1}{3}$  af disse biblioteker ligger under det flensborgske udlån pr. skolepligtigt barn (heriblandt Esbjerg, Gentofte, Helsingør, Horsens, Køge, Roskilde og Aalborg). Tager man sprogforholdene i betragtning og mærker sig, at mange danske skolebørn hernede tillige låner i tyske biblioteker, hvad der er forståeligt i en tve-sproget by, synes Flensborgs placering i det samlede billede ikke ringe.

For de voksnes vedkommende svingede udlånet i danske centralbiblioteker i fjor mellem 3,6 (Kolding) og 10 (gennemsnittet lå på 6,1 pr. indbygger). For at få et sammenligningsgrundlag i Flensborg må man søge at finde frem til det danske mindretals størrelse her. Lægger man ca. 5.000 til antallet af Sydslesvigsk Forenings godt 15.200 medlemmer (idet en fjerdedel af Flensborgs befolkning iflg. officielle statistiske oplysninger er under 18 år), kommer man til det resultat, at det danske mindretal udgør ca. 20.000, altså godt og vel er på størrelse med den største af de nordslesvigske byer. Vort udlån til voksne ligger i relation til dette på 3 pr. dansk indbygger. Stadig med sprogforholdene in mente, er dette vist ikke helt dårligt.

Det store spørgsmål er, om vi har tag i det danske mindretals unge. For at få dette spørgsmål besvaret, har vi prøvet at opdele vore lånere efter alder. Undersøgelsen omfatter  $\frac{1}{3}$  af vore lånere og har givet følgende resultat:

44 % i alderen 14—24 år  
45 % i alderen 25—65 år  
11 % over 65 år.

Det er tal, der synes at pege i rigtig retning.

Maleren *Victor Haagen-Müller* åbnede den 4. oktober, efter indbydelse fra Aarhus kunstforening, en større udstilling i „Aarhus permanente“. Det er halvvejs en retrospektiv udstilling; men hovedvægten er dog lagt på de senere års værker, der præges af en række ganske små billeder; formatet muligvis betinget af, at sygdom hos kunstneren har hindret udarbejdelse i større dimensioner. Disse små billeder betegner efter kyndige dommers udtalelser et kunstnerisk højdepunkt; lyset har denne kunstner ofte dyrket og gengivet — men fra disse sidste „strømmer et lys, opfattet med samme intensitet og gengivet med samme følsomhed for farvens bittesmå nuancer som hos en Monet, en Pissarro, en Signac. Et lille hjørne af fransk farvekunst er genopstået — lysere og spinklere, men i ren dansk fortolkning“; så store ord bruger Walter Schwartz for at tolke sin beundring — Haagen-Müller har „forladt monumentalkunsten og givet sig til at afmale Vorherres natur på ganske små billeder. Walter Schwartz overlader til kunsthistorien at forklare dette omsving; psykologisk orienterede forskere vil måske operere med begrebet kompensation, *fysisk* hæmmet som kunstneren stadig er — „men“ — slutter Walter Schwartz, „hvorfor ikke lige så godt bruge det gamle ord mirakel?“

Hvis en gammel soraner skulle være interesseret i at købe *farvelitografiet „Cricketkamp i Sorø“*, kan han ringe til Nora 1130 y og få nærmere oplysninger. Billedet er indrammet.

## SORANER-FROKOSTEN

DEN 2. OKTOBER 1958

Det var stille, mildt oktober-vejr over Kongens Nytorv og nærmeste bilande. Vagtparaden havde en af sine fine dage — og alle var i godt humør. Også på „Grand“ — hvor navnlig *Louw* var eet stort smil, da to soranere (der dog ville være anonyme) just havde henvendt sig til ham og spurgt, hvordan man blev *consolidant* i „200 raske gamle soraneres stipendium“, for hvilket han jo er formand. De fik at vide, at de blot skulle købe en 5 % obligation på 200 kr. og indsende den til stipendiet. De to's motivering var bl. a. den, at det var meget beklageligt, at til dato kun 51 soranere havde meldt sig som consolidanter (målet var jo 200). Hvis blot de, der i de vanskelige første studieår havde modtaget støtte fra stipendiet, meldte sig, så var målet nået.

Så gik man — under anførsel af den fra udlandet hjemvendte formand, dommer *Boeg* — op til det med soraner-farverne smykkede bord, hvor vikarservitrice frk. *Bundholt* ventede med nogle mægtige wienerschnitzel.

Formanden bød velkommen og omtalte sin korrespondance med undervisningsministeriet om nybyggeriet på „Store Plads“, som efterhånden ingen er begejstret for. Men det er vist uafvendeligt.

Sludderen ved bordet gik livligere end vanligt, indtil redaktør *Har. Skodshøj* (21) fra Viborg fik ordet og berettede fornøjeligt om en rejse, han for Hedeselskabet fornylig havde foretaget til Irland. Han havde dér haft den glæde at træffe to udmærkede soranere. Den ene var den danske vicekonsul i Dublin *Gunnar Biering* (28) som med stor venlighed havde været Skodshøj til megen hjælp og støtte derovre. Den anden var den unge *Henrik Schaffalitzky de Muckadell* (42), der bestyrede en stor landejendom for cementfabrikkerne. Den lå i nærheden af Shannong-floden. Han gjorde et stort og brydsomt arbejde på ejendommen og havde drevet den betydelig i vejret. *Skodshøj* skulle bringe hilsen fra begge.

Vi bad ham hilse hjerteligt igen, når han skrev til Irland.

Efter at formanden havde talt fornøjeligt og instruktivt om sin rejse til Amerika og F.N. — og mindet om Samfundets forestående *årsfest*, hvortil man skulle melde sig (nu da deltagelse var blevet meget billigere) — og efter at man havde drøftet Akademiets fremtid — var kaffen drukket og cigarerne røget, og man begav sig igen ud i det milde efterår.

Vi lovede dog hinanden at ses igen *torsdag den 6. november kl. 12*. (Værten *Bang-Hansen* mumlede noget om ekstra god november-mad. Vi får se).

*En anden af dem.*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.



Fra

Til

*Fremsendes uden følgebrev:*

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den /

Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager

Bland  
**DANMARK'S**  
*i Kaffen!*

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

**HOTEL Postgaarden**

**Axel Olsen**  
Køkkenudstyrsforretning  
Slotsgade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademievipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt.



**SorøBeklædningsoplæg**  
1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Hørreekvipering. Unifor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

**HARALD QVIST**  
Landsretssagfører,  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**  
Landsretssagfører  
Nyropsgade 37. Minerva 1020  
København K.

A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S  
*P. Luhr-Henriksen*  
Direktør  
ODENSE

**BANKEN**  
*for* **SORØ**  
**OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

**SORØ MÆLKECENTRAL**  
1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

*Sorø* **TAXA**  
Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

**HOTEL KONG FREDERIK**  
SORØ  
Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63  
**K. H. JENSEN**

**Otto Christiansen**  
*Sig det med Blomster*  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
Sorø

Ud i sommerlandet  
**PARNAS** er sommerstedet!  
HOTEL . RESTAURANT . SELSKABSLOKALER  
Sorø - Telefon 636. *Frede Lerche Madsen.*

**Kähler**  
Korsør

**KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT  
NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14

**FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S**  
Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesterelssagfører  
Gothersgade 100, K.  
Minerva 5800

**Sorøegnens Andelssvineslagteri**  
Telefon Sorø \*717

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 11 . NOVEMBER

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N

## GULDSEGL WIDESCREEN TV 1902



»Alle kan se! —  
største og  
klareste billede«.  
Kr. 2345.-

NEUTROFON  
GULDSEGL

  
holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

## STAALKONTORET

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø

## Jul i Sorø 1958

er udkommet

Fås gennem enhver boghandel  
eller hos udgiveren,  
red. *Osc. Lünell*, Storgade 50,  
Sorø. Pris kr. 5,00



Hovedkontor:

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 6666



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**



# SORANER-BLADET

NOVEMBER 1958

43. AARGANG

NUMMER 11

## Tale ved Soransk Samfunds Årsfest den 14. oktober 1958

AF PROFESSOR, DR. ODONT. P. O. PEDERSEN

Hr. formand! Russer og øvrige soranerkammerater!

Det er skik — „tradition“ lyder måske bedre i soraneres, navnlig i gamle soraneres — øren, at en af Deres ældre *sodales* byder Dem velkommen til den akademiske verden, som De fleste af Dem nu indtræder i, og til dette samfund, som De alle vil finde glæde ved at tilhøre.

*Cicero* indleder sin tale *Pro Sexto Roscio Amerino*<sup>1)</sup> med at sige: „Credo ego vos, iudices, mirari, quid sit, quod, cum tot summi oratores hominesque nobilissimi sedeant, ego potissimum surrexerim, qui neque aetate neque ingenio neque auctoritate sim cum his qui sedeant, comparandus“. Han udtaler henvendt til dommerne — ligesom jeg til landsdommeren, vor ærede formand — at han tror, at de må undre sig over, at netop han, som hverken i alder, begavelse eller myndighed kan sammenlignes med de siddende, har rejst sig, mens så mange store talere og overordentlig prominente mennesker bliver siddende. I mit tilfælde, hvor det også drejer sig om en meget vanskelig sag — nemlig ungdommen — skyldes det formandens venlige indbydelse og hans overtalelsesevne, at jeg vover at tage ordet. Mit egentlige kommis-

sorium fik jeg af hr. Torben Madsen, som sagde, at man ønskede en rustale, ikke gerne over 15 minutter og helst ikke alt for kedelig. Det med de 15 minutter skal jeg forsøge at klare! Iøvrigt vil jeg præsentere mig ved at berette en fabel.<sup>2)</sup> Den har en morale, som de af dem, der tænker på at blive professorer, dekaner og rektorer, bør huske:

Once upon a time the farmyard animals decided to develop a curriculum. It was decided to have four areas of instruction — swimming, running, jumping and flying. The one which was most proficient in one area would be chairman of the department and the animal who was most proficient in all areas would be made dean.

The *duck* was first and while he could swim better than the others and fly fairly well, he couldn't run or walk for sour apples.

The *pigeon* could fly just fine and was passable at walking but couldn't swim or jump.

The *cat* was best at running and was an above average jumber, but failed in the swimming and flying tests.

The *rabbit* was tops in jumping and good in running (short sprints) but failed to qualify in the swimming and flying departments.

Obviously it was going to be easy to pick

department chairmen and just as obviously there was no one who was sufficiently proficient in all the areas to qualify as dean.

So they picked as dean the *parrot*, who wasn't very good in any department but could talk about them as if he were.

The moral of this sad story is to work hard, keep quiet and get to be very, very good in at least one field or you too might suffer the fate of the parrot.

Det hører til en rustalers pligter at give russerne gode råd med på vejen. Jeg ved meget vel, at det, som siges ved lejligheder som denne, i de flestes bevidsthed vil være bortvejret, før morgendagen gryr. Råd til ungdommen deler skæbne med finansministerielle ord om at spare op og bruge mindre. *Storm Petersen* har sagt: „Jo mere man taler om ungdommen, jo ældre bliver den“. Med sin ironi har han blokeret en god del indblanding fra vor side i *Deres* forhold; men det *er* velment — og vi tror til en lille smule nytte — når vor generation alligevel vil have lov at give Dem råd med på vejen, og vi gør det ikke — som De måske nærer mistanke om — for at tage revanche for det, vi selv som russer var udsat for i samme retning.

I enhver respektabel rustale ved dette århundredes midte advares mod fagidioti og med et vemodigt tilbageblik på fortiden hæves pegefingern mod tidens tendens til tidlig intensiv fordybelse i et lille område på bekostning af bred almen dannelse og humanistisk orientering. Dette er lige så rigtigt, som det er sagt ofte, og uden tvivl vil De, som er vokset op i et åndeligt klima som Sorø Akademis Skoles, selv være fuldt på det rene med, at teater, musik og god litteratur er åndelige rigdomskilder, som ingen student har råd til at gå ligegyldigt forbi; men søger De vor vejledning til at komme ud af det dilemma, som fagstudium plus erhvervsarbejde o. s. v. på den ene side og trangen til at lære livet at kende i alle dets mangfoldige og skønne udfoldelser på den anden side, bringer Dem i, bliver De ofte ladt i stikken og må nøjes med almindelige talemåder om nødvendigheden af ikke at forsømme Deres alment menneskelige udvikling. Af dagens debat om studietidens længde kan De se, at selv de ældre akademikere ikke har let ved at enes om, hvilken kurs man skal styre for bedst muligt at kombinere de rette åndelige vækstbetingelser med den effektivitet i studierne, som de fleste studenters økonomiske forhold i dag gør til en bydende nødvendighed.

Det kan let gå Dem sådan, at De i større eller mindre grad kommer til at foretrække livets glade tummel i storbyen for studerekammerets stille ro. I passende doser, som ikke er vane-dannende, kan dette ikke skade. Der *skal* være tid til at være forelsket, og der *er* andre former for dans end musernes omkring lampen, som er værd at betragte — endog deltage i. Men dansen om guldkalven skal De afsky! Mammomon er vor værste fjende. Translokationssangen lyder endnu i Deres øren:

„Sølv og guld det skal I ikke sanke,  
det har I aldrig lært at finde her,  
men åndens frugt, den indholdsrige tanke,  
det er den skat, I ene skal ha kær“.

Det er — som antydet — ikke min mening at opfordre Dem til at blive verdensfjerne hængehoveder eller fagidioter — tværtimod; men går De *for* lidt op i Deres fag, er samfundet, Deres universitet eller læreanstalt og Deres fremtidige stand ikke tjent med Dem, og De vil selv i det lange løb føle Dem utilstrækkelige og derfor ulykkelige og utilfredse på Deres post.

Vel er det svært at tilgodesee alt det menneskeligt udviklende under fagstudiernes hårde pres i den mest receptive alder; men desto mere er der grund til at glæde sig over og tage vare på de *fordele*, som nutidens studenter har frem for fortidens. Der *er* nemlig fordele, som selv den argeste „laudator temporis acti“ ikke kan forbise, fordele, som Hostrups student ikke havde.

En af de største af disse er vel nok de øgede muligheder for samkvem over grænserne. For 25—30 år siden — i min studentertid — var det næsten uhørt, at studenter rejste ud for at se sig om, og meget, meget sjældent fik vi besøg af fremmede studenter. Siden den 2. verdenskrigs dage er dette totalt forandret. Det er nu inden for næsten alle studenters muligheder at rejse ud i ferierne — ja, mange får allerede chancen i skoletiden. Her har De et uvurderligt aktiv — og tror De ikke, at man får nok så megen social og menneskelig forståelse af at se den engelske og belgiske minearbejder eller U.S.A.'s neger i sit eget milieu, som vi fik af de mere abstrakte diskussioner om social retfærdighed gennem tobakstagerne for 25 år siden? Det er os ældre akademikere en stor glæde at se vor studerende ungdoms scenevante færden rundt om i verden, og vi tror på, at deres indsats arm i arm med stu-



Soransk Samfunds Årsfest den 14. oktober 1958

denter af andre nationaliteter, racer og religioner vil bidrage afgørende til, at verden bliver et bedre sted at leve i, end den er i dag.

Kulminationen af tankevirksomhed og åndeligt velvære vil De finde i *forskningen* — i søgen efter ny og bedre erkendelse. Selv om det er således, at der i mange af Dem bor en potentiel forsker, som kunne komme til udfoldelse under tilstrækkelige gunstige betingelser, er der vel forholdsvis få, som får de vækstforhold, der fremelsker forskeren i egentlig forstand. Men husk så på, at videnskab langt fra alene er den tankevirksomhed, som udløses af mikroskoper, forsøgsdyr, elektroniske apparater, arkæologiske fund og andre lignende attributter. I alle fag er det afgørende at tilegne sig *den videnskabelige metode*. Alle får vi brug for at søge frem til objektiv iagttagelse, at anlægge kritisk vurdering og at foretage rationel deduktion. Lad Dem ikke dysse hen i autoritetstro, men bevar den sunde kritiske indstilling, som hører ungdommen til. At kunne tvivle — med måde, uden intolerance og selvtilfredshed

— er nyttigt for en student. Ikke alt, hvad der siges fra et kateder, er sandhed. Postulater bliver ikke til beviser, fordi det er ens lærer, som fremsætter dem.

Pallas Athene samler heldigvis ikke blot på genier. De videnskabelige fremskridts bærere er ordnet i pyramideform: Stenene i basis — de solide arbejdere i vingården uden det store vingesus — er lige så nyttige som den ene i toppen, der bærer den videnskabelige marskalstav i sit tornyster.

Den ægte forskers verden er fredfyldt og stille. Hans lod er materielle afsavn — tit også åndelige afsavn, da fordybelsen i problemerne kan kræve sin mand fuldtud. Det er interessant at se, hvordan en af naturvidenskabens store, *Charles Darwin*, analyserer sin egen åndelige udvikling, hvad angår forholdet mellem den intensive fordybelse i problemerne og andre ånds-funktioner og interesser. I sine selvbiografiske betragtninger siger *Darwin*:<sup>3)</sup>

„Jeg har sagt, at mit åndelige jeg har forandret sig gennem de sidste 20 eller 30 år især

# Soranere!

## Gør Holbergdag til Carlsbergdag!

Vi mødes onsdag den 3. december kl. 14<sup>30</sup>  
udenfor Carlsbergs hovedindgang  
Vesterfælledvej 100  
Onkel Balslev garanterer for en hyggelig tur

i en bestemt henseende. Helt op til trediveårsalderen, og endda efter denne, fandt jeg stort behag i poesi af forskellig slags, f. eks. i Miltons, Grays, Wordsworths, Coleridges og Shelleys bøger. Til og med som skoledreng kunne jeg henrykkes intensivt af Shakespeare, specielt af hans historiske skuespil. Jeg har også sagt, at malerier tidligere gav mig en vis nydelse og musik en stor nydelse. Men i de senere år kan jeg ikke udholde en eneste linie poesi. Jeg har nyligt forsøgt at læse Shakespeare og fundet det så uudholdeligt kedeligt, at jeg fik kvælningsfornemmelser. Jeg har næsten helt mistet min smag for malerier og musik. Musik forsætter mig i energisk tankearbejde over den slags, som jeg arbejder med, i stedet for at være mig en fornøjelse. Jeg har bevaret en vis smag for skønne landskaber; men disse giver mig ikke mere samme intensive nydelse, som jeg tidligere erfarede.

Dette ejendommelige og beklagelige tab af de højere æstetiske fornemmelser er desto ejendommeligere, som historiske arbejder, biografier, rejsebeskrivelser (uafhængigt af de videnskabelige fakta, de indeholder) og essayer om de forskelligste emner stadig væk interesserer mig lige så meget som før. Min psyke synes at være blevet til en slags maskine, som presser almene love ud af en stor samling fakta; men hvorfor dette har ført til en atrofi af de højere smagsfornemmelser, forstår jeg ikke.“

Måske bliver De også blandt dem, der hellere vil se en cowboy-film eller læse en kriminalroman end høre en opera eller læse en klassiker. Gudinden er strengest ved sine allertrofasteste elskere!

For en ung forsker er idérigdom ikke at foragte; men, som *Piet Hein* siger: „Kunsten er ej at få en idé, enhver kan med lethed få to;

kunsten er mellem en eller fler ganske almindelige hverdagsidéer at se, hvorfor en der er go! Idérigdom kan udmærket erstattes af udholdenhed, jernflid og evne til anstrengelser. *Ragnar Granit* skriver i sin udmærkede bog „Ung Mans Väg till Minerva“<sup>4)</sup> — som jeg varmt kan anbefale Dem at læse:

„Ju längre man tjänar Minerva, desto klarare står det för en, att konsten mindre består i att framföda idéer än i att välja och vraka bland de uppslag som arbete och eftertanke väcka, redan hos personer med en helt elementär förmåga att komma att tänka på ett och annat. Den oerfarne driver alla sine hugskott framför sig som en flock får, den erfarne inser att idéproduktionen är en detalj i forskningsarbetet, att lika litet som tio tänkbara tekniska problemlösningar ha samma värde, lika litet är detta fallet med tio hugskott. Konsten blir därför att vraka med hänsyn till att vetenskaplig verksamhet i sista hand syftar till att uppföra logiskt sammanhängande strukturer och att programmet på den grund bör följa ledande tankar.“

Og så er der de få — og lad os ønske, at denne lille skare også vil blive rekruteret blandt Dem — som uden hensyn til tid, økonomi og akademiske eller andre laurbær helliger sig videnskaben, blot fordi de ikke kan komme bort fra et sultlignende behov for at granske, undersøge, eksperimentere og finde ud af, hvad der er bagved det, de ser. Dem behøver man ikke at formane! De finder selv vej frem, og modgang virker kun stimulerende på dem. De under sig simpelthen ikke ro, før de er der!

Kære russer!

Jeg håber, at De af mine spredte bemærkninger har fornemmet, at der er to grøfter, som flankerer Deres vej fremover: Den ene er fag-idiotiets, respektive den intensive faglige fordybelses på godt og ondt. I den anden rummes alt det, som hører til livskunstnerens lette og sorgløse leg gennem tilværelsen. Nogle vil havne i den ene grøft, andre i den anden, og de fleste vil finde balance imellem dem. Det er den Gauss'ske fordelingskurve om igen. Det kan jo heller ikke nytte at ønske sig, at alle skulle blive ens. Hvor verden dog ville blive kedsommelig, hvis de blev! Men hvad enten den ene eller den anden form for åndelig skæbne bliver Deres, bliv i hvert fald *ikke* åndløse materialister. *En ærlig stræben er aldrig forgæves*. Goethe lader englene synge det i *Faust*:<sup>5)</sup>



Gerettet ist das edle Glied  
der Geisterwelt vom Bösen:  
„Wer immer strebend sich bemüht,  
den können wir erlösen.“

Velkommen til studierne og velkommen i  
Soransk Samfund som deposituri og deposi-  
turae!

*Salvete!*

*Noter.*

<sup>1)</sup> Ciceros Taler. I udvalg ved L. Høeg. 2. udgave. Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, København 1952, pag. 5.

<sup>2)</sup> Willard C. Fleming: A Fable. Journal of Dental Education vol. 19, no. 4, Nov. 1955.

<sup>3)</sup> Citeret af Ragnar Granit i „Ung Mans Väg till Minerva“. P. A. Norstedt och Söners Förlag, Stockholm, 1941, pag. 115.

<sup>4)</sup> Ragnar Granit, 1. c. pag. 32.

<sup>5)</sup> Goethes Faust. Herausgegeben von Georg Witkowski, 10. Auflage, E. J. Brill, Leiden, 1949. II. Teil, 5. Akt, pag. 382.

## DEN HOLBERGSKE STIFTELSE

# TERSLØSEGÅRD

har i mange år som interesseret medlem i sin styrelse haft den store Holberg-forsker, fhv. overbibliotekar ved Det kongelige Bibliotek, dr. phil. *Carl S. Petersen*. Han var i henhold til stiftelsens fundats af 22. maj 1917 indvalgt af undervisningsministeriet.

Ved testamente af 18. maj 1955 har han indsat stiftelsen som sin universalarving, og han er nu den 7. oktober d. å. afgået ved døden.

Overbibliotekaren har — foruden i kontanter og værdipapirer til beløb ca. 20,000 kr. (hvoraf 10,000 kr. foreløbig skal henstå til rentenydelse for hans mangeårige, trofaste husbestyrerinde) — efterladt sig en meget stor og kostbar bogsamling, som indeholder mange sjældenheder — navnlig „Holbergiana“. Samlingen har han bestemt skal bortsælges bedst mulig under vejledning og medvirken af hans ven, fhv. rigsbibliotekar, dr. phil. *Svend Dahl*. Denne har velvilligst givet tilsagn om sin hjælp, og man skønner, at bogsamlingen vil kunne indbringe mellem 40—50,000 kr.

Ved et møde den 24. oktober inden for stiftelsens styrelse hos formanden, direktør *A. Ch. Louw* (s.'02), blev medlem af forretningsudvalget, højesteretsadvokat *Jonas Bruun* (s.'29) valgt til medhjælper i *Carl S. Petersens* bo.

## ✧ LEGATER ✧

### Møllejer Frederik Jørgensen og Hustrus Legat.

En portion af ovennævnte legat er ledigt. Det kan søges af unge, fremadstræbende gamle soranere eller af andre trængende gamle soranere eller af gamle soraneres trængende enker.

Ansøgning må for at komme i betragtning indsendes til prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V., inden udgangen af januar måned 1959. *Bestyrelsen*.

### Støttefondet for gamle soraneres Efterladte.

Nogle portioner af ovennævnte legat er ledige. Kan søges af trængende efterladte efter tidligere elever på Sorø Akademis skole, og fortrinsvis af enker med umyndige børn.

Ansøgningsskema rekvireres hos prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V., og må indsendes til ham inden udgangen af januar måned 1959. *Bestyrelsen*.

### Valdemar Petersens Legat.

Fhv. handelsskoleejer og forstander Valdemar Petersens legat for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis skole med realeksamen, er ledigt, og kan søges af realister.

Fortrinsret har sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt, samt de, der agter at gå handelsvejen.

Ansøgninger må for at komme i betragtning indsendes til prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V., inden udgangen af januar måned 1959. *Bestyrelsen*.

### De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Ansøgninger om dette stipendium, der fortrinsvis kan søges af studerende dimitterede fra Sorø Akademis skole i 1957 og 1958, vil være at indgive på særlige skemaer, som udleveres ved henvendelse til stipendiebestyrelsen, adr.: Direktør *A. Ch. Louw*, „Sct. Jørgensborg“, Gl. Kongevej 1, mezz., København V.

Hertil vil ansøgningerne også være at indsende inden udgangen af december måned 1958.

En gammel soraner, speditør *Jørgen Trolle*, har tegnet sig som konsolidant til stipendiet.

Herefter er der ialt 52 konsolidanter, og stipendiet ser gerne dette antal forøget yderligere til gavn for de unge studerende.

### Overlærer SibbOrns Legat for en soraner.

Ansøgning om dette legat indsendes inden 8. december til undertegnede. Den stiles til skole-

rådet og må indeholde nøjagtige oplysninger om studium og økonomiske forhold. Ansøgeren skal for at komme i betragtning have gået mindst 3 år i Sorø Akademis skole, have bestået en afsluttende eksamen ved skolen og fortsætte sine studier under trange kår.

Arne Østergaard.

## Soransk Samfunds årsfest

DEN 14. OKTOBER

Den lille fremgang i præcist fremmøde, der kunne noteres i fjor, var kun et glimt; atter i år gav festens 104 deltagere sig til værket med den planmæssige tyve minutters forsinkelse. Ebbe Hameriks inciterende toner til ruskantaten fyldte rummet, mesterligt fremført af den åleslanke *Sverre Forchhammer* og hans kammerorkester. Da *Æres-Louw* ikke var til stede, og *Perch* havde fjælet sig længere nede i salen, måtte jeg savne den traditionelle fremhæven af, at kantaten for hver fremførelse bliver bedre og bedre (hvor ender vi?).

*Formandens* velkomsttale havde denne gang særlig adresse til skolens nye rektor Arne Østergaard, der for første gang glædede os med sin nærværelse, samt til rustaleren. Dog glemte han ikke at lade skolen leve med tre kraftige hurraer.

Prof., dr. odont. *P. O. Pedersens* rustale var en ægte akademikers kloge ord, på én gang båret af skæmt og alvor, hvilket, når det — som her — indgår en syntese, bliver til humor. Bladets læsere skal blive forskånet for det ufuldkomne og fragmentariske referat, jeg under talen grifede ned, idet professoren har været så venlig at overlade den stofhungrende redaktør talen in extenso — den kan læses forrest i bladet.

Aage Linds ruskantate dannede afslutningen på festens første afdeling; den genhørtes med glæde og bevægelse. Niels Brincker var forhindret på grund af teatertjeneste, hvorfor han havde stillet en anden kvartet, der sammen med recitatoren *Otto Mackeprang* lod også kantatens tekst komme til sin fulde ret. Formanden takkede rustaleren, dirigenten og kvartetten, idet han forsikrede, at denne — kvartetten — var mindst lige så god som Brinckers (kvartetten smilede undseligt!).

Akt II foregik i den anden sal, ved smørrebrødsbordet, der, traditionen tro, var prydet med alskens skønne blomster og lys, men til

alt held også med store opsatser, bugnende af raffineret komponeret, højt smørrebrød (godt, at der var højt til loftet), afløseren af den siden Absalons tid traditionelle gåsesteg, som man mente var for dyr, og som muligvis havde bevirket, at deltagerantallet i de sidste år var i tilbagegang. Jeg anerkender ikke Wessels påstand, „at smørrebrød er ikke mad“; dog mindedes jeg med en vis vémod gåsen, hvorfor jeg for at dulme min sorg snuppede et stykke, belagt med kød af den lækre fugl.

Denne materielle nydelse blev afbrudt af en oratorisk, idet *formanden* i hjertelige vendinger ønskede rektor Østergaard til lykke til gerningen på Sorø, takkede de unge, der altid i Soransk Samfund vil træffe kammerater, samt de tilstedeværende jubilarer, og for en sikkerheds skyld påny udbragte et leve for skolen.

Rektor *Østergaard* takkede for indbydelsen til festen, overbragte skolens hilsen til de unge og definerede derefter sin opgave som rektor at befordre, at vor gamle skole kommer til at svare til en moderne, dansk gymnasieskole. Traditionerne må naturligt og nødvendigvis i en levende skole undergå forandringer; ændringer skulle finde sted i pagt med tiden, men med hensyntagen til alt, hvad der var godt; der skulle værnes om traditionerne og gås langsomt frem. Et leve for ungdommen, de vordende gamle soranere. Rektors tale, gedigen af indhold, naturlig og hjertelig i formen, modtoges med stærkt bifald.

I modsætning til tidligere, hvor jubilarerne og dimittenderne med mer eller mindre dyster hvisken eller hule bugtalerlyde selv redegjorde for deres generalia (in casu titler), præsenterede nu formanden jubeloldingene, af hvilke der var 5 fra 1903, 10 fra 1908, 3 fra 1918 og 9 fra 1933, mens et yngre medlem af bestyrelsen diskret og formløst ved ens kuvert henlagde et etui med Samfundets guldnål. Redaktør, cand. polit. *Kay Heckscher* takkede fornøjeligt og fikst på 50 års jubilarenes vegne, og student *Niels Stage Rasmussen* tolkede de unges tak: Vi har i vort indre som soranere et vist blåt stempel; følelserne for Sorø udtrykte han — med Chr. Winther — som „min vemods søde smerte“. Vi unge ville være glade ved at indtræde i Soransk Samfund, vi skal nu danne et led i kæden.

Pludselig fik vi kanel o: punch; inspireret heraf rejste en 40 års jubilar, stadsingeniør *H. Kerstens* sig og konstaterede, at Soranerånden lever, selv i det svage led i kæden, som hans årgang repræsenterede; ved jubilæet i

sommer mødte 16 af 21 mulige. Vi har Soraner-ånden i os, fordi vi alle læser Soraner-Bladet, den månedlige opmuntring og glæde; taleren læser hver stump, annoncerne med. Et leve for bladet, rettet til dets redaktør (Red. udbrøder frit efter Holberg: For Graad jeg ikke kand/ min Tilstand her beskrive [P. Paars, 1. bog, 2. sang, vers 1], hvorfor han — mod sædvane ikke sagde noget, men benytter lejligheden her til at takke ing. Kerstens for hans følte ord; de lægger sig som bomuld om hjertet og virker inciterende i arbejdet for det kære blad).

Så talte *Mackeprang*, vi sang „Vi lystige svende“, *Mackeprang* talte atter, *Mackeprang* taler ofte og godt, og først nu opdagede jeg, at han talte i egenskab af magister bibendi. *Svend Clausen* talte, *Kay Michaelsen* talte, *Krog-Meyer* talte, og hvad de talte om, er lige så vanskeligt at gætte som dagbladenes konkurrencer for åndssvage.

Men nu må jeg bryde af; toget ventede, og det afgik ikke med planmæssig forsinkelse. Symposiet fik formodentlig det vanlige forløb — og aftenen blev en hyggelig soransk aften i „en atmosfære af hjertelighed“, som det hedder, når diplomater, der er ved at æde hverandre, mødes. Et må der dog i al spagfærdighed ankes over: at der ikke blev lejlighed til at tale med andre end dem, man var lænket til ved bordet. Man savnede lidt variation og lidt motion, eller som en læser skriftligt og mere kraftigt har udtrykt det over for mig: „Hvorfor skal man sidde klinet op ad de samme 2 mennesker hele aftenen, når der er mindst 50 andre, man gerne vil snakke lidt med?“ Bortset herfra var alt idyl.

*Poul Schjærff.*

## ✱ SORANSKE PENNE ✱

Anmeldelser af *Poul Schjærff.*

### I.

*Poul Heiberg: Spredte Erindringer fra en gammel Læges Liv.* Arne Frost-Hansens Forlag. København 1958.

Den af år gamle, men i sind unge soraner, fhv. vicedadslæge, dr. med. *Poul Heiberg* (s.'86), fyldte den 27. juli 90 år. Denne sjældne dag markerede han med udsendelsen af ovennævnte erindringsbog, et tydeligt vidnesbyrd om, at livets olie stadig brænder klart i hans indre. Klarhed og sans for systematik kendetegner dr. Heiberg; bogen er tydeligt og anskueligt opbygget i tre hovedafsnit; det første de egentlige erindringer: Barndomstiden i Sjelle præstegård, skolegang i Vemmeløv og på Sorø (en del af dette stof har tidligere været offentliggjort i Sor.-Bl.), studenterårene, de udbytterige rejser og

## Holbergforestilling

Husk at melde deltagelse til festforestillingen på Det kgl. Teater den 3. december. — Meld jer til *Bvincker*, *Malmøgade 7, Ø*, senest den 29. november. Der er plads til 30 gamle soranere ved sammenkomsten på Grand, pris kr. 3,—, beløbet bedes indbetalt hos *Brincker*.

*Meld jer flux!*

hans mangeårige virksomhed i Københavns kommunes tjeneste. Andet afsnit rummer en række skitser fra dr. Heibergs mere frie journalistiske virke; i tredje og sidste afsnit taler den eksakte forsker; her belyses hans socialt så betydningsfulde arbejde, f. eks. hans (nu højst aktuelle) studier over kostberegninger, der fik betydning under de to verdenskrige, og de af solid metodik prægede statistiske undersøgelser.

Bogen giver et indblik i en svunden tid, opfattet gennem en fin personlighed.

### II.

*K. K. Steinckes sidste bøger.*

„Lykkelig den sanger, som våren skænker — en krans af violer“, synger Hauch om de poeter, hvem publikum viser deres gunst. En sådan lykkelig — poet, kan man vel næppe kalde den store forhenværende, men — forfatter må *K. K. Steincke* være. Hans forlag trygler ham hvert år om et nyt arbejde, og selveste Tante Berlingske, hans politiske antipode, anmoder ham om kronikker. Lifligt at være så ombejlet; men det er forståeligt, thi den højt vurderede forfatter er alsidigt interesseret i det ham omgivende liv og dets problemer, som han fremlægger for sine læsere i et levende dansk.

De sidste par år har Steincke analyseret forholdet mellem de to køn; først kom *Kvinden, Kærligheden og Konen* (1955), efterfulgt af indledningsbindet *Forelsket, forlovet — og hva' så?* (1956), begge Forlaget Fremad, København. Med sin sidste bog *Slå Bremserne i* — (1958) bevæger forfatteren sig fra beskæftigelsen med individerne over til samfundet af i dag. Den første af disse tre bøger har Soraner-Bladet alt omtalt; vi henleder derfor nu særlig opmærksomheden på de to sidst udkomne. Begge er de fremgaaet af forfatterens intensive og effektive tænkning plus et lige så intensivt og effektivt studium af talrige faglige og skønlitterære værker (se de imponerende litteraturfortegnelser). Tilfælles har de tillige en fast disponeret opbygning. Jeg vil ikke tage duften af Steinckes overvejelser om forelsket, forlovet m. v. ved at referere bogens indhold, men blot pege på den overraskende kendsgerning, at forfatteren, „dog uden at være påvirket af Muhamed“, i sin justitsministertid 1924—25 har omgåedes med tanken om at legalisere flerkoneri, dels af hensyn til de mange overtallige og

utilfredsstillede kvinder, dels af hensyn til sædelighedstilstanden (se s. 58). Da der i det moderne samfund lades hånt om de til kærlighedslivet, ægteskabet og forældrefølelsen knyttede værdier, giver bogens sidste kapitel nogle anvisninger på, hvorledes både den enkelte og lovgivningen kan fremkalde en bedre tilstand.

*Slå Bremserne i . . .*, som forfatteren alt for beskedent mente burde hedde „En røst fra graven“, begynder med en dystre karakteristik af tiden og dens lidelse, *angina temporis*, hvilket er udlagt en „sygelig tilstand i retning af stadigt stigende tempo, krampagtigt jageri efter succes og materielle værdier, specielt støjapparater, samt et betændt åndsliv“ (s. 9). „De fleste har vel opnået en menneskelig eksistens, men de færreste en menneskeværdig tilværelse“ (s. 19). Forskellige forklaringer på, hvordan det er blevet således, fremsættes i kap. II, mens kap. III indeholder „Den rigtige forklaring“, og kap. IV drøfter fremtiden. „Moralen som det afgørende“ hedder kap. V. De ti bud kritiseres og reduceres til to (kap. VI): Næstekærlighed og tolerance. Man genkender fra kronikker og tidligere bøger flere af argumenterne og ræsonnementerne, men de er her indarbejdet i tidsanalysen, i et sprog, der villigt følger sig efter tankerne, en klog og levende mands tanker.

## ET TILBAGEBLIK I BLÅLYS

Av Louis E. Grandjean, Las Palmas.

Der ligger en smuk paradør ved navn „El Turco“ oppe i bjergene ved den underjordiske landsby Atalaya, hvor indbyggerne bebor de gamle stenalderhuler endnu. Her sidder jeg og drikker the og tænker på det Soraner-Blad, som kom til mig forleden. På verandaen blomstrer en pragtfuld julestjerne og en fuchsia på over 4 m svulmer av blårøde blomster. En bougainville med en lillablå kaskade av blomster giver reflexskær over verandaen. Her er sval bjergluft, ren idyl i blålig belysning.

Du har lovet Schjærff en artikel, og her er stedet til at skrive den. Om Gran Canaria? Om hulerne i Sorøskovene? Nej, det skal være om Holbergs egn, som kommer til mig i erindringsens blå lys.

Peder Nielsen kom flere gange til mig i Tersløsehus, da jeg var fårehyrde. Han var født 1870 i et sted ude ved Tersløse mejeri. Han var fhv. gårdejer og var dengang bosiddende i Næstved. Vi sad i pejsestuen i Tersløsehus foran ilden og taler om gamle dage. Peder Nielsen siger, at

det er rigtigt nok, som jeg skrev i den lille Tersløsebog, at Sorøvejen i gamle dage gik lige over Brantebjerg og at den blev ført udenom engang i 1800-tallet.

Jeg spurgte naturligvis hvad grunden var.

— Jov, det var jo det, at midt om natten så viste der sig undertiden en so med 9 røde grise, men der var også en stor, sort hund, som gik deroppe for at lede folk vild.

— Nåh, tøvede jeg, det var der vel ingen der troede på i Deres Tid?

— Na-aj, men så var der jo det, at Hans Bødker engang skulle ride med en gæst, der havde været på Kammergave — som fik al baronens jord — til Sorø og så tage begge hestene med hjem om natten. Da han kom til Brantebjerg var det bælgmørkt. Så ser han pludselig, at der sad noget på hans hest lige bag ved ham, som gav et klart, blåt skær fra sig, så at han kunne se vejen næsten som det var dag. Det blev ved med at følge Hans Bødker lige til det sted, hvor vejen drejer av til Kammergave. Men der fo'r det blå lys videre lige ud til Tersløse, hvor det vel havde hjemme . . .

— Det var vel et vættelys, som skal være blåt, udfrittede jeg.

— Jo-oh, det kunne nok tænkes, men ellers brændte der jo lys hele natten på Brantebjerg, som gjorde, at både kørende, ridende og gående kom til at gå og tosse rundt deroppe. At bakken undertiden stod på gloende pæle, det var overtro. Sct. Hans blus var der alle dage i min tid. De skrev, at navnet kom av, at bakken faldt brat av. Det kan jeg ikke rigtig tro, herude har vi altid sagt, at navnet kom av, at bjerget brændte om natten.

Jeg forsvarede så mit standpunkt og tilføjede, at fortællingen var avfødt av navnet. Men de gamle sagn var interessante. Og jeg gjorde opmærksom på, at Ludvig Holberg, der boede herude på gården i 9 sommerperioder fra 1745 til 1754 havde skrevet en epistel 379 om spøgeri, hvori det nogenlunde ordret hed:

Jeg benægter aldeles ikke spøgelse eller det man kalder gengangere. Jeg tror, at de fleste historier, som fortælles, er opdigtede eller be-drageri. Meget kan også tilskrives sygdom, blodet og indbildningen. Man lægger mærke til, at tungsindige mennesker har de fleste syn, og at feberhede ser og hører spøgelse, som forsvinder, såsnart det hæftige anfald ophører. (Jeg brugte ikke Holbergs ord paroxysmus).

Peder Nielsen nikker: Det meste er jo nok feberfantasier.

Og så fortsatte jeg med at gengive baronens mening temmelig frit: Jeg er ganske overbevist om spøgelsers existens, så jeg er enig med dem, der tror, at der er realitet deri. Men jeg kan ikke tilskrive det fanden. Jeg gentager, hvad jeg tidligere i mine skrifter har sagt, at de lærdes meninger herom er urimeligere end almuens, som anser spøgelse for at være avdøde menneskers skygge eller gengangere, fordi de spøgelse, der fortælles om, hører til på kirkegårde eller andre steder, hvor de døde er begravet. Blandt alle de meninger, som findes derom, er deres den rimeligste, som henfører sådant til astral- eller stjerneånder, som er væsener, der er imellem legeme og sjæl, og som består af luft og ild. De fleste hexe er befundet at være tungsindige mennesker.

Peder Nielsen sagde stilfærdigt, at baronen måtte have været en grumme klog mand. Ja, lige så klog, tilføjede jeg, som vore moderne sindssygelæger. Ved de mere end Holberg om de tungsindige, som vi kalder depressive, end at de har de fleste syn, som vi kalder hallucinationer.

Der var noget i dette, som havde opvarmet Peder Nielsen, og nu gav han sig til at fortælle om Herman Bangs far, der ved konfirmationen i Tersløse kirke i 1873 havde sagt de mærkeligste ting fra prædikestolen. Jeg var dengang ved at skrive min Herman Bang biografi, men kunne ikke få nogen på egnen til at rykke ud med sproget. Det var noget hedensk noget, sagde Peder Nielsen tilslut. Noget med hexen og væltingen til hendes kat.

— Det var ejendommeligt, at vi endte ved hexene, som Holberg mente var tungsindige og fyldt av fantasier, og at vi skulle over Brantebjerg, hvor vejen gik i gamle dage.

— Jah, det var pudsigt nok, svarede min hjemmelsmand. Men der var nu virkelig noget om det med det blå lys på Brantebjerg. Vætter, det var små bitte puslinger på størrelse med 10-årige drenge. De havde altid blåt lys med sig, som man påstod kunne ses under kakkellovnen, fordi vætterne eller nisserne varmede sig i askekrogen. Morild eller marild, som vi sagde i gamle dage, det var sådan lysfænomener, som også hørte trasket træ til.

Det vidste jeg lidt om. Jeg kendte fantasien om, at morilden kommer ned gennem skorstenen om natten og spørger gløderne:

„Skal vi lege i nat?“

Det var vel den morild, der legede med Hans Bødker, da han red over Brantebjerg.

Ja, ja, det kan godt være, men der var altså ingen, som kunne lide det, og det var nu grunden til, at vejen blev lagt uden om Brantebjerg.

Jeg husker, at jeg bare gentog, at det kunne jo også have været, at man helst var fri for at køre op ad bakke og ned igen, når man kunne slippe og lægge vejen udenom.

Om lidt skal jeg selv ned ad bjergvejen igen med bussen til Las Palmas og byens stærke hede. Eucalyptustræer hegner dem på store strækninger. Blå blus fra clematis og kæmpesnerler lyser fra mange havemure. Dette her er et stort Brantebjerg, som rykkede mig Tersløse nær og min fårehyrdevilværelse. For der havde det blå lys jo hjemme. Og hernede leger det blå lys næsten hver evige nat med mig ind gennem de åbne balkondøre i 26 graders varme.

Og derfor bliver dette ikke længere.

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i december:

2. Repræsentant *Gunnar Erik Max Faarup* (f. 1908).
6. Direktør *Poul Victor Løwenhjelms Kopp* (f. 1888), Hellerupvej 78, Hellerup.
6. Kontorchef *Ulrik Frederik Rosing Schow* (f. 1888), Mandalsgade 4, Kbh. Ø.
7. Chefredaktør *Leif Bøving Hendil* (f. 1898), Thorvaldsensvej 9, Kbh. V.
7. Højesteretsassistent *Erik Lett* (f. 1908), Ewaldsbakken 11, Hellerup.
8. Forf., cand. jur. *Aage Krarup Lind* (f. 1883), Skrodhøj pr. Pindstrup.
10. Politimester *Axel Theodor Børge Hebo* (f. 1888), Esbjerg.
13. Sparekassedirektør *Herluf Krog-Meyer* (f. 1893), Brodersens allé 1, Hellerup.
16. Isenkræmmer *Poul Wilh. Kaalund* (f. 1908), Rudkøbing.
17. Civilingeniør *Jens Albert Nicolai Brandt* (f. 1883), Langelinie 34, Odense.
20. Politikommissær, cand. jur. *Holger Frandsen* (f. 1908), Viggo Stuckenbergsvvej 26, Kgs. Lyngby.
24. Grosserer *Einar Lisborg* (f. 1893), Herthaland, Slagelse.
27. Viceinspektrice, frk. *Johanne Elisabeth Gram* (f. 1898), Vespervej 42, Hellerup.
30. Civilingeniør *Kaj Egede Glahn* (f. 1893), Damgade 36 A, Assens.

☆

Under 7. oktober er direktør, civilingeniør *Eduard Johan Lyngbeck* (r. '03), Vedbæk, udnævnt til ridder af Dannebrog.

Efter Undervisningsministeriets indstilling er der ved kongelig resolution af 7. oktober 1958 meddelt *Kristen Just Rahbek* afsked på grund af alder i nåde og med pension fra embedet som lektor ved Sankt Jørgens Gymnasium fra den 31. december 1958 at regne.

Efter Justitsministeriets indstilling er ved kongelig resolution af 13. oktober 1958 politimester i Politikreds nr. 64, Esbjerg Købstad m. v., *Aksel Theodor Børge Hebo* efter ansøgning på grund af alder afskediget i nåde og med pension fra udgangen af december måned 1958.

Ved kongelig resolution af 22. oktober 1958 er sektionsingeniør i 26. lønningsklasse ved Statsbanerne, cand. polyt. *Carl Johan Beck*, R. af D., DM., 3. Bane-sektion Roskilde, efter ansøgning på grund af alder afskediget i nåde og med pension.

Ved kongelig resolution af 31. oktober 1958 er bl. a. følgende lektorer udnævnt til lektorer i 26. lønningsklasse fra den 1. april 1958 at regne; ved Sorø Akademis Skole: *Marcus Pedersen, J. Damgaard Sørensen, E. Nordahl Svendsen, Luja Balslev*; ved Rungsted Statsskole: *Poul Schjærff*.

Professor Jarløvs efterfølger som overlæge ved Nørre Hospital er nu blevet udpeget. Professoren følges fra 1. september af afdelingslæge i De gamle By dr. med. *Per From Hansen* (s.'33). Dr. From Hansen har gjort en udmærket hospitals-karriere, og hans videnskabelige anseelse fremgår bl. a. af, at han ved siden af sin læge-gerning er knyttet til Københavns Universitet som lektor i intern medicin.

From Hansen har desuden interesseret sig for udforskningen af alderdomssygdommene, og på Nørre Hospital, der specielt tager sig af kronisk syge og invalider, vil hans erfaringer på dette område komme ham til nytte.

Direktør *A. Ch. Louw* (s.'02), der siden 1926 har været medlem af bestyrelsen for den gamle velgørende forening (stiftet 1862): Foreningen til at fremme Blindes Selvvirksomhed, — formand fra 1946 — er blevet valgt til formand for „De samvirkende Blindeforeninger“.

Ved Danish Luncheon Club's septemberråd i New York var landsdommer *N. V. Boeg* genstand for en særlig velkomst af formanden, direktør *Svend Jørgensen*, der fremhævede landsdommerens arbejde inden for Dansk Samvirke, der har mange medlemmer inden for klubben.

„Danmarksposten“, oktober 1958, meddeler:

*Kai Heiberg-Jürgensen*, professor i dramatisk litteratur ved universitetet i North Carolina, er kommet til Danmark for at studere og forelæse.

Jürgensen, der er 42 år, tog realeksamen fra Sorø Akademi i 1932 og rejste straks efter til familie i Montana, hvor han begyndte at læse på universitetet. Det var dramatisk kunst, der interesserede ham, og han håbede på en karriere inden for teaterverdenen. På universitetet i Montana opnåede han graden „bachelor of arts“, og så vendte han i 1937 tilbage til

Danmark. Han ville ind ved et dansk teater, men det blev kun som statist, og kort før krigsudbruddet i 1939 tog han atter til staterne, denne gang til North Carolina. Han fortsatte sine studier og blev professor ved samme universitet.

Nu er han kommet til Danmark på Fullbright lectureship og skal bo der i ni måneder.

I den tid vil han samle materiale om dansk teater, og samtidig skal han holde forelæsninger om sit teaterfakultet ved universitetet i North Carolina. Forelæsningerne skal han holde i professor *Torben Kroghs* afdeling for teaterhistorie på Københavns universitet samt på Det kongelige Teaters elevskole, Askov Højskole med flere steder.

I Sottrup centralskole i Sønderjylland afsløredes den 7. oktober en af Ny Carlsbergfondet skænket fresko. Kunstneren er Sorø-maleren *Knud Raaschou-Nielsen*, og han har valgt et motiv fra vor forhistorie: Det øjeblik, da vore forfædre i Nydam for omkring 1500 år siden hensatte Nydambåden i Nydam mose som et offer til guderne; dette skete under bøn, offerbål, nedslagning af offerheste, alt sammen virkningsfuldt levendegjort af den soranske kunstner. Nydam ligger ikke langt fra Sottrup, så det må siges at være berettiget at vælge dette emne til prydelse af skolen. Foruden af de lokale honoratiories overværedes højtideligheden (altså afsløringen af fresken, ikke hensættelsen af båden) af to af Ny Carlsbergfondets direktører, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing* og *Jørgen Styhr* samt maleren *Raaschou-Nielsen* med frue; denne sidste foretog afsløringen. Dr. Thorlacius-Ussing erklærede, at fondet i særlig grad har opmærksomheden henvendt på Sønderjylland, og karakteriserede *Raaschou-Nielsens* arbejde som en fortrinlig løsning af en kunstnerisk opgave, hvor det ikke alene drejer sig om farver, linier og former, men også om at udtrykke et åndeligt indhold. *Raaschou-Nielsen* takkede for tillid, venlighed og gæstfrihed under arbejdet i det gamle danske land og hævdede, at det havde været en herlig opgave at arbejde med.

Under stor tilstrømning af interesserede og stærkt anerkendt af de officielle opponenter, professorerne *Niels Knud Andersen* og *Hal Koch*, forsvarede pastor *Knud Banning* (s.'43) den 14. oktober sin disputats *Degnekristne* for erhvervelsen af den ret sjældne theologiske doktorgrad. *Soraner-Bladet* har tidligere (se nærværende årgang s. 16 og 57) omtalt *Knud Bannings* virksomhed som redaktør af „Kirkehistoriske Samlinger“ og bragt en redegørelse for disputatsen, der undersøger en gudelig vækkelse i Sydvestsjælland, „Det hellige Land“, og dens fornemste leder, skolelæreren *Rasmus Sørensen*, om hvem *Knud Banning* forøvrigt også har publiceret en monografi.

Opponenterne roste arbejdet stærkt, men havde dog nogle indvendinger (det må enhver opponenter med agtelse for sig selv have), præses forstod at svare og begrunde sine standpunkter, og hele handlingen formede sig som en hyggelig og bramfri sammenkomst, ikke mindst påklædningsmæssigt, hvor alle, doktoranden iberegnet, mødte i deres daglige tøj. Det var anden gang i det ærværdige

theologiske fakultets historie, at denne formastelighed fandt sted, men doktor theol.'en erklærede overfor „Berl. Aften“, at han ikke ejede en kjole og ikke ville leje en. Havde doktoranden ingen kjole, så havde dekanen, prof. Søren Holm, til gengæld influenza og feber, hvorfor præses, af hensyn til smittefare, ikke erholdt det traditionelle håndtryk.

Vicebrandchef, kaptajn, cand. polyt. *Hakon Lindhard* (r. '07) fejrede den 15. oktober 40 års jubilæum i Københavns kommunes tjeneste. Efter tjeneste i privat firma ansattes han ved Københavns sporveje; siden 1929 har han været i brandvæsenets tjeneste og siden 1954 vicebrandchef. Han har gjort sig alsidigt gældende, han har stor andel i husvagtuddannelsen, han er medstifter af Dansk Luftværnsforening og chef for brandtelegraf. Han vil endvidere være kendt for sin bog *Brandmandsliv* (1937), ikke at forveksle med „Landmandsliv“, som på underholdende og frisk måde skildrer den københavnske brandmands gerning.

Alle tiders teater-, kongres- og udstillings- og festrum har København den ære at besidde. Det er *Falkoner-Centret*, der den 11. november åbnedes for offentligheden med intet mindre end et italiensk operagæstespil fra selveste La Scala-operaen i Milano. Alt, hvad der kan opbydes af tekniske finesser, alt, hvad der kan tjene til publikums behagelighed, alt, hvad der kan kombineres af fint i farver og linier, forefindes her i lykkelig harmoni. Vi nævner i forbifarten, at Ole Hagen er kompleksets arkitekt, at I. Blicher-Hansen er dets direktør — men dvæler naturligvis med særlig behag og stolthed ved den kendsgerning, at det gigantiske byggeforetagendes direktør er vor kammerat, civilingeniør *E. J. Lyngbeck*, der her påny har bevist sin eminente dygtighed og modbevist den gamle antagelse, at „halvfjerdsindstyve er støvets år“, idet den raske olding er 72!

Til en medarbejder ved „Ekstrabladet“, der har anket over, at kosteleverne på Akademiet selv skal pudse deres sko og rede deres senge, svarer rektor Østergaard:

— Traditioner skal man bevare, hvis de er sunde og iøvrigt stemmer overens med tidens og samfundets krav. Men i dag kræver samfundet, at et ungt menneske skal kunne rede sin egen seng og pudse sine egne sko. Derfor er det vist sundt, at man allerede lærer det i skolen.

Til denne udtalelse kan tilføjes, at det ikke er stuepiger, men akademitjenerne, der tager sig af disse vanskelige opgaver. Gymnasieeleverne har selv overtaget både skopudsning og sengeredning for flere år siden, mens tjenerne indtil nu har klaret opgaverne på hovedbygningen og Vænget.

*JUL I SORØ, 6. årg., er udkommet med det sædvanlige righoldige og afvekslende indhold. Det anbefales til alle gl. soranere. Nærmere omtale i næste nummer*

## Kronikker.

„Vi i Vesten må blive villige til at se, hvor vi har udnyttet andre og lader dem sejle deres egen sø, i stedet for at værne dem og dele med dem. Vi kan bede den anden part om tilgivelse, hvor vi har fejlet, og hvor vi har forsømt noget — som menneske over for menneske“ — dette, mener legationsråd *H. Wenck*, er den første betingelse for at opnå „Et bedre forhold til nationerne i Mellemøsten“ (titlen på hans kronik i „Kr. Dagblad“, 10. september). Moralsk oprustnings principper bør praktiseres i synet på de fremmede nationer. „Alle taler om olie og strategi, men ingen taler om mennesker“.

På udsendelsesdagen (23. september) for dr. phil. *Henning Fengers* essaysamling „Europa — eller ej“ bragte „Politiken“ som kronik bogens afsluttende essay, der fremhæver individualismen og liberalismen som karakteristisk europæisk; vi ønsker i Europa at være mennesker og individer.

Om diskussionens teori og praksis, med beklagelse af, at udviklingen i vore dage har gjort de indgående diskussioner til blotte orddueller, herom skriver *K. K. Steincke* i kronikken „Diskussion eller ordduel“ („Berlingske Tidende“, 29. oktober).

„Sorø og dens blikfang“ („Sorø Folketidende“, 9. oktober) af redaktør N. Steen Jensen, der i sommer har gæstet den lille smukke by, er en begejstret hyldest til stedets rige minder og nutids idyl. Forfatteren har forstået Sorø-ånden: Natur, historie og minder i inderlig forening; læsningen virker bevægende på den, der i mange år har haft sin gerning borte fra fødebyen, men som aldrig vil kunne glemme den.

Den 13. oktober døde den 86-årige overretssagfører Jacob Galskjøt, Køge. Beslægtet med Lucie Ingemann arvede han en del af ægteparrets efterladte ejendele, hvoraf han for seks år siden skænkede Sorø amtsmuseum en særpræget rullelineal, et rejsepas og forskellige ingemannske papirer. Nu foreligger tilsagn om, at museet efter overretssagføreren også arver *Ingemanns skrivepult*.

I sit møde den 15. august vedtog finansudvalget at bevilge de første 800.000 kr. til alumnatsbyggeriet ved Sorø Akademi, og den 12. september udbødes arbejdet i licitation. Byggeriet omfatter 2.800 kvadratmeter med de fem alumnatsfløje i to etager og de fem lærerboliger i den én-etages fløj, som skal forbinde dem. Den 30. september åbnedes tilbudene, og efter at undervisningsministeriet havde færdigbehandlet dem, overdroges arbejdet til de lavestbydende, deriblandt flere lokale håndværkere.

I forbindelse med iværksættelsen af alumnatsbyggeriet har Nationalmuseet haft planer om en undersøgelse af klosterområdet i Sorø; allerede i maj bragte „Folketidende“ en omtale heraf. Arbejdsministeriet bevilgede dertil 100.000 kr., og den 29. september påbegyndtes undersøgelserne, som man ventede sig meget af; særlig håbede man at finde rester af overhofmesterens have, som Thurah i sin tid havde udarbejdet en fin plan over. Resultatet blev kun ringe; det hele er indhyllet i mystik, et anlæg har der imidlertid efter Thurahs planer været, men det er ikke lykkedes at løfte sløret — ét er

dog konstateret, at der på det terræn, hvorpå alum-  
naten snart skal rejses, ikke findes interessante lev-  
ninger fra gammel tid.

Ved kongejakten i Broby Vesterskov den 18. ok-  
tober, der begunstigedes af vejrguderne, nedlagdes  
4 ræve (et ringe antal, men Mikkel er snu!), 8  
stykker råvildt, 6 harer, 13 fasaner, 6 duer, 4 snep-  
per og en skovskade! Ved den afsluttende vildt-  
parade hilste Hans Majestæt kongen på alle skov-  
fogederne og hundeførerne. Ved taflet på Fredens-  
borg om aftenen for jagtselskabet med damer deltog  
også skovrider Fritz Lorenzen; da selskabet for  
største delen bestod af unge, var der dans efter  
taflet.

## SORANER-FROKOSTEN

DEN 6. NOVEMBER 1958

Koldt og gråt vejr. Alle gik og skuttede sig.  
„Krindsen“ var pragtfuld lisegul. Men å Portas for-  
tovsblomster hang med hovedet. Og midt i alt dette  
grå og kolde marcherede Vagtparaden frem til  
„Prins Jørgens March“ — spillet på piccolofløjter  
med buldrende trommer. Det varmede. Og de hyg-  
gelige, opvarmede lokaler på „Grand“ ventede også.  
Soranererne strømmede til fra alle sider. Det blev  
en stor Soraner-frokost.

Først arriverede *Jens Stubbe Teglbjærg* (11) af  
soranerdynastiet. Han er nummer 4 og bemærkede,  
at „han aldrig havde betalt skolepenge“. (Der ser  
man, hvor produktions-flid belønnes). Nr. 2 var  
„Æres“-*Louw* (02), og så gik det stærkt. Overlæge  
*Kindt* (10), forhen Terndrup, kom samtidig med  
den også høje og slanke *Chr. Grüner* (09), der tog  
sig venligt af studenter-jubilaren „Pip“-*Hans Elle-  
kilde* (08), de havde været sidekammerater, men  
*Grüner* blev oversidder. Dernæst dr. *Gulmann* (13)  
fra Eskildstrup sammen med *K. E. Iversen*, *Chr.  
Friis* og landsretssagfører *Henning Arup* (alle fra  
1913). Havneingeniøren *N. H. Rasmussen* og over-  
retssagfører *Langballe* (begge 1906) kom samtidig  
med ingeniøren *Edv. Suhr* (14) og *Ebbe Friis* (07).  
Af de lidt yngre årgange: *Bastue Jacobsen* (24),  
civilingeniøren *Poul Kann* (25), direktør *Gunnar  
Knudsen* (26), *Hammerich Damm* (39) og *Niels  
Saxtorph* (40). Og så var der ekspeditionssekre-  
tæren *Axel Feilberg* — alderspræsidenten fra 1900  
— kaldet „Foster Dulles“, fordi han til forveksling  
ligner U. S. A.-udenrigsministeren. Han bragte for  
resten en hilsen fra soraneren *H. V. Federspiel*  
(98), som p. t. efter et ulykkestilfælde er indlagt  
på Boserup (enstemmig tilslutning til at bede „Foster  
Dulles“ bringe genhilsen med ønske om snarlig og  
god bedring).

Imidlertid havde man indtaget det med Soraner-  
farverne festligt smykkede lange bord — der måtte  
forlænges — og vor næstformand *Svend Clausen*  
(25) bød velkommen til de mange fremmødte, også  
til sønnen *Finn* (54) — „Skipper“ kaldet; der lige  
var vendt hjem fra Shanghai.

Værten *Bang Hansen* havde holdt sit „mumlende“  
løfte fra sidst. Det var fin november-mad, den nye

overservitrice frk. *Else Jensen* — for første gang  
bistået af en mandlig „serviteur“, lydende navnet  
*Nielsen* — serverede efter sildemaden og de dug-  
gede snapse, nemlig udmærket *forloren* (næsten  
ægte) *skildpadde* med alle ingredienser og ube-  
grænset sherry til. Den gjorde fortjent lykke.

*Svend Clausen* motiverede derefter skålen for vor  
gamle skole og ønskede lykke og trivsel for den  
under den nye rektor, soraneren fra 1929 *Arne  
Østergaard*. Rektor havde stor veneration for de  
gamle traditioner, hvad også fremgik af et inter-  
view med ham i sidste nummer af skolebladet  
„Skyls“. Han syntes moralen var god mellem ele-  
verne — men de manglede „pli“. Så ikke godt ud  
at se en soraner komme slentrende med hænderne  
dybt begravede i bukselommerne. De løse rygter  
om nye uniformer havde intet på sig. Grænserne  
for *rygning* — måske tilladelse dertil på det nye  
alumnat — syntes rektor var ret flydende. *Læse-  
tiden* havde kun det formål at skaffe eleverne mere  
fritid. Adspurgt om *præfektstyre* og *elevråd* havde  
rektor udtalt, at „*Baldur*“ var anerkendt som re-  
præsenterende II og III g. Måske blev der et slags  
præfektssystem på det nye alumnat, men elevråd  
var han ikke ivrig for at indføre. Vejen til „*Baldur*“  
og mig er jo ikke lang.

Rektor ville ej „gå for hårdt frem“ — men lang-  
somt. Han regnede med at blive på Sorø resten af  
livet. — Ville ikke bytte stillingen med nogen  
anden. „Jeg har søgt den af lyst og interesse“,  
slutter rektor interview'et i „Skyls“.

Med en sådan leder har vi grundet håb om, at  
vor gamle skole går en lys og lykkelig tid i møde,  
tilføjede *Clausen*, og vi andre gav tilslutning i run-  
gende hurra-råb.

Så fortalte „*Skipper*“ om sin „Leben und Treiben“  
i Shanghai og lovede at tage hilsener fra „Soraner-  
Rigsdagen“ med til gamle soranere, han måtte løbe  
på i det nære og fjerne Østen, hvortil han med  
det første begav sig.

Dette kaldte *Stubbe Teglbjærg* og overlæge *Kindt*  
frem for at berette muntre oplevelser med tilfæl-  
dige møder med gamle soranere i det fremmede.  
*Kindt* havde truffet mange i Singapore og Bangkok  
— men engang løb han på en soraner dybt inde  
i en stor skov i Polen. De blev begge kendelig  
overraskede.

*Svend Clausen* supplerede med beretningen om de to  
gl. soranere, som havde oprettet et „Soransk Sam-  
fund“ på Java. De holdt generalforsamling hver  
juleaften, hvor de efter tur hvert år stemte den  
fungerende formand ud. S. C. tilføjede, at dette  
egenartede skolesamfund forlængst var ophørt at  
eksistere ved de to medlemmers dødelige afgang.

Og så var kaffen drukket, og med smil på læben  
og latterkluk i brystet gled vi ned ad vindeltrappen  
og ud i den kolde og grå Lille Kongensgade. Men  
forinden havde vi dog lovet at mødes igen på  
„Grand“ til julefrokost torsdag den 4. december.

En anden af dem.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Tlf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Selandia Bogtryk, København.



Fra

Til

Fremsendes uden følgebrev:

- Ifølge aftale
- I henhold til Deres brev
- Tilbagesendes med tak for lån
- Ring venligst herom, lokal\_\_\_\_\_
- Til Deres orientering
- Til godkendelse
- Deres kommentarer udbedes
- Til underskrift
- Kan beholdes
- Ønskes retur
- Check kr. \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_

Den

Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn..... kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager



Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

**HOTEL Postgaarden**

**Axel Olsen**  
Køkkenudstørsforretning  
Storegade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ · TLF. 258  
Forsendes overalt.



**SorøBeklædningsoplag**  
1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Hørrekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 67

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømremester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

**HARALD QVIST**  
Landsretssagfører,  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**  
Landsretssagfører  
Nyropsgade 37, Minerva 1020  
København V.

**MERKUR** A/S  
HERMODSGADE 24  
Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

**BANKEN**  
*for* **SORØ**  
**OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

**SORØ MÆLKECENTRAL**  
1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

**Sorø TAXA**  
Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

**HOTEL KONG FREDERIK**  
SORØ  
Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63  
**K. H. JENSEN**

**Otto Christiansen**  
*Sig det med Blomster*  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
Sorø

Ud i sommerlandet  
**PARNAS** er sommerstedet!  
HOTEL · RESTAURANT · SELSKABSLOKALER  
Sorø · Telefon 636.  
*Frede Lerche Madsen.*

**Kähler**  
Korsør

**KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT  
NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
*Førlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.*  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14

 **FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S**  
Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktor Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 100, K.  
Minerva 5800

**Sorøegnens Andelssvineslagteri**  
Telefon Sorø \*717

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

43. AARGANG 1958



NUMMER 12 . DECEMBER

dette er vort  
og værd at  
værne om



BOGTRYKKERIET SELANDIA . FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N



CASCO  
GARANTI



GULDSEGL TV 1902  
17" BORDMODEL

fremstilles nu med  
specialkonstrueret  
GULDFILTER Kr. 1995,-



Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 . Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. BRINCKER

MALMØGADE 7  
KØBENHAVN Ø



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

**FRED. JENSEN & SØN**

BRILLER - URE  
Telefon 82

★  
Sorøeremblemer

**H. HANSEN & SØN**

Malerforretning

Th. Sorø 53  
Grundlagt 1893





# SORANER-BLADET

DECEMBER 1958

43. AARGANG

NUMMER 12

## FOR 50 ÅR SIDEN

Erindringskronik af *Poul Schjærff*.

### I.

Inden dette år rinder ud, vil jeg mindes tiden for halvtreds år siden, hint mærkværdige år, hvor jeg deponerede 3: indrulleredes blandt de „danske studenter med kokarderne på“. Mine første år på Sorø skole og opdragelsesanstalt, som institutionen dengang hed, må i henseende til befindende karakteriseres som middel — jeg havde nemlig dengang rødt hår, matematik og mindreværdskomplekser. Førstnævnte prydelser forårsagede mig talrige kvaler: Nærgående hentydninger om „ild på kvisten“; med Fritz Jürgensen erkendte jeg, at „der er aldeles ikke noget forlystende ved matematik — tværtimod“ — og komplekserne: Min mangel på frejdighed og albuer bibragte mig en følelse af underlegenhed.

I IV. klasse begyndte det at lysne; matematiklæreren, soldaterkorpsets fortrinlige generalissimus, overlærer *Lauritzen*, bemærkede engang i et vidnesbyrd: „Af og til lyse øjeblikke“, hvad der kunne tyde på, at selv „en svagt begavet lærer“ (Karl Larsens definition, set fra en skoledrengs synspunkt) begyndte at få øjnene op for, hvad der boede i mig; i dansk havde vi hos overlærer *Glahn* et herligt år; vi svælgede i læsningen af folkeviser og sagaer og disses behandling i den senere litteratur. Jeg havde det indtryk, at vi egentlig ikke skulle „kunne“ noget bestemt, men blot nyde, og her lagdes grund-

laget til min uudslukkelige kærlighed til vore herlige folkeviser. Foruden matematikken var naturhistorien mig en kende ubehagelig; den lille overlærer *Zoffmanns* interesse for sommerfugle og kornsorter gav sig udslag i en række nærgående spørgsmål om enkeltheder, som jeg — det må jeg tilstå — i nogen grad manglede forudsætninger for at besvare.

Idyllen indtrådte i V. og VI. klasse; de generende fag var borte (kun forstyrrede i nogen grad den guddommeligt kedelige fysik en smule salighedstilstanden); lærere og elever opfattede gensidig hverandre som medlemmer af arten homo sapiens; kammeraternes letkøbte, halvstupide drillerier hørte op; vi havde et par hyggelige år. Det er ikke her stedet at karakterisere mine daværende lærere; det er gjort før og ville desuden tage for megen plads; dog må jeg med særlig tak og veneration nævne to: Rektor *B. Hoff*; af ånd humanist, i udtryk ofte særdeles drastisk, dertil lun og fuld af humor. Han docerede græsk, og en af vore bedste stunder i VI. klasse var lørdagen, hvor vi havde to timer i træk; den første — før frokost — hængik med studiet af Homers Odysse eller Plutaks Themistokles, medens den anden — efter frokosten — for Hoff's vedkommende udfyldtes med oplæsning om græske forfattere af

Schück's verdenslitteraturhistorie, for vort med saligt at fordøje. Nær op på siden af ham kom daværende adjunkt *Holten*, latinlæreren; han forstod fint at vinde vor fortrolighed, og uden at docere med løftet pegefinger fik han os til at interessere os for faget; i begyndelsen af skoleåret i VI. klasse gennemlæste vi således på 14 dage Cicero's Cato major, en hastighedsrekord, der måler interessen; og endnu bedre: Optaget af alt, hvad der var oppe i tiden, satte han vore hjerner i gang og forsøgte, som han sarkastisk udtrykte det, at lære os „at tænke to tanker i sammenhæng“.

Mens dette nedskrives, kaster jeg af og til et blik i en lille, kartonneret oktavbog, hvis første halvdel indeholder optegnelser af forskellige gåder, vittigheder, avisudklip o. s. v., mens anden halvdel er overgået „til et ædlere formål, idet den skal være det sted, hvor jeg vil opskrive mit bevægede livs hændelser. Med andre ord: den skal være en *dagbog*“. Dagbogen viser sig at være påbegyndt den 19. februar 1908; den slutter allerede den 29. februar, for at afløses af „en ny og bedre“, der desværre er gået tabt. Den smule, der er, karakteriserer flere af mine kammerater; den omtaler min optræden i gymnasieforeningen „Balder“, hvor jeg den 26. februar for den undrende medlemsskare holdt foredrag om „Drejers Klub“ og det 18. århundredes drikkeviser. „Balder“, hvis præsident jeg havde den ære at være i den sidste del af sæsonen, rummer for mig mange gode minder; i det røgfyldte lokale oplæstes bladet „Minerva“, hvor gymnasiets digtere red deres Pegasus; her diskuterede vi i røg og damp, mens afbryderne i sofaen mulkteredes, (her skuede fra væggen Georg Brandes' træk [rimeligvis lidt overbærende] ned over forsamlingen [hvor er det billede forøvrigt blevet af???]). Den 24. februar noterer jeg Carl Ewald's død i følgende kyniske udtryk: „Det er godt for ham, for 1) led han af tarmkræft, 2) var han ganske udskrevet“. Dog anerkendes hans eventyr, hans komiske åre i James Singleton-bøgerne samt hans historiske roman „Makra“, mens jeg skarpt tager afstand fra „usædeligheden“ i visse af hans bøger, „skønt jeg aldeles ikke er snærpet“. Passagen om usædeligheden refererer sig til, at vi med glødende kinder læste et par steder i „Mogens Heinesøn“, der efter tur voldtog et par søstre; ingen behøver dog at opsøge dette værk af den grund; det er konfirmandlæsning i forhold til vor tids åbenhjertige skildringer.

Dagbogen kalder trods dens korthed erindrin-

ger frem. Kort før eksamen havde vi en mægtig sangerudflugt til Roskilde; det var en herlig majdag; vi var indkvarteret til frokost hos byens borgere; her skuede jeg for første gang i mit liv en etatsråd, idet jeg havde kvarter hos en af stadens anseteste borgere, den i alle måder store købmand Emil Matthissen, der modtog os overordentlig gæstfrit.

Ved modtagelsen på banegården udveksledes sangerhilsener, skrevet i dagens anledning. Efter frokosten besøgs domkirken; den forevistes af autoriteter som rektor A. G. Ø. Hauch, en søn af digteren (forbogstaverne betyder Adam Gottlob Øhlenschläger — en tung arv at bære på), stiftsskriver *Hans Rudolf Hiort Lorenzen*, søn af den berømte Peter Hiort Lorenzen, sønderjyden, der „vedblev at tale dansk“, samt prof. *Kornerup*, forskeren af vore middelalderkirker. I sandhed et historisk selskab. I kirken beundrede jeg — også for første gang — Caspar Fincke's mesterlige gitter foran Chr. IV.'s kapel med den selvbevidste indskrift: „Caspar Fincke bin ich genannt, dieser Arbeit bin ich bekannt“. Sangerkampen mellem skolerne faldt i to afdelinger; kl. 11¼ i domkirken (hvor domorganist *Waage Matthison Hansen* fantaserede på orgelet), om eftermiddagen på det kendte traktørsted „Trægaarden“. Dirigenter var de to skolars sanglærere, brødrene *Emil* (Sorø) og *Viggo* (Roskilde — „bror Viggo“) *Jæhnigen*, begge meget føre og godt i stand, styrende deres tropper med et mægtigt opbud af kraft og sved. Efter spisning og dans gik det atter hjemad til den lille by. —

Studentereksamen begyndte. De danske stile (dengang skrev vi to, en fri og en bunden) klaredes pænt; og i den latinske version, hvis indhold i dag imponerer mig ved sin vanskelighed, lykkedes det mig ved en djævelsk skarp-sindighed at gennemskue formen *venisse*, der ikke, som man skulle forvente, betød „at være kommet“, men „at være blevet solgt“, hvad der hævede besvarelsen op i skyhøjde. Dengang var det ingen spøg at tage studentereksamen; årskarakterer fandtes ikke, man kom op i samtlige fag (i stedet for nutidens sølle fem), og ved eksaminationerne var der tre mod een: Læreren plus to censorer, deraf een fremmed. I latin var det den klassiske filologis nestor, prof. *Marcus Clarentius Gertz* (det lyder lige så pompøst som Marcus Tullius Cicero), i græsk og engelsk en anden anset filolog, prof. A. B. *Drachmann*, der overraskede os alle, ikke ved sin selvfølgeligelige lærdom, men ved om eftermiddagen elegant at

springe på hovedet i Sorø sø's bølger fra Akademiets badeanstalt. I græsk forefaldt en gribende episode: Jeg kom op i Iliadens 1. sang, hvor Zeus efter at have talt med Thetis og delvis lovet Troerne sejr, ryster sine ambrosiske lokker og bringer det store Olymp til at skælve. De tre herhen hørende vers havde Hoff befalet os at lære udenad, og da jeg under oplæsningen nåede dette navnkundige sted, smækkede jeg lydigt bogen i og deklamerede versene til censors store forbløffelse. Og i græsk kunsthistorie viste jeg megen sagkundskab ved at udslynge den græske benævnelse på templets tagrende („sima“), hvad der foranledigede Hoff, der havde taget denne disciplin meget summarisk, til at udbryde: „Er det rigtigt? Det ved jeg s'gu ikke“, mens censor nikkede bekræftende. Fysik var mit svageste punkt; som før nævnt, kedede det mig usigeligt (en eenarmet vægtstang bi-bragte mig opkastningsfornemmelser); med møje og stor forsigtighed udtalte jeg mig om prismet, idet jeg for at vildlede dvælede meget ved dettes farver; i astronomi skulle jeg gøre rede for månens faser; dør gættede jeg rigtigt noget, der hed kvadratur, hvorfor jeg for hele præstationen scorede et  $mg \div$ , hvad jeg var mere end glad for. Den 3. juli satte jeg huen på mit lærdomsbetyngede hoved, samme aften (og nat) var der på „Ægir“ et animeret studentsold, hvis enkeltheder jeg skal undlade at referere; kl. 6 morgen holdt vi vort indtog i det stille Sorø, marcherende frem arm i arm i en lang skyttekæde, under afsyngelse af datidens muntre sange; den 6. var vi til „Bulesold“: Overlærer Glahn kvad „Til russerne“ på melodien „Længe var Nordens...“; og gav høje, olympiske sandheder og alvorlige råd med på vejen:

Sandhed er sød, men bitter tillige,  
samler du kundskab,  
samler du sorg.  
Men gennem kummer lærer du elske  
menneskehjertets  
jubel og kval.

En del gilder var vi til; her udfoldede flere ellers stilfærdige kammerater uanede evner; den så stoiske Lundstein viste således stor færdighed i at steppe.

Endelig slog frihedens time; ved „slutningshøjtid“ (Hoff's erstatning for translokation) overrasktes os beviset på, at vi „er i besiddelse af den almindelige dannelse og åndelige moden-

hed, som udfordres til at kunne benytte den akademiske undervisning“ — atter et vidnesbyrd om, at studentereksamen dengang var noget for sig — hele denne passus er fuldstændig strøget på nutidens studentereksamensbeviser.

Festligt var det, da Jæhnigen med væld foretog forspillet til „concinamus, o sodales“; gribende var det, da Hoff dimitterede os: „Ego Bartholomæus Hoff, rector scholæ Soranæ, vobis duodeviginti juvenes salutem do et vos dimitto. Valete!“ Ved ordet „valete“ var det for mig, som om jeg blev stødt ud i den vilde ørken; Sorø havde været oasen.

Det havde egentlig været min agt også at fortælle om resten af året 1908, om mine første måneder som student; få tider i mit liv har jeg oplevet så sorte og triste; for første gang kom jeg „ud i livet“, jeg havde svært ved at føle mig til rette i den store stad, og hjemvén nagede mig. Men da jeg allerede har lagt for meget beslag på læsernes opmærksomhed, standser jeg for denne gang for senere at skildre den arme rus' lidelser.

---

### **Akademihaven i Sorø**

*En have, nej, en verden  
af stilhed og trylleri,  
mens drømmen og eventyret  
digted langs vej og sti.*

*En have, hvor menneskehænder  
har værnet om det, der skal gro,  
nu brydes der ned og øves der vold  
mod naturens love og ro.*

*Og eventyret skal flygte  
for øksens og spadens sang,  
og drømmen skjuler sit ansigt  
bag det, som har været en gang.*

*Den kommer aldrig tilbage,  
den væmmes ved menneskets færd,  
den flygter til andre verdner  
fra den jord, der er skændet her.*

1958.

LOUISE NEUHAUS

(„Sorø Amtstidende“, 17. oktober 1958. — Aftrykkes med bladets tilladelse).

## Soransk Samfunds medlemsaften

den 20. november

I ædle omgivelser 3: Nationalmuseets foredragssal, mødtes den 20. november ca. 80—90 gamle soranere med damer — for i lighed med Absalonsaftenen den 22. februar 1955 (se Sor.-Bl., 40. årg., s. 22) — denne gang at blive orienteret om udgravningerne ved Pedersborg kirke og Bjernede rundkirke.

Det var også denne gang museumsinspektør, magister *Tage E. Christiansen*, der gjorde rede for undersøgelserne. Han er hovedmanden både for de her nævnte og for de i sommer foretagne undersøgelser af klosterområdet i Sorø, der næste år vil blive efterfulgt af yderligere udforskning af hele akademiområdet. Bedre mand til at fortælle kan næppe opdrives. Det lyder muligvis lidt affekteret, når man tillægger en mand charme; men udtrykket er i denne sammenhæng rammende. Magisteren behersker naturligvis det videnskabelige stof suverænt, men han evner at gøre sig fri for alt tyngende pedanteri; legende let fremlægges kendsgerningerne; karakteristikkene af de ellers let støvede middelalderpersoner er fulde af lune og sarkasme, alt bliver nærværende for én. Særlig fornøjelig var dissekeringen af Peder Thorstensen; han blev spiddet som et insekt på en knappenål. En besværlig og lumsk herre har han været. Det fremgik, at der rimeligvis har været en rundkirke i Pedersborg, og der droges paralleller mellem denne og den anden Hvide-rundkirke i Bjernede. Fortræffelige lysbilleder supplerede foredraget og gav et anskueligt indtryk af det minuttøse arbejde, en udgravning er i nutiden. I gamle dage tog man et ordentligt spadestik og væltede jord og murbrokker op til behagelig beskuelse, hvorved de finere enkeltheder unddrog sig forståelse; nu går man langsomt og forsigtigt frem, hver lille ting på-agtes og registreres, som den forekommer: forståelsen bliver dybere og sikrere. Desværre er det ikke muligt at referere enkeltheder af foredraget, da forbindelsen mellem foredragsholderen og mikrofonanlægget var såre platonisk, hvorfor vi senile, sværthørende kun opfattede visse hovedpunkter; men det, man opfattede, var i første klasse A.

Da museets restaurant var lukket, henlagdes den påfølgende sammenkomst til Glyptotek-restauranten, hvor man oven på den åndelige bespisning tilfredsstillede legemets usle krav med delikat smørrebrød. Ulykkeligvis måtte man

savne museets leder, rigsantikvar *Johs. Brøndsted*, så vel som vor ærede formand, landsdommer *N. V. Boeg*, der var echapperet til England. Vor næstformand, prokurist *Svend Clausen*, ledede derfor mødet; han takkede foredragsholderen, fulgte og bar — alt såre formfuldendt.

Det blev en aften med rigt udbytte, åndeligt som materielt; gid Soransk Samfund snart må få en lige så god idé og så realisere den!

*Poul Schjærff.*

---

## Holbergs fødselsdag

den 3. december

Den celebre baron fyldte denne gang 274 år og fejredes, som det sig hør og bør, på mangfoldig vis.

Som sædvanlig var der fra morgenstunden livlig aktivitet ved statuen foran Nationalscenen. Her klatrede Bjørnstad op ad en stige og henlagde Soransk Samfunds krans; „Tante Berlingske“ havde i dagens anledning udnævnt Bjørnstad til Samfundets formand; forhåbentlig er „Tante Berlingske“ sluppet fra denne selvtægt uden duel med landsdommeren.

I undervisningsministeriet hædredes prof. F. J. Billeskov Jansen med den fine Holberg-medalje plus en rar check, denne gang 5000 kr. mod 3000 året forud, dertil skattefri, en rar sum fra „julens glæde“ i december!

Der findes få, der er mere værdige til Holberg-prisen end professoren, motivering er nærmest overflødig, men følgende skik og brug, begrundedes overrækkelsen, denne gang af prof. Paul V. Rubow, som fandt, at Danmark takket være Billeskov Jansens indsats ved forskning, bøger og udgaver stadig lå i spidsen for Holberg-studiet. Prof. Billeskov Jansen takkede rørt:

Han omtalte sit første møde med Holberg — i Liebenbergs gamle 1-bindsudgave i en lille provinsby. Måtte Holberg altid foreligge i en sådan god, fyldig og billig udgave, sagde han, og understregede, at også uden skuespillernes indsats kunne komedierne leve, som de gjorde det for ham i drengærene.

Men Holberg er jo meget mere end komedierne, og for mig var han gennem tyve år en stadig befriende glæde og mit daglige arbejde, måske tog han mere plads end min kone syntes om. Men to ting har jeg i særlig grad hæftet mig ved hos ham, hans sunde kritiske sans og den evne til at sætte positivt ind med sin kritik, han aldrig mistede.

Med omtale af de forskellige sider i Holbergs enorme forfatterskab sluttede professor Billeskov Jansen, og i omtalen af Holbergs historieskrivning sagde han:

— Holberg er ikke mindre, snarere større end Grimberg i at skrive historie for alle.

I fjernsynet kunne man opleve Holbergs ikke videre hyppigt spillede „Den pantsatte bondedreng“, der har berøring både med „Den 11. juni“ (ter-



minen) og med „Jeppe på bjerget“ (bonden, der for en kort stund kommer til ære). Hvordan de fiffige misbruger den dumme til at narre de snobbede — ses af denne komedie.

Holbergs egen scene gav „De usynlige“ med Ghita Nørby som Columbine for første gang, iøvrigt med den vante rollebesætning. De fornemste tilskuere var Hans Majestæt kongen og soranerne: III g samt rektor Østergaard, lektorerne Balslev og Lind og adjunkt Rasmussen. Efter forestillingen nød soranerne sammen med flere gamle soranere den obligate chokolade på „Grand“. Om eftermiddagen havde medlemmer af Soransk Samfund aflagt det årlige besøg på Carlsberg for ved lidt øl at mindes, at Holberg var en såre ædruelig mand.

Alt i alt en pæn fødselsdag for de fleste; i ringere grad for redaktøren, for hvem (på grund af hans job ved Rungsted statsskole) ølhunden aldrig glammer.

P. Sch.

## † DØDSFALD †

### Højesteretssagfører Carl Ballhausen

\*9.-7.-1893 — †9.-11.-1958

Carl Josef Ballhausen var født i Korsør; faderen, der døde 1903, blev senere apoteker i Ålborg. Ballhausen kom på Sorø 1904 og tog studentereksamen 1911; blev cand. jur. 1918, landsretssagfører 1922, højesteretssagfører 1932, en støt og rolig karriere. Han kom hurtigt efter embedseksamen ind i det ansete sagførerfirma Stein og Fich, og han knyttes yderligere dertil ved sit ægteskab 1922 med højesteretssagfører Stein's datter. Ved sin død var Carl Ballhausen seniorchef i firmaet, der ikke mindst på grund af hans dygtighed, administrative evner og menneskelige egenskaber vandt et anseligt klientel.

Han var både ved sin form og ved sine sprogkunderskab en fin procedør i højesterets fornemme skranke, han var en kyndig rådgiver for sine klienter og havde tillige berøring med det praktiske liv. Hans stilling og dygtighed førte ham ind i bestyrelsen af adskillige handels- og industriselskaber.

Soransk Samfund havde i ham et trofast medlem; kammeraterne vil længe mindes ham.

### Assistent Arne Sparre-Petersen

\*19.-5.-1888 — †27.-11.-1958

Arne Sparre-Petersen gik på Sorø 1902—05, var 1906—11 ansat i Assens bank, opholdt sig 1911—19 i U.S.A., med undtagelse af 11 måneder i Frankrig og Belgien; han deltog som amerikansk soldat i 1. verdenskrig, kom så til Danmark og var 1919—26 ansat i Landmandsbanken i København; i vinteren 1926—27 var han seks måneder i Tunis og Sahara, 1927—29 havde han ansættelse i det amerikanske generalkonsulat i København; fra 1930 var han assistent i Københavns magistrat.

## MEDELELSE

Da Soraner-Bladet's overenskomst med Bogtrykkeriet Selandia A/S udløber med udgangen af 1958, meddeles det herved, at Soraner-Bladet's administration fra 1/1 1959 overtager ledelsen med hensyn til trykning, annoncetegning m. v., og alle henvendelser bedes herefter rettet til:

*Soraner-Bladet's administration,*

*Klosterstræde 19, København K.*

*Telefon: Minerva 310.*

Bladet vil blive trykt på bedre papir end tidligere, og der vil fremtidigt udkomme 10 numre årligt, idet juni- og juli-numrene udgår.

Endvidere bliver bladets tekstsider nedsat fra 10 til 8 + 4 sider annoncer.

## TO PRÆDIKENSAMLINGER

AF PAUL NEDERGAARD

Pastor Paul Nedergaard har i dette år glædet sin menighed og de mange trindt om i vort land, der fra radioen kender hans gode, kirkelige forkyndelse, ved udsendelsen af to prædikensamlinger: *Til Højmesse* og *Atter til Højmesse*.

Det er korte prædikener over de to textrækker, på en måde prædikener i svøb, grundlag for den frit holdte prædiken i de to kirker, Eliaskirken og Sct. Matthæus kirke, trods kortheden såre rige af indhold (det er jo ikke altid de mange ord, der gør det). I den første samling efterfølges hver prædiken af et udsagn af Luther og et lille ord „Til de yngre“; her mindes han (s. 56) Sorø's uvurderlige indsats i kirken liv: Ingemann's morgen- og aftensange og hans julesalmer — og videre de to fra Sorø udgåede missionærer Ejnar Prip og Johannes Rasmussen, der virkede henholdsvis i Syrien og i Kina. Anden samling bringer foruden anden textrækkes prædikener taler ved dåb, bryllup og begravelse („Ved livets korsveje“), taler ved møder (forældremøde, møde for ældre, gårdmøde), og „Tolv taler i studiekredsen“ med tekster fra profeterne, belysende „trin på troens trappestige“.

De to samlinger er en kostelig gave; atter og atter kan man fra dem hente hjælp og støtte til dagens værk; her føres god bibeltale, der ikke kan undgå at virke stærkt på læseren, for bagved står forfatterens personlighed, en mand, hvis hjerte er med i det, der siges. Paul Nedergaard citerer Grundtvigs ord: „Lys uden varme er Helvedes kval“ — lyset har skriften givet ham, varmen har ånden skænket hans sind — derfor er de to bøger så stærke og ægte.

*Poul Schjærff.*

## JUL I SORØ 1958

For sjette gang melder *Jul i Sorø* sig for at sætte lokal, hjemlig kolorit på julefesten og på tiltalende måde modvirke de noget sødgyppede julehæfter med sne og „nisseri“ (Piet Hein's udtryk). Som sædvanlig står red. *Osc. Lünell* for udgivelsen og redaktionen; han bygger hæftet op efter en vis fast form; det bliver derfor let at orientere sig i — og indholdet er alsidigt.

På omslaget skuer man Bjernedes ærværdige rundkirke i let blåhvid snedragt (det er jo da jul!); på titelbladet ses et hyggeligt lille billede af torvet i Sorø, som vi husker det i vor barndom. Pastor *Niels Kr. Jensen*, Slaglille, har skrevet den årlige, lille prædiken „Og lyset skinner i mørket“: Vi skal søge himlens lys; det skinner stærkere end al nutidens nymodens belysning. Historisk stof behandler lektor *L. Balslev* i en særdeles interessant artikel „Sorø-minder i Skåne“. Absalon var som bekendt fra 1177 ærkebiskop i Lund, og dette har manifesteret sig blandt andet i bygningen af Nørre Åsum kirke, i hvis våbenhus en runesten nævner Absalon og Esbern Mule som bygherrerne; Gumløse kirke er bygget af håndværkere fra Sorø og indviet af Absalon; og den grund i Malmö, hvor borgmester *Jørgen Kock's* hus fra 1525 er beliggende, har han 1522 købt af Sorø kloster; egnen omkring Kristianstad (hvor den før omtalte Nørre Åsum kirke ligger), rummer også andre minder, der har berøring med Sorø, idet *Henrik Ramel* fra herregården Bækkeskov i årene 1640—49 var forstander for Chr. IV's adelige akademi i Sorø. Lidt landsbyhistorie skildrer fhv. amtsrådsmedlem *N. Vald. Larsen* i en lille opsats: „Slaglille sogn før i tiden“; kulturhistorien strejfer tømremester *N. J. Larsen* i „Lærlingeforhold i gammel tid“, medens fru *Fanny Frørup*, København, og autoforhandler *Peter Andreasen*, Køge, begge dvæler ved Sorøminder („Minder fra 20 år i Sorø“ — „En halvtreds-årig ser tilbage“). Andre minder fremdrages i serien „Jul på en anden måde“; her fører fru *Ester Gad* os til Finland, til barndomsjulen i Karelen. De, der længes efter den obligate julefortælling, kan lade sig opbygge af *Jesper Runge's* „Hendes sidste jul“, en vemodig beretning om en syg moder. Journalist *Kaj Lindgaard* orienterer instruktivt om „Sporten i 1958“.

Og så er der det sædvanlige overdådige billedstof; foruden illustrationer til hæftets artikler: Fotomontagen „Året fortalt i billeder“; gruppebilleder af skolen med afgangsklasser 1958; et „Galleria Sorana“, der i portrætter og vers satiri-

serer over notable personligheder (hertil slutter sig i serien „Den blå Sorø-bog“ omtale med portræt af skovrider *Fritz Lorenzen*), og så naturligvis de mange portrætter af guldbrudepar, fødselsdagsbørn af ærværdig alder, jubilarer, ansatte og afskedigede.

Summa summarum: Et righoldigt hæfte, som ikke alene „indfødte“ soranere kan glædes ved, men som alle gamle soranere rundtom vil have fornøjelse af at dykke ned i. *P. Sch.*

## KRAKS BLÅ BOG 1958

Til glæde og forlystelse for nysgerrige, til uvurderlig nytte for dem, der søger pålidelig personalhistorisk oplysning om vort samfunds notable personligheder, foreligger *Kraks blå Bog 1958*. *Kraks Legat*, København, nr. 49 i rækken. Gennem de mange år er antallet af biograferede steget fra 3000 (år 1910) til 6818, idet tallet af celebriteter forøges i takt med folketallet. Et stort og uendelig minutiøst arbejde ligger bagved dette fortræffelige værk, der giver et bredt udsnit af det danske samfund af i dag. Af særlig interesse for anmelderen har det været at undersøge, i hvilket omfang skolens folk er optaget i bogen — fremgangsmåden synes at være den, at samtlige rektorer og andre ledere er selvskræve til optagelse, medens andre til skolen knyttede må have udmærket sig ved en doktorgrad, ved udgivelse af bøger (originale eller oversættelser) eller deltagelse i organisationsarbejdet.

For soranere er bogen en guldgrube; en forholdsvis hastig optælling (hastigheden bliver dog noget problematisk, når 1597 sider skal gennemblades) giver til resultat, at 151 soranere er „blå“; anmelderen noterer med fortrydelse, at en halv snes ikke har røbet deres berøring med Sorø (er det beskedenhed, eller hvad er grunden?).

Når undtages visse udtryk som for eksempel *ud i det blå, blå mandag, at få et blåt øje, at blive blå i hovedet*, forbinder man ofte med ordet blå noget ud over det almindelige: *Die blaue Blume* symboliserer den romantiske længsel, de adelige har *blåt blod i årerne*, elefantaridderne bærer *det blå bånd*, med hvilket udtryk folk også suggereres til at købe nogle stærkt opreklamerede supper, første klasses kød har *blåt stempel* — intet under da, at bogen om Danmarks honoratiore hedder *den blå bog*, som hermed anbefales til nærmere studium, hvad enten det er nysgerrigheden eller kundskabstrangen, man ønsker at tilfredsstille.

*Poul Schjærff.*

*- har De eftersat Deres blanketlager?*

BOGTRYKKERIET

**selandia**

AKTIESELSKAB

Bestil Deres tryksager hos os, og De er sikker på at få kvalitetsarbejde til rimelige priser og ekspres levering.

- \* Brevpapir
- \* Brochurer
- \* Cirkulærer
- \* Fakturaer
- \* Følgesedler
- \* Konvolutter
- \* Paksedler
- \* Reklamer
- \* Slutsedler
- \* Visitkort

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . TELEFON NORA 7366-8538

# *Den helt rigtige telefonbeskedseddel!*

Hvorfor bruge tilfældige små papirlapper der let forsvinder mellem papirerne på skrivebordet, når De kan få den helt rigtige telefonbeskedseddel.



Leveres i blokke à 50 blade à 75 øre pr. blok.  
(Mindste salg 20 blokke).

**BESTIL DERES FORBRUG NU!**

**selandia**

FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N  
TELEFON NORA 8538-7366

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i januar 1959:

1. Ingeniør *William Poul Jens Chievitz* (f. 1889).  
Post kan nå ham gennem Peter Brix, 5449  
Henderson Street, Chicago, Ill., USA.
5. Overlæge, dr. med. *Helge Faber* (f. 1909),  
Centralsygehuset, Slagelse.
9. Grosserer *Karl Heinrich Rudolph Gnatt Ha-  
strup* (f. 1909).
11. Sektionsingeniør *Carl Johan Beck* (f. 1889),  
Dronning Sofies Vej 8, Roskilde.
15. *Peter Martin Clausen* (f. 1909). S.'26.
15. *Carl Erik Viskinde Jensen* (f. 1909). S.'27.
17. Civilingeniør *Åxel Møller* (f. 1894), c/o Peter  
Lund & Co., Stratton House, Piccadilly, Lon-  
don W. I.
21. Købmand *Hans Jørgen Frederik Fransen* (f.  
1909), Slagelse.
22. Forpagter *Helge Kipp* (f. 1899), Allindemagle-  
gaard, Allindemagle pr. Ringsted.
23. Civilingeniør *Anker Rasmussen Krogh* (f.  
1899), Norgesgade 21, Kbhn. S.
23. Civilingeniør *Villum Benedikt Kann Rasmus-  
sen* (f. 1909), Søbredten 20, Gentofte.
31. Landsretssagfører *Erik Pontoppidan* (f. 1894),  
Viggo Rothesvej 37, Charlottenlund.

☆

I fortsættelse af sin kronik af 29. oktober „Diskussion eller ordduel“ drøfter fhv. minister *K. K. Steincke* problemet „Diskussion, ordduel — og parti-politik“ („Berl. Tid.“, 7. november). Det er en kunst at modsige eller afbryde, og der meddeles til belysning heraf forskellige fornøjelige episoder, hvoraf vi udplukker følgende:

Venstres berømte ordfører dr. Krag begyndte engang i Folketinget et indlæg mod mig således: „Omkring den vugge, der for nogle og halvtreds år siden husede den højtærede socialminister, flokkedes jo, som vi alle ved — og som ikke mindst den højtærede minister selv ved — feerne i stort tal, medbringende smukke gaver — dog ikke klogskab!“ — Svar: „Jeg skal ikke give mig til at undersøge, hvilke feer der i sin tid flokkedes om det ærede medlem hr. Krags omfangsrige vugge, al den stund han for længst har formøblet de smukke gaver, feerne forsynede ham med i lykkelig uvidenhed om, at han skulle ende som venstrepolitiker!“

☆

Sognepræst *Gabriel Lind* (s.'10), Svanninge, fortæller om „Et tragikomisk 40 års minde“ („Kr. Dagblad, 26. november): Onsdag den 4. december 1918 var der stor ordination i Vor Frue kirke i København; ikke mindre end ti unge mænd ordineredes den dag af biskop Ostenfeld til tjeneste i folkekirken. Gabriel Lind fik delvis dagen ødelagt, idet et par ondsksfulde skræddersvende, der

skulle gøre hans præstekjole færdig til lørdag aften, havde været så modbydelige at skære så meget af ærmerne og forstykket, at den blev aldeles ubrugelig. En halv time før ordinationen kom den intet anende skræddermester, lukkede op for papræskan og blev ligeså lamslået som Gabriel. Selv en dværg ville have haft besvær med at være i den kjole! Skræddersvendene havde omgående gjort sig usynlige, og mesteren så dem aldrig siden. Heldigvis hang der i præsteværelset en præstekjole, tilhørende en af kirkens præster, som ikke selv overværede ordinationen. Gabriel blev reddet, men blev ordineret i lånte fjer. Denne oplevelse rystede ham dybt og bidrog til at gøre ham ordinationsdagen uforglemmelig.

☆

Mens vi er ved præsterne, kan vi meddele, at sognepræsten i Sorø, *Knud Alsinger*, var blandt de ti, der ordineredes den 4. december 1918 og således har virket 40 år i kirkens tjeneste, siden 1937 i Sorø. Desværre måtte festdagen tilbringes på centralsygehuset i Slagelse, hvor sognepræsten har gennemgået en operation. Pastor Alsinger har ikke alene sans for poesi, men slår selv lyren af og til. Sor.-Bl.s læsere havde således lejlighed til i augustnummeret at læse hans smukke digt „Ved Absalons grav“. Forhåbentlig vil pastor Alsinger snart blive i stand til atter at optage sin gerning i Sorø, hvor han værdsættes højt.

☆

Den virksomme og fornøjelige pastor *Paul Nedergaard* har ud fra den omstændighed, at han er vokset op i en *jysk* landsbypræstegård, har holdt nogle af sine bedste ferier i en *fynsk* præstegård, og at faderen i 20 år var præst på *Sjælland*, fået lejlighed til at anstille betragtninger over forskellen mellem øbo og jyde. Læsning af H. F. Feilberg og Thorkild Gravlunds bøger og arbejdet med stoffet til hans højt vurderede sogne- og præstehistorie har givet yderligere materiale. Rundt i præstehistorien findes i indledningsafsnittene til stifterne en del materiale, og om dette kunne man, hvis man den 1. december lukkede op for radioen, høre Paul Nedergaard holde et meget hyggeligt og instruktivt foredrag. I „Politiken“s radioblad „Lyt“ (29. november) kan man læse nogle prøver, der meget karakteristisk belyser dansk mentalitet.

☆

Civilingeniør *E. J. Lyngbeck*, lederen af det mægtige bygningsforetagende Falkoner-Centret (se forrige nummer af bladet, s. 111), er blevet interviewet af Gunnar Buchwald („Berl. Tid.“, 9. november). Gennem samtalen karakteriseres Lyngbeck træffende; hans optimisme, hans verdensomspændende ingeniørtilværelse, hans evne til at organisere, hans flid (der er vældig, selv om han — efter eget sigende — egentlig ikke bestiller noget), hans fine form trods de 72 år (denne tilskriver han det faktum, at han er soraner; „det giver en god start“). Lyngbeck tager en velfortjent sortie med denne sidste

opgave på Frederiksberg; hans første opgave i 1912 var mindre gigantisk, men har vist sig at have „evighedsværdi“; som ansat ved Københavns sporveje tegnede han håndtaget til midterdøren i bivognen, den aflange messingbøjle — og den sidder der endnu! Interviewet ledsages af et vellignende portræt, tegnet af Otto C.

☆

En soraner, hvis arbejde — ikke mindre betydningsfuldt — er faldet på et andet område, er tuberkulosespecialisten *J. Chr. Rahbek*, der den 26. november fyldte 75 år. I et fødselsdags-interview (Dagbladet „Børsen“, 23. november) fremhæves hans særdeles berømte ekstraktion: på fædrene side stammer han fra en bror til Knud Lyne Rahbek, på mødrene side kan der gås tilbage til Anders Sørensen Vedel. Overlæge Rahbek har også gode minder fra sin Sorø-tid; fem søskende blev studenter fra Akademiet; rektor Hoff mildnede ånden i skolen, så de stores „drøjerier“ holdt op. *J. Chr. Rahbek* valgte, bl. a. fordi han selv som ganske ung havde været lettere angrebet af tuberkulose, denne sygdom til speciale; på Vejlefyord sanatorium var han først patient og senere reservelæge hos prof. Saugmann, som han roser stærkt både som læge og som menneske. Rahbeks hovedvirke lå på Faksinge sanatorium, hvor han tilbragte 32 lykkelige og interessante år; han interesserede sig særlig for at beskæftige patienterne; dette er nemlig til stor opmuntring for dem. Rahbek syntes godt om tilværelsen på Faksinge, ved siden af lægegerningen gav administrationen afveksling, og ude på landet kommer man hverandre på nærmere hold end i byen. Nu hygger overlægen sig i København, læser, glæder sig over familiens ungdom og gør nytte i hjemmet (er det ved opvasken?) Det minder mig om den bekendte anekdote. En række fremragende videnskabsmænd var forsamlede, og en ung student, der var med, higede efter at lytte til de store profeters ord. Han hørte da en af de lærde spørge en kollega: „Når De vasker op, bruger De så klud eller børste?“

☆

Den 26. november for 25 år siden stod dansk kabaretkunsts storsjerne, fru *Lulu Ziegler* (s.'21) for første gang i Riddersalen og sang viser og sagde monologer. Det blev indgangen til et kunstnerliv af karat; hun hævdede kabarettens stude, hun gav digtere og komponister den første store chance; i Stockholm, Oslo og Paris viste hun, hvad hun og hendes kunst kunne give. Jubilæet fejredes med et opbud såvel af nyere som af ældre viser.

☆

Forlængst burde det være omtalt, at en god, gammel soraner, forfatteren *P. A. Rosenberg*, fødtes for 100 år siden, nemlig den 28. juli 1858. Hans fader var den åndfulde litteraturhistoriker, dr. phil.

*Carl Rosenberg* (1829—1885), hvis dybt åndsborne „Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage“ 1878—85 i tre bind behandler de fire nordiske landes åndsliv (religion, filosofi, historie, poetisk litteratur og kunst), nordisk-grundtvigsk betonet, ofte ensidigt dømmende, men altid med ånd og liv, derfor endnu i dag et hovedværk i dansk åndsvidenskab. Desværre blev værket ufuldendt.

*Peter Andreas*, sønnen, gik på Sorø fra 1869 og tog 1875 studentereksamen. Kærligheden til Sorø har han udtrykt i den lille bog om skolekammeraten Herman Bang (1912). Han virkede som lærer, kritiker, sceneinstruktør, censor ved teatre og varieteer og var en højt skattet oplæser og foredragsholder. Hans produktion er mangeartet: Populærvidenskabelige arbejder om Søren Kierkegaard og hans filosofiske lærer Rasmus Nielsen; historie-filosofierende arbejder om „Grækerånden“, „Romerånden“ og „Kristenånden“, livfulde og oplysende for menigmand, stærkt kritiseret af fagmænd, leksika, oversættelser og bearbejdelser af 20—30 skuespil samt Goethes lyriske digte, endelig selvstændige skønlitterære arbejder: Digte og skuespil. De, der kritiserer ham, bebrejder ham mangel på fordybelse (Oluf Friis) eller hang til bedreviden (Paul Læssøe Müller). *Vilh. Andersen* siger som sædvanlig det rigtige (Litteraturhistorien IV 489): „På grund af det spredte i hans virke-lyst og det udpræget mundtlige i hans begavelse, der vækker den fødte skribents mistanke og misundelse, er han blevet vurderet både over (sjældent) og (oftest) under, hvad han fortjener“.

Jeg har både hørt ham læse op flere gange samt studeret de ovennævnte populære værker; hans viden var legendarisk, hans begejstring ægte og smittende, han var fyrig og vital — det var en oplevelse at se den lille, firskårne mand komme styrtende op på talerstolen, purre sig i håret og derefter tage fat. Han var med i det, han foretog sig, hans arbejde for rundt i landet at vække sansen for god litteratur kan næppe overvurderes.

☆

Ved Ny Carlsbergfondets årlige fordeling af kunstværker til provinsens kunstmuseer den 20. november var Sorø kunstmuseum repræsenteret af maleren *Knud Raaschou-Nielsen*; i første omgang valgtes som nr. 13 af 14 og i anden omgang som nr. 2. Museet valgtes først Sigurd Swanes oliemaleri fra 1953 „Lille plads i Toledo“, derefter et oliemaleri af Harald Leth „Landskab, forårsaften“, fra 1932.

Fordelingen foregik i den franske malerisal på Glyptoteket og lededes af fondets formand, direktør, dr. phil. *V. Thorlaciuss-Ussing*, sammen med direktør Jørgen Sthyr. Dr. Thorlaciuss-Ussing benyttede lejligheden til at rette kritik af nogle af museernes behandling af kunstværkerne. Lokaleforholdene er ikke alle steder tidssvarende, og det er endog hædt, at tidligere tildelte kunstværker slet ikke var udstillet. Fonden måtte derfor tage under overvejelse måske helt at holde op med uddelingen eller finde

andre former derfor. Det er overvejende de bevilgende myndigheder, der svigter.



Udgravningerne af den del af Sorø klostres område, hvorpå det nye alumnat skal opføres, har afsløret, at der foruden den velkendte klosterport har været endnu en hidtil ukendt port i klostermuren. Den har ført fra Store Plads ud til klosterhaven. Desuden er der fundet resterne af en anelig staldbygning lige indenfor klostermuren. Dens eksistens var man klar over, men den fortsatte udgravning af den må vente til senere. Endelig er det lykkedes at fastslå, at den fine barokhave fra 1600-tallet, den såkaldte overhofmesterhave, som man efterhånden nærrede tvivl om havde eksisteret andet end på papiret, virkelig har været en realitet. Den har blot ikke været ganske så fornemt udstyret, som man hidtil havde regnet med.

Dette er konklusionen af det store undersøgelsesarbejde, som nu igennem nogle uger har fundet sted under ledelse af museumsinspektør, magister *Tage E. Christiansen*, som på opfordring af „Sorø Folketidende“ har fremsat en redegørelse (26. november).



Da arkitekterne ved den nye alumnatsbygning er blevet klare over, at der i den del af Store Plads, som ligger nærmest nybyggeriet, ofte står ret store ansamlinger af vand, og hvis der nu, som planlagt, bliver en mindre skråning i terrænet ned mod den nye bygning, vil der i fugtigt vejr næsten altid være vandsamlinger lige foran bygningen. Efter forhandling mellem arkitektfirmaet og byggeudvalget har håndværkerne nu fået besked om, at alumnatsbygningen skal hæves 20 cm højere op end oprindeligt fastsat. Det vil betyde en fordyrelse af byggeriet.



Kongeballet den 29. november forløb efter sigende fint med et deltagerantal af ca. 340.



Vor gamle skolekammerat, fhv. trafikkontrollør *H. V. Federspiel* (1898), der efter et ulykkestilfælde har været indlagt på Boserup, er nu udskrevet og bor Enighedsvej 19, Charlottenlund; han vil sikkert glæde sig over en hilsen fra gamle soranere.



Femte Maj-Fonden i Göteborg blev oprettet for de midler, som var tilovers, da komitéen for hjælp til danske flygtninge i Vest-Sverige ophørte med sin virksomhed. Den uddeler forskellige studiestipen-

dier og også midler fra Kaj Munk-fonden. Den sidste fonds stipendium for 1958 er tildelt den danske lektor ved Oslo Universitet, mag. art. *Erling Nielsen* (s.'38), som en anerkendelse af hans betydningsfulde indsats for det litterære fællesskab i Norden.

---

## Soraner-frokosten

4. december 1958

Det usandsynligt milde vintervejr var hørt op. Kold og høj lå himlen over Kongens Nytorv, som allerede stod i juleforventningens tegn med granudsmykning af Magasin og à Porta, hvor københavnerinderne stadig sad i fortovsafdelingen og drak formiddags-kaffe samt varmede „understellet“ ved varmebækkenerne.

Så drejede vagtparaden med fuld musik ind fra Østergade, og jeg blev slået på skulderen af en soraner, som også skulle til frokost på „Grand“. Det var *Alex Herreborg* (42), som lige var hjemvendt fra Californien og Wiesbaden. Han var vældig glad for garden — og vi drøftede, hvorfor musikerne i spidsen under marchen „duvede“ og svingede så meget med kroppen og instrumenterne. Vi enedes om, at det skyldtes, at musikken ofte bestod af folk, der ikke havde den rette garderhøjde, som de efterfølgende „mæner“, og derfor måtte tage extra lange skridt for at holde „cadencen“.

Vi tog så også nogle lange skridt op ad trappen til „Grand“ og mødte dér en imponerende forsamling af andre soranere i forlods jule- og frokoststemning.

Der var formanden, dommer *Boeg* (1900), og næstformanden, *Svend Clausen* (25), samt *Æres-Louw* (02) med rød-gult emblem. Endvidere *Feilberg* („Foster Dulles“) (1900) — som havde hilsen med fra den syge *Federspiel* på sanatoriet ved Roskilde —, *N. H. Rasmussen* (06), vicebrandchefen *Lindhard* (07) — i fuld uniform med dekorationsstribe — *Trolle* (10), storagrarerne: *Johs. Hellemann Olsen* (18), „Anonymus“ (19) og *Svend Peytz* (24) samt „omtrent agraren“ *Tage Perch-Nielsen* (21). Fra disse årgange sås endvidere: *Bastue Jacobsen* (24), *Kall* (28) og *Stauning* (29) samt *Børge Ishøj* (34), lige hjemkommet fra Canada. Fra samme årgang statsaut. revisor *Nissen* og *Hammerich Damm* (39). *Fester* (53) og den runde bager *Johs. Jacobsen* „Benjamin“ (fra 51) samt et par enkelte efternølere.

Vi steg op i „salen“, hvor vi modtoges for en gangs skyld af den mandlige jour-havende overtjener *Esbern Nielsen* (damerne er nu hyggeligere). Han gjorde honnør ved det med soraner-farverne og gran og julelys smukt pyntede, meget lange bord — for det var en af de største soraner-frokoster i mands minde.

Formanden bød velkommen — særlig til de to hjemvendte soranere — *Herreborg* og *Ishøj* — og der var varme og klang over deres hurraråb for vor gamle skole.

Så gik vi i gang med den udmærkede jule-kalkun, som værten *Bang Hansen* serverede.

*Louw*, der havde med-slaglosianeren, forpagter *Svend C. P. Peytz* fra Mullerupgård til bords (han var første gang til „soraner-frokost“), bød *P.* velkommen og fortalte en historie om, hvordan *P.s* fader, den gamle urmager — der var mesterskytte i Slagelse — engang i begyndelsen af århundredet reddede *Louws* to søstre fra et ondartet angreb fra en „ellevild“ (stor-agrarerne morede sig kongeligt over udtrykket, som derpå blev rettet til „uvan“) ko. Den havde revet sig løs fra sine vogtere og var igennem etablissementet „Casino“ trængt ind i *Louws* barndomshave, hvor den i raseri rev buske og træer op med rode og i 2 timer belejrede søstre, der i rædsel var flygtet op på taget af en lille pavillon, som de skælvede for at koen skulle vælte, hvad den også gjorde forsøg på. Så sendte man i den svare nød bud til urmager-mesterskytten, som med et velrettet skud fra sin med mange sølv-trofæer smykkede riffel strakte koen til jorden.

*Louw* mindedes også den første „soraner-frokost“ i fyrrerne, afholdt i foyeren nedenunder. Man havde inviteret soraneren *Lulu Ziegler* (som dengang havde cabaret her i „Grand“) og *H. G. Orlrik* (95) — vor kære afdøde redaktør af „Soraner-Bladet“ — holdt en åndfuld og vittig tale til den charmerende og allerede da berømte soraner-kunstnerinde. Hun svarede i en lige så spirituel og fornøjelig tale — men hvad der chokerede og morede soraner-tilhørerne mest, var, at da *Lulu* rejste sig fra stolen

for for at tale — blev hun *mindre*. Hun havde ikke sørget — som hun plejede — for en kasse at stå på.

Så var „bolden givet op“, og med *Perch-Nielsen* og *Kall* som anførere affyredes den ene „brander“ efter den anden. Latteren rungede gennem salen — der var i sandhed skabt: „De muntre soraner-smils boplads“.

Senere fortalte *Alex Herreborg* om sine oplevelser i det fremmede, og *Ishøj* gjorde det samme — og udtrykte i tilslutning hertil sin glæde over at være vendt hjem og sin tak til vort land og vor gamle skole, som vi alle skylder så meget.

*Peytz* og *Hellemann Olsen* takkede for den udmærkede modtagelse, de havde mødt her ved frokosten og for den hjertelige og muntre stemning, der havde hersket — i tilslutning til hvilket „agrarerne“ — inklusive „*Anonymus*“ — gav „kage på fod“, som den kære „*Badse*“ altid kaldte Courvoisier. Man takkede de ædle givere — og stemningen steg endnu et par grader.

Det var lidt koldt at komme ud i vinteren igen — men endnu ned ad trappen kluklo vi — og idet vi ønskede hinanden en god jul, lovede vi at ses igen *torsdag den 8. januar næste år* (for den 1. januar er jo helligdag). Det bliver kl. 12 præcis.

*En anden af dem.*

---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.

Telf. Rungsted 832

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.

Selandia Bogtryk, København.

## SORANER- BLADET

*Soranske venner og kammerater - altid møder jeg velvilje og forståelse hos jer; derfor, nu da året og årgangen er slut, skal der fra mig lyde en hjertelig tak: Tak for al venlighed, tak, fordi I griber og læser bladet med interesse; utroligt at det kan blive ved; i november var det 10 år siden jeg overtog redaktionen; i den tid har jeg væltet 122 numre ud over de gamle soranere; men de fleste er dog kommet over det. Jeg slutter med Ovids ord:*

*Donec eris felix, multos numerabis amicos, eller i Chr. Falsters oversættelse: Hvem lykken holder med, han mange venner tæller.*

*Red.*



Fra

Til

*Fremsendes uden følgebrev:*

Ifølge aftale

I henhold til Deres brev

Tilbagesendes med tak for lån

Ring venligst herom, lokal \_\_\_\_\_

Til Deres orientering

Til godkendelse

Deres kommentarer udbedes

Til underskrift

Kan beholdes

Ønskes retur

Check kr. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Den / Med venlig hilsen

## - også denne lille praktiske seddel

er det rart at have mellem sine blanketter. Den er med til at lette kontorarbejdet i betydelig grad, og så er den billig. Vi fører den som lagervare og kan levere omgående. Leveres i blokke à 100 blade i A 6 format.

10 blokke uden firmanavn . . . . . kr. 11,50

10 blokke med påtrykt firmanavn . kr. 25,00

**selandia** FÆLLEDVEJ 19 . KØBENHAVN N . NORA 8538-7366

- vi fremstiller alle slags tryksager



Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/bad, toilet, tlf.  
Ny direktion

**HOTEL Postgaarden**

**Axel Olsen**  
Køkkenudstyrsforretning  
Storegade 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere fås  
hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiøvingering  
SORØ · TLF. 258  
Forsendes overalt.



**SorøBeklædningsoplæg**  
Iste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvjering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
**J. M. POHL's Eftf.**  
Telf. 87

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
aut.  
Gas- og Vandmester  
Sorø

**HARALD QVIST**  
Landsretssagfører,  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**  
Landsretssagfører  
Nyropsgade 37. Minerva 1020  
København V.

**H. MORTENSEN & SØN**  
SORØ  
Sorø 75

**MENMARK**  
Borgernes Hus  
Byen 8000

**BANKEN**  
for **SORØ**  
**OG OMEGN**  
Aktieselskab

**SORØ MÆLKECENTRAL**  
1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

**Sorø TAXA**  
Boldhusgade 3  
Kører DAG og NAT  
Telefon 18 — 1168

**HOTEL KONG FREDERIK**  
SORØ  
Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63  
**K. H. JENSEN**

**Otto Christiansen**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
Sorø

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**  
MURERMESTRE og ENTREPRENØREN  
Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151  
Grundlagt 1917

**Kähler**  
Korsør

**KAINA RUSTOLIE - KAINA VAABENOLIE - KAINA LODDEFEDT**  
**NOVA SLAGLODPULVER - NOVA SVEJSEPULVER**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. **VISSINGGAARD LABORATORIUM** Tlf. Tønning 14

**FILTFABRIKEN**  
NORDEN A/S  
Lyngby Hovedgade 4 - Lyngby  
Direktor Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 100, K.  
Minerva 5800

**Sorøegnens Andelssvineslagteri**  
Telefon Sorø \*717

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864.  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANER-BLADET

44. ÅRGANG



FR. PALM GREISENS BOGTRYKKERI  
KØBENHAVN 1959

# INDHOLD

	Side		Side
<b>STØRRE ARTIKLER, DIGTE</b>			
BRINCKER, R. E., grosserer:		august 1889 — † 13. december 1958. Af P. Sch. — Forsøgsassistent <i>Bengt Dahl</i> (s.'13), * 19. september 1895 — † 14. december 1958. Af P. Sch. — Konsul <i>Jens Chr. Johannesen</i> (s.'27), * 28. august 1908 — † 15. december 1958. — Civilingeniør <i>Chr. August Dalgas</i> (s.'15), * 20. januar 1898 — † 17. december 1958.....	3
<i>S. A. — S. A.S.</i> .....	41	Dødsfald: Civilingeniør <i>Christian Høeg Thougard</i> (s.'51), * 25. oktober 1932 — † 17. januar 1959. — Overlæge <i>Poul Evers</i> (s.'17), * 27. marts 1899 — † 20. januar 1959. Af H. Videbech. — Oberstløjtnant <i>Gustav Brix</i> (s.'91), * 30. marts 1873 — † 26. januar 1959. Af P. Sch.....	11
CLAUSEN, SVEN, prof., dr. jur.:		Dødsfald: Dr. phil. <i>M. Mackeprang</i> (s.'88), * 28. december 1869 — † 8. marts 1959. Med 1 portræt. Af Johs. Brøndsted og Poul Schjærff.....	27
<i>Prof. Sven Clausen om dr. phil. Poul Helms</i> .....	50	Dødsfald: Fhv. godsassistent <i>Hans Teglbjærg</i> , * 6. juni 1862 — † 16. februar 1959. Af P. Sch. — Fhv. ekspeditionssekretær <i>Hans Henrik Carl Kühl</i> (s.'01), * 29. november 1881 — † 18. februar 1959.....	30
DUE, OSVALD, landbrugslærer:		Dødsfald: Lektor, dr. phil. <i>Poul Helms</i> (s.'02), * 7. august 1884 — † 6. april 1959. Af P. Sch. — Arkitekt <i>Algot Lautreup-Larsen</i> ('08), * 20. november 1890 — † 29. april 1959. Af P. Sch.....	38
<i>Sådan er der så meget</i> — .....	42	Dødsfald: Maskinmester <i>Aage Gjellerup</i> (IV.'90), * 26. juli 1873 — † 17. januar 1959. Af P. Sch. — Konsul <i>Aage Lindgaard</i> ('96), * 30. marts 1880 — † 19. april 1959. Af P. Sch. — Trælastgrosserer <i>Carl U. Buch</i> (pr.'99), * 8. december 1881 — † 2. maj 1959 — Fhv. Oberstløjtnant <i>Erik Juel Wibolt</i> (s.'10), * 1. april 1892 — † 10. juli 1959 .....	44
HOFF, HELGE, landsdommer:			
<i>Tale ved Soransk Samfunds årsfest den 15. oktober 1959</i> .....	67		
KJÆRGAARD, HELGE, statsbibliotekar:			
<i>Amazonen i min ungdoms bisse-liv (Minde fra gymnasietiden)</i> .....	10		
SCHJÆRFF, POUL, lektor, redaktør:			
<i>Lidt om bøger (Supplement til kronikken om min læsning, Sor.-Bl. 1958 s. 19) For 50 år siden. Erindringskronik II, III</i> .....	15, 24		
<i>Ernst Bojesen. Anmeldelse af H. P. Rohde: Ernst Bojesen - Storforlægger i Humør, Kunst og Oplysning</i> .....	51		
<i>Da Vilh. Andersen blev 70. Et 25 års minde. Med 1 billede</i> .....	58		
THORLACIUS-USSING, V., direktør, dr. phil:			
<i>J. C. Dahls Tegninger fra Sorø. Med 4 billeder</i> .....	33		
VIDERØ, K., seminarielærer:			
<i>Prof. Christopher Hansteen</i> .....	76		
<b>NEKROLOGER</b>			
Dødsfald: Digteren <i>Fredrik Nygaard</i> ('15), * 12. april 1897 — † 7. december 1958. Af P. Sch. — Red. <i>Ejnar Martin</i> ('04), * 29.			

Side	Side
Dødsfald: Kaptajn, kontorchef <i>Bjarne Har-</i> <i>der</i> (pr.'03), * 15. marts 1886 — † 30. juli 1959. — Sagfører <i>A. L. Bruun</i> (s.'03), * 8. september 1885 — † 22. august 1959. — Overlæge dr. med. <i>H. P. Stubbe Teglbjerg</i> (s.'14), * 1. marts 1896 — † 23. aug- ust 1959. Af <i>P. Sch.</i> — Godsejer <i>Johan-</i> <i>nes Jørgen Hellemann Olsen</i> (r.'18), *25. maj 1901 — † 2. september 1959. Af <i>P.</i> <i>Sch.</i> ..... 54	Baronens Skål ..... 72 Holbergaften på Det kgl. Teater ..... 73 Nu er chancen der (Holbergs fødselsdag).. 74 Legater ..... 75 K. K. Steincke-aftenen den 13. november. Af <i>P. Sch.</i> ..... 78 Soransk Samfunds årsfest den 15. oktober 1959. Gruppebillede..... 80 Gode nyheder (Meddelelse fra kassereren) Af <i>R. E. B.</i> ..... 81 Soraner-Bladet. Af <i>Red.</i> ..... 84
Dødsfald: Direktør <i>A. Ch. Louw</i> (s.'02), * 26. juni 1882 — † 13. september 1959. Med 1 portræt. Af <i>Jonas Bruun</i> ..... 63	Soranerfrokosten. Af <i>En anden af dem,</i> <i>Svend C., Boeg, M. P. 2, 13, 19, 29,</i> ..... 47, 64, 82
Dødsfald: Forfatteren <i>Rolf Kaarsberg</i> (r.'10), * 31. august 1893 — † 4. oktober 1959. Af <i>P. Sch.</i> — Lektor <i>Aage Meulengracht</i> (s.'04), * 14. juni 1885 — † 16. oktober 1959. Af <i>P. Sch.</i> — Maleren <i>Victor Haa-</i> <i>gen-Müller</i> (s.'13), * 1. november 1894 — † 24. oktober 1959. Med et portræt. Af <i>V. Thorlacius-Ussing</i> ..... 71	
Dødsfald: Civilingeniør <i>Carl Johan Beck</i> (s.'07), * 11. januar 1889 — † 4. november 1959 ..... 84	
<b>FORENINGSANLIGGENDER</b>	<b>MINDRE MEDDELELSER</b>
Oplæsningsaften den 10. marts 1959 (Med- delelse) ..... 7	Fugl Pphønix i provinsen. Af <i>Liebs</i> ..... 1
Vedrørende annoncer ..... 14	Frokost eller aftenté. Af <i>K. K. Steincke</i> .. 2
Generalforsamling (21. april) ..... 19	Holbergs fødselsdag 1958, fejret af Randers soranerne. Af <i>Jens M.</i> ..... 2
Regnskaber for 1958 ..... 20	Terrænsport ..... 7
Sig tiden nærmer... (Meddelelse om Øre- sunds-tur) ..... 29	Arthur Arnholtz: Digte (Anmeldelse). Af <i>Poul Schjærff</i> ..... 7
Oplæsningsaftenen den 10. marts (Dr. Helms). Af <i>P. Sch.</i> ..... 31	Bog om Carl Bagger. En smule Efterslet ved Eyvind Rafn (Anmeldelse). 3 por- trætter. Af <i>Poul Schjærff</i> ..... 8
»De 200 raske gamle soraneres Stipendium« (Regnskab) ..... 32	Frokost eller aftente. Af <i>Kjartan Effersøe</i> 9
Generalforsamlingen den 21. april 1959. Af <i>P. Sch.</i> ..... 40	Kirkelig håndbog 1959 (Anmeldelse). Af <i>Poul Schjærff</i> ..... 14
Til bladets læsere. Af <i>Red.</i> ..... 41	Dei Sapientia. Af <i>Candide</i> ..... 18
Fodboldkampen den 30. august (Medde- lelse) ..... 47	Såkaldt frokost eller »aftente«. Af <i>K. K.</i> <i>Steincke</i> , fhv. .... 18
Soranerfesten på Århus Universitet 23. maj 1959. Af <i>E. C.</i> ..... 48	Terrænsportsløb. Af <i>Chr. E. Hansen, T.</i> <i>Dahl</i> og <i>J. Raaschou-Nielsen</i> ..... 19
»De 200 raske gamle soraneres Stipendium« Rusfesten 15. oktober (Meddelelse) ..... 52	Dei Sapientia. Af <i>Sigurd Højby</i> ..... 28
Soraner-Aften 13. november (Meddelelse) Husk Soraner-Aftenen 13. november .... 65	Læserbrev til frokostreferenten. Af <i>C.C.H.</i> 31
Soransk Samfunds årsfest den 15. oktober 1959 (Referat). Af <i>Poul Schjærff</i> ..... 69	Hans Kirk's sidste bog (anmeldelse af Bor- gerlige noveller). Af <i>P. Sch.</i> ..... 31
	Dei sapientia. Af <i>R. E. Brincker</i> ..... 37
	Svar på <i>R. E. Brinckers</i> indlæg. Af <i>Sigurd</i> <i>Højby</i> ..... 37
	Til de anonyme! Af <i>K. K. Steincke</i> ..... 38
	Konfirmationen i Sorø Kirke Palmesøndag den 22. marts 1959. Af <i>Lex</i> ..... 40
	»Fornuftens sidste ridder.« Af <i>Carl Chri-</i> <i>stian Hoffgaard</i> ..... 43
	Fraternitas Sorana's 23. stævne (Medde- lelse) ..... 48

	Side		Side
Soranske studenter fra 1919. 40 års jubilæum. Af »Jyden	49	Atter nederlag i fodbold. Den 20. september 1959. Af P.	65
Realisterne fra 1934. 25 års jubilæum. Af X	49	Soraner-Cricket oktober 1959	66
Jubilæumsgammelsoranerkampen Søndag den 30. august 1959. Af sem	53	Spørgsmål angående batøk. Af J. M.	70
Translokationer og optagelsesprøver på Sorø Akademi's skole 1959 (Efter den lokale presse ved P. Sch.)	54	K. K. Steinckes Skæve Smil (Anmeldelse) Af Poul Schjærff	74
Randers-soraneres batøkamp den 5. juni 1959. Af Jens M.	55	Studenterholdet 1909. Gruppebillede	78
Kunstmuseet i Sorø (Billede af Anna Ancher	55	Jul i Sorø 1959. Af P. Sch.	79
Sorø Akademis Skoles årsskrift 1959. Af P. Sch.	57	Kongebal på Sorø Akademi lørdag den 21. november 1959	80
Soransk Litteratur. Anmeldelser af Poul Schjærff. (H. G. Olrik: Ludvig Holberg. Undersøgelser og kronikker. — Morten Borup: Peder Hjort)	61	Kricketklubben »Soranernes« generalforsamling	81
Fraternitas Soranas 23. stævne (Referat). Af Deltager	64	Holberg-dagen den 3. december. Med 1 billede. Af N. N.	81
Kricketkampen den 13. september 1959. Af F. D.	65	Kunstmuseet i Sorø (Billede af Peter Cramer)	82
		Sorø gamle møllekro revet ned	83
		Indlod Jesus sig med Maria Magdalena? Anmeldelse af Louis E. Grandjean: Schechina, et mysteriespil. Af Peter Soranus	83
		Gamle Soranere og soranske Noter 4, 12, 20, 32, 39, 45, 56, 63, 72,	84

#### Rettelser:

- S. 12, spalte 1, under 9. marts: Carl Nicolaus Fenger Eriksen er politimester i Ringkøbing.
- S. 12, spalte 2, lin. 20 f. o.: dansklærer! Læs: historielærer!
- S. 20, spalte 1, lin. 4 f. o. Bankfuldmægtig, læs: Prokurist.
- S. 27, spalte 2, lin. 1 f. n.: Mackprang, læs: Mackeprang.
- S. 39, spalte 2, under 15. juni: Thorkildsen, læs: Thorkilsen.
- S. 40, spalte 1, under 23. juni: Engestofte, Maribo, læs: Pilehøj, Vallekilde.
- S. 40, spalte 1, under 29. juni: Jens Olaf Sundby Rasmussen er fhv. vognmand. Adr.: Dr. Margrethesvej 22 E, Ringsted.
- S. 40, spalte 2, lin. 24 f. n.: måtte, læs: måttet.
- S. 46, spalte 2, lin. 9 f. o.: infiltret, læs: infiltreret.
- S. 52, spalte 1, lin. 12 f. n.: grandsigneur, læs: grandseigneur.
- S. 52, spalte 2, lin. 5 f. o.: Lunds, læs: Linds.
- S. 60, spalte 2, lin. 8 f. n.: stort, læs: stor.
- S. 61, spalte 1, lin. 3 f. o.: »Blækspruten«, læs: »Blæksprutten«.
- S. 61, spalte 1, lin. 19 f. o.: promte, læs: prompte.
- S. 62, spalte 2, lin. 23 f. n.: monogratier, læs: monografier.
- S. 62, spalte 2, lin. 23 f. n.: ved, læs: med.
- S. 64, spalte 1, under 14. november: Aage Møller bor Vigerslevvej 267 A, Valby. Næste linie: Læge Hans Valdemar Bay døde 1947.
- S. 71, spalte 1, lin. 3 f. n.: Tilvildelund, læs: Tisvildelund.
- S. 72, spalte 2, under 7. december: Poul Clausen er gårdejer og sognerådsformand og bor: »Spanggård«, pr. Svindinge, Fyn.
- S. 72, spalte 2, under 21. december: Valdemar Bruun Kornerup er siden 1955 overlæge i Varde.

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 1 . JANUAR



VELUX OVENLYSVINDUER

CASCO  
GARANTI



**GULDSEGL WIDSCREEN  
TV 1802**

»Alle kan se! –  
Største og klareste  
billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

holder due

Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

HARBOES  
Jubilæumspilsner  
SILVER



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66





# SORANER-BLADET

JANUAR 1959

44. AARGANG

NUMMER 1

## Fugl Phønix i provinsen

Efterhånden som man bliver ældre, og forkalkningen skrider frem, glemmer man mere og mere, bl. a. fødselsdage. Dog een fødselsdag står indristet i enhver gammel Soraners sind: *Baronens*.

Soransk Samfunds Fyns-afdelings bestyrelse havde da heller ikke glemt 3. december og havde sendt invitationer til en fest- og fødselsdagsaften, begyndende i Odense Teater og fortsættende på Grand Hotel.

Desværre var teatrets Holbergforestilling taget af plakaten, men i stedet fik vi: »*En gammel dame besøger byen*« med *Bodil Ipsen*, og mon ikke vi stod os ved byttet. *Dürrenmatts* stykke var grueligt og blændende, og vi var uhjælpeligt i den gamle dames hule hånd. Københavnerne kan glæde sig til at opleve hende, når hun til efteråret skal fejre jubilæum på Det Kgl. i samme stykke.

I parkettet var soranerne ikke til at skelne fra det øvrige publikum; men da vi trængtes i Grand Hotels hall ved garderoben og derefter opfyldte den store sal ved smukt dækkede borde for at nyde snitter, øl og kaffe, sås det, at provinsens soranere med damer var stimet til denne fest i overvældende antal. Vi var 85. Store Bælt er åbenbart sværere at forcere end Lillebæltsbroen, for Jylland var repræsenteret helt

op til Nørre Sundby (*Loehr* med kone og datter).

*Suhr* bød velkommen og udbragte et leve for Skolen, der måske kan trænge til det nu, da den ikke mere er noget for sig selv, men indrullet blandt landets statsskoler.

Efter navneopråb (der tog tid) talte *Kall* på de talrige tistedeværende jyders vegne og følte sig foranlediget til at forsikre, at det ikke i første række var *Bodil Ipsen* eller den rørende billige pris, der trak, men udsigten til at træffe gamle kammerater på vor fælles festdag. Han udbragte et leve for det gode soranske sammenhold i provinsen.

*Suhr* trak retningslinier fra den 274-årige fødselars stykker til »Den gamle Dame« og forsikrede, at Skolen var i gode hænder hos den nuværende rektor, der er gammel soraner.

*Poul Lorenzen* og *Loehr* mindedes rektor *Hoff* med nogle korte og sjove anekdoter, og efter at *Liebmann* havde talt for damerne, blandedes en del af selskabet i kan-du-huske-grupper, mens andre svang damerne på dansegulvet.

Nødigt brød vi op fra den herlige fest, men der var jo mange, der havde lang vej hjem.

Den eneste, der må beklages, er kassereren for Fyns-afdelingen, der skal have opfyldt det gabende hul i den så rundhændede kasse.

*Liebs*.

## Frokost eller aftente

Det er jo ikke første gang, jeg har beskæftiget mig med dem, der trods fast tro på den hinsidige tilværelses ubetingede velvære dog meget nødtigt opgiver denne tilværelses uomtvistelige elendighed, og når jeg gør det igen og på dette sted, skyldes det særlig 2 grunde.

Den ene er, at jeg vistnok selv har noget tilfælles med denne kategori af troesgymnaster, den anden, at jeg, støttet af livslange erfaringer, føler mig overbevist om, at er der noget, der bidrager til at afkorte denne tilværelse, så er det frokoster, der gør en uoplagt og søvnløse resten af dagen og netop forhindrer den middagssøvn, som har den modsatte virkning og som desuden forlænger tilværelsen.

Selv de få mindre begavede blandt dette blads talrige og taknemlige læsere vil forstå, hvor jeg vil hen: Altså Soraner-frokosten: — »flæskesteg med dejlig rødkål (uhm!)« — midt i arbejdstiden, fy for ....! .... Selvfølgelig deltager jeg ikke i den slags selvmordsforsøg, *dels* altså fordi jeg gerne vil blive gammel. *dels* fordi jeg finder det naturligt — for ikke at sige selvfølgelig — at henlægge festligheder til *efter* arbejdstiden, altså til om aftenen, hvor man både er vågen, ikke så sulten og bedre tåler spiritus.

Som det fremgår af tonen i dette åbne brev, har jeg været ked af at skrive det; men på den anden side er det jo et udtryk for min længsel efter engang imellem at være sammen med de gamle Soranere, der har overlevet frokosterne.

Med venlig hilsen

K. K. Steincke.

## Holbergs fødselsdag 1958,

*fejret af Randers-soranerne.*

Randers-soranerne samledes i et antal af 12 hos tandlæge Ole Jørgensen, Randers.

Mødt var: Aage Waarst (14), Mogens Suhr-Henriksen (23), Hallenberg (27), Jørgen Dam (27), Axelsen Drejer (26), Rævskjær (30), Warthoe Hansen (34), M. K. Leth (38), Henning Poulsen (45), Hassel Jensen (47), Jens Madsen (19) og værten, Ole Jørgensen (35).

Da tilslutningen til forårets batøkkamp og festen bagefter kun havde været ringe, var man gået tilbage til at holde denne sammenkomst privat, og Ole Jørgensen og frue havde,

som flere gange tidligere, gæstfrit stillet deres hjem til rådighed.

Man mødtes kl. 19 og lod fru Jørgensens mad vederfares retfærdighed.

Aage Waarst talte for værtinden og bragte en hilsen fra politimester Volquartz (05), der desværre ikke følte sig rask nok til at deltage i festen. Der blev endvidere udbragt et leve for Holbergs minde, og man sang senere: »Før var der knap skrevet på dansk en bog.«

Tiden fløj af sted med sang og samtale aftenen igennem, og først et par timer ind i den ny dag brød de sidste gæster op. Som en af deltagerne sagde: »Det er næsten ikke til at komme af sted, når »Ole tand« fortæller sine muntre historier.« Man skiltes med en tak til værtsfolkene for det muntre og behagelige samvær.

Jens M.

## Soraner-frokosten

den 8. januar 1959.

»Grand-Cafe« var endnu jule-minded med små juletræer i vinduerne og *Lille Kongensgade* var blevet endnu smallere, for *Magasins* nye storbyggeri havde rejst mægtige plankeværker helt ud på kørebanen. Men Soranerne fandt vej gennem denne smalle tarm og blev modtaget med nytårs-hilsen af den smilende og hvid-kittede vært *Bang-Hansen*, som var kende- lig overrasket over det store fremmøde — væsentlig de trofaste Soranere, som giver møde ved disse fornøjelige sammenkomster, så han straks forlængede — næsten fordoblede, det store, festlige med Soraner-Farverne og dekorative bannere pyntede bord. Vi var nogle og tredive, der ønskede hinanden: Godt Nytår med varme håndtryk — en hilsen, som *formanden Boeg* (1900) bragte fra Styrelsen samtidig med sin velkomst. (Den nye, attachedede servitrice, fru *Nonboe* meddelte, at Nytårs-frokosten bl. a. bød på sprængt oksebryst med forskellige gemyser).

Efter den traditionelle gensidige præsentation bad næstformanden *Svend Clausen* (25) om ordet for at meddele, at *Alfred V. Rasmussen* — tidligere mangeårigt medlem af Samfundets bestyrelse — den 9. januar fyldt 60 år. Det var faldet ud af fødselsdags-kalenderen. Men »Sætternissen« havde også været på spil i nekrologen over hrsagf. *Carl Ballhausen*, hvori det hedder: »C. B. var født i Korsør; faderen, der døde 1903, blev senere apoteker i Aalborg«. (Forståelig munterhed).

Senere meddelte *Louw* (1902) som formand for »*Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard*«, hvad der var passeret siden omtalen i november-nummeret ifjor om den store testamentariske gave efter overbibliotekar dr. phil. *Carl S. Petersen*, som afgik ved døden den 7. oktober f. a. Afdødes sjældne og værdifulde bogsamling var nu solgt til det højstbydende bogantikvariat-firma; *Andr. Fr. Høst & Søn* for 57,000 kr., (det laveste tilbud fra et andet antikvariat lød på 40,000 kr.). Styrelsen var sammen med

afdødes ven, fhv. rigsbibliotekar dr. phil. *Svend Dahl* medbestemmende ved udarbejdelsen af det kommende omfattende katalog fra antikvariatet over denne store bogsamling. Man var indenfor Tersløsegaard-Styrelsen meget glad for denne store donation, som — med kontante midler — ville andrage godt 75,000 kr.

*Louw* fortsatte. Når han fremførte alt dette for »Soraner-rigsdagen«, var det fordi soranerne gennem tiderne havde vist stor interesse og offervilje med hensyn til bevarelsen af denne *Holbergs* gamle gård. Både ved auktionen i 1861 da staten ville sælge den og fire Soranere købte, den for næsen af bønderne, som ville bruge stenene til reparationer m. v. af deres gårde. De 4 Soranere fik gården tilslået for 7211 rdl. (det blev ialt ca. 10,000 rdl.) — og hofjægmester *Grüner*, greverne *Juel-Vind-Frijs* og baronen *Rosenørn-Lehn* dannede så »Det af fire soranske akademister opretholdte *Holbergske* enkesæde på *Tersløsegaard*«. Men gården — og enkesædet — forfaldt alligevel gennem årene, og påny rejstes sagen om gårdens bevarelse af arkitekt *C. M. Smidt* og maleren *Erick Struckmann* — og Soranere med borgmester *Godskesen*, *Frederiksberg* i spidsen, samlede penge ind, og købte så igen gården, som nu styres af en ledelse, hvori bl. a. 5 Soranere har sæde. Gården er nu i god stand og den *Holbergske* samling der-nede ligeledes. (*Bifald*).

Senere talte *Otto Mackesprang* — som sædvanligt meget fornøjeligt. (Latteren ragede gennem salen). Han endte dog med at beklage de nye regler, for optagelse på *Sorø Akademi*, som indføres samtidig med den kommende skolereform, og han henstillede, at *Soransk Samfunds* bestyrelse gjorde forestillinger herom for Rektor — eventuelt Undervisningsministeriet.

Dette foranledigede *formanden* til at oplyse, at man allerede havde aftalt et møde om sagen.

*Røde-Kors-Bugge* (1909) holdt derefter et interessant og fornøjeligt foredrag om afdøde og nulevende Soranere i *Grønland*. Han havde personlig truffet en del af dem — og mange af disse vore kammerater havde gjort en betydelig indsats deroppe. *Bugge* blev lønnet med velfortjent bifald.

Så var tiden gået og lattermusklerne igen kommet i ro. Vi »tørrede os igen til afsked af på hinanden«) o: »shakede hands« og lovede at mødes igen torsdag den 5. februar kl. 12. slet.

*En anden af dem.*

† DØDSFALD †
--------------

Manden med leen har i det svundne års sidste måned gjort en rig høst blandt vore soranske kammerater, og med vemod nedskrives de følgende minde-linier.

Kun 61 år gammel døde ganske uventet digteren *Fredrik Nygaard* (\*12. april 1897 † 7. december 1958); han tilbragte fem betydningsfulde år på Sorø (1910—15) i samvær med kammerater, der blev hans venner for livet; han udmeldtes af I g, tog senere (1917) studentereksamen fra Gl. Hellerup gymnasium, men følte sig hele livet igennem knyttet til

Sorø og Soransk Samfund. Gennemblader man Soranerbladets årgange, vil man rundt om finde digte, causerier og kroniker, der alle vidner om hans intime tilknytning til Sorø. Og allerede i skoletiden begyndte han at digte; 18 år gammel udsendte han optimistisk i Sorø på eget forlag debutsamlingen »Første digte«, indledningen til en stor og broget produktion af digte, romaner, operatekster, børnebøger, hørespil og radio-montage; i 20-erne var han en frisk og frejdig ekspressionist; senere sang han sit lands pris i idylliske toner; eros stemte til tider hans lyre, og de følte digte i samlingen »Sanct Hans urt vi sanke«, en periode, hvor han led i sit sind, viser lutring og mildhed. Der kunne ud af de mange samlinger plukkes et udvalg af skønne digte. Han var en livets elsker, men livet handlede ikke altid godt med ham, han lærte at resignere, men han var rørende, når han mødte venlighed og forståelse, og han har sikkert på sin vis nydt det liv, han levede, med dets nuancer, dets glæder og dets sorger. P. Sch.

Redaktør *Ejnar Martin*, Sorø blev sommeren 1958 indlagt på centralsygehuset i Slagelse med et alvorligt hjerteanfald; senere overflyttedes han til sygehuset i Sorø, hvor han døde.

*Ejnar Nikolaj Martin* \*(29. august 1889 † 13. december 1958) var søn af »Sorø Folketidendes« redaktør *Frederik Martin* og hustru *Maren*, født *Bjerre*. *Ejnar* gik på Sorø 1901—04, uddannedes først som gartner, men slog hurtigt ind på journalistikken; først lærte han naturligvis hos sin kloge fader i Sorø, blev derpå redaktionssekretær i Assens, så sammen med broderen *Jacob* leder af »Ærø Folkeblad«, videre bladleder ved »Skive Venstreblad«. Efter disse lære-år drog han 1922 tilbage til Sorø og blev efter faderens død 1929 redaktør af »Sorø Folketidende«; 1944 trak han sig tilbage, da helbredet svigtede.

Disse tørre realia giver ingen forestilling om det rige menneske, der boede i *Ejnar*. Vi var skolekammerater, og han var fuld af humør og løjer. En gang havde han fået en lussing af vor fransklærer, kaldet tyren. Efter timen sagde *Ejnar*: Hørte I, at han fortrød. Lige da han havde stukket mig lussingen, sagde han »fy, tyr« (han spurgte i grammatikken om et verbum i fremtid — futur). Som jeg af og til tidligere har fortalt, tilbragte vi eventyrlige stunder i hans forældres tryllehave, der indeholdt de sjældneste ukrudtsplanter, og hvor der var opført en fæstning med et uhyggeligt fangehul. Det naturlige vid, sin mutter-vits, bevarede *Ejnar* livet igennem, det gav ham et frisk og ukrukket syn på mange fænomener, han var naturlig og uimponeret; som bladmand kendte han sit danske sprog og forstod at forme det på fortrolig vis; hvad han skrev, var ikke overfladejournalistik, men udtryk for en rigdom af kundskab på historiens og politikens områder. Han var en god søn af en god fader, i pagt med de bedste folkelige traditioner, og en god kammerat. P. Sch.

En beskeden og fin kammerat, en mand, der aldrig brød sig om at albue sig frem eller komme i første række, har vi mistet i forsøgsassistent *Bengt Dahl*, dør efter få dages lettere sygdom pludselig døde af en blodprop i hjertet. *Bengt Eigil Dahl* (\*19. septem-

ber 1895 † 14 december 1958) var præstesøn fra Børglum; efter Sorø-årene (1907—13; student 1913) gav han sig til at studere botanik og naturhistorie ved universitetet; han rantes af en øjensygdom og opgav efter lægens indtrængende advarsel at afslutte studiet. I en længere periode underviste han i naturfag i Viborg katedralskole, fik tilbud om fast ansættelse, forsøgte atter at fuldende studiet, men måtte definitivt opgive. Den 1. juli 1929 blev han fast ansat ved forsøgsgården »Øtoftegaard« ved Taastrup, og her virkede han til sin død. Benkt Dahl var i mange måder idealist; han var således i de sidste år formand for den lokale afdeling af Een Verden og bestyrelsesmedlem i Sønderjysk Forening.

Hans hjerte hang ved gamle mor Sorø, og han lod aldrig nogen lejlighed gå fra sig til at deltage i udflugter til Sorø eller Soransk Samfunds arrangementer. Han efterlader sig hustru Bodil, f. Krag, og sønnen *Peter Dahl*, der også er student fra Sorø (1953), og som i denne måned afslutter veterinærstudiet ved Landbohøjskolen.

P. Sch.

Svensk konsul, direktør for L/F Föroya Fiskasöla *Jens Chr. Johannesen*, er den 15. december død i sit hjem tæt uden for Thorshavn, 50 år gammel. Han blev for et par måneder siden opereret på Kommunehospitalet i København for en mavelidelse og rejste derefter til Mallorca på rekreation. Han var netop vendt tilbage med Tjaldur til sit hjem i Thorshavn, da døden indtraf. Direktør *Johannesen* var født i Thorshavn den 28. august 1908; han kom på Sorø 1924 og tog 1927 studentereksamen. 1930 ansattes han ved »Berlingske Tidende«, hvor han i 1936 udnævntes til salgschef. I 1946 tog han juridisk embedseksamen og var fra 1946 til 1948 direktør for aktieselskabet Den Københavnske Væstrepresse. Han rejste i 1948 tilbage til Færøerne og blev administrerende direktør for det da oprettede Fiskasöla, et andelsselskab til varetagelse af salg af klipfisk og saltet fisk til udlandet, især middelhavslandene og Brasilien. Han var tillige medlem af bestyrelsen i Selskabet for Fiskeri på Grønland og har i øvrigt gennem årene beklædt en række tillidshverv inden for Færøernes erhvervsliv.

Et medlem af den kendte Dalgas-slægt, civilingeniør *Chr. August Dalgas*, barnebarn af Hedeselskabets stifter *Enrico Mylius Dalgas*, døde den 17. december efter nogle års sygdom. Han var født den 20. januar 1898 i Birkebæk ved Herning, hvor faderen var skovrider. Han kom på Sorø 1908 og udgik 1915 med studentereksamen. Efter sin embedseksamen (cand. polyt. 1921) fik han ansættelse ved vandbygningsvæsenet med station i Agger ved Lemvig, tog til USA 1922—25, var derefter medindehaver af et entreprenørfirma i Aabenraa, deltog i landvindingsarbejder ved Thyborøn og Røhmø og ansattes 1931 ved Holbæk amts vejvæsen, hvor han havde sit virke til sin død. Civilingeniør *Dalgas* var en meget omhyggelig arbejdskraft og særdeles afholdt af dem, han kom i berøring med. Han var midtpunktet i et udmærket hjem, bestående af hustru og seks børn, hvoraf de to yngste endnu går i skole. *Dalgas* var et inkarneret friluftsmenneske og elskede at pusle i sin have eller

fiske fra sin strandbred, og om sommeren var det ham en fryd at feriere på en stor hede- og plantagegård, som familien *Dalgas* ejer ved Vorbasse. Han fortsatte værdigt sin navnkundige slægts traditioner. Hans to brødre, statsskovrider *Jean Marc Antoine Dalgas* (1891—1946) og *Henrik Dalgas*, f. 1893, gik også på Sorø og tog henholdsvis studenter- og realeksamen (1909 og 1910).

## Gamle Soranere og soranske Notater

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i februar:

1. Revisor *Peter Lovmand Hvid*, H. A., H. D. (f. 1909), Sløjfen 29, Gentofte.
4. Læge *Hans Constantin Johan Henning Brohm* (f. 1899), Folkekuranstalten, Hald pr. Viborg.
7. Urmager og guldsmed *Carl Mylius Aarsø* (f. 1909), Nørregade 10, Køge.
10. Prokurist (Handelsbanken) *Hans Poul Kristen Andersen* (f. 1909), Dalgas Boulevard 70, 1, Kbhn. F.
11. *Erik Frode Bülow Iversen* (f. 1909). Mlsk.-eks.'23.
14. Afdelingschef (Handelsministeriet) *Jørgen Bue-mann Worm* (f. 1909), Overgaden o. Vandet 40, Kbhn. K.
17. Refraktionist, optiker *Holger Due* (f. 1884). Gl. Kongevej 114. Kbhn. V.
18. Prokurist *Karmark Obel Skjerbek* (f. 1909), Valdemarsvej 20, Rungsted Kyst.
19. Værkbetjent *Karl Evald Kristiansen* (f. 1909), Søbysøgaard pr. Nørre Søby.
20. *Hans Chr. Wenzel Bech* (f. 1894).
23. *Sven Aage Schou* (f. 1899). R.'16.
24. Direktør, konsul *Harald Lützen* (f. 1884), Østerhus, Fredericia.
25. Tandlæge *Hans Chr. Jensen* (f. 1884), Aars.

Undervisningsministeriet har under 19. december 1958 ansat chefen for Statsradiofoniens reportageafdeling *Aksel Dahlerup* som programdirektør for Statsradiofoniens lydradio-afdeling.

Tak

Kan det tillades mig gennem »Soranerbladet« at bringe gamle soranere, der har glædet mig med en hilsen til min 75-års fødselsdag, en hjertelig tak — såvel Soransk Samfunds bestyrelse (både telegrafisk og pr. post) som den kreds, der på Holbergs fødselsdag var samlet i Randers, samt »hin enkelte«, der ved denne lejlighed har haft mig i erindring.

Skrodhøj. 31. december 1958.

Aage Lind.

Dybhavseksperter, dr. phil. *Anton F. Bruun*, skal i foråret lede en amerikansk ekspedition til Siambugten og Kinahavet, der skal kortlægges fiskeribiologisk. Ekspeditionen udsendes af Scripps Institution of Oceanography i Lajolla, California.

Med udgangen af marts 1959 fratræder direktør *Poul Simonsen* (s'99) på grund af alder sin stilling som administrerende direktør for porcelainsfabrikerne *Bing & Grøndahl* og *Norden A/S*. Til hans efterfølger er udnævnt han søn, direktør *Ole Simonsen*. Direktør *Poul Simonsen* knyttedes allerede 1903 til *Bing & Grøndahl*, året efter blev han underdirektør, 1915 direktør, 1924 adm. direktør; han stiftede porcelænsfabrikken *Norden* og blev efter fabrikkernes sammenslutning i 1940 adm. direktør for hele virksomheden.

*En hel årgang prædikener indtalt på bånd.*

Efter opfordring fra Kristelig Forening for Blinde har pastor *Paul Nedergaard*, Sct. Matthæus kirke, i disse dage afsluttet indtaling af hele sin prædikensamling »Til højmesse« (ialt ca. 60 prædikener) på bånd til brug for blinde og andre. Det er første gang en hel dansk prædikensamling til alle årets helligdage er indtalt på bånd.

*Kronikker.*

Forf. *August F. Schmidt* analyserer i »Den store Mester kommer« *Ingemanns* skønne digt (»Sorø Folketidende«, 18. decbr. 1958) om menneskets lutring og stræben efter at blive Gud lig. — »Tonen fra himlen« — (»Kr. Dagblad«, 23. decbr. 1958) af *Paul Nedergaard* orienterer om de forskellige salmer, der ved juletid synges i Nordens kirker, hver kirke har sin særlige juletone (og melodier), selv om grundmotivet er det samme. I Sverige toner sindets opløftelse til skønhed og sjælens evigheds længsel gennem *J. O. Wallins* salmer; i Finland udtrykker *J. L. Runeberg* fortrøstningen til Guds almægtige styrelse og kampen mod selvisheden, mod mørkets magter; Norges salmer er præget af fjældlandet: den stridende kirke, den kæmpende tro, men tillige af den stille glæde over julen, mens man i Danmark mærker duften af tændte juletræer og luften fyldt af stjerner over landsbykirken. De danske julesalmer spiller over et rigt register: fra *Brorsons* »Den yndigste rose«, over *Grundtvigs* pompøse »Det kimer nu til julefest«, over hans opmuntrende »Velkommen igen Guds engle små« til *Ingemanns* storladne »Dejlig er jorden« — for blot at nævne enkelte eksempler. — Et fint kulturbillede giver den 92-årige skuespiller *William Bewer*: »Omkring et gammelt hus« (»Berl. Tid.«, 26. decbr. 1958), beretningen om det hus i Helliggejststræde (den nuværende *Niels Hemmingsensgade*), hvor han boede som lille dreng. Husets mest interessante beboer var ubetinget *Herman Bang*, om hvem baghusets levende avis, md. *Andersen* betroede *Bewers* mor, »at »nu har røde Lunds på anden fået en ny logerende. Han hedder *Bang* og er digter og skriver i avisen og ser meget mærkelig ud, for han er bleg og sorthåret og så går han med fløjlsjakke og kunstnerslips — og vil De tænke Dem, fru *Bewer*, så

har han pandehår og har lejet to værelser.« *Bewer* blev *Bangs* bydreng, og han fortæller om *Bangs* sære værelser med makartbuketter og et utal af fotografier samt den bedøvende parfumeduft.

*Der stod en bænk i parken.*

I et muntert akademisk lag blev denne historie fortalt om skuespilleren *Henrik Bentzon* (s.'13), der altid har elsket en god spøg.

Sammen med en studenterkammerat købte og betalte han en almindelig hvid havebænk. De to venner bar den ind i Kongens have og stillede den fra sig på en af gangene.

De ventede derefter et stykke tid, indtil opsynsbetjentene kom forbi. Så gjorde *Henrik Bentzon* tegn til kammeraten, og de begyndte at bære bænken væk.

Resultatet blev naturligvis en voldsom protest fra opsynsmanden, der kun blev endnu mere ivrig i tjenesten, da de to unge mennesker bestemt hævdede, at bænken var deres egen. Man endte på politistationen, og naturligvis havde de to studenter en masse sjov ud af det hele, før *Henrik Bentzon* tog en kvittering frem og beviste sin ejendomsret til den hvide bænk ....

(»Ekstrabladet«, 24. decbr. 1958).

*Fra Sorø.*

Der har i december været skolekomedie på Akademiet: »Escapade« af englænderen *Roger MacDougall*, et skuespil, der beskæftiger sig med kostskoleproblemer og andre problemer, som de helt unge og gamle klart kan se og forstå løsningen af, medens den midterste generation gør dem tågede og uklare ved kompromisser og halve løsninger. Det var II g's elever, der var aktører — og de fik også det satiriske og muntre element i stykket frem.

Juleafslutningen på *Sorø*, der plejer at finde sted i festsalen, flyttedes i år på rektor *Østergaards* initiativ til kirken.

Om morgenen den 20. december blev der ved lovsangen uddelt fem bogpræmier af lektor *Rosens* legat. Den egentlige afslutning fandt sted i kirken. Rektor *Østergaard* har fundet dette naturligt, når skolen og kirken ligger hinanden så nær. Pastor *Keiding* læste juleevangeliet og lyste velsignelsen, og der blev sunget et par salmer. — Gamle soranere, der ellers er tilbøjelige til at få et apoplektisk anfald, når der pilles ved traditionerne, vil sikkert med glæde hilse dette nyskud; hvilken indvielse til julefesten at samles i *Absalons* gamle kirkesal!

*At tænke sig* — (»Politiken«, 26. december)

*Sportalt.*

Jeg kender intet til *Ingemanns* romaner, sagde *Gunnar Nu-Hansen* i aftes. Jeg ror på min egen facon.

---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri. København.



Bland  
**DANMARK**<sup>S</sup>  
i Kaffen!

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

## HOTEL POSTGAARDEN

### Axel Olsen

Køkkenudstørsforretning  
STOREGADE 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademievipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



### SORØ BEKLÆDNINGSDEPOT

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Unifor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL'S EFF.  
Telf. 67

### VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

### Johs. Brinck

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

### HARALD QVIST

landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's eff.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

### SORØ SPARE- OG LAANEKASSE

Telf. Sorø 89

### MERKUR A/S

HERMODSGADE 14  
Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

### BANKEN for SORØ OG OMEGN

Aktieselskab

### OTTO CHRISTIANSEN

Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

### TH. C. JENSEN

SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

### Sorø TAXA

BOLDHUSGADE 3  
KØRER DAG OG NAT  
TELEFON 18 1168

### Kähler

KORSØR



### MOGENS KROG-MEYER

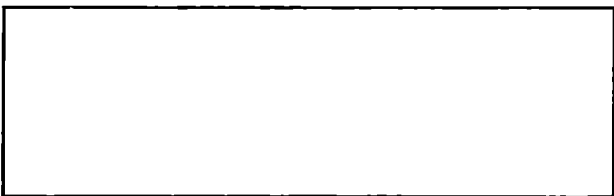
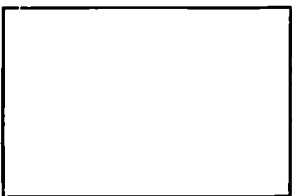
Højesteretssagfører  
Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



### FILTFABRIKEN NORDEN A/S

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard



### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 2 . FEBRUAR



Udsigten fra jernbanen over Sorø Sø (Andebugeten)

*Billedet er venligst udlånt af Danmarks Naturfredningsforening*

## GULDSEGL WIDESCREEEN

TV 1902



»Alle kan se! –  
største og  
klareste billede«.  
Kr. 2345.–

NEUTROFON  
GULDSEGL



Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

## HARBOES Jubilæumspilsner SILVER



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**

*Krystal - Glas - Porcelæn*

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922





# SORANER-BLÅDET

FEBRUAR 1959

44. AARGANG

NUMMER 2

## Lidt om bøger

*(Supplement til kronikken om min læsning,  
Sor.-Bl. 1958, s. 19).*

Når jeg betænker, at jeg i 40 år har arbejdet på at fylde noget i retning af et Danaidekar eller løse lignende opgaver som salig kong Sisypfos, er jeg — ganske vist lovlig sent — kommet til det resultat, at jeg burde have udøvet en bibliotekars eller antikvarboghandlers bestilling. Og dog — bibliotekarere kan risikere en for tidlig død ved fald fra farlige ofte sømbeslåede bogstiger, og var jeg blevet antikvarboghandler, havde jeg sikkert levet et liv i armod, da jeg ikke havde nænnet at sælge de mere værdifulde bøger. Måske er det da gået, som det skulle. I alle tre tilfælde vil man få tilknytning til bøger — og af bøger og læsning har jeg, fra jeg kunne opfatte bogstaver i sammenhæng været en svoren elsker.

Bøger kan bruges til meget. Dengang ens børn led af en sygdom, der bestod i at presse blomster og andre repræsentanter for botanikken, anbragte de uden betænkelighed med stor kynisme deres produkter f. ex. i et smukt udstyret bind af Danmarks Riges Historie, formentlig ud fra den betragtning, at til en bog hører også »blade«. — Med held kan et vaklende bordben stives af med én eller flere folianter, hvor naturligvis de bør vælges, der dels passer i tykkelsen, dels ved deres indbinding bibringer stuen et pynteligt udseende. — Ved hjælp af bøger

kan huslige stridigheder udkæmpes. Jeg så en gang en tegning af et stridende ægtepar, der bombarderede hinanden med bøger. Den bar følgende tekst: Det er første gang i årevis, de har brugt biblioteket. — Bøger kan også være et samlerobjekt. De erhverves ofte ved lån; sådanne kroniske lånerer hører til kategorien bogholder; »låner« de to bøger på én gang, er det dobbelt bogholderi. Slige lån foregår som regel ganske samvittighedsløst; »bogsamlere har deres egen bekvemme samvittighed«, siger P. Hansen i sin litteraturhistorie om Arni Magnusson, indehaveren af de håndskrifter, som nu med så stor ihærdighed kræves udleveret af islænderne. Dog kan hos enkelte et moment af etik dukke op, som hos manden, der på dødslejet med mat hånd pegede på sine velfyldte reoler og hændede: »Min søn, lån aldrig bøger ud! Bøgerne i disse reoler har jeg lånt allesammen!« Bogsamlere, der kommer til skade, kan gå med armen i vælskbind, så kommer bøgerne til nytte. De kan også anvendes til at fylde en dertil opført bygning; jeg kendte i min studietid en rig kaffegrosserer, han ejede store dele af vor guldalderlitteratur in originali, og dermed var han tilfreds; at man kunne gøre sig bekendt med samlingens indhold, var ikke kommet inden for hans bevidsthed.

Hermed kommer jeg til det sidste punkt: Man kan gribe til den fortvivlede udvej *at læse bøgerne*.

Denne last har jeg — som ovenfor bemærket — livet igennem været befængt med. Egentlig samler er jeg ikke. I Sophus Bauditz' særdeles hyggelige og morsomme roman »Krøniker fra Garnisonsbyen« (ulæselig for nutiden, da den ikke er udkommet i vort århundrede) siger den havarerede skuespiller Bertram, da overlærer Jochumsen bebrejder ham, at han er fuld: »Fuld? Åh nej, hr. overlærer, det tillader mine mere end beskedne kår mig sandelig ikke!« Af samme grund har jeg aldrig kunnet indrullere mig blandt bogsamlere; dette udelukker dog ikke, at man i årenes løb har tilegnet sig enkelte lækkerbiskener: Ved arv førsteudgaven af J. J. Rousseaus »La nouvelle Heloise« 1761, i samtidigt bind, dog desværre uden de til bogen hørende stik, som er udtaget og rimeligvis indrammet, men til gengæld har ejerinden, Sophie Thalbitzer, 1806 rundt om på bladene efter forsatspapiret med en tiltalende læselig håndskrift anført talrige steder af sin franske lektur, et indtryk af en kultiveret ung piges læsning dengang. Ved køb erhvervede jeg en overordentlig

fint trykt udgave af Salomon Gessners Schriften, Zürich 1770, med kobberstukne titelblade og vignetter af forfatteren selv. Bortset fra indhold og udstyr har denne bog for mig en særlig værdi; thi foran i bogen står skrevet navnet Boye og følgende: »Dette Exemplar af Gessner har tilhørt Frederik d. 6tes Overhofmarskalk Adam Vilhelm Hauch, f. 26/9 1755 d. 26/2 1838, og blev foræret A. E. Boye (litterat og Holberg-ekspert) af hans arving Digteren I. C. Hauch«. Med andre ord: Bogen har rimeligvis stået på reolen i Hauchs bolig i Sorø; i det hus, som har æren af at være mit fødested. Underligt nok findes der på huset ingen mindeplade, hverken for Hauch eller mig!

Jeg skal ikke trætte læseren med flere eksempler, men blot anføre, at jeg ejer en ret pæn samling originaludgaver af dansk lyrik efter 1880 (Drachmann, Sophus Claussen, Stuckenberg, Michaelis, Ludvig Holstein, Thøger Larsen, Aage Berntsen, Seedorff) — men disse er som mine øvrige bøger anskaffet med henblik på læsning, hvorfor mange af dem er i en tilstand, der umuligt kan gøre dem til et indbringende dødsbo. Derimod er det sikkert, at de udgør en væsentlig del af mit liv og derfor — egoistisk set — har deres store berettigelse; sikkert er det også, at mine ikkemotoriserede eller sputnikede bemærkninger næppe har nogen værdi for de mere teknisk indstillede nutidsmennesker.

Poul Schjærff.

## Oplæsningsaften

Tirsdag den 10. marts 1959 kl. 19.30

i GRAND CAFÉ, Lille Kongensgade 4

Oplæsning ved

Lektor, dr. phil. POUL HELMS (»Me/«)

(Scener fra Holbergs komedier m.m.)

✱

Kaffe m. æbleskiver og solbærrom

✱

Aftenen slutter med dans

✱

Deltagerpris enkelt pers. kr. 9,00 pr. par kr. 16,00

Tilmeldelse senest d. 7. marts

Henv. gross. R. E. Brincker, Malmøgade 7. Ø.

Telf. C. 10725

For Soranere, der kun ønsker at overvære oplæsningen, er adgangen gratis. Dog må tilmeldelse også her finde sted.

*Se. det bli'r en rigtig hyggeaften!*

## Arthur Arnholtz: Digte

Det er forståeligt, at folk, der ex officio befatter sig med litteratur og vers, føler trang til at bestige Pegasus og gøre vers. Georg Brandes skrev vers, Vilhelm Andersen ligeså, utallige cand. mag. er har slået harpen; hvad er da rimeligere, end at en professor i metrik dyrker murserne?

Arthur Arnholtz: *Digte, ældre og nyere*. Borgens Forlag 1958 er da formelt et udtryk for forfatterens metriske kunnen. Han behersker de gamle klassiske strofeformer: Sappisk (*Befrielsen*, s. 30), alkæisk (*Natten*, s. 51, *Novembemat*, s. 53), den store asklepiadæiske (*Høststorm*, s. 52). Allerede metrikeren, salig Ernst von der Recke, stemplede brugen af disse strofer som misbrug, og flere anmeldere er af den mening, at vort sprog med disse former tvinges ind under et skema, der er det fremmed. Heri er jeg ikke helt enig med modstanderne; læser man

Klopstock i metervis eller hans ufuldkomne danske efterlignere i det 18. århundrede, kan det knibe med at finde poesien, men brugt med måde som i samlingen her forlener de indholdet med en vis indtrængende pompøsitet. Forfatteren mestrer iøvrigt adskillige versformer, også prosadigtet.

Men en mand som prof. Arnholtz digter naturligtvis ikke for at levere en »strikkebog« i metrik; han digter, fordi han har noget på hjerte, og fordi han mener, at verset i dette tilfælde er den adækvate form.

I de to prosadigte *Vor ven ingeniøren* og *Vor ven sociologen* (som forøvrigt begge har været aftrykt i Soraner-Bladet) gøres der op med vort tids skematiserende og nivellerende typer; digtene fra Slesvig og Holsten (samlingens første hovedafsnit) markerer disse egnes betydning for forfatterens udvikling:

Mit første bo, min ungdoms land,  
gav mig mig selv, her blev jeg mand.

Fire digte, *Krigen*, har Verdenskrigen som udgangspunkt; kønt takkes her de unge, der gav livet for vort land.

Digtene *På Sjælland* (samlingens tredje hovedafsnit) rummer fine og inderlige naturstemninger.

Bogen er trykt hos A. Rasmussen, Ringkøbing; så behøver der ikke at siges mere om den som kunstværk; den prydes med vignetter efter linoleumssnit af Ilse Viig.

Vi soranere bør i særdeleshed tage denne bog til vort hjerte: Forf. er gammel soraner af den fine årgang 1920 og forlæggeren Sorøstudent fra 1937.

Poul Schjærff.

## Terrænsport

Det årlige orienteringsløb mod Sorø Akademi afholdes søndag den 1. marts.

Gamle soranere, som er interesseret i at deltage, anmodes om at tilmelde sig snarest og senest tirsdag den 24. februar til *J. Raaschou-Nielsen, Østerbrogade 142, Kbhvn. Ø.* (Frankeret svarkuvert bedes vedlagt).

Efter anmeldelsesfristens udløb vil der tilgå de udtagne deltagere nærmere oplysninger om løbets afvikling.

## Bog om Carl Bagger

*Carl Bagger. En Smule Efterslet ved Eyvind Rafn.* Thejls Bogtryk. Nytaar 1959.

Som nytårshilsen har Thejls Bogtryk, København, udsendt en fornem tryksag, hvoraf 100 eks. kommer i handelen (Pris 20 kr.). Man har fået den gode idé at lade red. Eyvind Rafn, den litterære Sherlock Holmes, forfatte teksten.

Hovedstykket giver et rids af Carl Baggers levned med særligt eftertryk på hans virke i Odense; fremstillingen uddybes ved nogle bre-



Thora Bagger, f. Fiedler (1810—1897).

ve, der i lange tider har henligget på Det kgl. Bibliotek, men som først nu, takket være ovennævnte detektiv, er blevet opdaget og publiceret. Det er ikke nogen særlig fin kulturpersonlighed, der manifesterer sig gennem disse breve; drøje udtryk og drøje småberetninger, der leder tanken hen på Sophus Schandorph, der da også står i åndelig gæld til denne sin forgænger.

For at holde den soldende Carl Bagger fast ved hjemmet lagde hustruen, Thora Bagger, sig efter finere madlavning og samlede opskrifterne i en kogebog, der her er aftrykt, og som giver morsomme indblik i datidens kogekunst.

Skulle nogen ønske at studere Carl Bagger grundigere, henvises han til litteraturlisten (sidst i bogen) over bøger og artikler om Carl Bagger. Der anføres tre artikler fra Soraner-Bladet; hertil kunne føjes en artikel af undertegnede (Sor.-Bl., 5. årg. (1920—21), s. 90), der gennemgår Carl Baggers soranske digtning.



Frederik Fiedler (1806—1880).

Overmåde værdifuldt er illustrationsstoffet. Her gengives bl. a. i faksimile det navnkundige digt Dampskibet »Løven« (skrevet i Sorø), regnskaber, Kogebogen, et hidtil ukendt portræt af Carl Bagger og et meget ærværdigt af Thora Bagger.

Den evindelige sætternisse har s. 7, lin. 3 f. n. forvandlet en *parentes* til en *parantes*.

Denne irriterende nisse, som enhver, der har med tryksager at gøre, fører en heroisk, men forgæves kamp imod (mod trykfejl kæmper selv guderne forgæves; frit efter Schiller), kan



Valdemar Fiedler (1808—1887).

dog ikke tilsløre det faktum, at vi her kan glæde os over en højst interessant publikation. Læs bogen og tag derefter fat på Carl Baggers »Min Broders Levnet« fra 1835, vor første realistiske roman, der peger frem mod den senere naturalisme og i de indstrøede digte mod Drachmanns fandenivoldske poesi.

Poul Schjærff.

P. S. Som illustrationer til anmeldelsen gives tre fotografier: Carl Baggers hustru Thora; hendes to brødre: Frederik og Valdemar Fiedler.

Der kendes kun et fotografi forestillende Baggers hustru. — Dette, som reproduceres her for første gang i sin fulde størrelse, toges i det af tidl. Bygmester Chr. Jensen i 1865 på torvet i Korsør oprettede atelier. Han blev hurtigt en så anset portrætfotograf, at han allerede i 1873 deltog som indbudt i den internationale fotoudstilling i Wien. Fotografiet tilhører fruens sønnesøn, fhv. skolebestyrer R. Borum, København.

## Frokost eller aftente

Intet fornuftigt menneske vil modsige fhv. justitsminister Steinckes betragtninger over frokosters skadelighed.

Men hvorfor »frokost eller aftente?« Hvorfor ikke begge dele — eller endnu bedre: frokost og *aftensmørrebrød*?

Frokosterne er jo meget yndede og stærkt besøgte, men der er ingen grund til at tro, at alle deltagerne kommer for at æde (selv om vi har nogle af gengangerne stærkt mistænkt!). Disse torsdagsmøder byder for tiden den eneste lejlighed til at træffe gamle kammerater.

Men kunne man ikke *tillige* genoplive de udmærkede soraneraftener, hvor vi først fik et foredrag og derefter smørrebrød med øl?

Hvad om man bad Steincke holde det første foredrag? Bestyrelsen vil næppe nægte ham en kop te som belønning, og vi andre vil utvivlsomt få en morsom aften.

Vi trænger til noget nyt eller blot en forandring.

Hvorfor skal Otto Mackeprang sige alle morsomhederne i Soransk Samfund? Lad Steincke komme til også!

Kjartan Effersøe.

## Amazonen i min ungdoms bisse-liv

(Minde fra gymnasietiden)

Ordene var disse: »Stakkels lille De! Hvor må De have lidt!« — Se, sådan skal det siges! De ord glemmer jeg aldrig . . . .

Dette lille stykke skal være en hyldest til amazonen i min ungdoms bisseliv, hvorved jeg forstår *Kvinden i min ungdoms tandoplevelser*. Det vil igen sige, at det handler om mig purunge mand (dengang, f. 35 år siden) og en kvindelig tandlæge. Vil nu nogen sige, at jeg kan holde mine soyaske 17-års-oplevelser for mig selv, og at det i al fald intet har med Sorø Akademi eller Soraner-Bladet at gøre, vil jeg dertil sige: »Og dog —«. Og dog. Vi var nemlig begge soranere. Jeg I G'er og alumne, hun borgerinde. Sagtens vil andre også mindes hende, hvem denne hyldest — i form af en beretning — skal gælde i ufuldkomne vendinger. — Det forholdt sig således:

Jeg var nylig kommet på akademiet, i I G og som alumne på hovedbygningen. Alt var meget nyt og uvant endnu, og jeg følte mig meget ensom midt i mylderet af kammerater, lærere, tjenere, Sorøborgere og husholdningspiger. Og der var jo ingen mere, der — som i barndommen, i hjemmet — trøstede og aede en, når noget gik imod. Jeg var samtidig ulykkelig forelsket. Det var ikke i Lulu, hvad det godt kunne have været. Men forøvrigt har det intet med sagen her at gøre udover, at det øgede mine andre lidelser. Af disse var den største den, at jeg havde nogle fantastiske smerter i en stor hul kindtand. Den burde forlængst være taget i betragtning; men for det første var jeg ikke vant til at passe mine tænder ordentligt (det var man vist ikke dengang), og for det andet var jeg fejj — og optimistisk desuden: jeg gik som så mange andre og ventede på mirakuløs bedring. Endelig var det jo dengang sådan, at der var så kort sammenhængende fritid (skole kl. 8—12,30, læsetid kl. 14—15 og igen skole kl. 15—16,30), at man nødigt ofrede den . . . . Nå, jeg gik altså længe og led midt i arbejde og slid, glæder og måltider. Til sidst, en dag, da jeg *ikke kunne* nære mig længere, tog jeg mod til mig og kiggede i den første den bedste Sorøgade (nær museet) op på samme gades første bedste hus. Ganske rigtigt, der boede en tandlæge. En kvindelig ganske vist. Men i Guds navn! Jeg stavrede op. Og *der og da* var det, at *Hun* kom ind i mit liv, den store, stærke, djærve

kvinde. Hun var ikke blot en selverhvervende kvinde, men til og med offentlig, d. v. s. hun var virksom og kendt i det hårdhændede politiske liv dengang. Og dør og da var det, at store, deltagende, skal vi sige: moderlige øjne bøjede sig ned over mig, og mod mit øre gled de ømmeste ord og den mygeste stemme, jeg havde hørt siden barnekammeret: »Stakkels lille De, Hvor må De have lidt!

Ja, »lidt«, det var ikke ordet. Jo, det var det for resten netop! Unægtelig — *lidt*, det havde jeg! Tandens var bundbetændt og gjorde hvinden ondt. Men hvor gjorde hendes ord godt — se, sådan skal det siges, nemlig! Og så hendes påfølgende handlen — sådan skal det nemlig gøres! Tandens kunne ikke bedøves, så smadder-edderfyldt var den; men Hun — kvinden i min ungdoms tandliv — hun bøjede sig varmhjertet ind over mig, satte en tang fast i eet eneste sekund, og i det næste ene sekund trak hun tanden ud. Nota bene: hele den hule, ormædte, rådne tand, uknækket, fra øverst til nederst *hele tanden*. Med eet træk. Højt op i luften. Altimens det bragede og tordnede og brølede og knaste i min hjerne, som skulle selve denne med alt tilbehør males sønder under ruiner; unævnelig smerte gennemfor min hele krop fra issen ud til spidsen af venstre lilletå, og blod og materie fossede ud . . . . nå, undskyld! — Men så var det også forbi. Befriet sank jeg tilbage og skelede lykkeligt op: højt hævet i vejret holdt min *amazone* sin sejrs trofæ: en kæmpekarl med lange, dirrende rødder! — Ja, jeg ser det hele livagtigt og klart for mig den dag i dag, tredimensionalt!

Jeg lærte meget af den oplevelse. For det første fik jeg en indgroet tillid til resolute, velmenende kvinder, og for det andet fik jeg udryddet min gamle mistillid til tandlægestanden. Bevares. Skuffelser får man jo, og på begge nævnte felter er der blevet kastet meget om med mig siden da; men: når jeg nu begiver mig til behandling, er det med *tillid*. Jeg hviler mig trygt i den magelige stol, glæder mig over de fine, soignerede instrumenter; jeg slapper af og glemmer sjælens kvaler. Men, ganske vist, min *nuværende* tandlæge — *Hun* forbinder nu også i sig alle tænkelige gode faglige og menneskelige egenskaber. — Sic. Jeg har hermed røbet, at jeg »holder« kvindelig tandlæge? Ja, det gør jeg. Og meget har vi oplevet sammen. Det med alderen uvægerligt indtrædende forfald har hun ikke kunnet hindre; men hun har forstået

— langt bedre, end de mandlige tandlæger, jeg havde før hende — at udskyde katastrofen. Og det både ad fysisk og psykisk vej, om jeg må udtrykke mig således. Hun forstår nemlig også at sige det rigtigt og handle rigtigt. Hun skal visselig æres — og blive det. Men se — jeg havde næppe søgt og valgt hende (altså: min nuværende), om ikke *hin* kvindelige Sorøtandlæge og -borger var gået forud som vejviser, hun, amazonen og djævlebetvingeren, bissebesejrerinden, den stærke og ømme, milde og hårdhændede. Hyldest til hende, venner, i minnet. Skål. Hendes skål. Dixi.

*Helge Kjærgaard.*

† DØDSFALD †

**Civilingeniør Christian Høg Thougard**

\*25. oktober 1932 — † 17. januar 1959.

Den 17. januar indløb der til gårdbestyrer Oluf Thougard og hustru, Højholm i Pedersborg, meddelelse om, at deres 26-årige søn, civilingeniør Chr. Høg Thougard, samme morgen var omkommet ved en bilulykke i Campinas, ca. 100 km fra Sao Paulo i Brasilien. Her opførte firmaet Christiani & Nielsen for tiden en stor papirfabrik, som Thougard havde tilsyn med.

Sammen med et par kolleger var han i personbil med chauffør på vej til sit arbejde ved 6,30-tiden lørdag morgen, da bilen i et gadekryds blev påkørt af en stor lastvogn. Ved sammenstødet blev Thougard slynget ud af vognen og kastet så hårdt mod stenbroen, at han blev liggende bevidstløs. Inden ambulancen med ham nåede frem til sygehuset, var døden indtrådt. Også en af hans kolleger blev alvorligt kvæstet og indlagt på sygehuset.

Chr. Thougard gik på Sorø 1945—51 og tog sidstnævnte år studentereksamen. For godt et år siden blev han civilingeniør og fik, dygtig som han var, straks efter ansættelse hos Christiani & Nielsen, først på hovedkontoret og derefter ved arbejdet i Brasilien. Et meget sørgeligt dødsfald, der i første række dybt rammer hans forældre, som med store ofre havde sat så meget ind på at give ham og hans søskende den bedst mulige uddannelse; en broder, Niels Høg Thougard (r.'51), er i færd med at afslutte uddannelsen til arkitekt, den tredje broder, Sv. Aa. Thougard, går i gymnasiet på Sorø Akademis skole, mens en datter besøger en sygeplejeskole.

Den 28. januar bragtes Chr. Thougards lig med SAS hjem til Danmark, og den 31. januar jordfæstede han under stor deltagelse. Akademiet havde givet tilladelse til, at skolens gamle elev fik sit sidste hvilested på den gamle kirkegård ved klosterkirken i Sorø.

Chr. Thougard er nu ikke mere; men i den korte tid, han fik lov til at færdes på denne jord, lyste han op ved sin dygtighed og sin menneskelighed: derfor vil han leve i mindet hos sine pårørende, sine venner og kammerater, arbejdsfæller og alle, der kendte ham fra skolen.

**Poul Evers**

\*27. marts 1899 — † 20. januar 1959

Den 20. januar døde overlæge i hæren Poul Evers, 59 år gammel, på Viborg Sygehus, hvor han i det sidste år to gange var blevet opereret for en ondartet tarmlidelse.

Poul Evers var dommersøn fra Faaborg og blev student fra Sorø Akademi. Efter embedseksamen og en god hospitalsuddannelse nedsatte han sig i 1933 i Bjerringbro, hvorfra han i 1942 flyttede til Viborg og dér i 1945 udnævntes til overlæge i hæren og chef for Garnisonssygehuset. Ved siden af sin gerning som militærlæge fik han en stor virksomhed som praktiserende læge og i det hele en så omfattende lægegerning som få.

Hans klare forstand, medfølelse hjerte, store arbejdsevne og retlinede færd gjorde ham til en fremragende læge for sit klientel og til en meget dygtig militærlæge og omhyggelig sygehuschef for de unge værnepligtige. Pligtfølelse var et fremtrædende træk i hans karakter, og han vedligeholdt og udvidede sine faglige kundskaber med stor flid. Hans væsen var ganske usnobbet, hans sind muntert og ligevægtigt, og hans i dobbelt forstand smukke og ranke skikkelse vil blive savnet meget og mindet med ære i den by, hvor han havde sine fleste arbejdsår.

Ved hans altfor tidlige død, der kom efter en streng sygdom, som han bar med stor mandighed, samler inderlig medfølelse sig om hans to børn og hans hustru, Karen Evers, der har været ham en strålende støtte i hans lægegerning.

*H. Videbech.*

Ovenstående forstående karakteristik er hentet fra »Ugeskrift for læger«, jan. 1959. Poul Evers gik på Sorø fra 1910—17 og tog nysproglig studentereksamen.

**Oberstløjtnant Gustav Brix**

\*30. marts 1873 — † 26. januar 1959.

Tidligere oberstløjtnant i fodfolket Gustav Brix er afgået ved døden, omtr. 86 år gammel. Han var søn af skolemanden, kaptajn N. Brix og således broder til professor, dr. phil. Hans Brix. I 1894 blev han premierløjtnant ved 1. regiment, men efter nogle års geledtjeneste gik han uden for nummer for at overtage stillingen som gymnastiklærer ved Sorø Akademi, hvor han ledede gymnastik og idræt i syv år, til han gik tilbage til sit våben. Han blev kaptajn 1909 og oberstløjtnant i 1920, da han blev chef for 26. bataljon i Odense. Kort efter fik han kommandoen over 2. bataljon i Tønder, hvor han tillige var Garnisonschef. Efter gennemførelsen af hærordningen af 1922 med den store befallingsmandsreduktion, trådte han ud af hæren og gik på ventepenge, samtidig med at han drev forretningsvirksomhed. Han hørte til de få, der oplevede deres 60 års officersjubilæum.

Da Gustav Brix den 30. marts i fjor fyldte 85 år, bragte Soraner-Bladet en nærmere omtale af ham (Sor.-Bl., 43. årg., s. 36), hvortil henvises. Gustav Brix havde ikke alene været gymnastiklærer ved Sorø Akademi (1. januar 1899—31. december 1905), men han var også udgået fra Sorø, hvor han var elev 1887—91. Han var en human og forstående lærer, som undertegnede mindes i venlighed.

*P. Sch.*

Under omtalen af *Bengt Dahl* i forrige nummer kunne det været nævnt, at tre brødre samtidig gik på Sorø: *Aage Georg Dahl*, f. 1893; på Sorø 1906—11, klassisk-sproglig student; siden 1935 sognepræst ved Klosterkirken i Horsens; *Kaj Vilh. Dahl*, f. 1894; på Sorø 1907—12, klassisk-sproglig student; sagfører og konsul i Horsens, og endelig den yngste *Bengt Eigil Dahl*, f. 1895, på Sorø 1907—13, matematisk student.

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i marts:

3. Repræsentant *Aage Stenersen* (f. 1894). På Sorø 1907—08.
4. Folketingsmand *Kristen Amby* (i. 1894), Herluf Trollesgade 25, Kbhn. K.
4. Grosserer *Niels Erik Rasmussen* (f. 1909). R.'25.
6. Frmand *Chr. Vilh. Lauritz Meyer* (f. 1889), Formosavej 39, Kbhn. S.
6. *Chr. Brødbæk Jensen* (f. 1889). Præliminæreks. '06.
7. Bestyrer *Johs. Bernhard Dupont Hass* (f. 1899), Landbrugshjemmet Christinelund, Skibby.
9. *Carl Nicolaus Fenger Eriksen* (f. 1899). Var omkr. 1940 politifuldmægtig i Holstebro. Nu?
11. Kontorchef (Østifternes Kreditforening), *Carl Einar Rasmussen* (f. 1884), Egernevej 35, Kbhn. F.
11. *Oluf Peder Skaftø* (f. 1894). S.'11.
11. Assistent *Frederik Schultz-Lorentzen* (f. 1899), Prinsessegade 52, Kbhn. K.
12. Civilingeniør *Karl Wilken Rasmussen* (f. 1894), Ved Renden 35 A, Søborg.
14. Tandlæge, fru *Martha Sophie Henrikka Anda*, f. Nielsen (f. 1894), Stavanger.
17. *Hans Chr. Andersen* (f. 1909). På Sorø 1921—22.
18. Fhv. boghandler *Albert William Nyeborg* (f. 1874). På Sorø 1888—92.
18. *Peter Olaf Julius Malling* (f. 1879). På Sorø 1891—97.
19. Centralbibliotekar *Gertrud Glahn* (f. 1899), Hobrovej, Randers.
22. Bankfuldmægtig *Arne Morell* (f. 1894), Amager Fælledvej 11, Kbhn. S.
24. Telegrafassistent *Karen Magdalene Veistrup* (f. 1894), Refsnæsgade 52, Kbhn. N.

\*

Lærer ved skolevæsenet i Grønland *Børge Sibbern* (r.'28) er udnævnt til overlærer med tilbagevirkende kraft fra 1. juni 1958.

\*

Den 28. januar havde vicekontorchef *Otto Mackeprang* været ansat i 40 år i Københavns kommunes tjeneste. Alle ved, at Mackeprang er ekspert i gadenavne, hvorfor han da også er sekretær i gadenavnsudvalget. Bagved hans virke her ligger et exceptionelt kendskab til Københavns historie, der gør ham det let at foreslå passende navne, når en gade skal døbes. Med gode grunde konstaterede han den historiske berettigelse for, at Vestre Boulevard 1955 blev til H. C. Andersens Boulevard, og samtidig udforske-

de han, at den lille, uanselige H. C. Andersensgade burde hedde Kjeld Langesgade, da gaderne omkring dette kvarter er opkaldt efter mænd, der indlagde sig fortjeneste under Københavns belejring 1658—60. En særlig fryd har det for ham været at konstatere, at Kjeld Lange tillige var gammel soraner; han ledede studenterkorpset og faldt den 3. september 1658 under et udfald fra Vesterport, ramt af en svensk kugle (læs Mackeprangs afhandling herom i Sor.-Bl., 39. årg., s. 110).

Med glæde læser man hans anselige bidrag til den københavnske topografi i fagtiddsskrifter og dagspressen.

Som bekendt er *Otto Mackeprang* et særdeles ivrigt medlem af Soransk Samfund, hvor han ofte lader sin røst høre, både i toner (når ruskantaten foredrages) og i ord, han er vort Samfunds fornøjeligste taler, orator celeberrimus. Og så taler han altid pænt både om og til bladets redaktør, skønt han i en kortere periode har haft denne som dansklærer!

\*

Det er undgået den ellers så årvågne redaktionsopmærksomhed, at godsejer *Otto Hagemann* (s.'29), Boltinggård pr. Ringe, den 1. marts 1958 har solgt denne efter den 1. november 1957 at have erhvervet Sæbyholm skov pr. Nakskov.

\*

National Institute of Health i Amerika har til Instituttet for Biologisk Kemi, hvoraf en afdeling ledes af prof., dr. phil. *Hans H. Ussing* (s.'29), givet tilsagn om en bevilling på 80.000 kr., for at instituttet kan bringes i så højt plan som muligt. Det er første gang, at denne støtte er ydet uden for Amerika, en enestående hæder for den danske forsker og en stærk anerkendelse af denne verdensberømte videnskabsmand. Det er vist meningen, at støtten skal fortsætte i de kommende år.

\*

Ny Carlsbergfonden har givet midler til en udsmykning af trapperummet i Sorø bibliotek, der har sæde i »De unge herrers gård« i Sorø (»ædes principum«, opført 1623 af Chr. IV som bolig for hans sønner, der skulle besøge det ridderlige Akademi).

Arbejdet overdroges den unge billedhugger *Carl Otto Johansen*, der i september 1957 gik i gang med arbejdet, og som i februar 1958 havde en lermodel færdig. Det er et relief, forestillende en gruppe ryttere af »de unge herrer«. Lermodellen vakte stor begejstring såvel hos Fonden som i Sorø, hvorfor kunstneren gik i gang med fuldførelsen. Ved en højtidelighed på biblioteket overdroges relieffet den 16. januar til Sorø bibliotek og byråd. Fondens direktør, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*, fremhævede i sin tale det smukke bybillede, når man fra Klosterporten ser frem mod Storgade. Denne skønhed truedes alvorligt for nogle år siden, idet man havde påtænkt at rejse en stor moderne bygning, hvor »Herrernes gård« lå — men for en gangs skyld sejrede kulturen, den gamle bygning blev restaureret og fremtræder nu i stor skønhed. Dr. phil. Th.-U. omtalte videre, at *Carl Otto Johansen* ved sin udarbejdelse af frisen har grebet motivet med de unge herrer, ikke udøvende boglig lærdom, men ridderlig idræt, og han takkede for det smukke resultat. Sorø bys borgmester *Mogens A.*

Carlsen, biblioteksudvalgets formand, skolebestyrer Henry Dahl, og billedhuggeren Carl Otto Johansen takkede alle, fordi arbejdet var blevet muliggjort, og Sorø har nu inde i den ædle gamle bygning et fint kunstværk.

\*

*Den vanskelige Ingemann:*

Lille Lise er uvidende om, at der er noget, der hedder verdenshjørner. Derimod har hendes moster lige været en tur i Østrig, hvorfra hun har haft legetøj med hjem til hende. — Derfor synger hun: — *I Østrig stiger solen op!*

\*

I et par særtryk (henholdsvis af »Juristen« og »Nordisk Tidsskrift for international Ret«) har landsdommer N. V. Boeg redegjort for international Law Associations 48. konference i dagene 1.—7. september 1958 i New York University. Konferencen fik sit særlige præg ved, at præsidenten for den amerikanske afdeling af I L A, Clyde Egleton, der havde været sjælen i forberedelserne til konferencen, nogle måneder i forvejen var afgået ved døden. En række emner, der behandlede på konferencen, omtales nærmere, ligeledes forskellige almensætninger, der vedtoges. Ca. 30 lande var repræsenteret, og fra dansk side deltog otte.

\*

I et interview til 80 års fødselsdagen 21. december 1958 causerer forf. Anders W. Holm om mangfoldige materier (»Berl. Tid.«, 14. decbr. 1958), bl. a. om Herman Bang:

Jeg mindes, da Herman Bang var ude for et overfald af Johs. V. Jensen i Politikens kronik. Jeg gengiver ordret, hvad der stod: Bang havde ikke nødig at blive militaristisk, selv om han formentlig for øjeblikket led af platonisk kærlighed til en løjtnant. Samme dag talte jeg med Herman Bang. Han sagde: — Da den unge Jensen begyndte at skrive, mærkede jeg for første gang, at jeg ikke var ene i landet — og her gjorde Bang en kunstpause, inden han fortsatte: — Men jeg beder Dem erindre, at mens jeg er barnebarn af den berømte menneskelæge, så er den unge Jensen kun søn af en dyrlæge. Det sidste ord fræsede han ud.

Da jeg kom for at interviewe Bang efter udgivelsen af den parisiske kunstnerroman Mikael, dikterede han mig selv hele interviewet med spørgsmål og svar. Blandt andet sagde han:

*De kan spørge mig, om jeg ved at henlægge min bogs handling i et europæisk milieu har tilsigtet en europæisk succes og dertil svarer jeg: Deres spørgsmål fornærmer mig. Næsten.*

Da Bang engang læste op i Koncertpalæet, skrev jeg i min anmeldelse, at han utvivlsomt hørte hjemme på et teater — om det ikke havde været for hans fortvivlede kropsløshed. Næste dag kom han farende ind til mig, kastede jakken og forlangte, at jeg skulle føle på hans muskler. Det gjorde jeg. De var ikke overbevisende.

\*

Et par intense læsere af Soraner-Bladet (grosserer E. Lisborg, Slagelse, og Akademiets arkitekt, A. Laurtrup-Larsen, har i min erindringskronik »For 50 år siden« (Sor. Bl., december 1958) savnet en omtale af,

at redaktøren gik i vandet med klæderne på. Dette refererer sig til det faktum, at undertegnede sammen med de gode soranere Hans Ellekilde, C. Veistrup, Daniel Kisbye og Viggo Th.-Ussing kuldsejlede på Sorø sø. Når jeg ikke har omtalt det i ovennævnte kronik, skyldes det: 1) at begivenheden fandt sted den 8. juli 1909 og derfor ikke kunne komme ind under begivenheder fra 1908, 2) at episoden allerede har været udførligt refereret i Sor.-Bl.; se artiklen »Da vi var ved at drukne i Sorø sø«, 38. årg., 1953 s. 22.

\*

## Soraner-frokosten

den 5. februar 1959

Det var et ualmindeligt »surt opstød«, soraneren K. K. Steincke under overskriften: »Frokost eller aften« serverede i sidste »Soranerblad«. Det var svaret og takken for den henvendelse, kammeraterne ved frokosten den 1. maj f. å. rettede til en kreds af prominente Soranere — deriblandt Steincke — om at deltage i disse kortvarige, men særdeles hyggelige sammenkomster, hvori kammerater fra fjerne dele af kloden, — når de aflægger besøg i hjemlandet, — med uskrømtet glæde deltager. At sove middagssøvn er kun meget få arbejdende Soranere beskåret, — men 5 kvarter een gang om måneden kan de fleste — i lighed med »Rotarianerne« afse til en smule mad, som de skal have alligevel. »Aften-teerne« har Soranerne dyrket fra 1929 til hen i fyrrerne. Men »Soraner-Aftener« blev til slut svigtet ganske. Man ville ikke ud fra hjemmet efter middag. Hustru og børn satte sig imod — og selv var man ofte træt efter dagens arbejde. Hjemmet lå jo ofte i omegnen — flere kilometer borte.

Om dette diskuterede vi i fuld enighed i forværelset, inden vi steg op i »Salen« til det festlige bord med Soranerfarverne. —

Hvem var vi? Der var formanden, dommer Boeg (1900) — som elegant bød velkommen. — Der var Fejlberg (Foster Dulles) også fra 1900. Der var 1902-erne: Bonnesen (med hilsen fra Sorø-exbaldamen, søsterne Anna) og Æres-Louw. Endvidere Boserup (05), N. H. Rasmussen (06), Warrer og brandinspektøren Lindhardt, begge fra 1907 — sidstnævnte i fuld uniform, der klæder ham så godt. Ex-overlægen Kindt (10), Edw. Suhr (14), fabrikanten H. Kierulff (12) og formanden for Fyenske afdeling, Suhr-Henriksen (19), som bragte hilsen fra Soranerne på Fyen. Dernæst vor egen næstformand: Clausen (25), lægen Hammerich-Damm (39), Herreborg (42) og »Anonymus«, der forøvrigt meddelte, at den unge Soraner, civilingeniør Christian Høeg Thougard (51), ansat hos Christiani & Nielsen, var blevet bildræbt i Campinas i Brasilien (100 km fra Sao Paulo).

Vi gik så tilbords — vi venter ej på efternølere — og blev modtaget af en ny overservitrice: fru Vibeke Hansen — lille, køn og væver, der serverede bl. a. en herlig svinekotelet, stor som et »Trekroner-brædt«. —

Formanden meddelte, at Sorø skoles nye rektor, Soraneren Østergaard (29) vil deltage i Soraner-frokosten torsdag den 2. april. Så skulle vi gerne møde talrigt op for at hylde vor rektor-kammerat.

Louw berettede, at hans gamle gymnastiklærer ved



århundredskiftet — og årene derefter — oberstløjtnant *Gustav Brix* var afgået ved døden den 26. januar. Han var i 1902 pikeret over, at gymnasiastkammeraterne havde valgt Louw til cricket-dommer ved kampen mod Herlufsholm — hvad B. ellers plejede at være. Det gav anledning til at B. gennemfugtlede L. ved undervisningen i hugning. Han ramte altid på skuldrene, hvor plastron'en var hæftet sammen. »Jeg kan blive helt øm i skuldrene endnu ved tanken,« sagde L. — og så hånede han mig ved som slut på lektionen at slå mig huggerten ud af hånden, så den klirrende fløj hen ad gulvet. Så trak B. med et overlegent smil på skulderen — noget han gjorde, når han følte sig godt tilpas. Det havde han nu ikke megen grund til de sidste år i Sorø — hvor han havde triste familiesorger, Vi mindes ham med vemod ved hans død.

Meddelelsen om, at det sidste »Blebal« vist blev holdt på Sorø den 1. februar, vakte heller ikke glæde. Det skulle have været udsendt i Stats-radiofonien — men blev det ikke p. g. af »*Hans Hedtoft*«-forliset. Fremover bliver der, formentlig som følge af den nye skolelov, ingen »Bleballer«, — da der ingen elever bliver til de første mellemklasser på Sorø. Det er dem, der afgiver »Bal-materialet« til »Bleballerne«.

Men humøret steg igen, da vi kom til at tale om Sorø-lægen, forfatteren *Hans Kaarsberg*, og overlæge *Kindt* fortalte, at man ved et middagsselskab diskuterede, hvilken temperatur rødvin bør have — og endte med at fastslå, at 36° celsius var den rigtige. Nu ville Kaarsberg gerne verificere dette på stedet — (for værtindens rødvin smagte superb). — Men der gik et gys gennem gæsterne, da han trak sit lægetermometer frem og sænkede det i glasset, for at konstatere at vinen netop holdt 36°.

Så fødtes »Soraner-smilene« igen, og vi lovede hinanden — trods Steincke — at mødes igen på »Grand«, torsdag den 5. marts — men lad nu være at komme for sent.

*En anden af dem.*

## Kirkelig håndbog 1959

Næppe har man nået at studere de med stor regelmæssighed udkomne fyldige hefter af Paul Nedergaards Dansk Sogne- og præstehistorie, før der på ens bord ligger en foliant: *Kirkelig Haandbog 1959*, denne gang en jubilar, 10. udgave. Hvert fjerde år kommer dette nyttige værk, der siden 1923, altså i samfulde 35 år, er blevet redigeret af *Paul Nedergaard*, som her — foruden et kæmpearbejde — har nedlagt stor viden, oplagthed og kærlighed til emnet, den danske folkekirke.

Den nu foreliggende udgave er dobbelt så stor som den første fra 1923 og 120 sider større end forgængeren fra 1955, et vidnesbyrd om, at udgiveren har blik for det nye, der kommer frem, og gerne yder bogens benyttere det mest mulige.

Op det er så sandt ikke fastekost, der bydes. To store hovedafsnit: Oversigt over danske Præ-

steembeder (små 300 sider) og Danske Præster og Teologer (ca. 160 sider) giver værdifulde oplysninger om præsternes sociale kår og personalia, og et senere afsnit: Kirkeret (ca. 60 sider) er meget instruktivt også for folk, der ikke er teologer.

Allerede ved gennembladningen af disse afsnit har det knebet stærkt med ikke at fordybe sig i de mange enkeltheder og f. eks. undersøge, hvormange soranere der virker i kirkens tjeneste, eller hvormange af ens gamle elever fra Rungsted der har betrådt den gejstlige vej.

Op endnu vanskeligere bliver det, når man kommer til de særlig Nedergaardske afsnit; hermed mener jeg de små, på en måde kuriøse undersøgelser, hvor Nedergaard tumler, vender og drejer sit stof, så det funkler af liv; hvad får vi ikke her at vide: Om teologer, der har en doktorgrad, kvindelige teologer og præster (ialt 27 stk., deraf 1 kirkeminister, 6 i kirkelig tjeneste, samt 1 gammel elev fra Rungsted), de ældste præster, præstesønner i deres faders embede, hvad kirkens mænd i det sidste tiår har præsteret af litteratur, såvel fagligt som skønlitterært o. s. v.

Endelig det mest subjektive afsnit: 1923—1958, en Oversigt — et tilbageblik over de 35 år, der er rundet hen, siden 1. udgave af håndbogen udkom. Her karakteriseres de kirkelige forhold, og der anstilles interessante, men ikke lige lystelige betragtninger, bl. a. om pressens af og til groft generaliserende omtale af kirken (s. 589); sluttelig drøftes den tid, vi lever i, tiden med forfølgelsen af kirken rundt om, velfærdsstatens tvivlsomme fremskridt, den fremherskende nivellering, dyrkelsen af krop og sex, angsten for fremtiden. Kløge og lærerige betragtninger.

Vi lægmænd er glade for, hvad den så rige bog giver os, og vi takker Paul Nedergaard for dette værk, der er enestående i sin art her i Danmark, og som der ikke findes mage til i noget andet land.

*Poul Schjærff.*

---

### Vedrørende annoncer.

På Soraner-Bladets anmodning har herr reklamekonsulent W. Johansen, Langagervej 4, Valby vist os den velvilje at ville fortsætte med tegning af annoncer til bladet, og vi beder alle gamle soranere tage godt imod herr Johansen og helst ogsaa tegne en annonce.

---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**

*P. Suhz-Henriksen*  
Direktør

ODENSE

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**

*Sorøegnens Andelsslagteri*

Telefon Sorø \*717

**Axel Olsen**

Køkkenudstørsforretning  
STOREGADE 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
*Akademievipering*  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



**SORØ BEKLÆDNINGSDEPOT**

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Unifor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

J. M. POHL's Eftf.  
Telf. 67

**VALD. SICKS EFTF.**

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermesler - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**HARALD QVIST**

landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's eftf.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

**Fred. Jensen & Søn**

BRILLER - URE

Telefon 82



Sorø nerenblemer

**H. Mortensen & Søn**

Sorø

Sorø 75

**Menmark**

Borgernes Hus

Byen 8000

**BANKEN  
for SORØ  
OG OMEGN  
Aktieselskab**

**OTTO CHRISTIANSEN**

Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**TH. C. JENSEN**

SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

**Sorø TAXA**

BOLDHUSGADE 3  
KØRER DAG OG NAT  
TELEFON 18 1168

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

**Kähler**

KORSØR

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**

Landsretssagfører

Nyropsgade 37 . Minerva 1020  
København K.

**H. Hansen & Søn**

Malexforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

**MOGENS KROG-MEYER**

Højesteretssagfører  
Gathersgade 109, K.  
Minerva 5800

**Cohr**  
RUSTFRI



**FILTFABRIKEN  
NORDEN 1/5**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 3 . MARTS



Overdrevet Knurrevang syd for Tystrup sø.

*Billedet er venligst udlånt af Danmarks Naturfredningsforening*

## GULDSEGL WIDESCREEEN



TV 1902

»Alle kan se! –  
største og  
klareste billede«.  
Kr. 2345.–

NEUTROFON  
GULDSEGL

  
holder due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**

Landsretsaagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 6666

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. S.30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917

**Krystal - Glas - Porcelæn**

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**



# SORÅNER-BLADET

MARTS 1959

44. AARGANG

NUMMER 3

## For 50 år siden

*Erindringskronik af Poul Schjærff.*

### II.

Sommerferien 1908, de herlige uger før opbruddet til hovedstaden, det store Sodoma, hængled i stille og rolig nyden af den gyldne frihed, ikke frihed i den forstand, at jeg hoverede over at kvittere »slaveanstalten« — kun med stor vemod forlod jeg det elskede Sorø Akademi — men dette, hver dag at kunne gøre og lade, som man ville.

Mange timer tilbragte jeg på Akademiets badeanstalt og nød godt af min gymnastiklærer *O. B. Müllers* djærve anekdoter og skarpe humor. Hans lommeur var af en særegen beskaffenhed; en eftermiddag, da vi lå og soledede os, sagde han pludselig: »Schjærff, tag og se på mit ur, hvad klokken er.« — »Den er syv minutter over halv to.« Dette svar hensatte *O. B.* i en grublende tilstand, og efter en tids forløb udbrød han: »Så er den ti minutter over halv fire.« Han forstod at beregne misvisningen. Sammen med os var af og til en anden student (ikke soraner); han skulle studere jura, hvad han var meget opblæst over, og da jeg på hans spørgsmål om studium svarede stud. mag., gled et udtryk af medlidenhed og overbærenhed hen over hans selvtilfredse fysiognomi.

Sommerens »klo« (b: clou, udtryk lanceret gennem dr. phil Mackeprang), den store begivenhed i den lille by, var »Den historiske Udstil-

ling« — populært kaldet »Den hysteriske Udstilling«. I Akademiets gymnastiksal plus i en til anledningen føjet lille tilbygning udstilledes kulturhistoriske sager fra Sorø amt, oldsager, gamle møbler, folkedragter, landbrugsredskaber og litterære relikvier. Højdepunktet var for mig Ingemann-afdelingen med digterens lille taffelur, der ejedes af min moder, og da jeg så Ingemann-interiøret gengivet i ugebladet »Hjemmet«, var min lokalpatriotiske stolthed uden grænser. Uret, hvis stille tikken og blide slag har fulgt mig livet igennem, har nu sin plads i mit hjem. Under stor deltagelse fra land og by åbnedes udstillingen; dens primus motor, den historisk interesserede og kyndige graver *Niels P. Larsen*, talte, og Husholdningsskolens forstanderinde, fru *Eline Eriksen*, havde forfattet den obligate sang, der efter et vue over de til Sorø knyttede historiske personligheder fremhævede det gamle som grundlaget for det nye.

I forbindelse med udstillingen holdt sangforeningen »Arion«, der i tidens løb ofte havde gæstet Sorø, lørdag—søndag den 1.—2. august tre velbesøgte koncerter; lørdag aften i Akademiets festsal, søndag eftermiddag kl. 2½ i kirken og kl. 6 i Fratergaarden; folk var udholdende dengang! Programmet var afvekslende

og righoldigt. Jeg smeltede hen under »Kornmodsglansen«; den er så intimt forbundet med lykkelige stunder i mit liv, at jeg aldrig hører den uden en vis bevægelse (hvor elendigt den end undertiden foredrages), og fast lige så rørt blev jeg, da »den tykke solist« (ingen injurie fra min side, men et udtryk, hentet fra en morsom sang om koret) L. C. Helsing med vælde og »mit wahrem Gefühl« foredrog »Den dag, jeg første gang dig så« — med de fire billeder: Den lille syvårs pige, den unge pige, der tager mod frieriet, hustruen med barnet og den gamle kvinde med det lille barnebarn i sin favn. De tre første strofer endte således: »Hvor du, hvor du var skøn!« og den sidste: »Hvor du, hvor du er skøn« — skøn endnu i alderdommen. Da jeg dengang endnu havde min fantasi i behold, så jeg for mig dette livsbillede, og skønt jeg var langt fra enhver plan om at stifte familie, følte jeg trofasthedens lykke.

Det højtideligste øjeblik under »Arions« ophold indtraf, da sangforeningen om lørdagen samledes ved Ingemanns grav, og dirigenten, organist Otto Th. Just, hyldede digterens minde i en højpoetisk tale, der, bygget over citater fra Ingemanns sange, gav en karakteristik af den gamle skjalds skønne, opaddragende digtervirke (aftrykt i Sor.-Bl., 37. årg., s. 87).

Udenfor det officielle fik man tid til morskab og lystighed; koret havde medbragt ikke mindre end fire poetiske udgydelser: En versificeret tale til Sorø-kvindens pris og tre sange, hvoraf én harcellerede over koret og dets sammensætning, mens nr. 2 — alvorlig — mindedes Sorøs glørværdige store, og nr. 3 behandlede samme tema, men pietetsløst, hvad følgende prøve viser:

Christoffer den anden med sin Svigermor,  
Kong Valde, der klemte sin Tove,  
befinder sig alle under Kirkens Kor  
— så yndeligt monne de sove —  
Og Absalon, Bispen. De ved fra Højbroplads,  
i Sorø har taget sig lovligt mange Glas,  
Disse ædle Mænd  
tog til Sorø hen  
og flækked Vind med Munk og Ven.

Den sidste linie er baseret på et dengang meget bevinget ord, skabt af den navnkundige kabaretdirektør Lorry Feilberg, der havde en eminent forståelse af slagordenes kraft. Udtrykket bruges om fulde folk, der, krydsende ned ad gaden, »flækkede vinden«.

Den 16. august markeredes udstillingens afslutning med en stor folkefest: Koncerter i

Fratergaarden og på udstillingspladsen; på søen smykkede både, der om aftenen illumineredes, bål på Sivørerne, fyrværkeri og musik (og — har jeg tilføjet på programmets bagside — »elskov på bænkene«; dette sidste dog intet personligt minde).

Udstillingen sluttede, og ferien gik på hæld. Den 1. september drog jeg til København, og efter ankomsten begav jeg mig pr. hestedroske (jeg vovede ikke at betro mig til virvaret af sporvognslinier) fra hovedbanegården til mit kvartér på Østerbro.

Overgangen fra den lille, stille provinsby, hvis grænser jeg kun sjældent havde været udenfor, til det store, larmende København, var overvældende. Jeg følte mig uendelig forladt i hovedstaden; her — det vidste jeg — måtte jeg være på vagt, for her ville sikkert de fleste mennesker på en eller anden måde snyde mig eller volde mig ondt. Når jeg fra Østerbro skulle til Universitetet, gik jeg hver dag den lange vej ad én bestemt rute, for ikke at fare vild i denne djævelens stad. Følelsen af, at der var »something rotten«, bekræftedes da også otte dage efter min ankomst, idet landets højeste øvrighed, den fhv. justistminister, den dag meldte sig på Domhuset for enorme bedragerier gennem en årrække. Jeg ønskede mig atter hjem til den lille by, og når jeg om aftenen sad i mit værelse, sammenlignede jeg i tankerne min udsigt: en københavnsk baggård, med udsigten fra vinduet derhjemme til den lange, grønne allé med de kønne gamle træer, og Ingemanns aftensang »Fred hviler over land og by« blev levende for mig som ingensinde før.

Med en vis ængstelig forventning skred jeg op ad Universitetets trappe. Her blev det ikke bedre; det flimrede for øjnene med opslag om forelæsninger, og i den formening, at det gjaldt om at samle så mange visdomsord som muligt fra de store åndens heroer, der dengang prydede »alma mater«, sad jeg troligt i det ene auditorium efter det andet og skrev og grifled, pludselig hensat til de dage, da bogtrykkerkunsten endnu var ukendt. Ærværdige professorer docerede, tilsyneladende uden at bekymre sig om deres tilhørere — fra gamle gulnede manuskripter (papyrus eller pergament?) uforståelige lærdomme, uden hensyntagen til, om de talte for den unge rus eller studenten ved studiernes slutning. Udbyttet derfor minimalt.

Med snegleagtig langsomhed sneg tiden indtil julen sig af sted. Tilværelsen krydredes ved et par flytninger, der jævnt og bramfrit foregik på

den måde, at jeg på en trækvogn førte mine beskedne ejendele hen i et andet trøsteløst hummer, først i Nordre Frihavnsgade, dernæst i Holsteinsgade, hvor selve værelset var så lille, at jeg, når jeg skulle have min frakke på, måtte begive mig ud i den rummelige port. I Holsteinsgade fik jeg et levende indtryk af, hvad livegenskab betød; min vært var indehaver af et ismejeri, som, hvergang jeg vendte tilbage fra en ferie, var overtaget af en anden, men lageret og jeg fulgte altid med! Sådan hensled jeg det første halvår, og da jeg et par dage før juleaften sad i toget til min barndomsby og tænkte tilbage på de lange dage, var det med følelsen af, at en ond drøm var til ende.

Juleferien nød jeg: Jeg var *hjemme*, hjemme, hvor jeg følte mig tryk, så jeg havde samlet en del at tære på, da jeg omkring den 1. februar 1909 atter drog tilbage til Absalons stad. Strengt taget skulle jeg slutte her, men da vi jo er nået ind i 1959, kan kronikkens overskrift stadig have sin berettigelse, og jeg formoder, at læseren er spændt på at erfare, om jeg stadig var lige pessimistisk.

Det var jeg ikke; det næste semester blev det bedre; i selskab med kammerater drøftedes tidens problemer ved ugentlige sammenkomster med té, hvad der muligvis gav diskussionen et noget vandet præg. Jeg vænnede mig efterhånden til lærdommens store, lærte at vælge nogenlunde, hvad jeg havde brug for. Og jeg opdagede, at *flere veje* førte fra Østerbro til Frue Plads, at ikke alle byens indbyggere var skælme og skurke, men trods alt en slags mennesker, og for mit indre øje tegnede sig efterhånden byen som et ganske vist abnormt stort hoved på en lille krop (det øvrige land), men dog et lyst og ofte venligt hoved. Akklimatiseringen skred frem, og det endte med, at jeg befandt mig som en fisk i vandet i den store by, mens den lille, jeg kom fra, efterhånden forekom mig noget indelukket, uden at jeg dog nogensinde mistede følelsen af, at dér hørte jeg egentlig hjemme. Jeg opdagede, at professorernes guldne manuskripter indeholdt mange guldkorn, og at de ikke alle var verdensfjerne stuelærde, men lysende koryfæer på videnskabens himmel.

Efter en hastig visit i det engelske auditorium opgav jeg at studere dette sprog; jeg indså bl. a., at — ing-formerne ville volde mig svære vanskeligheder, og da jeg hørte student Viggo Brøndal, den senere professor, konversere på flydende engelsk med professor Otto Jesper-

sen, gav jeg afkald på at nå op i disse højder. Jeg valgte nu konstellationen: tysk som hovedfag, dansk og historie som bifag, uden dengang at ane, at de to nævnte »bifag«s omfang i ikke ringe grad nærmede sig et hovedfags, men que faire? Det var de fag, der interessede mig, jeg måtte igennem de mange tusind sider, og da studierne dengang savnede orden og systematik, undres jeg endnu den dag i dag over, at jeg slap helskindet fra disse »frie« studier. Som almindelig dannelsesbaggrund skulle man tage filosofikum, et kursus i psykologi, logik og filosofiens historie; her havde jeg lejlighed til at beundre den verdensberømte *Harald Høffdings* københavnerlune fortolkning af de filosofiske problemer; dog overværede jeg dem kun glimtvis, idet jeg så platonisk på forholdet. Prof. Høffding udbrød da også ved en af de sidste forelæsninger før eksamen, hvor man flokkedes for at vise sig: »Jeg har aldrig vidst, at jeg havde så stort et auditorium!«

Af hensyn til mine »trofaste læsere« må jeg vist stoppe for senere at skildre de store lærde, der tog sig af min opdragelse til humanist. Som en lille opmuntring anfører jeg til slut et par sproglomster fra prof. P. Hansens litteraturhistorie. Patetisk indledes omtalen af Jørgen Sorterup: »Det meste af Jørgen Sorterups digtning er af samme tønne som tidens øvrige poeteri; kun eengang hæver han sig op over den flade almindelighed og stiger da så forunderlig højt, at hans øjne skue ind i den sande digtningens sol, og dens stråler falde endnu på hans vinger.« En hel fanfare melder Ambrosius Stub: »En anakreontisk lyriker midt i paryktiden, en vagabonderende digterskikkelse i embedsfiliasteriets dage — dette særsyn frembyder sig for os i Ambrosius Stub, landsbyskrædderens søn fra Gummerup ved Assens« — ved de sidste ord kommer vi ned på jorden igen efter himmelflugten. For at anskueliggøre for os sprogforskeren B. G. Sporons optagethed af det klassiske, fortæller P. Hansen: »Endnu på dødslejet drejede hans fantasier sig om et *tviulst* sted hos Tacitus«, fy, sikke fantasier! Hvor samme P. Hansen vil betone det norske elements betydning i det 18. århundredes åndsliv, fastslår han noget håndfast: »Man var dog tidlig opmærksom på, at der fra Norge — *udgående fra Dass* (norsk digter i det 17. årh.) og førende over Tullin — rislede *en strømning af egen art* ind i fælleslitteraturen« — man holder sig næsten for næsen!

## Dei Sapiientia

Ved soranerfrokosten den 4. april 1957 gav rektor Sigurd Højby, der var indbudt af Soransk Samfund, en orientering om Akademiets forhold under den kommende nye skolelov. Ifølge referatet oplyste rektor Højby, der iøvrigt skal have udtalt, at han havde tabt sit hjerte til Sorø, at Sorø Akademi vedblivende skulle eje skolen, som det ejer kirken, skovene og forskellige ejendomme, men skolens udgifter, der lå mellem  $\frac{1}{4}$  og  $\frac{1}{2}$  mill. kr. årlig, oversteg indtægterne, og derfor blev det nu ved lov fastsat, at staten skulle bevilge de fornødne midler til vedligeholdelse og fornyelser i forbindelse med skolen. Rektor skulle fremtidig administrere disse bevillinger.

Akademiet havde, tilføjede rektor Højby, i sin tid været rigt, men siden 1850 var der af Akademiets midler blevet anvendt over 20 mill. kr. til uvedkommende formål, så at restformuen nu var skrumpet ind til 18 mill. kr.

Da rektor Højby ved anden lejlighed skal have udtalt, at alt vedrørende Sorø Akademi iøvrigt ville forblive som hidtil, er det vanskelig for et i den dialektisk — taktiske Terminologi utrænnet, ganske almindeligt menneske at bringe rektor Højby's udtalelser i overensstemmelse med undervisningsministerens afvisende svar på den i folketinget den 18. februar i år fremsatte forespørgsel, om Sorø Akademi vil få adgang til at fortsætte undervisning for 6. og 7. skoleklasse.

Ministeren begrundede sit kategoriske afslag med, at Sorø Akademi's skole nu var statsskole og måtte gå ind under de vilkår, som statsskoler har.

Følgerne heraf er bl. a., at »Vænget« bliver ubenyttet, medmindre man med en enorm bekostning ombygger det til at huse større drenge, medens udenlandsdanske og færingere ikke, som hidtil, kan få deres børn anbragt på Sorø Akademi's skole. — Dog herpå rådes der bod ved at f. eks. Humble kostskole, der har eksamensret til mellemskole- og realeksamen, udvider, så at der kan optages yderligere 20 drenge. Ministeren skal iøvrigt have ladet sig forlyde med, at han godt kunne tænke sig at oprette en helt ny kostskole til at optage drenge til 6. og 7. klasse.

Det sidste ord kan ikke være sagt i denne sag.

*Candide.*

### Så kaldt frokost eller »aftente«

Mit stilfærdige indlæg i »Soranerbladet« har affødt to svar, det ene anonymt, det andet undertegnet Kjartan Effersøe. Nu plejer jeg af gammel vane at negligere anonyme breve; men da dette ikke indeholder trusler og altså ovenikøbet er optaget i »Soranerbladet«, skal jeg bede om at måtte få plads til nogle spredte bemærkninger. Den anonyme kalder mit beskedne

indlæg »et ualmindeligt surt opstød«, en sikkert nærliggende betegnelse for en ivrig deltager i de omtalte frokoster. Disses tilbedere vil ikke som jeg erstatte dette sløvende måltid med aftente, da, så vidt jeg forstår *denne* indsender, han dels ikke må forlade hjemmet efter middag, dels ofte føler sig træt om aftenen — måske fordi middagen har lignet frokosten. Træthedsfølelse er naturligvis heller ikke en anden ukendt, selvom jeg plejer at arbejde til kl. 23—24, når jeg da ikke netop på grund af træthed er gået ud eller har holdt foredrag for at blive livet lidt op.

Men lad mig opgive dette indlæg, der åbenbart er forfattet lige efter serveringen af bl. a. en herlig svinekotelet, stor som et »Trekroner brædt«, hvad dette så monne være, og vende mig til Kjartan Effersøe, der i en tiltalende indledning, som samtidig er et passende svar til ovennævnte frokostdyrker, fremhæver, at »intet fornuftigt menneske vil modsige fhv. . . .s betragtninger over frokosters skadelighed«. Iøvrigt mener han, at man tillige burde »genoplive de udmærkede Soraneraftener, hvor vi fik et foredrag og derefter smørrebrød med øl,« og begynde med at bede mig om at holde det første foredrag, hvad jeg naturligvis ikke kan sige nej til.

For at man ikke bagefter skal bebrejde mig emnet, kan den ærede bestyrelse, hvis den altså slutter sig til hr. Effersøe, vælge mellem: 1) »Fra mine erindringer«, 2) Mine erindringer med lidt om ægteskab og kvindeideal, 3) Hvordan med moralen?, 4) Hvilket køn er det svage?, 5) Hvad er demokrati, 6) Kan demokratiet begrænse friheden?, 7) Demokratiet og dets magtmidler, 8) Demokratiet og dets selvforsvar, 9) Kommunistere eller Socialdemokrater, 10) Borgeren som politiker, 11) Radikal, konservativ eller både og, 12) Svigter pressen sit ansvar, 13) Kunsten at blive voksen, 14) Samfundets moralske grundlag, 15) Da jeg var ung, 16) Fra fattiginspektør til justitsminister, 17) Socialreformen, havde jeg været diktator, 18) Åndetro eller materialisme, 19) Tidens almindelige problemer, 20) Ytringsfrihed, 21) Kærlighed eller erotik?, 22) Åndslivet og verdenskrigene, 23) Demokrati og Kultur, 24) Vor tid i »tegnestifter« og 25) Mærkelige (og eller) morsomme oplevelser.

Og bagefter må jeg anmode om en kop te og to kiks (med smør), der ikke giver opstød af nogen art!

Med venlig hilsen  
K. K. Steincke, fhv.



## Terrænsporssløb

Det årlige terrænsporssløb mellem skolen og de gamle soranere afvikledes søndag den 1. marts. Løbet, som i år var tilrettelagt af skolen, foregik i terrænet omkring Smalsøen og omkring Grydebjerg. Det velgennemtænkte løb foregik i strålende forårsvejr og blev en stor succes. Løbet var meget opfindsomt lavet og indeholdt bl. a. en morsom — og for de gamles fysik — noget anstrengende feltbane. Løbet blev for tredje år i træk vundet af de gamle, ialt 25 mand, delt i 5 grupper. De unges gruppegennemsnit blev 158,9 mod de gamles 163,5.

Efter løbet deltog vi i middagsbordet på skolen, hvor rektor Østergård bød velkommen og ønskede os en god dag i Sorø. Lektor Stevns Hansen kundgjorde resultatet af løbet, og stud. med. Christian Eggert Hansen takkede på de gamles vegne.

*Chr. E. Hansen. T. Dahl. J. Raaschou-Nielsen.*

## Soraner-frokosten

Det var det dejligste forårs-solskin, der glimtede i vagtparadens blanke horn og fik de mange fugle i »Krinsens« træer til at juble.

Og i Lille Kongensgade mødtes lidt før 12 tre gamle soranere smilende i solskinet: Elving (fra 1890) — han er vor frokost-nestor, Æres-Louw (fra 1902) og ex-overlægen Eduard Kindt (fra 1910) tidligere Terndrup. De strålede op ved gensynet — shakede hands og steg i flok og følge op til den ventende »Grand«, hvor de arriverede som de første.

Men så strømmede det ind med glade soranere. Formanden, dommer Boeg (1900) — der lige kom fra et møde med undervisningsminister Jørgen Jørgensen om Sorø Akademi's fremtid under den nye skoleordning. Han var den eneste af os alle, der så trist ud. Man gisnede på manglende held (og forståelse) hos ministeren. Men alle de andre mødte med strålende gensyns-smil. Der var Elberling fra Vordingborg (25), Axel Feilberg (Foster Dulles — 1900), Buch (99), Dalgas Langballe (06), A. P. Møller — Bonnesen (02), Lave Nørgaard (10), Tage Perch-Nielsen (21), næstformand Clausen, Mogens Werner og Poul Chr. Kann (alle 25), Bastue Jacobsen (24), Mogens Kongsted og Gunnar Knudsen (begge 26) samt Herreborg (fra 44). Endelig to 1954-er: Medlem af S. S. styrelsen Wassiljew — kaldet Jeff — og Dan Ibæk samt dem, der kom forsent.

Formanden bød velkommen ved det med vore baner og de rød-gule soraner-farver smykkede bord, hvor vi modtoges af vor tidligere over-servitrice, den smukke, smilende frk. Godsk (nu gift noget med W.). Gensynsglæden var gensidig — og wienerschnitzelen var stor, saftig og velmagende.

Formanden henledte opmærksomheden på Poul Helms oplæsningsaften her i salen på tirsdag den 10. marts. Lokalet skulle helst være fyldt, når den gamle lærer og dr. phil. kommer herind for at glæde os med Holberg. Og så var der jo Bang Hansens æbleskiver — som bestemt ikke var at foragte — og dans med hjertenskræen.

Clausen meddelte fra kassereren Brincker, at man

## Generalforsamling

Soransk Samfunds ordinære generalforsamling  
afholdes

*tirsdag den 21. april kl. 19,30 pr.*

i Håndværkerforeningen, Dr. Tværgade 2  
med følgende

D A G S O R D E N :

1. Aflæggelse af beretning for året 1958.
2. Fremlæggelse af regnskabet for 1958 og budgetforslaget for 1959 til godkendelse.
3. Fremlæggelse af regnskaber for Soransk Samfunds fonds og legater, (Understøttelsesfonden, Jubilæumsfonden, Støttefonden, Valdemars Petersens legat, Møllejer Fr. Jørgensens legat) til godkendelse.
4. Fremlæggelse af regnskabet for de 200 raske, gamle Soraneres stipendium for 1/7 1957—30/6 1958.
5. Fremlæggelse af regnskabet for »Soranerbladet« og »Soranerbladets Fond« for 1958 til godkendelse.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer; efter tur afgår *Bjørnstad, Boeg, Hartnack, Torb. Madсен, Thorlacius-Ussing og Wassiljew*, som alle er villige til genvalg.
7. Valg af revisor.
8. Bemyndigelse for bestyrelsen til at forhøje kontingentet for seniores indtil kr. 20,00, hvis dette skulle være nødvendigt til en inddegåelse af eventuelt underskud ved udgivelsen af »Soranerbladet«.
9. Eventuelt.

havde fået »Gysser« fra en gammel soraner i Syd Amerika — at anvende til »kage på fod« (som Basse Winther kaldte det) ved næste soraner-frokost torsdag den 2. april, hvor også soraneren, rektor Arne Østergaard, kommer til stede.

Man havde siddet og snakket hyggeligt sammen — bl. a. om den afdøde soraner Emil Benthien (Æres-Lichts og Federspiels trofaste ven gennem mange år). Boet havde nu solgt hans ejendom: Vimmelskaf-tet 37 for 1.116.000 kr. (næsten 50.000 over ejendoms-skylden).

Men så tog overlæge Kindt ordet og fortalte levede og strålende morsomt om en rejse, han havde foretaget fra Terndrup til hovedstaden. Det var de pudsigste oplevelser i Jylland, på Fyn og Sjælland — serveret på lokalt bondemål. Bordet hylede af latter, og Kindt fik højtideligt overleveret den obligate 5-øre, som også soraner-rigsdagen giver for en god tale.

Og så steg vi klukkende af latter ned fra »Højlen-lofts-salen« og gav afskeds-håndslag i den solbeskin-nede Lille Kongensgade, samt lovede at mødes igen til den store soraner-frokost den 2. april (Slaget på Rheden) kl. 12 præcis (»Dut!«) Og så skulle vi gerne have vort soraner-embem på. Det ønskes meget »på bjærget«.

*En anden af dem.*

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i april:

1. Bankfuldmægtig *Erik Friis* (f. 1894), Christiansmindevej 2, Kbhvn. Ø.
2. Professor *Jørgen Jørgensen* (f. 1894), Parkvænget 15, Charlottenlund.
2. Bankbogholder *Herman Munch Knudsen* (f. 1894), Tønder.
14. Fuldmægtig *Olaf Theodor Andreas Johs. Olsen* (f. 1889), Kongedybet 12, Kbhvn. S.
15. Lektor *Jes Hansen Skovgaard* (f. 1884), Kronprinsensvej 24, Kbhvn. F.
15. Assistent *Astrid Henriette Christine Henriksen* (f. 1899), Frimestervej 26, Kbhvn. NV.
16. *Edvard Einar Bistrup* (f. 1884). Stilling og adresse ubekendt.
16. *Carl Georg Petersen* (f. 1889). Udvandret til USA.
21. Toldforvalter *Rasmus Vilh. Mønster Aagard* (f. 1884), Rønne.
25. Revisor *Julius Marius Bøttiger* (f. 1884), Svendborg.
26. Tandlæge *Halfdan Thormod Nielsen* (f. 1909). Omkr. 1940 i Nykøbing Sj. Nu?
27. Forstkandidat *Holger Bülow* (f. 1884), The Lilly, Kenwood, Florida.
27. Gårdejer *Marius Rasmussen* (f. 1894), Landlyst, Døjringe.
29. Læge *Inger Jensen* (f. 1899), Priorgade 5, Sorø.

\*

*Carl N. Fenger Eriksen*, der stod på fødselsdagslisten i forr. nummer under 9. marts, er nu (siden 1955) politimester i Ringkøbing.

\*

Undervisningsministeriet har under 10. februar 1959 ansat timelærer, cand. mag. *Ib Gunner Karl Goeskjær* som aspirant til en stilling som adjunkt ved Sorø Akademis Skole fra den 1. august 1958 at regne.

\*

Ved kongelig resolution af 4. marts 1959 er der meddelt sognepræst i Sorø Købstad *Knud Alsøe Alsinger* efter derom indgivet ansøgning afsked i nåde og med pension fra den 31. marts 1959 at regne.

\*

Afdelingslæge *Ebbe Linnemann* (s.'36) er med øjeblikkelig virkning udnævnt til assisterende overlæge ved nervesanatoriet »Montebello« i Helsingør. Dr. Linnemann har igennem de sidste to år været tilknyttet sanatoriet som afdelingslæge.

\*

Bogkonsulent *Austin Grandjean* (mls.eks.'47) har modtaget *Knud V. Engelhardts* Mindelegat for 1959 for sit udmærkede arbejde ved tilrettelæggelsen af Gyldendals bogproduktion. — Mindelegatet uddeles hvert år til en fremragende grafisk kunstner, som har videreført arkitekt *Knud V. Engelhardts* egen dybe interesse for bogkunst og typografi.

\*

Fhv. rigsbibliotekar, dr. phil. *Svend Dahl* er ind-

trådt som undervisningsministeriets repræsentant i bestyrelsen for Den holbergiske Stiftelse Tersløsegaard. Han afløser afd. overbibliotekar *Carl S. Petersen*.

\*

Den 3. marts var der glæde hos 3 forskere, to historikere og en ingeniør; de fik nemlig hver en check på 30.000 kr.; det var Bikubens jubilæumsfond, der var så gavmild. Denne fond blev stiftet på Bikubens 100-årsdag den 3. marts 1957, og i år foretoges altså den 3. uddeling af det rare mammon. Ingeniøren var nordmanden *Thorleif Myhre*, berømt som radaropfinder, den ene historiker var den alderstegne fhv. professor *Knud Fabricius*, specialist i Skaanes og enevældens historie; den anden historiker var rigsantikvaren *Johs. Brøndsted*, som det er overflødig at præsentere, men som særlig fik prisen for rig og alsidig virksomhed i arbejdet for udforskningen, fremdragningen og bevarelsen af Danmarks oldtidsminder, bl. a. udtrykt i storværket »Danmarks oldtid«.

### TAK.

Vor hjerteligste tak for den store medfølelse og deltagelse ved vor kære *Christians* død og begravelse.

Tak for de smukke blomster og krans.

*Anna og Oluf Thougard.*

## REGNSKABER FOR 1958

### SORANSK SAMFUND DRIFTSREGNSKAB

fra 1. januar til 31. december 1958.

#### UDGIFT

Sammenkomster og møder . . . . .	5.463,29	
÷ tilskud fra jubilæumsfonden . . . . .	347,22	
		5.116,07
Soranerbladet: . . . . .		
Tilskud . . . . .	2.350,00	
Redaktionshonorar . . . . .	1.225,00	
Redaktionens udlæg m. v. . . . .	360,00	
		3.935,00
Bladfonden, obligationer, nom. 1.050 kr. . . . .		921,96
Papir, tryksager, kontorartikler etc. . . . .		702,72
Trykning af årsskriftet . . . . .		254,10
Porto . . . . .		474,27
Telefon . . . . .		340,40
Medhjælp . . . . .		600,00
Blomster, krans, lykønskninger . . . . .		407,31
Bestyrelsesudgifter . . . . .		11,15
Køb af diverse sorana-litteratur . . . . .		763,75
Leje og diverse udgifter, arkiv . . . . .		799,42
Emblemer . . . . .		235,00
Køb af askebægre . . . . .		198,00
Revisionshonorar . . . . .		300,00
Tilskud til Understøttelsesfonden . . . . .		500,00
Tilskud til Støttefonden for gl. Soraneres efterladte . . . . .		100,00
Tilskud til »Fraternitas Sorana« . . . . .		100,00
Tilskud til Kunstmuseet i Sorø . . . . .		200,00
Boggave til Akademiet . . . . .		100,00
Præmier og tilsk. til cricket- og fodb.kampe . . . . .		131,40
Kontingent til Dansk Samvirke . . . . .		20,00
Kontingentrefusion til fynsk afdeling . . . . .		275,00
Kontingentrefusion til jydsk afdeling . . . . .		250,00
Overskud . . . . .		685,25
		17.420,80

INDTÆGT

Kontingent:		
Indgæet for 1958 .....	15.783,57	
Restancer for 1958 .....	1.412,00	
		17.195,57
÷ afskrevne restancer:		
vedr. 1954/56 .....	45,00	
vedr. 1957 .....	101,00	146,00
		17.049,57
Indvundne renter .....		186,18
Salg af bøger, askebægre og sangbøger .....		185,05
		17.420,80

STATUS PR. 1. JANUAR 1959

Kassebeholdning .....	0,13	
Checkkonto nr. 2075, Bondestandens Sparekasse .....	273,35	
Sparekassebog nr. 16426, Bondestandens Sparekasse .....	1.059,91	
Postgirokonto 1710 .....	404,25	
		1.737,64
Kassebeholdning hos arkivet .....		9,85
Kontingentrestancer:		
for 1956/57 .....	382,87	
for 1958 .....	1.412,00	
		1.794,87
Beholdning vedr. konto »62«:		
Sparekassebog nr. 22662, Bondestandens Sparekasse .....	40,89	
12.000 kr. 4 % Kommune Kredittf. obligationer 9. serie ..	11.490,00	
		11.530,89
		15.073,25

PASSIVER

Forudbetalt kontingent .....	393,91	
Hensat til konto »62«:		
Saldo pr. 31/12 1957 .....	9.667,65	
Renter, sparekassebog nr. 22662 .....	37,83	
Renter af 10.500 kr. 4 % komm. krf. obl. 420,00 ÷ renter v. køb af 1.500 kr. do. 22,17 ..	397,83	
Kurstigning på obligationer ..	432,83	
Hensat i 1958 .....	1.000,00	
		11.536,14
÷ depotafgift .....	5,25	11.530,89
Formue:		
Saldo pr. 1. januar 1958 .....	3.463,20	
Oversk. ifølge driftsregnskabet .....	685,25	
		4.148,45
÷ overført til konto »62«, jfr. ovenfor .....	1.000,00	3.148,45
		15.073,25

København i februar 1959.

R. E. Brincker.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet i overensstemmelse med samfundets bøger og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret. København, den 27. februar 1959.

Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

SORANSK SAMFUNDS  
UNDERSTØTTELSESFOND

Regnskab for 1958.

Overført fra 1957 (gæld til prok. Sv. Clausen ÷ bankbeholdning) .....		1.098,48
Tilskud for 1958:		
Soransk Samfund .....	500,00	
Jubilæumsfond .....	694,44	1.194,44
Renter af obligationer og bankbeholdning .....		1.949,00
Afdrag på lån .....		4.650,00
Udtrukken obligation, nom. 1.000 kr. Øst. Krf. 7. s. ....	1.000,00	
Udbetalte lån .....		4.350,00
Udbetalte gaver .....		60,00
Gebyrer, assistance m. m. ....		99,88
Købt obligation, nom. 1.100,00 4½ %, Øst. Krf. 16/3 .....		926,75
Overført til 1959:		
Bankbeholdning kr. 2.358,33 ÷ gæld til prok. Sv. Clausen kr. 100,00 .....		2.258,33
		8.793,44
		8.793,44

Formue pr. 31/12 1958.

Obligationer, nom. værdi .....		47.600,00
Debitorer ultimo 1957 .....	61.977,62	
+ tilgang .....	4.350,00	
		66.327,62
÷ afgang .....	4.650,00	
		61.677,62
Bankbeholdning .....		2.358,33
		111.635,95
÷ prokurist Sv. Clausen, udlæg .....		100,00
		111.535,95

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret. København, den 16. februar 1959.

Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND  
Regnskab 1958

Overført beholdning .....	1.640,68	
Renteindtægter .....	1.528,30	
Depositagebyr .....		35,10
500 kr. 3½ % Øst. Kredf. ....		347,43
Understøttelsesfonden .....		694,44
Soransk Samfund .....		347,22
At overføre .....		1.744,79
		3.168,98
		3.168,98

STATUS PR. 1/1 1959

Obligationsbeholdning .....	35.600,00	
Bankbeholdning .....	1.744,79	
Soransk Samfund .....		373,30
Understøttelsesfonden .....		746,60
Til obligationskøb .....		373,30
Formue pr. 1/1 1959 .....		35.851,59
		37.344,79
		37.344,79

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret. Kr. 1.744,79 på checkkonto nr. 13.816 med

Privatbankens Rådhus afd. og kr. 35.600,00 Kreditforeningsobligationer iflg. receptisbog nr. 164 med samme bank.

København, den 16. februar 1959.  
Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

**STØTTEFONDEN FOR GAMLE SORANERES  
EFTERLADTE  
Regnskab 1958**

Overført beholdning .....	590,38	
Renteindtægter .....	637,50	
Gave fra Soransk Samfund .....	100,00	
Depositagebyr .....		16,10
Legater .....		550,00
Lotterifornyelser .....		123,20
At overføre .....		638,58
	<hr/>	
	1.327,88	1.327,88

Formue pr. 1/1 1959:		
Obligationsbeholdning .....	16.300,00	
Bankbeholdning .....	638,58	
Præmieobligation .....	50,00	
	<hr/>	
	16.988,58	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 16. februar 1959.  
Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

**Handelsskoleejer VALDEMAR PETERSENS legat.  
Regnskab 1958**

Overført beholdning .....	643,97	
Renteindtægter .....	629,00	
Legater .....		600,00
Depositagebyr .....		15,90
At overføre .....		657,07
	<hr/>	
	1.272,97	1.272,97

Formue pr. 1/1 1959:		
Obligationsbeholdning .....	15.900,00	
Bankbeholdning .....	657,07	
	<hr/>	
	16.557,07	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: kr. 657,07 på bankbog nr. 13.815 med Privatbankens Rådhus afd. og kr. 15.900 Kreditforeningsobligationer iflg. receptisbog nr. 165 med samme bank.

København, den 16. februar 1959.  
Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

**Møllejer FREDERIK JØRGENSEN og HUSTRUS  
MINDELEGAT  
Regnskab 1958**

Overført beholdning .....	328,61	
Renteindtægter .....	254,56	
Depositagebyr .....		5,00
Legater .....		300,00
At overføre .....		278,17
	<hr/>	
	583,17	583,17

Formue pr. 1/1 1959:		
Obligationsbeholdning .....	5.000,00	
Bankbeholdning .....	278,17	
	<hr/>	
	5.278,17	

Svend Clausen.

## Hush - FORÅRSFEST DEN 9. MAJ

Ganske vist er vi særligt tidlige på den med annoncen, men i år bliver det også .....  
NOGET SÆRLIGT!

Lørdag den 9. maj kl. 19,30

afsejler en af de store Scarlett-både fra Tuborg Havn kun medbringende soranere (samt naturligvis: alle soranernes kønne damer).

Vi har foreløbigt tænkt os følgende program:  
Stor eksklusiv souper (3 eller 4 retter)  
Dæmpet musik til spisningen  
Underholdning  
Dans

Desuden er der selvfølgelig alle de billige goder et internationalt farvand kan byde: Tobaksvarer, chokolade, vin, øl og spiritus.

Deltagerprisen vil formodentlig komme på ca. 11 kr. pro pers.

Reserver aftenen allerede nu!

Nærmere om tilmelding i næste nummer af »Soranerbladet«

P.S. Tuborg låner os velvilligt sin havn som startsted. — Carlsberg låner os til gengæld velvilligt inspektør BALSLEV som »hyggeonkel« og konferencier.

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: kr. 80,17 og kr. 198,00 på henholdsvis bankbog nr. 43.028 og checkkonto 85.562 med Privatbankens Rådhus afd. og kr. 5.000 Kreditforeningsobligationer iflg. receptisbog nr. 637 med samme bank.

København, den 16. februar 1959.

Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

**SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB  
for året 1958.**

**INDTÆGT**

Beholdning 1. januar 1958 .....	86,74
Tilskud fra Soransk Samfund .....	2.350,00
Tilskud fra Bladfonden: Renter af oblig... ..	1.825,30
	<hr/>
	4.262,04

**UDGIFT**

Avispostkontoret og anden porto .....	1.528,23
Ekstra tryk af bladet etc. ....	2.424,64
Honorarer for artikler til bladet .....	215,00
Beholdning 31. december 1958 .....	94,17
	<hr/>
	4.262,04

**SORANERBLADETS STATUS PR. 31/12 1958.**

Kassebeholdning .....	94,17	
Formue .....		94,17
	<hr/>	
	94,17	94,17

P. Lovmand Hvid.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med kassebog og bilag.

Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

### BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR 1958.

#### INDTÆGT

Bidrag fra Soransk Samfund (obligationer)	1.050,00
Renter af obligationer	1.875,00
	<hr/>
	2.925,00

#### UDGIFT

Bidrag fra Soransk Samfund (modtaget i form af obligationer, 1.000 kr. Kommune Kreditforening og 50 kr. præmieoblig.)	1.050,00
Tilskud til Soranerbladet (renter af oblig.)	1.825,30
Depotgebyr	49,70
	<hr/>
	2.925,00

### FORMUE PR. 31/12 1958.

Beholdning af obligationer 1. januar 1958	44.700,00
Modtaget obligationer i 1958 fra Soransk Samfund	1.050,00
	<hr/>
	45.750,00

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende effekter nom.:

11.300 kr. Østift. Kreditf. 16/I serie 3½ %	11.300,00
1.000 kr. Østift. Kreditf. 11 serie 4 %	1.000,00
200 kr. Østift. Kreditf. 13 serie 4 %	200,00
17.600 kr. Østift. Kreditf. 14 serie 4 %	17.600,00
1.000 kr. Østift. Kreditf. 16/1 serie 4 %	1.000,00
1.000 kr. Østift. Kreditf. 13 serie 4½ %	1.000,00
3.500 kr. Østift. Kreditf. 16/I serie 4½ %	3.500,00
2.000 kr. Østift. Kredif. 15/II serie 5 %	2.000,00
2.000 kr. Østift. Kreditf. 16/II serie 5 %	2.000,00
2.000 kr. Sønderj. Kreditf. 7 serie 4 %	2.000,00
4.000 kr. Kommune Kreditf. 11 serie 5 %	4.000,00
100 kr. Industrielle Kreditf. 3 serie 5 %	100,00
50 kr. Præmieobligation 1954	50,00
	<hr/>
	45.750,00

P. Lovmand Hvid.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondens kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 16. februar 1959.

Carl M. Reislev,  
statsaut. revisor.

### BUDGET FOR 1959

#### INDTÆGTER:

Medlemsbidrag	15.500,00
Restancer indgået	1.000,00
	<hr/>
	16.500,00

#### UDGIFTER:

Sammenkomster	5.000,00
Soranerbladet:	
Tilskud	3.400,00
Redaktionen	1.600,00
	<hr/>
	5.000,00
Bladfonden	1.000,00

#### Diverse:

Understøttelsesfonden	500,00
Støttefonden	100,00
Fraternitas Sorana	100,00
Bogpræmier	100,00
Trykning af årsskrift	300,00
Papir, tryksager, kontorartikler	600,00
Porto, telefon	800,00
Medhjælp	600,00
Blomster, kranse etc.	200,00
Leje, arkiv m. m.	700,00
Revision	400,00
Cricket- og fodboldkampe	150,00
Kontingentrefusion, Odense, Århus	550,00
Diverse	400,00
	<hr/>
	16.500,00

Uovertruffen  
i velsmag...

Suchard  
CHOCOLAT LÉGEREMENT AMER / EDELHERB  
Bittra  
BITTRA S

Suchard

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Bland  
**DANMARK'S**  
i Kaffen!

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

## HOTEL POSTGAARDEN

### Axel Olsen

Køkkenudstørsforretning  
STOREGADE 30  
Telefon Sorø 454

Det nye Blazermærke Phönix  
Fugien for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



### SORØ BEKLÆDNINGSDEPOT

1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Unifor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

### VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

### Johs. Brinck

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

### HARALD QVIST

landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's eff.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

KGL. HOFLEVERANDØR  
**D.F.J.**  
DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

### MERKUR A/S

HERMODSGADE 14  
Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

### BANKEN for SORØ

OG OMEGN  
*Aktieselskab*

### OTTO CHRISTIANSEN

Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

### TH. C. JENSEN

SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

### Sorø TAXA

BOLDHUSGADE 3  
KØRER DAG OG NAT  
TELEFON 18 1168

### STAALKONTORET

v. R. E. Brincker  
Malmøgade 7  
København Ø

### Kähler

KORSØR

### F. Damkier

Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

### Støt SORANERBLADET

H. N. A.

### MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører  
Gathersgade 109, K.  
Minerva 5800

### SORØ MÆLKECENTRAL

1. Kl. Mejeriprodukter  
Storgade 7 Telf. 806

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63 K. H. JENSEN

FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S  
Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

### MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører  
Gathersgade 109, K.  
Minerva 5800

### EJENDOMS-AKTIESELSKABET CECIL

Vesterbrogade 33 - København V.  
Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864  
H. C. Andersens Boulevard 38

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 4 . APRIL



Den nye runding på banevejen fra byen over »Borgmesterens Øje« til stationen eller mod syd.

**Cohr**  
RUSTFRI

holder due

Tell. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landaretsagfører

Peder Skramsgade 7 - København  
Central 5151

CASCO  
GARANTI



**GULDSEGL WIDESCREEEN  
TV 1802**  
»Alle kan se! —  
Største og klareste  
billede«. Kr. 2.495.-

**NEUTROFON  
GULDSEGL**



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**

**Vedr. adresseforandring.**

For at spare tid, kontorhjælp og porto, anmodes medlem-  
merne om fremtidig ved adresseforandring *kun* at anmelde  
denne til postvæsenet, der herefter giver meddelelse til  
kassereren og bladet.

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922





# SORØNER-BLADET

APRIL 1959

44. AARGANG

NUMMER 4

## For 50 år siden

*Erindringskronik af Poul Schjærff.*

### III.

Siden 1836 skuer ørnen over Københavns universitets hovedportal mod det himmelske lys; onde tunger motiverer fuglens anbringelse *udenfor* med henvisning til manglende lys *indenfor*; denne motivering holdt i hvert fald ikke stik omkring 1908; dengang havde universitetet en fin periode, ikke alene — nej, ikke så meget fordi jeg frekventerede det, som fordi en lang række videnskabsmænd, anerkendte ikke blot i hjemlandet, men ud over grænserne, prydede anstaltens lærestole.

Verdensnavnet var *Vilhelm Thomsen*, hvis storladne forsker inden for mangfoldige sprog vurderedes højt; han stod dengang som Niels Bohr nu; det langagtige ansigt med de stærke, men så milde øjne var mig bekendt fra Sorø, hvor han af og til gæstede rektor Hoff (hvad der yderligere hævdede denne i vore øjne); enkelte gange overværede jeg hans forelæsninger nærmest for at se giraffen; én gang har jeg haft den ære at betræde hans hjem for at få udbetalt et legat. Det samme var tilfældet med den theologiske professor *J. C. Jacobsen*; han spankulerede af sted med rank holdning, indgydende respekt ved sit levende ansigt med det rødbrune fuldskæg; også han havde færdedes i Sorø; med andagt så man ham gå tur med den lærde Sorø-præst *F. C. Krarup*; høj tænker-

pande med markeret, skægløst ansigt — han lignede en pave! Min berøring med det theologiske fakultet var iøvrigt ringe; min forståelse af religionens positive livsværdi var dengang nærmest lig nul. En dag så jeg en lille gammel mand — et gnavent ansigt med en noget habsburgsk underlæbe — med små trippende skridt liste sig langs universitetets mure; det var *Henrik Scharling*, forfatteren til »Ved nytårstid i Nøddebo præstegård«; hvor blev jeg skuffet, men Nikolaj kunne naturligvis ikke blive ved med at være 18 år!

To af den klassiske filologis stormænd havde jeg været konfronteret med ved studenterek-samen: *M. Cl. Gertz*, hvis sprog i værker og af-handlinger bar tydeligt præg af græsk med de lange perioder og de utallige småord; ordet *sæpe* på latin betød hos ham ikke 'ofte', men 'tit og ofte'; hans kommentarer til de klassiske værker oversteg ofte selve værkets omfang, og hans udførlige fremstilling af oldtidens Grækenland i »Folkenes Historie« sprængte alle rammer; først anvendtes til satsen korpus, derefter i stigende grad petit, og endelig måtte Niels Møller gøre det hele færdigt! Uforlignelig var han i kritisk skarpsind og udgiverteknik, og jeg har gennem hans udgaver fået min viden om dansk middelalderhistorie højlig forøget.

Overfor denne lille, trivelige mand stod *A. B. Drachmann*, min censor i græsk og engelsk; han var høj og tynd; *ekstraordinær* professor med rette, og med lige så stor ret kunne han kalde en lille bog »*Udvalgte afhandlinger*«, det var streng videnskab og dog populært. Nr. 3, *J. L. Heiberg*, på éngang matematiker og filolog, erhvervede sig verdensry ved sine studier over de græske matematikere (et emne, der lå mig særdeles fjernt); også hans foredrag og afhandlinger gav meget udbytte og tillige lejlighed til at studere den høje benede mand med det imponerende tveskæg, der gik ham ned til maven og overflødiggjorde anvendelse af kravetøj.

En stjerne i opgang var *Vilh. Grønbech*, uhyre alsidig. Han docerede på det tidspunkt engelsk, men havde for morskab studeret tyrkisk og erhvervet doktorgraden ved nogle studier over tyrkisk lydhistorie; tillige vikarierede han som organist ved københavnske kirker og var allerede i færd med at finde det felt, hvor han ydede det geniale: religionshistorien. Hans sjældne psykologiske sans og evne til at leve sig ind i svundne tiders tankegange gjorde ham senere til den store profet og vækker.

Ud fra en (malplaceret) optimisme havde jeg i begyndelsen tænkt mig at studere almindelig og sammenlignende litteraturhistorie, hvorfor jeg opsøgte *Valdemar Vedel*; hans skildring af en mag. art.s udsigter i denne disciplin bragte mig dog hurtigt til at vælge det mere brødsikre mag.-studium. Men studietiden igennem fulgte jeg med stort udbytte *Vald. Vedels* gennemgang af verdenslitteraturen; han forenkledede langtfra stoffet, men belyste det i dets mangfoldighed med sin sjældne evne til at drage paralleller fra land til land; alt båret af hans fine grundmenneskelige personlighed. Beskeden foretog han sit emne, stirrende ned på hånden med doktorringen, docerende med så gennemtrængende en røst, at jeg ofte nøjedes med at påhøre hans foredrag, stående på *Frue Plads*. Gennemtrængt af den rene videnskab satte han ikke det materielle velvære som målet — også han var uhyre slank, hvorfor det ikke undrede mig, at han boede på *Nøjsomhedsvej*.

Jeg vender mig nu til de lærere, jeg ud fra mine studiefag kom i nærmere forbindelse med. Forbindelse er nu et noget overdrevent udtryk; egentlig forbindelse blev det kun til med ganske enkelte; afstanden mellem docent og student var dengang større, end den forhåbentlig er nu.

Mit hovedfag, tysk, havde som hovedlærer

den sprænglærde *Hermann Møller*, der ved sit undselige væsen, sit lidet distinkte foredrag og sin udelukkende anvendelse af det tyske sprog holdt de studerende i ærbødig afstand. Man opnåede væsentlig kun kontakt med ham gennem hans søn, på grund af sit skæg kaldet »assyren« — det var *faderen* og *sønnen*, og hvor var *ånden*, spurgte man, når man var flabet og næsvis. Prof. Møller var nemlig, det opdagede jeg lykkeligtvis, et såre fint og beskedent menneske med den ægte videnskabsmands tolerance over for andre meninger, og smålig med at kræve nærværelse ved sine forelæsninger var han ikke; studiet var *frit*. Hans grundighed var pyramidalsk; i oldhøjtysk (en djævelens opfindelse med flere dialekter) nåede vi i en time ofte kun 4—5 linier, så det kan nok have sin rimelighed, hvad der fortaltes som en legende, at han éngang påbegyndte en grundig gennemgang af *Nibelungenlied*, så grundig, at han efter en tids forløb måtte slække noget på grundigheden, da gennemgangen ellers »würde dreissig Semester dauern«. Hans kongstanke var at påvise slægtskabet mellem indoeuropæisk og semitisk; til den ende udsendte han éngang en »*Vergleichendes Wörterbuch*«, der for et almindeligt menneske at se nærmest bestod af en række ufuldstændige ord (sprogrodde), forsynet med streger og stjerner, der tilkendegav disse konstruerede former. Men imponerende var det. Et vidnesbyrd om hans undselige finhed skal ende omtalen af dette mærkelige menneske: Da jeg — *mirabile dictu* — havde fået min eksamen i tysk, begav jeg mig ud på et hospital, hvor han lå syg, og henvendte nogle venlige ord til ham som tak for hans menneskelige og faglige fordomsfrihed. Hvad skete? Han vendte sig rødme på sit leje med ryggen til mig. Den store sprogforsker lod sig »*afficere*« af mig undermåler. Jeg blev ganske flov.

Min eksaminator ved embedseksamen var *Chr. Sarauw*; heller ingen sinke: Docent i tysk, doktor i irsk, opponert ved en afhandling om nominernes bøjning i assyriske — babyloniske, forfatter til et ret epokegørende bidrag til *Homerstudiet*. Vort forhold vil jeg karakterisere som diplomatisk; jeg var nemlig ikke nogen helt regelmæssig tilhører ved hans forelæsninger; men i det store og hele formede det sig dog harmonisk. Under en gennemgang af nogle højtyske dialektdigte samlede han os i sit hjem til videnskab og god mad, og jeg ejer såmænd to af hans *Goethe-bøger* med dedikation. Han var ingen tilhænger af (o: han gad ikke) at læse de lange

afhandlinger, vi havde lov at skrive i vort speciale; denne aversion camouflerede han for mig sålunde: Store specialafhandlinger må kun skrives, når forholdene tillader det, og, tilføjede han efter en dybsindig pause, forholdene i faget tillader det *ikke!* Ligeledes ærgrede det ham, at jeg til speciale havde valgt Heine, og han trøstede mig med, at alle mine forgængere i dette speciale kun havde fået g×, hvorfor han må være blevet dybt skuffet, da min ti-timers afhandling om Heine af de høje censorer vurderedes til ug÷. Tænk, at sidde indespærret i ti timer og grifle og grifle; heldigvis var det tilladt at ryge, også at få en god bøj bragt over fra den nærmeste café.

Førstemanden i dansk sproghistorie og oldnordisk var i min studietid *Ludvig Wimmer*. Den lille runolog tumlede med de store runestene, hvad der medførte idelige undersøgelsesrejser; hans forelæsninger var ualmindelig klare og systematiske. Gammeldansk fortolkede *Verner Dahlerup* med regelmæssigt genkommende faglige vittigheder; han var gammel soraner, hvad man dog ikke mærkede meget til; ved eksamenerne yndede han at stille spørgsmål, som man kunne gå i vandet på, og når vandgangen skete (for mit vedkommende nogle år efter ved prøven i sproghistorie), løftede han triumferende sit lærde hoved, rystede opgivende på det, så et par lorgnetter faldt ned på bordet, hvorpå auditoriet forventedes at briste i latter. Elskelig var derimod *Finnur Jónsson*; engang skulle en studerende oversætte følgende om guden Tor: *Hann fór með hafra sína ok reið*«, hvilket blev gengivet ved: »Han kørte med sine bukke og red.« I stedet for kategorisk at erklære oversættelsen for vrøvl, missede den rare Finnur med øjnene, så elskværdigt op på delinkventen og sagde venligt: »Rent abstrakt kan ordet *reið* betyde ‚red‘, men i denne sammenhæng oversættes det bedst ved ‚vogn‘.« Vores kære rektor Hoff, der var censor ved skoleembedseksamen, udtrykte sig meget drastisk om Finnurs pædagogiske evner (»Han har ikke mere begreb om at eksaminere end en gammel kat«).

Eminent lærd, med stærk læggen vægt på kundskaber og stof, indprentede *Julius Paludan* os den danske litteratur. Lang, sejt, stædig og yderlig konservativ holdt han trolig ud på sin post trods forfølgelse og latterliggørelse fra radikalismen (se Georg Brandes »Levned« og Drachmanns ikke videre vellykkede digt »Ach, Paludan« i samlingen »Unge viser« 1892). Hans

stofmættede fremstillinger af dansk litteratur fra middelalderen var sande kataloger (jeg har engang kunnet opregne samtlige Hans Tausens værker i kronologisk orden, men har lykkeligt glemmt dem), og adj. Holten i Sorø, som også havde været ude for dem, erklærede, at deres forfatter efter sin død skulle dømmes til at lære disse bøger udenad; men ét lærte man af Julius Paludan: Respekt for positive kundskaber. Af og til kunne han stille noget dunkle spørgsmål, som det ikke var helt let at give de rette svar på. Han spurgte for eksempel: »Hvad skrev hr. Mikkel sine rimværker i?« Vi foreslog forskellige versemål. »Nej«. Det rigtige svar var: »I vækkende øjemed«. Og Andreas Hojer, Holbergs fjende: »Hvad skrev han sin bog på?« Her var svaret, ikke, som vi sagde, på tysk, men: »På Holbergs bekostning«. Med sin indstilling var han ikke helt på bølgelængde med Vilh. Andersen, som han dog skal have anbefalet som professor. Ved en gennemgang af Oehlenschlägers »Langelandsreise« kom talen på Tersløsegård, og Paludan spurgte da: »Hvem har i særlig grad gjort sig fortjent af Tersløsegård?« Vi brølede: »Vilh. Andersen«. Paludan fortrak ansigtet til en smærtelig grimace og udbrød tørt: »Det kan da kun være af alfabetiske grunde, at han nævnes først«. Af hans to sønner arvede Hans Aage den videnskabelige sans, mens Jacob arvede æstetikken og blev en af vort lands største forfattere. Jeg nærede stor respekt for Paludans redelige arbejde, og jeg fandt det lumpent, at et frisindet blad ved hans død mindedes ham ved en smædeartikel.

Historien stod højt ved universitetet: *Johannes Steenstrup* var ganske vist som forelæser katastrofalt umulig, dertil en uelastisk eksaminator (på anden måde kan jeg ikke forklare mit g÷ i Nordens historie nogle år senere), men han var en dybtgående forsker og vidt berømt for sit grundlæggende værk om Normannerne (1911 havde Normandiet 1000 års jubilæum, hvorfor Steenstrup overrakte provinsen en gengivelse af en dansk runesten; han var bedst egnet dertil, da han kunne transportere den i en stenstrop (Steenstrup)). Han var konservativ, mens hans kollega *J. A. Fredericia* var radikal og besad den liberales glæde over fremskridt, ligesom han var stærkt på vagt over for konger og adelsmænd; i hans lærebøger konstateredes ret hyppigt »lurende« sindssyge hos fyrster og andre konservative, hvorpå sygdommen brød ud fem sider senere,

og meget betegnende hedder hans hovedværk »Adelsvældens sidste dage«. Med lysende begejstring fortalte han om, hvordan han som dreng havde set den græske frihedshelt Kanaris i spidsen for den deputation, der 1863 var heroppe, da den danske prins Vilhelm (Georg) blev Grækenlands konge. Hans nøjagtighed grænsede til det pinlige; hvor han fortæller om Christian IV.s død, noterer han samvittighedsfuldt: »Leonora Kristina trykkede hans sunde øje til« — det andet havde han jo fået læderet i slaget på Kolberger Heide! Han havde den største vanskelighed ved at udtrykke sig skriftligt; meget *anskueligt* fortæller han om den engelske toleranceakt: »1689 sluttede sig hertil toleranceakten, hvorved der tilstodes nonkonformister, der aflagde suprematseden og underskrev en erklæring mod transsubstantiationen, ret til offentlig gudstjeneste.« Og om Vilh. III.s dronning siges der: »Allerede 1694 var hans dronning Marie død efter at have været almindeligt afholdt.« Man tror, at det er dødsårsagen.

Nu opdager jeg, at *senex loquax* påny har bredt sig for meget, hvorfor jeg må opsætte karakteristikken af mine to bedste lærere, historikeren *Kr. Erslev*, og litteraturforskeren *Vilh. Andersen*, til næste gang.

## Dr. phil. M. Mackeprang død



\* 28. december 1869 — † 8. marts 1959.

### I.

Vi tillader os at aftrykke de mindeord, som rigsantikvaren, dr. phil. *Johs. Brøndsted*, skrev i »Politiken« (9. marts) ved sin forgænger, direktør Mackeprangs død:

Mere end 60 år er gået, siden den unge historiker M. Mackeprang knyttedes til Nationalmuseet. I over 25 år var han her direktør, først for middelalderafdelingen, siden — fra 1922 til 1938 — for det hele museum. Hovedparten af dr. Mackeprangs lange, flittige arbejdsliv var viet Nationalmuseet, men mangesidigt var da ellers hans virke, udstrakte og spredte hans kundskaber og interesser. Han var kyndig arkivforsker, lærd middelalderarkæolog, skolet historiker (hos Erslev), aktiv Nordslesvig-politiker i linjen H. P. Hanssen—H. V. Clausen. Talrige var hans fortjenster og resultater. Med Vilhelm Lorenzen fik han gennemført bygningsfredningsloven af 1918, med C. A. Jensen og Poul Nørlund grundlagde han det store endnu uafsluttede serieværk »Danmarks Kirker«, med William Norvin ledede han i tyverne det anseelige bogværk om Sorø, hans elskede Sorø.

Kirkerne, ikke mindst vore små gudshuse, var med deres historie og arkæologi Mackeprangs hjertebørn, hvad bl. a. de efter hans direktørtid udsendte omfangsrige arbejder viser (om døbefonte og portaler). Fin, ja henrivende var hans lille bog i sin tid om landsbykirkerne, egentlig den i Mackeprangs hele produktion, der bedst afspejler hans naturlige, jævne menneskevæsen. Ilder kunne han nok være, temperamentet manglede ingenlunde, men fremherskende hos ham var en usårende ironi, en ligefrem og elskværdig munterhed.

Svære og knudrede blev de opgaver, dr. Mackeprang i sine 16 år som Nationalmuseets enedirektør fik at tumle med. Det gjaldt museets store nybygningsproblemer, dem der omsider i trediverne fandt en løsning efter talløse overvejelser, planer, diskussioner, forhandlinger. Det gik, det nåedes. I maj 1938 indviedes museet, og så trådte Mackeprang tilbage fra direktørposten — før han havde behøvet det; han anså sit arbejde med og for den store institution for endt. Basis, vidste han, var nu lagt for efterfølgeren. Og på Nationalmuseet vil dr. Mackeprangs indsats aldrig blive glemt.

### II.

Ovenstående udtrykker klart dr. Mackeprangs betydelige gerning som historiker, sønderjyde og museumsmand; og vist er det, at hans sønderjyske afstamning har været med til at sætte ham hans mål, men ikke mindre sikkert er det, at skolegangen på det historiske Sorø er den anden tilskyndelse til hans livsgerning.

På Sorø gik M. Mackeprang fra 1881; han tog

studentereksamen 1888 og opnåede således at kunne fejre 70 års studenterjubilæum. Sorø elskede han, og han vendte ofte tilbage til stedet, både som forsker og som gammel elev. Det første større udslag af kærligheden til Sorø var den store Sorø-bog, skildringen af klostret, skolen og akademiet gennem tiderne, der udkom i årene 1923—31, og hvor dr. Mackeprang sammen med William Norvin trak hovedlæsset, dels som redaktør, dels som forfatter af store, værdifulde afsnit, omfattende mere end 300 store sider. I storværket »Danmarks Kirker« forfattede han til bindet om Sorø amt Sorø kirkes bygningshistorie.

Endelig var han, såvidt tiden tillod det, aktiv bidragydende til Soraner-Bladet. Tolv artikler vidner om hans interesse; også mig kom han i møde med venlighed, tre artikler sendte han mig i min redaktørtid, og ved hans besøg i mit hjem havde jeg lejlighed til at glæde mig over hans muntre lune, som han bevarede op i de høje år. De senere år var ikke lette, hans syn tog af og forbød læsning og studier, i det hele gjorde alderen sig gældende, og efter nogen tids svagelighed døde han den 8. marts.

Vort land mister i ham en forsker, der, drevet af glødende kærlighed, udvidede kendskabet til vor fortid; soranerne vil i ham ære mindet om en stor og aktiv ven af det inspirerende sted, som vi alle skylder så meget.

*Poul Schjærff.*

## Dei Sapientia

Under ovennævnte overskrift har »Candide« i sidste nummer af »Soranerbladet« skrevet en artikel, der mere er præget af lidenskab end af visdom.

Da forfatteren drager udtalelser af mig ind i debatten og tilmed — lidt unfair forekommer det mig — antyder, at jeg skulle have søgt med en særlig »taktisk terminologi« at dække over de virkelige forhold vedr. Sorø Akademis Skoles fremtid, kan der vist være grund til, at jeg minder om et par kendsgerninger, som selv »et i den dialektisk — taktiske Terminologi utrænnet ganske almindeligt menneske« kan fætte.

1. Ved soranerfrokosten den 4. april 1957, som jeg i øvrigt mindes med stor glæde, talte jeg ikke om »Akademiets forhold under den nye skolelov« — skoleloven blev først endeligt

udformet senere — men om den kommende ændring i akademiets administration, hvorved staten overtog driften af skolen og derved forhindrede, at Sorø Akademi forsvandt ud af dansk kulturliv, fordi kapitalen simpelthen blev spist op. Efter de sidste prisstigninger ville fristen tilmed være blevet meget kort.

2. Det er urigtigt, når det siges, at Sorø Akademis Skole ved den ovennævnte ændring blev statsskole. Det var den nemlig i forvejen. Sorø Akademis regnskab og status har stået på de årlige finanslove, så længe disse har eksisteret, og alle bevillinger har måttet søges ad de sædvanlige parlamentariske kanaler. Det er jo også forklaringen på, at fondens midler har kunnet bruges til andre formål.

I pædagogisk henseende har S. A. S. helt haft statsskolestatus. I Almenskoleloven af 1903 regnes den til statsskolerne, hvilket fremgår af, at der tales om »Statsskolerne og Herlufsholms Skole«.

Det er derfor selvfølgelig, at undervisningsministeren må betragte S. A. S. som statsskole, selv om det medfører beklagelige konsekvenser m. h. t. 6. og 7. klasserne.

At der er et stort behov for kostskolemuligheder for børn før realskolealderen, har ministeren erkendt i folketinget; men dette behov begrænses ikke til de specielt bogligt begavede udenlandsdanske og færinger og kan derfor alligevel ikke opfyldes af en gymnasieskole som S. A. S.

Når »Candide« mener, at det sidste ord ikke kan være sagt i denne sag, håber jeg, han får ret. Det »sidste ord« må blot ikke være bestemt af gamle soraneres mere eller mindre snæversynede dyrkelse af gamle former (for 1. og 2. melloms vedkommende er de ikke engang gamle); men det skal tværtimod være bestemt af de samme gamle soraneres levende interesse i at give deres gamle skole al mulig støtte under de nye forhold.

Med venlig hilsen

*Sigurd Højby.*

P. S. Var det forresten ikke en god idé at skrive under navn, når man skriver artikler, der anklager navngivne personer? Det ville forhindre mistanke til uskyldige og give mere respekt for forfatteren.

## Soraner-frokosten

På hjørnet af Lille Kongensgade og Kgs. Nytorv mødtes i god tid de to slaglosianere: *Charles Æres-Louw* (1902) og *Svend Peytz* (1924) — kommet ind fra Mullerupgård. De glædede sig over Kgs. Nytorvs yndefulde skønhed i det strålende solskin, hvor alle var opfyldte af forårs-forventningens sande glæde. Å PORTA havde allerede taget det hele på forskud. Den fine Fortougsrestaurant med de rødgyldne soranerfarver var pyntet med store, fuldt udsprungne hvide og lilla Syrentræer og japanske rødblomstrende Kvæder. Og naturligvis var der fuldt hus af elegante københavnerinder med forjættende forårssmil. De to soranere nikkede venligt — i takt til musikken — til vagtparaden og begav sig op til »Grand«, hvor det nu strømmede ind med kammeraterne i alle aldre. Det blev alle tiders største soranerfrokost, en stilfærdig Gallupprotest mod surheden fra et enkelt hold.

I hjertelig stemning samledes man under formanden, dommer *Boegs*, og næstformandens, prokurist *Clausens* førerskab. Der var vor nestor: *Hans Elving* (fra 1890), *Axel Feilberg* (Foster Dulles) (fra 1900), *Niels Bonnesen* (02) — med frisk hilsen fra søsteren Anna i USA, den elskelige *Michelsen* (03), *Dalgas Langballe* (06), *Warrer* (07), dr. phil. *Thorlacius-Using* (09), og den muntre *Otto Mackeprang* (13). Endvidere *Erik Jørgensen* (14) fra Jyderup, *Jens Hannibal Brohm* (16), *C. C. Hoffgaard* (17), sognepræst *Jul. L. Christensen* og *Alfred Rasmusen* (begge fra 1918), *Perch-Nielsen* (21), civiling. *Poul Kann* (25), *Gunnar Knudsen* (26), *Otto Schousboe* (28), fm. *Flemming Lerche* (37), dr. *Hammerich Damm* (39), og prml. *N. Saxtorph* (40).

Endelig af de yngre grene: Veterinæren *Peter Dahl* (53), *Dan Ibæk* (54), *P. Arup Fischer* (55), og de to 1956: *Aage P. Jensen* og *Hellemann Olsen*. og enkelte andre, som kom for sent.

Og så stod pludselig rektor *Arne Østergaard* (soraner fra 29) iblandt os. Alle ville hilse på ham, og formanden præsenterede til højre og venstre.

Så gik man til bords på 1. sal ved det med soranerfarverne og bannerne smykkede bord, der på grund af rektoræresgæsten også var dekoreret med røde og gule forårsblomster. Og så var det dobbelt så langt, som det plejer at være. Formanden bød velkommen — særlig til rektor.

Skålen for vor gamle skole blev derefter motiveret og udbragt af formanden, og hurraråbene smeldede gennem den gamle »Grand«-sal, så loftgipsen drysede.

Så gik vi i gang med den excellente Helleflynder, hvor alle »gjorde godt a' vej«, som man siger på Fyn.

Rektor *Østergård* gav derefter en såre interessant redegørelse for *Sorø Akademis Skoles* stilling af i dag og de omfattende reformer — også bygningsmæssigt set, der forestod. Desværre var skolen i modsætning til *Herlufsholm* og enkelte andre kostskoler beklippet forneden, hvad der bl. a. hos »udenlandsk-danske« havde vakt udbredt fortrydelse, noget, forsamlingen delte. Skolen var i støbeskeen, men rektor ville på reformernes vej gå nænsomt frem og søge at bevare de værdier, som var værd at bevare, som gamle soranere — deriblandt han selv — satte

## Sig tiden nærmer . . . .

Lørdag d. 9. maj kl. 19.30 afsejler en af de store Scarlett-både fra Tuborg Havn for at tage os med på et 4-timers skattefrit krydstogt på Øresund.

*Vi får hele båden for os selv!*

Programmet bliver som skitseret i Soranerbladets martsnummer:

Stor souper (med dæmpet underlægningsmusik)  
Underholdning  
Dans

Konferencier og hyggeonkel: Chr. Balslev (Carlsberg)

Deltagerpris: 11,75 pro persona.

### ANGÅENDE TILMELDING:

1) Skynd Jer!!! Deltagerantallet er på forhånd begrænset af bådens kapacitet.

2) Billetter kan bestilles hos:

Gross. R. E. Brincker - Malmøgade 7, Ø.

Telf: Tria 5033 eller Tria 4716

og betaling ske:

a) Ved personligt fremmøde.

b) Ved indsendelse af penge til:

Postkonto nr. 1710

Soransk Samfund

Kassereren, Malmøgade 7, Ø.

c) Ved indsendelse af checks.

Når betaling har fundet sted, vil billetterne omgående blive tilsendt.

### TILMELDINGSFRISTEN UDLØBER

*fredag d. 8. maj.*

pris på. Han sluttede med at udbringe et motiveret leve for *Soransk Samfund*.

Efterpå talte veterinærkandidaten *Peter Dahl*, der begyndte med varmt at takke *Soransk Samfund* — også fra sin moder — for den store hjælp, han i sin studietid havde fået fra Samfundet. Og så fortalte han en række oplevelser, han havde haft på landet under veterinærstudierne dér. De var bestemt ikke kedelige, og latteren ragede gennem salen. Dahl sluttede under demonstrativt bifald.

Så rejste formanden sig med sin mest sarkastisk-drillende mine på og meddelte, at han havde fået en depeche fra præsident *Eisenhower*, som protesterede imod, at Nebraska lå i Syd-Amerika. Det havde referenten af den forrige soranerfrokost (5/3) påstået. Men præsidenten måtte hævde, at Nebraska var en af hans stater, og i byen Omaha, dér boede hans gamle ven, soraneren *Hans Nic. Hansen* (1905), som netop — via *Brincker* — havde sendt de fornødne pecuniae til cognac til kaffen (»kage på fod« — kaldet). Almindelig jubel. Kun referenten gled længere

og længere ned af stolen for i ruelse at ende på gulvet, hvorfra han først kom op, da den \*\*\*-stjernede blev skænket rundt.

Så fulgte 3 taktfaste hurra for *Hans Nicolay*, og man vedtog at sende ham følgende af formanden redigerede telegram:

3 cheers for HANSENS brandy,  
it always comes most handy.

Og så fulgte den næste sensation. Ind kom *Vibeke Hansen* med en flad pakke, som hun med et kniks afleverede til formanden. Den viste sig at indeholde følgende sang, som derefter blev afsunget med varme, entusiasme og forstående munterhed.

#### VED SORANERFROKOSTEN

I Lille Kongensgade  
på hjørnet ligger vor cafe,  
oja oja oja osingsalia.  
Her mødes gamle, glade  
Sorane til frokost-»te«.  
oja oja oja osingsalia.  
Vi mindes og vi hylder vores fælles fostermor:  
vort kære gamle Soer,  
hvor hjertet endnu bor.  
Der tales om de glade år, til stemmen bliver ru.  
Det svirrer rundt i luften med vort:  
»Husker du?«

Her mødes mange store  
og osse nogle små — af ånd  
oja oja oja osingsalia.  
Her ret vi kan os mere  
og tænke på det fælles bånd,  
oja oja oja osingsalia,  
der knytter os til Absalon og Holbergs  
gamle hus,  
som, når det sank i grus,  
blev genrejst i et sus.  
Vi drømmer om den glade tid ved by og  
skov og sø.  
Vor kærlighed til Sorø den vil aldrig dø.

Vel mødt Soraner-dreng  
med grånet hår — og hagedun,  
oja oja oja osingsalia.  
Vi ved, at inden længe  
er venskab skabt i vort paulun,  
oja oja oja osingsalia.  
Vi holder sammen — skønt vi er en tem'lig  
broget flok —  
en sammensvejset blok,  
som Holmens faste stok.  
På traditionen vil vi sammen stedse vare ta'  
vor gamle skole leve med et højt hurra!

plus et ekstra vers af aktuelt tilsnit:

I Lille Kongensgade  
hukommelsen bli'r sat i sving,  
oja oja oja osingsalia.  
Imens man her os made',  
bli'r sagt en masse skøre ting,  
oja oja oja osingsalia,  
mens en af tidens største ånder savnes ved  
vort bord,  
en mand, hvis visdomsord  
som »tegnestifter« gror:

»Fornuftens sidste ridder« K. K. Steincke  
bør vi be'  
at komme hid og tale om sin tynde te!

Formanden efterlyste forfatteren, men skønt man hilste ham med hurraråb, meldte ingen sig. Det skulle vel ikke være »Anonymus«?

Sluttelig fortalte *Louw*, at han forleden havde haft en samtale med den prominente herlovianer: Formanden for »Herlovianersamfundet«, forligsmanden, departementschef *Erik Dreyer*, som meddelte, at herlovianerne havde taget eksemplet op efter soranerne med de månedlige frokoster. De holdt dem nu om tirsdagen. Det havde været en afgjort succes. Mellem 20 og 30 herlovianere gav hver gang møde — deraf mange, som var hjemme fra udlandet. Ganske som hos os.

Så sagde man farvel til rektor og kammeraterne og steg ned i den solbeskinnede Lille Kongensgade — oja, oja oja — osingsalia! Vi ses igen først i maj — men det må blive (ikke den 7., som er Kristi Himmelfartsdag), men den næste *torsdag den 14. maj*, kl. 12. Husk det nu!

*En anden af dem.*

### † DØDSFALD †

Den store soranske kulturpersonlighed, dr. phil. Poul Helms, døde den 6. april efter en operation. Bladets næste nummer vil bringe en karakteristik af ham og hans arbejde.

\* 6. juni 1862 — † 16. februar 1959.

En kæmpe er segnet på valen — efter tre måneders sygdom kom døden til den gamle mand, der til det sidste bevarede sin fysiske og åndelige kraft. Hans Teglbjærg var fynbo, han stammede fra Teglbjærg-huset i Brylle sogn, hvor faderen var husmand og skrædder, stubbeskrædderen blev han kaldt, og navnet Stubbe bærer alle hans børn i forbindelse med Teglbjærgnavnet. På Skårup seminarium fik han sammen med fire brødre sin læreruddannelse; i en del år virkede han i skolens tjeneste, bl. a. i Broby, men knyttedes senere (1909) som assistent til Sorø Akademi's godskontor, hvorfra han som 70-årig tog sin afsked 1932, samme år som han mistede sin hustru.

Hans Teglbjærg var ved siden af sit arbejde på Akademiets godskontor tillige lærer (og en tid forstander) ved Sorø handelsskole og ved Sorø tekniske skole.

Hans otium blev langt, men rigt; vidtspændende i interesser, livfuld og glad af væsen levede han livet med øjet opladt for alt, hvad der opfyldte tiden, og de mange år gav ham erfaring, klogskab og visdom.

Han efterlader ni børn, hvoraf ikke mindre end syv har gået på Sorø Akademi. Det er følgende: *Lars Emil Stubbe Teglbjærg*, f. 1892, s.'10, præst i Jægersborg, *Carl Vilh.*, f. 1894, r'.10, maler og raderer, *Hans Peter*, f. 1896, s.'14, dr. med. overlæge ved Filadelfia, Dianalund, *Jens Olaf*, f. 1898, s.'15, receptionsschef hos F. L. Smidth. *Anne Margrethe* (Grethe), f. 1901, s.'19, gift Long, tandlæge i England, *Knud Erik*, f. 1906, s.'23, cand mag., inspektør i Københavns

sundhedsvæsen, *Jørgen Verner*, f. 1908, r.'25, arkitekt i København. Desuden døtrene *Kristine*, f. 1889, g. m. red. Østergaard i Brabrand, og *Marga*, f. 1890, lærerinde ( har fornylig taget sin afsked fra sin stilling i Kvislemark).

Hans Teglbjærg begravedes den 20. februar fra Sorø kirke; her talte sønnen, sognepræst Lars Stubbe Teglbjærg; han takkede alle, der havde vist hans fader venlighed, men takken skulle gå højere op; op til Gud, der gav børnene deres gode fader; den flittige, nøjsomme, gudfrygtige mand med den store forståelse af slægtssammenholdet. Sit fædreland elskede han, hans gudstro gav ham ro og hjælp ham gennem livet. — Begravelsen fandt sted på den nye kirkegård, og kisten førtes fra kirken til rustvognen, båret af den afdødes seks sønner. P. Sch.

\* 29. november 1881 — † 18. februar 1959.

Fhv. ekspeditionssekretær i finansministeriet, Hans Henrik Carl Kühl, Hellerup, døde den 18. februar, 77 år gammel.

H. H. Kühl var født på St. Frederikslund ved Sorø som søn af godsforvalter, exam. jur. V. V. J. Kühl. Han kom på Sorø 1893, blev student 1901, cand. jur. i 1909 og derefter assistent ved Københavns kriminal- og politiret. I 1910 blev Kühl sekretær i finansministeriets 1. revisionsdepartement, i 1921 fuldmægtig og i 1933 ekspeditionssekretær. I mellemtiden var han flyttet til 4. hovedrevisorat, og i 1931 herfra videre til 3. hovedrevisorat. Kühl, der var ridder af Dannebrog, tog sin afsked i 1948. Han var siden 1913 tillige overretssagfører, men havde deponeret sin bestalling.

## Oplæsningsaftenen den 10. marts

i Grand havde vundet god tilslutning; særlig tiltalende var det at se, at ikke få unge havde indfundet sig. Da formanden lå på sit smertens leje, bød næstformanden, Svend Clausen, velkommen, naturligvis med særlig adresse til aftenens gæst, dr. phil. *Poul Helms*, hvis inciterende historieundervisning han mindedes med den største glæde, skønt 35 år var gået siden da.

Dampende af energi, vitalitet og glæde over stoffet, fine stykker af dansk klassisk litteratur, holdt oplæseren halvanden time forsamlingen fangen ved den mesterlige måde, hvorpå han forstod at give netop hvert stykke i den stil, det var affattet i. Der var helt og fuldt kontakt mellem dr. Helms og tilhørerne, og man glædede sig over, hvor fuldkomment levende Paludan-Müller, Holberg og H. C. Andersen virkede: Paludan-Müllers spidse sarkasme, Holbergs brede satire, H. C. Andersens lunerige afsløring af overvurderingen af den gamle tid. Og så skriver disse digtere minsandten, så man forstår hvert ord, en dulmende modsætning til vor tids nebulisme.

Bagefter kvægede man sig ved god kaffe, mange æbleskiver og en anelse solbærrom. Dr. Helms fortalte muntert om, hvordan han havde erhvervet sig sine tilnavne, på Herlufsholm »Robespierre«, på Sorø »Mef« (Mefistofeles), hver på sin vis ikke ordinære personligheder. Der sluttedes med lidt dans, skønt det smukke køn ikke var videre talstærkt repræsenteret. P. Sch.

## Læserbrev til frokost-referenten

*Kære frokost-referent!*

Tænkte vi det ikke nok! Nu har vi skandalen! Selveste »den forhenværende« har du udfordret ved dine overdrevne kulinariske beskrivelser af de almindelige — men iøvrigt fortræffelige — frokostretter, der serveres ved vore små torsdagssammenkomster.

Betänk dog, at den asketiske forhenværende må tro, at vi svælger i madorgier, og at den åndelige føde hos os er lige så tynd som den kop te med to kiks, der for ham åbenbart er et gastronomisk højdepunkt. Fortæl blot fortsat om skolen og gråspurvvene og de kønne piger på Kongens Nytorv, — ja du kan sikkert godt et par gange om året nævne vor festlige vagtparade, uden derfor at nedkalde den forhenværendes foragt. Men — tal ikke om »koteletter så store som et Trekronebræt« (heller ikke jeg ved, hvad der menes hermed, men jeg har mine bange anelser!) — og streg den rædselsfulde kliché: »Kage på fod«! Forresten vil jeg foreslå, at den forhenværendes tilsagn om at holde et af de 25 foredrag modtages. Forudsat, at der bare er eet, der ikke handler om ham selv, og forudsat at vi får diskussion bag efter. Ellers får vi aldrig teen og kiksene til at glide ned! C. C. H.

## Hans Kirk's sidste bog

*Hans Kirk: Borgerlige noveller.* Forlaget Tiden. 1958.

De ti noveller, forf. Hans Kirk har udsendt, kalder han borgerlige noveller, muligvis med en noget ironisk biklang, for rundt om findes ikke få skarpe hib til borgerskabet. Men lige meget, Hans Kirk har givet os en bog af kvalitet; man sluger de bitre piller og glædes over hans alsidige menneskekundskab, over hans evne til i kort, sluttet form at levendegøre et handlingsforløb og de deri implicerede personer, det hele i et sobert, forståeligt sprog uden uklarhed og affektation.

Hans Kirk er som bekendt gammel soraner (student 1916), men det soranske bød ham imod. I sin mesterlige erindringsbog »Skyggespil« (1953) fælder han i stykket »Landsforvist« en hård dom over Sorø og alt dets væsen, og bedre er det ikke i novellsamlingen: »Støvlerne« skildrer drengens navnløse kvaler med at skjule det faktum, at han måtte gå rundt med sin mors støvler, da der ikke var råd til »mandfolkestøvler«. Man bliver helt åndeløs ved at læse om hans forsøg på ikke at blive røbet, og man ånder lettet op, da støvlerne ender på bunden af Sorø sø. Andre erindringsnoveller er »Lindormen« (drengefantasier over helhesten og lindormen, der som en slags hævn får drengen til at dræbe sin lille søster ved et vådeskud) og historien om den forvoksede »Bette frøken Kaveline«, der skyr mennesker, men hjælpes af en frodig frelserpige. Her kan forf. — efter de bedste »frisindede« mønstre — ikke nægte sig den fornøjelse at raille over »Frelsens Hær, som var taget den lange vej for at frelse vor by for synd og fortabelse med strengeleg og sang på torvet og helligmøde om aftenen.« Nær beslægtet med disse tre noveller er »Barnedåben«, en lille hjemstavnskil-



dring, en fornøjelig beretning om den farisæiske Anders Jellesen, hvis trillinger blev døbt to gange, og som, skønt tyveknægt og bedrager, stikker den naive præst blå i øjnene.

I »Patricier og Plebejer« foragter lektor Plinius i sin selvtilfredse konservatisme seminarist og kommune­ lærer Knudsen, men skifter hurtigt standpunkt, da seminaristen viser sig at være en nær ven af under­ visningsministeren og derfor muligvis kan være Pli­ nius til nytte ved et eventuelt avancement. En ram­ mende afsløring af stræberen og akkordmanden! Me­ get ondt er »Eventyret om den første sagfører«: Fra Helvede sendes den lille djævel, der sofistisk har godtgjort berettigelsen af et kærlighedsforhold mel­ lem pave Alexander VI og Fandens oldemor, op til Jorden for at uddanne jurister, »som kan gøre sort til hvidt og bidrage til »Helvedes udbredelse på Jorden«. »Gensidig Hjælp« skildrer med munter malice en snild forretningsmands udnyttelse af et ellers likvide­ ret skoleven­skab. »Plakaten« spiller på modsætning­ en mellem en asketisk idealist og en laissez­aller­ præget kunstmaler. »Hr. d'Etagnacs digte« handler om en mand, der er blevet berømt som poet ved at give sin elskede sine digte med i graven; dette er imidlertid ikke tilfældet, og digtene er bare rædsels­ fuld pubertetspoesi — men oplevelsen fylder hr. d'Etagnacs liv og skaffer ham megen anseelse. »Den hjemløse ånd« er en udmærket beretning om, hvor­ ledes en brav urtekræmmers sjæl tager bolig i en redaktørs legeme og gør fortrinlig fyldest.

De ti noveller afvikles på 100 sider; det er ikke kvantiteten, det kommer an på, det ser man her.

P. Sch.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i maj:

2. Boghandler *Ferdinand Georg Christensen* (f. 1889), Akse­ torvet 10, Næstved.
5. Repræsentant *Thomas Godt Jørgensen* (f. 1889), Ved Klo­ stret 8, Kbh. Ø.
6. *Axel Niels Benthien* (f. 1879).
7. Styrmand *Frode Birkedahl Sundvig* (f. 1909), Øresunds­ vej 92, Kbh. S.
8. Grosserer *Folmer Chr. Steenbuch-Hansen* (f. 1899), Malmø­ gade 9, Kbh. Ø.
9. Fru landsretssagfører *Gerda Lahn Høyer*, f. Vindelbro, (f. 1894), Nørrebrogade 38, Kbh. N.
9. Fhv. overlæge dr. med. *Vilh. Henrik Stub-Christensen* (f. 1899), Aarup.
11. Proprietær *Palle Hansen Elkjær* (f. 1889), Væl­ dinggaard pr. Børkop.
11. *Robert Møller Nielsen* (f. 1894). På Sorø 1907-12.
11. Disponent *Svend Aage Graae* (f. 1899), Kan­ slergade 3, Kbh. Ø.
12. Murermester, entreprenør *Jørgen Axel Ludv. Manniche* (f. 1909), Melbourne, Victoria, Au­ stralien.
13. Læge *Kjartan Effersøe* (f. 1889), Vesterbrogade 82, Kbh. V.
14. Maleren og radereren *Carl Vilhelm Stubbe Teglbjærg* (f. 1894), Thorvaldsensvej 14, Kbh. V.

14. Godsejer *Mogens Chr. Glud* (f. 1909), »Jens­ gaard«, pr. Horsens.
14. Gdr. *Johan Georg Harry Madelung* (f. 1909), Libæk Hjemsted pr. Serritslev.
16. Provisor *Jens Henning Lang-Jensen* (f. 1909), Aalandsgade 43, Kbh. S.
17. *Niels Peter Julian Wamberg* (f. 1884). På Sorø 1898—99.
17. Driftsbestyrer *Otto Jens Wilfred Berg* (f. 1889), Juelsminde.
17. Direktør *Peter Johannes Ch. Eug. de Neergaard* (f. 1909), Lyngby Hovedgade 4, Lyngby.
23. Frk. *Trine Haugaard* (f. 1899), Strandboule­ varden 16, Kbh. Ø.
27. *Gustav Vilh. Chr. Jensen* (f. 1879). På Sorø 1892—96. Familien udvandet til Sydamerika.
27. *Peter Povelsen* (f. 1879), Præliminæreks.'96.
30. *Inger Antonia Hansen* (f. 1899). R.'16. Var om­ kring 1940 postassistent i Sorø. Nu?

## »De 200 raske gl. soraneres Stipendium«

Legatets regnskab for tiden 1. juli 1957 - 30. juni 1958

### INDTÆGTER

Overført legatbeholdning fra sidste regn­ skabsår .....	2.523,40
Renter af konsolidantfondens og stipendiets midler .....	739,44
Medlemsbidrag for 1957/58, indgået inden 1/7 1958 .....	200,00
Medlemsbidrag for 1957/58, indgået efter 1/7 1958 .....	930,00
	<hr/>
	4.392,84

### UDGIFTER

Gebyrer, porto .....	27,60
Udbetalt til stipendiater .....	2.000,00
Overført legatbeholdning til næste regn­ skabsår .....	2.365,24
	<hr/>
	4.392,84

STATUS PR. 30. JUNI 1958.

### AKTIVER

Obligationer .....	12.031,39
Sparekasse- og girobeholdning .....	2.428,35
Kontantbeholdning .....	32,42
Fordring på — senere indgåede — bidrag for 1957/58 .....	930,00
	<hr/>
	15.422,16

### PASSIVER

Konsolidantfond pr. 30. juni 1957 .....	11.806,92
Forøgelsen af fonden gennem bidrag i 1957/58 .....	1.250,00
Stipendiets beholdning .....	2.365,24
	<hr/>
	15.422,16

København, den 3. april 1959.

E. Severinsen,  
landsrettsagfører.  
Kasserer for legatet.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Tlf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



Bland  
**DANMARK**<sup>S</sup>  
i Kaffen!

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

## HOTEL POSTGAARDEN



**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
1ste Kl.s Skræderi. Alt i  
Herreekvipering. Unifor-  
mer til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

**STAALKONTORET**  
v. R. E. Brincker  
**Malmøgade 7**  
København Ø

Det nye Blozermærke Phönix  
Fugien for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's eff.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710



**DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S**

**H. Mortensen & Søn**  
Sorø  
Sorø 75

**Menmark**  
Borgernes Hus  
Byen 8000

**BANKEN**  
for **SORØ**  
**OG OMEGN**  
Aktieselskab

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**N. Chr. Tyndeskov Pedersen**  
Landsretssagfører  
Nyropsgade 37 - Minerva 1020  
København K.

**Sorø TAXA**  
BOLDHUSGADE 3  
KØRER DAG OG NAT  
TELEFON 18 1168

Sorø Akademis I. Skovdistrikt




Telefon 125

**Kähler**  
KORSØR

**F. Damkier**  
Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530 - 7772

**Støt**  
**SORANERBLADET**  
H. N. A.

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



**FILTRIFABRIKEN**  
NORDEN 1/5  
Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peder de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gathersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAKTIESELSKABET  
**CECIL**  
Vesterbrogade 33 - København V.

Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
C. 1940 - 9864  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 5 . MAJ



Jernporten til Filosogangen før 1955



**CASCO GARANTI**

**GULDSEGL WIDESCREEN TV 1802**

»Alle kan se! — Største og klareste billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON GULDSEGL**



**holder due**

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

Gå først til

**„Klosterporten“**

Marie Rasmussen  
Storegade 3

**Fred. Jensen & Søn**

Guld - Sølv  
Ure - Brillor

Telf. 82

★  
Søraneremblem

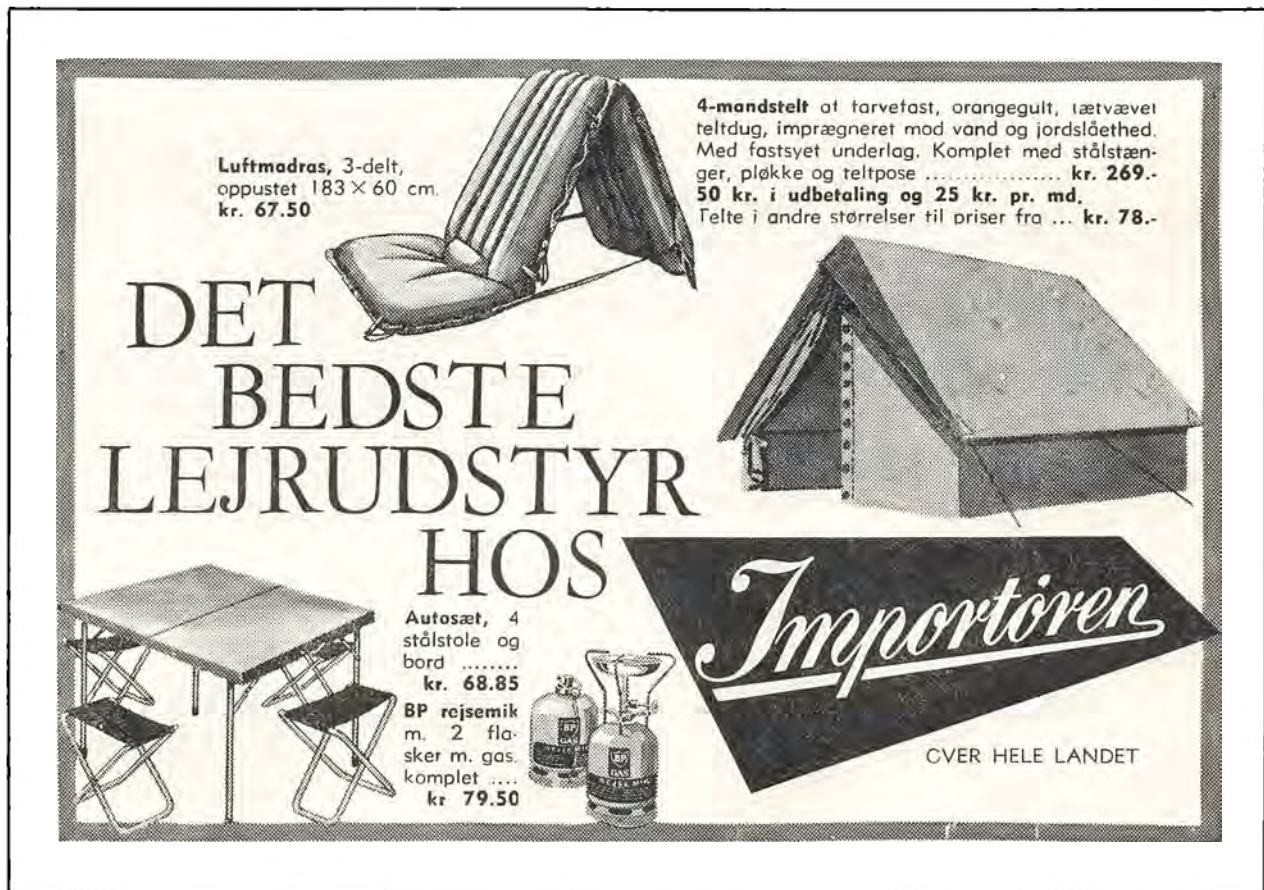
**SVEGÅRDS BOGHANDEL**

**SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**SORØ SPARE- OG LAANEKASSE**

Telf. Sorø 89



**Luftmadras, 3-delt, oppustet 183 × 60 cm. kr. 67.50**

**4-mandstelt af tarvetast, orangegult, tætvævet teldug, imprægneret mod vand og jordslåethed. Med fastsyet underlag. Komplet med stålstænger, pløkke og teltpose ..... kr. 269.- 50 kr. i udbetaling og 25 kr. pr. md. Felte i andre størrelser til priser fra ... kr. 78.-**

**DET BEDSTE LEJRUDSTYR HOS**

**Autosæt, 4 stålstole og bord ..... kr. 68.85**

**BP rejsemik m. 2 flasker m. gas komplet .... kr 79.50**

**Importøren**

OVER HELE LANDET



# SORØNER-BLADET

MAJ 1959

44. AARGANG

NUMMER 5

## J. C. Dahls Tegninger fra Sorø

Af V. Thorlacius-Ussing.

I Anledning af Hundreårsdagen for den kendte norske Maler *J. C. Dahl's* Død — 14. Oktober 1857 — udsendte Nasjonalgalleriet i Oslo og Bergens Billedgalleri i 1957 en statelig Publikation af Kunstnerens Tegninger og Akvareller ved Førstekonservator Leif Østby.<sup>1)</sup> De to nævnte Museer havde nemlig 1902 ved testamentarisk Bestemmelse af Kunstnerens Søn hver faaet ca. 1000 Blade Tegninger og Akvareller af J. C. Dahl, og ca. 200 af disse er gengivet i Publikationen. J. C. Dahl var født 1788 og kom i August 1811 til København for at frekventere Kunstakademiet, hvor han i 1817 vandt den store Sølvmedaille; i September 1818 rejste han sydpaa til Berlin og Dresden og 1820 videre til Italien.

Sit Ophold i København begyndte han saaledes endnu i Fællesmonarkiets Dage og oplevede Adskillelsen fra Norge i 1814 her i Landet. Om Sommeren drog han rundt paa Sjælland, tegnende og malende. Ikke alene kunstnerisk, men ogsaa topografisk har disse Tegninger Betydning for vort Kendskab til Datidens København og Sjælland. Vi hilser derfor Publikationen med Glæde og kan som Tak hist og her korrigere Bestemmelsen af Lokalteter. F. Eks. er den smukke Tegning, der angives at være fra Larsens Plads i København, ikke derfra, men forestiller Udløbet af Frederiksholms Kanal i

Havnen med Christian IV's pragtfulde Bryghus.<sup>2)</sup>

I 1818 bragte J. C. Dahls Vandringer ham til Sorø, og Tegningerne herfra har selvfølgelig særlig vor Interesse, tilmed da en af dem er af største historiske Betydning. I hvert Fald den 1. og 2. August 1818 har Dahl opholdt sig i Sorø. I Kobberstiksamlingen i København findes en Pennetegning betegnet »Dahl. Sorøe d. 1. August 1818« og forestillende et Gaardinteriør, der angives at være enten fra Apoteket eller fra



Afb. 1. *J. C. Dahl*: Gaardinteriør Sorø 1818.  
(Den kgl. Kobberstiksamling. Kbhvn.).

den senere Gæstgivergaard »Haabet« o: fra Carsten Hauch's Bolig. Dette sidste kan ikke være Tilfældet, da Hauch's Hus kun havde een Etage med en Kvist til Gaden.<sup>3)</sup> I Kobberstiksamlingen findes yderligere en Pennetegning forestillende en »Skovvej«, paa Bagsiden forsynet med Paaskriften »Prospekt ved Sorø«, og det *kan* være Vejen ved Hjortenæs med Udsigt over Smalsøen.

Nasjonalgalleriet i Oslo ejer derimod en Blyantstegning, hvis Motiv er ganske klart.<sup>4)</sup> Den er betegnet »Baune Bakken ved Pedersborg d. 2. August 1818«. Det er Udsigten fra Bavnebakken over Pedersborg Sø til Kirken med Tuel Sø i Baggrunden, et Motiv som ogsaa har fristet andre Kunstnere.

Langt den interessanteste af Dahls Tegninger er for os dog den Bergens Billedgalleri tilhørende Pennetegning med Laveringer, der er afbildet i Østby's Bog som »En tysk (?) Kloster-ruin«. Den er betegnet »J. Dahl 1818« og kunde saaledes rent kronologisk godt være tegnet i Tyskland, hvortil Dahl rejste i September 1818. Rent hypotetisk nævnes, at Tegningen kunde forestille Klosterruinen Pudagla paa Øen Use-dom udenfor Swinemünde.<sup>5)</sup> Efter venlig Med-

delelse fra Direktøren for det norske Nasjonalgalleri Dr. Sig. Willoch staar der paa Tegningens Karton, at den er købt i København 1867, og »det blev sagt at Tegningen forestiller Sorø Kloster efter Branden. M. G.<sup>6)</sup> At den gamle Tradition har fuldkommen Ret skal godtgøres i det følgende.

Desværre er Forholdet det, at vi ikke ved ret meget om Klosterets Udseende i ældre Tid. Resens Atlas har selvfølgelig et Slags Fugleperspektiv af Komplekset, men i Detaillerne er det ikke meget værd.<sup>7)</sup> Fast Grund under Fødderne faar man dog først ved de omhyggelige Opmaalinger, Generalbygmesteren Laurids Thura maa have ladet udføre til Brug for sin Ombygning af Akademiet, og som vi kender fra et af Bindene i hans *Danske Vitruvius* (udg. 1749). Thura bevarede hele den gamle Klosteromgang med 6 Fag paa hver Led og et lidt større Hvælvingfag i hvert Hjørne. Betragter vi nu Dahls Tegning, saa befinder vi os i Hjørnet af en Bygning og ser ned gennem en hvælvet Buegang paa 6 Fag med et ret højtsiddende cirkelrundt Vindue i hvert Fag. Vi staar nemlig i Akademiets syd-østre Hjørne og har gennem Klosteromgangens Hjørnefag, hvis Hvælving er



Afb. 2. J. C. Dahl: Den sydlige Klosteromgang i Sorø som Ruin. 1818. (Bergens Billedgalleri).

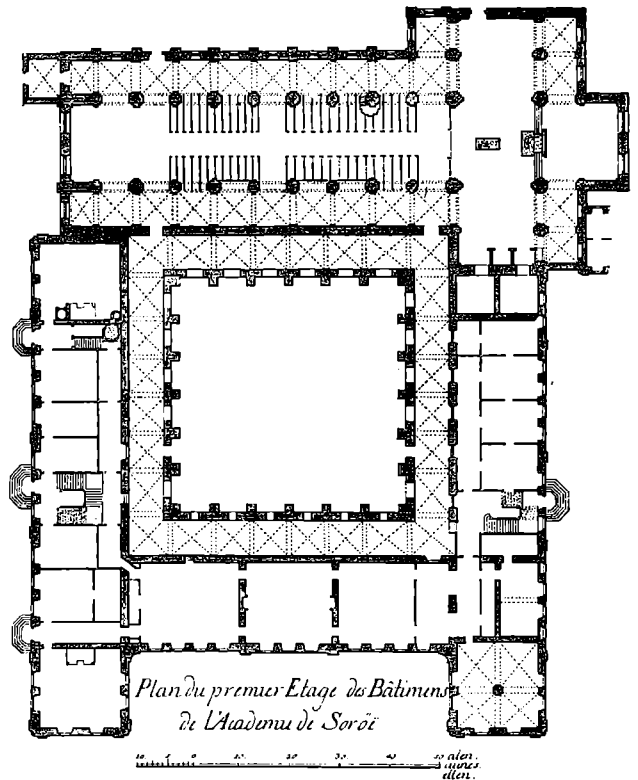
styrtet ned, et Blik gennem den sydlige Munkegang. Lidt til højre for Midten i Tegningen ser man gennem en aaben Bue i den østlige Munkegang en Del af en Bygning med tre rundbuede Vinduer o: nogle af Højkirke's Vinduer med Buefrisen over og det nederste af Kirke's Tag. At det er den søndre Klostergang og ikke en af de andre ses af to Forhold. Paa Thurs nøjagtige Grundplan aabner den østlige, nordlige og vestlige Omgang sig ud til Fratergaarden med relativt store Aabninger, medens den sydlige kun har ganske smalle Aabninger angivet d. v. s. netop svarende til de smaa cirkelrunde Barok-Vinduer, vi ser paa Tegningen.

Det andet Bevis paa, at vi befinder os ved det syd-østre Hjørne af Klostergangen, er den Mur, vi ser paa den øvre Etage over Buegangen, og som har høje firkantede Vinduer. Det er en Mur fra 1738. Thi medens Thura ikke tænkte paa at bygge ovenpaa Munkegangen, saa lagdes efter Rosenkrantz's og v. Osten's Forslag en Etage ovenpaa Østfløjens Klostergang for at skaffe flere Værelser til Akademisterne.<sup>5)</sup> Det er Resterne af denne Etages Vestvæg, vi har for os, vendende ud til Fratergaarden. Østfløjen var derfor væsentlig bredere end de andre Fløje; midt ned gennem den gik en lang Gang med Akademist-Værelser til hver Side.

Branden fandt Sted 10.—11. Juni 1813, og først ni Aar efter var de endelige Planer til Mallings ny Bygning færdige, og de tre Fløje mod Vest, Syd og Øst af Munkegangen blev revet ned 1822—23. Ruinen har saaledes helt været bevaret i August 1818, da J. C. Dahl var i Sorø.

Er det efter det foregaaende ganske utvivlsomt, at Dahls Tegning forestiller Sorø Kloster og Akademi's Ruin og ikke en tysk Kloster-ruin, saa løses samtidig et Par Spørgsmaal vedrørende et lille Maleri i »Kunstmuseet i Sorø«, udført af Hans Georg Harder, der fra 1822—62 var Tegner ved Skolen. Det er nemlig malet fra nøjagtig samme Sted og svarer ganske til Dahls Tegning, blot at Resterne af den Bue, der afgrænsede Hjørnefaget ind mod Østfløjen, er væk. Maleriet, der maaler 15,8×21 cm og er ret skitse-mæssigt udført, laa tidligere i et Skab i Akademiets Naturhistoriske Museum. Paa Bagsiden har det en omhyggelig udført Etiket, hvorpaa med Skønskrift staar: »116. Skizze af den i 1825 nedbrudte Munkegang ved Syd-siden af Sorø Kirke, malet af Harder«.

Alligevel er der rejst Tvivl baade om Rigtigheden af Motivet og af Kunstnerens Navn.



Afb. 3. Plan af Stueetagen paa Sorø Akademi ca. 1749. Efter L. Thurah. Den danske Vitruvius.

Da det i 1936 figurerede paa Jubilæumsudstillingen »350 Aars soransk Kunst«,<sup>9)</sup> gjorde jeg Forsøg paa at komme Problemet lidt nærmere ind paa Livet ved at faa fastslaaet, hvornaar og som hvad det var kommet i Skolens Eje. Det lykkedes mig ikke dengang; kun kunde man fastslaa, at Maleriet var gengivet i Træsnit 1883 i Th. Hansens Bog »Sorø« p. 28. I 1943 blev det overført til det nystiftede Kunstmuseum, men da J. C. Dahls Tegning nylig blev publiceret, blev Problemet atter aktuelt og maatte løses. Etikettens Nummer maatte henvises til en eller anden Fortegnelse, og ved venlig Hjælp af nogle af Skolens Lærere (navnlig Maleren Knud Raaschou-Nielsen) naaede man frem til forskellige Inventar- og Accessionsprotokoller for Akademiets naturhistoriske Museum. En Protokol var skrevet med den samme smukke Haandskrift som Maleriets Etiket, men uden Angivelse af, hvornaar den var begyndt. Af forskellige Forhold kan Tidspunktet dog fastslaaes til ca. 1870—71; den bærer Titlen: »Fortegnelse over Samlingen af Oldsager«. Paa p. 354 under Løbenummer 1069 findes »Skizze af den 1825 nedbrudte Munkegang paa Sorø Kirke's søndre Side« og i Proveniens-Rubrikken staar »Prof. Harder«. Det vil altsaa sige, at Harder faa Aar før sin Død har skænket Akademiet den-

ne i kunstnerisk Henseende ubetydelige Ting, som han selv aabenbart tidligere ikke har regnet for noget, siden der efter Diagonalerne var ridset et Kryds tværs over Billedfladen. Dette er godt repareret, antagelig af Harder selv. Pudsigt nok fandtes Billedet i Protokollen registreret i Afdelingen: »Gjenstande, tildels fra en ubestemt Tidsalder, men yngre end Jernalderen« — uimodsigeligt ganske korrekt! Mindre korrekt er Angivelsen af Motivet. Vi har set, at det ikke var Munkegangen op til søndre Sideskib (altsaa den nordre Omgang), Dahl's Tegning og Harders Maleri forestiller, men den søndre Gang nedrevet allerede 1822—23. Her maa foreligge en Misforstaaelse, men der er saa meget om det, at Mallings i alle sine tre Projekter havde regnet med, at Munkegangens 6 Fag langs Kirken skulde bevares, og de blev da ogsaa først nedrevet 1825.<sup>10)</sup>

Tilbage staar nu blot at faa undersøgt, hvornaar Harders lille Skitse er udført, thi han blev jo først udnævnt til Tegnelærer i Sorø 1822 og tiltraadte først d. 15. Maj det følgende Aar, altsaa ganske samtidig med at de tre Fløje af Munkegangen blev nedrevet. Men et Par Aar før havde han søgt og faaet bevilliget af »Fonden ad usus publicos« 300 Rbd. r. S. til at »fortsætte sit Studium af de skønneste Egne i Danmark«.<sup>11)</sup> Bevillingen blev givet 15. Februar 1820, og de følgende Somre har han notorisk malet rundt paa Sjælland. Allerede 1817 og 1818 har han dog været i Sorø, thi i 1818 udstiller han paa Charlottenborg tre Billeder fra Sorøegnen og i 1819 to Malerier begge med Titlen »Prospekt fra Egnen om Sorø, fra Bakken bag Pedersborg Kirke«.<sup>12)</sup> Dermed er sikkert ment Bavnebakken; i hvert Fald eksisterer der et Maleri derfra af Harder svarende til



Afb. 4. H. G. Harder: Den sydlige Klosteromgang i Sorø som Ruin, ca. 1822. (Kunstmuseet i Sorø).

Dahl's Tegning. Helt usandsynligt er det derfor ikke, at de to Kunstnere, der har kendt hinanden fra Kunstakademiet, i 1818 har rejst sammen og sammen skildret Udsigten fra Bavnebakken. At Harder ogsaa ved denne Lejlighed skulde have malt Skitsen fra Klosterruinen er ikke sandsynligt, thi den store murede Bue ind til Klosteromgangens Østfløj ses ikke paa hans Maleri saadan som paa J. C. Dahl's Tegning. Harders Maleri er snarere fra 1822, og Buen maa være styrtet ned mellem 1818 og 1822.

J. C. Dahl's Tegning og Harder's Maleri er blandt de meget faa haandgribelige Minder om det gamle Sorø Kloster og har som saadanne i høj Grad Krav paa vor Interesse. Hvilket historisk Pespektiv giver os ikke det Kig ind i Klosteromgangen, hvor Generationer af Munke har vandret og fundet deres sidste Hvilested, og hvor Generationer af vore tidligere Skolekammerater sikkert har haft en herlig Legeplads!

1. Johan Christian Dahl. Tegninger og Akvareller. Innledning av Lief Østby. Oslo 1957.
2. Anf. V. p. 10 og 65.
3. Afb. i L. F. la Cour: Sorø Bys Historie gennem tre Hundrede Aar. p. 207. Sorø. 1938.
4. Leif Østby. Anf. V. p. 9 og 68.
5. Anf. V. p. 12 og 69.
6. M. G. formentlig Marcus Grønvold, norsk Maler i København 1866—69.
7. Afb. i Værket Sorø. Klosteret. Skolen. Akademiet gennem Tiderne I p. 276. København 1923.
8. Anf. V. II p. 276 og Gengivelsen af 1. Sals Planen i »Danske Vitruvius« p. 283. Kbh. 1931.
9. Udstilling af sorøansk Kunst 1586—1936. Kat. Nr. 34. Kbh. 1936.
10. Sorø II, p. 297 og 304—05. Kbh. 1931.
11. Fonden Ad usus publicos. Udg. af Rigsarkivet II p. 308 Nr. 312. Kbh. 1902.
12. C. Reitzel: Fortegnelse over danske Kunstneres Arbejder paa de ved det kgl. Akademi for de skønne Kunster i Aarene 1807—1882 afholdte Charlottenborg-Udstillinger. p. 232—33. Kbh. 1883.



## Dei Sapientia

Som bekendt betyder Candide: tillidsfuld (tendens naiv), åben, uforstilt. Grunden til at jeg valgte dette symbolske Pseudonym vil formentlig fremgå af det følgende.

Jeg vil dog gerne først nævne et par enkle kendsgerninger.

Ved soranerfrokosten den 4. april 1957 oplyste rektor Højby ifl. referatet, hvis rigtighed såvidt vides ikke er blevet bestridt, at Sorø Akademi vedblivende skulle eje skolen, kirken og skovene samt forskellige ejendomme, men af akademiets formue var der nu kun 18 mill. kr. tilbage, medens skolens udgifter nu lå mellem  $\frac{1}{4}$  og  $\frac{1}{2}$  mill. kr. årlig. — For ikke at spise denne restformue op *var man gået til den foreslåede løsning: Skolen som statsskole.* — Staten ville bevilge de fornødne midler til vedligeholdelse og fornyelse i forbindelse med skolen.

Dette bekræfter hr. Højby i sit indlæg i Soranerbladets april-nr. i år, idet han skriver; at han ved hin soranerfrokost talte om *den kommende ordning i Akademiets administration, hvorved Staten overtog driften af skolen.*

Alligevel hævder hr. Højby i næste afsnit af sit indlæg, at denne ændring ikke medførte, at Sorø Akademi's Skole blev statsskole, thi det var den i forvejen.

Jeg håber, at man tilgiver mig, at jeg ikke kan bringe disse forklaringer i indbyrdes overensstemmelse. — Udtrykket »politisk-taktisk terminologi« løb mig i pennen, hvilket jeg på en måde beklager, idet jeg ikke tænkte på, at det kunne opfattes som et angreb på hr. Højby, der jo som rektor i Sorø netop var aktiv politiker.

Senere i sit nævnte indlæg skriver hr. Højby, at ministeren har erkendt, at der er så stort behov for kostskolemuligheder for børn før real-skolealderen, altså 6. og 7. klasser (tidligere 1. og 2. m), at det alligevel ikke kan opfyldes af Sorø Akademi's Skole, altså nedlægger man disse klasser på Sorø Akademi's Skole, hvorpå andre rundt om i landet opretter nye kostskoler for disse aldersklasser. — Logikken i dette kan jeg ikke få øje på. —

Da rektor Sigurd Højby i 1954 overtog rektoratet i Sorø, var der almindelig glæde og tilfredshed med, at en højt anset skolemand overtog ledelsen af vor gamle skole. —

Rektor Højby mødte med et friskt syn på forholdene og lod sig forlyde med, at han tilstræbte en fornyelse og udvidelse under al for-

nødent hensyn til og forståelse af stedets århundredgamle traditioner. —

Rektor Højby blev mødt med ualmindelig og uforstilt åbenhed og tillid, især fra gamle soraneres og Soransk Samfunds side, ikke mindst, fordi man var klar over, at han havde de rette forbindelser m. h. t. at skaffe de fornødne midler.

Forstår man nu den almindelige og dybe skuffelse over, at skolen efter hr. Højbys overtagelse af embedet som undervisningsinspektør henligger i amputeret tilstand, fordi den er blevet — eller altid har været — »statsskole«.

R. E. Brincker.

## Svar på R. E. Brinckers indlæg

Hr. grosserer R. E. Brincker.

Redaktøren af »Soranerbladet« har vist mig Deres indlæg i anledning af mine bemærkninger til den artikel, som var underskrevet af »Candide«, og som altså viser sig at være Dem. Derfor disse yderligere bemærkninger.

Det må anerkendes, at De — efter pres — aflægger anonymiteten og »åben og tillidsfuldt« kommer ud af busken, så vi kan standse den lidet spøgefulde legen-blindebuk.

Jeg har egentlig ingen særlig lyst til at fortsætte debatten om, hvad jeg har sagt eller ikke sagt; men når De som bevis anfører referatet af »Soranerfrokosten« i 1958, må jeg sige fra. Jeg giver mig ganske vist sjældent af med at rette referater, for så fik jeg nok at gøre. Alene fejlhøringer og de nødvendige forkortelser rummer så mange fejkilder, at rettelserne ville blive legio; men her er det dog nødvendigt at rette et par misforståelser.

Jeg har ikke sagt, at »Skolens udgifter nu (1958) lå mellem  $\frac{1}{4}$  og  $\frac{1}{2}$  mill. kr. årlig, for de lå langt højere. Derimod har jeg sagt, at Akademiets underskud p. g. af de store udgifter til skolen lå mellem  $\frac{1}{4}$  og  $\frac{1}{2}$  mill. kr. årlig, og det gør en væsentlig forskel. Det var dette underskud på Akademiets regnskab, som staten skulle udligne ved administrationsændringen, og det er naturligvis dette jeg mente, når jeg skrev, at staten overtog driften af skolen. Der ved kunne Akademiets formue forblive intakt.

De pædagogiske forhold, adgangsbetingelserne, bogudlån, alumnebetingelser m. v. var jo i forvejen som ved statsskolerne, og dette gik jeg — måske naivt — ud fra var klart og kendt.

Heller ikke m. h. t. logikken synes vi at være

enige; men måske vi kan blive det. At der er et stort behov for kostskolepladser for børn forud for realklassestadiet, er der ingen tvivl om; men dette behov kan ikke dækkes af nogen statslig eller kommunal gymnasieskole og heller ikke af de private gymnasier, hvis de kun ønsker at have bogligt begavede børn. Dette forhold skyldes imidlertid de nye skolelove og har intet med administrationsændringen på Sorø at gøre; men det kan måske være nødvendigt at betone, at danske love også gælder for Sorø.

Det er med stor beklagelse, at jeg ser, De føler Dem berettiget til at udtrykke Deres dybe skuffelse over, at skolen ved min afgang »henligger i amputeret tilstand«. Det er meget stærke ord, hr. Brincker, som af enhver læser må opfattes som en hård anklage mod mig.

Om berettigelsen heri må andre dømme; men jeg må have lov at være ked af, at De ikke langt tidligere fik øjnene op for dette, for så kunne De være blevet sparet for at vise al den åbenhed og tillid overfor mig, som De så slående har manifesteret i Deres to artikler, og så kunne vi måske have undgået at få Sorø Akademis Skole omtalt på en måde, som hverken skolen eller De kan være tjent med.

Endelig må jeg i anledning af Deres halve undskyldning for udtrykket »politisk-taktisk terminologi« bemærke, at jeg i Sorø netop ikke var aktiv politiker. Alle politiske hverv afgav jeg, før jeg kom til Sorø, men jeg deltog som almindelig borger i det politiske liv i byen, og det er vist ikke forbudt, selv om jeg heller ikke i den henseende kunne regnes til de gamle soranere.

Med — trods alt — venlig hilsen  
*Sigurd Højby.*

## Til de anonyme!

Det er så længe siden, at jeg er blevet rakkert ned offentligt, at jeg smilte genkendende til et par indlæg i sidste nr.! Naturligvis var de 2 ironikere — pressens sædvaner tro — anonyme. Selvfølgelig burde man derfor ignorere dem, men for godt kammeratskabs skyld skal jeg undtagelsesvis tage deres drillerier op til besvarelse.

»En anden af dem« henstiller i sit løbske digt at indbyde mig, som han meget rigtigt betegner som »Fornuftens sidste ridder«, til at komme hid — altså did — og »tale om min tynde the«. The er noget, jeg drikker, ikke noget jeg holder foredrag om; men jeg indrømmer, at der er mange

tilhørere, der kun kan klare det, der foredragsmæssigt set er at betragte som »en tynd kop the«.

På s. 31 betegner en anden anonym »C. C. H.« mig som »den asketiske forhenværende« og synes at gå ud fra, at en the med 2 kiks for mig er et gastronomisk højdepunkt. Han har ikke forstået et ord af den hele diskussion, hvilket bl. a. også fremgår af, at han ikke ønsker et foredrag, der handler om mig selv, skønt netop et slikt ville være så morsomt, at det ville få teen til at glide ned, ja lige igennem ham. — God bedring!  
*K. K. Steincke.*

## † DØDSFALD †

Lektor, dr. phil, Poul Helms

\* 7. august 1884 — † 6. april 1959

Knap en måned efter at Soransk Samfunds medlemmer havde haft lejlighed til at glæde sig over Poul Helms' livfulde fortolkning af klassisk dansk litteratur, kommer budskabet om hans død, et budskab, der vakte stor sorg hos hans utallige venner og elever. Poul Helms var præstesøn, tog studentereksamen 1902 fra Herlufsholm, theologisk embedseksamen 1908, blev samme år lærer ved Bagsværd kostskole, studerede 1910—11 i Basel og Heidelberg, erhvervede doktorgraden 1915, forelæste 1916—18 ved Københavns universitet, konstitueredes 1918 som adjunkt ved Sorø Akademis skole, fik kgl. udnævnelse 1919 og avancerede 1928 til lektor. 1954 tog han sin afsked efter 36 års virke på skolen.

Det nys anførte er blot den ydre ramme; bagved står en rigt udstyret, stor personlighed, der utrættelig arbejdede videre på sin udvikling og derfor også ydede et meget værdifuldt forfatterskab; i en tid, hvor teknik og hvad dermed følger, indtager en integrerende stilling (og al ære være teknikken), holdt han humanismens fane højt og gjorde ved sine monografier og oversættelser den græske tænkning tilgængelig for de, heldigvis ikke få, der føler trang til at besinde sig på vor kulturs fundament. Ved dette arbejde står han på linie med sin samtidige lektor Holten, der desværre gik bort alt for tidligt, og med de store soranske kulturbærere fra det forrige århundredes Akademi. Poul Helms gav af sin rige viden, frodig og bred, til mange i vort land, men han kastede også sine evner af i de nærmeste krav ved sin virksomhed som lærer. Hans kundskaber gav baggrunden, hans

lune og liv gjorde skolefagene, ikke til fag, men til værdier for livet. Intet under, at han var afholdt og elsket, af elever som af kolleger. Trofast var han mod skolen; ved testamentet overlod han sin villa og rige bogsamling til Akademiet; trofast var han mod Soransk Samfund, en skattet gæst, trofast mod Soraner-Bladet, hvis leder han altid venligt sendte sine bøger, og i hvis spalter han gav en skildring af »H. Raaschou-Nielsens rektortid« (Sor.-Bl., 39. årg., 1954, s. 1 og 9).

Poul Helms syntes at besidde en uudtømmelig arbejdskraft, men i de senere år mærkedes han af en underlivslidelse, der sluttelig tvang ham til sygehusindlæggelse i Slagelse; med fuld klarhed over den risiko, han løb ved en operation, ønskede han dog denne foretaget; hans kræfter slog ikke til, og døden kom.

Under stor deltagelse bisattes han den 11. april fra Sorø kirke. Man så ved højtideligheden Akademiets lærerkollegium, rektor Arne Østergaard, den forrige rektor, undervisningsinspektør Sigurd Højby, repræsentanter for Soransk Samfund, fhv. amtmand Vilh. Topsøe samt professorerne Poul Andersen og Søren Holm. I kirken talte en fordums elev, pastor *Johs. Busch*, der foruden at karakterisere dr. Helms som en lærd forsker og en inciterende lærer tillige fremhævede hans frodige og livsglade menneskelighed. En tak og hilsen fra Sorø Akademi bragte rektor *Arne Østergaard* med en særdeles fyldig og alsidig karakteristik af dr. Helms, der havde befæstet skolens ry som gammelt lærdomssted. I sine sidste år stod dr. Helms som en rolig og afklaret mand, en ro, der skyldtes følelsen af, at hans gerning på Sorø var lykkedes; han evnede at se døden som en afrunding af sin livsgerning. Til tonerne af »Dejlig er jorden« blev kisten båret ud til rustvognen; ved Klosterporten gjordes endnu engang holdt, for sidste gang dvæledes der ved det sted, den afdøde havde elsket så højt.

P. Sch.

#### Arkitekt Algot Lautrup-Larsen

\* 20. november 1890 — † 29. april 1959

Efter en mangeårig heroisk kamp mod en håbløs sygdom døde Sorø Akademis arkitekt, Algot Lautrup-Larsen, den 29. april på amtsygehuset i Sorø. Han var søn af arkitekt Knud Larsen og hustru Anna, f. Lautrup. Fra fødebyen Slagelse kom han 1902 på Sorø, tog fjerde klasses hovedeksamen 1907 og udgik 1908 af

V. klasse. Efter uddannelse på Kunstakademiet og rejser i udlandet slog han sig ned i Sorø og var fra 1928 Akademiets arkitekt. Han har opført en del kendte bygninger i Sorø, deriblandt bygningen til Banken for Sorø og omegn, var interesseret for Sorø amts museum og tillige en ivrig dyrker af musik. I besættelsestiden var han aktiv modstandsmand, og efter krigen gik han ind i hjemmeværnet. Desværre begyndte sygdommen at gøre sig stærkt gældende, men han gav ikke op; tappert stred han imod, men måtte nu bukke under.

Algot Lautrup-Larsen var som soraner og kammerat venlig og tiltalende; han og hans klassehold bevarede stadig forbindelsen og kunne netop i år fejre 50 års jubilæum. Han var gift med Anne-Marie Lauritzen, datter af afd. lektor C. J. C. Lauritzen (1855—1931), og efterlader sig foruden hustruen to sønner Hans og Sven.

P. Sch.

### Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i juni:

1. Møller *Svend Frandsen* (f. 1899), Wallejo, Californien, USA.
3. Købmand *Peter Helge Kaalund* (f. 1909), Svøbølle.
6. Civilingeniør *Peder Brix* (f. 1889), 5449, Henderson Street, Chicago, Ill. USA.
6. Fabrikant *Fritz Adolf Wichmann* (f. 1909), Vesterbrogade 110, Kbhn. V.
10. Skuespiller *Palle Bjerrum* (f. 1909), Blaa-gaardsgade 14 B, Kbhn. N.
10. Fuldmægtig *Erik Christiansen* (f. 1909) ansat i Dansk Folkeforsikringsanstalt, adrs.: Holmevej 43, Virum.
11. *Lauge Olsen* (f. 1889), søn af dav. provst Olsen, Lyng. Stilling og adresse ukendt.
13. *Sofus Carl Theodor Nielsen* (f. 1874). Stilling og adresse ukendt.
13. Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Ejler Haar Hammer* (f. 1889), Tagensvej 29, Kbhn. N.
13. Civilingeniør *Holger Blichert Hansen* (f. 1894). Aalborg?
15. Disponent *Knud Heinrich Vilh. Brohm* (f. 1894), Lindeallé 6, Aabyhøj.
15. Gdr. *Henning Thorkildsen* (f. 1909). Omkr. 1940 ejer af Maglemosegaard, Marbjerg pr. Hedeusene. Nu?
16. Ingeniør *Aage Chr. Wassard* (f. 1889), Seattle, USA.
18. Forretningsfører *Boris Har. Vald. Berg* (f. 1909). Menes at opholde sig i Bordeaux, Frankrig.

21. Gartnermedhjælper *Otto Bayer* (f. 1889). Vistnok Kalundborg.
21. Kommunalærer *Bjørn Aage Wilhelmsen* (f. 1909), Skaade skole pr. Højbjerg, Aarhus.
23. Kredslæge *Anders Andersen* (f. 1889), Viborg.
23. Oberstløjtnant *Adolf Georg Rasbech Oppermann* (f. 1889), Engestofte, Maribo.
23. Provisor, cand. pharm. *Poul Axel Henrik Gemzøe* (f. 1894), Østbanegade 47. Kbhn. Ø.
25. Aut. elektroinstallatør *Harald Jensen* (f. 1894), Algade 49, Skælskør.
28. Pastorinde *Ingeborg Porsdal*, f. Topp (f. 1894), Humlebæk.
29. *Jens Olaf Sundby Rasmussen* (f. 1884). Fra Stenstrup, Lyngesogn. Stilling og adresse ubekendt.
30. Direktør *Helge Friis* (f. 1889), London.
30. Direktør *Anders Lauritz Johannes Darboe* (f. 1894), Genforeningspladsen 42, Kbhn. F.

\*

Undervisningsministeriet har under 9. marts 1959 beskikket direktøren for Statsskovbruget *Svend Hakon Frølund* som overinspektør for Sorø Akademis Skove fra den 1. april 1959 at regne.

\*

Landbrugsministeriet har beskikket, akademigartner *Georg Georgsen*, Sorø, til for tiden 1. juni 1959—1. juni 1963 påny at være lektor i anlægsgartneri ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

\*

Mellem de nye sygeplejersker, som i april 1959 har afsluttet uddannelsen på Københavns Kommunehospitals sygeplejerskole, er frk. *Kirsten Truelsen* (s.'1955), datter af lektor P. F. Truelsen, Sorø, der bestod med udmærkelse.

\*

Ved kgl. bevilling af 8. november 1958 har *Paul Rantzau Stevns* (r.,37) fået tilladelse til at føre slægtsnavnet *Rantzau*.

## Generalforsamlingen

den 21. april 1958.

Generalforsamlingen i Håndværkerforeningens lokaler kunne ikke siges at have vundet overvældende tilslutning, omkr. 40 gæve gamle soranere havde givet møde og fik en hyggelig aften ud af det. Forløbet var det sædvanlige efter ritualet; ingen særlig oprivende episoder forefaldt.

Formanden udbragte det traditionelle leve for skolen og foreslog landsretssagfører *E. Severinsen* til dirigent. Efter at have mindedes de i årets løb afdøde soranere omtalte formanden årets begivenheder, såvel fester og sammenkomster som sportsbegivenheder, og redegjorde for skolens stilling i forbindelse med den nye skolelov. Dette sidste punkt affødte en særdeles livlig diskussion, hvori bl. a. *Krog-Meyer*, *Otto Mackeprang*, *Brincker* og *Ib Juul* deltog; de fleste gav udtryk for kritik og beklagelse af, at skolen ikke længer var i stand til at tage børn af udlændingskø, ligesom man var ked af, at skolen nu mister de to første mellemklasser. *Ib Juul* påpegede, at der også var lyspunkter ved den nye ordning. Beretningen godkendtes.

Det samme var tilfældet med de forskellige regnskaber, der ikke gav anledning til større meningsudveksling; forsamlingen var blevet gjort bekendt med dem gennem Soraner-Bladet.

De på omvalg værende bestyrelsesmedlemmer genvalgte alle. Det var, foruden formanden, *Bjørnstad*, *Hartnack*, *Torb. Madsen*, *Thorlacius-Ussing* og *Wassiljew*. Også revisoren *Carl M. Reisle* genvalgte. Bestyrelsen fik bemyndigelse til at forhøje kontingentet til 20 kr. — i nødstilfælde — nemlig hvis et eventuelt underskud ved udgivelsen af Soraner-Bladet skulle nødvendiggøre dette.

Efter generalforsamlingen var der hyggeligt smørrebrødsbord; dette oplivedes af en munter tale af *Otto Mackeprang*, der i sit causeri pænt omtalte Soraner-Bladet og dets leder.

P. Sch.

## Konfirmationen i Sorø Kirke

### Palmesøndag

22. marts 1959.

»*Phønix-Fonden*« havde skaffet udvej for 11 konfirmations-legater à 100 kr. til ubemidlede Soranerkonfirmander, som skulle konfirmeres i den gamle klosterkirke palmesøndag. Der er nu fra 1929 gennem 30 år givet en samlet konfirmationshjælp på 23.400 kr. På grund af rygterne om, at det som følge af den kommende skolereform vist var sidste gang, der blev konfirmation blandt eleverne på Akademiet — var *Phønix-Kædens* styrelse: Direktør *A. Ch. Louw*, grosserer *R. Brincker* og afdelingsingeniør *Edv. Suhr* sammen med medlem af »*Phønix-Fondens*« ledelse, Soransk Samfunds formand, dommer *N. V. Boeg* taget til Sorø for at overvære konfirmationen.

Det var med sorg, at man blev bekendt med, at pastor *Knud Alsinger* på grund af sygdom havde måtte frasige sig konfirmationen, som var blevet forberedt og blev afholdt af pastor *Keiding*.

Ialt blev 31 soranske konfirmander konfirmerede.

Den gamle *Ingeman-Bayske* konfirmationskantate blev fremført mønstergyldigt, og solist-partiet meget smukt sunget af en klokkeren drengestemme, troede man. Men det blev bagefter afsløret, at det var en ung dame, *Kirsten Andersen*, som udførte dette parti så opløftende skønt. Det kan hun ikke nok takkes for.

Efter gudstjenestens nedlagde »*Phønix-Kæden*« styrelse blomster ved mindetavlen på stengangen i Akademibygningen og ved mindestenen i Akademi-haven for de i 1848—50 og 1864 faldne soranere.

Derefter kørte styrelsen og andre af kædens brødre til »*Parnas*«, som var åbnet på grund af det tidlige forår; her spiste man frokost. Bl. a. en engelsk bøf, som frokostdeltagerne sent vil glemme, så herligt kød var det.

Man var tilbage i København pr. auto allerede ved 5-tiden.

Lex.

#### SORANERFROKOSTEN

finder sted torsdag den 4. juni kl. 12.

På gr. af sidste soranerfrokosts sene afholdelse kan der ikke i denne omgang bringes referat.

70 gev. pr.  
100 nr.



115.512 gev.  
pr. serie

ALMINDELIGT DANSK  
VARE- OG INDUSTRILOTTERI

Indtil 4 gev. på een lodseddel  
Gev. stærkt forøgede og forhøjede

VARELOTTERIET

V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Mølbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917

HARALD QVIST

landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's efft.

Kronprinsessegade 32

C. 3264

Palæ 7710



Hovedkontor:

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

HOTEL POSTGAARDEN

*Ud i sommerlandet*

**PARNAS** er sommerstedet!

HOTEL . RESTAURANT - SELSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636.

*Frede Lerche Madsen.*

**MERKUR** A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888

*Kaffe og The en gros*

FRUGTSAFT og MARMELADE

NU

er det tid at bestille frugtsaft og  
marmelade til levering i løbet af  
efteråret.

Forudbestillingssalget slutter den  
1. august.

Bestillingsseddel kan rekvireres  
på telefon Skelskør 37.

SKELSKØR  
FRUGTPLANTAGE A/S

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Bland  
**DANMARK'S**  
i Kaffen!

## Sorøegnens Andelslagteri

Telefon Sorø \*717

### TH. C. JENSEN

SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademievipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



### SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herreekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

### STAALKONTORET

v. R. E. Brincker  
Malmøgade 7  
København Ø

## Johs. Brinck

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ



### A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S

*N. Suhr-Henriksen*  
Direktør

ODENSE

**BANKEN**  
for **SORØ**  
OG OMEGN  
*Aktieselskab*

### HOTEL KONG FREDERIK SORØ

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63 K. H. JENSEN

### OTTO CHRISTIANSEN

Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

### VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

## Menmark

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

## Kähler

KORSØR

### F. Damkier

Landsretssagfører

Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

## Støt

SORANERBLADET

H. N. A.

### Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



FILT-FABRIKEN  
NORDEN A/S

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neegaard

### MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMS-AKTIESELSKABET

## CECIL

Vesterbrogade 33 - København V.

Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

### ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 6 . AUGUST



VELUX OVENLYSVINDUER

 **CASCO  
GARANTI**



**GULDSEGL WIDESCREE  
TV 1802**

»Alle kan se! —  
Største og klareste  
billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**

Sorø Akademi i Skovdistrikt



Telefon 125



... en luksuøs i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.  
HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**

  
**holger due**

Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

Gå først til

**„Klosterporten“**

Marie Rasmussen  
Storegade 3

**Fred. Jensen & Søn**

Guld - Sølv  
Ure - Brilller

Telf. 82

★  
Sorøneremblem

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's efft.

Kronprinsessegade 32

C. 3264 Palæ 7710





# SORØNER-BLADET

AUGUST 1959

44. AARGANG

NUMMER 6

## Til bladets læsere

Som det fremhæves i et af de følgende indlæg, er det en grundlovshjemlet rettighed, under ansvar at måtte sige og skrive sin mening. Når bladet giver adgang for en diskussion om vor gamle skole, må givetvis forskellige anskuelser komme til orde; hver må da uden at blive stødt på den anden part hylde *sin* mening. Bladet bringer tillige disse indlæg for at orientere de gamle soranere, der ikke befinder sig i København og nærmeste omegn; flere har ønsket en sådan orientering. Er det ikke bedre, at synspunkter udveksles, end at bladet bliver et farveløst nikke-dukke-organ?

Red.

## S.A. — S.A.S.

Som jeg nævnede på generalforsamlingen d. 21. april, bunder Sorø Akademi's skoles hele misère i den skamløse plyndring af Akademiets midler, som har fundet sted siden 1850. Det bør dog nævnes, at akademiet allerede i 1827 måtte udrede 100.000 rdl. til Christiania universitet og låne andre 100.000 rdl. til Frue kirkes genopførelse. — Endvidere lånte staten i 1845/47 100.000 rdl. til bygning af lærde skoler som f. eks. Odense katedralskole. — Lånene blev aldrig tilbagebetalt.

I tidens løb har akademiet og skolen som bekendt haft en ret omskiftelig tilværelse. Den

store formue — klostergodset — fristede, og det er jo kendt, at Grundtvig arbejdede ihærdigt på at få skolen og akademiet omdannet til en folkelig højskole (»Skolen for Livet og Akademiet i Soer«).

Spøger disse planer endnu i visse kredse?

Indtil midten af forrige århundrede administreredes akademiets gods og formue af gods-kontoret i Sorø, hvorefter det lagdes ind under universitetskvæsturen.

Der er i løbet af de sidste 100 år disponeret over godt og vel 20 millioner kr. af akademiets midler til uvedkommende formål, nemlig til:

Realskoler, ialt . . . . .	ca. kr. 7.748.000,—
Videnskab og kunst, ialt . . . . .	ca. kr. 6.552.000,—
Højskoler, ialt . . . . .	ca. kr. 2.143.000,—
Landbohøjskoler, ialt .. . . .	ca. kr. 680.000,—
Seminarier, ialt . . . . .	ca. kr. 1.670.000,—
Det kgl. teater, ialt .... .	ca. kr. 526.000,—
Diverse, ialt . . . . .	ca. kr. 1.015.000,—

Under posten »diverse« skjuler sig tilskud til sådanne formål som: Kvinders uddannelse til lærerinder, kvindelig læseforening, fagskoler (derunder tegnekursus) for kvinder, frk. Zahles kvindelige artiumskursus, opdragelsesanstalten Holsteinsminde, Antvorskov pension- og undervisningsanstalt for unge piger m. m. Grelere kunne det vel næppe være.

Disse forhold vil selvfølgelig være mange

gamle soranere vel bekendt, men det kan alligevel være ganske gavnligt at specificere tallene på tryk for at vise, hvor fantastisk det hele tager sig ud.

Det er ufatteligt, at man har haft lovhjemmel til at foretage disse transaktioner, og det ville være interessant at få det retslige grundlag for disse træk på akademiets midler belyst. — Var S. A. ikke en selvejende institution ifølge den fundats, som Frederik II oprettede på grundlag af klostergodset? Fundatsen siger jo, at indtægterne af klostergodset skal være til »forskrevne Sorø Skole urykket og uigenkaldelig af os eller nogen af vore Efterkommere Konninger udi Danmark under Guds evige Hævn og Vrede«.

Denne fundats blev til en vis grad respekteret indtil 1850 (jvnf. ovenfor omtalte undtagelser). Blev fundatsen nogensinde ophævet ved en rigsdagsbeslutning; kunne den i det hele taget ophæves? På hvilket retsligt grundlag blev disse »bevillinger« givet? Ofte endog på trods af at pengene ikke kunne tages af overskud, men kun ved at realisere noget af godset.

Som et kuriosum kan anføres, at det i finansåret 1858/59 organiserede beløb rdl. 110.373,48 omregnet til kr. 220.746,00 og forrentet med 4 % p. a. ville i 1958 være vokset til ca. 10 mill. kr., vistnok så nogenlunde det beløb, som ville være tilstrækkeligt til, at S. A. S. kunne undvære statstilskud.

Når undervisningsinspektør Sigurd Højby i sit indlæg i Soranerbladets april nr. mener at kunne bevise (indirekte), at S. A. S. allerede fra 1903 har haft status som statskole, da er dette forøvrigt irrelevant i denne forbindelse, thi allerede i 1903 var ulykken fuldbyrdet, idet der indtil da var disponeret over ca. 13 mill. kr. til uvedkommende formål.

Alligevel fortsatte plyndringen. I årene fra 1903 til 1946 disponeredes der over ca. 7 mill. kr. til realskoler samt til kunst og videnskab.

Det ville være opløftende, om staten nu tilbagebetalte såpas meget af de midler, man har taget til fremme af rene statsopgaver, f. eks. det man »lånte« i 1945/47 med renter og renters rente, at skolen kunne fortsætte sin tilværelse under akademiet som selvejende institution, uafhængig af staten, altså som privat skole i lighed med Herlufsholm, Stenhus og andre.

R. E. Brincker.

## Sådan er der så meget —

Af Osvald Due.

Det kan ikke undgås, at man af og til må læse artikler i blade og tidsskrifter; der vækker en til modsigelse; anderledes kan og må det ikke være. At enhver må sige og skrive sin mening under ansvar, er en grundlovshjemlet rettighed. Lige så ofte kan man da heldigvis læse mangt og meget, som man kan tilslutte sig.

Også vort kære *Soraner-Blad* bringer indlæg af begge ovennævnte arter. Heldigvis er dette blads redaktør besjælet af en ægte og sand frihedsånd. Når det en enkelt gang er sket, at slet underbyggede påstande eller direkte forvrængninger af kendsgerninger er nået frem til bladets spalter og har affødt dementier fra de personer, der er blevet usandfærdigt og uretfærdigt behandlet, så skal man kende redaktøren dårligt, om ikke han er den, der dybest beklager, at bladet har »trådt i spinaten«.

Bladet gribes med begærlighed, når posten kommer med det. Brevne forbliver uåbnede, Jyllands-Posten, Information og Holbæk Amtstidende lægges til side, og man falder ned i »ørekloppens« dyb og begynder den første gennemgang af det kære blad. Selv frokosten får lov til at vente, i hvert fald til man kender bladets indhold og har fået det nogenlunde registreret.

Hvad den mere polemiske del af stoffet angår, så giver K. K. Steincke holden op allerede i bladets nr. 1. I et særdeles fornuftigt indlæg begrundet den fhv. minister sit »Nej, ellers tak! til deltagelse i den månedlige soraner-frokost. Når hr. Steincke har en så stærk aversion mod stort æderi midt på dagen, så må han have lov til at sige det, også med det for ham særegne ordvalg og den for ham særlige stil, der i hvert fald aldrig er kedelig. Hr. Steincke kalder selv sit indlæg stiltfærdigt, og man synes med rette. Alligevel affødte det to indlæg, vidt forskellige. Den anonyme — i hvert fald for os, der ikke er medlem af »soraner-rigsdagen« — referent af soraner-frokosten, En anden af dem, betegner hr. Steinckes indlæg som »et ualmindeligt surt opstød«. Det forekommer mig, at den anonyme behandler hr. Steincke — skal vi nøjes med at sige — mindre pænt. Efter min mening har den, der siger, at den fhv. er sur, ikke fattet sammes sarkasme og selvironi. Jeg kender ikke hr. Steincke personlig, men som soraner må man holde af ham. Hans omtale af Sorø og navnlig af rektor Hoff såvel i 1. bd. af erindringerne som i senere publikationer viser dog, at her har vi en god søn af Sorø, der vedkender sig sin gæld til dette kære sted.

Man får det indtryk ved læsning af frokostreferaterne, at deltagerne ikke alene har det morsomt med hverandre, og det er kun godt, men at de lidt for ofte beskæftiger sig med angreb på ikke-tilstedeværende, og det er dog for billigt. Det minder i nogen grad om de kritikere, der slår sig til riddere på publicisternes trykfejl.

I modsætning til den anonymes forstemmende indlæg virkede *Kjartan Effersøes* forstående og stiltfærdige ord velgørende. Dette indlæg indeholdt endda

noget positivt, et forslag om at indbyde den omstridte fhv. til at holde et foredrag en aften for Samfundets medlemmer. Et forslag, som hr. Steincke straks gav sin tilslutning. Nu venter man så bare på et initiativ fra bestyrelsen. Det kommer forhåbentlig.

I bladets nr. 3 findes også et anonymt angreb, denne gang på skolens tidligere rektor, undervisningsinspektør *Sigurd Højby*, der beskyldes for at fare med uvederhæftig tale. Candide fik dog svar på til-tale. Man kan måske sige, at Højby i sit indlæg viser nogen irritation, der i og for sig er meget forståelig. Hver en nok så lille, men i virkeligheden god reform, som rektor Højby gennemførte, blev blandt adskillige gl. soranere opfattet som hele revolutioner, der ville gøre Sorø Akademi's Skole ganske ukendelig for dens gamle drenge. Blandt disse nymodens »skrækkelige« ting, der vakte bevægelse fra stille sorg til harmfnysende snerren, var indførelsen af højskolesangbogen, der dog vist allerede benyttedes i den alm. sangundervisning, og opsætningen af knagerækker. Jeg har en gang talt med dav. rektor Højby og fandt i ham et overordentligt venligt og forstående menneske. At han i sit korte rektorat nåede en masse til gavn for skolen, og at han i en særlig grad havde de bevilgende myndigheders øre, er indiskutabelt. På den anden side kan der vel nok peges på steder, hvor han før vel hårdt frem, det skal gerne indrømmes. Jeg er så gammel, så meget på afstand af Sorø's daglige liv, så stærkt traditionsbundet, at selv reelt små ændringer gør mig forstemt: Et gammelt træ fældet, et kønt gammelt hus »restaureret« føles næsten som en fysisk smerte, som en tandudtrækning på en selv. Samme følelse fik man, da man for nogle år siden lavede om på en gammel soransk tradition, overskæringen.

Soranere af i dag finder deres »overskæringsaften« både morsom og stemningsfuld, og så er det godt, så må vi gamle »klappe i« og holde op med den evindelige afliren af »dengang vi var unge, da var o. s. v.»

Nå, lad mig nu endelig standse dette sidespring og komme tilbage til rektor Højbys »revolutionære« virksomhed. Tænk, han indførte højskolesangbogen til brug ved morgensangen. Det er dog en god bog, fuld af poesi og historie. Jeg synes, man skulle have takket for dette dristige initiativ i stedet for at lægge surhed for dagen. Opsætningen af knagerækker vakte også røre. »Hvad er det nu han laver?« Ja, i min skoletid blev vestibulen benyttet som garderobe, hvilket var synd for dette skønne rum. Jeg skal indrømme, at jeg ikke selv har set virkningen af knagerækkernes anbringelse, men er vestibulen med skulpturerne blevet frigjort og frilag, så er meget nået, som man må glæde sig over.

Det har vel altid været sådan, at en ny skoleleder har reformeret, og det er altid nødvendigt. Måden reformerne gennemføres på vil jo afhænge af den reformerendes temperament.

Der er næppe nogen af de rektorer, der fra prof. Tregders tid og til vore dage har styret Sorø, som har været ude for stiklerier og uretfærdig behandling i den grad som rektor Højby. Når endelig undervis-

ningsinspektøren post scriptum siger, at det at skrive under navn giver mere respekt for forfatteren, har han så inderlig ret; men det kan jo være lettere at skjule sig i anonymitetens side klædebon.

Måtte gamle soranere i bedømmelse af de nye forhold, som de må blive bestemt af den nye skolereform, der selvfølgelig ikke kan ændres, lade sig lede af en positiv indstilling og vilje til at fylkes om vor gamle skole, den vi alle elsker, og som vi ønsker held og lykke fremover.

Høve, april 1959.

---

## »Fornuftens sidste ridder«

Er man anonym, når man får et læserbrev optaget under sine initialer? Det var i hvert fald ikke min mening at være det. Jeg strider altid med åbent visir — også i en spøgefuld dyst mod hr. Steinckes spidse pen.

Hensigten med mit lille indlæg var, dels at korrigere den fejlagtige opfattelse af de hyggelige frokoster i Lille Kongensgade som en slags »ædegilder«, og dels at slå til lyd for en Steincke-sammenkomst i Soransk Samfund. Den vil le sikkert blive til lige så stor fornøjelse for ham som for medlemmerne i almindelighed.

For at rehabilitere vor brave frokost-referent, der som bekendt skriver under mærket: »En af dem«, vil jeg ile med at vedgå, at jeg er ophavsmand til den af ham citerede harmløse vise, der af hr. Steincke lidt bombastisk betegnes som »løbske digt«.

Når hr. Steincke taler om at være blevet »rasket til«, er det vist at tage lidt tungt på en spøg. Og hans påstand om, at jeg »ikke har forstået et ord af hele diskussionen«, vil han sikkert selv erkende som værende løs — eller »løbsk« — dersom han læser den hele diskussion igennem engang til.

Det er altid forfriskende at læse, hvad hr. Steincke skriver, — også når den spidse pen nu og da løber løbsk, eller når »fornuftens ridder« fælder lanse mod vejrmøller. Lad os håbe, at han fortsat — for »kammeratskabets skyld« som han selv siger — vil stå som bidragyder til Soranerbladets spalter.

Og lad os så få et Steincke-møde — med eller uden kiks!

Carl Christian Hoffgaard,  
Elnasvej 10, Holte.

**Maskinmester Aage Gjellerup**

\* 26. juli 1873 — † 17. januar 1959.

Maskinmester *Aage Gjellerup* var søn af Poul Gjellerup (1835—1930), der i maj 1865 nedsatte sig som læge i Sorø, og som fra juli samme år til oktober 1910 var læge ved Akademiet. Fra 1910 til sin død boede han som privatmand i København (se om ham Sor.-Bl., 9. årg., s. 66 og 15. årg., s. 31 samt Gordon Norrie: Sorø Akademi's Læger 1940, s. 79). Aage G. gik på Sorø fra 1885 og tog 1890 IV klasses hovedeksamen. Han ansattes først på DFDS's kontor, men blev senere 1. maskinmester og færdedes som sådan på alle have. Først det sidste halve års tid begyndte hans helbred at svigte, og den 17. januar 1959 kom døden. Som broderen overlæge *Knud Gjellerup* (1876—1954, s. '94; Sor.-Bl., 40. årg., s. 5) var han et trofast medlem af Soransk Samfund). En tredje broder *Poul Gjellerup*, f. 1883, på Sorø 1895—1900, var kaptajn i fodfolket.

P. Sch.

\*

**Konsul Aage Lindegaard**

\* 30. marts 1880 — † 19. april 1959

Aage Lindegaard blev født i Gladsaxe som søn af daværende forpagter Vilh. L. († 1910) og hustru Emilie, f. Kähler († 1927). Forpagter L. bosatte sig senere som partikulier i Sorø, og sønnen Aage gik 1893—96 på Sorø, ligesom hans nulevende broder *Axel* (f. 1883, på Sorø 1897—98; senere fotograf i København). Aage L. uddannedes på Teknisk Skole og på Kunstakademiet. 1905 kom han til Argentina som ingeniørassistent ved engelske jernbaneselskaber, og 1911 overgik han til flodreguleringskommissionen under ministeriet for offentlige arbejder.

Fra 1920 var han bosat i Spanien og knyttet til *Axel Hermansens* verdenskendte ovnbygningsfirma, fra 1922 som direktør og fra 1931 som medindehaver.

1929 blev Aage Lindegaard udnævnt til dansk konsul i Bilbao, og han viste både før og siden stærk interesse for at bistå landsmænd, hvor der var brug for det. Ved krigsafslutningen var han energisk medlem af komiteen for hjælp til Danmark i Spanien. Hans humanitære interesser gav sig også udtryk under den spanske borgerkrig; han var medlem af bestyrelsen for den internationale zone i Bilbao 1936 og sekretær i komiteen for hjælp til spanske kvinder og børn året efter.

En søn, *Per Erik Lindegaard*, er teknisk direktør i faderens firma.

Aage L. blev 1952 medlem af bestyrelsen for Corps Consulaire i Bilbao. Han er en af de soranere, der har gjort Sorø-navnet ære ude i verden. Sorø glemte han aldrig, og under sine hyppige besøg herhjemme forsømte han ikke at samles med soranske kammerater; han var en sikker gæst ved soraner-frokosterne, og her var det altid en glæde at skifte ord med den fine, gamle herre.

P. Sch.

**Trælastgrosserer Carl U. Buch**

\* 8. december 1881 — † 2. maj 1959.

En af trælasthandelens mest kendte mænd, grosserer Carl U. Buch, er død, 77 år gammel, efter kort tids sygdom. Han gik på Sorø fra 1895 og tog 1899 præliminæreksamen. Efter endt uddannelse herhjemme og i udlandet samt efter en tid som rejsende inden for branchen, etablerede han sig i 1918 som selvstændig trælastgrosserer og oparbejdede en betydelig forretning, for hvilken han lige til sin død var den aktive chef; i den sidste snes år assisteret af sine sønner, der viderefører firmaet. Gennem over 50 års rejser i ind- og udlandet havde grosserer Buch skaffet sig en meget stor vennekreds både blandt leverandører og kunder, der alle værdsatte hans noble og reelle karakter og hans faglige dygtighed. I jægerkredse vil grosserer Buch blive savnet, dels som vært på sit eget terræn, dels som deltager på klapjagter over hele landet. I en yngre alder var han en af vore mest kendte flugtskytter. Blandt Carl U. Buchs mange interesser var også gamle våben, og det lykkedes ham at skabe en samling, der nød internationalt ry. Grosserer Buch søgte altid at undgå offentlige hverv, men var dog gennem en årrække medlem af Sø- og Handelsretten, ligesom han var i bestyrelsen for Trælastgrossisterne Fællesrepræsentation.

Om Carl U. Buch skriver Soransk Samfunds formand, landsdommer N. V. Boeg, følgende mindeord:

Med trælastgrosserer Carl U. Buch er en sjælden trofast gammel soraner gået bort.

Vi gik samtidig på akademiet, han i 3die real og jeg i 3die studerende. Jeg mindes ham som en opvakt og i enhver henseende tiltalende dreng.

Han viste en sjælden interesse for Soransk Samfund, deltog ofte i frokost-sammenkomsterne og glædede os med de smukke flagstænger, der altid prydede bordet ved vore sammenkomster.

Han åbnede gerne sit hjem på Sylowsvej for gamle soranere, som det var ham en glæde at vise sin enestående samling af våben. Ved disse sammenkomster i hans hjem mærkede man den store kærlighed, han nærede for denne hobby, ligesom han med glæde fremviste sjældne gamle værker, der handlede om blandt andet våben. Han vil blive savnet af os, og vi udtaler et æret være hans minde.

\*

**Fhv. Oberstløjtnant Erik Juel Wiboltt**

\* 1. april 1892 — † 10. juli 1959

*Erik Juel Wiboltt* var søn af den gamle soraner, direktør *Alfred W.* (1863—1946; præliminæreks. 1880); talrige medlemmer af slægten er udgået fra Sorø. Erik W. kom på Sorø 1904 og tog studentereksamen 1910. Hans broder *Eigil Juel W.*, f. 1896, r' 1913, er medstifter af og direktør i Zone-Redningskorpset.

Vi aftrykker »Berl.-Tidende's mindeord:

Erik Wiboltt var officer fra 1915 og gjorde tjeneste i artilleriet indtil den anden verdenskrig. Interesse for presseforhold og udenrigspolitik førte ham til en skribentvirksomhed om disse forhold allerede før krigen, og da han også var levende optaget af den Folk og Værn-bevægelse, der startede for alvor efter 9. april, blev han siden redaktør af bladet af samme navn. Erik Wiboltt blev oberstløjtnant i 1942 og var

en overgang chef for 5. artilleriafdeling, men efter krigen blev han først chef for presse-, film- og radiotjenesten og siden for Forsvarets Pressetjeneste. I årene siden har han blandt andet haft tilknytning til Zone-Redningskorpset. Han kunne i sine sidste år glæde sig over at se, at en del af de synspunkter mellem forsåret og befolkningen, han selv på et tidligt tidspunkt fremsatte og undertiden næsten chokerede visse kredse med, vandt tilslutning og blev almindeligt anerkendt.

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

8. Mekaniker *Axel Hansen* (f. 1909). Har været ansat på De forenede Papirfabrikker i København. Nu?
9. Læge *Camillo Martini* (f. 1889), 807, Medical Centre, Jeppe Street, Johannesburg.
10. Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (f. 1894), Bernstorffsvej 93 B, Hellerup.
10. Civilingeniør *Ernst Herm. Georg Sylwander* (f. 1909). Adresse?
11. Købmand *Knud Ingerslev* (f. 1899), Nørregade 22, Odense.
11. Varmemester *Svend Aage Jespersen* (f. 1899), Har været i Ringsted. Nu?
16. Forpagter *Torben Mørck* (f. 1909), »Nordruplund« pr. Munkebjergby.
18. Boghandler *Hans Nicolai Niclasen* (f. 1894), Thorshavn.
19. Fhv. købmand *Carl Lange* (f. 1879), Sjællandsgade 8, Ringsted.
20. Direktør, civilingeniør *Steen Hagemann Hasselbalch* (f. 1909), Tranegårdsvej 25, Hellerup.
22. Skovrider *Thorvald Kaspersen* (f. 1899), Fredskovsminde, Sorø.
24. Sagfører cand. jur. *Wolmar Chr. Veik* (f. 1899), Assens.
25. Apoteker *Niels Chr. Larsen Møller* (f. 1884), Hornslet.
25. Læge *Franz Treschow Gulmann* (f. 1894), Eskildstrup, Falster.
25. Tandlæge *Ernst Rosendahl Steinmetz* (f. 1899), Sct. Thomasallé 2, Kbhvn. V.
26. Ekspeditionssekretær (Min. f. off. Arbejder) *Doron J. B. Neuhaus* (f. 1909), Springbanen 85, Gentofte.
29. Kaptajn *Erik Chr. Tage Jensen* (f. 1909). S.'27. Adresse?
30. Amtslæge, dr. med *Max Christiansen* (f. 1889), Platanvej 15, Kbhvn. V.

\*

Kasserer i Invalideforsikringsretten *Erik Yde Andreassen* (s.'30) er pr. 1. april 1959 ansat som regnskabsfører i Direktoratet for Sygekassevæsenet.

\*

Kontorchef i Direktoratet for Fængselsvæsenet, kst. landsdommer i Viborg, *Carsten Jepsen* (s.'30) er fra 1. maj 1959 blevet civildommer i Nørre Sundby.

\*

Foreningen Den personlige friheds Værn har skiftet formand; i stedet for prof., dr. med. *Einar Thomsen*, der har fungeret i 14 år, valgtes ved landsdelegeretmødet den 10. maj landsdommer *Helge Hoff* (s.'12), Viborg.

\*

Under 19. maj 1959 er professor ved Københavns Universitet, dr. phil. *Hans Henriksen Ussing* (s.'29) udnævnt til ridder af Dannebrogordenen; samme nåde er under 25. maj 1959 blevet dommerfuldmægtig i Sæby, *H. Waarst* (s.'15), til del.

\*

*Mogens Egede Glahn* (r.'46), søn af den gamle soraner, kontorchef i Landsnævnet for Børneforsorg *Hans Egede Glahn* (s.'10), har i maj bestået Kunstakademiets afgangsprøve for arkitekter.

\*

*Torben Wielandt*, (s.'57) er efter 14 måneders uddannelse i Canada vendt hjem til Danmark som flyversergent. Hans fader er soraneren, skovrider *Aage Wielandt* (s.'23).

\*

Ved kongelig resolution af 11. juli 1959 er forstander under Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur *Ernst Gram* efter ansøgning afskediget i nåde og med pension fra udgangen af september måned 1959 at regne.

\*

Cand. polit. *Kay Heckscher* (s.'08) er blevet leder af en nyoprettet afdeling af Alliance Française i Holte.

\*

Chefen for 6. regiment, Fynske Livregiment, oberst *E. F. Frigast* (s.'17), der den 8. august fyldte 60 år, har trods det, at han kunne været blevet i hæren endnu to år som oberst, besluttet at udtræde af hæren til 1. november for at overtage posten som chef for Nordjyske civilforsvarsdistrikt, der har hovedkvarter i Aalborg.

\*

Blandt de heldige, der fik del i »Politiken«s legater til unge studenter, var vort bestyrelsesmedlem, stud. jur. *Alexei Lembcke Wassiljew* (s.'54); han indkasserede ved uddelingen den 30. april kr. 500,—. Til lykke!

\*

Fhv. skovløber *Frederik Hansen*, Nyvej 7, Sorø, fyldte skærtorsdag den 26. marts 75 år.

*Frederik Hansen* var i 37 år ansat ved Sorø Akademi Skove, og begyndte sin virksomhed allerede i 1912, hvor han boede i Ørnstruphuset. Senere flyttede han til Troldholm og sidst til Stensbøg. Det var navnlig her, mange mennesker lærte ham og hans altid gode humør at kende, idet han igennem mange år kørte brænde fra akademiets brændeplads ud til et stort antal hjem i byen, der aftog brænde herfra. Efter at have taget sin afsked i 1949 fik *Frederik Hansen* i sin egenskab af opkræver for Julens Glæde med endnu flere mennesker at gøre og blev skattet af dem, som han tidligere var blevet det af overordnede og kolleger.

\*

Mens jeg forrige gang sad og antegnede gamle soraneres bedrifter, tonede det lifligt i radioen. I serien »Dansk folkesang gennem 150 år« er man nået til *Ingemanns og Weyses morgen- og aftensange*. De

kendte ord og de fortrolige toner, den barnlig-frome tro på den gode Gud, minderne fra de dage, da man første gang hørte denne fuldkommenhed af ord og musik — alt dette griber én sælsomt og hensætter én til barndomstiden. »En tæt forening af ord og toner«, som Heiberg har udtrykt det. Romantik og folkelighed i snæver og klassisk forening.

\*

Den 2. marts var det hundredeårsdagen for den kendte boghandler og forlægger *Johan Frimodts* fødsel. Han fødtes i Sorø, hvor faderen *Rudolf Frimodt* (1828—1879) dengang (fra 1857) var adjunkt; han var gift med en datter af prof. H. N. Clausen. Allerede 1861 brød *Rudolf Frimodt* op fra Sorø og blev en højt beundret sognepræst ved Sct. Johannes kirke på Nørrebro; mindet om ham lever stadig derude. Det blev således kun kort tid, *Johan Frimodt* tilbragte i Sorø, men han, der der havde B. S. Ingemann til gudfader, glemte aldrig Sorø, som han ofte søgte tilbage til. Han løftede fint den kulturelle arv fra slægt og hjem, og hans i 1884 grundlagte forlag udgav sund og vægtig litteratur. *Frimodt* døde 1935. Hans Broder var *H. N. C. Frimodt* (1870—1948), som mange gl. soranere vil mindes fra hans lærertid på Sorø (1904—1937).

\*

*Drengen fra Randrup Hovedgaard* er titlen på en omfangsrig kronik (»Berl. Tidende«, 31. januar), forfattet af Danmarks presseattaché i Paris gennem 38 år, minister *Helge Wamberg* (der for resten er født i Sorø), og omhandlende arkitekten *Tyge Hvass* ('01). Han karakteriseres som stiltfærdig af væsen, stædig, undertiden voldsom i sine anskuelser om sit arbejde, dertil iøvrigt en elskelig person. Opvæksten på den skønne herregård *Randrup* ved *Lille Vildmose* har sikkert vakt hans sans for arkitektur — mener *Wamberg* — og han erklærer, at hvis man kunne se ind i *Tyge Hvass*' hjerte, vil dér stå skrevet to ord: *Randrup* og *Sorø*. Som elev af *Anton Rosen* byggede han først i en lidt »romantisk« stil, men senere fandt han sin egen form; i tre verdensdele har han bygget danske huse; ikke mindst utallige særprægede udstillingsbygninger. Størst navnkundighed i de senere år har han erhvervet som mester for Danmarks hus på *Champs-Élysées* i Paris fra 1955. Her har han genialt løst den opgave at tilpasse huset til husrækkens karakter, og den dertil knyttede protestantiske *Frederikskirke* slutter sig værdig til. Gennem 50 år har *Tyge Hvass* i sine bygninger givet sit rige kunstnersind udtryk og skabt dansk arkitektur en fin position i udlandet.

\*

*En altfor foretagsom dansker.*

Den danske lektor i Oslo, *Erling Nielsen* (s.'38), er blevet en særdeles populær mand i den norske hovedstad. Det konservative norske studentertidblad *Minerva* bringer i sit sidste nummer en spøgefuldst artikel, der advarer *Nielsen*, »denne ufolkelige person«! *Minerva* skriver:

— Vi har hidtil ikke haft nogen komité til bekæmpelse af unorsk virksomhed. Det er snart på tide, at vi får den . . . Arbejdsopgaver er der tydelig-

vis nok af. Vi skal bare give vort lille bidrag og pege på en af dem. Det gælder *Erling Nielsen*, universitetslektor i dansk. Alene det burde give skellig grund til mistanke. Men selvfølgelig — vi er storsindede, og der er jo gået såpas mange år siden 1814, at en og anden dansker kan slippe ind. Som regel opfører de sig pænt. Men det gælder ikke *Nielsen*! . . .

Og så opregner *Minerva* hans forbrydelser: han har grumt og ublufærdigt infiltreret norsk åndsliv, sådan at han næsten er blevet kanoniseret af både bo-hømen og borgerskabet.

*Erling Nielsen* har været med til at udgive det nordiske bibliotek og bogen *Dansk Skrivekunst*. Og så kom den største skandale: bogen *Norsk Skrivekunst*, udvalgt og indledet af en dansker! *Minerva* tager sig til hovedet. Her har man i menneskealdre kæmpet for at blive mærkerne fra danskertiden kvit. Og se så bare, hvad *Nielsen* kommer og gør! *Norsk Skrivekunst* bør snarest forbydes og satsen beslaglægges!

\*

*Kronikker m. m.*

Pladsmangel samt det sørgelige faktum, at *Soraner-Bladet* ikke udkommer i juni og juli, har hindret omtalen af en mængde interessant kronikstof. I »Berl.-Aften« har prof. *Christian Elling* påbegyndt en serie causerier »Kunst ved Vejen«; siden den 16. februar er der publiceret 18 stykker, deraf flere med blændende analyser af forsk. kunstværker; samme lærde professor karakteriserer sin kollega »Professor Paul V. Rubow i nærbillede« (*Berl.-Aften*«, 21. februar), en beundrende fremhævelse af dennes mange gode sider i et sirligt og exkvisit sprog. *K. K. Steincke* diskuterer »Har Jeronimus ret?« (*Berl.-Tid.*«, 14. februar) og konkluderer: Den moralske forkyndelse bør ske »gennem personer, der ligner Jeronimus så lidt, at de tværtimod er en kombination af Leonard og Henrich, tilsat lidt ironi — ja, endog selvironi« — han konstaterer overfor den påstand, at det er generte folk, der havner i chefstolen, at disse ikke er generte, men nervøse (»Er det genertthed?«, »Berl.-Aften«, 25. februar). I to kronikker »Den samfundsfarlige udvikling« og »Arvehygiejne gennem lovgivning« (*Politiken*«, 14. marts og 15. maj) drøftes overbefolkningsproblemet og samfundets muligheder for at beskæftige også de mindre kvalificerede, og han fremsætter et forslag om at begrænse befolkningstilvæksten gennem en vis statslig fødselskontrol. Vicekontorchef *Otto Mackeprang* fortæller i »Højnehald« (*Politiken*«, 10. februar) om denne berømte fregat i anledning af 300 årsdagen for svenskernes storm mod København; prof. *Ragnar Spærck* mindes »150 års dagen for Charles Darwins fødsel« (*Politiken*«, 12. februar) og rigsantikvaren *Johannes Brøndsted*, hylder på kong *Frederiks* 60 årsdag den 11. marts (»Politiken«) kongen og kongeinstitutionen, som er rodfæstet i Danmark ikke mindst gennem den nuværende konges forståelse af fællesskabets idé og gennem hans humor og munterhed. *Brøndsted* selv ejer flere gode egenskaber, der gør en mand værdifuld og afholdt; »forsker, kunstner og livskunstner« er han, som titlen lyder på den svenske arkæolog, prof. *Holger Arbman*s alsidige karakteristisk af *Brøndsted* (»Berl.-Aften«, 30. maj).

Legationssekretær *Hans Wenck* omtaler i »Fange og fri« (»Kr. Dagblad«, 26. marts) nordmanden *Leif Hovelsens* bog »All verden venter«, en selvbiografi med beretning om oplevelser i besættelsesårene; den unge student oplevede, arresteret af Gestapo, hele nazismens umenneskelighed; men han »oplevede også, at hans barndoms tro blev genopvækket; fred, tryghed og glæde kom ind i hans liv og holdt ham oppe. Senere mødte han i Caux den moralske oprustning, det positive modstykke til den destruktive materialisme fra krigsårene. Senere levede han syv år i Tyskland, størstedelen af tiden i samvær med kommunistiske grubearbejdere; han fik to af deres førere til at indse, at kapitalismens eller kommunismens klassekamp ikke er tilværelsen, men derimod kampen for, at vi skal stille os ind under den sandhed, som den indre stemme åbenbarer for os, og tage imod den kraft, som fører mennesket ud over sig selv.

Problemet »Organist og orgel« redegør organist, mag. art. *Finn Viderø* for (»Kr. Dagblad«, 7. april), og forf. *Louis E. Grandjean* har fra Las Palmas sendt »Frederiksborg Amts Avis« en kronik (18. marts): »Klima koster kræfter«; resigneret erkender *Grandjean*, at hans forsøg på at finde et fristed i det fjerne er mislykket; »klimaet her er mig for stærkt og tærer på mine væv. Hvad kan det nytte, at jeg lidt-rært har været produktiv. Jeg kan ikke holde til det.«

## Soraner-frokoster

Maj - Juni - Juli

Der er ordentlig »gået brok« i disse soranersammenkomster på »Grand« i forsommeren 1959, altså referatmæssigt set. Første torsdag i maj var jo Kristi himmelfartsdag, og så måtte frokosten udskydes til 14. maj. Det var for sent at levere referat til Soraner-Bladets majnummer, og så indtrådte det interregnum på to måneder, hvor bladet af økonomiske grunde ikke kommer — for første gang i dets tilværelse. Så må man håbe, at kammeraterne er besjælet af den rette Søren Kierkegaardske forventningens glæde.

»Grand« den 14. maj:

Næsten alle de trofaste — og enkelte andre var — uanset datoændringen — mødt frem for at delikatere sig med værtens berømte frikadeller med spinat.

Vor formand, dommer *Boeg* (1900), bød velkommen, deriblandt til næstformanden *Clausen* (25), og førstnævnte udbragte vor kære, gamle skoles skål. Vi mindedes med vemod soraneren fra 1899 grosserer *Carl U. Buch*, der havde været en trofast gæst ved torsdagsfrokosterne og flere gange havde indbudt soranere til at bese hans enestående våbensamling. Æret og elsket være hans minde!

Formanden gav en orienterende oversigt over Sorø Akademis formentlige fremtid, som naturligvis interessererede alle tilstedeværende.

Efter kaffen drog vi hver til sit efter hjertelig afskedstagen på det solbeskinnede Kongens Nytorv.

— — —  
Og så slutter for stedse »en anden af dem« = 1902-soraneren *A. Ch. Louw* sin flerårige referentvirksomhed af torsdagsfrokosterne.

## Fodboldkampen

mellem skoleholdet og  
gamle soranere  
finder sted  
søndag den 30. august kl. 14.

NOTER DAGEN!

I år har denne gode tradition 25-års jubilæum.

*Soranerfrokosten torsdag den 4. juni* var endog usædvanlig hyggelig og fornøjelig. Måske fordi vi kun var 12 — men det var selvfølgelig også crème de la crème. Faktisk blev det så hyggeligt, at prokurist *Bonnesen* ('02) ved kaffen forlod selskabet et øjeblik for at bestille cognac til hele selskabet. Dronningens vagtmester, politimesteren fra Gråsten *Axel Bjerre* ('13), var mødt og rigtig i sludrehjørnet, bl. a. diskuteredes skolens forhold og polemikken mellem *Brincker* og *Højby* indgående. Prokurist *Hoffgaard* ('17) afslørede sig selv i en særdeles fiks tale som forfatteren til sangen, trykt i april-nummeret. Han sluttede efter mange komplimenter til *Steincke* af med håbet om, at vi fik en soraneraften med *Steincke* som taler.

Så var der kommet en gammel soraner helt fra *Chikago* for at spise frokost sammen med os. Det var *Peder Brix* ('08); han fortalte interessant om sin leben og færd i Amerika og gav en kort historisk redegørelse for Amerikas flyvemaskineindustri.

*Glahn* ('09) fra Stengården fik luft for sin skuffelse over, at et regnskyl havde givet hans nabo 37 mm regn, hvorimod hans egne Jorder kun havde fået 2 mm — han tog det dog tilsyneladende fint og var i hvert fald i gevaldigt frokosthumør.

Vi savnede formanden, som desværre var sygemeldt på grund af en øjenoperation, ligesom *Louws* fraværelse blev dybt beklaget. Han var nu ligeledes lovligt undskyldt, da han havde været til tandlæge samme morgen og derfor var ude af stand til at tygge sig gennem en frokost.

*Svend C.*

*Soranerfrokosten den 2. juli* havde samlet 8 deltagere og forløb i intim, hyggelig stemning; for ikke at vække misundelse blandt de mange ikke-fremmødte, skal der ikke nævnes navne, selv om man var enig om, at det var af propagandamæssig betydning, at dette som almindelig regel skete.

Formanden meddelte kort, at forhandlingerne om skolens forhold under den nye skoleordning ikke var afsluttede og at man tjente skolens interesser bedst ved ikke på nærværende tidspunkt at gøre sagen til genstand for debat.

Næste frokost torsdag 6. august kl. 12 præcis.

*Boeg.*

## Soranerfesten på Århus Universitet

23. maj 1959

Soransk Samfunds jyske afdeling holdt tirsdag den 23. maj en fest på Århus Universitet.

Den fungerende formand lrs. *Kall* bød velkommen til de ca. 40 gæster, der var bænket i den smukke vandrehal omkring et stort bord, som af fru lrs. *Kall* og fru kontorchef Poulsen var blevet festligt pyntet med bl. a. nogle henrivende blomsterkurve.

Efter almindelig bordkonversation under stegen, som kun blev afbrudt ved afsyngelsen af »Jeg ved et sted —«, holdt lrs. *Kall* en tale for skolen, hvorunder han dels fremhævede skolens hidtidige særpræg som et samlingsmærke for dens gamle elever, dels omtalte de seneste omvæltninger, der havde ramt skolen, nemlig for det første nybyggeriet ved Store Plads, for det andet skolens overgang fra selvejende institution til almindelig statsskole, og endelig den nye skoleordning, der medførte, at de laveste alderstrin bortfaldt. Trods disse store forandringer udtalte lrs. *Kall* som sit håb, at det nye måtte føje sig således ind i den gamle ramme, at skolen stort set måtte vedblive at være for dens elever, hvad den hidtil havde været, en institution med særpræg. Endelig omtalte lrs. *Kall* den nye rektor Arne Østergaard og den glæde, med hvilken han var blevet modtaget på sin gamle skole. Til slut udbragte lrs. *Kall* et leve for Sorø Akademis skole.

Ordet var derefter frit, og flere benyttede sig af lejligheden. Først talte dommer *Schierbeck*, Terndrup, med elegance for værten og værtinderne, fru *Kall* og fru Poulsen, og derefter oplæste statsbibliotekar *Kjærgaard*, efter nogle indledende og meget morsomme bemærkninger om fordele og ulemper ved at være uden borddame, et lille stemningsbillede fra skolen angående flagstriden på afstemningsdagen i 1920. Det var taget fra Soranerbladet, og oplæseren regnede derfor ikke med, at nogen kendte det (!), men det kneb dog alligevel at dække helt over den »anonyme« forfatters identitet.

I stedet for en tale for damerne greb man til afsyngelsen af en sang til damernes pris. Sangen, der var holdt i den P. Sørensen-Fugholmske stil, vakte megen moro, især hos herrerne.

Skønt således ingen blandt herrerne havde følt sig foranlediget til at tale for damerne, var det ikke desto mindre en af de tilstedeværende damer, der følte sig inspireret til at holde tale for herrerne, nemlig frk. *Harssen*, men frk. *Harssen* havde ganske vist også fået to herrer til bords, dommerfuldm. Berlin og læge Poul Petersen (otolaryngologen). Frk. *Harsen* talte med lune, men dog også med anerkendelse, om de mærkværdige gentlemen, soranerne.

Efter at dommerfuldm. *Berlin* havde fremsat forskellige rosende bemærkninger om vinen, maden og damerne, gik man over til afsyngelsen af »Der står et træ —« og afsluttede dermed den fremragende middag, der havde budt på 3 retter mad med tilhørende vine. I det »Røde værelse« ventede der gæsterne kaffe med cognac og likør.

Iøvrigt bød det festlige arrangement også på underholdning og dans. Desværre havde skuespiller

Helge Kjærulff-Schmidt måttet sende afbud i sidste øjeblik, men hans underholdning, som mange utvivlsomt havde set frem til, var på udmærket måde blevet remplaceret af et par meget morsomme film med bl. a. den uforlignelige Chaplin.

Efter dans til kl. et skiltes deltagerne, der, til trods for at de havde været relativt fåtallige, dog havde været i god stemning og således sikret sig en vellykket aften.

E. C.

## Fraternitas Sorana's 23. stævne

### Kære Frater!

Traditionen tro indbyder vi dig til med ægtefælle at deltage i *Fraternitas Sorana's* 23. stævne i Sorø i dagene 15.—17. september 1959.

Stævnet begynder — deo volente — med samling på Afholdshotellet, Absalonsgade 10, telefon Sorø 166.

*Tirsdag den 15. september.*

Kl. 15,00: Kaffe på hotellet og rundgang på vor gamle skole og i dens omgivelser.

Kl. 18,00: Middag. Om aftenen taler *Ebbe Christiansen* om »Kætterske tanker mellem brødre om kirkelivet«.

*Onsdag den 16. september.*

Kl. 8,00: Morgenbord.

Kl. 9,00: Morgenandagt ved *Ernst Gram*. Derefter foredrag af *Helge Dahn*. Emne: »H. C. Andersens livssyn«.

Kl. 12,00: Frokost. En times hvil.

Kl. 14,00: Udflugt mod et ukendt mål.

Kl. 18,00: Middag.

Kl. 20,00: søges kontakt med vor gamle skole ved møde i Baldursalen på gymnasiet. *Tage Christiansen* taler. Emne: »Fra uniform til uniformering«.

*Torsdag den 17. september.*

Kl. 8,00: Morgenbord.

Kl. 9,00: Morgenandagt ved *Poul Glaven*. Derefter generalforsamling og regnskabsaflæggelse. — Iøvrigt frit samvær.

Kl. 12,00: Frokost.

Pris pro persona 36 kroner. For eneværelse betales 2 kroner ekstra. Forbehold med hensyn til eventuelle kørselsudgifter. Ret til ændringer i programmet.

Indmeldelse sker inden den 1. september til medunderskrevne Jens Juul Sørensen, Bregninge, Svendborg. Forudgirering af 10 kr. imødeses gerne til postkonto 8321, nævnte kasserer.

Hvad der mislykkedes i fjor, håber vi at opleve i år; vel mødt!

*Paul Nedergaard.*      *Jens Juul Sørensen.*  
*Olaf Krog-Meyer.*



## Soranske studenter fra 1919

### 40 års jubilæum

Lørdag den 23. og søndag den 24. maj samledes ialt 14 af 19 nulevende studenter fra 1919. Man mødtes i Fratergården om lørdagen ved 17-tiden i et antal af 13.

De mødte var: Fru Anne Margrethe Long (f. Stubbe Teglbjærg), Skipton, England, civilingeniørerne Kr. Kristensen, Kbhvn., Hans Schultz, Kbhvn. og Magnus Olsen, Klampenborg, forretningsfører G. Marquard, Virum, pastor Johs. Hansen, Skaarup, lægerne G. Lind, Kbhvn. og Tvede Jacobsen, Ringsted, stadsskoleinspektør E. Meldorf, Korsør, politifuldmægtig Th. Waarst, Korsør, skovrider Chr. Smith, Hesnæs pr. Stubbekøbing, og grd. Jens Madsen, Støvring pr. Randers.

Ved 18-tiden sejlede vi over søen til Parnas, hvor aftensmaden ventede, og vi tilbragte nogle dejlige timer. Jens Madsen bød velkommen og mindedes med de øvriges tilslutning de siden sidste sammenkomst bortgåede kammerater: Erik Hvam, Kbhvn. og Erik Mogensen, Korsør.

Efter spisningen samledes vi i en tilstødende sal, hvor tiden gik alt for hurtigt. Allerede inden festen var helt forbi, måtte Johs. Hansen, Lind og Chr. Smith bryde op. Fra rektor Erik Lund, Fredericia, der var forhindret i at deltage, indløb der under festen telegram. De tilbageværende 10 mand med undtagelse af Schultz plus bandagist Leo Samming, der kom søndag formiddag (den 14. af årgangen), deltog i Akademiets middag, hvor rektor Østergaard var til stede og i velvalgte ord bød os velkommen samt udtalte sin glæde ved at se gamle elever gæste deres skole. Jens Madsen takkede på kammeraternes vegne og var glad ved at se en gammel soraner som skolens rektor.

Efter middagen blev vi af rektor indbudt til at se hans lejlighed i rektorboligen.

Vi samledes til slut på »Hotel Kong Frederik« og skiltes taknemlige over, at så mange havde kunnet møde og med håb om gensyn ad åre.

»Jyden«.

### De 200 raske gamle Soraneres stipendium

En gammel soraner, gesandt *Fin Lund*, San Francisco, har tegnet sig som *konsolidant* til stipendiet.

Herefter er der ialt 53 konsolidanter, og stipendiet ser gerne dette antal forøget yderligere til gavn for de unge studerende.

## Realisterne fra 1934

### 25 års jubilæum

Kristi Himmelfartsdag den 7. maj havde realistholdet fra 1934 sat hinanden stævne i Sorø for at festlig holde vort 25-års jubilæum; det vil sige, vi samledes faktisk allerede den 6. maj om eftermiddagen, idet vi forudså, at en enkelt dag var for lidt efter de mange års adskillelse!

Hvor var der smukt dernede. Solen skinnede fra en skyfri himmel, og den nyudsprungne bøgeskov hilste os gamle drenge velkommen, så da den muntre gættelig om, hvem i alverden det dog var, der var kommet til at se sådan ud, var vel overstået, fandt vi meget hurtigt til Parnas, der kvikt tryllede noget lækkert på bordet; jo det var en god optakt til jubilæumsfesten. Hvordan det egentlig gik til, er jeg ikke helt klar over, men pludselig kom der en hyggelig gammel soraner, M. W. Hammerich, og fremtryllede med et kunstværk af en film, han selv havde optaget, og med underlægning af hans broder, Ebbe Hameriks musik fra soraner-kantaten, en Sorø-stemning, der var meget betagende.

Lyslevende dukkede vore gamle lærere frem på læreredet, alle disse særprægede personligheder, der var med til at forme os drenge i ungdomsårene. (Jeg håber ikke Hammerich tager mig det ilde op, når jeg nævner hans telefonnummer Sorø 85). Det var en oplevelse, jeg kunne unde mange flere at få del i.

Er det underligt, at det blev sent, før vi kom til ro den aften? Kristi Himmelfartsdag gik alt for hurtigt. Vi var inviteret på formiddagskaffe hos »Gitte« på Holbergsvej (»Ridderborgen«), og så skulle vi jo op på skolen og snuse. Vi var naturligvis nysgerrige efter at se skolens ny rektor, og vi blev gæstfrit modtaget i en hyggelig audiens hos rektorparret og fik rektor til at fortælle os lidt om det nye alumnat og om den endnu delvis uafklarede situation om akademiets fremtid. Da vi gik, hørte jeg en kammerat sige: »Ham ville jeg gerne have min dreng i skole hos«, og sådan havde vi det allesammen!

En skam var det, at vi ikke nåede at få hilst på de af vore gamle lærere, der stadig har deres gerning dernede; men tidspunktet var for fremskredet, så efter endnu et ophold på dejlige Parnas hævede vi mødet, idet vi gav hinanden håndslag på, at om fem år prøver vi at finde hinanden igen, og så var der nogen, der ymte om en soranerkrokost senere på året.

Og så tror jeg forresten nok, at Soransk Samfund generobrer en del frafaldne medlemmer!

Soranerholdet fra 1934 var oprindelig på 17 drenge. I årenes løb har vi mistet 2 kammerater, og af de 15 mulige var der 12 til stede, så det var da et pænt resultat.

X.

**HUSK RUSFESTEN DEN 15. OKTOBER!**

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreklædning. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.  
**J. M. POHL's Eff.**  
Telf. 67

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDDERFORRETNING  
**VEDELSGADE 14**  
SORØ

Det nye Blazermærke Phönix Fuglen for gamle Soranere fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



**STAALKONTORET**  
v. R. E. Brincker  
**Malmøgade 7**  
København Ø

**Johs. Brinck**  
AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**BANKEN**  
for **SORØ**  
OG OMEGN  
Aktieselskab

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktør  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Menmark**  
**H. Mortensen & Søn**  
Byens moderne tøjmagasin  
Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**  
KORSØR

**F. Damkier**  
Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

**Støt**  
**SORANERBLADET**  
H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt**  
**Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14

**FILTFABRIKEN NORDEN A/S**  
L yngby Hovedgade 4, L yngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMS-AKTIESELSKABET  
**CECIL**  
Vesterbrogade 33 - København V.  
Forvaltning af Ejendomme  
Ombygning og Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 7 . SEPTEMBER

## STØT SORANERBLADET

F indes der ikke 8 gamle soranere, som hver een gang årligt kunne ofre en forside-annonce i Soranerbladet.

Som forbillede kunne vi tænke os en annonce med soransk motiv i lighed med Velux Ovenlysvinduer i August nummeret, - dog behøver der ikke at være forbindelse mellem billede og annoncør, idet dennes navn i alle tilfælde vil figurere under billedet.

HVEM VIL LÆGGE FOR I OKTOBER NUMMERET?

RING TIL MINERVA 310 ELLER SKRIV TIL EKSPEDITIONEN, KLOSTERSTRÆDE 19. K.

CASCO  
GARANTI

GULDSEGL WIDESCREE  
TV 1802

»Alle kan se! —  
Største og klareste  
billede«. Kr. 2.495.-

NEUTROFON  
GULDSEGL

holger due

Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 - København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

Gå først til  
**„Klosterporten“**  
Marie Rasmussen  
Storegade 3

**HOTEL  
KONG FREDERIK  
SORØ**

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63 K. H. JENSEN

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's eff.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**

*Ud i sommerlandet*

**PARNAS** er sommerstedet!

HOTEL . RESTAURANT - SÆLSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636.

*Frede Lerche Madsen.*

**MERKUR** A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*



... en luksuøs i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**



# SORØNER-BLADET

SEPTEMBER 1959

44. AARGANG

NUMMER 7

## Prof. Sven Clausen om dr. phil. Poul Helms

*Fra »Herlovianeren«s augustnummer tillader vi os at aftrykke efterfølgende line karakteristik:*

Poul Helms var en *ener* og en *enlig* mand. Men — som præsten sagde : *ensom* det var han ikke.

Han blev hverken ægtemand eller fader. Hans tilknytning til samfundet gik ikke gennem familien, men gennem institutioner. Han vedblev at være *herlovianer*, *valkendorfianer*, *sorøner*. Af disse kilder randt hans kontakter.

Hvert år besøgte jeg *Apollo*, helst i løvspringet. Vi gik da Kirken og Skolen igennem; heraf blev vi aldrig træt. Det var smukt, at man efter hans afgang lod ham beholde nøglerne til bygningen; han låste sig ind og ud som før. Nu da han er død, bør man se at få nøglerne tilbage, ellers vil han gå igen, og låse op og i ved midnat.

Ingemanns grav inspicerede vi også regelbundet, og det Steemannske gravmæle, samt Holbergs sarkofag, og hvad der ellers kunne være av nyt. Thi så gammel er Sorø, at dette er nyhederne.

Efter gennemgang av skolen gik vi tur i de udspringende skove, helst søen rundt. Og efter Frk. Andersens fortræffelige middag samtalede vi så langt, vi kunde mødes, thi hans lærdom

gik ud over mit begreb, og på den anden side kunne han sjældent billige mine forkortelser og simplificeringer. »Slige exercitser fortjener ingen ros«, skrev han engang til mig om et allerede sat manuskript, hvori jeg havde lagt min sjæl. Det stod lige for at gå i trykken. Så var det antydet.

En overgang var Helms lidt stødt på Vilhelm Andersen, fordi Andersen havde sagt, at Poul Møller havde brugt en Helms som model til kandidat og huslærer Jens Hansen. Da Helms selv talte om det, kan man vel godt medgi, at der var noget der lignede, således perfektionismen, den minutiøse praktiske omtanke, og glæden ved velpassede ting og gode sager, samt i det hele taget en vis halvhedensk munterhed og velvilje.

Helms var nemlig praktisk. Når han efterkom en skriftlig invitation, havde han den med i venstre yderlomme, for at kunne verificere tid og sted. Han var nænsom overfor møbler og ting. Spild og ødelæggelse var ham hæftigt imod. Han satte også en ære i — efter nærliggende forbillede — at omgås penge fornuftigt, og han var stolt av at han selv havde sparet op til sit perfekte hus, der var indrettet som de to pavilloner. Han var også glad for sin plan: at skænke huset til Akademiet i Holbergs ånd: Ingemanns Hus, Molbechs Hus, Helms' Hus.

Et par småtræk:

Helms viste mig engang hvor han tidligere havde boet, ovenpå i Mallings rektorbolig, dengang han endnu havde inspektion. Misfornøjet bemærkede han da, at drengene skrabede malingen af med stolene. »Det skete ikke i min tid« — føjede han til. Der var ikke bare sorg i hans røst.

Helms anskaffede oliefyr tyve år før almindelige mennesker, men han lod koks-fyret stå som reserve, hvad der kom ham til gode under krigen. I det hele taget kunne han være blevet en præcis og forudseende administrator — hvis han ikke havde haft en følelse av, at administrationen stjal hans tid fra videnskaben. Sit rektorat under besættelsen var han ikke helt glad ved. Nogle anerkendende ord fra hans efterfølger, om denne periode, glædede ham meget.

Helms' smukke have blev skæmmet ved en omlægning af veje, hvorfor han fik 6000 kr. Da jeg ytrede, at det var urimeligt lidt for at få fri udblæsning flyttet ind i studerekammeret, blev han utålmodig — og jeg forstod ham straks: Nu var der ikke noget at stille op, og det sømmede sig følgelig ikke for en filosof at lamenter. Jeg fandt derfor omgående, at 6000 kr. jo i sig selv var en pæn sum, hvilket han tiltrådte i nåde.

I samme ånd gik han ind til operationen og skal til det sidste have troet, at han stod det igennem.

Den smule af hans filosofi, som jeg kender lidt til, er Aristoteles' lære om staten og Aristoteles' teori om tragediens teknik. Forholdene medførte at jeg så det først på engelsk, og da jeg senere læste Helms, savnede jeg noget, det personlige engagement. Ikke at han skulle have vredet oversættelsen efter sin egen politiske og æstetiske opfatning. Men det er ligesom oversættelsens tekst er meget neutral. Måske har Helms været så indlevet med det græske, at meningen tyktes ham selv klar.

Engang foreslog jeg ham, at vi tilsammen skulle udgive Aristoteles' lære om tragedien. »Du oversætter fra Græsk, så oversætter jeg til Dansk, og tilføjer hvad forfattere senere har ment om dramaets teknik op gennem 2000 år. Så udgiver vi det in memoriam Birgitte Gøye«.

Hvad holdt os tilbage? Vi havde tiden, pengene, og tilsammen havde vi kundskaberne, og dog blev det ikke til noget.

Og nu er det slut for evigt. Alle de møjsomt samlede kundskaber er borte. Hvor er nu dit

vid, Yorick? Hvor er dine citater, dine kommentarer, dine fodnoter, dine psykologiske udrødninger? Jeg ser på dit studenterbillede i Gymnasiebogen 1902, hvor du sidder yderst på bænken — og samtidig ser jeg for mit indre øje din hvidmalede bære i Sorø Kirke, der har set så mange kister, at den er ligeglad. Og det faldt mig ind, at det er det eneste møbel, du har taget i brug ubeset.

Et liv begyndt. Et liv endt. En filosof's liv. Men det er så lidt, vi kan erkende, at selv en filosof's liv ligner barnets leg i sandet.

Samlet vil jeg mene: Dette var et nyttigt og lykkeligt liv. Et liv levet i ærlig stræben efter erkendelse. Og hvad kan vi nå højere end ærlig stræben efter sandhed? En ufortrøden stræben efter de højeste ting er i enkelthederne trivielt, men i sin helhed poetisk.

## Ernst Bojesen

H. P. Rohde: *Ernst Bojesen. Storforlægger i Humør, Kunst og Oplysning*. Kbhvn, G. B. N. F. 1958.

Ernst Bojesen — for nutidens yngre vel kun et navn, en glose, for os ældre udløseren af glade minder. Der kan derfor være grund til, nu da dette enestående menneske har fundet sin skildrer, at opfriske mindet om ham og give de yngre en forestilling om hans indsats i dansk kulturliv gennem mere end fyrretyve år.

En omtale i Soraner-Bladet har den berettigelse, at han er født i Sorø (selv om han kun opholdt sig dér i sit første leveår), og at hans slægt gennem mere end hundrede år har haft berøring med Sorø.

På Ingemanns tid boede i Sorø tre fætre: Den lærde og strenge filolog E. F. C. Bojesen (1803—64), først lektor, senere rektor, *Rasmus Bruun Bojesen* (1805—77), distriktslæge, og *Dominico Bojesen* (1805 — ca. 1870), fra 1843—50 byens postmester. Hans yngste Søn *Ernst Severin Jens Bojesen* fødtes den 23. februar 1849 og døbt i Sorø kirke den 18. maj. Det tidligere posthus ses endnu den dag i dag i Vestergade 20. Faderen forlod 1850 pludselig kone og børn, emigrerede til Amerika og viste sig aldrig siden. Familien drog til København; efter præliminæreksamen (1865) kom E. B. i lære hos den iderige boghandler Fr. Wøldike, hvis planer ofte led skibbrud på grund af hans komplette mangel på penges forståelse. E. B. bliver en gentagelse af ham i idéaliseret forstand. Hurtigt bekendt som arrangør, tegner og spasmager nøjedes han ikke hermed, men åbnede i november 1872 sammen med en kompagnon en bog-, papir- og kunsthandel i Skindergade 35. Allerede her forstod han ved stadig skiftende udstillinger at lokke kunderne til, og ingen forlod butikken uden at have købt noget. Men — »kompagniskab har fanden skabt«, B. ville være sin egen herre. Nu blev kurven opadgående: 1878 åbnede han egen papir- og kunsthandel i Vimmelskaflet 48, 1882 flyttede han til Nygade 10, 1889 opgav han detailhandelen og blev udelukkende

forlagsboghandler med residens i Købmagergade 44, og 1895 overlod Gustav Philipsen ham ledelsen af sit forlag, der fik navnet Det nordiske forlag, dengang landets største. Årene her blev Bojesens lykkeligste.

Som ingen anden forstod B. at gribe øjeblikket og udnytte det. 1879 udsendte han det bekendte billede af De sønderjydske Piger i nationaldragt — 50.000 eks. gik af det første år. 1880 skabte han den humoristiske julekalender »Oldfux«, og i den næste halve snes år var det ikke jul i hjemmene uden en Oldfux på bordet. Men julen er også alvor, så fra december 1881 lanceredes »Juleroser« (fra 1884 suppleret med »Børnenes Juleroser«), også et sikkert tegn på, at nu var det jul. Til 1944 eksisterede dette fornemme julehefte, realisationen af en praktisk skandanavisme; forfattere og kunstnere fra Nordens lande bidrog her med fortællinger og digte (mange nu kendte stykker publiceredes her for første gang), og en vrimmel af kunstværker gengaves i farver eller fotogravure. Sørgeligt, at vor tid ikke evner at nyde dette fine hefte.

Da Oldfux efterhånden blev noget mat, forberedte den kloge general den gennem mange år så elskede »Blæksprutte« — først (1887) Klatterups trækpapir, hvor blækklatterne lignede ting eller mennesker, og hvor Klatterup havde nedskrevet »dybsindige« bemærkninger, så (1888) en humoristisk vægkalender — kaldet Blæksprutten, endelig (1889) den »rigtige« Blæksprutte i det kendte og brede tværformat. Her strøede gennem mange år *de fire A'er* — Axel Henriques, Anton Melbye, Alfred Schmidt og Axel Thiess — klassiske viser og tegninger ud — disse ældre årgange er en uforlignelig dansk kulturhistorie. »Sprutten« lever stadig, videreført af vor tids bedste tegnere og visedigtere.

De følgende år udgav B. med en storladet gestus en række betydningsfulde værker: »Jubeludgaven af Holbergs komedier« (1883) »Landmandsbogen 1891 — kalkuleret til 5000 eks., men afsat i 12000), »Danmarks Riges Historie« (1896), hvor tidens førende historikere gjorde forskningens status op, det populær — oplysende ugeskrift »Frem« (1897), en succes uden sidestykke (100.000 eks.), et folkeligt universitet, af hvis bøger utallige har hentet kundskab og oplysning, »Verdensudgaven af H. C. Andersens Eventyr« (1899) og den syv bind stærke »Folkenes Historie« (1900), i fylde og overskuelighed stadig uovertruffen. Og store fagskribenter samt mange af datidens unge digtere flokkedes om det initiativrige forlag.

E. B. forstod nemlig at etablere et af hygge og godt humør præget forhold mellem forlægger, forfattere og kunstnere, han gav gode honorarer, tilrettelagde som en grandsigneur bøgernes tryk og hele udstyr, og han mestrede reklamens og propagandaens kunst.

Intet under, at 25-årsdagen for hans etablering (1897) formede sig som en spontan og storslået hyldest fra vide kredse. Forlagets vartegn, uglen, var kendt overalt, og det kan endnu ses i bygningen på Købmagergade 18, der nu ejes af Illum.

Men fjenden lurede; i Klareboderne (Gyldendal) fulgte man med ængstelse det store forlags succes — kampen begyndte, da Peter Nansen, hidtil kendt som radikal-blasert skribent, fra 1. januar 1896 indtrådte i Gyldendals ledelse; han kæmpede uden

## Rusfesten

afholdes i år torsdag den 15. oktober kl. 19,00 i Haandværkerforeningen, Dr. Tværgade 2.

Arrangementet bliver som følger:

Aage Lunds *Rushantate og Recitativ* med Ebbe Hameriks musik.

*Rustalen* holdes af Landsdømmer *Helge Hoff*.

Derefter serveres platte med en øl og kaffe. Aftenen slutter med et *punchesold*.

Prisen er kr. 18,00 pro persona incl. service. Juniormedlemmer betaler kun 9 kr.

Soranere — I opfordres alle til at deltage i denne smukke fest.

Deltagelse bedes anmeldt senest tirsdag den 13. oktober til gross. R. E. Brincker, Malmøgade 7, København Ø, samtidig med at beløbet for deltagelse, kr. 18,00 indbetales (postgiro 1710).

*Påklædning:* Smoking eller mørkt tøj.

skrupler; kampen om publikum og forfatterne førtes hårdt; fik Bojesen en idé, gentog Nansen den (»Gyldendals Bibliotek« som modtræk mod »Frem«; billigere ordbøger over for Bojesens; overbud til forfatterne, storslået avertering).

Denne puniske krig endte 1903; med gyldighed fra 1. januar sammensluttedes de to forlag; det stod som et smerteligt nederlag, B. følte sig solgt. Ørnens vinger var stækkede, »kompagniskab har fanden skabt«. Ro afløstes af nervøsitet, en vis modus vivendi mellem Bojesen og Nansen opnåedes; da Fr. Hegel fra 1912 ansattes som direktør i Gyldendal, blev forholdet mellem familien Hegel og Peter Nansen ikke godt — Bojesen befandt sig også ilde, og 1914 fratrådte han som direktør, indtrådte ganske vist i Gyldendals bestyrelse, til 1917. Fra da af og til sin død 1925 var hans tilknytning til Gyldendal kun pensionistens.

Et rigt liv var afsluttet — men vi, der har oplevet den tid, vil aldrig glemme denne mærkelige mand; stor og skabende som forlægger, hjertelig som menneske, elsket af mange. Godt, at vi nu i bogen om ham har et mindesmærke.

Poul Schjærff.

### SORANER-AFTEN

Fredag den 13. november kl. 20,00

i Grand Café

K. K. STEINCKE  
TALER

## Jubilæumsgammelsoranerkampen

*Søndag den 30. august 1959.*

Tænk, at en festdag i den grad skulle blive en sorgens dag! Aldrig er »de gamle« draget hjem med så stor en sæk: 11—1 til skoleholdet efter 4—1 i første halvleg. I 1953 vandt vi den hidtil største sejr med 8—2; man må sige, det er blevet hævnnet!

Traditionen med fodboldkamp mellem Sorø Akademis skolehold og et hold af gamle soranere startede med en kamp søndag den 4. september 1934. Når der siden da er spillet ialt 34 kampe, skyldes det, at man en overgang mødtes både forår og efterår; men under rektor Bohns styre lagdes det i faste rammer: En gang om året, nemlig sidste søndag i august. Regnskabet for disse 34 kampe ser ikke for godt ud, vi har vundet 12 gange, tabt 21 gange og spillet 1 kamp uafgjort (første gang på Flommen, aug. 51); målcifrene står 137—104 i skoleholdets favør, så der er noget at indhente.

Siden Torben Madsen, den mangeårige arrangør, overlod roret til Erik Bang, har han været fast æresklakør på holdet. Desuden forsøgte inviteret nok en klakør, udvalgt fra 1934-holdet; men da 4 var var inviteret forgæves, måtte ideen opgives. Ingen af sidste års hold ville imidlertid gå glip af jubilæet, hvorfor alle 11 anført af borgmesteren i Køge troppede op.

Såvel ved frokosten kl. 10 og middagen kl. 12 bød rektor Østergaard velkommen, og Bang takkede. Rektor gratulerede og udtalte, at han beundrede afsavn fra familieliv, ømme muskler m. m., det fortalte, at soranerne fik noget mere ud af deres skoletid end det, lektierne gav, noget udefinerligt, som fik dem til at søge tilbage; jubilæarerne fik 3 lange og 3 korte. Bang svarede, at »de gamle« altid var glade for at gense skolen, og omtalte forskellige ting vedrørende jubilæet, bad skoleholdet vise hensyn og navnlig tænke på de tre spillere, der endnu ikke var kommet på scoringsholdet (Vista, Morgils og Kello).

Referenten noterede i starten flittigt, når noget skete på banen; men efterhånden opgav han at følge med. Så galt, som målcifrene fortæller, så det dog ikke ud for de gamle; men forsvaret gennemhulledes gang på gang, og drengene vidste at udnytte det, bl. a. lykkedes det Jens Jensen (Lynet kaldet) at score 6 gange. Også Morgils fik scoret; men desværre havde dommeren ikke deltaget i middagen, så han annullerede det for off-side. Det enlige anerkendte mål sat-

tes ind af Tjavs. Topscoreren Poul P., som i de sidste 8 år har været god for 2—3 mål pr. gang, nåede ikke frem med tåen i år, og ingen andre forwards kunne leve op til hans tidligere målhunger.

Ved kaffebordet takkede adjunkt Pilegaard for kampen og en pokal »Fiduspokalen«, udsat af de gamles målmand, Hans Wille-Jørgensen; denne pokal tildeles efter afstemning blandt skoleholdets spillere til den af dem, der havde leveret den mest overraskende præstation i positiv retning; i første omgang blev det Steffen Johansen. Bang takkede for sækken, håbede det bedrede sig og overrakte Soransk Samfunds fodbold til anføreren med pålæg om at nå lignende målcifre mod andre hold. Efter at Visti havde sluttet en kort tale med 3 hurra for skolen, drog hver til sit i mere eller mindre deprimeret sindstilstand.

*sem.*

## Translokationer og optagelsesprøver på Sorø Akademis skole 1959

Festsalen var fyldt til allersidste plads ved translokationen og dimissionen den 19. juni. Efter velkomst til de mange fremmødte og efter afsyngelsen af »Hellig er vor ungdoms lyst« læste rektor *Arne Østergaard* navnene på alle eksaminanderne fra III g, realklassen og 4. ml. med tilhørende eksamenskarakterer, efter forud — beroiligende — at have bemærket, at alle bestod. De lykkelige dimittender fik skriftlig bevis på, at alt var i orden, hvorefter rektor i sin translokationstale bl. a. dvælede ved forskellen mellem studentens vilkår for 30 år siden, 1929, da rektoren blev student, og i dag. Vi havde følelsen af at have levet et liv i tryghed, men ude i samfundet var det ikke helt godt: Der herskede stor arbejdsløshed, landbruget havde ringe kår, og der var overproduktion af akademikere. I dag er det anderledes: Næsten overalt savnes den kvalificerede arbejdskraft; derimod er det lettere end for 30 år siden for de unge, ved eget arbejde at skaffe sig midler til uddannelsen. Nutidens samfund er præget af en hidtil ukendt acceleration, hvorfor der stilles store krav til de unges arbejdsindsats, ikke mindst fordi tidsintervallet mellem de videnskabelige opdagelser og deres udnyttelse er blevet mindre før.

Gymnasieskolen har hidtil bygget på den opdragelse, der ligger i at arbejde intellektuelt og erhverve sig kundskaber, i nogen grad byggende på lærernes autoritet. Autoritet er en magt, man bøjer sig for i lydighed, fordi man anerkender dens ret til at byde. Videnskaben bøjer man sig for i erkendelsesspørgsmål; her på Sorø udstråler kirken, hovedbygningen og stedets kultur og natur autoritet. Vi lærere har ofte måttet stå for jer som autoriteter, men vi håber ikke, at vi har gjort jer uselvstændige; manglende autoritet kan medføre kaos.

Noget andet kan I få med fra dette sted: Fornemmelsen af stemningen på et sted, hvor tiden har fået lov til at stå stille. Det er vidunderligt en mang imellem at kunne lade tiden stå stille. Teknisk, socialt og økono-



misk bør tiden ikke stå stille, og I vil forhåbentlig komme til at deltage i udbygningen af det danske samfund i disse henseender, samtidig med at I forstår at lade tiden stå stille og at nyde fortidens kultur og minder.

Så fulgte Hauchs uforlignelige »Jeg ved et sted, som jeg har elsket længe«, talrige legater og boggaver uddeltes, oprykningerne fra de øvrige klasser meddeltes, og Soransk Samfunds formand, landsdommer *N. V. Boeg*, ønskede dimittenderne til lykke og indbød dem til rus festen den 15. oktober. Højtideligheden sluttede med den latinske »Concinamus, o sodales!«

Aftenen i forvejen holdtes det bekendte »Bulesold«, middag med påfølgende punchesold; den 14. havde der været translokation (»den lille«) for ikke-afgangsklasserne; endelig var der optagelsesprøver, der sluttede den 23. juni med 49 optagne af 80 tilmeldte. Fra Sorø borger- og realskole optoges 11 og fra Sorø private realskole en. (Efter den lokale presse ved *P. Sch.*)

## † DØDSFALD †

### **Kaptajn, kontorchef Bjarne Harder**

\* 15. marts 1886 — † 30. juli 1959.

Bjarne Harder var fra København, søn af skibsfører Johannes Chr. Harder og hustru — Anna Frederikke, født Dahl. Farfaderen, Hans Georg Smith Harder, 1792—1873, var 1822—1862 tegnelærer ved Sorø Akademi; han malede adskillige billeder med soranske motiver. Bjarne Harder kor på Sorø 1898, udgik 1903 med præliminæreksamen og uddannedes som militær; 1920 blev han kaptajn, trådte 1922 over i reserven og blev samme år kontorchef i Dansk Industri Syndikat.

\*

### **Sagfører, A. L. Bruun**

\* 8. september 1885 — † 22. august 1959.

En af Køges kendteste borgere, sagfører Andreas Larsen Bruun, afgik pludselig ved døden den 22. august. A. L. Bruun var født i Vorde nord for Viborg; her var faderen, Chr. Bruun, præst. Bruun gik på Sorø fra 1901 og tog studentereksamen 1903. Efter juridisk embedseksamen var han 1909—12 først borgmesterfuldmægtig i Esbjerg, derefter by- og birkefuldmægtig i Sorø. Fra 1912 knyttedes han til Køge, i årene 1912—19 som by- og herredsfuldmægtig, 1919—26 som dommerfuldmægtig. 1926 gik Bruun over i privat virksomhed som sagfører i kompagni med overretssagfører Carl Olsen, der døde for få år siden; nu havde han en søn, Chr. Bruun, som kompagnon.

Sagfører Bruun var en anset jurist, dertil fuld af lune og humor, hvorfor han både fik et stort klientel og mange venner. Ved siden af

sin virksomhed havde han gennem årene en del offentlige hverv, bl. a. var han gennem to perioder (otte år) konservativt medlem af byrådet, medlem af Køge menighedsråd og virksom deltager i det politiske organisationsarbejde. En gammel soraner, der lejlighedsvis havde truffet Bruun, karakteriserer ham som en venlig og god kammerat.

\*

### **Overlæge, dr. med. H. P. Stubbe Teglbjærg**

\* 1. marts 1896 — † 23. august 1959.

Efterretningen om overlæge Stubbe Teglbjærgs pludselige død har vakt sorg og vemod i vide kredse. Vort lands vel mest kyndige mand inden for sin specielle videnskab, en elskelig, vidt favnende personlighed, hvis gerning blev båret af en dyb og lys kristendom, et positivt, hjertevarmt menneske.

Stubbe Teglbjærg havde i flere år lidt af mavesår, men kom sig efter behandling i foråret på Slagelse centralsygehus så godt, at han på en rekreationsrejse kunne forvente fuld helbredelse og arbejdskraft. I juli genoptog han sit arbejde og deltog i august i en international epileptikerkongres i Stockholm, men søndag aften den 23. august gjorde en hjerneblødning ende på hans liv.

Hans Peter Stubbe Teglbjærg var søn af fhv. godsassistent Hans Teglbjærg, som døde den 16. februar omtr. 97 år gammel; godt et halvt år derefter fulgte sønnen ham altså; ved faderens død omtalte vi hans ni børn, hvoraf syv har gået på Sorø Akademi (se Sor.-Bl., april 1959, s. 30), Hans Peter S. T., der var født i Radby, ved Nørre Søby (Fyn), kom, da faderen flyttede til Sorø, 1907 på Sorø Akademi, hvorfra han 1914 tog studentereksamen, syv år efter blev han cand. med.; et års tid var han reservelæge i marinen, 1922—25 reservelæge ved kolonien Filadelfia, Dianalund. Tidlig var Stubbe Teglbjærg kommet i forbindelse med koloniens grundlægger, overlæge Sell, hvis medhjælper han var i sine sommerferier. Efter et intermezzo som reservelæge ved Skt. Hans hospital (1926—28) vendte Stubbe Teglbjærg tilbage til Filadelfia, 1928 som afdelingslæge, 1939 som overlæge på epileptikerafdelingen. Her udførte han et mægtigt arbejde, også optaget af epilepsien hos børn, hvorfor han fik indrettet en børneafdeling på Filadelfia.

Til denne faglige kompetence kom hans berigende menneskelighed; han evnede som få at opmuntre sine patienter, og hans medarbejdere

lovpriste ham; lægeligt og menneskeligt førte han de høje traditioner fra dr. Sells og overlæge H. I. Schous dage videre.

Rundt om i pressen kan man læse vidnesbyrd om Stubbe Teglbjærchs vidtrækkende betydning som læge og menneske; i »Politiken« (25. august) findes mindeord af overlæge Mogens Lund; i »Kristeligt Dagblad« takker en kvindelig medarbejder på kolonien gennem 45 år (1908—53), samme sted tolker flere patienter deres sorg over at have mistet deres hjælpsomme ven, og formanden for kolonien Filadelfias bestyrelse, fhv. minister V. Fibiger, slutter sine mindeord således: »Kolonien Filadelfia sørger, patienterne sørger, og mangfoldige ud over landet sørger.«

Også hans soranske kammerater deltager i sorgen over ham, der sikkert, som det ofte er tilfældet med læger, har slidt sig op i sit arbejde, og hvis sidste år vel til dels blev undergravet ved den kritik, der i forskellige blade rettedes mod Filadelfia; der er jo desværre i denne verden mennesker, der holder af at være onde mod andre.

P. Sch.

\*

### Godsejer Johannes Jørgen Hellemann Olsen

\* 25. maj 1901 — † 2. september 1959.

Efter længere tids sygdom afgik godsejer Johannes Hellemann Olsen den 2. september ved døden. Godsejer Olsen fortsatte den soranske tradition, idet han som faderen, Jørgen Hellemann Olsen (1869—1935, IV' 1887), fik sin skolegang på Sorø; det var i årene 1913 til 18, da han fik realeksamen. Efter uddannelse inden for landbruget overtog han 1935 ved faderens død hovedgården Aagaard i Gørlev sogn, Løve herred, som han drev med stor dygtighed. Han deltog tillige meget i det offentlige liv, bl. a. som medlem af det lokale sogneråd, hvis næstformand han var ved sin død; desuden var han formand for vejudvalget og havde været medlem af skolekommissionen. Han var formand for Gørlev og Omegns Jagtforening, formand for A/S Gørlev Handelshus, i bestyrelsen for Gørlev-Bakkendrup Kontrolforening og interesseret medlem af Gørlev Rotary.

Både faderen og han var særdeles trofaste soranere; i sin tid nød soldaterkorpset stor gæstfrihed ved en overnatningstur til Aagaard i september 1917. Om faderen se Sor.-Bl., 20. årg., s. 93.

P. Sch.

## Randers-soraneres batøkkamp den 5. juni 1959

Til den årlige batøkkamp, der denne gang spillede ved Uggelhuse bro (syd for Randers fjord) var kun mødt 7 gamle soranere, nemlig Aage Waarst (1914), Jens Madsen (1919), Axelsen Drejer (1926), P. Hallenberg (1927), H. V. Rævskjær (1931), Ole Jørgensen (1935) og M. K. Leth (1938).

Vi samledes ved »Helligåndshuset« i Randers, hvorfra vi i et »rugbrød til 7 skiver« kørte til Uggelhuse. Kamppladsen var på en eng med tørveagtig jord lige ved kroen. Kæppene gik godt i jorden. Der spillede kun i et hold, men to turneringer. Ole Jørgensen vandt begge og blev derfor erklæret for overpave.

Om aftenen festedes i kroen. Traktementet var ål, der som bekendt skal svømme, så dramme måtte derfor også ledsage de gode, fede ål.

Kaffen blev serveret i haven, og her kom sangbøgerne frem, og adskillige sange blev trakteret, inden vi skiltes, glade over den gode dag i venners kreds, men med det ønske, at der næste gang må møde flere til at deltage i det gamle spil.

Jens M.

## Kunstmuseet i Sorø



Anna Ancher (1859—1935):

En blind kone. Pastel. Iste halvdel af 1880erne.  
Museumsvennernes gave for 1958.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i oktober:

2. Maleren og forfatteren, greve *Sophus Adam Danne-skjold-Samsøe* (f. 1874), Selskovvej 52., Hillerød.
3. Fhv. postkontrollør *Jens Chr. Ulrik Neldahl* (f. 1889), Kertemindevej 11, Kbhvn. Ø.
3. Kaptajn *Per Høyer* (f. 1899), Kongebrovej 5, Sorø.
3. Landsretssagfører *Isak Preetzmann Aggerholm Iver-sen* (f. 1899), Vestergade 28, Odense.
3. Direktør *Knud Friis Lambrethsen* (f. 1899), 100 Pi-newood Gardens 1 B, Hartsdale, New York, USA.
7. Sagfører, cand. jur., konsul *Kaj Vilhelm Dahl* (f. 1894), Horsens.
9. Grosserer *Wolfgang Johann Bernhard Røpper-Peter-sen* (f. 1889), Strandvejen 422, Vedbæk.
12. *Hans Nikolaj Hansen* (f. 1889), 3024 Vane Str., Oma-ha 12, Nebraska, USA.
12. Maskinmester *Erik Gunnar Holch* (f. 1894), Chr. X's Allé 68, Lyngby.
12. *Hans Oskar Lindeschow Friis* (f. 1899), Riverside, California, USA.
13. Fuldmægtig *Erik Jacob Wagner* (f. 1909), Sønder-dalen 4, Søborg.
14. *Charles Edouard Petersen* (f. 1874). Stilling og adres-se ubekendt.
16. Læge *Gustav Herman Trolle* (f. 1899), Esbjerg.
17. Købmand *Gregers Ulrich* (f. 1909), L. Ulrichs Støbe-gods- og Sanitetsforretning, Slagelse.
21. *Torben Andr. Schubart Dahl* (f. 1884). Stilling og ad-dresse ubekendt.
21. Lægprædikant *Hans Peter Rosenvinge* (f. 1889, Skaa-de pr. Aarhus.
21. *Hans Erhard Christensen* (f. 1894). Stilling og adres-se ubekendt.
21. Adjunkt *Georg Otto Henrik Høyer* (f. 1909), Tøn-der.
23. Pianoforhandler *Tage Juhl Adolph* (f. 1884). Halls Allé 11, Kbhvn. V.
24. Kriminalbetjent *Leif Jochimsen* (f. 1909). Skolcevej 2, Hørsholm.
25. Civilingeniør *Orla Holger Schubert Gerdil* (f. 1909), Frd. d. 7's vej 44, Kolding.
26. Organist *Henning Rechmitzer-Møller* (f. 1889), Dal-gas Boulevard 1, Kbhvn. F.
26. Lektor *Erik Martini Hansen* (f. 1894), Odense.
29. Tandlæge *Peter Chr. Kiilsgaard* (f. 1889), Rudkø-ving.
30. Redaktør, cand. polit. *Kay Heckscher* (f. 1889), Holte.

\*

I fødselsdagslisten sidste nr. (s. 45) skal under 29. sep-tember følgende rettelse foretages: *Erik Chr. Tage Jensen* er nu generalmajor, og adressen er: Flyvertaktisk Kom-mando, Karup.

\*

Blandt de soranske noter i forrige nr. (s. 45) meddel-tes det, at *Mogens Egede Glahn* er blevet arkitekt; han er søn af forpagter *Svend Egede Glahn* (r'09), Sten-gården, Svebølle, ikke af kontorchef *Hans Egede Glahn*.

\*

Ved kongelig resolution af 19. august 1959 er tjene-stemand i 26. lønningsklasse i udenrigstjenesten, overor-dentlig og befuldmægtiget ambassadør i Bangkok og over-ordentlig gesandt og befuldmægtiget minister i Kuala Lumpur, Manila, Phnom-Penh, Rangoon, Saigon og Vientiane *Gunnar Seidenfaden* (s.'26) beordret til fra samme dato at forrette tjeneste som overordentlig og be-fuldmægtiget ambassadør i Moskva.

\*

I konkurrencen om TV-huset udpegede dommerkomi-téen den 4. september arkitekt *Vilh. Lauritzens* projekt, der betegnes som »sædeles funktionelt, opfyldende alle væsentlige krav og tilvejebringende et godt arbejdsmil-jø.« V.L. har også bygget Radiohuset.

*Ole Erik Pedersen* (s.'37), kontorchef i Atomenergikom-missionen, gør for tiden tjeneste i sekretariatet for inter-national Atomic Energy Agency i Wien. I denne egen-skab har han deltaget i en ekspertdelegation til Østasien, der skulle rådgive Philippinerne, Kina (Formosa), Korea, Japan og Viet-Nam med hensyn til udviklingen af deres nationale atomenergi programmer. Ole Pedersen er for-fatter af bogen »Atomer i Arbejde«, udgivet af Det udenrigspolitiske Selskab på Det danske Forlag.

\*

*Finn Clausen* (s.'54), søn af Soransk Samfunds næst-formand, prokurist Svend Clausen, er blevet udnævnt til 2. styrmand.

\*

Under den stærke blæst den 25. august knækkede et af de gamle træer i Reitzensteins Allé i Sorø en halv me-ter over jorden. Da det dannede en alvorlig fare for trafikken, foretog politiet en afspærring. Man gik deref-ter i gang med fældningen; hermed indledes Reitzen-steins Allé's undergang; træækken i vestsiden blev nem-lig ødelagt ved cykelstiens anlæggelse, idet man ved den lejlighed huggede rødderne over; træerne er derfor lidet modstandsdygtige, og man må se i øjnene, at den skønne allé, en enestående indgang til byen, om nogle år er forsvundet — til sorg for dem, der elsker kønne træer, til glæde for tilhængerne af fartens evangelium.

\*

For at live lidt op i bedrøvelsen over alléens forestå-ende undergang meddeles et på små historier; de er gan-ske vist fra Methusalems ungdom; men jeg synes, at de bør have en plads også i Soraner-Bladet, og forhåbent-lig lyncher læserne mig ikke.

Den ene er en anekdote om *Holberg*; om den er au-tentisk, vides ikke; hvor gammel den er, ved jeg heller ikke, men jeg har kendt dem siden 1904:

*Holberg* var en gang på rejse i Sverige og kom med postvognen til postgården i Göteborg, hvor der var fuldt af mennesker. *Holberg* satte sig til at læse for at få tiden til at gå, til han kunne komme videre. Han mærkede derfor ikke, at byens mægtigste mand, komman-danten, trådte ind, og at alle ærbødigt rejste sig og hilste. Da *Holberg* stadig blev siddende, gik komman-danten forbitret hen til ham, tog ham i armen og sagde i en brøsig tone:

— Hvem er De?

*Holberg* målte ham fra top til tå og svarede:

— Lad mig først høre, hvem De er?

— Jeg er byens kommandant, og mit navn er Udfald!

— Pudsigt tilfælde, svarede *Holberg* og tog sin snus-tobaksdåse frem — mit navn er Indfald!

— Hvad bilder De Dem ind?

— I øjeblikket bilder jeg mig ind at være evangelisten Lukas.

— Er De splittergal! Hvordan kan De bilde Dem det ind ?

— Jo, for jeg har altid set Lukas afbildet med en stud ved sin side!

Da kommandanten tabte mælet over denne ufororskamethed, tilføjede Holberg:

— Som bekendt er en stud også umælende!

Nr. 2 giver eksempler på de pudsige misforståelser, børn gør sig skyldige i, når de forsøger at få mening i en for dem uforståelig tekst. Det er her *Ingemann* og *Grundtvig*, der må holde for: En lille pige sang: »Dagen går med raske fjed« således:

Damen går med raske fjed, damens børn må ilc.

Og en af vore kendteste julesalmer blev indledt med ordene:

I kimono til julefest.

\*

Gymnasieforeningen »Baldur« på Akademiet havde d. 27. aug. møde med undervisningsminister Jørgen Jørgensen som taler. Ministeren talte om den nye skolelov. Han omtalte bl. a. den skarpe adskillelse, der var en følge af den gamle skolereform, og gjorde gældende, at den nye lovs store fordel var, at denne adskillelse blev gjort mere lempelig. Endvidere påpegede han nødvendigheden af, at nogle »lyse hoveder« blev bevaret for det praktiske liv, så ikke alle forsvandt i boglige studier. Hvad gymnasiet angår, fremdrog han vigtigheden af, at den faglige dygtighed forenes med almenmenneskelig interesse.

Efter talen opstod der en stærk diskussion, idet nogle af skolens lærere og elever rettede angreb på visse punkter af den nye skolelov.

Langt de fleste af Baldurs 116 medlemmer var mødt, og foreningen har vist sjældent kunnet notere sig en så stor succes med et mødearrangement.

\*

*Kronikker m. m.*

Prof. *Christian Elling* fortsætter sin causeriserie »Kunst ved vejen« (»Berl. Aften«): »Uartig plastik« kritiserer den taktløse anbringelse af forskellige mindesmærker, bl. a. Danmarks vel nok mest yndede skulptur, Edvard Eriksens »Lille Havfrue« på Langelinie; professoren siger: »Kun meget primitive sjæle henrykkes af en havfrue i bronze anbragt just der, hvor en bølgefødt kunne ventes at tone frem for den indviede. Du gode Gud — en lynfrossen najade!« — Sognepræst *Gabriel Lind* (s.'10), Svaninge, har på en knallerttur til Gotland påny studeret denne historiske ø's særprægede landsbykirker, hvad han beretter om i en kronik »Gotlands stolte landsbykirker« (»Folketidende«, 24. juli). — *K. K. Steincke* anstiller forskellige betragtninger om taler- og foredragsvirksomhed: »Som taler landet rundt« (»Berl. Aften«, 22. juli), som sædvanlig livligt og fornøjeligt. Det kniber næsten altid med diskussion efter foredraget; dette har efter Steinckes mening tre årsager: Man længes efter de tre kopper kaffe med tilhørende konditorkager og wienerbrød; videre at »vanetænkning hos de fleste blokerer evnen til nøgtern vurdering«, hvorfor der kræves tid til eftertanke — endelig »den lige så beklagelige som urigtige påstand, at min replik skulle være af den karakter, at ingen diskussionsdeltager ønsker den refereret i den lokale presse, dagen efter.« Særdeles morsom er slut-

ningen, hvor det prekjære spørgsmål om honorarets størrelse drøftes. »Hvad skylder vi nu Dem, hr. St.?« — »Jeg havde tænkt mig 200 kr.!« — Kassereren så overmåde trist ud, men hviskede dog til formanden (hvad jeg næppe skulle have hørt): »Så tjente vi s'gu alligevel de 200 kr.!«

*K. K. Steincke* udsender til efteråret en ny samling strøttanker; måske følgende, som jeg har læst i en avis, er blandt dem: »Skal jeg være ærlig, så synes jeg, at piger på forsiden gennemgående er kønnere end alle dem, man gifter sig med inde i bladet.«

\*

Endelig meddeler vi »den forhenværendes« lille indlæg i en diskussion om, hvad man skal kalde sig, når man er »gået af«; det stod i »Politiken«, 22. juli, og lyder sålunde:

*Fra en »fhu.«*

Vi har modtaget:

Under overskriften »Forhenværende« foreslår hr. (eller fru) *H. Jensen*, Nørrebrogade — en omfattende adresse — i et læsebrev af 19. ds. at stryge »pensionstitlen« og at kalde alle »forhenværende«, altså forsåvidt de er det.

Til begrundelse af dette opsigtsvækkende forslag anfører han bl. a., at man jo ikke skriver »pensioneret justitsminister Steincke (endnu mindre pensionist)« — et i øvrigt såre uheldigt eksempel, da jeg ikke de sidste 20 år har oppebåret ministerpension.

---

## Sorø Akademis Skoles årsskrift 1959

Skolens årsskrift forelå traditionen tro i begyndelsen af juni, og vi refererer hovedindholdet af hensyn til de medlemmer, der ikke efter ønske har fået årsskriftet tilsendt.

Der indledes med smukke mindeord om dr. phil. *Poul Helms*; ændringerne bl. lærerstaben har Sor.-Bl. ved de pågældende lejligheder gjort rede for. 1958 dimittteredes 47 studenter og 30 realister, 54 fik mellemskoleeksamen. Elevtallet er stadig ret konstant; den 1. maj 1958 var der 379 elever, ved udgangen af april 1959 var tallet 382. Ved fortegnelsen over eleverne anføres stadig forsørgers stilling eller erhverv; dette undlades i nutiden ved en del skoler — misforstået demokrati — en sådan fortegnelse har både personalhistorisk og erhvervshistorisk værdi. Efter afsnit om det i årets løb læste stof samt eksamenspensas redegørelse der for bibliotek og samlinger: bibliotekets tilvækst er på 221 bd., ialt forefindes 71.675 bd. plus 14.176 skoleprogrammer, samtlige samlinger har modtaget forskellige gaver. Alumnernes antal er 150 (44 på gymnasiebygningen, 64 på hovedbygningen, 42 på »Vænget«; fripladser og stipendier er uddelt til flittige elever. »Af skolens dagbog« fortæller om alt det, der sætter kulør på den daglige tilværelse: Ekskursioner, Sportskampe, baller o.s.v.; også oplæsningsforeningens, musikforeningens samt gymnasieforeningen »Baldur«s ydelser får man besked om. Allerede den 19. juni var der translokation, og så havde både lærere og elever fred til den 12. august.

*P. Sch..*

---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærrff*.  
Telf. Rungsted 832.

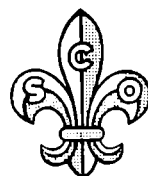
Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66



*Smith & Co. A/S*

**ODENSE**

*Danmarks største cykelfabrik*

**DEN BEDSTE  
VITAMINTABLET  
er GREENOSAN**

fordi den består af  
**NATURPRODUKTER**  
tilsat

Vitaminerne **A B C D E**  
samt indeholder

**Mikronæring  
Organisk Jern  
Klorofyl**

Det store og stadigt stlgende Salg  
bekræfter Greenosan's  
fremragende Egenskaber

Faas paa Apotekerne

**Skelskør Frugtplantage A/S**

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**

*MURERMESTRE og ENTREPRENØRER*

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917





**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING**  
**FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**  
*P. Suhr-Henriksen*  
Direktør  
ODENSE

*Sorøegnens Andelssvineslagteri*  
Telefon Sorø \*717



**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herrekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDDERFORRETNING  
**VEDELSGADE 14**  
SORØ

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
*Akademiekvipering*  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



**STAALKONTORET**  
v. R. E. Brincker  
**Malmøgade 7**  
København Ø

**Johs. Brinck**  
AUT.  
**GAS- OG VANDMESTER**  
SORØ

**BANKEN**  
*for* **SORØ**  
**OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Menmark**  
**H. Mortensen & Søn**  
Byens moderne tøjmagasin  
Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**  
KORSØR

**F. Damkier**  
Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

**Støt**  
**SORANERBLADET**  
H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt**  
**Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
**Førlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.**  
Tønning St. **VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14**

**FILTFABRIKEN**  
**NORDEN A/S**  
Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMS AKTIESELSKABET  
**CECIL**  
Vesterbrogade 33 - København V.  
Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

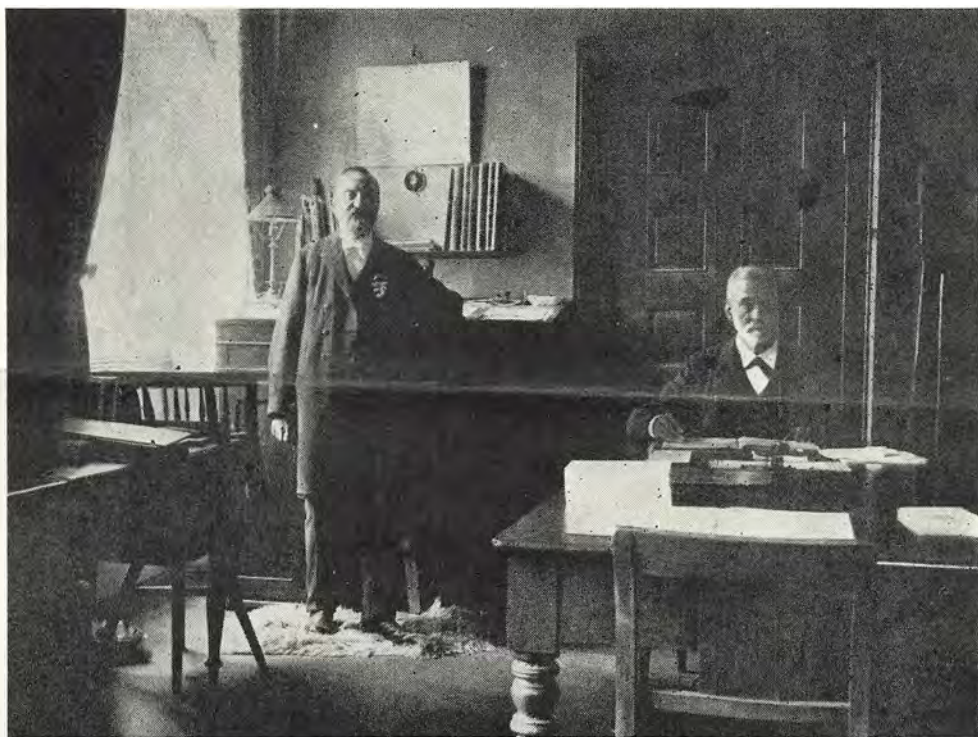
## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 8 . OKTOBER



Rektor Bartholomæus Hoff og adjunkt J. Petersen i rektorkontoret 1908.

*Indrykket af R. E. Brincker.*



**CASCO GARANTI**

**GULDSEGL WIDESCREEN TV 1802**

»Alle kan se! — Største og klareste billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON GULDSEGL**



**holger due**

Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

Sorø Akademi i Skovdistrikt



Telefon 125

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's eff.  
Kronprinsessegade 32  
C. 3264 Palæ 7710

**SVEGÅRDS BOGHANDEL SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**

*Ud i sommerlandet*

**PARNAS er sommerstedet!**

HOTEL . RESTAURANT - SELSKABSLOKALER

Sorø - Telefon 636. *Frede Lerche Madsen.*



**HARBOES Jubilæumspilsner SILVER**



... en luksuøs i pilsner-klassen, der forener eksportøllets og pilsnerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og festlig. Dens fine og særprægede sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**





# SORÅNER-BLADET

OKTOBER 1959

44. AARGANG

NUMMER 8

## Da Vilh. Andersen blev 70

*Et 25 års minde*

Beretningen om den fest, »partifællerne« i 25-året for Georg Brandes' fremtræden i litteraturen afholdt den 25. oktober 1891, indledes af den konservative prof. P. Hansen i hans litteraturhistorie (III 713) på følgende sarkastisk-sursøde måde: »Georg Brandes var nu naaet til det Tidspunkt i Livsudviklingen, da en celebrer dansk Mand ikke kan undgaa den obligate Hyldest fra paaskjønnende Medborgeres Side: offentlig Zweckessen med dertil hørende Taler, Sange og Fakler. Hans litteraire Parti havde ofte nok spottet den nationale Form for hensigtsmæssig Sammenspisning — selv havde det ikke nægtet sig noget i Retning af indbyrdes konvivial Bestyrkelse i intimere Stil, og med de større officielle Former havde Øvelsen i Aarenes Løb ogsaa gjort det fortroligt. Det var altsaa at forudse, at Tidens Fylde maatte komme.«

En lejlighed til »Zweckessen«, Vilh. Andersen til ære, frembød sig naturligt ved hans 70-års fødselsdag den 16. oktober 1934. Men hvilken forskel; her behøvede »partifæller« ikke at fremtvinge en fest; spontant fylkedes et bredt udsnit af vort lands kulturpersonligheder for at hylde Universitetets vel nok mest fremragende

lærer; private venner, skolekammerater, studenterkammerater, professorkammerater, forfatterkammerater, arbejdskammerater, festkammerater — sådan sammenfattede Vilh. i sin takketale flokken af dem, der den dag ærede og fejrede sjællænderen, danskeren og nordboen Vilh. A.

Et stykke tid i forvejen samledes deltagerne i Studenterforeningen; blandt dem jeg lille mand, der dengang, underbetalt som skolemænd i de år var, (senere er det blevet betydelig bedre!) ikke var i stand til at udrede deltagerkontingent, men sattes i stand dertil ved en generøs gestus af dav. dommer Chr. Hattensen, en slægtning af min kone og en af Vilh. Andersens skolekammerater.

Ved 6,30 (nu 18,30)-tiden indtræn hædersgæsten med samt fru Rose, venligt smilende, modtaget med orkestertouche og klapsalver af de tilstedeværende, der dannede spalier. Til Edv. Griegs Hyldningsmarch fordelte man sig på de efter en snedigt gennemtænkt plan anviste pladser; jeg var så heldig at få stude ved siden af den elskelige Karen Bagge, dengang forstanderinde for N. Zahles seminarieskole; den trykte bordplan tillod en let identificering af de

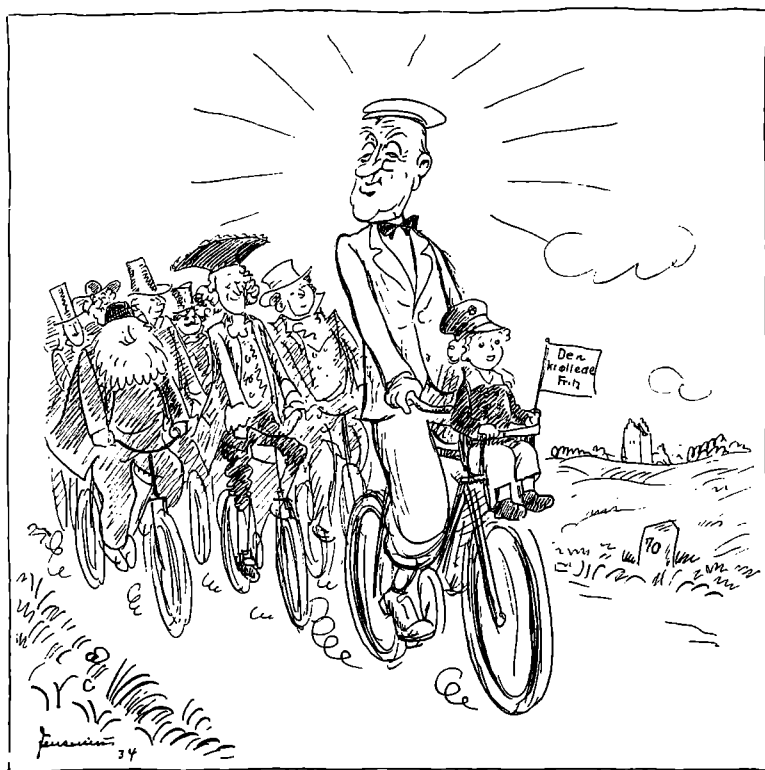
mange berømt heder: det meste af datidens blå bog var til stede. Legemets usle krav tilfredsstillendes ved suppe, kogt laks, unge ænder, ostestænger og karamelrand med dertil hørende udsøgte vine; nedsvælgningen akkompagneredes af et musikprogram, ret efter hædersgæstens og enhver gammel akademikus' smag: Der var udtog af »Elverhøj«, scener af Carl Nielsens »Maskerade« (hvortil Vilh. Andersen havde udarbejdet librettoen), en melodibuket Hartmann og Gade, studentermusik og Bellmaniana.

Fordelingen af taler og sange ved festmålet og soldet bagefter erindrer jeg ikke i enkeltheder; men så meget er vist, at denne aften blev en af de store i mit liv; mad og musik glemtes for de beåndede ord til »Vilhelms« ære. Talerne ved middagen var naturligvis af mere officiel art; det der skulle siges, men som, da det gjaldt Vilh. Andersen, ikke kunne undgå at blive kærligt og hjerteligt. Taler nr. 1 var selveste undervisningsministeren, den velkendte politiker *F. Jeppesen Borgbjerg*; ved siden af Vilh. Andersen vel dengang landets bedste taler; hans ord fremkaldte hos tilhørerne et roligt velbehag (undertiden kunne hans lyrik føre ham på afveje; man sagde om ham: I begyndelsen holder B. talen, så holder talen ham): Hvad har De ikke givet os i Deres lange rige solliv? Trods sin vældige produktion med penen og trods sin uhyre kundskab er Vilh. An-

dersen også naturens ven. Det er måske derfor, at De bedre end alle andre har fattet de fine overgange i kulturperioderne. De har, sluttede Borgbjerg, bevist os, at ved *cyklens* hjælp blev den fastgroede mand herre over afstandene. (Ak ja, det var dengang man uden fare for sit liv kunne færdes på Danmarks landeveje — en rørende bemærkning, set med nutidens øjne). Så den kloge *Vald. Vedel*, Vilh. Andersens kollega (og delvise samvittighed): Når engang alle Vilh. Andersens talte ord og den hellige ild i hans kunst er bortelimineret og udslukt, bliver tilbage hans 10.000 trykte sider. Du kom ind i litteraturen, i samfølelse med dansk sprog, rundet af dansk bondekultur og dansk humanisme. Med virkelig synskhed forstod du ordenes inderste værdi og gjorde dem levende for os andre. Du kaldte dig beskedent en oversætter. Det blev dit liv i næsten gymnastisk smidighed at sætte over. Var det dig, der blev den unge Adam Oehlenschläger, eller var det denne digter, som blev Andersen i året 1900?

I din ungdom blev du kaldt *princeps juvenalis*; om ti år vil du, som altid var blandt de udvalgte, høre en anden benævnelse: *Princeps senectutis*, du som både er den første blandt de unge og blandt de gamle.

De mange andre taler viser Vilh. Andersens ånds spændvidde: Prof. *William Norvin* (fra det filosofiske fakultet), *Holger Begtrup* (højsko-



Prof. Vilh. Andersen  
på litterær cykeltur.

len), fhv. minister *H. P. Hanssen Nørremølle* (sønderjyderne), prof. *Evert Wrangel* (Sverige), prof. *Francis Bull* (Norge), dr. *Moltesen* (vennerne), cand. mag. *Gudmund Roger-Henrichsen* (fra de unge). Francis Bull bør særlig omtales med hæder; ved slægtskab og ægteskab knyttet til vort land var han ganske blottet for mange nordmænds selvglade kritiske indstilling over for Danmark (1933 havde vi lige fået tilkendt vor ret til Grønland — og det var før vi i anden verdenskrig vandt Norges venskab ved at forsyne befolkningen med havresuppe).

*Vilh. Andersen* takkede rundt om til alle sider og glædede sig; men han hørte tillige uden for murene en stemme, som sagde: »Hvad holder de fest for deroppe? Har den mand nogensinde taget del i dagens strid? Har han været med til at hjælpe en ny sandhed, ny ret til verden? Lad de døde begrave deres døde!« — denne røst var hans egen samvittighed. Imod den vidnede de i aften tilstedeværende. Og — med ægte Vilhelmsk ordspil — De råber ikke blot: *Han leve!* Deres øjne siger mig uden ord: *Han lever.* I pagt med henfarne sjæle, danske digtere, tænkere og kunstnere, hvis buster kan skues i denne sal, og hvoraf han selv har afsløret tre, har han været en modtager og viderebringer af kontinuiteten i dansk litteratur. Han har aldrig været en fører, kun en tjener.

Foran mig ligger ikke mindre end otte sange; først den ældgamle akademiske vise, den tyskerne kalder »das Lied der Lieder«: *Gaudeamus igitur*, som vi afsang med et særegent ceremoniel; strofe 1 siddende, str. 2 stående, str. 3 i begejstring stigende op på stolene, str. 4 atter ned på jorden, stående, endelig str. 5, et pereat for sorg, avind og djævel, siddende, med nedadvendt tommelfinger. *Poul Møller*, hvis eftermæle var i så gode hænder ved Vilh. Andersens strålende bog om ham, viste sin skildrer skyldig hyldest med sin studentersang »Hvad er imod Studentens Kaar St. Peters Hat?« Nutiden repræsenteredes af *Valdemar Rørdam*, hvis meget alvorlige digt mandede ud i følgende: Os Brødre har du samlet, hvor Stammens Grundvæld sprang — det minder lidt om Heibergs ord på Oehlenschlägers 70-årsdag:

Til Kilden har han ført os ned,  
hvorfra vort Livsvæld rinder.

De fem andre poetiske produkter anslog mest munterhedens strenge. Pseudonymet *Plume* lod *Fra Elysium* Oehlenschläger og andre guldalderånder takke Vilh. Andersen; Oehlenschlä-

ger var særlig glad over alt det, Vilh. Andersen havde fået ud af »Guldhornene«:

Da han tolked mine »Guldhorn«,  
tænkte jeg jo med et Smil:  
Nåda, Adam!, sikke Guldkorn,  
skønt du bare var cand. phil.

*V. Br.* (vistnok prof. Viggo Brøndal, 1887—1942) fortæller i *Holbergs Henrik* om Andersens teater på Universitetet; da den nye professor tolkede Holberg, blev der liv i den lærde bygning:

Men Holberg og hans Henrik lo  
på hele Folkets Vegne —  
hvor så man professorer to  
som dem i andre Egne?

*Ærbødigt's* (Viggo Barfoed) bidrag udgjorde »sidste hefte« af den store litteraturhistorie, der efter atten lange og trange år endelig afsluttedes 1934. Sangen var forsynet med samme omslag som litteraturhistoriens hefter og spøjte muntert med samme bogs sælsomme udgivelsesmåde. Da Carl S. Petersen, som skulle have skrevet bogen alene, men måtte opgive på gr. af langsomhed (»Han er nok en dygtig Mand — men man roligt sige kan — at han ikke er noget Eksprestog«), kom i forbindelse med Vilh. Andersen, kom der regelmæssighed i udgivelsen:

Og der kom, så vidt jeg ved,  
nu et Hefte hvert Aar, der var lige.

— Men Vilh. Andersen ville også mere sit publikum og springe lidt rundt i stoffet:

Han fra Ludvig Holberg sprang  
frem til Bang, og næste Gang  
sprang han baglæns til Winther og  
Blicher.

Omvendt Kronologi:

Hefte 12 kom før 10.

Jamen deri laa netop det fine.

Og han gjorde et Forsøg  
med at sætte Erik Bøgh  
lige før Leonora Christine.

*Bror Mika* (Per Barfoed) ville ikke stå tilbage for sin broder og blev mester for aftenens bedste sang: *Andersen!* Med klog og munter benyttelse af en dengang meget yndet revyvis (»Min Ven Andersen«) og med stort éclat smældende dette navn ud som virkningsfulde rim gav han i spøgefuld form væsentlige sider af det høje fødselsdagsbarn: Hans velklædthed i sammenligning med de lærdes før, hans primitive glæde ved et søbad, hans litterære cykelture, hans popularitet i radioen. Desværre tillader pladsen ikke at aftrykke dette mesterværk,

som i det forløbne kvarte århundrede har hørt til klassikerne i vort hjem jævnsides med »Blækspruten«s bedste viser.

En liden skæmtsom Kantate priser med alvor og gammen »den gæve Latiner med den herlige sjællandske Mund«. Denne kantate rummer også flere træffere, derunder et recitativ (foredraget af skuespiller Johannes Poulsen), der endte således:

Vis mig den staalsatte Hest,  
den som har baaret ham trofast  
gennem den sjællandske Blæst.

Hvorpå — og det blev aftenens clou — herrens ædle ganger føres ind af fire svende, der istemte en hymne til gangeren, Vilh. Andersens navnkundige cykel. Kantatens slutkor endte med et *Hil Vilh. Andersen* fra den danske mand, den danske kvinde (der opfordredes til at kysse ham, hvilket også promte skete), den norske mand samt den svenske og finske bro'r! Episoden med cyklen vakte ubeskrivelig jubel og satte stemningen op til grader, der kun kunne måles i Fahrenheit, hvis kogepunkt som bekendt når 212°.

Festens anden afdeling, soldet indlededes (efter Poul Møllers Studentersang) med endnu en Vilhelmsk tale. »Festen post festum«, som han kaldte symposiet, betyder nedrivningen efter opløftelsen. Nu er der frit slag, som i oldtidens Rom, hvor soldaterne gik bag efter Cæsar og sang: Borgere, tag vare på jere kvinder, her kommer vi med den skaldede — *moechum* hedder det på latin, og Vilh. Andersen fortsætter: Ja, »dameven« kan ikke gøre det, det er værre. Skaldetheden vedkender jeg mig, men for den anden beskyldning skal jeg ikke i aften stå til ansvar — ud over den tilståelse, som Oehenschläger har lagt en af sine friske gubber i munden: »Herre! Når jeg holder op at ynde kvinder, holder jeg op at leve.« — Og Vilh. Andersen skar sig selv ned fra professor til student, fra Oehenschläger til Rahbek — og konkluderede: »Jeg er jo ikke nogen skabende ånd, men en drøvtyggende, ingen poeta, men en litteratus.«

På dette tidspunkt bør man helst udslynge en bemærkning om, at det blev ud på de små timer; det blev det også; festen ebbede ud — jeg var et værdifuldt minde rigere, og ovenikøbet avancerede jeg socialt, idet jeg ved festens begyndelse var adjunkt, den næste morgen lektor, så også af den grund vil Vilh. Andersens fødselsdag aldrig gange mig af glemme.

Poul Schjærff.

## SORANSK LITTERATUR

Anmeldelser af Poul Schjærff.

H. G. Olrik: *Ludvig Holberg. Undersøgelser og kroniker*. Holbergsamfundet af 3. December 1922. G. E. C. Gad 1959.

Personalhistorikeren H. G. Olrik, Soraner-Bladets første og aldrig overgåede redaktør, ydede trindt om i aviser, tidsskrifter og amtsår-bøger værdifulde bidrag til dansk personal-, literatur- og kulturhistorie. Således fremkomne arbejder kan let henfalde til glemselen. Det er derfor nyttigt, at der sættes noget ind på at samle disse spredte stykker, der i bogform har bedre muligheder for at blive bevaret og studeret. H. G. Olrik selv udgav 1945 en samling undersøgelser og kroniker om *Hans Christian Andersen*, og nu er Olikriks dattersøn i færd med at tilrettelægge og udgive yderligere af den rigdom, der rummes i Olikriks arbejder. 1958 udkom *Omkring Dronning Caroline Mathilde* (anmeldt i Sor.-Bl., 43. årg., s. 95), og i år udsendes ovennævnte arbejde med Holberg som emne. Holbergsamfundet har påtaget sig udgivelsen, men arbejdet er Jes Olikriks. Det er blevet en køn lille bog, hvis omslag og titelblad prydes med Holbergs friherrelige våben. Den her foreliggende bog giver i forening med forfatterens »Nogle Holbergiana« (1934) og »Tersløsegaard i Fortid og Nutid« (1948) det væsentligste af H. G. Olikriks forskning over Holberg, der sikrer ham en smuk plads blandt vore Holbergdyrkere.

Her forefindes ialt 11 artikler; ved titler som »Ludvig Holbergs fødselsdag« eller »Holberg og Møllerkonen« vil mange måske spørge: Hvad vedkommer (eller rager det mig), det er vist uvæsentlige petitesser, og vor store litteraturprofet Hans Brix har da også i sin omtale af bogen med et lidt overlegent smil ytret sig i lignende retning. Dertil er at sige, at Hans Brix i mange af sine bøger ikke er gået af vejen for beskæftigelse med ubetydeligheder; men selv det små har sin betydning; disse mange specialundersøgelser er som stykker af en mosaik eller et puslespil; spredt synes de uden mening, men samlet belyser de personen. Olikriks Holbergaf-handlinger er propert arbejde; han svinger sig ikke op til »Gudhjem« s: åndrigheder eller luftige subtiliteter ligger ham fjernt; han er en realiteternes mand, der bygger et fundament, så kan andre træde til og supplere med psykologisk karakteristik. Lad os da glæde os over H. G. Olikriks værk (hans artikel »Da Ludvig Holberg blev lensbaron«, er i al sin koncentrerede

korthed et lille mesterstykke), og lad os ydermere glæde os til, at Jes Olrik har stillet os yderligere udgivelser af H. G. Ollriks studier i udsigt.

*Morten Borup: Peder Hjort. Rosenkilde og Bagger, København 1959.*

Med spænding og interesse griber den so-ransk interesserede denne bog, så sandt som Peder Hjort gennem omtrent tredecennier udgjorde et ubarmhertigt korrigerende ferment i den lærde forsamling af skønånder og videnskabsmænd ved Sorø Akademi i tiden efter 1822. Med min glubende appetit på Sorø og alt dets væsen og kendt med P. Hjorts to døtre, hvoraf den ene først døde 1929, 104 år gammel, var det i sin tid min agt at behandle denne mærkelige person; men denne plan led — som så mange andre — skibbrud, især fordi jeg, når jeg skulle passe mit (velsignelsesrige?) arbejde i statens tjeneste, ganske enkelt ikke kunne afse den nødvendige tid dertil, og, nu kommer den inderste grund: Jeg kan i virkeligheden ikke udstå manden!! Og, som hans majestæt N. F. S. Grundtvig så træffende har sagt: »Han har aldrig levet, som klog på det er blevet, han først ej havde kær.«

Slige hindringer og betænkeligheder har ikke foreligget for bogens forfatter, lektor *Morten Borup*; han besidder en formidabel arbejdskraft, der har sat ham i stand til at producere en hel skok af gode monogratier, belysende dansk åndsliv i det 19. århundrede, med særlig dvælen ved vor romantiske guldalder; vi har tidligere omtalt hans bog om Chr. Molbech (Sor.Bl., 1954, s. 32).

Bogen om Peder Hjort er som Borups andre bøger grundig, saglig og retfærdigt vurderende; dertil fast og klart opbygget. Dens første afsnit »Slægt og opvækst« indeholder en fortrinlig karakteristik af P. Hjorts fader, den rationalistiske Ribebisp Viktor Kristian Hjort, en nyttig borger, socialt indstillet, litterært interesseret med et mægtigt bibliotek, salmedigter i tidens flade ånd, forfatter af »nyttige« spinde- og strikkeviser, tillige en elsker af denne verdens goder, ivrig kortspiller (efter hans død forefandtes blandt hans ejendele ikke mindre end 26 spil kort!) og danser.

P. Hjorts udviklingsår var hans store rejse til Tyskland og Italien, hvor han stiftede bekendtskab med romantikkens førstemænd, deriblandt Schelling, i hvis filosofi han fandt sit åndelige ståsted. Hans hele virke er filosofisk underbyg-

get, selv den mindste lille opsats er båret af et perspektiv. Således kommer der enhed og samling over hans produktion, der ellers kan forekomme spredt og tilfældig. Beundringsværdig er hans aktivitet og interesse for alt, hvad der var oppe i tiden. Ved Sorø Akademi blev han lektor i tysk (til sin store sorg ikke i filosofi); han har reformeret tyskundervisningen herhjemme; hvem tænker på, når han bander over Kapers tyske grammatik, der stadig moderniseres og ved sin systematiske opbygning bringer orden i kaos — hvem tænker på, at vi her har omarbejdede udgaver af P. Hjorts grammatik fra 1828. Og »Den danske børneven«, en af vore første læsebøger for børn, vidner om stor forståelse for, hvad der bør gives et barn i hænde og betegnede en reform inden for modersmålsundervisningen. Betydelige bidrag til dansk litteraturkritik, filosofi, teologi og politik foreligger ligeledes fra den flittige mand.

Således er alt såre godt. Men hans kærlighed til sandheden var forbundet med stor taktløshed, hensynsløshed og — synes det mig — en egocentrisk trang til at stille sig selv i centrum. Der var næppe nogen fejde eller polemik, hvor P. Hjort ikke gav sit besyv med; ingen gik fri, alle fik de et rap af piskan: Inge-mann, Baggesen, Oehlenschläger (som han dog også vurderede), Rahbek, Heiberg m. fl. I Guldaldertiden var udtrykket at »bepederhjorte« synonymt ved at overfuse. Kronen på værket i retning af taktløshed var hans berømte og berygtede »Udvalg af Breve fra Mænd og Qvin-der til P. Hjort«, to bind, 1867—69, hvor han uden småligt hensyn til, at flere af brevskriverne dengang endnu var i live, offentliggjorde intimiteter fra fremstående folks privatliv. Her kunne Fru Hauch læse, hvorfor Hauch forlove-de sig med hende: »Det er en god, dannet, høist uskyldig Pige; i mine Aar er det dog meer Over-læg end Lidenskab, der leder Valget, uagtet jeg ei kan nægte, at jeg er hende ret inderlig hen-given« (Brev af 25/11 1828, Breve I 209), og H. C. Andersen fik af Hauch dette skudsmål: »Han trænger sig ind i alle Familier, slikker alle Men-neskers Spyt, og er lige saa ledeløs og uden Holdning i sin Person som i sine Digte.« (Uda-teret brev fra 1828, Breve I 215).

Dog, alt dette forringer naturligvis ikke vær-dien af Morten Borups bog. Den er lærerig. Til slut anmærkes, at billedet s. 88 ikke, som angivet, er P. Hjorts bolig i Sorø, men den såkaldte gamle kro, der nu huser amtsmuseet.

**Direktør A. Ch. Louw**

\* 26. juni 1882 — † 13. september 1959.

Alle unge og gamle soraneres gode ven, direktør A. Ch. Louw, døde den 13. september.

Louw kom til Sorø i 1900, gennemgik V. og VI klasse og forlod skolen som student i 1902. Af hans klassekammerater lever bl. a. landsdommer H. H. Holm, professor, dr. phil. Johs. Pedersen og ekspeditionssekretær H. A. Mollerup. Endskønt Louw således kun var skoledreng i Sorø i 2 år, kom alt soransk til at spille en overvældende rolle i hans liv. Fra 1931—1949 var han medlem af Soransk Samfunds bestyrelse, i slutperioden som næstformand, og ved sin afgang fra bestyrelsen udnævntes han til æres-



medlem af Soransk Samfund. Fra 1933 var Louw formand for Phønix Fonden, og ved sin død var han yderligere formand for styrelsen for »Den holbergske stiftelse Tersløsegaard«, formand for bestyrelsen for »200 raske gamle Soraneres Stipendium« og medlem af bestyrelsen for »Rektor Henrik Raaschou-Nielsens mindelegat for en god Soraner«.

Hvis derfor Sorø-årene bragte Louw varige værdier — og sådan følte han det — har han såvist senere gennem sit utrættelige arbejde for Sorø og soranere rigeligt gengældt, hvad han havde modtaget. Han var en af sin skoles kære og gode sønner.

Men også Louw's egentlige livsgerning var præget af hans arbejdsglæde og hans trang til

at hjælpe. I mange år var han kontorchef i »Den sønderjyske Fond«, og fra 1935 virkede han som administrerende direktør for »Almindeligt dansk Vare- & Industrilotteri«. Denne institution bidrager af sit overskud til mange foretagender med humanitære og kulturelle formål, og Louw førtes derigennem ind i et mangeartet hjælpearbejde, hvoraf der er grund til særlig at fremhæve Blindesagen. Endelig ansås Louw med rette for at være en fremragende indsamlingsekspert, efter at han havde været med til at organisere adskillige store indsamlinger, f. eks. til Nationalmuseums-Fonden.

Det er let at forstå, at Louw's enorme aktivitet, hans levende interesse og store iderigdom vil blive savnet mange steder. Ofte måtte man undre sig over, hvorledes Louw nåede alt, hvad han skulle nå. Forklaringen er ligetil: Louw var jernflittig. Den venlige, ivrige mand, der kunne forekomme springende i sin tankegang, var arbejdsmæssigt systematiker, og det er vældige arbejdsbyrder han gennem årene har båret.

Louw's lange og virksomme liv var egentlig kun opfyldt af een ting: at hjælpe andre. Det var det, der først og sidst optog ham, og hans indsats i denne henseende er kommet mange soranere til gode. For det soranske fællesskab var det en lykke, at Louw omsatte sin taknemmelighed mod skolen i handling.

Alle, der blot kom i berøring med Louw, blev klare over hans store hjælpsomhed og hans energi, men de der rigtigt kendte Louw vidste tillige, at han var et beskedent og dybt taknemmeligt menneske. Når gamle soranere samles, vil tanken ofte gå til soranersammenkomsterne i Louw's hjem, hvor han og hans hustru kappedes om at gøre det godt for vennerne. Vi, der stod ham nær, vil komme til at savne vor trofaste og muntre ven. Mellem soranere efterlader han sig det smukkeste minde.

Jonas Bruun.

### Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der fødselsdag i november:

1. Dr. med. & phil. *Karl Albert Hasselbalch* (f. 1874), Borupgård pr. Snekkersten.
1. Maleren *Victor Haagen-Müller* (f. 1894), Tibirke-lunde pr. Tisvildeleje.
1. Fhv. sognepræst *Johannes Jespersen* (f. 1899), Viktoriagade 18, Kbhvn. V.
1. Mejerier *Carl Emil Kragerup* (f. 1909), Kalundborgvej 43, Holbæk.

1. *Alfr. Johs. Gottschalk Møller* (f. 1909). Omkr. 1940 tjener med adresse Øster Tørslev. Nu?
4. Fru *Ellen Kristine Tvergård, f. Hermansen* (f. 1909) Odense?
6. Assurandør *Axel Høfner* (f. 1894), Torvegade 47, Kbhvn. K.
6. Fru redaktør *Laura Frederikke Kamphøener, f. Pedersen* (f. 1899), Aabenraa.
6. Grosserer *Sven Lier Schrader* (f. 1899), Heglsvej 4, Charlottenlund.
13. Forpagter *Poul Dahlin Lisborg* (f. 1889), Rathlousdal Avlsgård pr. Odder.
13. Direktør *Poul Eigil Vissing* (f. 1909), Fredheimsvej 2, Vedbæk.
14. *Aage Møller* (f. 1894), s.' 1914. Omkr. 1940 mejerier og æggrosserer i København. Nu?
14. Læge *Hans Valdemar Bay* (f. 1899), Fåborg.
15. *Ove Chr. Bergmann* (f. 1884), på Sorø 1896–99.
16. *Jens Otto Hee* (f. 1909), Reersøgade 4, Kbhvn. Ø.
21. Direktør, ingeniør *Carl Robert Waarst* (f. 1894), Aastrupvej 86 A, Haderslev.
29. Forstander (Hjem for blinde mænd) *Poul Georg Kjeldgaard Petersen* (f. 1894), »Bredegaard«, Fredensborg.
30. Direktør, landsretssagfører *Edward Esbern Mitens* (f. 1889), Thorshavn, Færøerne.

## Soranerfrokost den 1. oktober 1959

Igen var det en af disse dejlige efterårsdage med klar himmel og sol, og det havde åbenbart smittet af på frokostdeltagerne, for vi blev ikke mere end en halv snes stykker, men til gengæld havde vi alle bragt humøret med ind på Grand Café.

For at sige det ganske kort, så blev det en af de fornøjeligste sammenkomster, vi længe havde haft. Med Soransk Samfunds nestor dr. Kabell i spidsen fortaltes der historier og anekdoter tværs over bordet. Også skolens forhold var ivrigt under debat, og vi var alle enige om, at vi trængte til en ordentlig orientering i Soraner-Bladet om, hvordan tingene udvikler sig dernede. Det er trods alt dog der, vor store interesse og kærlighed samler sig, og som er bindeledet imellem os. Jeg tror dog, at jeg tør sige, at vor redaktør omgås med meget realistiske planer om i nær fremtid at komme ind til sagens kerne i Soraner-Bladet.

Svend Clausen præsiderede i formandens fravær og meddelte, at formanden agtede sig ud på en længere udenlandsrejse, så det nok ville være noget, inden vi igen så ham til frokosterne. Vi ønskede formanden god rejse.

Svend Clausen indledte i øvrigt frokosten med at mindes Soransk Samfunds nylig afdøde æresmedlem, vor kære ven, Louw.

Næste soranerfrokost bliver torsdag den 5. november som sædvanlig kl. 12 pr. Der plejer altid at være mange til frokosten i november.

M. P.

## Fraternitas Soranas 23. stævne

holdtes i Sorø den 15.–17. september 1959. Følgende deltog med ægtefæller: *Erik Bennetzen, Løgstør, Ebbe Christiansen, Herfølge, Helge Dahn, Borup, Jens Juul Spørensen, Bregninge, O. Krog-Meyer, Mern, Gabriel Lind, Svanninge, Paul Nedergaard, København, og Gu-*

*stav Trolle, Esbjerg. Solo deltog skovrider Bistrup, Tølløse, Tage Christiansen, København, Poul Glaven, Pedersker, og Øssursson, København.*

Ved stævnets begyndelse udtaltes mindeord over to nyligt afdøde soranere, der begge havde vist deres gode hjerte for vor gamle skole og for FRATERNITAS SORANA, nemlig overlæge, dr. med. Stubbe Teglbjærg, Filadelfia, og direktør Louw, København. Æret være deres minde!

Vi foretog en rundgang på de kære, kendte steder, hvor meget så anderledes ud end i vore skoledage. Det store byggeri er jo nu i fuld gang på og ved Store Plads, og banevejen er reguleret og bærer ikke længere det præg, vi mindedes fra fordums tid. Bedst befandt vi os i den gamle klosterkirke, der rummer uforglemmelige minder for os.

Der blev tid til megen hygge og soranersnak, inden Ebbe Christiansen talte. »Kætterske tanker mellem brødre om kirkelivet« var emnet for en god forhandling, hvorunder følgende spørgsmål blev drøftet: »Har kirken villet herske mere, end den ville tjene?« »Kan man med rette tale om dogmernes tyranni?« »Er kirken meneskeværk?« Disse og andre spørgsmål blev drøftet indgående, og vi havde al grund til at være Ebbe Christiansen taknemlig for den måde, hvorpå han havde forelagt spørgsmålene.

Onsdag morgen holdt Erik Bennetzen morgenandagt i Ernst Grams sted. Derefter holdt Helge Dahn et yderst interessant og grundigt udarbejdet foredrag om »H. C. Andersens livssyn«. Det konkluderede i, at H. C. Andersens religiøsitet var problemløs og dogmefri, præget af en barnlig optimisme: »Gud fører al ting til det bedste«.

Om eftermiddagen tog deltagerne pr. bus til Pedersborg, hvor de besteg den stejle Kirkebakke med dens herlige udsyn over de tre solglitrende søer: Pedersborg sø, Sorø sø og Tuel sø. Næst kirken er en rest af en rundkirke, som har været en del større end Bjernede kirke, nu stedets seværdighed. Hvad Pedersborg kirke angår, viste den sig at være gennemrestaureret, og kirkerummet med dets middelalderlige, forgyldte altertavle efterlod et stærkt indtryk. — Fra Pedersborg gik turen videre til Parnas. Det blæsende, kølige vejr indbød ikke til ophold i det fri, hvorfor eftermiddagskaffen indtoges indendørs. Herunder blev der atter rig lejlighed til at opfriske gamle minder og hente ny, indtil motorbåden førte os til Akademihaven, som vi genså med glæde. Til fods fortsatte vi forbi skolens nye badeanstalt og mindestenen for faldne soranere.

Om aftenen samledes vi i Baldursalen på Gymnasiet med en del gymnasiaster. Her talte Tage Christiansen om emnet: »Fra uniform til uniformering« og udtalte bl. a.: I ly af uniformen kan et menneske udfolde sig individuelt i åndelig henseende, en uniform kan godt bæres af en fri personlighed. Men i det moderne samfund foregår der en nivellering, massementaliteten breder sig mere og mere. Ensretningen får det store ord, middelmådigheden træder i forgrunden. Det værdifulde foredrag sluttede med en appel: Lad jer ikke indfange af denne uheldige tendens, modarbejd den, hvor I kan, og lad jeres udvikling fremover ske i frihed og sandhed!

Uheldigvis var flere af gymnasiets klasser på ekskursion; men en hel del af de tilstedeværende gymnasiaster og gamle soranere fandt hurtigt hinanden i en livlig diskussion, som viste, at emnet var aktuelt og havde ele-

vernes interesse. Den oprindelige hensigt med mødet i Baldursalen: at opnå kontakt med Sorø Akademis skole og dens liv i nutiden — var altså ikke glippet, og vi fik i tilgift en god aften med et lødigt foredrag og en tankevækkende forhandling. Dertil et behageligt indtryk af nuværende soraneres høflighed, sobre måde at tage tingene på og smukke måde at udtale sig.

Torsdag morgen holdt Poul Glaven morgenandagt, hvorefter den ordinære generalforsamling løb af stabelen. Det blev til genvalg over hele linien, og man modtog med glæde ægteparret Linds tilbud om at lade næste års stævne afholde i Svanninge i tiden 31/5—2/6 1960. Iøvrigt godkendtes beretning og regnskab, aflagte henholdsvis af Nedergaard og Juul Sørensen, og dermed var der sat punktum for et indholdsrigt samvær, fra hvilket det var svært at skilles. Men vi har de bedste forhåbninger for næste års stævne.

*Deltager.*

## Kricketkampen den 13. september 1959

Den 13. september afvikledes den årlige dyst mellem »de gamle« og skoleholdet. Før første gang måtte kampen afholdes udenfor Store Plads, da byggeriet af det nye alumnat lagde hindring i vejen for den ædle sport. Savnet af »Store« blev imidlertid afhjulpet, i visse øjne måske endda fuldt ud opvejet, ved at vi kunne spille på byens smukt beliggende bane ved Fægangen. Iøvrigt forløb dagen på traditionel morsom og hyggelig måde, begunstiget af fint vejr. »De gamle« havde vind i sejlene og vandt ret overlegent første halvleg. I anden halvleg kom skoleholdet noget bedre med, og spillets omskiftelighed viste sig endnu engang, idet det til sidst var nær ved at knibe for »de gamle«, der imidlertid fik sejren halet hjem. Af »de gamle« demonstrerede trioen Martens, Bronée og Krebs endnu engang deres styrke.

Under det afsluttende aftensbord blev der takket for kampen, og »de gamle« uddelte 2 bats til drengene, det ene fra Soransk Samfund og det andet fra holdet.

Skoleholdet viste som sædvanlig fint markspil og iøvrigt god forståelse af spillet. I øjeblikket er træningsforholdene vist ikke for nemme på grund af byggeri m. v., men man må håbe, at planerne om nyt stadion kan gennemføres, således at cricketspillet fortsat kan dyrkes på skolen.

*F. D.*

## Atter nederlag i fodbold

*Den 20. september 1959.*

**Endnu en gang måtte gammelsoranerne bide i græsset.**

Sikken et held at man havde fundet på den gode ide, at koble atletikstævne og fodboldkamp sammen. Så fik de »unge« gammelsoranere da noget med hjem. For fodboldkampen tabte vi nemlig med 4—3.

Det var dog ikke som formodet konditionen, der slog os ud. Det viste sig endda, at vi i hele anden halvleg kunne presse spillet ned på skoleholdets banehalvdel, så drengene til sidst løb med tungen ud af halsen og kun ventede på, at dommeren skulle fløjte af.

Dog var der et par stykker af de gamle, der heller ikke havde det mindste imod det sidste befriende fløjt. Det var dog værst med trætheden i første halvleg, da vi kom til at løbe efter så mange håbløse bolde på grund af manglende kendskab til hinandens spil. Piben fik imidlertid en helt anden lyd i anden halvleg, og frem-

tidig må vi hellere spille en lille halvleg før den egentlige kamp.

Kampen startede ellers med et hårdt pres fra vor side, men da det efter fem minutters spil ikke havde givet noget resultat, var det ligesom om gassen gik noget af os. Den første hæsbæsende træthed begyndte at melde sig.

Det benyttede skoleholdet sig omgående af. Tre forsvarsfadæser gjorde i løbet af kort tid stillingen til 3—0 til skolen på 2 mål af Gunnar Hoydal og et af Jens Jensen. For at det ikke skulle gå helt galt, måtte vi foretage et par ombytninger, og det lykkedes at klare halvlegen ud, uden at der blev scoret mere imod os. Vi fik imidlertid heller ingen mål, og stillingen ved pausen var 3—0.

Yderligere et par ombytninger blev foretaget i pausen, og det gav straks et helt andet spil. Samtidig kom Estreich over på publikumssiden, hvilket medførte, at højre wing ikke havde noget at skulle have sagt i anden halvleg. Samtidig med ombytningerne lod vi backs gå helt op til de to farlige wings, og hele stramningen af opdækningen gjorde, at vi helt beherskede banen halvlegen igennem.

Det lykkedes os også at få udlignet. Først scorede Henrik Andersen efter klumpspil, og derefter gik »Buller« to gange solo og bragte stillingen op på 3—3. Bolden svirrede hele tiden i nærheden af skoleholdets mål, og det var nærmest et under, at vi ikke fik lavet flere »af dem, der tæller«.

I stedet blev det skoleholdet, der i kampens sidste minut fik et mål, der kunne have været undgået. Selv om vi havde »Erik (Muxoll)« på linien kiksede en off side for os, og Jens Jensen gik igennem og levede ikke »Dumbo« en chance. Med 4—3 til skoleholdet sluttede kampen, og nu har skolen tjent 3 points og vi 1 i de to første kampe.

Efter kampen var der kaffebord, hvor der var overrækkelse af »seniorafdelingens« fiduspokal til den bedste spiller på skoleholdet. Den gik med overvældende majoritet til venstre wing Poul Kristensen, der især i første halvleg havde voldt Lilleør ikke så få kvaler. Skoleholdets anfører fik overrakt en fodbold, og efter et hyggeligt kaffebord skiltes vi efter en hyggelig dag. »Desværre« passede det ikke helt med togtiderne, så vi var nogle stykker, der var nødt til at holde en lille seance nede på krostuen. Her var »Erik« bedst, men han havde jo også kun passet linien. Han havde konditionen i behold.

Nu er denne kamp blevet afviklet to gange, og vi håber naturligvis, at det betyder, at det er blevet en tradition. Vi vil her igennem gerne sige tak til skolen for den pæne modtagelse, vi får, og til næste år er det vores tur til at vinde. Tak for kampen.

*P.*

### HUSK SORANER-AFTENEN

Freitag den 13. november kl. 20,00  
i Grand Café

K. K. STEINCKE TALER

Adgang for soranere med damer.



# SORANER-CRICKET

OKTOBER 1959

Så gik sæsonen 1959.

Trods mange lyspunkter blev vi altså heller ikke verdensmestre i år. Førsteholdet blev nr. 3 ud af 9 og andeteholdet nr. 4 ud af 6 hold.

Men selvfølgelig var vi lige ved at komme i 1. division og kun rent og skært *bad luck* var skyld i, at nogle af de andre hold overhovedet tog points fra os.

Førsteholdet vandt over Nykøbing F., KB (vi brugte kun 2×2 mand ved gærdet, der alle 4 gik not out!), Køge, Ringsted og Frem, men blev besejret (meget knebt, selvfølgelig) af Korsør, Slagelse og Svanholm.

Andetholdet vandt de to kampe, hvor det var blevet forstærket med »frispillede« førsteholdsspillere, men tabte — omend med ære ind imellem — resten af kampene.

Udover de 12 turneringskampe er der spillet 9 privatkampe, så alle spillere har vidst, hvad de skulle bruge søndagene til.

Der er spillet 2 kampe mod skolens hold — een i Sorø i maj og een i Gentofte i september — og udover den traditionelle kamp med de gamle AB-kæmper på Carlo Ryhøjs XI, har klubben i år haft ikke mindre end 3 engælenderarrangementer.

De engelske gæster var hold fra Incogniti C.C. og fra Oriel College samt vore venner fra Royal Horse Artillery 1st regiment, som vi hermed spillede mod for tredje gang.

Også det sidste møde blev uafgjort kamp — a draw, som det hedder — men mere spændende kamp end den kan vi ikke mindes. En anelse herom får man, når det fortælles, at soranerne i anden halvleg skulle score 100 p. for at vinde, og at vi havde 98 for tabet af 8 gærder (der er 10 ialt) da spilletiden udløb.

Englænderne var slemt nervøse — sjovt nok kan de rent principielt ikke fordrage at tabe en kamp ....

— Så er der over!

*Den blå bog:* For 1958 blev klubbens hæderstegn — Sølvknappen — tildelt S. O. Petersen og for 1959 S. T. Nørgård. Fiduspokalen (mascot i klubbens farver) gik for 1958 til Warrer (fordi han altid går så tidligt hjem) og for 1959 til John Jørgensen (alt for mange seksere).

*Den røde løber:* Rektor Østergaard og frue glædede klubben med et besøg på Gentofte stadion under drengekampen den 6. september — det varmede ....

*Tre lyspunkter:* 1) Soranerne har fået alle tiders keeper og en very jolly good fellow i en ung engelsk forsikringsmand Frank Pearson, der bor i Gentofte, og som spiller for os de 4—5 år, han bliver i Danmark. 2) Soranerkasteren Hans Rasmusen (Den tavse mand) har til alles tilfredshed fundet hjem i soranerfolden efter at

hans gamle klub B. 93 har lagt bort cricket. 3) Jørgen Arnsbjerg har vist sig at være en meget bedre anfører for førsteholdet end han selv og andre regnede med.

*Centuries:* De første centuries i soranernes tilværelse blev scoret i år. S. T. Nørgaard lagde for med 111 p. mod Nyk. F., S. O. Petersen fulgte efter med 127 p. mod Korsør og John Jørgensen scorede 152 p. mod Ballerup — heraf 5 seksere og 20 firere.

*Turneringsstatistik:* De fem bedste gærdespillere på førsteholdet blev i år S. T. Nørgaard med 33.58 p. i gennemsnit pr. innings, S. O. Petersen med 32.89, Arnsbjerg med 26.40, Damkier med 22.14 (kan man nu forstå det) og Stenersen med 16.50 p. Af kasterne tog S. O. Petersen 14 gærder for en gennemsnitlig score på 7.43, medens Hans Rasmusen tog ikke mindre end 60 gærder for gennemsnitligt 9.55 p. På andetholdet var de bedste gærdespillere H. Hørby med 19.43, Jørgen Thomas med 16.00 og Palle Lorentzen med 11.13 i gennemsnit.

*Klubaftener* afholdes hele vintersæsonen igennem i pejestuen på Gentofte stadion den første og den tredje onsdag i hver måned.

*Efter Slagene ....*

Vi har vist fået et vist tag på det nachspiel, der — heldigvis — nu og da følger efter kampenes strabadser. I hvert fald hedder det i klubben med megen selvfølelse herom:

Er dit crikkert  
mindre sikkert  
sejrens pris du vinder dog.  
Blev på banen du til grin  
»tredie halvleg« det er din.

Du er SORANER — og så er det sagt ....

Vi har i år haft tre bemærkelsesværdige »tredie halvlege«. Den første fandt sted på Scarlettbåden sammen med Carlo Ryhøjs XI, hvor ikke et øje var tørt, den næste efter kampen mod vore venner fra Hildesheim, hvor stemningen steg til sådanne højder, at et kært medlem af klubben uprovokeret og til udelt nydelse sang »Volga, Volga« på russisk, og den sidste nu fornylig ved aktivfesten i AB's klubhus, hvor vi efter sæsonens fataliteter fandt trøst på bunden af sagosuppen og meget andet. Dervar 3 gode sange (hvoraf ikke mindst een om den berømmelige tur til Hildesheim tog kegler) og mange gode taler — bl. a. Damkiers for damerne og Arnsbjergs vitige anfører tale, der formede sig som et sørgmuntert tilbageblik over førsteholdets indsats.

Stemningen var høj fra først til sidst og klokken så mange, at man kun med nød og næppe kunne nå Adlon, da den af festarrangøren Houlberg medbragte pianist slog klaveret i og kørte hjem og kyssede den som han ku' li'.

## GENERALFORSAMLING

CRICKETKLUBBEN »SORANERNE«  
Gentofte Stadion

Torsdag den 29. oktober kl. 20.

## HUSK SORANERNES ANDESPIL

Onsdag den 4. november kl. 20.  
Studentereforeningens Kongesal

Kom — og tag familie og vennem med!

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærrff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herreklædning. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

Det nye Blazermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiklædning  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



**Fred. Jensen & Søn**  
Guld - Sølv  
Ure - Brillor  
Telf. 82  
\*  
Soraneremblemer

**Johs. Brinck**  
AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**BANKEN**  
for **SORØ**  
OG OMEGN  
Aktieselskab

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Menmark**  
H. Mortensen & Søn  
Byens moderne tøjmagasin  
Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**  
KORSØR

**F. Damkier**  
Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

**Støt**  
**SORANERBLADET**  
H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt**  
**Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14

**FILTFABRIKEN**  
**NORDEN 1/5**  
Lynby Hovedgade 4, Lynby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAKTIESELSKABET  
**CECIL**  
Vesterbrogade 33 - København V.  
Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



NUMMER 9 . NOVEMBER



Rektor Arne Østergaard på rektorkontoret

*Indrykket af R. E. Brincker.*

CASCO  
GARANTI

**GULDSEGL WIDESCREEN  
TV 1802**

»Alle kan se! —  
Største og klareste  
billede«. **Kr. 2.495.-**

**NEUTROFON  
GULDSEGL**

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

## HOTEL POSTGAARDEN

### Jul i Sorø 1959

er udkommet

Fås gennem enhver boghandel eller hos udgiveren,

red. Osc. Lünell,

Storgade 50, Sorø - Pris kr. 6,00



... en luksusøl i pilsner-klassen,  
der forener eksportøllets og pils-  
nerens gode egenskaber.

HARBOE SILVER er lys og fest-  
lig. Dens fine og særprægede  
sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**

*holder due*

Telf. Vester 5585 y  
GI Konzevei 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's eff.  
Frederiksberggade 25

C. 3264 Palæ 7710

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**  
MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917



# SORANER-BLADET

NOVEMBER 1959

44. AARGANG

NUMMER 9

## Tale ved Soransk Samfunds årsfest den 15. oktober 1959

Af landsdommer *Helge Hoff, Viborg.*

Bestyrelsen for Soransk Samfund har vist mig den meget store ære at bede mig byde jer studenter og realister fra 1959 velkomne i Soransk Samfund.

Hvad Soransk Samfund er, ved I naturligvis alle. Jeg husker, at vi, der blev studenter og realister i 1912, allerede i juni måned første gang mødte bestyrelsen for Soransk Samfund, der da var i Sorø for at indvie den smukke Fraterbrønd, der var skænket skolen af samfundet.

Allerede forinden vidste vi jo alle, at statuen af Holberg og hans to koner, som vi sagde den gang, var skænket af Soransk Samfund, og vi vidste også, at initiativet var taget af Otto Borchsenius, som vi jo kendte fra mange af hans smukke sange til Sorøs pris.

Hvem husker ikke:

»Der står et træ ved gymnasiets port, og det har stået der så længe.

Det så vi op til som noget stort, dengang vi gik forbi som drenge.«

Borchsenius har jo iøvrigt også taget initiativet til og trods mange vanskeligheder gennemført, at busten af Hauch, der jo i mange år vir-

kede i Sorø, kom til Sorø som en tak for hans skønne romaner og digte, som vi lærte at elske på Sorø Akademi.

Soransk Samfund er altså en forening af tidligere elever fra Sorø Akademi — »gamle soranere« — som vi sagde i min tid.

Soransk Samfund søger at værne om alle de dyrebare soranske minder og at udbygge og bevare det kammeratskab og det venskab, der er opstået blandt os i årene på Sorø Akademi.

Det sker ved sådanne smukke og fornøjelige sammenkomster, som den i aften, ved Soranerfrokoster, ved sammenkomster i såvel den københavnske som den jyske og fynske afdeling af samfundet og navnlig også ved det af lektor Poul Schjærff så fortræffeligt redigerede og i høj grad af ham selv skrevne soranerblad, som alle vi »gamle soranere« rundt om i landet og i udlandet straks griber og læser med begærlighed, hver gang det kommer.

Ved at læse alle de fortræffelige artikler genkalder vi mindet om vore gode og glade barndoms- og ungdomsdage i Sorø.

Det er jo muligt, at nogle af jer i dag endnu

ikke rigtig forstår og påskønner, hvad Sorø Akademi har betydet for jer. I føler jo naturligvis i dag navnlig glæden og befrielsen ved at være blevet voksne og komme ud og se og opleve noget i verden. — Jeg kan da også huske, at jeg selv, da jeg forlod Sorø, navnlig glædede mig til at komme til at arbejde med det, der virkelig interesserede mig, og som skulle være min livsgerning. Jeg kan imidlertid af egen erfaring fortælle jer, at man først rigtigt lærer at forstå og påskønne alt, hvad Akademiet og livet på dette har betydet for en, når man bliver ældre og for længst er kommet bort fra Sorø. Så forsvinder alle de mange små ærgrelser, og så kommer taknemmeligheden for alt, hvad vi oplevede og lærte på Akademiet, frem i sindet med hele sin styrke og glæde, tilligemed en længsel efter alt det, som ikke er mere — alt det, der nu står tilbage som gode og værdifulde minder om, hvad vi modtog af lærere og kammerater i vor så rige barndom og ungdom på Sorø Akademi.

»Mindet vel lader som ingen ting er dog et lønligt kildespring«  
står der jo på Fraterbrønden, og det er rigtigt og sandt.

Minderne om vor gode og lykkelige skoletid på Sorø Akademi er en god ballast for os, når vi drager ud i livet.

I vil derfor også kunne forstå, hvorfor vi »gamle soranere« så ofte siger: Husker du? Husker du?

Selv om det næsten er 50 år siden, jeg forlod Sorø Akademi, betyder alle disse gode og glade minder for mig, at jeg i dag føler mig knyttet til alle de mennesker, jeg træffer, der har gået på Sorø Akademi. — Selv om der ofte er stor aldersforskel — de fleste er langt yngre end jeg — føler jeg dog, at vi har så meget fælles fra vore år i Sorø, at jeg, uanset aldersforskellen, føler mig som skolekammerat med dem. Husker du? falder derfor ganske naturligt selv over for disse yngre »gamle soranere«. — Vi har jo nemlig alle levet under de samme forhold og i de samme omgivelser på Akademiet. Vi har alle nydt den samme skønne natur ved Sorø, og vi har alle i vor barndom — ligesom i dag — følt os betagne af de rige historiske minder, der i så høj grad præger livet i Sorø.

Vi har kort sagt haft vort hjem på Sorø Akademi, hvor vi havde et godt og fornøjeligt samliv med vore kammerater — et kammeratskab, der i tidens løb har udviklet sig til et varmt og trofast venskab, og hvor gode og højt kultive-

rede lærere gav os den viden, der var det nødvendige grundlag for vor videre uddannelse.

Kort før jeg i 1905 begyndte min skolegang i Sorø, havde man indført den nye skoleordning med mellemskole, realklasse og gymnasium. — Vor rektor — rektor Hoff — var en meget stor modstander af denne ordning, og navnlig var han en meget stærk modstander af den nysproglige retning i gymnasiet. Han mente, at man hverken i denne eller i den matematiske retning lærte tilstrækkelig humaniora.

Da rektor i 4. ml. spurgte os, hvad vi ville være, svarede jeg: »Nysproglig«. Rektor sagde da: »Også du Hoff! Din farfar var ellers en fin klassisk filolog.«

Jeg husker også, at han en gang, da det første hold nysproglige studenter skulle dimitteres, sagde: »Ja, dannelse har de ikke fået meget af, men de kan måske få plads som natportier.«

Forfatteren Otto Rung har i virkeligheden givet udtryk for de samme synspunkter, som rektor Hoff, når han et sted siger, »at de nu har vristet det græske sprog ud af vore hænder, og på et nyt punkt blotstillet skolen for de realistiske kundskabers barbariske påvirkninger.«

Mon rektor Hoff forøvrigt ikke ville have været en endnu større modstander af den skoleordning, vi nu går ind til, hvor mellemskolen forsvinder, og hvor de yngste årgange ikke mere vil kunne komme på Sorø Akademi? Ungdommen vil vist herefter få et endnu dårligere grundlag for dens uddannelse, end efter den hidtil gældende ordning.

Nå, trods rektor Hoffes pessimisme lærte selv vi nysproglige og matematiske studenter dog på Sorø Akademi så mange humaniora, at vi forstod, at menneskets opgave er at være menneske fuldtud, at realisere menneskets ide i så ren en form som muligt.

Albert Schweitzer har et sted sagt, at vi i vort liv skal kæmpe for at blive ved med at være lige så tænksomme og følsomme, som vi var i vor ungdom. Vi skal hele livet igennem fastholde de tanker, der begejstrede os. I sin ungdoms idealisme skuer mennesket sandheden. I den besidder han en rigdom, som han ikke skal bytte bort for noget andet.

Han giver jer derfor det råd, som jeg ganske kan tiltræde:

*Voks ind i jeres idealer, så at livet ikke kan tage dem fra jer.*

De humaniora, som I unge har lært på Sorø Akademi, skulle også gerne give sig udslag i, at I, hver i sin gerning udadtil viser forståelse

og mildhed overfor andre mennesker, at I optræder taktfuldt og venligt i samkvem med andre, og at I indadtil bliver herrer over jert legemlige behov og søger at berige og forfine jert sjælelige liv.

Cicero har i et brev sagt, at mangel på takt og venlighed er et tegn på svigtende humanitet — svigtende dannelse. Hvis denne mangler, mister samlivet med andre al tiltrækning.

I bør derfor i fredens og kulturens interesse kæmpe for menneskerettighederne, for fred og forståelse mellem nationerne, og I bør i jer rent personlige livsførelse og optræden overfor andre mennesker vise tolerance, forståelse, imødekommenhed og sindsligevægt, så I i overensstemmelse med de gamle og altid anerkendte moralbud bekæmper egoisme, fanatisme og diktatur til fordel for den personlige frihed under ansvar.

Til hjælp og støtte for jer kamp i så henseende vil I i Soransk Samfund finde gode venner med fælles minder fra barndom og ungdom.

Omgang med gode venner er nemlig en så stor udfoldelse af menneskelighed, at det hører med til livets lykke. Der er intet, der i højere grad stemmer med livets krav og bedre kan bidrage til et lykkeligt liv. En sådan omgang med gode venner, med fortrolig samtale giver et fællesskab i liv og levevis, og en afspænding, der er af umådelig værdi for et menneske.

Jeg kan naturligvis ikke give jer unge mennesker råd og vejledning med hensyn til valget af livsgerning, men jeg vil gerne opfordre jer til, når I nu begynder på forberedelserne til jer livsgerning, ikke blot trofast og flittigt at arbejde på dette, så I bliver så dygtige som muligt inden for jert fag, men også at tænke på, at skaffe jer kendskab til andre sider af livet.

I må ikke blive for ensidige. Så bliver I ensomme mennesker. Nej, hvis I virkelig skal kunne leve et rigt liv og udfylde jer plads i samfundet, må I kunne omgås andre mennesker. I må kunne møde dem med tillid og forståelse, selv om I ikke er enige med dem i den enkelte sag. Også rent åndeligt lever vi af alt det, som mennesker har givet os.

Erindringen — mindet — om alt det gode og skønne, I har oplevet på Sorø Akademi, vil derfor være af umådelig betydning for jer i livet.

Glem derfor ikke den rent menneskelige side af livet. Kun denne giver livet virkelig værdi. Kun ved denne kan I fuldtud bidrage til at fremme sandhed, ret og retfærdighed, fred og

forståelse mellem menneskene, hvilket jo i den urolige verden, vi lever i, er af den aller største betydning, ikke blot for jer selv, men også for jert fædreland og for hele menneskeheden.

Altså, rigtig hjertelig velkommen i Soransk Samfund.

## Soransk Samfunds årsfest

den 15. oktober 1959

At man befandt sig blandt akademikere, mærkede man straks, idet det først efter det akademiske kvarters samvittighedsfulde overholdelse lykkedes formanden at få budt de ca. 100 deltagere velkommen, at beklage fraværelsen af skolens rektor og enkelte andre koryfæer, og endelig at lade skolen få de obligate tre hurraer.

*Sverre Forchhammer* hin åleslanke, den levende formaning til os andre om ikke at ligge under for maddjævelen, ledede med vanlig udfoldelse af ydre og indre vitalitet fremførelsen af Ebbe Hameriks klassiske soranermusik. Sorø's natur, historie og minder dukkede frem af disen som visioner, der snart blev dagklar virkelighed ved korets og recitators (denne gang *Chr. Balslev*) tolkning af kantatens tekst. Oplysningerne om de medvirkende på programets næstsidste side bliver år for år mere og mere misvisende og antager delvis karakter af en gættekonkurrence (Samfundet burde udsætte en mindre pris til den, der kan hive en tolv'er i land) og forlener denne del af aftenen med et pirerende præg af noget hemmelighedsfuldt.

Derimod var det ganske klart, at rustalen holdtes af landsdommer *Helge Hoff*, Viborg. Det lykkedes denne med prisværdig korthed at få alt væsentligt frem til karakteristisk af soransk ånd og væsen; det var udmærket, og da landsdommerens ægte og følte ord er aftrykt foran i bladet, skal her blot fremføres en hjertelig tak (på gudernes sprog: *gratias ago*). En tak, som også den anden landsdommer, formanden, med varme ord rettede til taleren, tillige medtagende kapelmesteren, kvartetten og recitatoren.

Nu hyldedes dimittenderne, hvoraf 24 var mødt, med soranernålen, overrakt af *Dan Ibæk* (der nylig er indtrådt i ægttestanden og udtrådt af menneskeæderstanden, idet han har ladet fuldskægget falde for skægøksen), og med håndtryk af formanden, mens vi andre — delvis for-

gæves — forsøgte at omsætte de underlige strubelyde, der udgik fra dimittenderne, til artikulerede lyde, hvad der altså kun glimtvis lykkedes.

Præsentationen af jubilarene (2 60-års, 13 50-års, 7 25-års) gik for sig under megen moro, forårsaget af visse afbrydelser af »stud. jur.« K. K. Steincke og af formandens særdeles slagfærdige og om stor konduite vidnende gendrivelses og sarkasmer. Det var et væddeløb; to ædle gangere søgte hver for sig at nå målet og yde det bedste, begge i fin form.

Soranermusik sluttede denne første afdeling, og kl. 20,10 bevægede processionen sig ind i salen, hvor det materielle skulle afvikles. Der var lovet en platte, og medens jeg i fjor kunne glæde mig over, at der var højt til loftet, så der var plads til at nyde det høje smørrebrød, kunne plattetraktementet meget vel nydes i en snæver minegang; jeg ihukom det kendte billede fra historiebøgerne: »Børnearbejde i en mine«; der har de også haft fladt smørrebrød med. Men da det i nutiden ikke er fint at diskutere mad, forlader jeg dette prekære emne og konstaterer, at salen var overmåde smukt pyntet, stemningen god, ens nærmeste bordkammerater (Holger Rasmussen på venstre, Hans Elving på højre hånd) de bedste og så kun tre taler:

Formanden takkede atter rustaleren, forskellige af jubilarene (deriblandt *Brincker*, der modtoges med velfortjente klapsalver) samt de unge, som samler os her, de ubeskrevne blade. Soransk Samfund vil formidle overgangen fra det stille Sorø til det pousserende liv udenfor; de unge kan betragte Samfundet som et sted, hvor de kan føle sig hjemme, og hvis arbejde de skal føre videre. Den største værdi, de har bragt med, er den gamle skole. Sorø Akademi skole leve!

K. K. Steincke:

Som den eneste, der i år har 60-års jubilæum qua student, altså som den eneste af de i aften tilstedeværende jubilarer, der med rette kan betegnes som ældre, bør det vel påhvile mig på gæsternes vegne dels at takke for indbydelsen, dels at takke landsdommeren for den beåndede rustale.

Og jeg gør det altså, selvom jeg nok af to grunde er lidt fornærmet. Den ene grund er den, at jeg var den eneste af jubilarene, som formanden ikke selv lod sige sit navn og sin stilling, hvad jeg ene af alle kunne have gjort, således at også andre kunne høre det. Desuden

har jeg haft 14 forskellige stillinger, hvilket overhovedet ikke kom frem.

Den anden grund er den, at tilhørerne som følge af Boegs lidt drillende bemærkninger til og om mig måske har fået det indtryk, at pressen ikke har helt uret, når den stadig præsenterer mig som arrogant og selvglad, skønt jeg gang på gang har fremhævet, at jeg ikke er nær så glad for mig selv, som enhver anden ville have været i mit sted.

Men bortset herfra kan jeg forøvrigt ikke fordrage at være festtaler, da mine erfaringer har belært mig om, at en sådan i virkeligheden kun er indlagt som en art pause, medens tilhørerne siger til sig selv og til pigen ved siden af: »Kan han dog ikke snart holde op, så vi kan begynde at more os.«

Som følge af alt dette vil jeg på de indbudte gæsters vegne indskrænke mig til at takke for indbydelsen, for foredraget og for traktementet samt bede Dem alle med mig råbe »3 lange og 3 korte« for Soransk Samfund.

Det længe leve.

*Jørgen Skibsted* takkede fra de unge og motiverede et leve for Sorø Akademi og Soransk Samfund.

Kaffen (dog the med kiks til hr. Steincke, bemærkede formanden ondsksfuldt) serveredes i til- (eller op-) stødende lokaler, og bagefter fulgte sidste fase: Soldet. Her vekslede tale og sang i munter blanding. *Perch* takkede den soraner, der havde talt (rustaleren Helge Hoff) og den, der skrev (bladets redaktør), *Brincker* fremførte kloge ord, *Krog-Meyer* henstillede alvorligt til gamle soranere testamentarisk at betænke Soransk Samfund med midler; der var brug for dem.

Tiden skred, og omkring midnat sluttede denne rusfest, der faldt så hyggeligt ud, og som prægedes af godt kammeratskab.

*Poul Schjærff.*

---

### Spørgsmål angående batøk

Vi spiller 4—5 mod hinanden. Vi er kommet i tvivl om følgende tilfælde:

Når en af de kæmpende fælder en anden, men samtidig selv falder (vi kalder det: »begår selvmord«), udgår da begge eller kun den, der fælder sig selv, af omgangen?

Findes der trykte regler for batøkspillet? Vi har følgende grader: Bonde, herremand, konge, kejser, pave (hvis der er flere hold desuden overpave).

J. M.



**Forfatteren Rolf Kaarsberg**

\* 31. august 1893 — † 4. oktober 1959.

En urolig tilværelse er afsluttet med Rolf Kaarsbergs død. Vandre- og eventyrlyst havde han i sig fra faderen, den kendte Sorø-læge og forfatter *Hans Kaarsberg* (1854–1929), der idelig droges mod primitive folkeslag. Rolf K. gik på Sorø fra 1904; han tog realeksamen 1910; 22 år gammel begyndte hans rejsetilværelse, han fik ansættelse i en russisk bank, opholdt sig senere fem år i Shanghai, fire år på Sumatra (deraf to i junglen), og på Sydhavsøerne skal han have fanget fisk med pusterør. En frugt af disse rejseår er bl. a. bogen »Hans lille Hindupige«. Herhjemme fandt han afløb for sin friluftstrang som lystfisker med Furesøen og Susåen som operationsfelter. Om dette afsnit af hans liv handler to bøger: »Med stang og snøre«, og »Nye oplevelser med stang og snøre«. Stadig længtes han ud, men han måtte blive hjemme, og nu er han draget ud på den sidste store rejse.

*P. Sch.***Lektor Aage Meulengracht**

\* 14. juni 1885 — † 16. oktober 1959.

Efter kort tids sygdom døde lektor Aage Meulengracht den 16. oktober 1959. Aage M. var fra Assens, faderen blev senere fabriksbestyrer på Højbygårds sukkerfabrik på Lolland. 1901 kom han og broderen Einar på Sorø, Aage udgik 1904 med studentereksamen, broderen 1905, sidstnævnte blev mediciner og en af vore fineste forskere inden for mave-, tarm- og blodsygdomme. Aage M. blev cand. mag. 1912 med dansk som hovedfag. Efter virksomhed ved Købmandsskolen 1912 og Birkerød kostskole 1915 drog han 1915 til Aalborg som adjunkt ved katedralskolen; 1930 udnævntes han til lektor og virkede her til 1945.

Aage Meulengracht var i skoletiden en god kammerat, venlig mod os lavere væsener og i besiddelse af det, Goethe halder attraktivt; andre vil sige charme. Han gjorde sig derfor udmærket gældende ved skolekomedierne, her husker jeg ham (1902 og 1903) som Leonhard i »Jacob von Tyboe« og som snyltegæsten Oldfux i »Den stundesløse«. Der var over ham noget forfinet, og da jeg mange år efter genså ham på en censorrejse til Aalborg, var han stadig den gamle venlige skolekammerat.

*P. Sch.***Maleren Victor Haagen-Müller**

\* 1. november 1894 — † 24. oktober 1959.

En af de stille i landet, maleren Victor Haagen-Müller, døde d. 24. okt. otte dage før sin 65 års fødselsdag i sit hjem »Kjædemosehuset« i Tilvildelund.

Haagen-Müller kom ind i II mellem i Sorø 1907 og gik ud af skolen som student i 1913. Han



begyndte at studere jura, hvad han hurtigt opgav for at blive kunstner. Allerede 1916 fik han malerier optaget på »Kunstnernes Efterårsudstilling« og udstillede der en årrække — kun med få afbrydelser — indtil 1929, i hvilket år han blev indbudt som gæst på »Grønningen«; fra 1933 til sin død var han medlem af denne betydningsfulde sammenslutning.

I årene 1906 til 14 var der hele tre soranske skolekammerater, der blev malere, nemlig foruden Haagen-Müller: Aage Wiboltt (1894—1952) og Ernst Mentze (f. 1895). Det var Wiboltt, der efter skoletiden som elev af Harald Giersing stærkt tilskyndede Haagen-Müller til kunstnervejen. Men i modsætning til Wiboltt blev Haagen-Müller en helt og holdent selvlært kunstner; han gik aldrig på kunstakademi, teknisk skole, privat malerskole eller blev elev af en enkelt kunstner, selvom han stod den lidt ældre og nylig afdøde malerven William Scharff nær.

Omkring 1930 havde H.-M. nået en modenhed som kunstner, der indbragte ham hans første bestilling på en større dekorativ opgave: Udsmykningen af skolehjemmet »Godhavn« ved Tisvilde. Den fuldførtes 1930—31, og allerede få år efter udførte han, også for Ny Carlsbergfondet, udsmykningen af dagligstuen på »Vænget« ved Sorø Akademi. En lang række af vore yngre skolekammerater har daglig haft lejlighed til at glæde sig over de lyse og lette billeder fra de kendte steder dernede.

Landskabsmaleriet var og blev Haagen-Müllers egentlige felt. Foruden fra sin hjemegn i Tisvilde malede han en årrække (1934—41) på Anholt betydelige billeder af øens ejendomme-

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i december:

7. *Poul Clausen* (f. 1899). Realeksamen 1916. Uddannet som landmand. Nuværende stilling og adresse?
8. Lektor *Aage Kragehund* (f. 1894), Odensegade 30, Kbhvn. Ø.
9. Landmand *Erik Henningsen* (f. 1894). Adresse?
10. Speditør *Jørgen Fr. Heuer Trolle* (f. 1894), Amaliegade 33, Kbhvn. K.
13. Ingeniør *Chr. Iversen Edsberg* (f. 1899). Udgået 1916, vist i Sydamerika.
16. Sagfører *Hans Chr. Langkjær* (f. 1884), Sorø.
18. Generalkonsul *Sivert Francisco Bartholdy* (f. 1889), Rio de Janeiro, Brasilien.
18. *Palle Wiinblad Johansen* (f. 1909) Omkr. 1940 prokurist i aktieselsk. »Garanten«. Nu?
19. Bankfuldmægtig *Knud Wognsen Jølver* (f. 1884), Grønningen 3, Kbhvn. K.
21. Læge *Vald. Bruun Kornerup* (f. 1909), Aarhus.
22. Vicekantorchef *Otto Tolstrup Mackeprang* (f. 1894), Egehøjvej 16, Charlottenlund.
25. Civilingeniør *Johs. Jørgensen* (f. 1909), Kronprinsessegade 36, Kbhvn. K.

\*

Ved en smuk og stemningsfuld højtidelighed i Sorø tilværende sognepræst for Højby menighed i Roskilde Stift *Paul Honoré* beskikket til sognepræst i Sorø Købstad.

Pastor Paul Honoré, det foreløbig sidste led i Sorøes *series pastorum*, er født 1919 og vil efter menneskelig beregning have en lang virketid for sig i det traditionsrige Sorø. Han er cand. theol. fra 1945, har arbejdet inden for Danmarks kristelige Gymnasiastbevægelse, er formand for dennes landsudvalg og tillige efter professor Fl. Hvidbergs død formand for Folkeligt Oplysnings Forbund. 1950 blev han kaldskapellan i Dalum, 1953 sognepræst i Højby i Odsherred, november 1957–58 var han feltpræst ved Det danske Kommando i Itzehoe. En levende, alsidig interesseret personlighed, der har store muligheder for et frugtbart virke i Sorø.

Ved en smuk og stemningsfuld højtidelighed i Sorø kirke den 25. oktober indsattes pastor Honoré i sit nye embede. Provst Svend Aage Nielsen, Haslev, holdt ind-

### BARONENS SKÅL

Intet andet sted i Danmark eller Norge fejres gamle fader Holbergs fødselsdag så hjerteligt og fornøjeligt, som soranerne gør det på Carlsberg.  
*Slut tabrigt op om dette fødselsdagsarrangement.*

Mødetid:

TORS DAG DEN 3. DECEMBER KL. 14.30.

Mødested:

CARLSBERGS HOVEDKONTOR

Vester Fælledvej 100

Kombineret fødselsdags- og skåltale holdes naturligvis af *Chr. Balslev*.

lige natur. I 1942 flyttede han sit sommerophold til Skagen og vendte stadig tilbage hertil. Kun få uger før sin død malede han deroppe. Fra Skagen »opdagede« han efter nogle års forløb Skiveren, og herfra har han malet en række strandbilleder, der i naturfølelse og koloristisk finhed står meget højt både i hans egen produktion og i samtidig dansk kunst.

De dekorative opgaver fortsattes også med malerierne i Centralsygehuset i Hillerød (1940—42 og 44—46) og en sal i Vedsted Landbohjem (1950—55). Denne sidste er Haagen-Müllers mest harmoniske rumudsmykning med en større mildhed og varme i farven end i de tidligere. Vedsted Landbohjem ved Haderslev blev i sept. 1944 sprængt i luften af tyskerne og smukt genopført af »Fonden til Fædrelandets Vel« ved en anden gammel soraner arkitekt Tyge Hvass. Ny Carlsbergfondet bekostede også her — ligesom i Hillerød — udsmykningen.

Kort efter at skitserne til Vedsted var udarbejdede, blev Haagen-Müller alvorligt syg og gennemgik to store operationer. Efter en længere rekreatjonsrejse til syden havde han dog så mange kræfter, at han kunne gennemføre opgaven, og da det var sket i sommeren 1955, drog han atter sydpå. I marts 1956 blev han dødssyg bragt hjem, og siden var hans liv en kæde af hospitalsophold. Han bar sin sygdom med en enestående tålmodighed. Aldrig kom en klage over hans læber. Med en fantastisk energi malede han til det sidste mest nature morte og modelbilleder. Disse er ligesom et lille antal billeder fra hans sidste Italiensrejser ofte små mesterværker af farvekunst. Det var som sygdommen bevirkede en større fordybelse og Intensitet i motivernes udførelse, en større varme og følsomhed i farven. Selv de små ting behandlede han med en dyb kærlighed til og taknemmelighed over deres skønhed.

Haagen-Müller var en elskelig og mild personlighed; han var meget belæst og vidt berejst. Få soranske kunstnere har skabt sig en position på et større forum. Det gjorde Haagen-Müller med rette — og med ære.

Han er repræsenteret på Statens Museum for Kunst med et par billeder, desuden i en række provinskunstmuseer. Sorø-Museet ejer to karakteristiske værker af ham. Han efterleves af sin hustru, Marie, f. Skibsted, der på enestående opofrende måde støttede ham og bar hjemmet i de mange sygdomsåre.

V. Thorlacius-Ussing.

sættelsestalen og indsatte den nye præst. Til stede var desuden sognepræstens fader, provst H. P. Honoré, Vejby, pastor Kærup, Sorø og pastor Johannes Busch (s.'28), Munkebjergby (de to sidstnævnte har prædiket i kirken under Vakancen). Pastor Honoré prædikede over dagens evangelium, klart og letfatteligt, takkede til slut menigheden og myndighederne og udtalte tanken om et godt naboskab til Akademiet, kirkens og Akademiets placering på hver sin side af Fratergården gjorde denne tanke levende.

\*

Den 26. september viedes i Frederiksberg kirke kontroltelefonistinde, frk. Eva Gervo til stud. polyt. *Dan Ibæk* (s.' 54), et særdeles aktivt medlem af Soransk Samfunds bestyrelse.

\*

Statsautoriseret skibsmægler *J. Rødgaard Hansen* (r.'34) har fra oktober 1959 begyndt eget firma: Kalundborg Shipping Agency, Kystvejen 34, Kalundborg. *J. Rødgaard Hansen* har inden for sin branche arbejdet 6½ år hos Einar Schmith, 5 år hos Holm & Wonsild og 6½ år i Albert Jensen A/S samt haft ophold i Glasgow og Mannheim; uddannelsen og kendskabet er således i den skønneste orden. God fremtid!

\*

Fhv. chefredaktør *Leif B. Hendil*, Ekstrabladet, er udnævnt til direktør for det nystiftede akts. Forlaget Autor, Frederiksberg, hvis kapital er 12.500 kr.

\*

*JUL I SORØ*, 7. årg., er udkommet med det sædvanlige righoldige og afvekslende indhold. Det anbefales til alle gl. soranere. Nærmere omtale i næste nummer.

\*

*Kronikker m. m.*

Siden sidst er prof. *Christian Ellings* serie »Kunst ved vejen« (»Berl. Aften«) fortsat med fire små stykker. Få evner som prof. Elling at se og at udtrykke, hvad det sete kan sige én. Han er en videnskabsmand, hvorfor det iagttagede får perspektiv, og med sin enestående sprogkunst vælger han instinktivt netop de ord, der levendegør. Hvilken rigdom af iagttagelser rummer ikke disse fine stykker. Spadserer han langs Hornbæk strand, ser han i børnenes sandslotte udtryk for alskens stilarter, fra arabiske ørkenlotte til borgtyper à la Londons Tower, minderne om barndommens legetøjsfæstning. Og her kommer den fine bemærkning: »De husker nok, at tårnene havde et søm i bunden«. — Storkespringvandet på Amagertorv virker på ham velgørende, da det intet prætenderer, intet indskræper — velgørende i

vor problemtid, hvor selv en gaffel eller en ske er et problem (den skal være »ærlig«). — De gamle gaslygter forsvinder nu fra gaderne; i den anledning fastslår Chr. Elling, at »afdanket gadeinventar har altid noget rørende ved sig«; et udmærket stykke ubevidst arkitektur var de gamle gårdretirader, særlig »halvtags-huset«, der er indviet af jomfru Stiernholm; et udsøgt eksemplar burde flyttes til Brede, »ledsaget af en original hummerklo«. Den sidste artikel handler om stilhed og fred, nattens stilhed, regnvejrets dulmende plasken, kirkegårdens helt store fred. — Læs disse småstykker med opladt sind, og dit indre vil beriges! (I næste nr. vil senere stykker blive omtalt).

Maleren og digteren *Eyvind Olesen* ('26) viser sig tilige at være en habil kronikør. I »Bjarkemålet« (»Sorø Folketidende«, 15. september) efterfølges stemningen såvel fra det skønne, historiske Lejre som fra det gamle kvad om Rolf og hans kæmper; med fin forståelse gøres digtets indhold levende for os. At Eyvind Olesen kender sine danske klassikere, viser de skønsomt anbragte citater. To andre kronikker i »Sorø Folketidende (15. og 20. oktober) »En malers oplevelser« og »I kunstens tjeneste« beretter, at en maler kan have andre oplevelser end dem, der læstnes på lærredet (meget fornøjelige og pudsige) og karakteriserer den nu afdøde særprægede kunsthandler Søren Bay i Skælskør. *K. K. Steinche* skriver om »Flid — dyd eller last?« (Berl. Aften«, 10. oktober) — der er forskellige former for flid; drøfter forholdet mellem dukse-naturen og »specialidioten« overfor den alment interesse-rede kulturpersonlighed.

\*

Den danske ingeniør *John Lütchen-Lehn* (s'16) rejste 1928 ud til Sydamerika og har i efteråret aflagt besøg i sit hjemland.

I 18 år har han levet i telt i Sydamerikas urskove, på rejser for at opdagelse olielkilder.

Nu er han pensionist i et lille ø-paradis ved kysten af Honduras, hvor der, bortset fra hajer, er særdeles fredeligt. Ingeniør Lütchen-Lehn anbefaler følgende fremgangsmåde, når man står op om morgenen: Man strækker sine lemmer, trækker benene op under sig, hvorpå man tøvende, men målbevidst, svinger dem ned på gulvet og derefter rejser sig op i sin fulde højde. Det næste er at foretage en forsigtig undersøgelse, om der muligvis skulle ligge en slange sammenrullet i fodenden — er dette tilfældet, beder man sin tjener om at huske at fjerne den, når sengen redes.

Lütchen-Lehn erklærer, at de vilde dyr i urskoven i virkeligheden kun er farlige, hvis de anskyes, eller man kommer for tæt på en hun med små unger; de fleste giftslanger flygter, når de hører tramp af menneskefødder (de kan ikke udstå at blive trådt på), kun tre arter angriber.

Da Lütchen-Lehn var sekretær i den kommission, der skulle fastlægge den nye grænse mellem Venezuela og Columbia, kom man ud for ikke ufarlige tildragelser: Motilones-indianerne tillader ingen hvid mand at betræde deres jord. Man så ingen indianere, men seks af kommissionens medlemmer fandtes, én efter én dræbt af deres pile.

Nu lever »onkel John«, som han kaldes, fredeligt på øen Utila; gennem spejderbevægelsen kommer han i forbindelse med folk trindtom i verden, de hører tit fra onkel John, og en kanal på øen hedder »onkel Johns

#### HOLBERGAFTEN på Det kgl. Teater

HUSK at melde deltagelse til festforestillingen på Det kgl. Teater den 3. december. — Meld jer til

BRINCKER

Malmøgade 7, — Ø.

Telefon Tria 4716 — Tria 5033

Endvidere er der plads til ca. 30 gamle soranere ved SAMMENKOMSTEN på GRAND CAFÉ efter teaterforestillingen.

Tilmelding til dette arrangement sker også hos BRINCKER. (Deltagerpris: 3 kr.).

Tilmeldingsfristen udløber 30. november.

kanal«. Om de danske ude udtaler Lütschen-Lehn: Det går dem godt, og det skyldes danskernes blåøjethed og smil; det tillidsfulde smil baner dansken vej overalt, »solen går aldrig ned over en dansker«; på de mærkværdigste steder jorden over træffes danske, så solen vil altid skinne på en af dem, ligesom solen altid var oppe et sted i det gamle spanske imperium. (Efter »Dagens Nyheder«, 7. september).

\*

40 mand fra det danske Søkort-arkiv har fra midten af april til begyndelsen af september udført et bemærkelsesværdigt stort og nøjagtigt arbejde i Godthaab-omegningen på Grønland. Der er foretaget store opmålinger, grundlaget for udarbejdelsen af søkort, hvorved alt bliver klart til udslibning eller i hvert fald til besejling af Rypeøen i Vestgrønland, der skal være transithavn for oplagring og fordeling af 5 millioner tons jernmalm fra Atlantic Iron Ores Ltd. Ved snedige metoder — under kamp mod storme og tyk tåge — er et mægtigt område blevet undersøgt og opmålt, således at man kan garantere Atlantic-selskabet de krævede dybder. Dette betydningsfulde arbejde har fundet sted under ledelse af orlogskaptajn *Helge Worm-Leonhard* (s'36).

\*

Efter ødelæggelsen af Kongebro-alléen og efter påbegyndelsen af Reizensteins-allé do. kommer turen til det tredje skønne indgangspunkt til Sorø: Banevejen. En udvidelse af Sorøs sydlige indkørsel tiltrænges, og fredningsnævnet for Sorø amt trådte derfor sammen den 3. september for at træffe afgørelse om naturfredningsmyndighedernes (9 stavelser!) stilling til planerne om at rydde alléen. Den 24. september mødtes man påny, suppleret med en repræsentant for statsministeriet og en for vejdirektoratet. Dommen faldt kl. 12,30 og lyder således:

Da det efter det oplyste må antages, at en forsvarlig ombygning af vejen ikke vil kunne ske med bibeholdelse af alléen, og da det må antages, at der gennem det påtænkte vejprojekt vil kunne skabes nye skønhedsværdier — jævnfør den nylig gennemførte regulering af hovedvej 1 ved Kongebroen i Sorø — ses der ikke tilstrækkelig anledning til for fredningsnævnet at rejse fredningssag til hindring af det påtænkte vejprojekt gennem bevaring af alléen. Det forudsættes herved, at alle vejtræer i videst muligt omfang efter amtsrådets skøn under hensyntagen til vejprojektets forsvarlige gennemførelse bevares.

Nu indankes sagen for overfredningsnævnet.

#### NU ER CHANCEN DER . . . .

I år er det så heldigt, at Holbergs fødselsdag den 3. december falder på månedens første torsdag. — Dette betyder, at der efter følgende opskrift kan blive en rigtig lang, god soraner-dag ud af det:  
*Vi mødes først til*

KÆMPE JULE- OG  
FØDSELSDAGSFROKOST  
på Grand Café kl. 12,00

Dernæst drager vi mere eller mindre samlet ud til Balslev på Carlsberg for sammen med ham og de produkter han repræsenterer yderligere at fejre baronen.

(Se iverigt annoncen ang. Carlsberg-besøget andetsteds her i bladet).

Den 20. september var Sorø Akademi skueplads for to sportsbegivenheder. Om formiddagen kæmpede et hold gammelsoranere mod Akademiets elever i atletik og vandt. Resultatet blev 75 points mod 51. Det er tredje gang, at gammelsoranerne løber af med sejren. Af de mange dygtige atletikfolks resultater må særlig fremhæves Akademiets nye håb, Erik Sylvest Hansen. Han opnåede fire placeringer, idet han blev nr. 1 i længdespring, nr. 2 i 100 m løb, kun en tiendel ringere end vinderen, W. O. Dines Larsen. I 800 m løb blev det til en andenplads i samme tid som vinderen, og et spydkast på 43,20 m indbragte en tredjeplads.

— — —

Om eftermiddagen spillede en fodboldkamp mellem gammelsoranere, der er gået ud af skolen indenfor de sidste fem år, og nuværende elever. Referat i forrige nummer.

\*

Den 18. september udkæmpedes en fodboldkamp mellem et udvalgt lærerhold fra Sorø Akademis skole og et tilsvarende hold elever (realister). Det blev en munter dyst — eleverne nyder at se deres lærere under uvante forhold, at høre dem puste og stønne under forsøget på at leve op til at være sportsmænd, så succesen var på forhånd sikret. Det lykkedes fra lærerholdet Elkana Grønne at score et mål; jublen var overvældende. Kampen endte 2-1 til realisterne.

## K. K. Steinckes Skæve Smil

*K. K. Steincke: Skæve Smil.* Vignetter og illustrationer af Erik Werner. Gyldendal 1959.

Ud af en embarrass de richesse har K. K. Steincke udvalgt ca. 150 strøtanker, »Skæve Smil«. Det har ifølge bogens forord kostet ham megen møje at træffe et valg, »når de i virkeligheden alle var lige gode«. For niende gang glæder den fhv. »den pro mille af befolkningen, der interesserer sig for denne art åndsgymnastik«, og kunstneren Erik Werner har med sine vignetter og illustrationer suppleret og anskueliggjort (hvad der forøvrigt ikke behøves) de liflige indfald.

Samlingen vidner som de foregående på eklatant måde om, at forfatteren trods årenes vægt, som han iverigt bærer uden tyngde, er et ualmindelig levende menneske, travlt optaget af at tænke over alle livets foreteelser. Netop dette, at han aldrig er gået i stå, i forbindelse med hans (ikke mindst af ham selv) ofte fremhævede livsførelse, er årsagen til, at hans små rammende karakteristikker, giftigheder og vittige hib er så levende. Verdenspolitikken betragtes med et overbærende smil (»U.N.s resolution om menneskerettighederne er ubetinget civilisationens største fremskridt — på papiret«), nutidens bastante moral tages på kornet (»Nu hedder det ikke længer om et ungt par, at de

harmonerer; nu hormonerer de«), den selvtilfredse religiøsitet karakteriseres i en nøddeskal («Hun var så religiøs, at hun nok syntes, Vorherre kunne bønføre hende lidt oftere«), kvindens veltalenhed spiddes skånselsløst («En jetjagers støj svarer til, om 1500 mill. mennesker talte i munden på hverandre — selv kvinder«).

Meget andet kunne fremdrages, men det foreliggende har sikkert givet interesserede lyst til at læse samtlige strøtanker og føje denne nye samling til de øvrige. Steinckes strøtanker er et morsomt og tankevækkende incitament til — som det lykkedes deres forfatter — at prøve på at realisere det gamle ord: »Homo sum; humani nil a me alicnum puto«.

Poul Schjærff.

## LEGATER

### Mølleriejer Frederik Jørgensen og Hustrus Legat.

En portion af ovennævnte legat er ledigt. Det kan søges af unge, fremadstræbende gamle soranere eller af andre trængende gamle soranere eller af gamle soraneres trængende enker.

Ansøgning må for at komme i betragtning indsendes til prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V., inden udgangen af januar måned 1960.

Bestyrelsen.

### Støttefondet for gamle soraneres Efterladte.

Nogle portioner af ovennævnte legat er ledige. Kan søges af trængende efterladte efter tidligere elever på Sorø Akademis skole, og fortrinsvis af enker med umyndige børn.

Ansøgningsskema rekvireres hos prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V., og må indsendes til ham inden udgangen af januar måned 1960.

Bestyrelsen.

### Valdemar Petersens Legat.

Fhv. handelsskoleejer og forstander Valdemar Petersens legat for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis skole med realeksamen, er ledigt, og kan søges af realister.

Fortrinsret har sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt, samt de, der agter at gå handelsvejen.

Ansøgninger må for at komme i betragtning indsendes til prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V., inden udgangen af januar måned 1960.

Bestyrelsen.

### De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Ansøgninger om dette stipendium, der fortrinsvis kan søges af studerende, dimitterede fra Sorø Akademis skole i 1958 og 1959, vil være at indgive på særlige skemaer, som udleveres ved henvendelse til stipendiets sekretær,

landsretssagfører *Erik Severinsen*, Vimmelskaftet 47, København K.

Hertil vil ansøgningerne også være at indsende inden udgangen af december måned 1959.

### Overlærer Sibberns legat for en soraner.

Ansøgning om dette legat indsendes inden 8. december til undertegnede. Den stiles til skolerådet og må indeholde oplysninger om studium og økonomiske forhold. Ansøgeren skal for at komme i betragtning have gået mindst 3 år i Sorø Akademis skole, have bestået en afsluttende eksamen ved skolen og fortsætte sine studier under trange kår.

Arne Østergaard.

**MERKUR** A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888

Kaffe og The en gros



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 6666

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**

*P. Suhr-Henriksen*  
Direktør

ODENSE

*Sorøegnens Andelssvineslagteri*

Telefon Sorø \*717



**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herrekvipering. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.

J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

*TH. C. JENSEN*

SKRÆDDERFORRETNING

VEDELSGADE 14

SORØ

Det nye Blazermærke Phönix Fuglen for gamle Soranere fås hos

**ORLA V. NIELSEN**

Akademiekvipering

SORØ . TLF. 258

Forsendes overalt



**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker

Malmøgade 7

København Ø

**Johs. Brinck**

AUT.

GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**BANKEN  
for SORØ  
OG OMEGN  
Aktieselskab**

**HOTEL  
KONG FREDERIK  
SORØ**

Byens førende hotel  
Midt i byens hjerte ved torvet  
1. KL.s SPISERESTAURANT  
Telf. Sorø 63 K. H. JENSEN

**OTTO CHRISTIANSEN**

Sig det med Blomster

Alleen 3

Telf. 509 - 529

SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktør

Sorø . Telf. 713 og 1171

**Menmark**

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

*Kähler*

KORSØR

**F. Damkier**

Landsretssagfører

Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

*Støt*

**SORANERBLADET**

H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN  
NORDEN 1/2**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**

Højesteretssagfører

Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAGTIESELSKABET

**CECIL**

Vesterbrogade 33 - København V.

Forvaltning af  
Ejendomme

Ombygning og  
Modernisering

Prioritering

Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

44. AARGANG 1959



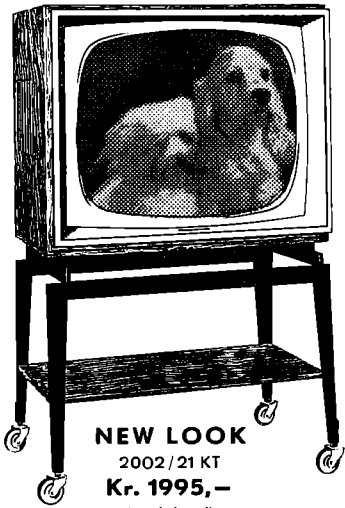
NUMMER 10. . DECEMBER



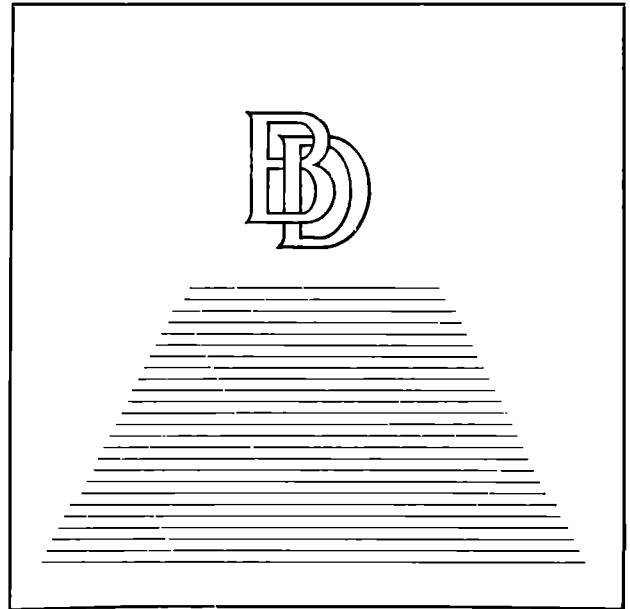
»Vænget« i Sorø, der i snart 33 Aar har været de yngste Alumnens Bolig, skal i 1960 overgaa til andet Formaal.



CASCO  
GARANTI



NEW LOOK  
2002/21 KT  
Kr. 1995,-  
(excl. bord)



HARBOES  
Jubilæumspilsner  
SILVER

... en luksusøl i pilsner-klassen, der forener eksportøllets og pilsnerens gode egenskaber.  
HARBOE SILVER er lys og festlig. Dens fine og særprægede sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**

holger due  
Telf. Vester 5585 y  
GI Konzevei 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører  
Peder Skramsgade 7 . København  
Cent al 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**  
Nørregades Glashandel  
Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**  
TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's efft.  
Frøderiksberggade 25  
C. 3264 Palæ 7710

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**





# SORØNER-BLADET

DECEMBER 1959

44. AARGANG

NUMMER 10

## Prof. Christopher Hansteen

Af K. Viderø.

Den berømte norske naturforsker, professor i anvendt matematik og astronomi ved Christiania Universitet, Christopher Hansteen († 1873) har i bogen »Reise-Erindringer« 1859, der ikke synes at være ret kendt herhjemme, givet en udførlig skildring af sit interessante liv og sine spændende rejser for at udforske jordmagnetismen. Her skal hans åndelige udvikling og et par af hans mest karakteristiske oplevelser kort omtales, idet fremstillingen hist og her suppleres ud fra andre kilder.

Han blev født i Christiania 1784 som søn af den danske konsumptionsinspektør Johs. Mathias H. († 1792), en præstesøn fra Tjustrup, og den norskfødte Ane Cathrine Treschow, så han følte sig som en fuldstændig skandinav. Ved katedralskolen, hvor hans interesse blev vakt for matematik, fysik og musik, tog han studentereksamen 1802 og rejste derefter til København for at studere. Af sin klassekammerat og ven Jakob Bull, senere norsk højesteretspræsident, blev han indført hos hans værtinde i Vestergade, den rige og godgørende farverenke madam Møller, brødrene Ørsteds faster, der holdt af at se unge mennesker om sig, og fik for en ringe betaling et solidt middagsmåltid hver dag. Her gjorde han bekendtskab med A.

Oehenschläger, H. C. Ørsted, M. Chr. G. Lehmann, Orla L.'s fader, o. a. På højtidsdage spiste også A. S. Ørsted og hans åndfulde kone, Oehenschlägers søster, der. Oehenschläger, som netop var begyndt at skrive »St. Hansaftenspil«, »Tors Rejse til Jotunheim« og andre mindre ting, inviterede undertiden efter middag Bull og H. op på sit værelse og læste højt for dem, hvad han i de foregående dage havde digtet. Dette interesserede H. lige så meget, som H. C. Ørsteds fysiske forelæsninger og personlige støtte senere gavnede ham.

For at gennemføre det juridiske studium, han havde valgt, tog han plads som hovmester for en ung adelsmand<sup>1)</sup>, der i det stille Sorø under amtmand Stemanns tilsyn skulle læse til dansk juridisk eksamen. Under opholdet her (1804—05) blev han forlovet med den smukke og talentfulde Johanne Andrea Borch († 1840), datter af den norskfødte professor ved Sorø Akademi Caspar Abraham B. († 1805), der boede i det nuværende »Ingemanns hus«<sup>2)</sup>. Da det ikke lykkedes H. at formå sin elev til alvorligt arbejde, opgav han snart sin stilling og vendte tilbage til København.

Efter at han 1806 var blevet lærer i matematik ved latinskolen i Hillerød, gav han sig på

overlærer Steenblochs tilskyndelse til at konstruere en globus, hvilket bragte ham ind i videnskabelige undersøgelser af jordens magnetiske system, som han gjorde rede for i en afhandling, der blev belønnet med Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs pris 1812, senere trykt under titlen »Untersuchungen über den Magnetismus der Erde«. Som følge heraf blev han udnævnt til lektor i anvendt matematik ved det nyoprettede norske universitet 1813 og ægtede 1814 sin forlovede, der flere år havde opholdt sig i Kerteminde hos præsten Jens Paludan-Müller, digterens fader, hvis sindssyge kone hun var kusine til, og passet hans børn<sup>3</sup>).

Skønt det efter krigen 1807—14 var meget farligt at sejle til Norge, der blokeredes af engelske og svenske krydsere, købte H. for 400 rigsdaler en hurtigtsejlende kaperlugger »Mazarino« og bemandede den med en norsk skipper og 20 matroser, der i 6 år havde været i engelsk fangenskab og længtes efter at komme hjem. Skibets papirer, hvori H., hans kone og yngste broder var anført som passagerer til Jylland, indeholdt ordre fra et københavnsk handelshus om at gå til Fladstrand (Frederikshavn) eller Ringkøbing for at købe tørrede flyndere. Den første nat efter afsejlingen fra København blev de i Kattegat over en time forfulgt af en svensk kaper, der forsøgte at spærre dem vejen, men ikke havde mod til at angribe. Skipperen blev utålmodig og befalede mandskabet at lægge årerne ud, og H. lod en medbragt brændevinsdunk gå rundt blandt matroserne, der råbte: »Hurra! Hurra! Gutter, drag på!« og sagde forfølgeren farvel på en temmelig hoverende, men mindre høflig måde. Den tredje dag, mens de krydsede langs den jyske vestkyst og ventede på gunstig vind og nattens komme, blæste en kraftig nordvestvind op, hvorpå de holdt skibsråd og i Guds navn begav sig på vej. Den fjerde dags morgen fik de øje på den høje norske kyst og troede sig allerede frelst, da et fremmed krigsskib, der viste sig at være den tidligere danske fregat »Venus«, ført af kaptajn Mackenzie, ud for Øster-Risør beskød dem og tvang dem til at stryge sejl; men skipperen forsikrede den engelske kaptajn, at de var fredelige folk, så han ynkedes over dem og ikke alene gav dem fri, men også indbød dem til at bese fregatten og ønskede dem lykkelig rejse.

Adskillige træk i H.s dramatiske Odyssé genfindes i Henr. Ibsens kendte digt »Terje Vigen« 1861, der imidlertid bygger på mundtlige over-

leveringer om norske sømænd, som i krigsårene havde haft tilsvarende oplevelser, således at de to skildringer sikkert kun har fælles historisk baggrund.

I de følgende år fortsatte H. sine magnetiske studier, der førte ham ud på flere lange rejser, bl. a. til Sibirien 1828—30, hvor han gjorde mange nye iagttagelser. På hjemvejen opnåede han i St. Petersborg audiens hos den russiske kejser Nikolaj I og hans gemalinde for at takke for den ydede hjælp, hvorunder han optrådte i en pragtfuld selvlavet uniform, der fik den norske gesandt Palmstierna til at udbryde: »Nu har jeg aldrig før set professoren så gild!« Ved en fest i Christiania hyldede digteren Poul Martin Møller sin hjemvendte kollega i en smuk sang (»Jorden, vor signede Moder og Amme«), der er inspireret af H.s egne ord: »Reis selv hen og sku! er alt, hvad jeg har at sige«<sup>4</sup>). Heri hedder det:

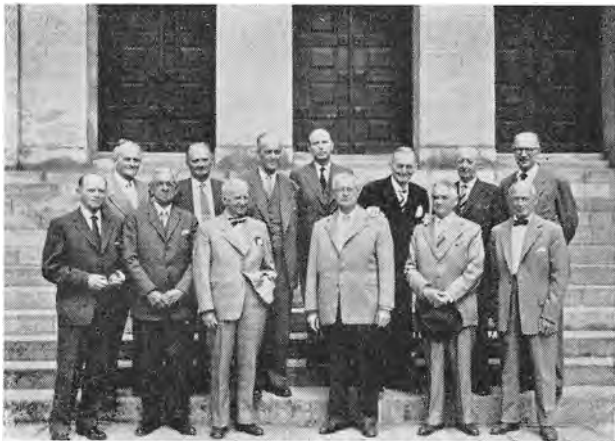
»Held dig, vor Hansteen! Den Gaade du løste,  
snildt de forstod den bedagede Jord;  
selv af den evige Kilde du øste,  
nævnte for Sfinksen et hemmeligt Ord.  
Norriges Graner,  
hjemlige Vaner  
drog så til Hjemmet din trofaste Aand:  
Her er Magneten, som kærligen maner  
Nordmandens Hjerte med hellige Baand.«<sup>5</sup>)

Skønt sygelig og hypokonder efter den anstrengende rejse førte H. selv tilsyn med opførelsen af et nyt observatorium, der blev indviet på følgende måde: »Hans kgl. Høihed Kronprinds Oscar, som paa den Tid opholdt sig i Hovedstaden, ønskede en Dag at bese alle Universitetets Instituter. Det akademiske Collegium havde til den Dag foranstaltet en Collation paa Observatoriet, hvorved alle til Universitetet hørende Functionærer vare tilstede. Det eneste Instrument, som til den Tid var opstillet i Observatoriet, var en 6 Fods Kikkert, som jeg havde besluttet at rette mod et fjernt Punkt i Omegnen for dog at kunne vise Kronprindsen Virkningen af et af Observatoriets Apparater. Da jeg hertil havde valgt Stiftsamtmænd Thygesens Eiendom Skøjen ved Ryenbjerget, underrettede jeg denne derom paa et Bal i Palaiet Aftenen iforveien og yttrede, at det ville være behageligt, om han kunde paa Forsiden af Bygningen anbringe Noget, som havde Hensyn til Prindsens Nærværelse, samt at hans kgl. Høihed først vilde ankomme noget over Middag. Thygesen lovede at forsøge, om det var mueligt at bringe noget istand i den korte Tid. Kort før

Prindsens Ankomst havde jeg i Kikkerten seet, at der paa Husets mod Observatoriet vendende Forside var hængt en hvid Dug, hvorpaa læstes Navnet Oscar, dannet af blaae Klokkeblomster; over samme saaes en Krone af gule Sol-sikker, og det Hele var omringet af en oval Krands af grønne Egeblade. Den Danske Digter B. (S.) Ingemann, som var tilstede paa Ballet, skrev strax efter Thygesens Anmodning et smukt Vers i fire Linier til Prindsens Ære<sup>6)</sup>, hvilket skulde skrives under Prindsens Navn. Man kunde tydeligt see hvert Blad af Blomsterne, uagtet Afstanden er over en halv Miil; men Underskriften kunde jeg neppe skimte; den var for fiin. Efter Frokosten bragte jeg Prindsen ind i det mod Øst vendende Kammer, hvor Kikkerten stod, og i det han saae i den, udbrød han: »Där står ju Oscar!« — Ja, Deres kgl. Høihed. — »Hvar står det då?« — Kan Deres kgl. Høihed over Kikkerten see den hvide Plet under Aasen; det er Stiftsamtmænd Thygesens Eiendom, hvor det er anbragt? — »Det är omöjligt«, svarede han. Maaskee han troede, at det var en Emaillé, anbragt i Kikkerten selv. Jeg bad ham da see endnu engang i Kikkerten og stødte lidt til den; derved forsvandt Billedet, og Prindsen blev overbeviist.

Efter at flere af de Tilstedeværende havde

## Studenterholdet 1909 paa Akademiets Trappe Søndag d. 7. Juni 1959



Forreste række: Læge *Gregers Jensen*, lektor *N. Bennedsen*, overlæge *Aa. Als-Nielsen*, prof., dr. phil. *A. F. Andersen*, direktør, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*, tandlæge *Daniel Kisbye*.

Bageste række: Ingeniør *Kn. Helmer*, oberst greve *Chr. Trampe*, civiling. *Vald. Kähler*, gross. *R. E. Brincker*, ambassadør *Sv. P. Duurloo*, rigsantikvar, prof., dr. phil. *Johs. Brøndsted*, forstander f. Statens plantepatologiske Laboratorium, *Ernst Gram*.

tilfredsstillet deres Nysgjerrighed, traadte Ingemann til Kikkerten og sagde: »Der står et Vers nedenunder,« og reciterede det. »Det var da Fanden til Øine!« raabte jeg. — »Ja, var det ikke Fa'en til Ögon, så var det Fa'en til Hufvud,« sagde Prindsen, som formodentlig antog Verset for en Impromptu. Herved gjorde Sagen en forhøiet Virkning.«<sup>7)</sup>

Under H.s rejse til Sibirien boede fru H. med sine børn i København, hvor hun blev en moderlig veninde for den unge Fr. Paludan-Müller, der 1838 blev gift med hendes yngste søster *Charite*<sup>8)</sup>. Efter fru H.s ret tidlige død uddybede H. venskabet med svogeren gennem en interessant korrespondance, hvori de drøftede personlige, litterære, politiske og religiøse problemer<sup>9)</sup>.

Mens det var den berømte professors ligefremhed og elskværdighed, der ved det første møde med ham gjorde stærkest indtryk på Fr. Paludan-Müller<sup>10)</sup>, er det hans humor, der i den morsomme selvbiografi mest fængsler læserne.

Noter:

1) Niels Rosenkrantz Holstein-Rathlou, stamherre til Rathlousdal, senere gift og skilt fra Sophie Amalie Borch. Fr. Lange: Frederik Paludan-Müller s. 51, S. Kühle: Frederik Paludan-Müller I, 44. — 2) Fr. Lange: Anf. skr. s. 50 f. — 3) Fr. Lange: Anf. skr. s. 19, 50 ff. — 4) Fr. Lange: Anf. skr. s. 61, Poul Møller: Skrifter i Udvalg (Holberg-selskabets udg.) I, 393 f. — 5) Poul Møller: Anf. skr. I, 39. — 6) Verset, der ikke er trykt i Ingemanns samlede værker, findes måske i hans breve fra sept. 1833. — 7) C. Hansteen: Reise-Erindringer, Forord XV f. — 8) Fr. Lange: Anf. skr. s. 52, 54, 82 ff., 108. — 9) Fr. Lange: Anf. skr. s. 82 f., S. Kühle: Anf. skr. II, 27. — 10) S. Kühle: Anf. skr. I, 139 f.

## K. K. Steincke-aftenen den 13. november

Den i bladets årgang 1959 løbende diskussion »Frokost eller aftente« fik, modsat de fleste diskussioner, et virkelig positivt resultat, det nemlig, at den store fhv. i et af sine indlæg gav Soransk Samfund 25 foredragsemner til frit valg; med tak tog man mod det generøse tilbud, og den 13. november samledes på »Grand« en anselig mængde gamle soranere med damer, forventningsfulde og spændte på, hvad der kom frem af lykkeposen.

K. K. Steincke fortalte erindringer: Fra barn-domstiden i Nykøbing S. (mine forældre var

konservative, men hæderlige), over Sorø-tiden til hans mangesidede og bevægede embedsvirk-somhed. Den 79-årige var i ypperlig form, ud-vendig som indvendig (resultat af den ofte om-talte spartanske livsførelse i forbindelse med et glødende hang til åndsliv). Med særdeles in-teresse påhørtes karakteristikken af hans læ-rere på Sorø, som han gennem flere år forgæ-ves søgte at opdrage; gennem den sarkastiske fremstilling mærkedes den kærlige forståelse, især af den daværende rektor B. Hoff. Det er ikke muligt at referere i enkeltheder, så sandt som et fyrværkeri vanskeligt kan gøres til gen-stand for nøgtern analyse, og et fyrværkeri var det; snart tindrende sole, snart himmelstigende raketter, snart spruttende skrubbudser, Tilhø-rrerne fik en gavnlige motion, det gælder især lattermusklerne. K. K. Steincke virkede sær-lig stærkt ved den henrivende modsætning mel-lem de vittige indfald og hans ro i forbindelse med det fortrædelige, næsten vrantne ansigts-udtryk — en fin teknik, der tyder på en dyb forståelse af humorens væsen.

Bifaldet var derfor selvfølgelig »orkanag-tigt«. Bagefter fulgte »det tynde øl 3: te-trakte-ment, hvorfor jeg sammen med et par andre te-hadere flygtede, og i en kølig kælder over-trådte det normerede kalorieantal med et par stykker halvhøjt smørrebrød, akkompagneret af en herlig koldt-tempereret øl samt en en-kelt snaps. »Det ved man, hvad er«, sagde Storm P.

P. Sch.

## Jul i Sorø 1959

Som en gammel kanehest spidser ører ved bjældernes klang og haler ud til en extra spurt, sålunde styrter undertegnede gamle læsehest sig over *Jul i Sorø's* nye hæfte for 1959. For syvende gang spredes der glæde i de tusind hjem hos soranere af begge kategorier, indfødte og udgåede (»de gamle soranere«) — der løses op for minderne, mindernes brønd, som Johan-nes Jørgensen udtrykker det: Der er en brønd, som rinder.

Også denne gang er *Osc. Lünell* den energi-ske udgiver og redaktør; med sin tryllestav tryller han artikler og annoncer frem; så ord-ner han det hele efter den hævdvundne faste og klare form, og hæftet er der, for syvende, men bestemt ikke for sidste gang; man længes efter mere næste år.

Omslaget, Sorø Storgade i sne og julepynt, hensætter læseren i den fornødne julestemning, så han med andagt lægger sig pastor *Aksel Kæ-rups* kønne lille juleprædiken om glæde og fred på sinde. Således styrket skrider man til det mere verdslige stof. Historiske emner behan-dler overlærer, kordegn *Poul Nielsen* og lektor *Poul Schjærff*. Førstnævnte skildrer interes-sant »En barkedåb i Sorø kirke«, den celebre begivenhed, da Carsten Hauchs lille datter blev døbt i sommeren 1839 med guldaldertidens be-rømtheder som faddere. Schjærff beretter om digteren Carl Bagger, der i modsætning til de fleste andre befandt sig hjerteligt ilde på Sorø Akademi; trods dette inspireredes han allige-vel digterisk af Sorø. Serien soranske malere fortsætter med direktør, dr. phil. *Thorlacius-Ussings* forstående og sagkyndige karakteristik af maleren Victor Haagen-Müller, en mere til-freds akademist end Carl Bagger.

En række artikler fremdrager minder og erindringer: Barndomstiden på Hundekilde genopfrisker fru *Anna Nielsen*, mens pseudony-met »*Pinus montana*« gengiver den dystre hi-storie om »Las Gabriel«, morderen, der hen-rettedes på Broby overdrev, svensk barndoms-jul skildres af fru *Vera Høyer*, forf. *Sigurd Strangen* opfrisker minder »Fra tiden ved Tuel sø«, red. *Osc. Lünell* belyser nogle særlige livs-skæbner: de farende svende, der i fjor fejrede jul hos fru Karin Andersen på Sorø Forplej-ningsstation. I to hinanden supplerende artikler giver pens. skovfoged *C. C. Rønhof* og hans af-løser, skovfoged *Preben Hoch* interessante skildringer af stormkatastrofen i Bromme skov 1934 og om skoven 25 år efter. Poesien repræ-senteres af *Johs Boel-Heins* digt med musik af *Finn Reiff*, og journalist *Kaj Lindgaard* orien-terer indgående om Sorøsporten 1959.

Hertil kommer det »faste« stof: Den lokale blæksprutte (»Blæksprøjt« m. m.) og det over-dådige billedmateriale, dels illustrationer til de forskellige artikler, dels de mange skolebilleder samt portrætter af årets diamant- og guldbru-depar, høje fødselsdagsbørn, jubilarer, afskedi-gede og ansatte.

Heftet har værdi udover anledningen (julen) og anbefales meget til nærmere studium.

P. Sch.

## Kongebal på Sorø Akademi

*lørdag den 21. november 1959.*

Da man ad Storgade kom kørende imod Klosterporten, bemærkede man straks, at denne var overordentlig festlig illumineret. Det viste sig, at dette var arrangeret af en gammel soraner, der nu er elektroinstallatør i Sorø. Så vidt det har kunnet opspores, er foranstaltningerne truffet efter henstilling fra akademiets festinspektør, lektor Beck.

Det forlød på skolen, at det i år drejede sig om det største Kongebal, — hvilket vil sige med det største antal deltagere — der nogen sinde var blevet afholdt.

Blandt de mange indbudte sås bl. a. rektor Friis-Hansen, Herlufsholm, kurator Koch og frue, statskovdirektør Frølund, amtmænd og amtmændinde, baron og baronesse Wedell-Wedellsborg, den nye præst i Sorø, pastor Honoré og frue, borgmester Carlsen og frue, profes-

sorinde Johannes Bjerg, formanden for Soransk Samfunds jydsk afdeling, professor Justus Hartnack og frue, samt i øvrigt fra Soransk Samfund: Formanden, landsdommer Boeg, advokatfuldmægtig Bjørn Bjørnstad, direktør, dr. phil. Thorlacius-Ussing og direktør Gunnar Knudsen.

Ved souperen talte først og fremmest rektor Arne Østergaard — i sandhed en rektor, som både elever, forældre og gamle soranere kan være glade for. Talen var holdt i en varm, hjertelig, men fast tone, og rektor gav udtryk for håbet om, »at ændrede administrative forhold trods alt ville levne plads til fortsættelse af de gamle traditioner omkring Kongeballet.«

Vi kan godt lide at høre rektor Østergaard tale — måtte der ikke blive strøet for mange sten på hans vej! Han og hans søde, friske frue har placeret sig smukt i gamle soraneres bevidsthed.

Soransk Samfunds formand, landsdommer N. V. Boeg,

## Soransk Samfunds årsfest den 15. oktober 1959



Forreste række fra v.: K. K. Steincke, N. V. Boeg (Soransk Samfunds formand), Kn. Helmer, Daniel Kisbye, V. Thorlacius-Ussing, landsdommer Helge Hoff (rustaler).

Anden række fra v.: Hans Elving (r.'1890!), Th. Berthing, H. Krog-Meyer, P. Schjærff, A. F. Aarsleff.

Tredie række fra v.: Fru Ebbe Hamerik, Linnemann-Schmidt, fru Kisbye-Hansen, G. N. Bugge, N. Holstein, Irk. A. Kisbye, Sv. Egede Glahn, N. Helms.

talte fornøjeligt og nævnte bl. a., at såvel amtmanden som borgmesteren iflg. provinsmuseernes nys udsendte katalog nu også var blevet udnævnt til »gamle soranere«. Landsdommeren håbede i øvrigt, at de ændrede forhold omkring Sorø Akademi stadig ville gøre det muligt for udlandsdanskere at sende deres børn til vor anerkendte skole.

Senere underholdt komponisten Niels Viggo Bentzon — der selv har en søn i 3. G. — på flygelet; som man kunne vente, dygtigt og livligt — til tider næsten forrygende. Glæden blandt ungdommen var stor, og den virtuose kunstner fik sin indsats betalt med et voldsomt bifald.

Ved elevernes kaffebord, der var særdeles fornøjeligt, talte rektor til eleverne. En 3. G.er, Jørgen Erup, holdt en såre kvik og meget morsomt formet tale til skolen i almindelighed og de unge damer i særdeleshed.

I Soransk Samfund vil man glæde sig til at modtage de unge, der nu til sommer skal forlade Akademiet. Vi har brug for dem i Soransk Samfund og byder på forhånd alle hjertelig velkommen.

Den, der skriver disse linier, føler en særlig trang til at give udtryk for sin beundring over det gode sammenhold indenfor for lærerkollegiet på Sorø Akademi. Denne fortræffelige tingenes tilstand må formodentlig tilskrives, at såvel rektor som flere af lærerne selv er »gamle drenge«. Vi soranere, der år efter år kommer til kongeballet, har det ene bevis efter det andet for deres medleven.

## Gode nyheder

(Meddelelse fra kassereren).

På generalforsamlingen den 21. april bemyndigedes bestyrelsen til at forhøje medlemskontingentet til 20. kr.

Efter udløbet af vor kontrakt med Bogtrykkeriet Selandia måtte vi selv sørge for trykningen af Soranerbladet og selv overtage annonsetegningen, der var blevet en del forsømt og ikke gav den nødvendige indtægt, men på denne ekstra udgift var vort budget jo ikke berøget.

Det er for at kunne klare denne nye opgave, at vi må bede medlemmerne betale mere i kontingent, juniorerne dog kun en krone mere. — Kontingentet for det kommende år bliver altså kr. 18,00 for seniorer og kr. 8,00 for juniorer.

Når jeg oplyser, at kontingentet i løbet af 12 år kun er steget fra 15 til 18 kr., er det for gennem oplysning at vinde forståelse og sympati, ikke for at prale.

8. december 1959.

R. E. B.

## Kricketklubben „Sorannerne“

Generalforsamling.

Den 29. oktober blev der afholdt ordinær generalforsamling i klubben. Generalforsamlingen fik et stilfærdigt forløb. Formanden Hørby's beretning og regnskabet blev taget til efterretning. I 1960 vil klubben igen stille med to turneringshold; 1. hold i 2. division og 2. hold i mellemrækken. Af Bestyrelsen afgik efter ønske Hørby og Houlberg.

For det store arbejde, Hørby har udført for klubben lige siden starten for seks år siden, blev han hyldet meget varmt af forsamlingen. Som nye bestyrelsesmedlemmer indvalgte Warrer og Dankier. Bestyrelsen har senere valgt Blemmer til formand, Sidney Nørgaard til næstformand og Dankier til kasserer.

## Holberg-dagen den 3. december



I år fyldte Holberg som bekendt 275 år, og sorannerne fejrede ham fra tidlig morgen til sen aften. Arrangementerne begyndte kl. 8 morgen, hvor Soransk Samfund traditionen tro nedlagde, eller rettere sagt ophængte, en krans på Holbergs statue på Kgs. Nytorv.

Bestyrelsen var repræsenteret ved B. Bjørnstad, D. Ibæk og L. Ramtung, — de to sidste kom først på slaget otte — om det skyldes en fantastisk præcision — eller om det har knebet lidt med at komme så »tidligt« op, skal jeg lade stå hen. —

Vi mødtes igen kl. 12 på Grand Cafe, hvor der var

dækket et herligt frokostbord. Til trods for, at det nu er den travle julemåned, var der mødt over 40 deltagere. Der måtte sættes ekstra borde op, da Grand Café plejer at dække til ca. 20–25.

Næstformanden, *Svend Clausen*, bød velkommen til alle; senere under frokosten fortalte han lidt om sit seneste besøg hos rektor i Sorø. Også *Kindt* fik lyst til at sige et par ord; »han glædede sig over at se de gamle drenge, men især over at se så mange unge møde op.« Han bad dem om at komme igen næste gang, og hver gang. Der var mødt 10 russer fra 59, nogle fra 54 og 55, og ellers var alle årgange pænt repræsenteret, lige tilbage til år 1900 (»Foster Dulles«). Under frokosten indløb telegram fra *Hammerich Damm* med ønske om glædelig jul, der blev straks svaret »tak i lige måde« i et telegram til ham. Også *Michelsen*, som er indlagt på kommunehospitalet, fik sendt en hilsen. *Warrer* anmodede de unge om at møde op i cricket-klubben, de gamle klarer sig særdeles pænt, men der er også brug for nye spillere. Alt i alt kan det siges, at det var en meget hyggelig jule- og fødselsdagsfrokost.

Om eftermiddagen var der besøg på Carlsberg. *Chr. Balslev* tog som sædvanligt venligt og hjerteligt imod os. Også til dette arrangement var der stor tilslutning, ca. 75 deltagere. Her var det en glæde at se så mange af de ældre årgange møde frem; det plejer ellers fortrinsvis at være de helt unge. Efter en rundtur på virksomheden var der dækket »soraner-bord«, og vi slukkede tørsten meget effektivt i alle Carlsbergs fine produkter. Unge og ældre morede sig sammen ved at fortælle historier og synge muntre viser. *Chr. Balslev* tildelte Ibæk og Ramtung Carlsberg-medailen for godt samarbejde i mange år, og takkede dem på Carlsbergs vegne for deres store interesse for sagen og for den udmærkede reklame, de skaffer bryggeriet gennem pressen og andre publikationer.

Der udbragtes et leve for Soransk Samfund, og kl. 17 gik hver til sit. Kl. 20 mødtes vi i Det kgl. Teater. Her var 3. g og Realklassen inviteret med rektor og lektorerne Beck, Hjørnø Pedersen og Pihlkjær i spidsen. Teateraftenen fik et særligt festligt præg, idet kongen og dronningen var til stede. Efter teaterbesøget var deltagerne fra Sorø Soransk Samfunds gæster ved en sammenkomst på Grand Café. I år var den traditionelle chokolade erstattet med flot smørrebrød, øl og kaffe; en ændring, der blev hilset med glæde af alle!

Svend Clausen bød rektor, lærere og elever samt gammelsoranerne velkommen – P. Schjærff talte fornøjeligt til eleverne og forklarede dem lidt om, hvad Soransk Samfund egentlig er. Også ved dette arrangement var der en hyggelig og god stemning – de senere år har det været lidt vanskeligt at få »gammelsoranerne« til at møde op til denne fest – måske chokoladen skræmte? – men i år var vi mere end 100 mennesker, hvilket vist nok må siges at være en enestående stor tilslutning. Næste år har arrangements-udvalget så småt indstillet sig på, at vi bliver 200!!

Omkring midnat takkede rektor Soransk Samfund for den hyggelige aften, og derefter skiltes vi alle.

Det kan i sandhed siges, at Holbergs fødselsdag i år var en god, lang, vellykket soranerdag! Man må håbe, at denne helt igennem vellykkede dag må hjælpe mange til at indse, at de ved selv at møde op bidrager til at gøre ethvert arrangement til en stor succes. N. N.

## Soranerfrokosten den 5. november

Bordet var fuldt, da vi som sædvanlig præcis klokken 12 gik til bords (det er for resten en stor fordel ved vore frokoster, at der altid går præcist til bords, så de der har knapt med tid kan regne med, at frokosten er forbi ca. halv to).

Svend Clausen bød velkommen og udbragte det traditionelle leve for vor gamle skole og denne gang i anledning af, at der havde været rejsegilde på det nye alumnat, med ønsket om, at disse nye bygninger måtte blive til gavn og glæde for skolen og drengene og med ønsket om, at bygningerne efterhånden som de får den rette patina smukt vil føje sig ind i billedet af de gammelkendte bygninger.

Der var denne gang en del helt unge, der havde voget sig ind, og det var åbenlyst, at de ikke fortrød. Stemningen var som sædvanlig god, og diskussionerne og historierne mand og mand imellem fik hele salen til at summe som en myreture. Netop en af de frokoster, som bliver allerhyggeligst, når der er få taler og god tid til passieren.

Kassereren blev umådelig populær, da han forkyndte, at der til næste frokost – julefrokosten – ville blive ikke mindre end 10 halve fripladser til de unge.

Da værten hørte det, lovede han at gøre sig ekstra umage til *torsdag den 3. december* – Holbergs fødselsdag – så vi venter fuldt hus.

MP.

## Kunstmuseet i Sorø



*Peter Cramer (1726–1782): En Kagekone.*  
(Det 18. århundredes »Basse-Maren«).  
Deponeret af Ny Carlsbergfondet.

## Sorø gamle møllekro revet ned

Af hensyn til trafikken må den gamle møllekro nu vige pladsen; i oktober jævnedes den med jorden. Efter »Sorø Folketidende« tillader vi os at bringe følgende »nekrolog«:

For et par hundrede år siden fik Sorø Akademi tilladelse til at opføre en »Vejr- og Hestemølle« i nærheden af byen for at spare byens og omegnens befolkning for den lange rejse til møllen, der lå temmelig langt væk. 1784 indsendte Niels Frøjerup tilbud på bygning og drift af en sådan mølle, og som betingelse stillede han, at han måtte få lov at drive kro i forbindelse med møllen. Dette skulle finde sted i en bygning i umiddelbar nærhed af møllen. Han fik tilladelse og byggede derefter møllen på en bakke nord for Sorø i nærheden af Sorø Stræde (nuværende Alléen) og ud til landevejen. Ved siden opførtes Møllegården.

Akademiet havde imidlertid ikke overvældende glæde hverken af kroen eller manden, der havde bygget den. Han karakteriseres af Norvin i bogen om »Sorø« som en »ondsindet kværvulant«. Ved siden af at være møller og krovært, var han forpagter af Lille Ladegård (nuværende Sorø Ny Kro).

Gennem årene havde kroen og møllen mange forskellige forpagtere og bestyrere, men kroen fik aldrig overvældende betydning. Dertil lå den berømte »Krebsekro« eller »Krebshuset« for nær ved. Kroen omtales i Ingemanns »Christen Bloks Ungdomstreger« som mødestedet for Blok og den svigagtige borgmestertjener. Iøvrigt har pladsen foran den også dannet mødested for Ingemann selv og general Rye og hans tropper, da disse i 1849 drog forbi Sorø på vej til Jylland. Ved den lejlighed talte digteren begejstret til de danske Jens'er fra en kanorlavet.

Entrepreneur Gotfred Larsen, der har haft nedbrydningen i entreprise, har været meget ivrig for at finde minder fra krotiden. Imidlertid er der ikke dukket noget op af betydning, og det er såmænd ikke så underligt, for i mange mange år har bygningen, der er Møllegårdens vestlige længe, været anvendt til en lang række forskellige formål: lager for købmænd, pak-kassefabrik, staldventilationsfabrik, servicestation. Alligevel har man fundet et gammelt hejseværk til kornsække. Det var stærkt ødelagt og uden værdi. Man venter spændt på, at der skal dukke en flaske op med dokumenter vedrørende kroens bygning. Der tales en hel del om, at

en sådan flaske skulle være indmuret, og det lyder meget rimeligt, for det var almindeligt at gøre det i gamle dage, ligesom det er almindeligt at lægge grundsten nu.

Imidlertid skal den snart komme for dagens lys, for de sidste mursten er allerede nu ved at blive fjernet fra pladsen, hvor den historiske bygning, »Sorø Møllekro«, lå.

Møllen har sikkert ligget på den lille høj mellem Sorø hvilehjem og amtmandsgården i denne sidstes have. Man vil sikkert ved gravning kunne finde rester af den.

---

## Indlod Jesus sig med Maria Magdalena?

*Louis E. Grandjean: Schechina, et mysterispil om Maria av Magdala. Høst & Søn. 1959.*

Lad det være sagt straks, at dette er en meget vanskelig bog at anmelde! Er det et eventyr, hvori man bl. a. i anden akt ligefrem hører tonerne av »Tornerose var et vakkert barn« med Maria indenfor akacie tornehekken? Kønt fortalt, men vist farligt for umodne sjæle. Eller er det Louis E. Grandjeans alvorlige tanker over problemer, som har dyb betydning for os i virkeligheden, selvom han nok anvender sindbilleder meget frit for at opkaste dem? Mener han, at Jesus indlod sig med Maria Magdalena? Det er svært at sige.

Theologen Søren Giversen har i år udsendt »Thomas Evangeliet«, der blev fundet i 1946 i øvre Ægypten. Det er et apokryft evangelium, hvori der er et sted (logion) 114: »Simon Peter sagde til dem: lad Maria Magdalena gå væk fra os, for kvinden er ikke værdig til livet. Jesus sagde: »Se, jeg skal lede hende, så at jeg gør hende til mand, for at hun skal blive en levende ånd i lighed med jer mænd. For enhver kvinde, der gør sig selv til mand skal gå ind i riget.«

Nu vil jeg ikke påstå, at der er noget gnostisk i mysterispillet Schechina, men det jo en hyppig overlevering i gnostisk litteratur, at Jesu disciple var jaloux på Maria, fordi Jesus satte højere pris på hende og havde sagt hende hemmelige ord, som disciplene ikke kendte. Det er især Peter, som i Maria har set lysmennesket, den indre kvinde. Grandjean er utvivlsomt *mystiker* og ser med et udtryk fra den jødiske mystik Maria som Schechina: *den kvindelige side af Guddommen*. Det er derfor, at han i mysterispillet kommer ind på den seksuelle teologi og i sit oplæg tror man, at han vender sig mod den paulinske teologi. Men i tredjaktens åndeliggør forfatteren Maria så afgjort, at man mærker hans

---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

---



egen usikkerhed. Opgaven har vel ligget over hans kræfter.

*Martin Buber*, der nu er professor i Jerusalem, har sagt, at Søren Kierkegaard havde en subtil misopfattelse af Gud. Gud sendte Kierkegaard Regine Olsen — ikke for at hun skulle avvise — men for at han ved hendes hjælp skulle nå frem til Gud. Det lader sig vel høre, at Gud på lignende måde sendte Jesus Maria Magdalene — men han avviser hende i mysteriespillet efter at have indladt sig med hende!

Det er mærkeligt, at en engelsk historiedoktor *Sherwin Bailey* også i år har udsendt en diger bog: *The man-woman relation in christian thought* (mand-kvinde forholdet i kristen tænkning) Longman, London, og drøfter muligheden af at finde frem til en særlig sexuel teologi. Her finder jeg visse lighedspunkter med Schechina. Når en mand indtræder i et ægte forhold til en kvinde — eller omvendt — så opstår der straks følelsen af en ny dimension. Dette skyldes, at sand sexuel erkendelse altid er eksistentiel, men desuden mystisk, eftersom hemmelighedssubstansen aldrig kan udforskes af forstanden.

I vor øjeblikkelige situation med problemer om kvindelige præster og kvindens hele fremmarch mod fuld ligeberettigelse med manden er Grandjeans bog et bidrag til debatten. Men da netop kvinderne er de mest konservative i religiøse spørgsmål, er det ingenlunde sikkert, at de vil tage ham til indtægt. Han vil jo have dem til at oprette en kvindelig tænkeforening, men mon det går så let? Eller vil han henvende sig direkte til kvindernes følelsesliv?

I skilsmisernes og promiscuitetens tidsalder er der vel kvinder, som vil finde megen skøn eftertanke ved at læse dette mysteriespil — men nok flere gange! — som med sine uklarheder dog har en lysende idé, som er fremstillet med varme. Er der noget kætterisk i udformelsen, er den dog et alvorligt bidrag til tidens ikke særligt frodige religiøse debat. Men jeg anholder, at Maria nogensinde skulle have kaldt Jesus for *debatør* (side 14). Det er vist det sidste, man kan sige om frelseren.

*Peter Soranus.*

## † DØDSFALD †

### Civilingeniør Carl Johan Beck

\* 11. januar 1889 — † 4. november 1959.

I en alder af godt 70 år døde tidligere sektionsingeniør i Statsbanerne, cand. polyt. C. J. Beck, Roskilde pludselig den 4. november. Han var født i Store Heddinge, hvor hans fader var købmand, blev student fra Sorø i 1907 og blev seks år senere polytek-bygningsingeniør. Han var derefter ansat i forskellige firmaer, der anlagde jernbaner i Jylland, og i Dansk Betonbjælke Compagni. Det var jernbanevæsenet, der havde hans interesse, og i 1914 kom han til Statsbanerne. Her forrettede han alsidig tjeneste under baneafdelingen, både i centralledelsen og ude på linjerne; han var også en tid i brokontoret. Efterhånden blev han chef i banesektionen, sidst i Roskilde fra 1946. Overalt, hvor sektionsingeniør Beck kom til at virke, nød han anseelse som en dygtig og erfaren tekniker, ligesom hans personlige elskværdighed og hans evne til at have med andre mennesker at gøre var værdsat. Også på andre områder end de rent jernbanetekniske var hans rige erfaringer taget i brug.

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samsfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i januar 1960:

1. Forpagter *Kaj Wedele Petersen* (f. 1890), Lerbæksgaarden pr. Roskilde.
2. Grosserer *Aage Colding* (f. 1890), Hørsholmvej 39, Rungsted Kyst.
6. *Knud Bille Hansen* (f. 1875). Stilling og adresse ukendt.
9. Prokurist (Landsmandsbanken) *Kaj Willert* (f. 1910), Petersborgvej 5, Kkbhvn. Ø., og ekspeditionssekretær cand. jur. *Leo Willert* (f. 1910), Nr. Frihavsgade 28, Kbhvn. Ø.
11. Tandlæge *Helge Nygaard* (f. 1895), Møllevej 4, Vig.
14. *Poul Oscar Anton Hartvigsen* (f. 1895), Holbergsvej 2, Sorø.
15. Købmand *Sven Hansen* (f. 1895), Holbergsvej 2, Sorø.
16. *Kaj Trolle Blumensaadt* (f. 1885). Forretningsdrivende i Chicago, USA.
17. Prokurist *Poul J. Henriques* (f. 1895), Frederiksholms Kanal 6, Kbhvn. K.
18. Assurandør *Otto Frederik Boserup* (f. 1890), Rødstensvej 19, Hellerup.
31. Godsejer *Johannes Theodor Suhr* (f. 1895), Bedstegaard pr. Kværkeby.

Indenrigsministeriet har under den 13. november 1959 efter ansøgning forflyttet overlæge ved Statshospitalet i Vordingborg, dr. med. *Gudmund Magnussen* (s.'26) til tjeneste som overlæge ved Statshospitalet i Glostrup fra 1. april 1960 at regne.

Under 23. november er formand for Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse, fhv. professor, dr. med. *J. E. Meulengracht*, K. af Dbg. og Dbm., udnævnt til kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen.

Fra 26. november 1959 at regne er professor, dr. phil. *Chr. Matras* (s.'20) udnævnt til ridder af 1. grad af Dannebrogordenen.

## Soraner-Bladet

Tænk! Atter er et år rullet og skiftet om på jord — et år, roligt og harmonisk uden kværleren fra ophidsede læsere, tværtimod med deltagende og opmuntrende ord fra land og by, hvorfor frembæres en dybtfølt tak.

Beklageligt er det, at »bladet« er blevet indskrænket (forhåbentlig ikke m. h. t. indholdet) — to måneder hengår uden Soraner-Blad; dog er det lykkedes af og til at luske sig en ekstra tekstside til. Gid det i det kommende år må lykkes at finde udveje til at gengive bladet dets gamle omfang med forøget (men gerne udført) arbejde for redaktøren og uanede muligheder for litterær udfoldelse hos læserne. Lad os i fællig arbejde herpå, thi

*concordia parvae res crescunt*  
(Enighed gør stærk).

Red.



**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreekvipering. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

Det nye Blazermærke Phønix Fuglen for gamle Soranere fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**Johs. Brinck**  
AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**BANKEN**  
for **SORØ**  
OG OMEGN  
Aktieselskab

**Fred. Jensen & Søn**  
Guld - Sølv  
Ure - Brilller  
Telf. 82  
★  
Soraneremblemer

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Menmark**  
H. Mortensen & Søn  
Byens moderne tøjmagasin  
Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**  
KORSØR

**F. Damkier**  
Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

**Støt**  
SORANERBLADET  
H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt**  
**Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
**Førlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.**  
Tønning St. **VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14**

**FILTFABRIKEN NORDEN 1/5**  
Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMS AKTIESELSKABET  
**CECIL**  
Vesterbrogade 33 - København V.  
Forvaltning af Ejendomme  
Ombygning og Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

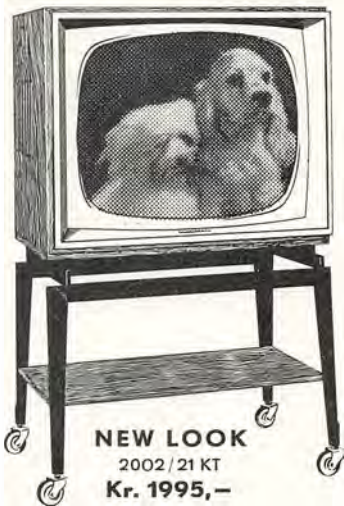
45. AARGANG 1960



NUMMER 1. . JANUAR



VELUX OVENLYSVINDUER



**NEW LOOK**  
2002/21 KT  
Kr. 1995,-  
(excl. bord)

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreekvipering. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.

J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917



**HARBOES**  
Jubilæumspilsner  
**SILVER**



... en luksusøl i pilsner-klassen, der forener eksportøllets og pilsnerens gode egenskaber.

**HARBOE SILVER** er lys og festlig. Dens fine og særprægede sølvetikette pryder ethvert bord.

**HARBOES BRYGGERI**



Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

**A. Green-Andersen**

Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 - København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**

landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's efft.  
Frederiksberggade 25

C. 3264 Palm 7710

Til. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**



# SORÅNER-BLADET

JANUAR 1960

45. AARGANG

NUMMER 1

## For 50 år siden

Erindringskronik af *Poul Schjærff*

### IV.

Højdepunktet, prikken over i'et og det, der fyldte studentertiden med festlige stunder, var, med al respekt for de tidligere fremhævede personer, især to enkelte universitetslærere og en institution: Lærerne var Kristian Erslev og Vilhelm Andersen, institutionen Regensen.

Da jeg gjorde min betydningsfulde indtræden i den akademiske verden, var *Kr. Erslev* 56 år gammel, men i besiddelse af en dynamisk arbejdskraft; energi lyste frem af den slanke skikkelse, hans øjne var fulde af liv, og han bevægede sig altid af sted med små hurtige skridt. Et par år ind i min studentertid udgav han sin velskrevne og friske fremstilling af det 16. århundredes historie; her skildredes under omtalen af tidens dagligliv bl. a. fremskridtene i kogekunsten; man fandt mange nye retter, hvad professoren udtrykte således: »I datidens madlavning er der *stort røre*« — formodentlig også i gryderne! Hans koncentrerede oversigt over middelalderens historie, tre små bind, indeholdt, især vedrørende folkevandringen, synspunkter, der vandt europæisk anerkendelse, og sine kildekritiske øvelser fremlagde han med ungdommeligt liv og oplukkede for os alle en stor og rig verden; man lærte, ikke ukritisk at

tro på alt skrevet eller trykt. Som eksaminator i det daglige og ved eksamen var *Kr. Erslev* uden smålighed; han evnede at skelne mellem væsentligt og uvæsentligt hos eksaminanden og vurderede, når denne viste forståelse af stoffet.

Dette kom mig højlig til gode ved embeds-eksamen, hvor jeg skulle gøre rede for de talrige italienske stater i middelalderen; på et for mig højst belejligt tidspunkt brød han venligt af med en bemærkning om, at vi vist nu var nået ud over, hvad der skulle besvares, noget, jeg var meget enig med ham i. Han havde humor og kunne tage en lidt flot bemærkning; han glædede sig således sammen med auditoriet, da jeg under en laboratorieøvelse, hvor jeg på grundlag af *Erslevs* forskninger fremhævede *Erik af Pommerns* fortjenester af Danmarks handel, i det samme kom til at vælte skammen under katederet og derved udbrød: »Nå, det blev måske slået lovlig stærkt fast!« Han forstod de studerendes tarv og fornødenheder, var med til at gennemføre praktiske reformer, og spurgte man ham, gav han altid kloge råd.

Størst betydning for studenten fra den lille by havde dog *Vilhelm Andersen*, der var så venlig at lade sig knytte til universitetet netop

i vort rusår 1908. Allerede i ydre og optræden skilte den nye professor sig ud fra flertallet af kollegerne; dertil kom, at han — lærer og underviser, som han havde været — personligt gav sig af med sine elever. Hans forelæsninger og øvelser var en fest, en oase; sindet stemtes til fuld forståelse af det digterværk, der skulle fortolkes, når Vilh. Andersen før gennemgangen gjorde værket nærværende ved sin levende oplæsning; og den derpå følgende udredning havde man ikke tidligere hørt mage til, her var dybde og åndfuldhed, men tillige fast metode, afpasset efter de enkelte teksters særlige præg; her fik man noget, man kunne bruge senere i livet, her følte man, at man ikke nedskrev spidsfindige subtiliteter. Og de berømte litterære cykelture var på engang en indvielse i dansk natur og i stedets betydning for digteren og hans værk. En dejlig majdag 1909 begav vi os »fra kvalmfulde mur, til marken så huld«, og dengang kunne man pr. cykel befare Danmarks landeveje uden risiko for liv og lemmer. I Peter Lieps hus i Dyrehaven nød vi den medbragte frokost; her imponerede professoren os arme studenter ved at fremtage en saftig kotelet; men endnu mere imponerede han os efter måltidet ved sine beretninger om Dyrehaven som skueplads for Sanct Hansaften-spil, ved fortællingerne om Kirsten Pil og om den unge Oehlschlägers udflugt til Dyrehaven med træet, der endnu står, forsynet med digterens navn. På vejen fra Rungsted hilste turens leder på forfatteren Karl Larsen, som stod og slikkede solskin for enden af Sanskevej; her så jeg for første gang denne mand, hvis muntre fortællinger jeg så ofte har plaget mine medmennesker med at læse op, og som jeg efter mit komme til Rungsted havde en del forbindelse med. På Hørsholm hotel indtoges middagen, den store Vilhelm foretog med glimrende kunst Karl Larsens »Odin og hans gamle kæmper«, beretningen om difteritis-sommeren i Vedbæk 1881 med det mægtige billede af Drachmann »på burgunderrod baggrund« (P. Hansens udtryk). Efter en lille dans trådtes pedalerne tilbage til hovedstaden. Hundreder af Danmarks dansk-lærere har af ham lært at læse ret, og studerer man hans store litteraturhistorie, hører man mange steder dens forfatters stemme; kun hans elever er fuldt ud i stand til at forstå dette så rige værk.

Vilh. Andersen, som jeg kunne blive ved at berette om, var den store oplevelse på Københavns universitet; her traf man ikke en profes-

sor, men et menneske. Om ham gælder, hvad der står på de gamle runestene: »Få vorde nu fødte bedre end han«.

Samværet med studiefæller, kammerater og venner kan jeg måske fortælle lidt om en anden gang; den side af studentlivet har givet mig værdier, der har bidraget deres til i mit arbejde og min færd at vise menneskelig forståelse, i god forstand at få det bedste ud af livet, at forsøge at leve som livskunstner.

## Komedie på kammer nummer 5

Det må have været 1901 - 02, under den udmærkede kammerduks *Georg Johannessen*, det begyndte. Han blev gift med *Anna Bonnesen*, som alle fra den gang husker fra kongeballerne, og døde i 1956 i U. S. A. Kammerduks var min broder *Carl Lorenzen*, nu skovrider i Jylland. De 3 andre — det var nemlig et af femkammerne — var *Jonas Lind*, *Henry Hellssen* og undertegnede, hvad rektor Hoff ville have rettet til »underskrevne«.

Såsom Henry Alexander Hellssen var på kamret, blev det selvfølgelig et »litterært« kammer. Allerede den gang var han stærkt optaget af teater, skuespil og skuespillere. Det litterære og dramatiske kom dog først til udbrud året efter, da jeg blev kammerduks, ligeledes på et femkammer; men så slog det til gengæld også ud i lys lue. Vi spillede komedier, hele tre, som Hellssen skrev. De to af dem ligger foran mig skrevet i små stilehefter, som kostede 8 øre stykket. Det ene er »originaludgaven«, Hellsens manuskript. Der var vist kun det ene eksemplar.

Først spillede vi »Spejlet«, lystspil i 2 acter af H. A. H. Handlingen foregik i udkanten af Tokio. Næste stykke på repertoiret var »Orfeus i Underverden«, af Hellssen kaldet »burlesk lystspil med sange, kor og dans i 3 acter« Sæsonen sluttede med intet mindre end »Jorden rundt i 80 dage«, i sandhed et udstyrsstykke. Der var vistnok 5 acter, af hvilke nogle yderligere var delt i 2 afdelinger. Jeg husker et virvar af dekorationer: En ventesal i London, en urskov med vilde dyr, som vi tegnede og malede på pap m. m. Når jeg skriver »vi«, er det for meget sagt; thi også på maleriets område var Hellssen kunstneren. Vi andre kunne kun bruges til det grovere.

Hvordan vi bar os ad, forstår jeg knapt. Alle

komedierne spillede på kamret, som blev delt i scene og tilskuersplads ved ophængte plaider og lagner. Man vil forstå, at det under de pladsforhold havde sine vanskeligheder at skifte kulisser fra jernbanestationen i London til urskoven.

### Spejlet

Handlingen er den, at den yndige Jum-jum og den fattige harpespiller Ki-to ikke må få hinanden for de velhavende forældre, som har bedre kort på hånden, bl. andre en mandarin; men alt ender selvfølgelig lykkeligt. Det ordnes ved spejlets hjælp — idet det forudsættes, at man aldrig før har set et spejl i Japan.

*Lassen* (fornavnet glemt, faderen var læge i Stubbekøbing) var harpespilleren Ki-to. Da tæppet gik op, stod han alene på scenen. Hans første replik lød: »Ak, hvor er det dog tungt at have ulykkelig kærlighed!« Allerede på dette tidspunkt var der tilskuere, der lo, hvilket aldeles ikke var meningen; men der er jo altid nogle, som savner sans for alvor og poesi.

Carl Lorenzen, af dem fra den gang bedre kendt under navnet »Calle«, var den skønne Jum-jum. Alfred Heidenheim, som nu sidder et sted ovre i Sydamerika, havde vist også en rolle. Scenearrangementet var følgende: »En japanesisk gade. Til højre for tilskuerne Koko's hus, i hvis gavl der er en indgangsdør. Et stort åbent vindue, der tjener som butik, optager den væg, der vender ind mod scenen. Lige overfor er Ki-to's hus. Deri er der et vindu, som vender ud mod publikum. Foran hans hus en lille bænk.«

Alt dette skulle altså rummes i den ene halvdel af et kammer. I en af scenerne kastede Ki-to en gave »over gaden« til den elskede, fordi faderen ikke måtte se dem sammen. De stod højst en meter fra hinanden, og gaven blev »kastet« en halv meter.

Der var sange i stykket. En af dem gik på melodien til »På djævløen Dreyfus sidder med tårer på den blege kind«, den gang en schlager, som hørtes fra alle lirekasser. Ki-to sang:

På min Jum-jum jeg altid tænker,  
ad kinden rinder tårerne.

Ak, sorgen tynger mig i lænker,  
og i mit hjerte brænder sårene.

o.s.v.

Kulisser og dragter, alt lavede vi selv. Dragterne var af blomstret bomuldstøj, men vist mere kinesiske end japanske. Jeg husker de

mandlige rollers indehavere med lange, flettede hårpiske af sort uldgarn. Men mandariner er vist også strengt taget mere kinesiske end japanske.

Da »Spejlet« blev taget af repertoire, kom turen til

### Orfeus i underverden.

Forfatteren var afgjort stærkt påvirket af Offenbachs operette, som han havde set på Aarhus Teater. Der stillede store krav til sceneforandringer og dekorationer, såsom 1. act foregik i Theben, 2. act på Olympen og 3. act i underverdenen.

2. act begyndte med kor på Olympen:

I Olympens høje haller

månens hvide lys nu falder.

Der er næsten ingen hjemme,  
de er alle lige slemme.

Alle Guderne er borte,

listet ud af alle porte,

sværmer nu i månens stråler,

skønt dog Zeus det ikke tåler . . .

Hellssen spillede selvfølgelig selv Eurydice. Min broder var Pluto i højrodt dragt bræmmet med vat, og jeg var Zeus.

Stykket var vist egentlig ikke meget moralsk. Eurydice var jo en noget alsidig dame, i alt fald i Hellssens lystspil, hvor hun skiftede fra Orfeus til Pluto, fra ham til Zeus og endte hos Baccus. I et vers kvad hun til Zeus:

Her for kedsomhed jeg ikke leve kan

og i Theben heller ikke for min mand;

men hvis du dig kønt vil tage nu af mig,

vil til evig tid jeg elske dig.

Vi beskæftigede os imidlertid ikke med stykkets morale, ikke med en tanke, og hvad angår sproget, var alt andet end klassisk, snarere Soraner-jargon. Der forekom replikker som »Det er løgn« og »Hold kæft«. Zeus sang da også formanende til de andre Guder:

Tonen heroppe er ualmindlig skit,

med Eders løjer det snart nu går for vidt.

Replikkerne var ikke det eneste, som ikke var olympisk og attisk. Der danses vals til melodien »Min Kærest og jeg«, og Apollon rakte Eurydice »en blyant«, hvormed hun skrev på Orfeus's dør, at nu var hun gået. Der var også andet end replikkerne, som tog farve af livet på Akademiet: Apollon fik stuearrest, og Guderne blev om morgenen vækket med en klokke — gamle Ole i erindring.

En meget effektiv scene foregik på Olym-

pen. Dørvogteren meldte, at Orfeus stod udenfor porten og søgte fortræde netop som Guderne havde været oppe at skændes. Alt var vild forvirring. Hera skulle have en anden kjole på, Pluto kunne ikke finde sin kam, Zeus forlangte et spejl o.s.v. Til rollen som Apollon havde vi lånt *Gjorling* fra et andet kammer. Han gjorde stormende lykke ved at humpe over scenen med sko på den ene fod, strømpesok på den anden, syngende:

Har I ikke set min ene sko,  
for i morges havde jeg skam to.

Mod slutningen sang Guderne i kor om Eurydice, som nu var tildelt Baccus:

Lad os håbe, at hos ham hun bliver,  
Pluto, Zeus og Orfeus glemme må,  
at hun aldrig mere lejligheden griber  
til igen en anden mand at få.

Til allersidst sang alle de agerende en sang direkte henvendt til publikum. Den endte med ordene:

Vi har alle gjort, hvad vi formåed  
for at tvinge Deres latter frem.

Hvad det angår, havde det ingen nød. Glahn og »Møk« var en aften blandt tilskuerne. Glahn lo, så han måtte tage brillerne af og tørre dem, og Møk ligefrem vrinskede af latter. Vi følte os stolte. Siden er det jo gået op for mig, at det var den ufrivillige komik, de morede sig over. Det er 55 år siden.

*Poul Lorenzen.*

Ganske vist havde biblioteket i forvejen det meste i Holbergsamlingen, men det er nyttigt at få et ekstra eksemplar af flere værker til udlån, f. eks. prof. Billeskov Jansens store fortrinlige udgave af epistlerne. Hvad man ikke har brug for, vil man tilbyde bogsamlingen på Tersløsegaard, og landsretssagfører Langberg har billigt dette forslag.

Biblioteket er meget taknemmeligt for gaven, som der altså er god anvendelse for.

## Terrænsport

Det årlige orienteringsløb mod Sorø Akademi afholdes søndag den 6. marts.

Gamle soranere, som er interesserede i at deltage, anmodes om at tilmelde sig snarest og senest lørdag den 13. febr. til J. Raaschou-Nielsen, Østerbrogade 142, Kbhvn. Ø.

Frankeret svarkuvert bedes vedlagt.

Efter anmeldelsesfristens udløb vil der tilgå de udtagne deltagere nærmere oplysninger om løbets afvikling.

## † DØDSFALD †

### Stud. merc. Steffen Lautrup

\* 7. april 1935 — † 5. december 1959.

Tre unge soranere, alle studenter fra 1954, Steffen Lautrup, Finn Albrechtsen og Sven Husted-Andersen, kom den 5. december i vinterføret ud for en kørselsulykke. De kom kørende med Steffen Lautrup ved rattet, da vognen i Vigerslev Allé pludselig kom ind i nyfalden sne og glat føre, hvorved bilen skred ud og tørnede først mod et træ og derefter mod en lysmast. Bilen blev fuldstændig knust, Steffen Lautrup blev dræbt på stedet, og de to andre passagerer blev ret stærkt kvæstede. Finn Albrechtsen fik en hovedlæsion, og Husted-Andersen blev alvorligt forslået.

Steffen Lautrup efterlader sig hustru, skuespillerinden Vera Stricker, og et lille barn.

For venner og kammerater betød Steffen Lautrup meget, og hans bratte død efterlader et dybt savn, men tillige mindet om et fint menneske.

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i februar:

2. Aage Immanuel Hansen (f. 1895). S'13, cand. jur. 1942. Sidst kendte adresse: Aarhus.
4. Bogtrykker Gudmund Rasmussen Krog (f. 1895), Sorø.
7. Autogrosserer Frank Edw. Horn (f. 1910), Thorsmindevej 17, Vanløse.

## Værdifuld Holbergsamling til Sorø Akademis bibliotek

Den 1. december 1958 døde generalkonsul M. A. Langberg; han opholdt sig i mange år i udlandet som forretningsmand, generalkonsul og legationsråd; i sit testamente havde han bestemt, at Sorø Akademis bibliotek skulle have hans Holbergbøger, hvorefter hans søn, landsretssagfører W. A. Langberg, i henhold hertil i efteråret 1959 har sendt bøgerne til Sorø.

Samlingen er ret lille, 23 numre, men rummer adskillige værdifulde og sjældne værker, f. eks. »Kjøbenhavnske Samlinger af rare trykte og utrykte Pjecer« 1755 (o: 17 Holbergiana, udg. af Wille Høyberg og Chr. Schmidt) og en tysk oversættelse af Heltehistorierne fra 1753. Videre: Manuskript til Holbergforedrag af Eiler Nystrøm og en nynorsk oversættelse af Jeppe på Berget (Oslo 1934).



9. Rejseinspektør *Knud Herman Munch Larsen* (f. 1895), Bernstorffsvej 57, Hellerup.
12. Læge *Svend Trøst Emborg* (f. 1910), Gråsten.
14. Fhv. proprietær *Verner Albert Henriques* (f. 1890), *Skovfryd 5, Hjortekær*.
15. Oberstløjtnant *Mogens Peter Mynster Boisen* (f. 1910), Sønderengen 43 B, Søborg.
17. Fhv. lektor *M. Juul-Mortensen* (f. 1885), Storgade 9, Sorø.
18. Politimester *Axel Møller Bjerre* (f. 1895), Gråsten. (»Dronningens Vagtmester«).
19. Fabrikdirektør, ingeniør *Johs. Peter Montagne Lillienskiold* (f. 1890), Dormagen, Rgbz. Düsseldorf.
19. *Svend Helge Arvid Schrøder* (f. 1910). På Sorø 1921—24.
22. Fhv. arkivar (Landbrugsministeriet) *Johannes Ewens* (f. 1885), Østervoldgade 14, Kbhvn. K.
24. Elektroinstallatør *Hartvig Fabricius* (f. 1875), Lindegaardsvej 45 C, Charlottenlund.
24. Sognepræst *Olaf Krog-Meyer* (f. 1900), Mern.
26. Ejendomsinspektør *Anders Nicolai Hvass* (f. 1895), Sorgenfrigaardsvej 79, Lyngby.

\*

Efter indstilling fra Undervisningsministeriet er professor, dr. odont. *Niels Peder Poul Overdrup Pedersen* (s. 28) ved kongelig resolution af 4. december 1959 genudnævnt til rektor for Københavns Tandlægehøjskole for perioden fra højskolens årsfest i februar 1960 til årsfesten i februar 1965.

\*

I en alder af kun 40 år er vicedirektør i A-S Dansk folkeforsikringsanstalt, cand. jur. *Hans Thranow* (s. 39), fra 1. januar udnævnt til direktør i samme institution. Det er et af vore allerstørste forsikringselskaber, han i en ung alder kommer til at lede.

\*

Tre danske officerer skal til USA på et 3—6 måneders studieophold på amerikanske militærskoler. Blandt dem skal oberstløjtnant *Frode Worm-Leonhard*, der er chef for 1. telegrafbataljon og signalofficer ved 6. division, i tidsrummet 6. januar 1960 til 15. april deltage i et kursus på den amerikanske hærs signalkole i Fort Monmouth, New Jersey, for at studere signalkorps teknik, taktik og teknik hos landstyrker og i forbindelse med operationer mellem enheder i luften og på jorden samt signal-kommunikationsteknik på korps- og divisionsplan.

\*

Bestemt for et af de tidligere numre, men udskudt på gr. af pladmangel er følgende: Redaktøren for Den store danske Ordbog, cand. mag. *Jørgen Glahder*, mindes (»Berl. Tidende«, 31. oktober 1959) professor *Verner Dahlerups* hundredårsdag. V.D. fødtes den 31. oktober 1859, blev 1876 student fra Sorø, virkede i årene 1899-1925 som docent og professor ved Københavns universitet og døde 1938. *Jørgen Glahder* karakteriserer pietetsfuldt læreren, mennesket og videnskabsmanden. Uvisnelig fortjeneste har han indlagt sig som grundlægger af den store ordbog, et af dansk kulturs kronjuveler; bogen har samme skavank som

andre af den art: Man kan ikke holde op med at læse i den; har man studeret det, man søgte, farer øjet hen til en anden artikel, man fanges og må tvinge sig selv til at lukke bindet. V.D. har i Sorø-bogen, bd. I, fortalt om »Tre litterære munke i Sorø kloster« (Se om V.D. nekrolog i Sor.-Bl., 23. årg., s. 69 og 44. årg., s. 26).

\*

En dag, *Ingemann* og *H. C. Andersen* sad og talte sammen, sagde Ingemann: »Hvad ville du ønske dig, hvis det blev tilbudt dig at få et ønske opfyldt?« »Jeg ville ønske, at jeg måtte blive en stor digter, at jeg måtte kunne omdanne mennesker efter det skønne billede, jeg bærer i mig, at jeg altid måtte leve i kærligt minde hos mit folk,« svarede *H. C. Andersen*. »Jeg vil kun ønske dette,« sagde Ingemann. »at Guds vilje må ske med mig i alle ting.« *H. C. Andersen* svarede stille: »Dit ene ønske er bedre end alle mine tre.«

(Efter »Kr. Dagblad«, den 19. december 1959).

\*

*Fra Sorø:*

Den 15. oktober 1959 var der rejsegilde på Sorø Akademis nye alumnat. De forskellige talere udtalte gode ønsker for den nye bygning som ramme for de unge. — Ved en fodboldkamp mellem Sorø Akademis skole og Rungsted statsskole den 1. november i Rungsted vandt Akademiet med 3—2. — Gymnasieforeningen »Baldur« havde den 12. oktober besøg af folketingsmand *Aksel Larsen*, den 11. november af forfatteren *Georgjedde*, den 26. november af forfatteren *Hans Scherfig*. Man ser her den samme udvikling som adskillige andre steder. Den oprindelige mening med en sådan forening må være den at give medlemmerne lejlighed til at udfolde sig med foredrag og diskussioner; i stedet for udfyldes møderne af forskellige indbudte; det kan også være meget interessant at se og høre de forskellige giraffer, men fremmede for selvstændigheden er det ikke. Allerede i min Sorøtid havde vi af og til fremmede talere til stor forargelse for overlærer *Matthiessen*, der i sit lille skrift om »Baldurs saga gennem 50 år« (1916) som overskrift for skildringen af tiden efter 1906 har: »Baldur bliver gammel og anskaffer sig krykker« : fremmede talere.

**MERKUR** A/S  
**HERMODSGADE 14**  
 Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
 Telf. Rungsted 832.

Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66

**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**

*P. Suhr-Hentiksen*  
Direktør

ODENSE

**Sorøegnens Andelssvineslagteri**

Telefon Sorø \*717

**TH. C. JENSEN**

SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

Det nye Blozermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademikvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt

**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker  
Malmegade 7  
København Ø

**Johs. Brinck**

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**BANKEN**  
*for* **SORØ**  
OG OMEGN  
Aktieselskab

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Menmark**

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storagade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**

KORSØR

**F. Damkier**

Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

**Støt**

**SORANERBLADET**

H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Førlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN  
NORDEN 1/2**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**

Højesteretssagfører

Gaithersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAKTIESELSKABET

**CECIL**

Vesterbrogade 33 - København V.

Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

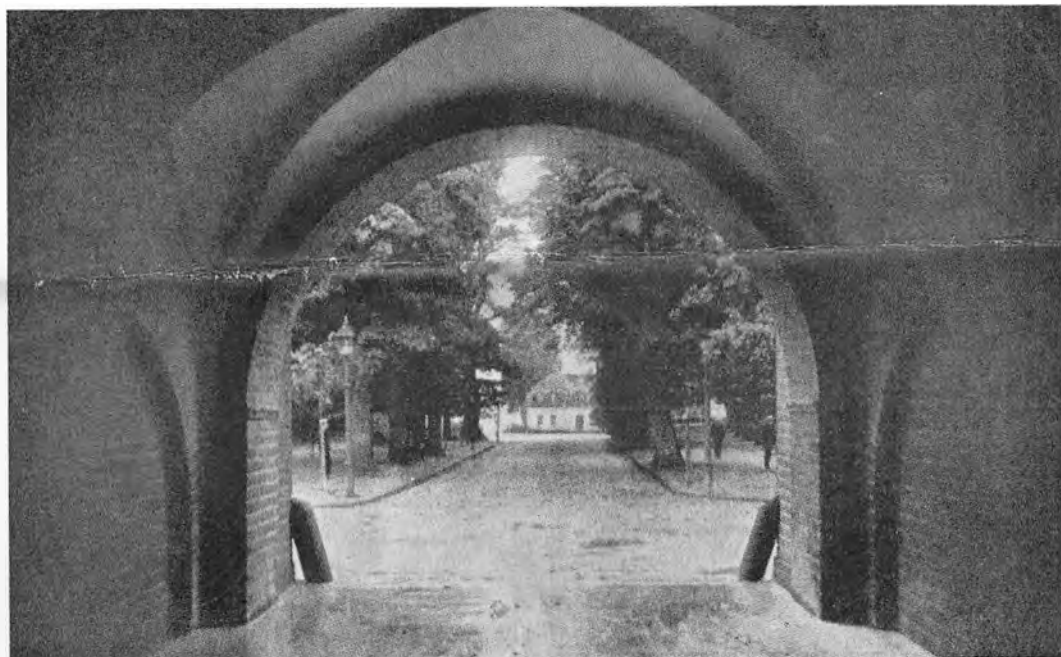
## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

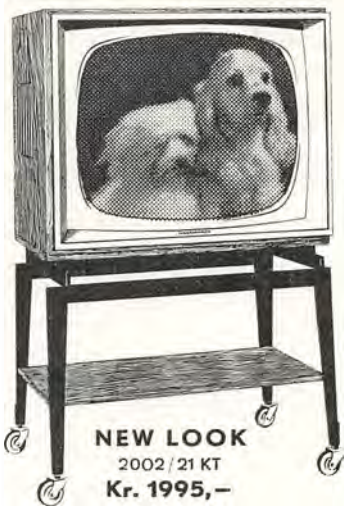
45. AARGANG 1960



NUMMER 2 . FEBRUAR



L. C. O. N.



**NEW LOOK**  
2002/21 KT  
Kr. 1995,-  
(excl. bord)

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreekvipering. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.

**J. M. POHL's EHH.**

Telf. 67

KGL. HOFLEVERANDØR

**D ♦ F ♦ J**  
DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

**Fred. Jensen & Søn**

Guld - Sølv  
Ure - Brillor

Telf. 82

★  
Søraneremblemer



Telf. Vester 5585 y  
Gl. Kongevej 114 - Køb. V

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**Krystal - Glas - Porcelæn**

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**SVEGÅRDS**  
BOGHANDEL  
SORØ

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's efft.  
Frederiksberggade 25

C. 3264 Palm 7710

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**



ta' en

**Spids**

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**



# SORANER-BLADET

FEBRUAR 1960

45. AARGANG

NUMMER 2

## Sorø Akademis Skole som statskole

De gamle soranere, der har aflagt Sorø Akademis Skole et besøg efter dens overgang til statskole, har næppe kunnet spore nogen forandring. Det samme gælder sikkert skolens nuværende elever.

Da det sikkert interesserer mange at få oplysninger om, hvad der er sket og betydningen heraf, skal jeg på foranledning af bestyrelsen for Soransk Samfund forsøge at gøre rede for overgangen.

I skrivelse af 4. juli 1958 tilskrev finansudvalget undervisningsministeriet bl. a. således: »— — —, at finansudvalget kan give principiel tilslutning til, at staten med virkning fra 1. april 1958 på forventet efterbevilling overtager de med driften af Sorø Akademis Skole forbundne udgifter, og at stiftelsen Sorø Akademis årlige overskud fremtidig indgår i statskassen til hel eller delvis dækning af skolens driftsudgifter. Finansudvalget skal dog henstille, at statens overtagelse af driften af Sorø Akademis Skole foretages på en sådan måde, at skolen i videst muligt omfang bevarer sin selvstændige status. — — — «

Den administrative deling blev gennemført pr. 1. dec. 1958, fra hvilken dato skolen overtog regnskabsførelse m. v.

De forhandlinger, der var gået forud for denne afgørelse, kan jeg af gode grunde ikke op-

lyse meget om, men skal anføre, at stiftelsens underskud i årene 1946—54 var over 800.000 kr., altså ca. 100.000 kr. pr. år.

I 3-året 1955—58 udgjorde underskuddet ialt ca. 867.000 kr.

Dette underskud forklaredes bl. a. ved stigende lønninger, bortfald af skolepenge, indførelse af gratis læremidler. Det var åbenbart, at det ikke fortsat kunne gå på den måde, idet stiftelsens formue derved stadig ville formindskes og det i stigende tempo, hvorved stiftelsen ikke på langt sigt ville kunne bevares, hvis den alene skulle afholde de udgifter, der var forbundet med driften af Sorø Akademis Skole.

Resultatet blev altså, at skolen blev en statskole, idet stiftelsen vederlagsfrit til staten overdrog brugsretten til de til Sorø Akademis Skole hørende bygninger.

Samtlige de med skolens drift forbundne udgifter, herunder udgifter til vedligeholdelse og hovedstandsættelse af skolens bygninger afholdes herefter af staten, medens stiftelsen Sorø Akademi afholder egentlige anlægsudgifter vedrørende bygningerne, bl. a. altså de udgifter, der er forbundet med bygningen af det nye alumnat ved Store Plads.

Stiftelsen Sorø Akademi anlægger — efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse — og vedligeholder de fornødne sportsplad-

ser til skolen. Stiftelsen vedligeholder Akademihaven som et offentligt lystanlæg, men med særlig hensyntagen til skolens interesser.

Sædvanlig afskrivning af skolens bygninger finder sted på stiftelsens budget. Såfremt forholdene skulle ændre sig således, at stiftelsen påny skulle blive i stand til — formentlig på langt sigt — at overtage samtlige med skolens drift forbundne udgifter, bør spørgsmålet herom optages til fornyet drøftelse.

De praktiske konsekvenser heraf er med hensyn til rektors og kurators forretningsområder, at kurator nu intet har med skolens drift at gøre, men at status quo iøvrigt i det hele er opretholdt. Skolen har selv overtaget sit regnskab og er nu en regnskabsførende statsinstitution.

Rent praktisk betyder dette, at skolen ikke som hidtil hvert år skal indsende budgetforslag til kurator, men som andre statsskoler får til delt sine bevillinger direkte fra ministeriet.

Det er klart, at skolens frihed derved kan blive mindre, idet specielle bevillinger måske lettere kunne opnås under stiftelsen end under staten. Det skal dog straks bemærkes, at der såvel fra ministeriets som fra kurators side er vist skolen stor forståelse med hensyn til bevillinger til opretholdelse af de institutioner, der er specielle for skolen. Jeg tænker her i første række på skolens store bibliotek og museum. For mange andre tings vedkommende kan man vist sige, at statsskolernes norm ikke har været ringere end normen for Sorø Akademis Skole, før den blev statsskole.

Det er min opfattelse, at der fra skolens side i mange år er blevet udvist stor sparsommelighed, men at den også i det væsentlige har fået de ønsker opfyldt, som den har fremsat overfor kurator.

Sorø Akademis budget har i over 100 år været på finansloven, mange penge er gået til andre formål end de oprindelig fastsatte. For omtrent 100 år siden fremdrog Bille dette i rigsdagen og kritiserede dette forhold, men man fortsatte langt ind i dette århundrede. Stiftelsen er stadig stor, men ikke længere så stor, at den kan drive en moderne gymnasieskole med kostafdeling uden tilskud. Og tilskud kunne man ikke få, da skolen ikke kunne betragtes som en privat skole. Den havde i mange måder samme status som en statsskole, blot med den forskel, at alle udgifter blev afholdt af stiftelsen.

Min forgænger, undervisningsinspektør Sigurd Højby, påbegyndte en modernisering af skolen og fik gennemført, at der blev mulighed for at bygge et nyt alumnat. Det faldt i min lod at gennemføre dette byggeri, og jeg ser det som min opgave at fortsætte moderniseringen af skolen, som nu i hovedbygningens alumnat får plads til indretning af nye lokaler til brug for undervisningen. Det er mit håb, at det skal lykkes at skabe en fornuftig balance mellem det gamle og det nye, og således at der ikke går for meget tabt af den stemning, der præger dette gamle sted.

Ved nyanlæg må ganske vist stiftelsens formue i nogen grad omplaceres fra rentebærende papirer til bygninger, men det går iøvrigt ikke ud over dens formue.

Skolen er nu en statsskole, men en statsskole med lokaler i bygninger, der vederlagsfrit er stillet til dens rådighed, og den modtager store årlige tilskud fra stiftelsen. I kraft af dette tror jeg, at statsmyndighederne vil yde det, der er fornødent til at de specielle institutioner ved skolen fortsat har mulighed for at bestå. Staten har i tidens løb haft store fordele af stiftelsen Sorø Akademi, og den kan nu gennem skolen bidrage til, at alt det, der i almindelighed forstås ved Sorø Akademi, bliver bevaret som noget værdifuldt og smukt.

Arne Østergaard.

## Alle gode gange tre . . .

Louis E. Grandjean: *Alt anden gang. Høst & Søn. 1960.*

Først fik jeg Grandjeans bog og derefter en »kalenderoversigt« fra *kontaktcentret*, hvoraf fremgik, at det var virkelighed, at Grandjeans »familiekundskab i mystikens belysning« (bogens undertitel) var blevet til på den scharlingske bispebolig Søtofte hos pastor *Johs. Dragsdahl*, vel vor tids mest vågne og nyskabende prælat. Vel, hvorfor skulle det så ikke også være sandt — og ikke fiktion — at Grandjean på Gran Canaria havde mødt stormesteren (eller hvad en sådan person nu hedder) for Europas ældste hemmelige religiøse orden Alombrados (oplyste). Over den åndelige lægekunst fra Grækenland på Jesu tid via Alexandria, araberne og spanierne får vi i hvert fald spændende serveret analogier mellem legemlig og åndelig renelse og helbredelse og en sober fremstilling af

en mystik, som har noget med virkeligheden at gøre. Her er Grandjean en skolet mentalhygiejniker . . . .

Forfatterne, som kun har noget med det glatte og nemme at gøre, løber ingen risiko for ikke at blive forstået og læses med umiddelbar letthed. Grandjean hører ikke til dem! Han svinger sig op mod højderne, kaster sig frimodigt i lag med begreber som mandens angst, kampen mellem kønnene, prostitutionen, ægteskabet, sexualiteten som en integrerende del af den religiøse tilbedelse o. m. m.

I et kapitel ransager han sit eget mysterie-spil »Schechina« og erkender sin stræbens høje flugt *udenom sig selv!* Særdeles mentalhygienisk, og jeg tilbagekalder min anmeldelses påstand, at hans evner var for små til opgaven. Jeg ser nu, at han har den tyngde på sig, som svarer til hans kræfter. »Kanarisk kontemplation« er et meget henførende kapitel i kraft af det følelsesmæssige indhold, mens »Et skuespil, der vil fødes« er bogens mest intellektuelle præstation med Shakespeares Hamlet som symbol på mandens angst og under uddybning af betragtninger fra *James Joyce* og *Robert Graves*. Især her er Grandjeans nye opdeling af stoffet i småafsnit à la »la Cours: Fragmenter« en værdifuld hjælp, idet man når at trække vejret under hans fængslende og strålende udredning om kontinuiteten og avstammelse. I sine unge dage var Louis E. personalhistoriker, ikke lidt af en elev af *H. G. Olrik*; nu har han gjort op med familiemilieuet (»Det lille milieu« kaldte han en bog herom), som er ham for trangt. Ved sine egne sansedata udleverer han frimodigt *sine livserfaringer*: kontinuiteten er kvinden og ikke manden! Her er oplæg til socialpsykologerne; men Grandjean slår ikke over i modsætningen. Bogens motto fra »Thomas Evangeliet« udtaler netop, at vejen fremover ligger der, hvor det mandlige og det kvindelige forstås som det rent menneskelige, der går op i hinanden. Det er *en forsoningens filosofi*, Grandjean er endt ved.

Lad ham nu være eneren, den mærkelige, delvis uforståelige forfatter, 20 års pensionist skønt kun i begyndelsen af tresserne, uden partitilknytning, uden familieliv og uden hjem (han flygtede jo fra Ewalds hytte i Rungsted, hvor vi har haft mange samtaler), hvileløs som en nomade, søgende mellem de sorte telte, æstetisk eventyrer — vi har, skønt vi er usikre ved ham og hans intentioner, brug for ham i dansk litteratur på hans jagt efter *en livsholdning*, som

vi behøver — efter at have mistet den overlevende! Efter »Schechina« og »Alt anden gang« må vi have lov til at citere børnesangen:

Første gang så lar vi ham gå,  
anden gang jo ligeså.  
Tredje gang så tar vi ham  
og putter ham i gryden . . . .

*hvis* han ikke i sin billedtale formulerer sit livs-syn sådan, at vi forstår hans billeder ikke pedantisk: ord for ord, men tanke for tanke . . . . Endelig har han udstukket sin linje! Gør det nu rigtigt, Grandjean, og glem afstammelse og dens rest af arrogant (ånd)s aristokratisme, som ikke er klædelig.

Peter Soranus.

## Hvorfor er vi egentlig så go'e? For det er vi da?

Det er egentlig morsomt at snakke med gammelsoranere, der på skolen og måske også senere har dyrket det lille spil med boldtræet og den lille hårde. I samtalens løb kan man jo ikke undgå at nævne det nye alumnatsbyggeri på Store Plads, cricketspillet's mangeårige højborg.

Og har man nævnt det, kan man være sikker på, at den stakkels gammelsoraner udstøder et dybt suk, synker sammen i skuldrene og med fortinnede øjne giver sig til at spejde efter nærmeste udskækningssted. En hjertestyrkning må der til. Helst to.

— Hvad siger du, mand? Bygger de huse på Store??? Man kalder på tjeneren og bestiller en tredje styrkende, før man svarer ja. Man hader at se medmennesker lide. Når endelig staklen har genvundet talens brug, bliver det gerne til et længere causeri om de vidunderlige dage, da man med sten i skoene, helt hvid i hovedet af støv, og med det ene øje på kirkeurets viser, der betænkeligt nærmede sig det tidspunkt, da de højere myndigheder forventede at se en med næsen et sted mellem Karl den Tolvte og cirkelns kvadratur, oplevede det salige gang på gang at blive ramt af en stenhård kugle på et mere eller mindre ømfindtligt sted.

Ak, hvor man husker det. Når man måtte spæne afsted for at kunne nå at synke sammen på sin stol, når mælkeklokken forkyndte, at nu var det åndens tur. Når man som imponeret mellemskoleunge så de kendte gammelsoraner-navne lave ridehusstævner, som vi kaldte det, i septembersøndagens traditionsfyldte kampe, og når man senere selv efter bedste evne forsøgte

at gøre dem kunsten efter, men som regel blev uhjælpe­ligt til grin. Det var tider.

Så er det, man spørger sig selv. Hvorfor bliver soranere egentlig så gode cricketspillere? Det kan ikke være et spørgsmål om bedre evner, da det jo ikke er boldbegavelse, der har det store ord ved optagelsesprøverne. Det må være banen!

Store Plads er som cricketbane jo en jammerlig pløjemark. Hvor meget man end er soraner­ny som gammel — kommer man ikke uden om, hvis man da vil være ærlig, at »Store« har chokeret mangel­en cricketspiller, der enten som aktiv eller som tilskuer har fået lejlighed til at lære den nærmere at kende.

Men netop det faktum, at banen er så objek­tivt elendig, skaber formodentlig de gode cricketspillere. Man lærer at være forberedt på overhovedet alt, hvad der ligger indenfor muligheds­ernes grænse, når man spiller på »Store«. Er det en varm, tør sommerdag, skal man ikke vente at slippe fra en kamp med alle ti tommel­fingre i lige god stand, og et hul på bukserne skal man kun betragte som fint. Fire—fem stykker er ikke noget særsyn.

Det er de ejendommeligste spring, bolden kan gøre på gruset. Vil man fange den, er man nødt til i sjælden grad »at være oppe på vablerne«. Ikke noget med at stå med begge hænder i lom­merne og vente, til kuglen bekvemmer sig til at nærme sig den afstand fra en, hvor man kan begynde at tænke på, at nu var det vist snart på tide at sætte sine mødige lemmer i bevægelse. Næh! Det er om i en fart at dykke ned over den og med krop, ben, arme eller om nød­vendigt hovede tvinge den til at falde til føje, før den rammer en sten og ender 180 grader fra sin oprindelige retning. Det kan gøre ondt, men det er dejligt, når det lykkes. Og det gør det bemærkelsesværdigt mange gange.

Og er banen en dag, på trods af det danske klima, våd og mudret som en mose, kan man have rig gavn af den udmærkede svømmeun­dervisning, man har fået i gymnastiktimerne. I det vejr rammer bolden ikke en sten på måt­ten og fjerner ens leg-pind med en knasende lyd, selv om bolden ramte meget nær måtte­kanten — i off-siden —. Der lyder en række svup-svup, derpå høres en hvislen, og med et plask rammer bolden måtten, hvorefter man ikke ser mere til den. Den »sutter«-løfter sig ikke en millimeter over tæppet — og knækker den ikke samtlige ens surt forsvarede pinde, forsvinder den som et lyn ned mod gymnasiet

og ender som regel langt nede i en utilgængelig træstub.

Men kors, hvor man lærer noget af det. Det kan rigtig mærkes, når man kommer »på græs«. Man bliver glædeligt overrasket, når det min­sandten viser sig, at bolden kommer der, hvor man har beregnet den. Det giver blod på tan­den, og de kiksere, der uvægerligt vil være på »Store«, udebliver som regel.

Dog vil jeg lige til slut nævne min egen de­but på græs. Manden ved gærdet »drivede« bol­den hårdt ud i off. Som cover-point skulle det jo være en ren svir at gå ned til sådan en kugle på en græsbane. Den trillede, og jeg havde den på kornet. Intet kunne gå galt. Med en urokke­lig tillid bøjede jeg mig ned og fik vist også tid til at sende et triumferende smil til 2. slip. Bang, sagde det. Stille og roligt. Den sad lige i panden! Alt er jo efterhånden relativt. Også græsbaner.

P.

### Soraner-Bladets stilkonkurrence for gymnasieelever på Sorø Akademis Skole

En gammel soraner, der ønsker at forblive anonym, har stillet et beløb til rådighed for Soraner-Bladet, som derved sættes i stand til at udsætte to præmier for de bedste besvarelser af følgende emner:

1. *Sorø Stemning* (gerne på vers, hvis det kan gøres godt).

2. *Sorø Akademis traditioner på godt og ondt.*

Den bedste besvarelse belønnes med 100 kr. og offentliggøres i Soraner-Bladet, hvis den findes egnet dertil, den næstbedste med 50 kr.

Der gives en måneds frist til udarbejdelsen, at regne efter rektors meddelelse ved morgen­angen.

Lærere på skolen har venligst påtaget sig at bedømme indkomne besvarelser, som bedes af­leveret til rektor.

*Soraner-Bladet.*

**HUSK!**

**SORANSK SAMFUNDS**

*Generalforsamling*

Torsdag den 21. april kl. 19,30



# I hundredåret for Chr. Hviid Bredahls død

Af Poul Schjærff.

Ville man spørge rundt om, hvem der kender noget til Chr. Hviid Bredahl (1784—1860), fik man nok til svar en forundret, desorienteret hovedrysten. Bredahl? Hvem er det? Selv blandt fagmænd indskrænker kendskabet sig vist til en tåget forestilling om en mærkelig bondemand, der skrev nogle dunkle »dramatiske scener«, »et af de mest storartede, men mindst bemærkede Mindesmærker i vor Litteratur«, siger Ingemann om dem. Indstillingen er forståelig, for Bredahls produktion er ikke let læst, tung i tanke og udtryk, som den er.

Og dog kan der, i hvert fald i dette blad, være grund til at mindes denne digter, der i kredsen af de store ånder, der i forrige århundredes første halvdel flokkedes i Sorø, danner et særpræget, højst ejendommeligt indslag. Og en anledning gives nu, da det den 16. januar var 100 år siden, han lukkede sine øjne.

Fra Hellestruggaard, hvor faderen var forvalter, og hvor drengen tumlede sig i skov og have, mens »Gamlemutter« fyldte hans sind med alskens eventyrlige beretninger om konger og dronninger, trolde og hekse, kom han i 1796 til Slagelse latinskole, efter Ingemanns udsagn »en Drengfristat med despotiske Elementer«. Ingemann, der 1800 kom i samme skole, blev straks grebet af den ejendommelige enspændernatur med de alvorlige øjne og den stærke, brede pande. Mens kammeraterne sloges på kirkegården, gik han tavs og indesluttet op og ned mellem de to store linde uden for skolen; hvis nogen uforvarende løb ham på ærmet, vred han blot synderens arm lidt om, så han måtte vende ryggen til, hvorpå han med sine knoer tilføjede ham et par hammerslag på skulderen. Han var altid på vagt over for overgreb fra de store mod de små; ofte hjalp han den mandhaftige Ringer-Lisbeth, der bandt de ris, som daglig brugtes og næsten ugentlig blev slidt op, med at drage klokkestrengene i kirketårnet eller med at grave gravene, hvorunder de førte »underlige humoristiske« samtaler om død og forkrænkelighed. Således tegner Ingemann, der senere blev en af Bredahls bedste venner, billedet af den senere sære skjald.

Det theologiske studium passede Bredahl ikke synderlig godt; Ossian og Shakespeare tiltrak ham mere, og han færdedes jævnlig i Sorø, hvor faderen 1802 havde købt hus på Storgade, fordrivende tiden sammen med datidens muntre ungdom, hvis ubekymrede tilværelse en af deltagerne, den senere almægtige byfoged i Ringsted, Conrad Harhoff, har skildret i mere end 150 breve (trykt i Soransk Tidsskrift, bd. VI, 1912). Familien Bredahl hørte altså til Sorø's honoratiories, hvad der må bemærkes, da man ellers altid tænker sig Bredahl som en arm fæstebonde. Fæstebonde blev han, da han 1824 erhvervede parcelgården Damsgaard, arvefæstegård under Sorø Akademi, beliggende i Borø vest for Sorø. Gården var forfal-

den, der kom vanskelige tider (landbrugskrisen 1818—28) med stærke prisfald for landbrugsvarer, og som arvefæster måtte digteren yde hoveri for Akademiet, snart var han på vejarbejde, snart sås han som deltager i at slukke en ildebrand i Sorø. Til gården hørte banken »Parnas« (Per Nassens banke hed den hos bønderne), og den nedtrykte hovbonde udbreder sig bittert over, at han må betale skat af »Parnasset«: »Banken med dens Træer har Akademiet tilegnet sig, men Afgiften hviler på mig — formodentlig en Straf, fordi jeg engang ville kravle op på den litterære Banke af samme navn«. Retfærdigvis må det anmærkes, at Bredahls kår bedrede sig, og han døde i virkeligheden som en velstående mand.

Allerede før Damsgaardstiden var Bredahl fremtrådt i litteraturen. 1818 forefaldt følgende hændelse: En skovfoged løsnede et skud mod en gammel kone, der samlede lidt kvas i Akademiets skove — denne samfundsuret blev efter digterens eget udsagn udgangspunktet for hans hovedværk: »Dramatiske Scener, uddragne af et ældgammelt Haandskrift. Frit oversatte af det Kyhlamske ved C. Bredahl, Kyhlammensis Musæ famulus vilis et immeritus«, hvis første bind udkom 1819, sluttende i 1833 med sjette bind. På ewaldske jamber med shakespearisk patos eller vid kæmper en harmfuld natur mod voldsragt, mod åndelig og borgerlig uretfærdighed, mod hykleri, mod pengepugeri, mod opblæsthed — forsvarende de ringe og små. Scenens skueplads er månen — den nåede han op til i sin fantasi, uden raketter — men handlingen afspejler det jordiske: Historien fra revolutionen 1789 over Napoleon, den hellige alliance til julirevolutionen. Frederik den Sjette, »vor Klodes bedste Fyrste« er med, ligeledes amtmand Stemann i Sorø — ikke for sine dyders skyld.

»Scenernes« værdi beror på forfatterens personlighed, som poetisk værk er det for spekulativt, for lidt plastisk, for uklart, skikkelserne bliver i for høj grad udtryk for ideer, ikke levende mennesker. De modtoges ikke med synderlig interesse; dog blev det noget bedre, efter at Hauch, P. L. Møller og Goldschmidt havde omtalt dem forstående; 1845 fik Bredahl digtergæge, 1855 foranstaltede litteraten F. L. Liebenberg en forkortet tre binds udgave af »Scenerne«, hvorved forfatteren tjente 1600 rigsdaler

Det traditionelle billede af Bredahl: Den duknakkede digter med det lange hvide skæg og de bekymrede øjne, passerende Sorø's Storgade i sine egne tanker (eller »brummende«, som Carl Bagger udtrykker det i »Pedellens Datter«), skjalden i bondegården, der higer mod et rige — et rige, der lå på månen, dette billede er skabt af to soranske kunstnere: Maleren Fr. Vermehren (1823—1910, student fra Sorø 1843), hvis sjælfulede tegning fra 1855 mange vil kende, og B. S. Ingemann, hvis dybt følte mindedigt fra 1860 aldrig vil gange en af minde, når man har læst det.

1916 tog gymnasieforeningen »Balder« i Sorø på opfordring af prof. Otto Borchsenius (s. 1863), der i sin skoletid selv har set både Ingemann og Bredahl, initiativet til at rejse en mindesten for Bredahl; der blev holdt foredrag i »Balder« af foreningens præsi-

dent, der indsamledes penge blandt gymnasiasterne og lærerne, og den 1. juli 1917 afsløredes på Parnas-banken Bredahl-mindestenen (afbildet i Sor. Bl., 3. årg., s. 59) med tale af prof. Borchsenius (gengivet i uddrag i Sor.-Bl., 2. årg., s. 30), der foruden at karakterisere digteren udtalte den sikre forvisning, at Bredahl fremdeles vil leve i ungdommens hjerter i Sorø, og at hans digtning »Scenerne« med deres rige væld af ejendommelig poesi, vil kunne tænde ild i de unges sind. Jeg tror, at prof. Borchsenius har været lidt for naiv, eller skal vi sige optimistisk; Bredahl lever vist ikke hos Sorøes ungdom, men måske kan dette lille rids af hans ret og frihed elskende personlighed bidrage lidt til, at man tager ham med i rækken af de store fra Sorøes guldalder.

† DØDSFALD †

**Sparekassedirektør Svend Oster Hansen.**

\* 17. marts 1893 — † 29. januar 1960

En soraner i anden potens er gået bort ved Svend Oster Hansens død. Hans fader var tømremester Christian Hansen, Alléen, er af de gode gamle håndværkere, som i årene omkring århundredskiftet prægede byen ved deres soliditet og propre arbejde. Svend Oster Hansen besøgte Akademiet i årene 1903—09, og udgik 1909 med præliminæreksamen; han blev exam. jur., var en kortere tid ansat som by- og birkefuldmægtig i Vordingborg, men vendte snart tilbage til det kære Sorø som dommerfuldmægtig. I juni 1931 blev han efter sparekassedirektør Sevels død bogholder i Sorø Spare og Laanekasse; han gjorde sig hurtigt gældende som en betydelig arbejdskraft og opnåede i 1933 efter direktør Topps afgang stillingen som administrerende direktør. Igennem årene ydede han, der efter sin afgang som dommerfuldmægtig tog bestalling som overretssagfører, mange mennesker god juridisk bistand.

Arbejdet i Sparekassen fyldte ham helt; sagkundskab indgik en lykkelig forbindelse med et elskværdigt væsen, og selv da han for et par år siden rantes af en alvorlig sygdom, gav han dagligt møde på sit kontor; først i den sidste måneds tid måtte han give op.

En trofast arbejder som faderen, respekteret og agtet af sin bys befolkning.

P. Sch.



NB! Hvis nogen er i stand dertil, ville jeg gerne have nærmere oplysninger om civilingeniør *Gunner Raaschou*, \* 14. august 1919, — † 30. november 1959. Student fra Sorø 1939.

Red.

**Gamle Soranere og soranske Noter**

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i marts:

2. Stiftsprovst *Carl Bay* (f. 1900), Dronning Christinesvej 20, Aalborg.
5. Repræsentant *Helge Rasmussen Krogh* (f. 1895). Adresse?
9. Kasserer *Jørgen Leonard Correll* (f. 1910), Esbern Snæresvej 9, Sorø.
14. Toldassistent *Alfred Gorm Jacobsen* (f. 1895), Strandvejen 44 B, Hellerup.
16. Tandlæge *Jens Ulf Kaarsberg* (f. 1895), Vesterbrogade 81, Kbhvn. V.
20. Forretningsfører *Gunnar Marschall* (f. 1910), Johan Mantziusvej 34, Birkerød.
24. Dr. med., afdelingslæge *Flemming Kiørboe* (f. 1910), Søborg Hovedgade 93, Søborg.
27. Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Aage Christiansen* (f. 1910), Vesterbrogade 196, Kbhvn. V.
28. *Vilhelm Andersen* (f. 1900). På Sorø 1912—19. Fra 1920 sekretær i Københavns byret; er ikke der mere. Nu?
28. Tandlæge *Børge Assing* (f. 1900), Skælskør).
29. Grosserer *Halvor Lauritz Peter Jensen* (f. 1895), Fridtjof Nansens Plads 10, Kbhvn. Ø.
30. Elektroinstallatør *Kristian Johs. Quirinus-Jensen* (f. 1900), Storgade 28, Sorø.
31. Købmand *Malthe Sehested Hoff* (f. 1890), Nykøbing F.
31. Cand. theol. *Sverri Dahl* (f. 1910), Thorshavn.

\*

Den 21. januar forsvarede reservelæge *Torbjørn Bennike* (s'36) ved Københavns Universitet en medicinsk disputats, hvori han beviste, at den leverbetændelse, som følger efter Halsbetændelsen mononucleose, ikke giver varig beskadigelse af leveren. De to opponenter var enige om, at sygdommen nok skyldtes et virus; iøvrigt rostes det store arbejde, som var gennemført samtidig med, at doktoranden passede sin stilling som hospitalslæge, og, sagde den ene opponenter, når jeg ser, hvor mange læger der er mødt op, flere end i mange år, tror jeg nok, bogen må interessere. (Efter »Berl. Tid.s.« angivelse var der mødt 15; det er altså mange; ligesom når de vilde tæller: 1, 2, 3, mange).

\*

Komiteen for tilrettelæggelsen af det kommende *Danmarks-år i USA* er nu sammensat; det skete ved et møde på Christiansborg den 28. januar; den 36 mand stærke komité repræsenterer dansk videnskab, kultur, erhvervsliv og politik, som det er hensigten at

propagandere for i USA. Til at varetage tilrettelæggelsen er der tillige nedsat et arbejdsudvalg, hvori bl. a. chefredaktør *Leif B. Hendil* har sæde, ligesom Hendil tillige er generalsekretær for komitéen. — Samtidig er chefredaktør Hendil indtrådt i *Naturfondens* arbejdsudvalg; i denne komité sidder to gamle soranere: rigsantikvar, prof., dr. phil. *Johs. Brøndsted* og prof., dr. phil. *R. Spärck*.

\*

Under 27. januar er direktør, civilingeniør *Walter Torkild Førster* (s'25) udnævnt til ridder af Dannebrogssordenen.

\*

Den 30. januar viedes i Sorø kirke beskæftigelses-terapeut, frk. *Else Pedersen*, datter af lektor *Marcus Pedersen*, Sorø Akademi, til læge *Alf. Wennevold* (s'51), søn af direktør *Finn Wennevold*, Odense. Brudgommen er født i Rumænien, hvor hans forældre dengang var bosat, og fik sin skolegang på Sorø akademi, hvorfra bekendtskabet stammer. Han er lige blevet medicinsk kandidat, og efter brylluppet rejser de nygifte til Sverige, hvor han har fået ansættelse, og senere til USA, hvor han skal fortsætte sin uddannelse.

\*

I månederne oktober—december har prof. *Chr. Elling* publiceret yderligere 12 småstykker af serien »Kunst ved vejen« (»Berl. Aften«). »I skoven skulle være gilde . . .« fortæller om ørnen over universitetets hovedportal og mindes nogle af de store, »der var udrustede med åndens vingefjer. I vore dage skuede igen videre og højere end Vilh. Andersen og Vilh. Grønbech.« — »Griffenfeld og Georg Brandes« omtaler Griffenfeldstatuen i det kgl. biblioteks have, kritiserer den ofte tilfældige rejsning af statuer og opkaldelse af gader og foreslår, at »Magasins torv« kommer til at bære Georg Brandes' navn. Sarkastisk bemærker professoren: »Al respekt for Alfred Nervø, men alligevel. — G.B. kunne magelig holde Gustav Bang stangen, også general Bahnson.« — Noget af det fineste er den lille opsats »Erkendelse i rummet«. Den handler om månen; her hedder det: »Og den allerstørste indsigt i månens væsen besiddes af forelskede knægte og af piger med hestehaler, samt af oldinge med rester af hjertets målebånd i behold«. Månens magt er umådelig: »Halvmånens skarpe tegn hidsede folkeslag og troende hære til bedrifter . . . Have og floder lyder dens bud . . . Dens »rum« i menneskets fantasi og tro kender ingen grænser.« — De tre sidste småstykker er fremkaldt af juletiden og indeholder såvel kritiske som mere positive, forstående ræsonnementer.

Det lader iøvrigt til, at professoren har afsluttet serien for sit vedkommende; de sidste artikler er affattet af bibliotekar cand. mag. *H. P. Rohde*.

\*

Pladsmangel har ligeledes været årsag til, at vi først nu — adskillige postdage for sent — nævner den interessante udstilling »Provinsmuseernes kunstskatte«, den åbnedes den 12. november under tronfølgeren, prinsesse Margretes protektion. Et bredt udsnit af dansk kunst, spændende fra Abildgaard til

de abstrakte; flere af dansk kunsts hovedværker havde man her lejlighed til at gøre sig bekendt med Kunstmuseet i Sorø var repræsenteret med hele 39 stykker, et talende vidnesbyrd om dette museums kvalitet. Direktør, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*, hvem Sorø-museet ligger så meget på sinde, og som også var medlem af udstillingens æreskomité, havde grund til at glæde sig.

\*

#### Kronikker:

Kgl. operasanger, skuespiller *Aage Fønss* fortæller erindringer om og karakteriserer de to sceneinstruktører, han i ungdommen stiftede bekendtskab med; han har kaldt sin opsats »Under prøverne« (»Berl. Tid.«, 11. januar); de to instruktører er *Herman Bang* og den senere direktør for Det kgl. Teater *Johannes Nielsen*; begge soranere, studenter henholdsvis 1875 og 1890. Større modsætninger kunne næppe tænkes; det fine menneske *Herman Bang*, som iscenesætter gribende og inciterende; over for ham den furiøse, buldrende og bandende *Johannes Nielsen*. *Herman Bang*, der indbildte sig at stamme fra Skjalm Hvide, var meget betaget af alt, hvad der havde med adel at gøre. I »Konge for en dag« skulle balletdanserinde, fru *Anna Agerholm* danse de 7 slørs dans, omgivet af unge, let beslørede skuespillerinder. Blandt dem var *Karl Mantzius'* datter *Else*, gift med en svensker *v. Wallén*. *Herman Bang* indprentede de unge damer, ude i kulissen at stille sig op i række ved baronesse *Wallén*, og når baronessen går ind på scenen, så at følge hende og i det hele taget placere sig i forhold til baronessen. Efter prøven sagde *Else Mantzius* til *Fønss*: »Bare *Bang* dog ville holde op med alt det baronessesludder, min mand er taxa-chauffør og vores baroni ligger på månen«. Men ingen nænnede at fortælle *Herman Bang* dette.

*Raymond Swing* analyserer i »En glemte guldalderdigter« (»Sorø Folketidende«, 11. januar) Sorøforfatteren *Chr. Hviid Bredahl*, hvis hundredårs dødsdag indtraf den 16. januar. Særlig omtaltes hans lidet kendte, men glimtvis kraftfulde og af glødende kærlighed til de undertrykte børne hovedværk »Dramatiske scener«, og *Bredahl* kaldes vort lands første sociale digter.

Den meget producerende folklorist og forfatter *August F. Schmidt* fortæller i »Landet mellem Søerne« (»Sorø Folketidende«, 21. januar) om *Bjernerde* sogn, herunder om sognets byer, om den navnkundige rundkirke og om *Bjernerdegård*.

\*

Prof., dr. phil. *Arthur Arnholtz* har i Dansk Kirkesangs Arsskrift 1958—59 skrevet en særdeles interessant, veldisponeret og instruktiv afhandling om »Gammel og ny folkelighed. Folkesang og fællesskab«. Prof. *Arnholtz* vil belyse det, vi traditionelt kalder det folkelige. Dette søger forfatteren at definere ad sanghistorisk vej, der i særlig grad kan yde et bidrag til forståelsen af det folkelige. I ti hovedafsnit omtales og karakteriseres forskellige former for folkelig orienteret kunst, begyndende med folkevisen og den gamle kirkesang; derefter følger redegørelse for pietismens og rationalismens salmesang,

den gamle fædrelandssang, rokoko og oplysningstid, det 19. årh.s salmesang og fædrelandssange, endelig Laub's reform, sidestrømme i det 20. årh. og til slut: efter Laub. Forf. skulle måske beklage, at hans foredrag har været temmelig teoretisk; det er det også — men sådan er det anlagt, og det giver efter min formening et fortræffeligt indblik i det sanghistoriske, hvorved den supplerer, hvad vi andre almindelige stakler må nøje os med, at studere det meste af dette rent litterært.

\*

Den 2. februar besatte radorådet stillingerne som ledere af de lokale radioudsendelser over de såkaldte regionalstationer i Sønderjylland, Nordjylland, Fyn samt Sjælland, Lolland-Falster. Sidstnævnte afdeling ledes fra Næstved og bliver besat med gymnasielærer *Palle Bo Bojesen*, Vordingborg. Han er søn af forpagter Viggo Bojesen, Søgade 12, Sorø, student fra Akademiet 1935. Palle Bo Bojesen blev under krigen interneret af tyskerne; han har berejst Canada et par gange og derfra optaget en med megen opmærksomhed modtaget dokumentarfilm; endelig har han forestået en række radioudsendelser, hvorfor han må siges i høj grad at være kvalificeret til det nye lederarbejde.

\*

#### *Den store kulmination!*

1) Det kongelige københavnske Skydeselskab og danske Broderskab, der kan se tilbage på en mere end 600 år gammel historie, optog den 21. januar ved en middag på »Sølyst« rigsantikvar, prof., dr. phil. *Johs. Brøndsted* som ekstraordinært medlem, og man tør vel nok sige, at rigsantikvaren i særlig grad har kvalificeret sig som ekstraordinær. Den gode soraner Brøndsted blev holdt til dåben af en anden gammel soraner, landsretssagfører, generalkonsul *Børge Husted-Andersen* (s'22), der bl. a. bemærkede, at det ekstraordinære medlemsskab er den fineste hyldest, selskabet kan vise en god dansker, ligervis som det er en ære for selskabet, at fremtrædende mænd efterkommer opfordringen. Tre grunde kan motivere optagelsen af Johs. B.: Han er en internationalt anset videnskabsmand, repræsenterer væsentlige sider af dansk ånds- og kulturliv og vil blive en ypperlig broder. Anden og tonen fra Sorø har meget tilfælles med tonen i skydeselskabet, så god kontakt skulle være mulig. Selskabets formand fremdrog en episode fra Brøndsteds Sorøtid: Han skulle *deponere* en flaske i gymnasiiebygningens skarnkasse; utålmodig *kastede* han flasken mod kassen, da rektor *Hoff* dukkede op, så flasken susede forbi denne i en faretruende nær afstand. Hoff blev rasende, men da han så, at forbryderen var hans yndlingelev, næsten græd han af rørelse og udbrød: Ja, men Brøndsted dog, vil du slå din gamle rektor ihjel?

Efter overrækkelsen af selskabets grønne sløjfe takkede Johs. Brøndsted, fint, fornøjeligt med udblik på sin slægt, sin barndom, sin ungdom og sit arbejde. Fra barndomstiden i Tryggelev præstegård mindedes han de nedfaldne blommer, der var særlig eftertragtede, og den femårige fjøede derfor til sit fadervor følgende: »Og, kære Vorherre, vil du ikke

nok vække mig i morgen en halv time tidligere end min broder, så jeg kommer først ned til blommerne!«

2) Ved mødet den 29. januar besluttede Videnskaberne selskab at tildele Johs. Brøndsted selskabets æresbolig Lundeave nord for Helsingør. Det herligt beliggende Lundeave er en gave fra storkøbmanden A. Collstrup, og videnskaberne selskab tildelede den efter ansøgning blandt medlemmerne. Johs. Brøndsteds forgængere er så celebre mænd som sprogforskeren Otto Jespersen, kultur- og religionshistorikeren Vilh. Grønbech og matematikeren Jakob Nielsen. Et vidunderligt sted at tilbringe sit otium på.

3) Endelig har Johs. Brøndsted i *The Vikings* (Penguins Books) forelagt en samlet skildring af vikingetiden, tiden ca. 800—ca. 1100, belysende ikke alene selve vikingetogterne, men hele periodens leveforhold, samfundstilstande og religiøse forestillinger. Forf. kommer til det resultat, at vikingerne, de nordiske folk, modtog mere fra Europa, end de gav.

\*

I »Søndags B.T.« for 8. januar interviewer Torben Meyer den unge kunstner *Bent Thalmay*, der trods sit fremmedklingende navn er en god dansker, født i Danmark, men på mødrende side med polsk blod i årerne. Faderen døde under krigen i koncentrationslejr, og moderen, der ikke ønskede et forkælet enebarn, sendte sønnen på Sorø, hvor han efter sit eget udsagn befandt sig fortræffeligt. Han fik tidlig lyst til at gå teatervejen, men tog dog studentereksamen; det var i 1954. Han kom ind på Det ny Teaters elevskole, tilbragte dér fire år, havde ikke noget håb om roller på teatret, drog så til Rom og fik hjemmefra tilbud fra Arte om en rolle i skuespillet »Seks kammerater«; han fik ros for sit spil — men følte, at han også kunne yde noget som sanger og indsang et par plader med engelske refræner. Allerhelst vil han være instruktør; på Det ny Teaters elevskole fik han lejlighed til at assistere ved indstuderingen af »To-readorvalsen«, hvad der indgav ham en brændende lyst til instruktørens gerning. En ung mand, der finder livet herligt, og som ender med at sige: »Lad mig være ung og gøre de fejl, man skal gøre. Jeg vil ha' *det hele* med, før jeg sætter den endelige kurs.«

\*

I et møde den 21. januar bevilgede Sorø byråd et beløb i forbindelse med en ansøgning fra Nationalmuseet til arbejdsministeriet; det er et tilskud til arbejds lønnen. Museet agter at genoptage og fortsætte undersøgelserne på Sorø Akademis område, særlig på Store Plads, og man håber at kunne finde rester af de ældste bygninger fra det oprindelige benediktinerkloster, som Asser Riig, Absalons fader, inviede ca. 1151.

## Holbergs 275 års fødselsdag

Som det har været skik i flere år, fejredes også i 1959 Holbergs fødselsdag af soranerne i Randers.

Hos tandlæge Ole Jørgensen samledes følgende 9 soranere: Aage Waarst, Mogens Suhr-Henriksen, Axelsen Drejer, G. Evensen, P. Hallenberg, Hein-

rich Hansen, Ole Warthoe Hansen, Ole Jørgensen og Jens Madsen.

Menuen stod efter sædvane på gule ærter med tilbehør. Også åndelig føde måtte der til. Det skete i form af oplæsning af scenen af »Jeppe på bjerget« og Holbergs epistel: »Moderne skifter«. Under munter skæmt gled den dejlige mad ned. Ved kaffen måtte de gule sangbøger frem. Til Holbergs pris lød: »Før var der knap skrevet på dansk en bog«, og Sorøtiden mindedes med: »Der står et træ ved gymnasiets port«.

Tiden går hurtigt, når gamle soranere er samlet, så det blev ind i den ny dag, før vi atter drog hver til sit.

Jens M.

\*

## Soranerfrokosten den 4. februar

Torsdag den 4. februar afholdtes den månedlige Soraner-frokost i »Grand Café« på Kgs. Nytorv. Der var som altid stor tilslutning, men man glædede sig særlig over at se mange ganske unge, »gamle« soranere. De skal vide, hvor glade vi rigtig »gamle« er over at se dem — og hvor megen glæde de selv igennem årene vil få af at komme.

Næstformanden, Svend Clausen, bød velkommen og udbragte et leve for Sorø Akademi, foranledigede præsentationen og var som sædvanlig flere gange på højkant for — også som sædvanlig — at tale hyggeligt causerende. Han efterlyste en fast referent af frokostmøderne. Alle syntes at være skuffede over, at der i de seneste numre af bladet intet referat havde været.

Arkivaren, premierløjtnant Saxtorph, talte om sit nye arbejde og om al den udenlandske korrespondance, der måtte føres for at få adresserne på 40 års jubilarene frem. Han lovede at etablere et årgangsvis kartotek og gentog sin opfordring om ikke at rejse udenlands uden at bladet eller han fik det at vide (adresse: Artillerivejs kaserne, S). Vi vil alle erindre, at Saxtorph fornylig med et glad sind er gået til opgaven som Soransk Samfunds arkivar.

Overlæge Kindt foreslog, at Gunnar Knudsen skulle overtage jobbet som frokostreferent. Denne indvilgede i at skrive referat af en enkelt frokost, men kunne på grund af meget rejseri ikke påtage sig jobbet konstant. Han var dog høflig nok til at fortælle, at der intet var, han hellere ville.

Kindt foreslog derefter under øresønderrivende applaus at anmode Poul Schjærff om, når en vis dag snart oprandt, at lade sin nådes sol skinne over Samfundet og — på pressekort — komme til stede i »Grand Café« første torsdag i hver måned. Ingen ville bedre end han kunne tolke den hyggelige stemning, de mange strålende taler, det store vid og de højt flyvende åndrigheder, der flænger luften under en Soraner-frokost. — Der blev talt mange glade og rosende ord om overlæge Kindts glimrende forslag.

Den, der refererer disse linier, kom — hvilket er hændt før — til at sidde ved siden af godsejeren fra Tølløse. Hyggeligt at konstatere, hvor tit Jornil, der dog har et stykke vej, tropper op til Soraner-frokosterne.

Man glædede sig også ved at se Alex Herreborg, »den engang så ideelle amerikanske soldat«, der nu for alvor synes at have slået sig ned i Danmark. (Måske denne reklame-mindede, »gamle« soraner kan hjælpe os lidt med annoncerne til bladet?)

Det er blevet referenten pålagt ikke at nævne for mange navne, idet sådanne, der ikke kommer med, kunne blive fornærmede, men det må dog anføres, at en af de unge ved navn Ankerlin fra 1959 tog ordet og fortalte, at det rent øjeblikkeligt stod lidt dårligt til med kricketspillet i Sorø. Årsagen var den, at »store plads« på grund af alumnatsbyggeriet henligger med bunker af jord og murbrokker. Lad os håbe, at rette vedkommende på skolen vil sørge for, at denne ædle sport, for hvilken netop Sorø Akademi er bekendt, vil blive genoptaget i fuldt omfang, så snart det kan lade sig gøre. — For der er vel ikke noget om, at ingen af lærerne rigtig interesserer sig for kriket?

Hoffgaard, der heldigvis er ved at blive stamgæst ved Soraner-frokosterne, forsøgte uden held at sælge Perch-Nielsen 2 pakker »Persil« for een pakkes pris. Iøvrigt havde Perch sit sædvanlige gode humør på — han må berømmes for sin trofasthed imod Soransk Samfund. Også på det område brillerer han som et godt eksempel.

Det må virkelig have ringet bravt for vor kære tidligere formand, generalmajor Jacobsens, øren hin torsdag. Den, der skriver disse linier, kunne bringe en hilsen fra »generalen«, hvilket næstformanden straks benyttede til at genopfriske et par gode, glade minder fra generalens hyggelige og appelfyldte formandstid. Flere historier kom til, og samtlige deltagere følte sig nu pludselig bundet ekstra varmt til hinanden i salig erindring og i et med appél udtalt ønske om snart at se den fhv. og efterhånden sagnomspundne formand i vor midte.

Referenten — der for tiden synes at vælte sig i formænd — kunne også bringe en hilsen fra en anden kær og højt respekteret forhenværende, nemlig skovdirektør Poul Lorenzen, der er gået på aftægt på Fyn. Til alles glæde kan det oplyses, at Poul Lorenzen i enhver henseende ligner sig selv. Vi håber, at han læser disse linier, i hvilke Soraner-frokostens deltagere sender ham en kraftig anmodning om snart at vise sig på arenaen.

Politimester Bjerre, der også er en stabil og hyggelig gæst ved torsdags-møderne, vil med myndighed sørge for, at jubelen ikke går over gevind, og at der iøvrigt opretholdes ro og orden, når de to »gamle« formænd en dag forbarmer sig over os.

Næste Soraner-frokost *torsdag den 3. marts*. Giv talrigt møde!

G. K.

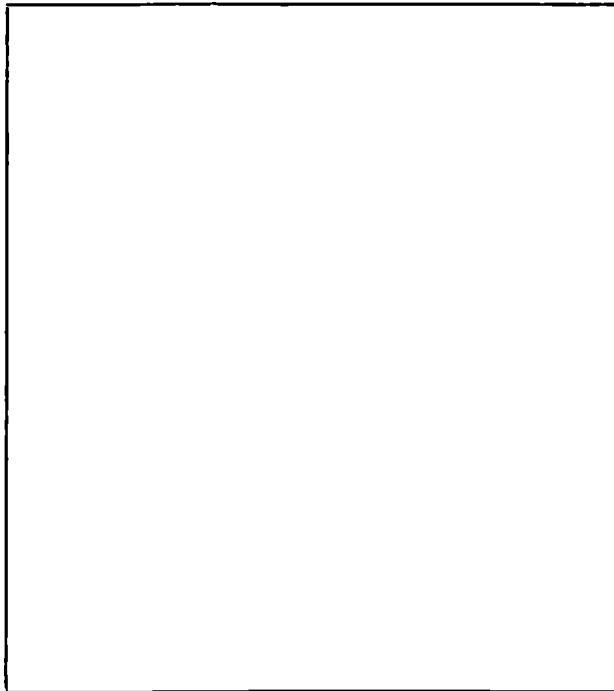
---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Telf. Rungsted 832.

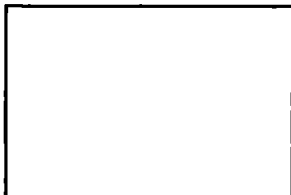
Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

---




Det nye Blazermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademievipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



**TH. C. JENSEN**  
SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

**BANKEN**  
for **SORØ**  
**OG OMEGN**  
Aktieselskab

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**Menmark**  
H. Mortensen & Søn  
Byens moderne tøjmagasin  
Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**  
KORSØR

**F. Damkier**  
Landsretssagfører  
Ny Vestergade 1 - C. 7530-7772

**Støt**  
**SORANERBLADET**  
H. N. A.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt**  
**Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Til. Tønning 14

 **FILTRIFABRIKEN**  
**NORDEN 1/5**  
Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAGTIESELSKABET  
**CECIL**  
Vesterbrogade 33 - København V.  
Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

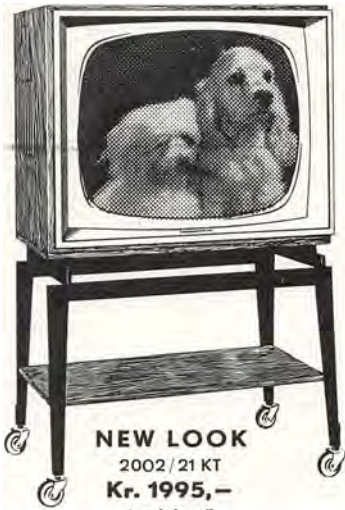
45. AARGANG 1960



NUMMER 3 . MARTS



Lektor — daværende overlærer Lauritzen 1908



**NEW LOOK**  
2002/21 KT  
Kr. 1995,-  
(excl. bord)



Til. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

## HOTEL POSTGAARDEN

*Krystal - Glas - Porcelæn*

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66



ta' en

# Spids

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**





# SORANER-BLADET

MARTS 1960

45. AARGANG

NUMMER 3

## To sider af en gammel avis

Hvordan Soransk Samfund blev til og andet mere

Af Poul Schjærff.

### I

Foran mig ligger to annoncesider af »Dagbladet« fra 17. november 1862 — i sin tid tilsendt mig af vor ærede næstformand. Er sligt ikke bare til at putte i kakkelovnen eller, da sidstnævnte varmekilde jo efterhånden er blevet en sjældenhed, i ens rummelige, vidtfavnende papirkurv. Havde disse sider været fra marts 1960, havde de sikkert fået denne skæbne; nu vækker deres ærværdige alder lyst til et nærmere studium.

Først lidt om »Dagbladet«; det var et af nationalliberalismens hovedorganer og var netop i de år ved at overstråle selveste »Fædrelandet«, den så myndige Carl Plougs meningsdannende avis. Dagbladets redaktør var siden 1851 soraneren C. St. A. Bille (1828—1898, student fra Sorø 1846); han tæller blandt sit arhundredes førende journalister; kundskabsrig, intelligent, logisk, sikker og glansfuld i sin stil, der dengang beundredes højlig. Et udpræget københavnsk bourgeoisblad, der støttede Hall (»den ideale Hr. Sørensen«) og udspyede gift, galde og sarkasmer mod bønder, bondevenner og grundtvigianere. Dette blads læsere ved måske, at Bille 1886 skildrede sin Akademitid i bogen »Skole-dreng, af en af dem«. Han er tillige — hvad der nok ikke interesserer læserne slet så meget — en af de første berømtheder, jeg har haft den ære

at se; det skete, idet jeg som otteårig overværede at han holdt hovedtalen ved afsløringen af Holbergstatuen i Akademihaven (13. juli 1898), en højtidelighed, som jeg og mine kammerater ikke beviste den skyldige andagt, da vi stod og trippede for at komme tidsnok til skoleskovtur med vores elskede lærerinde Annette Kaysen.

Men tilbage til de to sider. Blikket fanges straks af følgende:

### *Soransk Fest.*

I Overensstemmelse med den paa Mødet i April Maaned fattede Beslutning indbyde vi herved *Soranerne* til en festlig Sammenkomst og Diner, som vi have berammet til omtrent den 13. December. Adgangen til denne Fest, ved hvilken der tillige vil blive forelagt til Vedtagelse Statuter for et *Soransk Samfund*, staar aaben for alle dem, der som Akademister, Elever, Lærere eller Embedsmænd ere eller have været knyttede til Sorø Akademi. Anmeldelse fra dem, som ønske at deeltage i Festen, bedes inden den 30te November indsendt til medundertegnede Bille på »Dagbladet«s Kontor, Østergade Nr. 16. Nærmere Bekjendtgjørelse om Stedet og Adgangsprisen, der vil berøe paa Deeltagernes Antal, vil skee i Begyndelsen af December.

Kjøbenhavn, den 15de November 1862.

Syv pæne soranere (navnene kommer senere) har underskrevet opråbet, der er et led i og delvis kulmination af en begivenhedsrække: Ofte havde man ventileret tanken om et Soransk Samfund, dog uden at realisere den. Ved Inge-mannns 70 års fødselsdag den 28. maj 1859 og ved hans jordefærd den 4. marts 1862 indfandt mange soranske kammerater sig på deres gamle skole, og tanken fik her ny næring. I april 1862 indbød fem gamle soranere: Kammerjunkeren, kontorchef *Carl Benzon*, redaktør *Carl Bille*, vandinspektør *Vigfus Poulsen*, etatsråd, jernbanedirektør *Viggo Rothe* og kammerherre *Rosenørn-Teilmann* til et møde den 14. april hos restauratør Vincent på Kongens Nytorv. Her besluttede man at foretage en »Lysttour« til Sorø i slutningen af juni, at foranstalte en »festlig Sammenkomst« i København midt i december og sidst, men ikke mindst, at stifte et soransk Samfund, hvortil en del medlemmer straks tegnede sig. Iøvrigt red man ikke, skønt man havde sadlet. Den nærmere organisation udsattes til sommerfesten, og indbyderne supplerede sig med etatsråd *F. J. Fiedler* og cand. polit. *C. Friderichsen* til »at foretage de videre skridt.« Derimod blev man nemt enig om på dette møde at holde en lille improviseret fest: Soransk Samfunds første. Samfundets fødselsdag er altså den 14. april.

»Lysttoure« til Sorø løb af stabelen den 29. juni. Turens program fylder tre tættrykte sider i Soransk Tidsskrift I; det kan, står der, tillige benyttes som festreferat ved i samme »at forandre præsens og futurum til perfectum«. Der hersker ret stor uoverensstemmelse mellem programmet og det, der faktisk skete, idet bl. a. regnvejr ændrede dispositionerne; men to ting står fast: *pro primo* opgav man efter forslag af Bille at diskutere Samfundets konstituering til vintermødet; man var rimeligvis for højt oppe til på daværende tidspunkt at afvikle højere materier — *pro secundo* morede man sig derimod særdeles meget, »den gemytlige Stemning voxede snart til jublende Glæde«; et utal af taler blev holdt og ikke mindre end fem sange blev afsunget, deraf de fire digtede til lejligheden; nr. 5 er Hauchs »Jeg ved et sted«, »for tilfallet« lidt ændret, bl. a. udvidet med et par aktuelle strofer (Å propos: Det er gået sørgeligt tilbage med den soranske lejlighedsposi, skulle de der ikke bl. de mange udmærkede personer, som Soransk Samfund rummer, findes nogle digtere?).

(Sluttes i næste nr.).

## Soranerfrokosten den 3. marts

Næstformanden, Clausen, præsiderede over et velbesat bord; mellem 30 og 40 kammerater havde givet møde. Han strålede som en sol, flankeret af 2 tidligere formænd: på højre side Jacobsen og på venstre side Lorenzen, og nede ved den anden bordende sad sønnen, lige hjemkommet fra Østen.

Efter at have udtalt smukke mindeord om vor afdøde kammerat, bestyrelsesmedlemmet Otto Mikkelsen, »Øse«, professor og overkirurg på Kommunehospitalet i København, rejste vi os alle i tavshed.

Som reaktion mod sin bevægelse provokerede han, at der tvangsindlagdes en referent af mødets forløb.

Selve mødet blev prototypen på en Soranerfest som når den er bedst. Årgangene fra 1888—59 var så fyldigt repræsenteret, at de dannede et kontinuerligt forløb, så alle større begivenheder i dette tidsrum kunne drøftes og klarlægges af øjenvidner.

Skovdirektøren genopfriskede historien om dannelsen af det berømte ministerium af gamle Soranere. Generalen afgjorde et væddemål, om »Delle« var gammel soraner eller ikke, ved at meddele, at de havde gået samtidigt på skolen.

Saxtorph genopfriskede minder fra Sorø adelige Akademi. (Havde dog ikke selv oplevet disse).

Brincker bragte den heldigvis hyppigt tilbagevendende glædelige meddelelse, at vor skolekammerat, Hans Nicolaj Hansen, p.t. U.S.A., havde betænkt os med en flaske Napoleon. Hans skål blev drukket. Også Hoegh vil gæste os efter afslutning af en foredragsrejse på universiteterne i Tokio og Singapore.

Clausen stillede os en kort historisk oversigt over Akademiet i udsigt i anledning af et 100-års jubilæum. (Referenten er i tvivl om, hvilket, »inkapabel som han er til sit hverv«).

Iøvrigt var det vanskeligt for hver enkelt at få sine store, dybsindige tanker fremført, idet alle skulle frem med deres egne, og trods det at tiden blev langt overskredet for mange, føltes denne dog for kort.

Stemningen var så god, at Lorenzen følte sig foranlediget til at mindes Badse Winther, stifteren af disse sammenkomster. Hans skål blev drukket i skatteklasse I, II og kaffe, ikke i the, grundet på »forhenværendes« fraværelse.

Næste soranerfrokost torsdag den 7. april. Giv talrigt møde! *Den tvangsindlagte referent*

## Hvorfor?

Med denne overskrift er der lagt op til følgende spørgsmål: *Hvorfor* skal arrangementsudvalgets medlemmer blive tynd- og gråhårede før tiden? *Hvorfor* skal de gå rundt med nervøse trækninger i ansigtet, sky blikke og konstante mavekneb? Ja, hvorfor???? Kan folk i almindelighed og soranere i særdeleshed ikke lære at reflektere lidt mere livligt på foreningsarrangementer? — Er vore arrangementer ikke gode nok? Lad os da høre lidt fra Soraner-Bladets læsere; ethvert forslag, enhver kritik vil blive modtaget med glæde. Vi er naturligvis altid ivrige efter at lave noget godt, men man må ikke forlange af os, at vi kan blive ved med at finde på, så længe vi ikke får tips om, hvad Soransk Samfunds medlemmer venter sig af et godt arrangement.

Med hensyn til forårsfesterne (dette eksempel er valgt, fordi det netop i disse måneder har stor aktualitet for arrangementsudvalget) kan siges følgende: — Man henvender sig til et eller andet firma, en eller anden restauration eller hvad det nu kan være for at leje lokaler. I langt de fleste tilfælde er det ensbetydende med, at man må regne med et vist deltagerminimum, for at arrangementet ikke skal give et alt for sviende underskud i Samfundets i forvejen hårdt belastede kasse. — Dernæst bygges selve arrangementet op med underholdning, servering o.s.v. Og så .... ja, så kommer den frygtelige tid! Ventetiden!!! Kommer der nogen i det hele taget? Man venter og venter. Et par få af den trofaste garde (en varm og dybtfølt tak til dem) melder sig. Nu mangler der bare så og så mange deltagere, for at underskuddet kan holdes under de 500 kroner, der er signalet til kassererens begyndende sammenbrud. Dernæst går tiden indtil ca. 2 dage før arrangementet løber af stabelen; så melder sig ca. 50 af de nogenlunde regelmæssigt tilbagevendende gengangere (en varm og lige så dybtfølt tak til dem). — En halv time før kassererens kontor lukker for tilmelding, kommer så *næsten* resten af det deltagerminimum, man på forhånd havde været så dristig og optimistisk at håbe på. — Kassererens sammenbrud blev undgået i denne omgang .... men *hvorfor* skal vi gå så længe i den uvished? .... og *hvorfor* kommer der altid kun lige netop knap det antal deltagere, vi havde håbet på? .... *hvorfor* aldrig flere? .... *hvorfor* aldrig denne behagelige overraskelse til os ....?

Det er lidt af en Klagesang dette her; lad det være indrømmet med det samme. Men det skal ikke opfattes derhen, at vi er kede af at lave arrangementerne. Tværtimod!!! — Vi ville bare så gerne undgå denne nølen med hensyn til tilmeldingerne. — Er det ikke meget lettere for alle parter, om man reagerede på opfordringer med det samme, man har modtaget dem? De soranere, der melder sig hurtigt, vil naturligvis få de bedste billetter.

Jeg ved, at det antal deltagere, der møder til et eller andet arrangement, er ca. en trediedel af dem, der oprindeligt, da annoncen fremkom i Soraner-Bladet, sagde til sig selv: »Det kunne nu i grunden være meget sjovt at tage med; jeg må se at få taget mig sammen til at melde mig«.

## Til salg

Soranerbladet komplet, indbundet i 8 solide halvlæderbind, til salg på grund af flytning og pladmangel. Pris 400 kr.

TELEFON: ESKILSTRUP F. NO 2 MELLEM 9 og 10

## „Overskæringsaften“

*på Øresund!*

På grund af sidste års succes har arrangementsudvalget atter i år henlagt *Forårsfesten* til det skattefrie Øresund.

*Lørdag den 30. april kl. 19,30* afsejler en af de store Scarlett-både fra Tuborg Havn kun medbringende Soranere og deres kønne damer.

*Billetprisen er kr. 11,75* pro persona og omfatter: Stor souper

Sandwich m. tunfisk

1/2 kylling American

Nougat is.

UNDERHOLDNING

MUSIK og DANS

samt naturligvis: *sejlturen.*

TILMELDING:

Billetter kan bestilles hos:

Gross. R. E. Brincker — *Malmøgade 7, Ø.*

Tlf.: TRia 5033 eller TRia 4716.

og betaling ske:

a) Ved personligt fremmøde.

b) Ved indsendelse af penge til:

Postkonto nr. 1710.

Soransk Samfund.

Kassereren, Malmøgade 7, Ø.

c) Ved indsendelse af checks.

Når betaling har fundet sted, vil billetterne blive tilsendt.

P. S.

Gør kassereren og arr.udvalget den store tjeneste at foretage tilmelding så snart som muligt. Det er pengemæssigt et stort og omfattende arrangement. — Kassereren og arr.udvalgets formand vil så gerne spares for søvnløse nætter i de sidste uger op mod arrangementet.

*Tilmeldingsfristen udløber fredag den 29. april.*

*Hvorfor* ikke tage telefonen med det samme og indtelefonere sin deltagelse????

Hvis alle interesserede gjorde således, kunne de være sikre på *altid* at træffe nogle af deres samtidige gamle skolekammerater. På den anden side kunne vi i arrangementsudvalget så gøre om muligt endnu mere ud af arrangementerne, fordi vi derved ikke hele tiden skulle slås med den uhyggelige følelse, der kort kan udtrykkes med sætningen: Er det i det hele taget anstrengelserne værd at prøve at arrangere noget for Soransk Samfunds medlemmer???

Gør os den store tjeneste at besvare denne sætning med et klart ja! ved at melde jer talrigt og hurtigt til det første af vore arrangementer i 1960: nemlig forårsfesten.

På arrangementsudvalgets vegne

*Dan Ibæk.*

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i april:

2. *Viggo Schæffer* (f. 1885). Stilling og adresse ubekendt.
3. *Henning Albert Møller Nielsen* (f. 1900). På Sorø 1911—15.
4. Provst *Hans Peter Waage Beck* (f. 1900), Skagen.
6. Cand. jur. *Knud Valdemar Palslev* (f. 1890), Moltkesvej 32, Kbhvn. F.
6. Frk. *Astrid Isidora Andersen* (f. 1900). S'18, skolehjemleder i Haslev 1925—37, derpå bosat i Frederikssund; bor ikke dér længere. Nuværende adresse?
7. *Julius Tolderlund* (f. 1880), Juan B. Alberdi 2562 — 3<sup>a</sup> Pito B. Mar del Plata — F. C. Roca, Argentina.
12. Læge *Sven Johnsen* (f. 1900), Jægersborg Allé 57, Charlottenlund.
15. Pastor emer. *Karl Louis Henrik Jespersen* (f. 1880), Tibirke.
16. Civilingeniør *Ove Nyquist Arup* (f. 1895), »Dana«, Callow Hill, Virginia Water, Surrey, England.
20. Kgl. skovridder *Aage Isebrand Holten* (f. 1870), Svallevvej 24, Hellerup.
20. Grosserer *Svend Aage Borchorst* (f. 1900), Frederiksberg Allé 50, Kbhvn. V.
21. *Jens Chr. Peter Nielsen* (f. 1900). På Sorø 1911—13.
23. *Lars Peter Christensen* (f. 1890). På Sorø 1902—06.
24. Tømmerhandler, konsul *Thyco Andreas Meding* (f. 1890), Østergade 26, Næstved.
24. Redaktør *Erik Sidenfaden* (f. 1910), Schimmelmannsvej 44, Charlottenlund.
27. *Vilh. Alfred Bull* (f. 1880). Stilling og adresse ubekendt. Muligvis i USA.

\*

Under 17. februar 1960 er civildommer ved Randers Byret *Poul Max Richard Hallenberg* (s'27) og krimindommer ved Randers Byret *Gudmund Evensen* (s' 26) udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

### † DØDSFALD †

#### Civilingeniør Gunner Raaschou

\* 14. august 1919 — † 30. november 1959.

Først for ret kort tid siden har redaktøren fået meddelelse om civilingeniør Gunner Raaschous død; vi er nu i stand til at bringe en omtale af ham, affattet af hans chef for Christiani & Nielsens Aarhusfilial, overingeniør B. H. Thomassen:

Mandag den 30 november 1959 døde civilingeniør *Gunner Raaschou*, godt en måned efter at han havde gennemgået en operation.

Civilingeniør *Gunner Raaschou* var født i København den 14. august 1919; men han kom

til at tilbringe det meste af sin barndom i udlandet. Han var søn af overingeniør hos Christiani & Nielsen, Villiam Raaschou, som i sønnens første leveår boede i Sverige med sin familie og senere kom til firmaets store arbejdsplads i Cherbourg. Her kom *Gunner Raaschou* i skole, indtil han 1934 kom ind på Sorø Akademi. Denne flytning har ikke været let for ham; men han klarede sig fint og blev student i 1939 og civilingeniør (B) i 1945.

Efter 2 års ansættelse ved Lyngby-Taarbæk kommunes tekniske forvaltning kom *Gunner Raaschou* til firmaet Christiani & Nielsen, først til den hollandske afdeling, hvor han var i 2 år, og derefter i 1950 til Aarhus-afdelingen, hvor han fik sine bedste arbejdsår i spidsen for tegnestuen.

*Gunner Raaschou* var en dygtig og samvittighedsfuld ingeniør, der kunne sine sager til bunds. Han gik op i sit arbejde med største interesse, og der blev lagt beslag på hans arbejdskraft og flid til løsning af mange forskellige opgaver.

Hans venlige væsen og stilfærdige lune gjorde ham afholdt af alle, der kom i berøring med ham, og vi, der arbejdede sammen med ham, kom til at holde af ham.

*Raaschou* elskede naturen og travede gerne lange ture. Ingen kunne tænke sig, da han blev syg sidste år, at det var hjertet, der var noget i vejen med. Med enestående ro og tålmodighed tog han sin sygdom og operationen, som man ventede ville være overstået på nogle uger. Imidlertid stødte der komplikationer til, som han desværre ikke stod igennem.

Vi vil inden for firmaet savne ham som en god ven og altid loyal kammerat, der alt for tidligt er revet bort, og vi vil samle vor medfølelse om hans familie, der med ham har mistet en kærlig søn og broder.

I næste nummer af bladet vil en kammerat skrive nogle mindeord om *Gunner Raaschou*.

\*

#### Civilingeniør Karl Michelsen

\* 15. juli 1887 — † 12. februar 1960

Civilingeniør *Karl Michelsen* var soraner i dobbelt forstand, idet han var født i Sorø og udgået fra Akademiet. Hans fader var adjunkt Anker Peter William Michelsen (1844—1904; student fra Sorø 1862; 1871—1904 ansat på Sorø; fra 1897 som overlærer); dennes andre sønner var ligeledes soranere: Adj. Hans Peter Michel-

sen (1880—1938, s.'98), ingeniør Marcus Kr. Vilh. Michelsen (1882—1941, s.' 1900) og mag. art. Johannes Michelsen (1892—1918; s.' 10, død af spansk syge). Overlærer Michelsens brødre var: Carl Adolf Michelsen (1842—1911; kendt lærer og oversætter, stærkt knyttet til radikale litterære kredse i 80-erne; fader til gymnasielærer Erik Michelsen, f. 1888, s.' 08), Oscar Michelsen (1846—1856, på Sorø 1855—56) og lægen Fred. Carl Chr. Michelsen (1848—1935, s.' 1866). En slægt med rig tilknytning til Sorø.

Karl Michelsen kom 1899 på Sorø og udgik 1904 af V. klasse. 1914 blev han cand. polyt.; ingeniør hos F. L. Schmidt & Co. 1914—1922; rådgivende ingeniør for cementfabrikken i Paris 1923, administrateur de la Société Générale de Ciments Portland de Sestao (Bilbao) 1928 — senere bosat i Danmark og stadig knyttet til F. L. Schmidt & Co.

I de senere år var hans helbred vaklende; en åreforkalkning medførte vanskeligheder med at gå; i de sidste måneder angreb forkalkningen hans hoved, og den 12. februar kom døden på hospitalet.

Karl Michelsen er en af de soranere, hvis bortgang mange kammerater vil modtage med sorg; altid venligt indstillet og fyldt med anekdoter og fortællinger som han var, befandt man sig vel i hans selskab; han var en af de ivrigste til at give møde ved Sor. Samfunds sammenkomster, og vi vil savne ham dybt.

P. Sch.

### Operasanger Alfred Osmund

\* 1. juni 1882 — † 14. februar 1960.

Vi tillader os at bringe »Berl. Tidende«s nekrolog over vor bortgangne kammerat,

Efter 10 dages ophold på Lukasstiftelsen, hvor han havde gennemgået to operationer for mavesår, døde operasanger ved Det Kgl. Teater *Alfred Osmund* den 14. februar, 77 år gammel. Alfred Osmund opholdt sig fem år i Sydafrika og Californien, før han i 1906 bestemte sig til at vie kunsten sit liv og blev elev af Vald. Linckedels privat dels ved Konservatoriet.

Hans udmærkede basstemme skaffede ham i 1910 ansættelse ved Det Kgl. Teater, hvor han virkede indtil for få år siden, både i koret og som en sikker kraft i mindre solopartier. Man lagde altid mærke til Alfred Osmund, hvis karakteristiske maskeringsevne aldrig fornægtede sig. Også hans kolleger ved teatret nød godt af hans kunstneriske evne på dette felt og hans

altid redbonne hjælpsomhed. Blandt de mange partier, Alfred Osmund optrådte i, mindes publikum gennem mange år vel især hans morsomme gartner i Figaros Bryllup, den let perialiserede Antonio, der evigt fumler med sine pottplanter. I stumfilmens tid benyttede filmen i rigt mål Alfred Osmunds skikkelsesdannende evner. Alfred Osmund var Ridder af Dannebrog.

Alfred Osmund gik på Sorø 1894—97.

\*

### Skattekontrollør Alf Ejnar Ørkild-Hansen

\* 25. juni 1891 — † 24. februar 1960.

Efter et års streng sygdom døde *Alf. Ørkild-Hansen* den 24. februar. Han gik på Sorø fra 1903, tog 1908 mellemskoleeksamen og udgik af skolen i løbet af skoleåret 1908—09. Han uddannedes på sagførerkontor, blev 1915 examinatus juris, ansattes samme år ved Københavns magistrats 3. afdeling, overgik 1917 til Københavns skattevæsen og avancerede efterhånden til skattekontrollør.

65 år gammel tog han sin afsked og fik da mere tid til at kaste sig over sin hovedinteresse: Kunst. Han ejede en god samling malerier og tegninger fra det 19. århundrede, som særlig tiltrak ham. Han var et usædvanligt fint menneske, dertil en trofast soraner og i høj grad værdsat af sine venner.

P. Sch.

\*

### Professor, overkirurg, dr. med. Otto Mikkelsen

\* 20. juli 1895 — † 27. februar 1960

Hårdt og krævende arbejde livet igennem, dertil i det sidste år sygdom, lagde *Otto Mikkelsen* i graven; for tidligt synes man, når man betænker hans eminente faglige dygtighed og menneskelig fine karat.

Otto Mikkelsen var præstesøn, født i København; faderen, Johan Mikkelsen, forflyttedes senere til pastorater i Jylland, hvis natur og ro gav sønnen sit særlige præg. På Sorø kom han 1905 og tog 1912 studentereksamen; fra sin tidlige barndom havde han bestemt sig for lægegerningen, og da han 1918 tog sin eksamen, var han landets yngste cand. med. Grundigt og støt gennemgik han hospitalsuddannelsens forskellige faser, skrev 1927 disputats, blev 1937 overkirurg ved Kommunehospitalets afd. I. og ti år senere professor ved den kliniske praktkantundervisning. Foruden disputatsen skrev Otto Mikkelsen 1935 en afhandling om nyre-



## Teglværksejer, Civilingeniør Valdemar Kähler

\* 19. august 1891 — † 29. februar 1960

Ved vort 25 års jubilæum i Sorø udtalte en af kammeraterne: »Har I tænkt på, at vi, den sidste klasse efter den gamle ordning, er en mærkelig klasse. Efter 25 år er ingen af os døde, og vi er alle blevet så nogenlunde, hvad vi tænkte os«.

Ak, efter de næste 25 år har døden gjort sit store indhug i kammeraternes flok. Sidst døde nu Valdemar Kähler.

V. K. fødtes i Korsør 19. august 1891, søn af fabrikant K. Han voksede op i et patriarkalsk patricierhjem af den gode gamle slags. Det satte sit umiskendelige præg på ham.

Fra 1903 til 1909 gik han i Sorø Akademis skole. Han blev student efter den matematisk naturvidenskabelige retning 1909 og derefter cand polyt.

Hans livsbane var på forhånd afstukket, født som han var i en slægt af ingeniører og industrifolk. Efter 1 års studieophold i U.S.A. og militærtjeneste som løjtnant af reserven måtte han efter faderens tidlige død allerede som ung overtage ledelsen af familiens store teglværk og andre virksomheder i sin fødeby. Det var en stor opgave at løse for så ung en mand, men ingen tvivlede på, at han kunne. Efter moderens død overtog han teglværket og købte senere også Svendstrup teglværker.

Sammen med sin hustru »Lissen«, f. Fischer, skabte han et sjældent harmonisk hjem for deres 3 børn og for den store kreds af slægt og venner, der som en stadig strøm gik gennem dets stuer. Man mødte altid en hjertevarm gæstfrihed her. — Med sine soranerkammerater genopfriskede han gerne de mange minder fra skoletiden. Han hørte til de »drenge«, der betragtede skolen og dens tilliggender som noget af »vort«. Særlig stolt var han af de store skove og det fremragende forstvæsen her. Sine klassekammerater omfattede han med den største hengivenhed og var med til alle vore 5-årige sammenkomster. Den sidste skulle blive vort 50 årige jubilæum i Sorø sidste sommer. En snigende sygdom undergravede hans ranke, aristokratiske skikkelse, men ikke hans rene, trofaste sind.

Han talte aldrig om sine lidelser eller de afsavn i livet sygdommen forvoldte ham. Dertil var han for stolt. Nu er han borte. Han berigede sine nærmestes og sine venners liv.

Æret være hans minde. *Aage Als-Nielsen.*

blødninger; det var som deltager i en konkurrence om et professorat i kirurgi ved Københavns universitet, en anden sejr, men hans to andre stillinger opvejede nok rigeligt den øjeblikkelige skuffelse.

Et er sikkert: Han blev en af vort lands store læger, der udførte et kæmpearbejde; også indenfor sit fags organisationer. Han overkom det gennem mange år, fordi arbejdet var ham en glæde, hans hverv var ham en kær pligt, og fritid — det tog han det ikke så nøje med. Fagfolk beundrede hans snarrådighed og færdighed under selv de vanskeligste kirurgiske situationer, og bag en ordknap fremtræden levede et hjertemenneske, der tog personlig del i sine patienters vé og vel, mange gamle soranere vil med taknemmelighed mindes lægen og mennesket Otto Mikkelsen. Han var dertil en god dansk mand, der deltog i modstandsbevægelsen og både måtte døje tysk fangenskab og ophold i Frøslev-lejren, hvor han kom til at betyde meget som læge for fangerne.

En god soranerkammerat var han også; i april 1947 blev han medlem af Sorø Samfunds bestyrelse; når han tog ordet ved møder, var hans indlæg altid solide og vel begrundede. Efterhånden indså han, at han måtte regulere sit virke og i april 1956 trådte han ud af bestyrelsen.

I det tidlige forår blev han syg; en alvorlig hjernesygdom; en operation hos prof. Ed. Busch gav en lille frist, men ikke bedring; sygdommen var den stærkeste og gjorde det af med den mand, hvis hjerne havde været så klar, hvis hånd så nænsomt havde ført kniven, og hvis hjerte bankede varmt for hver den, der blev ham betroet. Æret være Otto Mikkelsens minde.

*P. Sch.*

# Generalforsamling

Soransk Samfunds ordinære generalforsamling afholdes

torsdag den 21. april kl. 19,30 pr.

i Håndværkerforeningen, Dr. Tværgade 2 med følgende

## DAGSORDEN:

1. Aflæggelse af beretning for året 1959.
2. Fremlæggelse af regnskabet for 1959 og budgetforslaget for 1960 til godkendelse.
3. Fremlæggelse af regnskaber for Soransk Samfunds fonds og legater, (Understøttelsesfonden, Jubilæumsfonden, Støttefonden, Valdemar Petersens legat, Møllejer Fr. Jørgensens legat) til godkendelse.
4. Fremlæggelse af regnskabet for de 200 raske gamle Soraneres stipendium for 1/7 1958—30/6 1959.
5. Fremlæggelse af regnskabet for »Soranerbladet« og »Soranerbladets Fond« for 1959 til godkendelse.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer: Efter tur afgår *Sv. Clausen, Brincker, Ibæk, Lovm. Hvid, Suhr-Henriksen*. Af disse er *Brincker, Clausen, Ibæk* og *Suhr-Henriksen* villige til genvalg. Uden for tur afgår *Boeg, Torben Madsen* og *Wassiljew*. Som nyvalg foreslår bestyrelsen prof. *Brøndsted*, direktør *Gunnar Knudsen*, prokurist *Hoffgaard* og stud. med. *Ramtung*.
7. Valg af revisor.
8. Eventuelt.

Kontingent til Dansk Samvirke .....	20,00
Kontingentrefusion til fynsk afdeling .....	280,00
Kontingentrefusion til jydsk afdeling .....	235,00
	<hr/>
	17.727,47

## INDTÆGT

Kontingent:		
Indgæet for 1959 .....	15.785,70	
Restancer for 1959 .....	1.102,00	
	<hr/>	16.887,70
÷ afskrevne restancer:		
vedr. 1956/57 .....	222,87	
vedr. 1958 .....	572,00	
	<hr/>	794,87
		<hr/>
		16.092,83
Indvundne renter .....	152,08	
Salg af sangbøger .....	42,00	
Underskud .....	1.440,56	
	<hr/>	17.727,47

## STATUS PR. 1. JANUAR 1960.

### AKTIVER

Kassebeholdning .....	30,00	
Checkkonto nr. 2075, Bondestandens Sparekasse .....	224,94	
Sparekassebog nr. 16426, Bondestandens Sparekasse .....	106,35	
Postgirokonto 1710 .....	36,13	
	<hr/>	397,42
Kassebeholdning hos arkivet .....		9,85
Kontingentrestancer:		
for 1957 .....	32,00	
for 1958 .....	175,00	
for 1959 .....	1.102,00	
	<hr/>	1.309,00
Beholdning vedr. konto »62«:		
Sparekassebog nr. 22662, Bondestandens Sparekasse .....	45,04	
12.000 kr. 4 % Kommune Krf.obl. 9. serie .....	11.640,00	
	<hr/>	11.685,04
Jubilæumsfonden .....		729,07
	<hr/>	14.130,38

### PASSIVER

Forudbetalt kontingent .....		237,45
Hensat til konto »62«:		
Saldo pr. 31/12 1958 .....	11.530,89	
Renter, sparekassebog nr. 22662 .....	30,15	
Renter af 12.000 kr. 4 % komm. Krf. obl. ....	480,00	
Kurstigning på obligationer ..	150,00	
Hensat i 1959 .....	1.000,00	
	<hr/>	13.191,04
÷ midlertidigt overført til ordi-		
nær formue .....	1.500,00	
depotafgift .....	6,00	1.506,00
	<hr/>	11.685,04
Formue:		
Saldo pr. 1. januar 1959 .....	3.148,45	
Midlert. overført fra konto »62« ..	1.500,00	
	<hr/>	4.648,45
÷ underskud .....	1.440,56	
overført til konto »62« ..		
jfr. ovenfor .....	1.000,00	2.440,56
	<hr/>	2.207,89
		<hr/>
		14.130,38

København i marts 1960.

R. E. Brincker.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet i overensstemmelse med samfundets bøger og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 7. marts 1960.

Carl M. Reislev.  
statsaut. revisor.

# REGNSKABER FOR 1959

## SORANSK SAMFUND DRIFTSREGNSKAB

fra 1. januar til 31. december 1959.

Sammenkomster og møder .....	5.416,81	
÷ tilgodehavende refusion fra jubilæumsfonden .....	729,07	
	<hr/>	4.687,74
Soranerbladet:		
Tilskud .....	4.534,80	
Redaktionshonorar .....	1.225,00	
Redaktionens udlæg m.v. ....	360,00	
	<hr/>	6.119,80
Bladfonden, obligationer norm. 1.050 kr. ....	961,67	
Papir, tryksager, kontorartikler m.v. ....	274,75	
Trykning af årsskrift .....	293,73	
Porto .....	253,22	
Telefon .....	396,65	
Medhjælp .....	600,00	
Blomster, kranse, lykønskninger .....	787,60	
Køb af diverse sorana-litteratur .....	110,00	
Leje og diverse udgifter, arkiv (heri honorar til bibliotekar kr. 150,00) .....	976,21	
Revisionshonorar .....	400,00	
Tilskud til understøttelsesfonden .....	500,00	
Tilskud til Støttefonden for gl. Soraneres efterladte .....	100,00	
Tilskud til »Fraternitas Sorana« .....	100,00	
Tilskud til Kunstmuseet i Sorø .....	200,00	
Boggave til Akademiet .....	100,00	
Præmier og tilskud til cricket- og fodboldkampe .....	331,10	

**SORANSK SAMFUNDS  
UNDERSTØTTELSESFOND**

**Regnskab for 1959.**

Overført fra 1958 (bankbeh. ÷ gæld t. prok. Sv. Clausen) .....	2.258,33		
Tilskud for 1959:			
Soransk Samfund .....	500,00		
Gaver .....	1.126,19	1.626,19	
Renter af obligationer og bankbeholdning m. v. ....	1.984,64		
Afdrag på lån .....	5.372,05		
Udtrukne obligationer:			
1.000 kr. 4 % Jydsk Landkreditforen. 8. serie .....	1.000,00		
1.000 kr. 4½ % Vest- og Sønderjydske Kreditforen. 7. serie .....	1.000,00		
200 kr. 3½ % Øst. Kreditf. 16/I serie ..	200,00	2.200,00	
Udbetalte lån .....		3.977,05	
Udbetalte gaver .....		600,00	
Gebyrer, assistance m. v. ....		103,29	
Køb af obligationer nom. 2.700 kr.:			
1.300 kr. 4 % Jydske Land-Kreditf. 11. s. ....	988,00		
1.200 kr. 4½ % Vest- og Sønderjydske Kreditf. 11. serie ..	984,00		
200 kr. 5½ % Østift. Kreditf. 18. serie ..	182,00	2.154,00	
Overført til 1960:			
Bankbeholdning .....	6.306,87		
+ tilgode hos prok. Sv. Clausen, indbet. 31/12-59 på giro) ..	300,00	6.606,87	
		13.441,21	13.441,21

**Formue pr. 31/12 1959.**

Obligationer, nom. værdi .....	48.100,00	
Debitorer ultimo 1958 .....	61.677,62	
+ tilgang .....	3.977,05	
	65.654,67	
÷ afgang .....	5.372,05	
	60.282,62	
Jubilæumsfonden .....	1.458,14	
Bankbeholdning .....	6.306,87	
Prokurist Sv. Clausen, jfr. ovenfor .....	300,00	
	116.447,63	

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 9. marts 1960.

*Carl M. Reislev.*  
statsaut. revisor.

**DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND  
Regnskab for 1959.**

Overført beholdning .....	1.744,79	
Renteindtægter .....	1.529,90	
Depositagebyr .....	35,60	
At overføre .....	3.239,09	
	3.274,69	3.274,69

**STATUS PR. 1/1 1960**

Obligationsbeholdning .....	35.600,00	
Bankbeholdning .....	3.239,09	
Soransk Samfund .....	729,07	
Understøttelsesfonden .....	1.458,14	
Til obligationskøb .....	729,07	
Formue pr. 1/1 1960 .....	35.922,81	
	38.839,09	38.839,09

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: kr. 3.239,09 på checkkonto nr. 13.816 m. Privatbankens Rådhus afd. og kr. 35.600,00 Kreditforeningsobligationer ifølge receptisbog nr. 164 m. samme bank.

København, den 9. marts 1960.

*Carl M. Reislev.*  
statsaut. revisor.

**STØTTEFONDEN FOR GAMLE SORANERES  
EFTERLADTE**

**Regnskab for 1959.**

Overført beholdning .....	638,58	
Renteindtægter .....	620,00	
Gave fra Soransk Samfund .....	100,00	
Udtrukket obligation .....	1.000,00	
Depositagebyr .....		16,10
Lotterifornyelser .....		123,20
At overføre .....		2.219,28
	2.358,58	2.358,58

*Formue pr. 1/1 1960:*

Obligationsbeholdning .....	15.300,00
Bankbeholdning .....	2.219,28
	17.569,28

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

*Carl M. Reislev*  
statsaut. revisor.

**Handelsskoleejer VALDEMAR PETERSENS legat  
Regnskab for 1959.**

Overført beholdning .....	657,07	
Renteindtægter .....	629,00	
Legat .....		600,00
Depositagebyr .....		15,90
At overføre .....		670,17
	1.286,07	1.286,07

*Formue pr. 1/1 1960:*

Obligationsbeholdning .....	15.900,00
Bankbeholdning .....	670,17
	16.570,17

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningens tilstedeværelse er konstateret: kr. 670,17 på bankbog nr. 13.815 m/ Privatbankens Rådhus-afd. og kr. 15.900,— kreditforeningsobligationer ifølge receptisbog nr. 165 m/ samme bank.

*Carl M. Reislev*  
statsaut. revisor.

**Møllejer FREDERIK JØRGENSEN og HUSTRUS  
MINDELEGAT**

Overført beholdning .....	278,17	
Renteindtægter .....	252,40	
Legat .....		275,00
Depositagebyr .....		5,00
At overføre .....		250,57
	530,57	530,57



Formue pr. 1/1 1960:

Obligationsbeholdning .....	5.000,00
Bankbeholdninger .....	250,57
	<hr/>
	5.250,57

*Svend Clausen.*

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: kr. 82,57 og kr. 168,— på henholdsvis bankbog nr. 43.028 og checkkonto nr. 85.562 m/ Privatbankens Rådhus-afd. og kr. 5.000,— Kreditforeningsobligationer ifølge receptisbog nr. 637 m/ samme bank.

Carl M. Reislev  
statsaut. revisor.

### SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB

for året 1959.

#### INDTÆGT

Tilskud fra Soransk Samfund .....	4.534,80
Tilsk. fra Bladfonden = renter af oblig. m.v. ....	1.938,81
Annonceindtægt .....	4.785,00
	<hr/>
	11.258,61

#### UDGIFT

Trykning af Soraner-Bladet, incl. clichéer, fotos m. v. ....	7.723,88
Avispostkontoret og anden porto .....	1.520,69
Annonceprovision .....	698,87
Administrationsudgifter .....	202,16
Honorar for artikel til bladet .....	25,00
Udgifter til oprettelse af girokonto m. v. ....	30,75
Gebyr til foreningsregisteret .....	25,00
Overskud .....	1.032,26
	<hr/>
	11.258,61

### SORANERBLADETS STATUS PR. 31/12 1959.

#### AKTIVER

Kassebeholdning .....	99,88
Annoncetilgodehavender .....	1.019,00
Forudbetalt annonceprovision .....	428,50
	<hr/>
	1.547,38

#### PASSIVER

Skyldig for trykning af bladet .....	420,95
Formue:	
Saldo pr. 1. januar 1959 .....	94,17
Overskud .....	1.032,26
	<hr/>
	1.126,43
	<hr/>
	1.547,38

*P. Lovmand Hvid.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med kassebog og bilag. København, den 7. marts 1960.

Carl M. Reislev.  
statsaut. revisor.

### BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR 1959.

#### INDTÆGT

Udtrukket obligation 200 kr. Øst. Kreditf. 13. serie 4 % .....	200,00
Bidrag fra Soransk Samfund (obligationer) .....	1.050,00
Renter af obligationer .....	1.927,00
	<hr/>
	3 177,00

### UDGIFT

Køb af 200 kr. komm. Krf.obl. 11. serie 5 % (incl. renter m. v.) .....	188,19
Bidrag fra Soransk Samfund (modtaget i form af obligationer) 1.000 kr. komm. Kreditforening og 50 kr. præmieobligation) ..	1.050,00
Tilskud til Soraner-Bladet (renter af obligationer m. v.) .....	1.938,81
	<hr/>
	3.177,00

### FORMUE PR. 31/12 1959.

Beholdning af obligationer 1. januar 1959 ..	45.750,00
Modtaget obligationer i 1959 fra Soransk Samfund .....	1.050,00
	<hr/>
	46.800,00

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende effekter nom.:

11.300 kr. Østift. Kreditf. 16/I serie 3½ %	11.300,00
1.000 kr. Østift. Kreditf. 11. serie 4 %	1.000,00
17.600 kr. Østift. Kreditf. 14. serie 4 %	17.600,00
1.000 kr. Østift. Kreditf. 16/1 serie 4 %	1.000,00
1.000 kr. Østift. Kreditf. 13. serie 4½ %	1.000,00
3.500 kr. Østift. Kreditf. 16/I serie 4½ %	3.500,00
2.000 kr. Østift. Kreditf. 15/II serie 5 %	2.000,00
2.000 kr. Østift. Kreditf. 16/II serie 5 %	2.000,00
2.000 kr. Sønderj. Kreditf. 7. serie 4 %	2.000,00
5.200 kr. Kommune Kreditf. 11. serie 5 %	5.200,00
100 kr. Industrielle Kreditf. 3. serie 5 %	100,00
50 kr. Præmieobligation 1954	50,00
50 kr. Præmieobligation 1959	50,00
	<hr/>
	46.800,00

*P. Lovmand Hvid.*

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondens kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 7. marts 1960.

Carl M. Reislev.  
statsaut. revisor.

### BUDGET FOR 1960.

#### INDTÆGTER

Medlemsbidrag .....	18.000,00
Restancer indgået .....	1.000,00
	<hr/>
	19.000,00

#### UDGIFTER

Sammenkomster .....	5.000,00
Soranerbladet:	
Tilskud .....	4.500,00
Redaktionen .....	1.600,00
	<hr/>
	6.100,00
Diverse:	
Understøttelsesfonden .....	500,00
Støttefonden .....	100,00
Fraternitas Sorana .....	100,00
Bogpræmier .....	100,00
Trykning af årsskrift .....	300,00
Papir, tryksager, koulorartikler .....	400,00
Porto, telefon .....	650,00
Medhjælp .....	600,00
Blomster, krans, lykønskninger .....	350,00
Udgifter vedr. arkiv .....	1.300,00
Revision .....	400,00
Cricket- og fodboldkampe .....	350,00
Kontingentrefusion Århus, Odense .....	550,00
Overskud .....	2.200,00
	<hr/>
	19.000,00

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Tlf. Rungsted 832.  
Ekspedition: Klosterstræde 19, K. - Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

# Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø \*717

## V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917



## MERKUR A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

## TH. C. JENSEN

SKRÆDDERFORRETNING

VEDELSGADE 14

SORØ

## SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreekviperung. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.

J. M. POHL's Effit.

Telf. 67

Det nye Blazermærke Phönix Fuglen for gamle Soranere fås hos

**ORLA V. NIELSEN**

Akademiekvipering

SORØ . TLF. 258

Forsendes overalt



Telf. Vester 55 85 y  
Gl. Kongevej 114 - Kbh. V

## STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Malmøgade 7

København Ø



**BANKEN**  
for **SORØ**

**OG OMEGN**

*Aktieselskab*

## OTTO CHRISTIANSEN

Sig det med Blomster

Alleen 3

Telf. 509 - 529

SORØ

## VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor

Sorø . Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

AUT.

GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

## Menmark

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

## Kähler

KORSØR

## SVEGÅRDS

BOGHANDEL

SORØ

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

## HARALD QVIST

landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's efft.

Frederiksberggade 25

C. 3264

Palæ 7710

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt

Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

## MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører

Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAKTIESELSKABET

## CECIL

Vesterbrogade 33 - København V.

Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

## ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

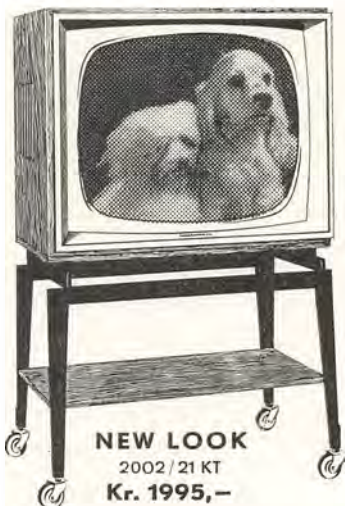
45. AARGANG 1960



NUMMER 4 . APRIL



Afhentning af lærerne sidste skoledag 1950



**NEW LOOK**  
2002/21 KT  
Kr. 1995,-  
(excl. bord)

**NEUTROFON**  
**GULDSEGL**

Sorø Akademi I. Skovdistrikt



Telefon 125

KGL. HOFLEVERANDØR  
**D ♦ F ♦ J**  
DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

Tlf. 4  
ombygger, nymontere  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**

*Krystal - Glas - Porcelæn*

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922



ta' en

**Spids**

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**



# SORANER-BLADET

APRIL 1960

45. AARGANG

NUMMER 4

## To sider af en gammel avis

Hvordan Soransk Samfund blev til og andet mere

Af Poul Schjærff.

I »Dagbladet« for 17. november fremkom så den ovenfor omtalte opfordring, og på vintermødet den 13. december i hotel Phønix (er stedet valgt med allusion til Phønix-fuglen, det soranske vartegn?), hvor omtrent 150 soranere samledes, vedtoges de af den foreløbige komité foreslåede love for Soransk Samfund, og samtidig valgtes den første bestyrelse: C. Benzon, C. St. A. Bille (formand), C. Friderichsen, V. Poulsen og Rosenørn-Teilmann. I den store sal, hvor Holbergs »begrandsede« buste var opstillet, og hvor væggene var prydede med danske, svenske og norske flag (man levede vel nok i Skandinavismens tid!) holdtes en animeret fest; her bugnede det med mad (suppe, østers, røget laks og skinke med kål og grønne ærter, dyresteg, kransekage og konfekt), her flød det med rare drikke (rødvin, portvin, sherry og champagne, her flød også talernes strøm, og syv(!) sange blev kvædet. »En lang Række af Skaaler paafulgte, men Opmærksomheden ledsagede dem ikke alle, thi Glæden over efter saa mange Aars Adskillelse at see sig i Kredsen af gamle Kammerater var for stor, og der dannede sig overalt livlig samtalede Grupper« (Sor. Tidsskr. I, 198). Der sluttedes med et punchesold.

Vi har set syv gæve soranere som Samfundets pionerer — men hvem var Samfundets egentlige stifter? Ingen af de syv, men en gan-

ske ottende, hvilket ses af et i Sor-Bl. 13. årg., s. 57—59 meddelt brev, der ligeledes refererer mødet den 13. december. Her hedder det: »Som vi rejste os Kl. næsten 9, kom Georg med Aftentoget«, og ved punchesoldet meddelte Bille i en takketale, hvor han betegnedes som Samfundets fosterfader, at man ikke kendte barnets moder, men vel dets fader. »Det er nemlig hofjægermester Grüner til Raunstrup, for hvem Bille udbragte en Skaal. (Det var let at udbringe skåler den gang, i nationalliberalismens tid var man meget veltalende, og priserne på ædle drikke var dværgsmå i forhold til nu, så man kunne få noget i skålen).

Om Grüner, der takkede rørt, kan oplyses, at han hed *Georg Johan Røbye Grüner*, og det er altså ham, der rimeligvis ved Ingemanns begravelse har fremsat tanken om stiftelsen af et Soranersamfund. Han levede fra 1817 til 1890, blev 1837 student i Sorø, 1842 cand. jur., var ejer af Raunstrup, Lille Svenstrup og Eilstrup, Tersløsegaard og Kjærup; 1882 blev han kammerherre.

## II

De to avissiders øvrige stof har ikke direkte relation til Sorø, men skal alligevel kortelig omtales, da man ud af det kan læse lidt om tidens kulturelle standard.

Vi får at vide, at det bedste fede hornkvæg på markedet i Husum betaltes med 22 rdl. og 64 sk. pr. 100 pund, medens de bedste får indbragte fra 17 rdl. og 48 sk. til 19 rdl. pr. stk., men at handelen »ved godt vejr« (= tysk: bei guttem Wetter »: skønt vejret var godt,) kun gik »slæbende«. Det meddeles, hvilke rejsende der er taget ind på hotel Royal, og at man på Det kgl. Theater kan komme til at se »Fægteren fra Ravenna«, sørgespil i 5 akter af Fr. Halm, frit bearbejdet af hr. prof. H. P. Holst (den kendte forfatter af »Den lille hornblæser«). Stykket foregår på kejser Caligulas tid, og blandt aktørerne er hr. M. Wiehe, hr. Mantzius og fru Heiberg, der spillede Thusnelda, fange i Rom. Vi ser af erindringslisten, at der dengang foruden nationalscenen kun fandtes to privatteatre (»sekondteatre« kaldtes de), Kasino og Folketeatret, alle begyndte de forestillingen kl. 7. Om trafikforholdene oplyser en »Postliste«, at der går »Jernbanetog« til Korsør kl. 7, 12 og 7, mens man derimod må benytte postvognen, hvis man f. eks. agter sig til Frederiksborg eller Hamborg. En mægtig tospaltet annonce, der fylder bladsiden fra øverst til nederst, indeholder en gevinstfortegnelse til »Bortlodningen af indenlandske Kunst- og Kunstflidsarbejder, for at fremme Samvirken mellem Kunst og Haandværk. Overskudet tilfalder Fondet for Frederiksborg Slots Gjenopførelse« (Slottet brændte den 17. december 1859). Bortlodningen stod i forbindelse med Det kgl. klasselotteris 6. trækning; ved samme trækning bortloddes den 24. november til fordel for enken Madam Brunskov »Et skib for fulde Seil«, udskåret i elfenben (en lækkerbisker til at stille på kommoden). »Forsørgelsesanstalten af 1858 for ugifte Fruentimmer af alle Stænder« offentliggør en regnskabs-ekstrakt og en statusberegning; grundkapitalen viser et underskud på 525,82 rdl., »som alene grunder sig paa, at i dette Regnskabsaar Policernes stigende Værdi ikke tilfulde er bleven udjævnet ved, hvad der er indvundet ved *interessenters Giftermaal eller Dødsfald*«. Under overskriften »Emploi søges« søger en ung handelsbetjent fra Jylland ansættelse på et handelskontor, helst i København. »Til at befordre Væxten af Hovedhaar, Øienbryn og Skjæg erholdes Dr. Hartungs Haarvæxtmidler à 3 mk. Ægte ikkun hos Hr. Hendr. Jacobsen, Høibroplads 4«, det forsikres, at disse produkter er de bedste og solideste i deres Slags.

Når håret er kommet i orden, kan man gå på indkøb: »Priors Patentpibe« får man i Sværte-

gade; foretrækker man derimod »Voigts Patent Tobakspiber«, lange eller korte, »erholdes« disse på Gl. Amagertorv. Ønsker man at ekvipere sig, kan damerne hos M. M. Salomonsen på Østergade 25 erhverve sig nye og elegante vinterkåber fra 10 rdl., mens J. Moresco på Gl. Amagertorv kan forsyne kvindelige liebhavere med »Alexandra mantle«, elegante modelkåber samt vinterkåber af Double, Trikot (det lyder uhyggeligt, men betegner her et strikket eller vævet elastisk stof), Sattara og Diagonal«, og på Østergade 6 fås uldne »Slåbrokke«, også »Dame-Sløbrokke«. Ønsker man selv at forfærdige sine klædningsstykker, sælger brødrene Goldschmidt på Amagertorv ægte amerikanske symaskiner fra New York & Boston, mens H. J. Bing & Søn sørger for den materielle oplysning, idet firmaet anbefaler »Moderateurlamper og Petroleum (Steenolie) Lamper i stort og smagfuldt Udvalg«; ved lampeskæret kan man forbedre og danne sin ånd ved at læse pastor Christianis »Tiltaler i Herrens Huus« eller sammes foredrag om Grundtvigianismen. Populær læsning yder »Folkebladet« redigeret af Eduard Meyer, der har indført den daglige Feuilleton (fortløbende roman) i dansk presse, men som iøvrigt spottedes af de akademiske nationalliberale for sine sprogbommerter og naive selvglæde; træk af hans personlighed har Hostrup benyttet til skildringen af redaktøren i »Mester og Lærling« 1852. Der lokkes med, at feuilletonen indeholder en original roman »En Hofrevolution i Danmark«, og det har sikkert givet bonus.

Så meget fortæller de to sider om tidens forhold, og hermed er historien til ende for denne gang.

## Efterlysning: Fanden og Vinden

Kan en eller anden gammel kammerat huske at have hørt rektor Hoff fortælle følgende historie:

Vinden og Fanden spadserede en dag sammen op ad Storgade. Da de var ud for Chr. IV's gård, hvor lektor Peder Hjort boede, sagde Fanden til Vinden: »Tag og vent lidt her uden for, jeg skal ind og besøge min gode ven, lektor Peder Hjort« Så gik Fanden ind, mens Vinden stod og ventede uden for huset. Men Fanden blev derinde. Så blev Vinden og ventede, og derfor kan man endnu mærke vinden stå udenfor det hus. Det vil sige, jeg har al-

drig mærket nogen vind der ud for; men Fanden er vel endelig en gang kommet ud med lektoren, hvorefter Vinden og Fanden vel er spadseret af sammen.

Optegnelsen er af arkivar Hans Ellekilde, som til Dansk Folkemindesamling meget gerne vil have nærmere oplysning om sagen, eventuelt varianter af anekdoten.

Kendt er den københavnske version om Nørregade, Frue Plads og bispegården, der omtales flere steder i litteraturen.

Dette vandresagn er kommet sydfra, og det er nu indsenderens håb, at læsere af dette blad vil bidrage til efterforskning!

\*

I »Politiken« (»Dag til Dag«) for 1. april 1960 udbedes ud fra den københavnske version nærmere oplysninger om Fanden i Nørregade. Det omtales, at Georg Brandes (i sin afhandling om Henrik Hertz' »Tre dage i Padua«) meddeler historien og tillige henviser til Henry Beyles (Stendhals) version i »Promenades dans Rome« fra 1830-erne. Hans Ellekilde karakteriserer emnet som en typisk vandrehistorie, kommende sydfra, med en østlig udløber i Lund og Upsala. Svend Grundtvig har optegnet historien, og den lærde romanist og folklørist Kristoffer Nyrop skal have behandlet den udførligt i en omtale af et fransk digt om »Vinden og dens følgeskab«; det har dog ikke været muligt foreløbig at finde Nyrops opsats.

## Soransk Samfunds arkiv

Blandt de mange ting på arkivet er der 2 dynger, som godt kunne anvendes til noget andet end at samle støv. Det er *tillægget til Soraner-bladet fra 1936* i anledning af skolens 350-års jubilæum, med artikler om skolens historie og soranske kunstnere!

Det andet er *indholdsfortegnelse for de første 25 årgange*, den kan også have interesse for yngre soranere, som jo kunne bruge den som katalog, og hvis der var noget af interesse, kan den pågældende årgang lånes på arkivet.

Interesserede bedes skrive til arkivaren, og jeg må nok bede om at få svarporto (tryksag 80 øre) vedlagt, ellers kommer kassereren efter mig.

Adresse: Prlt. N. Saxtorph, Officiantbyggn., opg. A, stuen. Artillerivejs Kaserne, Kbh. S.

## Soranerfrokosten den 7. april

Så huldt til den lille café det vinkte os ..... for vårsolens klare stråler sendte tankerne mod søen, skoven og skolen --- i hvert fald hos følgende gamle soranere af årgangene fra 1890 (ukuelige Elving) til 1959:

H. Skardhamar, Eefsen, Steenstrup, Melgaard, Jens Hansen, Clausen, Simmelkiær, Sevel, Herreborg, Jul Larsen, Dam, Gunnar Knudsen, Perch-Nielsen, Suhr-Henriksen, Jornil, Hoffgaard, J. Stubbe Teglbjærg, Suhr, C. Friis, Kindt, Warrer, N. H. Rasmussen, Bonnesen, Feilberg, Elving.

Thorlasius-Ussing præsiderede med værdighed i formandens og næstformandens sted og indledte med at udtale smukke mindeord om en af de mest nidkære og trofaste blandt soranere, vor afdøde, gode kammerat Alfred V. Rasmusen. Vi vil sende ham mangen venlig og taknemlig tanke hver gang, vi besøger kunstmusæet i Sorø.

Efter velkomstord og et rungende hurra for Sorø Akademi hyggede man sig ved den gode lunch. Trods aldersforskelle er det aldrig svært at komme på talefod. Skulle det endelig knibe en smule, sætter vort gamle feltråb: »Husker du?« straks nyt liv i konversationen.

Formanden fra Odensen, Suhr-Henriksen, der er en sjælden, men særdeles velkommen frokostgæst, kunne melde, at alt stod vel til i den fynske afdeling, hvor der hersker »fre' og idyll«.

Det er en glæde at konstatere, at de alleryngste årgange sender flere og flere deltagere til torsdagsmøderne, og at der iøvrigt hver gang dukker nye ansigter frem. Denne gang blandt andet: Jul-Medova-Larsen (1931), Ove-Film-Sevel (1940), Simmelkiær-bogtrykker (1940). Det lover godt for fremtiden.

Hvis der en gang stiftes en medalje for »aldrig svigtende fremmøde«, vil mange på forhånd være selskreven til udmærkelsen, f. eks.: Elving, Kindt, Warrer, Friis, Bonnesen og Feilberg. Perch-Nielsen ville omgående få både kors og stjerner!

Et par menige medlemmer havde fundet på, at mødedeltagerne herefter skal »bogføres«, hvorfor de overrakte Thorlaciuss-Ussing en »gæstebog«, hvor man hver gang skriver sit navn og årgang, — til glæde for kommende slægter (samt for frokost-referenter!). Forslaget modtoges med akklamation, og bogen fik endog et hurra med på vej.

På forslag af Gunnar-Importør-Knudsen vedtoges med alle stemmer mod een (nærværende referents), at hvervet som referent skal gå på omgang (sidste referent udpeger den næste), indtil Schjærff overtager også denne vigtige redaktionelle opgave. (Det ske snart!).

pre.

P.S. Kære soraner-kammerat! Mød op til næste soranerfrokost i Grand Café, *torsdag den 5. maj* kl. 12 slet, og ring i forvejen til en eller flere af »drenge« om at slå følge!

**In memoriam Gunner Raaschou**

Gunner Raaschou kom ind i skolen i 3. mellem direkte fra Frankrig, hvor hans far ledede nogle ingeniørarbejder, som et af de store danske entreprenørfirmaer udførte. Han havde således tilbragt alle sine første drengear i Frankrig, og bl. a. hans sprog var præget heraf. Han faldt dog hurtigt til i klassen og på alumnatet, men han sluttede sig aldrig helt til nogen bestemt. Han var i sin adfærd meget stilfærdig, var vellidt af alle og var respekteret for sin ærlighed; der fandtes ikke ansats til svig i hans sind.

Gunner var præget af, at han var dårligt fysisk udrustet, en alvorlig mangel for en kostskoledreng, men han bukkede ikke under af den grund. Hans skavanker gav naturligvis anledning til drillerier fra kammeraternes side og, det må desværre indrømmes, fra lærernes side. Gunner viste imidlertid her sin virkelige styrke, han var uendelig tålmodig, lod sig aldrig tirre og var stærk nok til at bære sine vanskeligheder med et beskedent smil. Jeg har fået fortalt, at han selvsagt havde tilsvarende vanskeligheder, da han aftjente sin værnepligt. Men heller ikke her gav han op, selv om han et par gange var ved at gå til. Hans soldaterkammerater nærrede da også den største respekt for ham, fordi han i virkeligheden var mere mandfolk end så mange andre kraftkarle.

At hans problem selvfølgelig beskæftigede ham — selv om han aldrig omtalte det for nogen — fik jeg i gymnasiet et gribende bevis for, da jeg en dag tilfældigvis på hans bord så en lap papir, som han havde overtegnet med primitive karikaturer af sig selv.

Gunner var arbejdsom og dygtig i skolen, og vi er mange, der har nydt godt af hans enestående hjælpsomhed, når han dag efter dag lettede lektielæsningen i fransk for os.

Vi, hans klassekammerater, så Gunner sidst, da vi i foråret 1959 mødtes i Sorø, for at fejre vort 20-års »studentejubilæum«. Han fortalte ved den lejlighed, nærmest en passant, at han havde fået et dårligt hjerte, og at han gik og samlede kræfter til at blive opereret. En operation, som han, ved vi nu, ikke kom til at stå igennem.

Vi vil mindes Gunner som en virkelig god kammerat.

*Gunnar P. Rosendahl.*

**Grosserer, direktør Alfred V. Rasmusen**

\* 9. januar 1899 — † 29. marts 1960.

Efter et par måneders sygdom døde grosserer, direktør Alfred V. Rasmusen, den 29. marts på Rigshospitalet, og hermed har Soransk Samfund mistet en sjælden interesseret kammerat, hvis stræben gik ud på at tjene soranske interesser, besjælet af kærlighed og taknemmelighed over for Sorø og alt soransk.

Alfred V. Rasmusen tilhørte det kendte Rasmusenske dynasti fra Korsør, hans far var konsul Hans Rasmusen, død 1931, moderen, Jørgine, var født Kruuse og døde 1921. Alfred V. Rasmusen tilbragte årene 1910—16 på Sorø, udgik 1916 af I. g. Efter en grundig handelsuddannelse herhjemme og i udlandet løste han 1924 grossererborgereskab i København, fra 1928 var han direktør i Provinskøbmændenes A/S og vandt snart et godt navn som en dygtig kornhandler, han var medlem af talrige selskaber og kompagnier.

Som nævnt havde Sorø en stor plads i hans hjerte; 1936—43 var han medlem af Soransk Samfunds bestyrelse; han var kasserer for kunststillingen i anledning af Sorø Akademis 350 års jubilæum i 1936; men den største indsats gjorde han for Kunstmuseet i Sorø, ved hvis oprettelse han var medvirkende, han sad i museets bestyrelse samt i bestyrelsen for Soransk Samfunds Museumsvenner og har ved sin energiske agitation skaffet museet mange pengemidler, ligesom han selv af og til betænkte museet med kunstværker.

Slægten Rasmusen har gennem årtier været knyttet til Sorø. Alfred V. Rasmusens søn Alfred Hans Chr. Rasmusen, f. 1926, tog 1943 realeksamen fra Sorø. Alfred V. Rasmusens brødre har også besøgt den gamle skole: Fabriksingeniør Jørgen Rasmusen 1886—1950, s.' 1905 (se Sor.-Bl., 35. årg., s. 96), Niels Rasmusen, f. 1888, udg. 1904, er proprietær på Spjellerupgaard pr. Hyllinge, medens Hans Rasmusen, f. 1892, udg. 1907, er grosserer i København.

*P. Sch.*

**Fhv. viceskoledirektrice Elisabeth Gram**

\* 27. december 1898 — † 4. april 1960.

Johanne Elisabeth Gram var datter af den i sin tid vidt berømte havebrugskonsulent Hans Gram (død 1927). Hun kom på Sorø 1915, udgik 1918 med studentereksamen, tog kommunelærerindeeksamen 1925, ansattes 1927 som



lærerinde ved Københavns kommune og blev 1942 viceinspektrice ved Emdrup skole.

Familien Gram har leveret et betydeligt kontingent til de gamle soranere: Foruden Elisabeth Gram havebrugskonsulent i Aabyhøj ved Aarhus Niels Jørgen Gram, f. 1885, præliminæreks. 1901, kommunegartner i Frederiksberg kommune Michael Gram (1887—1946, præliminæreks. 1902; se Sor-Bl., 31. årg., s. 43), fhv. forsøgsleder i Lyngby Ernst Gram, f. 1891, s.'09, kgl skovrider i Hørsholm Alfred Gram, f. 1897, s.'15, og kommunebibliotekar i Birkerød Marie Marg. Gram, f. 1901, s.'21.

### Landsretssagfører Preetzmann Iversen

\* 3. oktober 1899 — † 6. april 1960.

Isak Preetzmann Aggerholm Iversen blev født i Resen (Ringkøbing amt) som søn af sognepræst Anders C. Iversen. Han gik på Sorø fra 1914 og blev student 1918. Efter embeds-eksamen 1924 og forsk. ansættelser nedsatte han sig i 1929 som sagfører i Ejby, 1933 blev han landsretssagfører og havde senere praksis i Odense. I Ejby deltog han ivrigt i det offentlige liv og var bl. a. medlem af Balslev—Ejby sogneråd. Hans broder, læge Peter Langballe Iversen, var ligeledes soraner; han besøgte Sorø 1911—14 og blev samme år student. Han var født 1896 og døde 1941 efter en blindtarmsoperation; fra 1924 til sin død var han læge i Spjald nordøst for Ringkøbing.

## Det eksistentielle Sorø Akademi

Av Louis E. Grandjean.

Nede i Las Palmas gik jeg syg og ventede på min hjemrejse for at hospitaliseres i København. Men jeg var tillige syg i sindet over, at staten sådan uden videre havde sat sig på vor gamle skole og udslettet dens uafhængighed og selvstændighed, men det varede kun til jeg fandt en vis trøst i disse betragtninger, som jeg her forelægger Soraner-Bladets læsere ....

Jeg tror ikke mere, at vi skal rette bebrejdelser mod Soransk Samfunds bestyrelse over, at den ikke i tide rejste en offentlig mening om det utilladelige i det, der var ved at ske. I politiske spørgsmål ville den alligevel komme til kort. Jeg lå nede ved *Playa de Canteras* ved den rødgule strandbred og trøstede mig ved tanken om, at fortiden såvel som fremtiden virkelig eksisterer helt uafhængig av Greenwichtiden

eller Sorøtiden, blot et andet sted, som vi ikke kan se, fordi vi er blinde! Ved tid forestiller vi os *den afstand* der skiller begivenheder i deres rækkefølge og vi knytter dem sammen i forskellige enheder t. ex. skoletimer, skoleår, dimissionsår og frikvarter og endnu mindre enheder. Og så er t. ex. *et afgangså* i virkeligheden inkommensurabelt med stedet Sorø. Det er nok et år, vi har passeret for så og så længe siden, men det lever stadig videre inde i os som erindring. Ideen om tiden rummer to ting i sig: et vist for os ukendt rum og bevægelsen i dette rum. Sjældent ser vi mere end den ene ting: bevægelsen, som gør os vemodige. Det er næsten uhyggeligt at tænke på, at det er 46 år siden, at jeg forlod Sorø som en — som min klassekammerat *Aksel Dahlerup* fornylig sagde — litterær kommunist. Det har jeg aldrig været i min egen indre tid! Det er åbenbart noget fundamentalt forkert ved vor viden, vor bevidsthed. Vi er eksistentielle, når vi lader alt passere os i forbigående og stille lader det lagre sig i vor erindring. Ved virkelig eksistens forstår vi dog det, som frembringer en bestemt handling, ejer visse funktioner, der viser sig at være årsag til noget andet. Der er *fysisk* og *psykisk* tid. Det lærte min sygdom i Las Palmas mig. Vi drager bort fra et sted, Sorø, og drager et andet sted hen, Las Palmas og så *vender vi tilbage* av årsager, vi ikke forudså ....

Sorø Akademi eksisterer som fysisk kendsgerning. Sorø Akademis Skole eksisterer som psykisk kendsgerning, enten staten har overtaget den eller ej! Sorø Akademis bygninger kan tilintetgøres som ved branden i 1813. Det kan nedbombes totalt i en krig, men Sorø Akademis Skole er *en idé*. Den kan ingen kraft ødelægge. Jo mere man prøver på politisk at bekæmpe den, desto mere sandsynligt er det, at denne opdragelsesidé vil gro og forstærkes. I hvis hænder denne idé end er, vil den gro og forstærkes. Netop fordi den er idé, vil ligegyldighed, glemsel, stilhed, ikke-modstand svække den og måske udrydde den. Men det levende *Soransk Samfund* vil altid forhindre en sådan undergang. Dette er Soransk Samfunds egentligste opgave.

Existerer ikke vore gamle skolebøger og med dem deres indhold. Det er kun det almindelige positive synspunkt, som lidt naivt vil skille skolebøgerne fra deres indhold og som foregiver, at Sorø Akademi kun er en fysisk bygning av sten. Synspunktet levner ingen forestilling om, at stenene blev fuget sammen for næsten 400 år siden og er MERE end substans. Men tingenes traditionelle indhold er trods alt deres hovedindhold. Vi omgås begreberne stof og kraft som noget kendt abstrakt, skønt vi aldrig har set dem. Kvaliteten av skolebøgerne kan vi aldrig berøre, vi kan kun se dem indvendig som spo-

ret efter læsningen. Resultatet av vor opdragelse i Sorø kan vi heller ikke fatte kvaliteten av. Den er sporet av vore handlinger sidenhen. Vi er langt henne i sporet av den svundne tid, som *Proust* skrev om.

Og her er vi ved traditionen i dens virkelige kraft. Traditionen minder os om avdøde, som vi har elsket, og som efterlader spor i vor erindring. Traditionen tilhører altså en anden tid end Greenwichs. Den er anderledes dimensioneret og har *en uhyre magt*. Er det kraft eller er det stof? Vi véd det ikke, ligeså lidt som vi véd, hvad kærligheden er. Men Sorø Akademis Skole har kraft til at overleve, ideen om den kan ikke tilintetgøres! Selvom der væltes op og ned på visse traditioner og opdragelsesmetoder, og det gøres der mange gange i et århundrede, utallige gange i 400 år, så vil kraften altid forblive uberørt. Stof og bevægelse er en slags ordbilleder for vore *passive* og *aktive* tilstande. Hvad der yder modstand mod bevægelse, kalder vi stof. Hvad der giver gamle soranere eller andre legemer bevægelse, kalder vi kraft. Begreberne forklarer blot hinanden. Men vi gamle soranere har både stof og kraft til at fastholde det eksistentielle Sorø Akademi! Der er stof i en personlighed, som går ind for noget, der er stof i en bog, men det er uklart, hvad der menes. Der var også kraft i kongens personlighed, da han oprettede Sorø ridderlige Akademi. Det ville være uridderligt av os at tro, at den kraft er forsvundet. Der var kraft i hørernes, overlærernes og lektorenes lektioner og i de skolebøger, som grundlagde vor første viden. Der eksisterer altså *mere*, end vi ser.

\*

Når gamle soranere av forskellige årgange mødes — enten til Steinckes the eller soranerfrokost — og av deres erindringskiste ophaler disse »Kan du huske?« så opfører de et uvirkeligt drømmespil, som lyser frem og atter forsvinder. Men det giver os en forestilling om den eksistentielle soranske verden. Det er sådanne møder, der sammen med Soraner-Bladet udgør en gnistregn av erindringsstof, der holder Soransk Samfund levende, og som sammenlagt giver indtrykket av en stadig brændende rede, av hvilken den fugl Phønix atter og atter genopstod til nyt liv. Hvad betyder det, at Phønixfuglen i vor tid er et fabeldyr, når den i en »anden tid« er *en fugl i et mysterie*spil?

Een rektor repræsenterer en politisk idé, en anden en kulturel og en tredje en i høj grad stedlig. Det er noget, som sker forbigående. Tiden haster ikke, som vi tror. Ideen har altid tiden for sig. Og det levende har altid ret. Derfor må vi som gamle soranere altid passe på ikke at blive grebet av, at noget er gået istå som tradition. Det kan tradition meget let, men derved bliver den reaktionær. Det levende er altid

på eengang traditionelt reaktionært og uhyre fremskridtsvenligt, fordi det er levende under alle former ....

Lad os derfor glæde os over, at der i øjeblikket sidder en rektor på vor skole, som er en av vore egne, og som fordomsfrit har givet udtryk for, at han repræsenterer stedets idé. Jeg tror, at rektor Østergaard også er eksistentiel. —

# HUSK!!

## »Overskæring«

på Øresund d. 30. april

Om ca. 1 uge lukkes  
for tilmeldingerne.

**Skynd jer!**

Tilmelding hos:

*Gross. BRINCKER*

Malmøgade 7 — Ø.

Tria 5033 — Tria 4716



Angående arrangementet: Se annonce  
i Soranerbladets martsnummer.

## Lidt mere om C. Steen Andersen Bille

*En debat om Sorø Akademi i  
Rigsdagens Folketing 1865*

Redaktørens artikel »To sider af en gammel avis« i Sor.-Bl.s. martsnummer trykker mig skrivemaskinen i hånden.

Debatten i Folketinget er refereret i Soransk Tidsskrifts 1ste hefte 1865. Under forslag til Finansloven 1865—66 var forskellige forslag til Anvendelse af Akademiets midler fremkommen; men da afstemningen fandt sted den 21. januar 1865, drejede det sig alene om ca. 32000 rdl. til Veterinær- og Landbohøjskolen. Forslaget forkastedes, hvad man vist i første række må tilskrive Bille æren for. Han førte ved denne lejlighed både sin veltalenhed og sit vid i marken. Samme år ved Soransk Samfunds Generalforsamling i december nævnes han som Samfundets formand.

Der var meget i nævnte Debat i Rigsdagen, som fortjente at læses af soranere; men denne og andre guldgruber i tidsskriftets gamle årgange overlader jeg til den eller dem, som vel snart skal i gang med at skrive historie, bl. a. om Akademiets gods og midler og deres skæbne, i anledning af Soransk Samfunds forestående 100 års jubilæum. Her skal blot anføres et par sætninger af Monrads Indlæg og dels lidt af, hvad Bille sagde. Hans udtalelser udtrykker smukt og klart, hvad mangan soraner i dag, næsten 100 år efter, vil underskrive.

Hverken Monrads eller Billes indlæg kræver kommentarer.

*Monrad* dvælede ved den rundhåndethed, man fra bevillingsmagtens side havde vist Akademiet og sagde bl. a.:

»Ja, der er endog blevet bevilget et stakit til Akademiet, hvilket dog er noget af det allervanskeligste at få dette thing til at bevilge, selvom de gamle ere faldefærdige. Kan der altså anføres noget stærkere bevis på, hvor gjerne man er kommen Sorø Akademi i møde, end netop det, at det endog har fået penge bevilget til et stakit?»

*Bille* udtalte i et af sine indlæg i debatten disse ord:

»Jeg må tilføje, at jeg endnu har en særlig grund dertil, nemlig den, som det ærede medlem for Hjørring amts 2den valgkreds (Fischer) på en så smagfuld måde hentydede til, at jeg har været soransk elev. Jeg er ikke bleven »foryldt« der, og jeg sætter heller ikke pris på at blive det, men jeg har fået noget, jeg skatter mere end guld, og jeg vil gjerne bidrage til, at de nulevende og efterfølgende slægter kunne komme til at nyde de samme goder, som jeg har nydt i Sorø, og på hvilke jeg sætter den allerhøjeste pris. Jeg tror, at det ved denne lejlighed ikke blot kommer an på at vise den pietet, som man ellers ikke pleier at bebrejde nogen, allermindst, når den rettes mod en stiftelse, hvorfra man har nydt så store velgierninger, som jeg for mit vedkommende har nydt i Sorø; men det er også ligefrem en pligt mod de slægter, som kommer efter, at man ikke berøver dem en lignende adgang«.

*Poul Lorentzen.*

Lektor, dr. Poul Helms' bo

## Smukke gaver til Sorø Akademis Skole

Den 31. marts afsluttedes (ved landsretssagfører F. Damkier) behandlingen af lektor, dr. Poul Helms' bo, det kan derfor være betimeligt her i bladet at fortælle lidt om, hvor smukt og betænksomt dr. Helms har mindedes den skole, han i så langt et åremål var knyttet til.

Han har til fordel for »Sorø« bestemt, at Akademiet som legat skal modtage hans ejendom på Egevangsallé til benyttelse som lærerbolig, dog således at den også kan udlejes til tidligere lærere eller eventuelt andre, såfremt der ikke er nuværende eller tidligere lærere, som kan bebo ejendommen, at hans bogsamling — i det omfang Sorø Akademis bibliotek ønskede det — skulle gå til biblioteket, at to malerier af ham skulle gå til Akademiet, og at der for den del af hans formue, som der iøvrigt ikke var testeret over, skulle oprettes legat til fordel for elever på Sorø Akademi's Skole, således at de årlige renter skal udbetales til to elever, fortrinsvis elever, der uden egen skyld ikke har kunnet blive alumner eller opnå anden understøttelse. Fundats for dette legat er nu oprettet med en kapital på kr. 10.276,52. — Dr. Helms havde iøvrigt også ved legater betænkt sin gamle skole, Herlufsholm, samt de to kollegier i København, hvor han har boet, Valkendorffs Kollegium og Borchs Kollegium.

### Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i maj:

2. Snedkermester *Carlo Mallig* (f. 1890), Hulgaardsvej 104, Kbhvn. F.
4. *Jens Henrik Rahlff* (f. 1900). R'17. Opholder sig vist i USA.
5. Skuespiller, direktør *Henrik Bentzon* (f. 1895), Slotsvej 79, Charlottenlund.
8. Fhv. købmand *Ove Christian Wegener* (f. 1880). På Sorø 1892—94. Ellers?
9. *Hans Chr. Steen Jørgensen* (f. 1910).
10. Ladningskontrollør *Knud Ejnar Bjørning* (f. 1885), Guldbergs Have 22, Kbhvn. N.
11. *Helge Haugaard* (f. 1910).
14. Hovmester *Kaj Alexander Zoffmann* (f. 1885). Har fra 1935 været bosat i Slagelse. Nu?
15. Modehandler *Carl Axel Sværd* (f. 1910), Kompagnistræde 29, Kbhvn. K.
18. *Masser Helge Brynild Kragh Heidemann* (f. 1885). Adresse?
19. Fhv. sparekassebogholder *Jens Madsen* (f. 1900), »Kildevang«, Støvring pr. Randers.

20. Læge *Niels Hansen Bay* (f. 1910).  
 22. *Svend Aage Steen Grølsted* (f. 1885). I USA.  
 23. Købmand *Einar Johs. Jørgensen* (f. 1910), Gentofte.  
 25. Amtskontorchef, cand. jur. *Grant Wilhelm Schaeffer* (f. 1895), Nykøbing F.  
 28. Revisor *Frederik Johan Gottlieb Winther-Haüser* (f. 1890), Læssøgade 8, Odense.  
 30. Direktør *Gunnar Knudsen* (f. 1910), Esperanceallé 1, Charlottenlund.

\*

Efter undervisningsministeriets derom nedlagte forstilling er der ved kongelig resolution af 1. marts 1960 meddelt professor i matematik ved Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske tekniske Højskole, dr. phil. *Aksel Frederik Andersen* afsked efter ansøgning i nåde og med pension fra den 31. august 1960 at regne.

\*

Ved kongelig resolution af 1. marts 1960 er der meddelt sognepræst for Jægersborg menighed i Københavns stift *Lars Emil Stubbe Teglbjærg* (s'10) efter derom indgivet ansøgning afsked i nåde og med pension fra den 31. maj 1960 at regne.

\*

Politikommisær *Holger Frandsen* (s'27) er fra 1. marts blevet politimester i Sakskøbing.

\*

Maleren og forfatteren *Eyvind Olesen* anstiller i en kronik »Bag om ordene« (»Sorø Folketidende«, 10. februar) forskellige sproglige betragtninger i fornøjelig causerende form; særlig omtales den tyske bestanddel i dansk; der polemiseres mod indførelsen af de små bogstaver, der bringer forfatteren til at mistvivle om vor litteraturs fremskridt. Her tror jeg dog, at kronikøren er lovlig pessimistisk. Derimod deler jeg hans aversion mod den nymodens tegnsætning (den såkaldte pausekommatering); læser jeg en pausekommateret periode igennem, må jeg ofte standse, dels for at trække vejret, dels for at besinde mig på meningen; fra min fjerne studentertid erindrer jeg, at jeg — med tysk som hovedfag — skulle læse et værk af Luther med hans (og det 16. århundredes) meget ejendommelige retskrivning og navnlig tegnsætning — mange timer har jeg tilbragt med at »forbedre« Luthers tegnsætning; hvis en tysk stil nu blev afleveret med hans ortografi og tegnsætning, skulle man godt ned i de lavere karakterer i vurderingen — også den store tyske feltherre marchal Blücher udkæmpede store feltslag med sit modersmål, som det aldrig lykkedes ham at besejre — men er Luther og Blücher i nogen grad kommet til kort med retskrivning og tegnsætning, må man til gengæld indrømme, at de henholdsvis som reformator og feltherre har ydet en ikke ubetydelig indsats (alt dette vedrører kun indirekte Eyvind Olesens kronik; men mine tanker og min pen løb løbsk, dels for at more mig selv lidt, dels og særlig — for at fornøje mine læsere!).

\*

Den store orgelkunstner *Finn Viderø* (s'23) gæsteforelæser for tiden (5. i forårssemesteret 1960) på Yale University i USA. Ved siden af forelæsningsvirksomheden spiller han tillige orglet ved søndagens gudstjenester i Kapellet, og universitetet har desuden arrangeret fem orgelkoncerter med Finn Viderø; her har

Viderø fremført flere danske værker, bl. a. af Carl Nielsen og Hartmann. Han har videre givet koncerter adskillige andre steder i USA, og flere er planlagt; og så forskellige orgelkursus skal han afholde, når semesteret er til ende, og for at sætte kronen på værket: Adskillige professorater er blevet tilbudt ham.

\*

»Dyveke, Brudstykker af Dyveke-temaets historie« hed en radioudsendelse den 22. februar, desværre på det ret dårlige tidspunkt kl. 22,15. Lyttede man, blev man imidlertid ikke skuffet. Prof. *Arthur Arnholtz* læste enkelte digte og redegjorde for stoffet; man kender i virkeligheden ikke nøjagtigt, hvordan det forholder sig med Dyveke og Torben Okse; en folkevise fra Chr. II's tid nævner forholdet, det omtales også i rigsrådets skrivelse, da kongen afsættes; og historikere som Poul Helgesen, Hans Svanning og Arild Huitfeldt omtaler den kongelige frille. Først med romantikken tog digtningen 300 år efter temaet op, således *Hauch* i romanen »Vilhelm Zabern« 1834, eine sehr romantische Geschichte; fra 1879 er Drachmanns »Dyvekes Viser«; denne digtcyklus spiller dels i Bergen, dels på Sjælland og rummer både idyl og gru. Disse digte er sat i musik af *Heise*, og flere af dem foredroges af sangerinden *Ilse Arnholtz*.

\*

Ved Landbohøjskolens årsfest den 8. marts promoveredes forstkandidat, baron *Michael Schaffalitzsky de Muckadell* (s'40) som dr. for en jordbrugsvidenskabelig afhandling. Samtidig har han modtaget en ærefuld invitation til at holde forelæsning på universitetet i Tucson i Arizona, USA, i dagene 11.—13. april. Doktoren skal tale om det samme emne, som han behandlede i sin disputats, hvor han bl. a. påviste, at træerne havde ungdomszoner, og at det først »opførte« sig som et voksent træ, når det havde nået en vis alder og højde. Kommer træet ikke over denne højde, f. eks. hvis det anvendes som hækplante og stadig klippes, beholder det sin ungdomsform. Et kendt eksempel herpå er bøgehækkene, der beholder løvet om vinteren, medens bøgetræet, der ikke klippes, skifter karakter, når det vokser op over ungdomszonen. Bl. a. smider det løvet om vinteren.

\*

Under store og velfortjente ovationer fejrede kasserer *Jørgen Correll* (r'27) den 9. marts sin 50 års fødselsdag. Han har fået omtale såvel i den lokale presse som i de store københavnske blade, ikke fordi han er kasserer på Sorø Andelsslagteri, eller fordi han bliver 50. Nej, han er et eksempel for os alle; en ondartet gigtlidelse berøvede ham førligheden, men han tabte ikke modet. 1935 blev han medlem af Sorø cricketklubs bestyrelse og forvandlede på et år foreningens under-skud til et pænt overskud. 1947 kom sygdommen igen; dog kunne han senere genoptage sit arbejde, og da cricketklubben i 1956 atter kom i vanskeligheder, trådte Correll påny til som formand; han satte sine medarbejdere i sving, og i dag er klubben Danmarks største; den har spillere til 13 hold til de forskellige turneringer. Selv har Correll i 1958 ledet en 14 dages tur til Holland med sine cricketdrengene. Soraner-Bladet ønsker hjertelig til lykke; af ham kan vi lære at takke for, at vort helbred er godt, og ikke betragte dette som en selvfølge; han har selv sagt: »Jeg har mistet

meget, men jeg har vundet langt mere«. En enestående hjælp har han i sin hustru, der i bil kører ham til arbejdspladsen og på turene rundt om i landet.

\*

Den 1. april kunne skovfoged A. C. R. Flyger, Alsted skov, fejre 40 års jubilæum som skovfoged under Sorø Akademi; skovfogeden fylder 70 i oktober og når således at passere jubilæet før den ubarmhjertige aldersgrænse. Efter bestået skovfogedprøve og aftjent værnepligt havde han i nogle år forskelligt forstligt arbejde, indtil han i 1919 blev overskovfoged på Mylenberg under grevskabet Schimmelmann. 1920 kom han under Sorø Akademi, først til Nordruplund skov, og fra 1942 til Alsted.

Skovfogeden er en anset forstmand, tillige socialt og politisk interesseret. Hans arbejde har fået officiel anerkendelse, idet han for nogle år siden blev dannebrogsmænd. Han har ofte været vært ved kongejagterne i Alsted skov.

\*

Dr. Anton Fr. Bruun, der nu befinder sig bedre og bedre, har til den strøm af hædersbevisninger, som er overgået ham siden Galathea, fået den smukkeste anerkendelse, han kunne få fra USA.

Videnskabernes Selskab i Washington har besluttet, at han skal tildeles den fornemste guldmedalje, Amerika kan give en havforsker. Den bærer navnet Alexander Assassiz, som var Amerikas første dybhavsforsker. Kun to danskere har fået den før, Johs. Smith og Martin Knudsen.

Dr. Bruuns medalje er den 28. der uddeles. Og da han er den 3. dansker, der får den, vil det sige, at over 10 pct. af medaljerne er gået til dansk oceanforsknings pionerer.

Det er i øvrigt den 5. internationale medalje, dr. Bruun har fået siden Galathea.

Hvilket kan være værd at tænke på for de forskellige modstandere i ministerier og departementer, som i sin tid var ved at ødelægge det hele.

Så snart dr. Bruun er helt rask, rejser han igen ud til de internationale »Galathea«-togter, som han leder på Stillehavet og Det indiske Ocean.

\*

»Kr. Dagblad« har i anledning af, at storværket »Danmarks oldtid«s reviderede udgave er afsluttet, haft en samtale med værkets forfatter, rigsantikvar Johs. Brøndsted (18. marts). Første udgave afsluttedes 1940, da de onde år begyndte, og blev en eftertrykkelig dokumentation af danskheden. I de forløbne tyve år har nye fortidsfund og nye metoder nødvendiggjort en gennemgribende omarbejdelse, med beundringsværdig energi foretaget i årene 1957—60. Lægger man Sophus Müllers »Vor Oldtid« fra 1897, et solidt bind i oktav, overfor Brøndsteds tre statelige folianter, kan man håndgribeligt måle omfanget af stof og arbejde i de mellemliggende år. Det er rimeligt at rette det spørgsmål, hvordan den travlt optagne forsker har fået tid til denne krævende revision. Dertil svarer Brøndsted: »Jeg ved det såmænd knap nok selv. Men min arbejdskraft er sådan, at jeg uden at skade mig selv kan lægge beslag på natten. — Og så har jeg en enestående kone!« Vi er taknemmelige over at have denne fremstilling af vor forhistorie og stolte over, at en soraner har givet den.

Kroniker m. m.:

Maleren Eyvind Olesen undersøger i en kronik »Rampelysets lov« (Sorø Folketidende«, 22. marts) virkningerne af eller risikoen ved fjernsyn, radio, telefon, biograf o.s.v. — vi suggereres, vi bliver receptive i stedet for produktive. Men over ruinerne spirer håbets blomst, det kollektive må ikke kvæle det individuelle!

\*

Pastor Paul Nedergaard kritiserer stiftsdelingskommissionens forslag til »Delingen af Københavns stift« (»Kr. Dagblad«, 22. februar), som han mener negligerer de naturlige grænser for en deling. Tillige vender han sig mod forslaget om Grundtvigskirken som bispekirke; dels er det ikke godt med to domkirker i en by af Københavns størrelse, dels er Grundtvigskirken særlig knyttet til den grundtvigske forkyndelse.

I »Berl. Aften«s serie »Kunst ved vejen« (14. marts) analyserer og kritiserer H. P. Rohde Vilh. Bissens Absalon-statue på Højbro plads. Først skildres den »besværlige« vej op til statuen: Nyrops fodstykke — der kaldes pædagogisk, idet både det ene og det andet har en mening: Sildestimerne i bølgelinierne forneden minder om det materielle grundlag for Absalons by (eller måske Absalons svømmefærdighed!!!). Soklens mursten alluderer såmænd nok til det dengang indsættende murstensbyggeri.

Og selve statuen. Efter sildestimerne og murstenene venter man en fredelig person; i stedet for ses en drabeligt udstyret krigerskikkelse; der er altså ikke sammenspil mellem sokkel og statue. Det hele, mener H. P. Rohde, er en forsigtig historisk rekonstruktion, ikke et værk med en kunstnerisk idé eller en udtalt personlig karakteristik. — Det var eine grausame Salbe! En mere venlig betragtning vil finde god overensstemmelse: Soklen betegner Absalons fredelige færd, statuen viser ham som krigeren.

Med lidt ond vilje kan man let finde fejl og mangler. Om hesten på faderens, H. V. Bissens, navnkundige rytterstatue foran Christiansborg siger den kritiske indstilling, at den løfter benet og ligesom en cirkushest tager et lommeørklæde op!

Prof. Chr. Elling, der nu er overgået til »Politiken«, har påbegyndt en serie opsatser »Et yndigt land«; foreløbig foreligger to artikler. »Rejsen begynder —« (27. marts) analyserer åndfuldt forståelsen af og glæden ved »den lunefulde slangelinie, ved landet, der bugter sig i bakke, dal«.

Dette demonstreres ved eksempler fra kunst (Jens Juel bl. a.) og litteratur.

»Bag plankeværket« (10. april) fortæller om haverne, der i ældre tid fandtes overalt, selv i Københavns gamle latinerkvarter, for ikke at tale om provinshaverne. Nu forsvinder meget af dette: »Arme, gamle, grønne købstad — du rives ud af din torne-rosesøvn — men Tornerose var et vakkert barn«. Endnu findes gamle, skønne provinshaver. Men de må opsøges. — Fine og åndfulde betragtninger, som man læser med opbyggelse og misundelse over, at man selv, sprogligt, er en stympet.

\*

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Tlf. Rungsted 832.  
Ekspedition: Klosterstræde 19, K. — Tlf. Minerva 310.  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

**Cohr**  
RUSTFRI



**Fred. Jensen & Søn**

Guld - Sølv  
Ure - Brillor  
Telf. 82  
★  
Soraneremblem

**H. Hansen & Søn**

Malerforretning  
Tlf. Sorø 53  
Grundlagt 1893

**TH. C. JENSEN**

SKRÆDDERFORRETNING  
VEDELSGADE 14  
SORØ

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreekvipering. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst.  
J. M. POHL's Eff.  
Telf. 67

Det nye Blazermærke Phønix Fuglen for gamle Soranere fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt

holder due

Telf. Vester 5585 y  
Øl Konzevei 114 - Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker  
Malmøgade 7  
København Ø



**BANKEN**  
for **SORØ**  
OG OMEGN  
Aktieselskab

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**Menmark**

**H. Mortensen & Søn**

Byens moderne tøjmagasin

Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

**Kähler**

KORSØR

**SVEGÅRDS**  
**BOGHANDEL**  
**SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**HARALD QVIST**  
landsrettsagfører  
Gregers Tage Nielsen's eff.  
Frederiksberggade 25  
C. 3264 Palæ 7710

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt**  
**Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN**  
**NORDEN 1/2**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**MOGENS KROG-MEYER**

Højesteretssagfører

Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

EJENDOMSAKTIESELSKABET

**CECIL**

Vesterbrogade 33 - København V.

Forvaltning af  
Ejendomme  
Ombygning og  
Modernisering  
Prioritering  
Raadgivning

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsrettsagfører

Byen 6530  
Nørregade 13



# SORØNER-BLADET

MAJ 1960

45. AARGANG

NUMMER 5

## Kierlighed til det almindelige som Grunden til alle borgerlige Dyder

En Tale paa Kongens Fødsels-Dag den 29. Januarii 1790

af CHRISTIAN SØLTOFT, Studerende ved Sorø Academie

*Christian Søltoft* var underskrevet Poul Lorenzens Tipoldefader, født 30. Oktober 1771, død 17. Marts 1825. Student 1789, cand. jur. 1792, begge Dele paa Sorø Academi.

Talen blev holdt paa Chr. VII's Fødselsdag, da Søltoft var 19 Aar gammel. Professor Chr. V. Steenstrup, som var Professor ved Academiet, var Søltofts Fætter. Trods sine unge Aar udpegedes Chr. Søltoft til at holde nævnte Tale, som blev trykt i Academiets Indbydelsesskrift. Efter endt juridisk Eksamen blev Søltoft Volonteur i Cancelliet og fik 1797 Titel af Cancellisecretair. Da Faderen, som var Ejer af Herregaarden Tyrrestrup paa Horsenseggen, døde, tog Chr. Søltoft hjem for at staa Moderen bi og overtog efter hendes Død 1803 Gaarden.

Overlærer Glahn, senere Lektor, som i sin Tid var Bibliotekar paa Akademiets Bibliotek, sendte mig 1927 en Afskrift af Talen.

### *Høistærede!*

Det er Dydens Natur stedse at gaa frem, stedse at udbrede sig; og det er den Dydiges Egenskab aldrig at standse ved en ringere Fuldkommenheds Grad, hvor en høiere er at opnaae. Fuldkommenheds Lov, som Dyden altid følger, tillader ikke, at nogen Evne spildes, at nogen Kraft i Naturen, som kan virke, er uvirksom. Derfor søger den det høieste i en-

hver Art. Derfor vælger den sig den største Virkekreds, mueligt er; stræber uafsladelig, hos sig selv og hos andre, at tilveiebringe eller befordre alle de Fuldkommenheder, som kunne bestaae tilsammen, og al den Fuldkommenheds Grad, det er mueligt at opnaae. Derfor foredrager den Sindets Fuldkommenheder for Legemets, de Levendes for de Livløses, Selskabets for Enkeltes og det større Selskabs for det mindres.

Iblandt alle de Fordele, vi skyldte det borgerlige Selskab, hvori vi leve, er denne upaatvivelig den største: at vi her faae Lejlighed til at opnaae og befordre flere Fuldkommenheder, end uden for samme; at øve andre og større Dyder end i Naturens Stand; at lægge Vind paa den største af alle Fuldkommenheder, som er Kierlighed til det Almindelige.

Hvad værdigere Æmne, hvilken vigtigere Gienstand for vore Betragtninger kunne vi tænke os? Hvad høiere og ædlere, og hvad mere passende kunne vi tale om paa en Monarks Fødselsfest, der har gjort det til sin helligste Pligt at elske det Almindelige, ligesom han har gjort det til sit Tænkesprog, at en Konges Ære beroer paa hans Kierlighed for Fædrelandet.

Tillader, Høistærede! at jeg adlyder et Kald, jeg neppe formaaer at følge; at jeg iagttager

en Pligt, jeg langt fra ikke kan fyldestgøre. Tillader, at jeg med den Ufuldkommenhed, der udmærker Begynderen, den Mangel og Svag-  
hed, der følger den Uøvede, men og med den Undseelse og Ærefrygt, jeg skylder saa anseelig en Forsamling af indsigtfulde Lærere, af ældre Medstuderende, af oplyste og erfarne Medborgere, vover fra det værdigste Sted at tale til Dem om den vigtigste af alle Pligter; vover at forestille Dem *Kierlighed til det Almindelige som Grunden til alle borgerlige Dyder*.

Meget forskellige ere Grundene, hvorpaa de, som forklare os Menneskets og Borgerens Pligter, have opført deres Lærebygninger. Deres Hensigt var ei alene at overbevise Forstanderen, men og at bøie Villien. Intet Under, at enhver af dem har betient sig af saadanne Grunde, som han troede, eller følede meest at virke paa det menneskelige Hierte. Lyst til Selskab, Selvkierlighed, Egennytte, ja endog — hvo skulde tro det? — Vellysten selv har man lagt til Grund for Pligterne; og alle disse Grunde har man vidst at forklare saaledes, at Pligterne dog bleve de samme; men naturligvis blev deres Orden, deres Værdi og Vigtighed ikke uforandret.

Vildfarelser, siger vor Sneedorff, er især kommen deraf, at de Sandheder, som i sig selv og i en ordentlig Tænkemaade ere de første, ere ikke altid de første, vi falde paa. Overlades Mennesket i den blot naturlige Stand til sig selv, er der ingen Tvivl om, han jo først søger efter de Ting, der tiene til at opholde Livet, mætte hans naturlige Begierligheder og fornøie hans Sandser, førend han tænker paa Pligterne mod andre og mod det Væsen, hvorfra han har sin Oprindelse, ja endog førend han tænker paa de Pligter mod sig selv, der angaa Sindets Fuldkommenheder, og som ikke kunne kiendes uden Overlæg. Eget Ophold er altsaa den første Pligt, vi tænke paa. Det er og den første, vi nødes til at fyldestgøre. Vi kunne ikke tiene det høieste eller andre Væsener uden at være til, uden at sørge for de Kræfters Vedligeholdelse, som behøves til vore øvrige Pligters Opfyldelse. Men kan man derfor sige, at vi har ingen anden eller større Pligt end Egennytte, eller at den alene skulde være Grundlaget til alle andre.

I sig selv og i en ordentlig Tænkemaade er upaatvivlelig den første Lov den, som Mennesket har tilfælles med Gud og andre Aander, og som flyder af det almindelige Begreb om et fornuftigt Væsen. Denne Lov er at elske

og befordre Fuldkommenheder uden altid at have Hensigt til sig selv. Et fornuftigt Væsen kan ikke kiende en Overeensstemmelse eller Fuldkommenhed i noget uden at give det Bifald, uden at sætte Priis derpaa efter den Fuldkommenheds Grad, det forestiller sig deri, uden at finde Drivt hos sig til dets Vedligeholdelse. Endog, naar denne Drivt overvindes af Lidenskaberne, dømmes dog Fornuften, at man har gjort Uret. Det Onde behager den ikke. Den ønsker at kunne have fyldestgjort sin Attraa uden at have handlet imod sin Kundskab.

Ved den mindste Agtsomhed paa sig selv føler Mennesket denne Drivt. Vi kunne ikke forestille os en Fuldkommenhed hos et Maleri, en Blomst, et Insekt, uden at det opvækker hos os en Kierlighed dertil og en Lyst til dets Vedligeholdelse, endskiønt det hverken hører os til, eller indbringer os nogen Nytte. Vil man svare, at vi elske Tingen, ikke for dens egen Skyld, men for den Fornøielse, vi have deraf, saa bliver det igien et Spørgsmaal, hvorfra denne Fornøielse kommer, uden af Tingens Fuldkommenhed? Fuldkommenhed er altsaa den første Grund, endskiønt den ikke først kiendes. I vor Natur selv finde vi en Regel, som er høiere end al Egennytte, og denne Regel er Fuldkommenhed.

Enhver Fornuftig, som ikke er fordærvet ved onde Vaner eller forudfattede Meninger, føler denne Sandhed. Hvad er det ellers, som holder os tilbage, naar vi tænke paa at begaa Utaknemmelighed mod en Velgiører, at forraade en Ven, at nægte en Elendig vor Hielp? Hvad er det som rører os, naar vi finde i Historien en ubekendt Helt at opofre sig for sit Fædreland? Hvorfra kommer den søde Følelse, der indtager Sindet, naar vi mene at have vovet noget for en ædel Gierning? Er det Egennytte, der rører os? Er det den, vi tilbøde i store og velfortiente Mænd? Er det den, som trøster os, naar vi lide for det Almindelige; eller er det Naturens Stemme, som erindrer os om en Lov, der er høiere end al Egennytte?

Denne Lov have alle fornuftige Aander tilfælles, men ingen skabte Aander kan fuldkommen opfylde den. Kun han alene, hvis Forstand og Magt strækker sig til alt, hvad der er mueligt, kan i alle Dele iagttage den. Kun han er i Stand til at kiende Fuldkommenhedernes Tal, afveie deres Forhold, maale deres Værd, bestemme deres Grad og Orden, altid at vælge den høieste og aldrig at feile.

(fortsættes i næste nummer).



## Soransk Samfunds generalforsamling d. 21. april

Omkr. et halvt hundrede gamle soranere havde indfundet sig til den ordinære generalforsamling, der åbnedes af næstformanden *Svend Clausen*. Efter velkomst til de fremmødte og efter at have bragt en hilsen fra formanden, der var forhindret i at give møde, udtalte han: Grundlaget for Soransk Samfund, vort ståsted, er vor gamle skole, der trods alle attentater og storme stadig lever. Aldrig har vel et mærke eller et våbenskjold passet bedre end netop Fønixfuglen, symbolet for den skole, der gennem århundrederne stadig har formået at rejse sig igen og forny sig i pagt med de skiftende tider, og som netop nu atter er ved at genopstå i ny og forynget skikkelse. Lad os forene os i et leve for vor gamle skole med ønsket om, at det må lykkes for skolens rektor at føre den nye skole ud i livet med skinnende fjer til gavn og glæde for Danmarks ungdom (Skolen leve!).

Landsretssagfører *Erik Severinsen* foresloges til dirigent; han valgtes med akklamation og gav ordet til næstformanden, der — traditionen tro — mindedes de afdøde kammerater, med fremhævelse af enkelte, der særlig havde gjort sig fortjent i kredsen af gamle soranere: Konsul Aage Lindegaard ('96), der bl. a. skænkede formandsknappen; Algot Lautrup-Larsen ('08), Akademiets arkitekt, grosserer Carl U. Buch ('99), der gæstfrit åbnede sit hjem for soranere og skænkede de to flag, der pryder bordet ved soranerfrokosterne; dir. A. Ch. Louw ('02), vort eneste æresmedlem, hvis indsats for Samfundet har været uhyre, ingeniør Karl Michelsen ('04), levende interesseret i sammenkomsterne; prof. Otto Mikkelsen ('12), i en år-række bestyrelsesmedlem af Samfundet, altid ydende betydningsfulde indlæg i drøftelser, samt dir. Alfred V. Rasmusen ('16), i sin tid bestyrelsesmedlem, initiativrig, særlig med Kunstmuseet i Sorø.

Selve beretningen for året 1959 kunne gøres kort, da alt (»selvfølgelig!«) har været refereret i Soraner-Bladet, som vi håber påny kan komme i 12 numre om året, i stedet for som nu kun 10 (sparehensyn!); der rettedes en hjertelig tak til redaktøren, der har gjort bladet virkelig læseværdigt, både fornøjeligt og værdifuldt (Klapsalver fra forsamlingen; red. bøjede hovedet under hyldesten og mindedes Frederik VII: Folkets kærlighed min styrke). Soraner-

frokosterne har som sædvanlig været et festligt intermezzo i dagens slid, de bidrager meget til kammeratskabets styrkelse.

Næstformanden opregnede de væsentligste begivenheder i det svundne år og erklærede, at bestyrelsesarbejdet i 1959 har været mere omfattende end normalt, men takket være kollegerne i bestyrelsen er adskillige vanskelige sager løst på bedste måde. Tilbage står en ordning af Soraner-Bladets økonomi — håbet er lysegrønt. Sluttelig omtales arkivet; den nye arkivar, Saxtorph, går op i arbejdet med ildhu og takkes derfor hjerteligt ligesom Colding for de møbler, han har foræret arkivet.

Beretningen fremkaldte nogen diskussion: *Michaelsen* efterlyste en Sorøtur. Den udsættes, til det nye alumnat er blevet indviet. *Ib Juul* ønskede at høre om skolen under den nye skolelov, *Torben Madsen* forespurgte om dannelse af et fond for skolen til hjælp ved sportsstævner etc. *Michaelsen* og *Krog-Meyer* kom ind på Sor.-Bl.s drift og økonomi. Årsberetningen godkendtes.

Under punkt 2 fremlagde *Brincker* regnskabet for 1959. De 1400 kr. underskud fra 1959 vil indtjenes i indeværende år. Regnskabet godkendtes, og budgetforslaget for 1960 tages til efterretning.

*Næstformanden* fremlagde under punkt 3 de under ham sorterende regnskaber (se bladets martsnummer), der alle godkendtes. Han takkede en soraner, der efter årsfesten sendte en rundelig check, og afgav nærmere beretning om forstkandidat Hoff-Hansens nye legat (kapital 11.000 kr.); man rejser sig og mindes legatstifteren.

Landsretssagfører *Erik Severinsen* forelagde (punkt 4) regnskabet for de 200 raske gamle soraneres stipendium med opfordring til at tegne sig som »konsolidant«.

Regnskaber for Sor.-Bl. og Soraner-bladets fond forelagdes af *Lovmand Hvid* (punkt 5). En del medlemmer tog ordet under dette punkt. *Krog-Meyer* henstillede til kammeraterne at tegne sig for en forside i bladet med billede; det koster 200 kr. Der taltes meget om kontingentforhøjelse; den beskedne stedfundne forhøjelse, mente man, aldeles ikke svarede til prisbevægelserne, *Brincker* var forsigtig, ønskede kun små forhøjelser for at holde på medlemmerne og håbede på, at de to nye, forretningskyndige bestyrelsesmedlemmer ville sætte sving i annoncetegningen. Pensionister henviste ofte til, at de ikke var i stand til at

udrede kontingentet. Til slut godkendtes regnskaberne.

Punkt 6: Valg af bestyrelsesmedlemmer. *Clausen* takkede de afgående: Landsdommer *N. V. Boeg*, hvis funktion er ophørt ved en lang rejse til Japan. *N. V. Boeg* har vist en aldrig svigtende interesse for Samfundet; han har gjort et stort arbejde for at få tilvejebragt så gode forhold som muligt for skolen. *Jeff* takkedes for hans friske initiativ, mange ideer og store slid ved sammenkomsterne, *Lovmand Hvid* for hans træsomme slid med bladets administration, *Torben Madsen* for hans indsats i bestyrelsesarbejdet, med beklagelse af, at hans ophold og arbejde i provinsen hindrer forbliven i bestyrelsen.

*Brincker, Clausen, Ibæk og Suhr-Henriksen* genvalgtes; de til nyvalg indstillede *Brøndsted, Hoffgaard, Gunnar Knudsen og Ramtung* valgtes, alle med akklamation, ligesom revisor *Reislev* (punkt 7).

Under sidste punkt »Eventuelt« berettede

*Manfred Hammerich* om en ny kalamitet for skolen. Efter de to yngste klassers bortfald kan man ikke længere gennemføre fremførelsen af *Ingemanns og Bays konfirmationskantate*; man mangler de lyse drengestemmer, hvad organisten højligt beklagede. *Svend Clausen* ville forespørge hos rektor om muligheden af et samarbejde med byens skoler for at skaffe det fornødne kormateriale.

Kl. 21,15 sluttede generalforsamlingen med ovationer til dirigenten, hvorefter man samledes i Gyldenløves sal til et hyggeligt smørrebrødsbord, hvor man kunne få passiarets smule. *Mackeprang* hyldede i en af sine celebre, velformede og citatunderbyggede taler *Brøndsted*, idet han overrakte denne en gammel nøgle, fundet under cricket på Store Plads' grus. *Brøndsted* lovede at gøre sit bedste i Soransk Samfunds tjeneste, idet han med raffineret enfoldighed lod skinne igennem, at han var udset til formand. — Alt i alt en god soraner-aften. *Poul Schjærff.*

## To forårsdigte af gamle soranere

### I.

Nu da foråret er kommet  
med sin skønne blomsterpragt  
og med lærkens sang i luften,  
piger små i forårsdragt,  
vil jeg nyde herligheden  
ude i den fri natur,  
føle fri mig ret som fuglen,  
der er sluppen ud af bur.

Jeg vil være helt alene,  
ej forstyrres i min færd,  
nyde bækkens stille rislen  
mellem lysegrønne træer,  
frydes over tjørn, der grønnes,  
over spurves muntre hop,  
se et egern vævert springe,  
stæreflokke flyve op.

Ja! Naturen i sin storhed  
er det værd at agte på,  
mindes ham, der skabte alting —  
selv det allermindste strå,  
tænke på, at her i landet  
kan vi færdes overalt,  
tale frit og nyde livet,  
indtil Gud os hjem har kaldt.

*Den ensomme.*

### II.

*Soransk forår.*  
Alting grønnes og forskønnes,  
forårspragt.  
Søen blinker, skoven vinker,  
sol får magt.  
I hver rosenhave  
blomster står i flor:  
Sorø, himlens gave,  
paradis på jord!

Sorø-minder genklang finder  
i vort sind.  
Traditionen, drengetonen  
trænger ind.  
»Husker du« er feltråb,  
når vi mødes her.  
Glade Sorø-dage  
giver evigt værd.

Sorø-sange, milde klange  
toner blidt.  
Modersmålet, stærkt som stålet,  
høres vidt.  
Sammen det os binder,  
vi står om det vagt.  
Stedse det os minder  
om, at ånd er magt.

*Frater Soranus.*

## Soranerfrokosten d. 5. maj

I det skønneste forårsvejr, man kan tænke sig, samledes 24 gamle Soranere til den traditionelle månedsfrokost i Grand Cafe. Der var fin stemning lige fra begyndelsen, hvor årgang 1900 sad side om side med de yngste fra 1959.

*Svend Clausen* åbnede mødet med et trefoldigt leve for vor gamle skole, hvorefter han på sin sædvanlige diplomatiske og charmerende måde overbragte en hilsen til forsamlingen fra Soransk Samfunds nye formand, rigsantikvar, professor Johannes B. Brøndsted. *Svend Clausen*s særdeles fortræffelige talegaver (han er jo ikke jurist for ingen ting) resulterede i, at de tilstedeværende selv måtte gætte, hvorvidt det egentlig i tide var blevet tydeligt forklaret for professor Brøndsted, at vore månedlige Soranerfrokoster afholdes den første TORSDAG i hver måned, og ikke om tirsdagen. (Vor ærede nybagte formand var nemlig mødt op om tirsdagen og fik selvfølgelig lidt af et chok ved ikke at møde en eneste gammel Soraner.) Eller om professoren virkelig selv havde forvekslet datoen. — Sket er sket, og hvem der end bærer ansvaret, er de fuldt ud tilgivet. Så har vi alle imidlertid noget ekstra at glæde os til i forbindelse med næste Soranerfrokost, hvor Soransk Samfunds nye formand utvivlsomt vil modtage en hjertevarm og ægte soransk velkomst for første gang under vore frokoster af en talstærk forsamling.

En særdeles stor glæde er det forøvrigt at se den gode repræsentation af de unge Soranere fra de sidste årgange, der har været tilstede ved vore frokoster siden begyndelsen af 1960. Dette er et godt tegn, idet det jo er de unge, der forhåbentlig kan og vil føre foreningens traditioner videre.

Ordet ved disse frokoster er frit, og har I noget på hjertet, der angår vor gamle skole og soranske traditioner, så vær ikke tilbageholdende, men stå frit op og snyt ud med det. Endvidere håber vi alle, at endnu flere af de yngre årgange vil møde op i de kommende måneder. Lad det stå fast, at hvad der end er sket i 1960, så er vore frokostsammenkomster ikke mere præget af de ældre årganges langtrukne selvbiografier, men man er gået over til diskussioner af vigtige problemer, der angår vor skole og Soransk Samfunds fremtid. Må de ærede bestyrelsesmedlemmer talstærkt møde op ved disse frokoster i fremtiden for herigennem at give deres bidrag til de problemer, der utvivlsomt vil blive diskuteret, og som vil have interesse for alle Soranere, herhjemme såvel som ude i den store verden.

Vor udmærkede, initiativrige arkivar, premierløjtnant *Niels Saxtorph*, fortalte, at hans annonce i sidste nummer af Soraner-Bladet gav resultat, idet adskillige gamle Soranere havde bedt om at få tilsendt tillægget til Soraner-Bladet 1936, hvori står en særdeles interessant artikel om Sorø Akademi, skrevet af tidligere rektor H. Raaschou-Nielsen. *Saxtorph* har endnu mange numre af tillægget tilbage for eventuelle interesserede.

En vigtig ting blev endvidere bragt på bane af Prokurist *C. C. Hoffgaard*. Det var det store problem med at få flere medlemmer i Soransk Samfund.

Kulminationen ved frokosten var en smuk og in-

teressant tale af Soransk Samfunds tidligere formand, landsdommer *N. V. Boeg* (Student 1900), der i korte træk forklarede, hvorfor han havde nedlagt sit hverv. »Når man skrider frem i årene, skal man tage hensyn til sig selv«, udtalte han blandt andet. Under talen kom det frem, at landsdommeren under sin nylig afsluttede rejse til det fjerne Østen, hvor forelæsninger blev givet på universiteterne i Tokio og Singapore, har været en ivrig skribent og fik færdigskrevet sine erindringer, som for øjeblikket er ved at blive gennemlæst på Gads Forlag. »En sådan opgave«, udtalte han, »kan kun gennemføres om bord på et skib, hvor man ikke bliver forstyrret af telefoner eller smukke damer«. Det med damerne gik han nu desværre ikke nærmere ind på.

Endvidere udtalte landsdommer Boeg, at han som medlem af International Law Association, samt International Maritime Committee, næsten ustandselig måtte være på rejse, og at et bestemt juridisk arbejde indenfor UNESCO også fordrede adskillige udenlandsture i nær fremtid. Til efteråret skal landsdommeren endvidere på en længere tur til U.S.A. Til slut rettede landsdommer Boeg en særlig tak til den fungerende formand, *Svend Clausen*, som på så udmærket en måde havde varetaget formandsposten. Herefter blev formandsknappen afleveret til brug for næste møde, hvor professor Brøndsted vil få den overrakt, og landsdommeren sluttede af med et trefoldigt hurra for vor gamle skole.

*Svend Clausen* tog derefter ordet og takkede den afgående formand for hans enestående store og dybt-følte interesse for Sorø Akademi, som igen virkede inspirerende på mange andre. Et trefoldigt leve for landsdommer Boeg blev herefter udråbt, og man gik over til kaffen.

Kort tid før frokostens afslutning dukkede ingeniør *M. Hammerich* (årgang 1926) op med en frisk hilsen fra Sorø, hvor han foruden et referat om tredie G'ernes sidste skoledag fik fortalt, at bogen i Sorøskovene nu var sprunget ud. Så gik snakken videre indbyrdes om Ridderen, Mæf, Fatter, Gim, Gelændersheiken, osv.

Altså på gensyn til næste Soranerfrokost. *torsdag den 2. juni*, Grand Cafe, Kongens Nytorv, hvor vi blandt andet for første gang får lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med vor nye formand.

»Årgang 42.«

## »Overskæringsaftenen« på Øresund den 30. april

Ombord på »Scarlett«: God mad (kyllingen ikke diminutiv, gik ualmindelig let fra benene); perfekt drikke og røg til priser, der animerede til mere hæmningsløs nydelse end på landjorden; munter underholdning; mange skønne damer i uforbeholden livsudfoldelse (»kvinden forenkler vore bekymringer, fordobler vore glæder og tredobler vore udgifter«); øredøvende og vel derfor fuldkomment orkester — stille fart på roligt vand, en lille nymåne over Sundet — de to poetiske træk i billedet.

P. Sch.

**Fhv. bankdirektør Thorstein Petersen**

\* 21. august 1899 — † 5. maj 1960.

I sommeren 1957 pådrog Thorstein Petersen sig ved et fald om bord på rutedamperen »Tjaldur« sig et kraniebrud, hvis følger han aldrig forvandt, og som har været medvirkende til hans død den 5. maj.

Fra fødebyen Thorshavn kom sysselmandens søn 1914 på Sorø Akademi, hvorfra han 1917 tog studentereksamen. Juridisk embedseksamen fik han 1928 og drog derpå tilbage til Thorshavn; allerede 1920—23 havde han haft ansættelse på Færøs amtskontor; 1928 etablerede han sig som sagfører og blev 1932 direktør, dels for et forsikringsselskab, dels for Sjøvinnubankin (søudvindingsbanken, ☉ fiskeribanken).

Hans liv formede sig imidlertid ikke så roligt, som ovenstående anførelse af hans data kunne formode. Voldsom af temperament, højt begavet, en livsnyder, en igangsætter, yderliggående af sindelag ønskede han politisk og økonomisk at præge den fjerne øgruppe i besættelsesårene og tiden derefter. Anden verdenskrig skabte højkonjunkturer for afsætningen af fisk; man gjorde en god forretning ved at hente fisk på Island og sejle dem til England, og medens øernes anden bank, Færøya bank, viste en vis tilbageholdenhed, støttede Thorstein Petersen gennem sin bank dristigt de færøske trawlerejere. Senere kom krakket, banken brød sammen, der rejstes svære sigtelser mod bankens ledelse, og Thorstein Petersen idømtes en fængselsstraf, men beholdt dog sin sagførerbestalling.

I samme tidsrum viste han sig som politiker (medlem af lagtinget, en tid dets formand) som en fanatisk dansker-hader med tydeligt program: Færøerne selvstændige. Han blev medlem af det danske folketing, hvor han kun viste sig, når færøske forhold behandlede. Han stiftede erhvervspartiet (redernes og købmændenes parti) Folkeflokken, der under hans ledelse blev et yderliggående separatistisk parti. Hans bestræbelser lykkedes ikke, Folkeflokken frigjorde sig fra hans alt for store indflydelse, og Færøerne fik en ordening med vidtgående indrømmelser for hjemmestyre, men stadig i forbindelse med Danmark.

Et forunderligt livsløb er slut, en særpræget personlighed på godt og ondt. P. Sch.

**Sagfører, sparekassedirektør Sven Møller**

\* 21. september 1892 — † 7. maj 1960.

Sagfører, sparekassedirektør Sven Møller, Præstø, døde den 7. maj og blev bisat i stilhed den 12. maj i krematoriet i Næstved. Han havde været syg det meste af vinteren uden at ville gøre noget ved det, men måtte lade sig indlægge på Faxe sygehus sidst i april, blev opereret, og man mente, alt var gået godt, men den 7. gjorde en blodprop ende på hans liv. Sven Møller var søn af herreekviperingshandler Møller i Faxe, kom på Sorø 1905 og tog studentereksamen 1911. Efter at være blevet juridisk kandidat var han sagførerfuldmægtig i Korsør og Faxe Ladeplads og nedsatte sig som sagfører i Præstø 1925. Ved sit venlige og hyggelige væsen blev han hurtigt vellidt, og blev sin by en god borger.

Han var direktør for »Sparekassen for Præstø og Omegn« fra 1925 til 1958, blev medlem af den lokale Rotary Klub 1939 og var dens præsident i 1955/56.

I Soransk Samfund så vi jo ikke meget til Sven Møller, han brød sig ikke om at komme til København med al dens larm og støj; men han var alligevel gl. soraner med liv og sjæl, var hvert 5. år i Sorø til studentersammenkomsterne, læste Soranerbladet med stor interesse, og interesserede sig levende for alt vedrørende Sorø. Han glædede sig altid, når han fik besøg af en gl. soraner, og man følte sig velkommen hos ham og hans elskværdige frue. Meget betegnende havde han sagt, at der ikke måtte komme nogen omtale af ham i dagbladene, men i Soraner-bladet, som han holdt af, måtte der gerne stå lidt om ham.

Sven Møller — eller »Spidden« som uvist af hvilken grund var hans kælenavn — vil huskes af os ældre som en, for at bruge et af hans egne yndlingsudtryk, »gæv fyr«, en god kammerat, hyggelig og fornøjelig på sin lune måde at være sammen med, og vi vil savne ham og mindes ham som en af de gamle soranere, der sidder rundt i landet og i det stille gør deres gamle skole ære.

Ebbe Friis.

**Redaktør Hans Brix**

\*27. maj 1897 — † 8. maj 1960.

De sidste fem-seks måneder havde redaktør Hans Brix været alvorlig syg; under et ophold på Centralsygehuset i Hillerød foretoges forskellige undersøgelser og indgreb, uden at

lægerne dog skred til egentlig operation; det viste sig nemlig, at sygdommen var så vidt fremskreden, at livet ikke kunne reddes. Han drog på rekreation hos en af sine døtre, læge, fru Ulla Brix Bertelsen og hendes mand, læge B., Ikast; herfra indlagdes han den 4. maj på sygehuset i Herning og døde om eftermiddagen den 8. maj.

Hans Brix var født i Rødby som søn af provst J. A. Brix (død 1913) og hustru Charlotte, f. Tobiesen (død 1905). Han gik på Sorø 1912—15 og tog sidstnævnte år studentereksamen. Han studerede en tid teologi, men journalistikken fangede ham; 1919 blev han medarbejder ved »Holbæk Amtstidende«, redaktionssekretær 1920, ansvarshavende redaktør 1936, og kaldtes i januar 1955 til stillingen som redaktør af »Frederiksborg Amts Avis«.

I Hillerød havde man lagt mærke til Hans Brix' politiske ledere, og Frederiksborgavisens red., L. Hansen, en særdeles ansét bladmand, havde inden sin død anbefalet at rette henvendelse til Hans Brix. Denne tog imod tilbudet, skønt det holdt hårdt at opgive den mangearige virksomhed i Holbæk, men omplantningen lykkedes. I de forløbne fem år har »Frederiksborg Amts Avis« haft en fortrinlig redaktør, hvis politiske ledere, der hørte til de bedste i landet, ofte citeredes af mange andre blade. Selv under sin hårde, smertefulde sygdom gik han en tid ned på sit kontor, og indtil slutningen af marts skrev han med opbydelse af sine sidste kræfter næsten hver dag bladets to ledende artikler. Hans Brix var til lige meget interesseret i litteratur, og uden at han skilte sig med det, var hans livsholdning dybt religiøs.

Som vikar på Sorø i min studentertid havde jeg en tid Hans Brix, hvad han også mindedes, da jeg for et par år siden besøgte ham på det hyggelige kontor i Hillerød. Man fik her indtrykket af en mand, der roligt og støt udførte det arbejde, der var blevet hans liv.

P. Sch.

### Lektor Niels Bennedsen

\*19. marts 1892 — † 10. maj 1960.

Under et besøg hos en soranerkammerat sank Niels Bennedsen pludselig sammen og døde stille og roligt. Hjertet havde i flere år været svagt, og nu svigtede det. Niels Bennedsen kom fra Korsør til Sorø 1907 og tog 1909 studentereksamen; 1915 blev han cand. mag., og efter

vikariatet og ansættelse i Haslev blev han 1919 adj. ved Hillerød gymnasium, 1926 avancerede han til lektor, 1957 tog han sin afsked. Han var en fin matematiker og en selvstændig og original personlighed.

P. Sch.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i juni:

1. Direktør *Ejnar Thorkild Elmquist* (f. 1895), Klaregade 7, Odense.
6. Direktør *Niels Henning Peter Axelsen* (f. 1910), Den danske Margarinefabrik A/S, Slagelse.
9. Sognepræst *Johannes Busch* (f. 1910), Munkebjerg-by.
10. Arkitekt *Conny Krage* (f. 1900), Nørre Voldgade 52, København K.
11. Læge *Karl Emil Iversen* (f. 1895), Kordilgade 24, Kalundborg.
13. Salgschef *Jens Peter Aser Schiøler* (f. 1890), Portland, Oregon, USA.
14. Professorinde *Meta Jensine Anna Petersen* (f. Jørgensen, Lundsgaard ved Sorø, f. 1895), Olesvej 11, Virum.
15. Manager *Otto Louis Martens Hecktermann* (f. 1900). Po-box 542, Nakuru, Kenya, British Eastafrika.
16. *Hans Lambert* (f. 1880). På Sorø 1894-97. Stilling og adresse ukendt.
16. Sekretær *Erik Lund* (f. 1910). S. 29. Omkr. 1940 sekretær i finansministeriet 1ste hovedrevisorat. Nu?
19. Tandlæge *Hjalmar Julius Augustinus Kjær* (f. 1890), Østergade 27, Kbhvn. K.
20. Bogholder *Chr. Schjærff* (f. 1890), Saxogade 10, Sorø, og lektor, redaktør *Poul Schjærff* (f. 1890), Rungsted Kyst.
22. Stadsingeniør *Holger Kerstens* (f. 1900), Inge-mannsvej 13, Slagelse.
22. Købmand *Carl Chr. Petersen* (f. 1910), Petersen & Jørgensen, Storgade, Sorø.
23. Pastor emer. *Michael Brandt* (f. 1880), Dommerby pr. Højslev.
23. Sognepræst *Paul Theodor Nedergaard* (f. 1895), Valdemarsgade 27, Kbhvn.
29. Oberstløjtnant, kammerjunker *Otto Josias Feddersen*, (f. 1890). Aarhus.

\*

Under 6. april 1960 er det tilladt direktør, civilingeniør *H. H. Stevenius-Nielsen*, K. af Dbg., at anlægge og bære Kommandørdekorationen af den marrokkanske Ouissam Alaouite Orden.

\*

Efter undervisningsministeriets indstilling er der ved kongelig resolution af 29. april 1960 meddelt afdelingsleder ved Københavns universitet, dr. phil. *Johannes Christian Troelsen* (s. 31). afsked efter ansøgning i nåde fra den 31. marts 1960 at regne.

I et par år har Troelsen været knyttet til den brasilianske stats olieforskningslaboratorier, og han har

nu valgt at blive i hvert fald endnu et par år derovre. Hans speciale er mikropalæontologien, d. v. s. studiet af mikroskopiske forstenede fortidsdyr, der kan føre på sporet til de lag i jorden, hvor olien forekommer. Dr. Troelsen kan med andre ord drive et egentligt forskningsarbejde, der samtidig kan få praktisk nytte.

\*

I flere blade landet rundt (bl. a. »Thisted Amts Tidende«, 11. april) verserer følgende:

*Steincke røg i skolen!*

I »Min skoletid« fortæller fhv. justitsminister K. K. Steincke fra Sorø Akademi:

— En dag havde jeg som elev i 4. klasse, der ikke måtte ryge, været oppe i byen og hente en pose stor-skåren tobak Melange Nicot nr. 1, der desværre stak op af frakkelommen, idet rektor passerede. Han sagde ingenting, men tog ganske stille posen op af lommen.

Den næste dag kom det: — Egentlig skulle jeg straffe dig, lille Sten (lille Sten betød Steincke, men dette navn tog han ikke i sin mund, da det var tysk), men din tobak smagte så dejligt, at jeg ikke nænner det. På den anden side burde jeg jo erstatte den, men når en elendig knægt som du vover at ryge bedre tobak end din skoles rektor, så har du jo sikkert råd til at forære ham den.

Og glad var jeg, hvem stuearresten ellers var vis.



*Kære frater!*

Hermed har vi den glæde at indbyde dig til

### **Fraternitas Sorana's 24. stævne**

i Svanninge præstegård i dagene 31. maj—2. juni 1960.  
(Ens ægtefælle er også meget velkommen)

Deo volente gennemføres følgende  
PROGRAM:

*Tirsdag den 31. maj* (Sorø Akademis stiftelsesdag).

Kl. 15,— Velkomst ved *Gabriel Lind*. Fælles kaffebord og frit samvær ude og inde.

Kl. 18,— Middag.

Kl. 20,— Gudstjeneste i Svanninge kirke ved *Jens Juul Sørensen*.

Kl. 21,30 Aftenkaffe eller the.

*Onsdag den 1. juni.*

Kl. 8,30 Morgenbord.

Kl. 9,15 Morgenandagt ved *Bakmann Christensen*. Derefter foredrag om Færøerne af *Øssurs-son*.

Kl. 12. Frokost.

Kl. 13,15 Udflugt til Lyø med færge formedelst 4 kr. pro persona. Befordr. både til og fra Dyreborg, samt for dårligt gående til og fra anløbsstedet gratis. Kaffe på Lyø kro. Besøg i Lyø kirke og præstegård. (Lægger vejret hindringer i vejen, arrangeres en anden tur).

Kl. 18,30 Middag. Derefter kammeratskabsaften. *Paul Nedergaard* fortæller friske indtryk fra Tyrkiet; iøvrigt opfordres enhver til at bidrage efter evne.

Kl. 21,30 Aftenkaffe eller the.

*Torsdag den 2. juni.*

Kl. 8,30 Morgenbord.

Kl. 9,15 Morgenandagt ved *Gabriel Lind* (herunder afskedsord).

Kl. 10.— Ordinær generalforsamling.

Kl. 12.— Frokost.

Sengelinned og håndklæder bedes venligst medbragt.

Af hensyn til arrangementet bedes indmeldelse ske senest den 18. maj 1960 — gerne med indsendelse af hele eller dog en del af betalingen, som udgør 35 kr. pro persona, til medunderskrevne Jens Juul Sørensen, postkonto 8321, Bregninge pr. Svendborg.

Vel mødt under de gode og hyggelige forhold, mange af os på forhånd kender, i Svanninge præstegård.

*Paul Nedergaard. Jens Juul Sørensen.*

*Olaf Krog-Meyer.*

## **Soraner-Cricket — maj 1960**

Så starter vi sæsonen 1960, og den tegner lige så spændende som de forrige år. Vi startede traditionen tro med en kamp mod skolen i Sorø den 8. maj, og så går det ellers løs.

Turneringsprogrammet er for 1. holdets vedkommende:

29/5 — Svanholm I på Gentofte Stadion.

12/6 — Næstved i Næstved.

26/6 — Korsør på Gentofte Stadion.

10/7 — Sorø i Sorø.

24/7 — Nykøbing F på Gentofte Stadion.

7/8 — Ringsted i Ringsted.

14/8 — Frem på Gentofte Stadion.

21/8 — Køge i Køge.

og for 2. holdets:

22/5 — Roskilde i Roskilde.

12/6 — Svanholm II på Gentofte Stadion.

19/6 — Kalundborg på Gentofte Stadion.

3/7 — Ballerup i Ballerup.

7/8 — Glostrup på Gentofte Stadion.

14/8 — AB II på Gentofte Stadion.

Udenfor turneringen spiller 1. holdet som træningskamp Kristi Himmelfartsdag den 26/5 mod Carlo

Ryhøjs Eleven, som jo er meget ivrig efter at skalpere os.

Medens vi er ved træningskampene, må det også nævnes, at 1. holdet suppleret op med de bedste fra 2. holdet den 18/6 spiller mod 5. Royal Inniskilling Dragoon Guards, et udenlandsk hold, som man ikke kender så forfærdelig meget til.

Og så kommer vi til de mere ærefulde arrangementer. For det første landskampen mod Holland, som spilles på Gentofte Stadion den 30/7 og 31/7, og som helt er lagt i hænderne på os, så vi må jo håbe, at alt klapper.

Dernæst får Danmark besøg af et australsk hold, Australian Old Collegians-Wanderers Club. Dette arrangement har været omtalt i dagspressen, og hertil knytter sig en særlig historie. Warrer var sidste sommer på forretningsrejse i England og under et besøg i London traf han nogle af de australske spillere. Warrer kom i snak med dem, og talen faldt senere på cricket, og han spurgte dem, om de ikke havde lyst til at besøge Danmark — nærmest for spøg. I hvert fald regnede hverken han eller klubben med noget besøg, men det blev anderledes, thi interessen var meget stor, for man anede slet ikke, at der spillede cricket her i landet. Gennem det australske forbund begyndte vi så korrespondancen om besøget, som nu er blevet en realitet, og vi glæder os meget til at byde de første australske cricketspillere velkommen her til landet. Da det efter korrespondancen at dømme drejer sig om et stærkt hold, bliver klubben formodentlig nødt til at forstærke sig for at undgå total nedsabling, og vel også for at yde gæsterne lidt modstand. Vi håber selvfølgelig at se gamle såvel som unge til denne kamp, der spilles 2/8 og 3/8 (eftermiddag).

### Total statistik 1954—1959

		points	greb	kasteresultat	
I	Jørgen Arnsbjerg	2098	33	149	gærder
II	Sidney Nørgaard	1549	33	78	gærder
III	John Jørgensen	1492	30	20	gærder
IV	S. O. Petersen	1425	42	148	gærder
V	Kai Jørgensen	922	25	103	gærder
VI	Frank Damkier	850	39	185	gærder
VII	Rudi Panduro	765	24	37	gærder
VIII	Curt Øllsgaard	654	18	36	gærder
IX	Erik Stenersen	584	21	13	gærder
X	Helge Hørby	580	15	36	gærder

### Klubbens gærderekorder pr. sæsonafslutningen 1959

gærde	points	
0.	94	S. Nørgaard — Erik Stenersen. mod KB II 1959.
1.	106	Curt Øllsgaard — Henrik Blemmer mod Roskilde i 1958.
2.	116	S. Nørgaard — S. O. Petersen mod Nykøbing F i 1959.
3.	122	J. Arnsbjerg — S. Nørgaard mod Akademiet i 1958.
4.	103	J. Arnsbjerg — Krebs mod Incogniti i 1958.
5.	86	J. Arnsbjerg — John Jørgensen mod KB II i 1957.

6.	84	J. Arnsbjerg — Frank Damkier mod B 93 i 1956.
7.	89	J. Arnsbjerg — John Jørgensen mod B 93 i 1955.
8.	81	Frank Damkier — Kaj Jørgensen mod Slagelse i 1956.
9.	80	S. Nørgaard — Anders Hauch mod Kalundborg i 1957.
10.	48	Rudi Panduro — S. O. Petersen mod Brønshøj i 1955.

### Så er der over —

Det må bemærkes, at såvel Sidney som S. O. og John Jørgensen endelig i 1959 fik hul på bylden hvad centuries angår med henholdsvis 111 mod Nykøbing F og 127 mod Korsør og 151 mod Ballerup. Og så må vi jo ikke glemme, at der er gammelsoraner-kamp i Sorø den 11/9.

På gesyn allesammen til en ny sæson.

### »De 200 raske gamle soraneres stipendium«

Legatets regnskab f. t. 1. juli 1958 — 30 juni 1959.

#### INDTÆGTER

Overført legatbeholdning fra sidste regnskabsår	2.365,24
Renter af konsolidantfondens og stipendiets midler	785,32
Medlemsbidrag for 1958/59, indgået inden 1. juli 1959	140,00
Medlemsbidrag for 1958/59, indgået efter 1. juli 1959	800,00
	<hr/>
	4.090,56

#### UDGIFTER

Gebyrer, porto m. v.	55,98
Udbetalt til stipendiater	1.800,00
Legatbeholdning overført til næste regnskabsår	2.234,58
	<hr/>
	4.090,56

Status pr. 30. juni 1959.

#### AKTIVER

Obligationer fra sidste år	12.031,39
Obligationer skænket i 1958/59	500,00
Sparekasse- og girobeholdning	2.436,91
Kontantbeholdning	23,20
Fordring på — senere indgåede — bidrag for 1958/59	800,00
	<hr/>
	15.791,50

#### PASSIVER

Konsolidantfond pr. 30. juni 1958	13.056,92
Forøgelse af fonden gennem bidrag i 1958/59	500,00
Stipendiets beholdning	2.234,58
	<hr/>
	15.791,50

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.  
Tlf. Rungsted 832.

Ekspedition: Persil-Huset, Vesterbrogade 2 D, K. Tlf. C. 1918  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

## Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø \*717

## V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917



## MERKUR A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

## OTTO CHRISTIANSEN

Sig det med Blomster

Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

## SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herreekviperung. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

J. M. POHL's Eff. T.  
Telf. 67

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos

ORLA V. NIELSEN

Akademiekviperung

SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt



Telf. Vester 5585 y  
GI Konzevej 114 - Kbh. V

## STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Malmøgade 7  
København Ø



## BANKEN for SORØ

OG OMEGN  
*Aktieselskab*

## MOGENS KROG-MEYER

Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

## VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

## Johs. Brinck

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

## HOTEL POSTGAARDEN

HARALD QVIST  
landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's eff.  
Frederiksberggade 25  
C. 3264 Palæ 7710

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt

Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

## Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

## ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13



# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

45. AARGANG 1960



NUMMER 6 . AUGUST



Soransk Samfunds nye formand rigsantikvar, professor Johannes Brøndsted

*Indrykket af Den Sjællandske Bondestands Sparekasse*

**Cohr**  
RUSTFRI

**snill**

HURTIGBLANKENDE  
**BONEVOKS**  
»BLANK UDEN BUK«

Bind en klud om gulvskrubben - klip  
2-3 mm af tubens hjørne, tryk SNILL ud  
på kluden - og se, hvor nemt det går!  
PERSIL KOMPAGNIET



ta' en **Spids**

- den herlige frokostøl fra  
**HARBOES BRYGGERI**



# SORØNER-BLADET

AUGUST 1960

45. AARGANG

NUMMER 6

---

---

## TALE I LOVSANGSSALEN

*Til kammeraterne ved 40-års studenterjubilæet  
18. 6. 1960*

*Af Arthur Arnholtz*

Først vil vi sige rektor tak, fordi vi måtte mødes her på skolen. Det var oprindelig meningen, at Chr. Elling skulle have fortalt os om det hus, vi er vokset op i sammen. Han var også villig, men sidder i Venedig i dette øjeblik. Når nu jeg skal tale i stedet for ham, er jeg særlig glad over, at det kan ske her i Lovsangssalen; den giver mig både en faglig og en menneskelig baggrund. Jeg har to gældsposter at afbetale her. Den første er en æresgæld. I denne sal har jeg for 44 år siden parodieret »Guldhornene« — det var, da Rechendorff og jeg bestyrede »Under-

### Til læserne!

Da bladet som bekendt ikke udkommer i juni og juli, har der dynget sig en mængde stof op. Det har derfor været nødvendigt at foretage et skønsomt udvalg. Ved 40-års studenternes sammenkomst i Sorø fremkom to værdifulde indlæg, hvoraf vi denne gang bringer det første. En del referater og nekrologer har måttet udgå. Rubrikken Gamle Soranere og soranske Noter bringes i sin helhed, da stoffet ellers forældes. Håber ikke, at jeg ved denne adfærd har stødt nogen.

Red.

holdningsforeningen« i 4. mellem. Jeg tror, jeg har bødet tilstrækkelig for det siden: Jeg har ærlig slidt med oplæsningen af vore klassikere nu i snart 25 år. Den anden post er en taknemmelighedsgæld. I denne sal har Tscherning fortalt os om sangens og musikens historie; det blev for mig kimen til den anden halvdel af mit arbejde. Men der er et tredje moment, der vist endnu betyder noget for os allesammen. Det ligger i salens kønne gamle navn. Andre skoler har gymnastiksale eller aulaer til morgensangen; men mig bekendt er det kun Sorø, der har en »Lovsangssal«. Her har vi sunget — mere eller mindre andægtigt, som det fremgik af Frørupps aldrig svigtende kontrol — mens vi så ud ad vinduerne, om vinteren om der var is på søen, som kunne bære O. B., om foråret om skoven var sprunget ud. Skulle jeg tale om noget, jeg kender lidt til og som passer på dette sted, måtte det da blive Ingemann; det er ham, der i det væsentlige har skabt og båret morgensangen i Sorø.

Da Ingemann var 10 år gammel, døde hans far, og dermed brast hans barndoms idyl på Falster. Han tegner et billede af sig selv dengang i

»Levnedsbogen« som den lille dreng ved vinduet med panden imod ruden og tanken på flugt med aftenskyerne. Sådan blev han egentlig altid stående, siger Vilhelm Andersen. Og han medbragte to repliker fra barndommen, som han endnu hørte som gammel. Den ene var hans frydefulde udråb en morgen, han vågnede med den første tanke på den levende fugl, hans barnepige endelig dagen før havde skaffet ham: Jeg har min fugl! Den anden røst var faderens, der i dødsfeberen havde grebet ham i armen og råbt: Af vejen fra rælingen, dreng! Det blev Ingemanns to grundtoner, sjælens fryd og dens angst, og hans romantik er inderst inde blot en genoplevelse af denne barndom i den modne mands liv. Han kaldte det selv livspoesi.

Fra Slagelse, hjemstedet for så megen metrik og digterplagelse, kom han til København for at blive student i 1806 og deltog i forsvaret mod bombardementet 1807. På hans kammervæg hang siden den tid våben mellem krucifiks, timeglas og billeder af hans mor og Ossian. Moderen døde 1809 og 3 af hans brødre de følgende år, alle af tæring. Den sarte og skræmte Ingemann ventede selv samme skæbne; han lod sin jura ligge og syslede med gysenvækkende, abstrakt-idealistisk poesi. Det kan man le ad, men kun når man isolerer litteraturhistorien. Naturligvis var Ingemann hverken en blodrig Oehlschläger, en kæmpende Grundtvig eller en robust Heiberg, men netop Ingemann. På Bakkehuset var hans zoologiske artsnavn: »Hermelinet eller det lille nydelige hvide dyr« og det poetiske: »Dejlighedsbarnet« ad modum Underbarnet; og damerne opkaldte hvide nelliker efter ham. Men litteraturhistoriens såkaldte guldalder bør sammenholdes med den politiske og sociale historie. Så står vi i et sønderskudt København og over for en statsbankerot, siden over for Norges tab. Frue plads i ruiner, forelæsninger på kollegierne, et forkuet og forarmet folk. Så forstår man bedre, at digterne både fabler om genrejsning og at de famler.

Fra sit vindue på Valkendorfs kollegium kunne Ingemann hver dag til bestemt tid ovre i genboens port se et rødt sjal blinke frem om de smalle skuldre på frk. Lucie Mandix, der gik tur med sin far, etatsråden. Hun blev hans forlovede gennem 11 år, rettede ham op efter krisen og stemte overens med ham livet igennem med sit naivt sværmeriske væsen. I »Varners poetiske vandringer«, deres overdimensionerede forlovelseshistorie, figurerer det røde sjal i Ingemanns frierbrev:

»Du som svøbt i skønheds rosenklæde går, i jordisk dragt en himmelsk ånd . . .«.

Da hun blev gammel, fortæller Vilhelm Andersen, og ikke mere turde klæde sig i den lyse rosa, som hun elskede, bar hun endnu skjult på sin hals et blegrødt tøj, en flig af »skønheds rosenklæde«. Sin moderfølelse tilfredsstillede den barnløse fru Ingemann ved at male englegutter mellem blomster som alterbilleder til landsbykirkerne. At hun ikke var så umulig en malerinde, som man har villet gøre hende til, kan ses af et par billeder i Soranerbladet for sept. 1958. Da de to romantikere satte bo i den sydøstlige rokokopavillon, som branden havde skånet (altså den, der siden har heddet Ingemanns hus), fik de sat en vindharpe op imellem lindetræerne ved haven; stundom havde de også en i masten af båden, når de sejlede til Parnas.

Den sidste elev havde forladt rokokoen akademisk i 1794. Det sygnede hen af mangel på søgning og p. gr. a. landbrugskrisen. Nogle få professorer blev boende, efter 1801 som pensionister. De skrev stadig taler til akademiets program og holdt de årlige kongeballer for byens og omegnens forgyldte ungdom, sidst i januar 1813; i juni samme år brændte rokokoen hovedbygning med samlinger, bibliotek og alt.

Allerede i 1801 havde hertugen af Augustenborg, Frederik Christian, der stod i spidsen for landets undervisningsvæsen, fået kronprinsens tilslutning til at genoplive institutionen, men nu som egentlig skole. Da Fr. VI indlemmede Holsten i riget, gik hertugen imidlertid imod ham og gled ud af statsstyrelsen. Mange andre forhold sinkede planerne. Man tænkte efter 1807 en tid på at flytte selve Københavns universitet til Sorø, men opgav det. Så kom statsbankerotten, pengeudskrivningen til Norges universitet og Frue kirke. Endelig holdt stiftelsens egen økonomiske bestyrer, amtmand P. C. Stemann, igen, indtil han havde fået afviklet akademiets gæld. Efter hertugens tilbagetræden var hovedinitiativtagerne de to historikere Ove Malling (forfatteren til de »Store og gode handlinger . . .«) og Laurids Engelstoft. På deres tilskyndelse fremførte direktionen for universitetet og de lærde skoler i 1821 en forestilling om stiftelsens genrejsning; snart efter fulgte en kgl. resolution og d. 31. maj 1822 den officielle bekendtgørelse om oprettelsen. Skolen skulle herefter uddanne mænd til højere statsembeder og derfor lægge vægt på levende sprog og anstandsfag; dens afgangseksamen skulle rangere lige med den filologisk-filosofiske prøve ved

universitetet. Den skulle altså være en lærd skole plus et lille førstedels universitet, som kaldtes akademi.

Altimens disse forhandlinger stod på, måtte man jo også tænke på den ydre opbygning. Da C. F. Hansen ikke selv havde tid eller lyst, henvendte man sig til hans tidligere konduktør, arkitekt Peder Malling, der indsendte tegninger fra oktober 1821 til august 1822. Hovedproblemerne var, om man skulle have en eller to bygninger, om den gamle klosterfløj skulle nedrives (hvad den desværre blev), og om Thuras hyggelige og yndefulde pavilloner, som branden havde skånet, skulle ombygges for at svare til den nye bygnings strengere, klassiske stil (hvad de Gudskelov ikke blev). Det endelige forslag blev forelagt kongen i november 1822; i foråret 1823 begyndte arbejdet på den nye bygning; i januar 1825 hejstes krans, og d. 21. maj 1827 kunne den højtidelige indvielse finde sted med Ingemanns store kantate over Fønix-motivet. Særlig glade var to gubber, Ove Malling og Laurids Engelstoft, og Majestæten gik så vidt, at han tildelte samtlige lektorer professorrang og -titel, hvilket universitetsdirektionen aldrig siden ville anerkende.

Huset, der blev indviet, var det, vi sidder i — vores egen gamle skole, om jeg så må sige. Men bortset fra den strenge ydre forsiring (de horisontale bæltter etc.) var den yderst asketisk. Først da man fra 1860—70 foretog forskellige indre ombygninger, anmodede man G. Chr. Hilker om at dekorere gange og sale. Hilker havde hjulpet Freund, da denne foretog den pompejanske udsmykning af sin bolig ved Frederiksholms kanal. Siden havde han studeret 3 år i Italien og derefter bistået ved Constantin Hansens udsmykning af Universitetet og af mange patricierhuse (bl. a. Heises »Villerede« i Sorø Søgade). Nu begyndte han med »Stengangen«; siden fulgte trapper og sale, som vi jo fandt det så naturligt at vokse op i — men som man mindes med tak, når man sammenligner dem med de gamle skolers tristesse og nogen af de nyeres brutalitet.

Vi går nu tilbage til Ingemann. Samtidig med resolutionen om stiftelsens genoprettelse blev der truffet bestemmelse om 3 af lærerposterne ved akademiet, skønt det hverken var organiseret eller opbygget endnu. Den ene gjaldt Ingemann, der udnævntes til lektor i dansk sprog og litteratur vist allerede pr. 1. juni 1822. Udnævnelsen kan synes dristig; Ingemann havde kun en æstetisk guldmedailleafhandling at hen-

vise til, ikke engang teologisk attestats, men kun sin ungdomspoesi, der næppe har været noget for Fr. VI. At han og Lucie var lykkelige ved nu omsider at få eget hjem — og dette hjem — er en anden sag. Lektorerne skulle undervise i skolens øverste klasser — de første år dette alene, indtil der også var dimitteret nogle unge mennesker til akademiet. Undervisningen begyndte i oktober 1822 — jeg har ikke kunnet finde ud af i hvilken bygning, kun at alumnerne boede på »Regensen« på Sorø torv. Som vi i Københavns-årene måtte forestille os gulddalderdigterne mellem ruiner, må vi nu tænke os Ingemann og hans kolleger, lektoren i fysik og zoologi Carsten Hauch og lektoren i græsk Chr. Wilster og de mange andre .. endnu ikke i en lukket og patineret idyl, men nærmest som på en byggeplads. J. P. Mynster, der var medlem af universitets- og skoledirektionen, havde bedt Ingemann sørge for nogle passende morgensange til eleverne, og allerede d. 20. oktober 1822 begynder de at synge hans første ugesæt, dem vi nu kalder »Sorø-salmerne« (tr. 1823). Han skriver om dem til en ven: »*Hun* (d.v.s. Lucie) maler flittigt, mens *jeg* skriver Lovsange for Eleverne; og hver 6te Morgen staar jeg op Kl. 5 for at synge med.« Det drabelige klokkeslet afstedkom den første lærerstrid på den nye skole. Sangene blev sunget 3-stemmigt på alumnatet, straks efter at eleverne var stået op (man begyndte med »Vær lovet du, som evig våger« hver dag, til den var lært), og lektorerne skulle møde efter tur og være med før morgenmad kl. halv seks og halv syv henholdsvis sommer og vinter. En del gjorde oprør; men Ingemann var betænkelig ved at ændre praksis, bl. a. fordi han netop havde tænkt sine sange til dette tidspunkt .. lidt før solopgang: »Bleg morgenstjernen smiler og forsvinder.« Til sidst måtte han dog give op; fra september 1824 overflyttedes morgensangen til Lovsangssalen lige før undervisningens begyndelse. Sangene gik på kendte salmetoner og røber interessante overgange mellem madam Boyes anstrengte patos og Ingemanns egen barnlige enfold og serafiske flugt. Først i 1861 kom to af dem med Heises melodier, »Herre Fader, lad min tunge« og »Bleg morgenstjernen smiler og forsvinder«, — sådan som de nu sidder os allesammen i øret.

De næste 15 år med deres produktion lader vi ligge. Det er »Højmesse-salmerne«, de historiske romaner og romancekredsene. De senere ting når vi heller ikke, jule- eller juletræssangene, den fine »Mesteren kommer« og den om-

stridte »Dejlig er Jorden«. Vi vil slutte med Ingemanns enestående »Morgen- og aftensange« fra 1837 og 38 med Weyses melodier. De er, i al deres lidenhed, en bedrift som H. C. Andersens eventyr; de forstås af høj og lav, gammel og ung — det skulle lige være med undtagelse af gejstligheden. I nyere tid er en storm brudt løs imod dem omtrent hvert 5. år. Man bebrejder Ingemann hans Adamisme i dem, d.v.s. hans følelse som Adam før udjagelsen af paradiset, en barnlig tillid til den gode, almægtige fader, et enfoldigt lyssyn ublandet af Kingos kamp eller Brorsons dybe sukke. Man raser over den famøse asylsang »Gud ske tak og lov«, som hverken burde være skrevet eller lagt i børnenes mund, fordi den lyver sig fra social nød og ulighed. Her er ingen bevidsthed hverken om egen synd eller verdens ondskab, ulykkers gru eller dødens rædsel og derfor heller ingen bøn om at blive bevaret derfra. Endelig er her ingen knugende storby, men overalt det frie, sunde land — endda under evige sommerskyer og sol-, måne- og stjerneglans; det regner ikke engang. Heroverfor har jeg kun et psykologisk og æstetisk argument. Ingemann giver, hvad et barnesind kan rumme af Guds rige, myten om Faderen, hans tjenende engle og hans søn som vor trofaste ven. Og det sætter han i relation til barnets lilleverden med dyr, fugle og blomster, som han er i forunderlig frisk kontakt med — og til barnets storverden, himmel, sol, måne og stjerner og skyer, som han med fuldkommen primitivitet lader stå urørt i sine urbilleder: solen, der stiger op i østen, gangen på de gyldne skyer, mørkets flugt o.s.v. For romantikeren var den udtryksfulde natur en medvider om ånd. Ingemanns landskab giver englene det store format og rummet en sagte susen eller tone og Gud Faders ansigt i stjernenatten. Med børnene føler vi freden i barneforholdet til Gud; men ligesom ved Andersens eventyr modtager vi selv mere — den voksne romantikers lykkelige glimt af Gud i alskabningen.

Man tror det ikke, men der er en verden af skønhed i hver af disse sange. Her er Ingemann ubesværet, ikke overåndelig, ikke anstrengt for at forsvare dette eller hint, men blot sig selv — som drengen ved ruden eller drengen i haven. Jeg må nøjes med nogle spredte bemærkninger og så samle mig om en enkelt sang til sidst.

»Nu vågne alle Guds fugle små« er den mest Adamitiske, alle teologers skræk; her siger Ingemann som alle jævne mennesker Vorherre i stedet for Gud Fader og lader dyrene have en

sjæl med, som Gud kender. Jeg tror, den er stamfader til den særlige danske børnesang fra Winther til Kaalund om »den dejligste tidsfordriv«. Men den er ikke bare naiv. Læg mærke til det fugleagtigt korte i de små udbrud: »De synge: Godmorgen! de synge: Goddag! De synge: Gudsfred! Gud skee Lov!« og den fint trufne fornemmelse af fjerlyd og spurvekroppe i udtrykket: ».. og i Luften hensuse.« Modsætningen til den er den monumentale »I østen stiger solen op« med mindet om livets to kilder, paradiset og Bethlehem. Til Gades »Elverskud« havde Molbech udarbejdet en smagfuld pastiche; men Gade tog — med genial foragt for den gode smag — to vers af »I østen stiger« og satte dem midt ind i folkevisen. Det blev måske korværkets mest bevægende sted efter nattens rædsler:

»Og med Guds Sol udgaar fra Øst  
En himmelsk Glands paa Jord ..«

Man kunne nævne slutstrofen af »Nu titte til hinanden« med de opadvendte barneblik og det jævne udtryk »en Morgen see vi Dig i Paradiset«, hvor »en morgen« er blevet dugfrisk og nyt; eller den panteistiske andagt »Morgensund har Guld i Mund« — fuld af Ingemanns atmosfæriske yndlingsord: »Morgenluft Guds Sundhedsbrønd omsuser« — forkættet, udeladt, og hemmelig dyrket af de fleste Soranere.

Men den dejligste er dog »Lysets engel«. Her er Ingemanns sværmeri for skyhimlen og stjernebillederne, som han skrev lidt blegt om i skoleprogrammerne (1840), ligesom blevet virkelighed. Den simple strofe med den forlængede slutlinie fortæller og får plads til et malende eller favnende ord: »Flygter alle Nattens Skygger sorte«. Vi får to billeder af lyset, som er af Gud og tjener Gud. Først i det uendeligt store: Lysenglen af kosmisk format drager strålekåben (som »flor« luftiggør) over den lykkelige alskabning. Og dernæst i det uendeligt små: Guds lyshilsen inderliggøres til et kys fra ruden til vuggebarnet. Et intenst liv giver de mange verber for udtryk og bevægelse: går, flygter, spreder, favner, kysser, smiler .. og de 4 gange: ser, der knytter lyset til synet. »Kysser barnet« er vel det centrale, der gør lyset til ånd. Men lad det være nok med forklaringer. Det bedste, både hos Ingemann og Weyse, bliver tilbage, nemlig selve friskhedens under, der her har skabt måske den smukkeste danske sang. Det er også en af de rigdomme, vi har at samles om, at disse sange vel har lydt først her i salen og ligesom primært hører Sorø til.

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

45. AARGANG 1960



NUMMER 6 . AUGUST



Soransk Samfunds nye formand rigsantikvar, professor Johannes Brøndsted

*Indrykket af Den Sjællandske Bondestands Sparekasse*

**Cohr**  
RUSTFRI

**snill**

HURTIGBLANKENDE  
**BONEVOKS**  
»BLANK UDEN BUK«

Bind en klud om gulvskrubbens - klip  
2-3 mm af tubens hjørne, tryk SNILL ud  
på kluden - og se, hvor nemt det går!

PERSIL KOMPAGNIET



ta' en

**Spids**

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**



# Translokationer på Sorø Akademis skole 1960

Ved den såkaldte »lille translokation« den 16. juni, hvor skolen tog afsked med ikke-eksamensklasserne, redegjorde rektor *Østergaard* for de ændringer i skolens struktur, der følger med det nye alumnat. Som mellemlid mellem eleverne på den ene side og lærerne og skolen på den anden side indføres et præfeks-system; præfekterne skal ikke hævde sig ved armræfter, men ved mere åndelige metoder. Rektor henstillede, at der fra de elevers side, der bor i byen, og fra hjemmene vist loyalitet over for de på kostskolen herskende, berettigede regler. Med det nye skoleår indføres en sommeruniform (grå benklæder, blågrå skjorte, uniformsmærke). Der uddeltes en del præmier; Soraner-Bladets pris for stil eller artikel om Sorø tildeltes med 1. præmie på 100 kr. Ulla Nordahl Svendsen, I. g. og 2. præmie 50 kr., Poul-Erik Mikkelsen, II. g.

Søndag den 19. juni kl. 13 holdtes i festsalen den »store translokation« under stor tilslutning. Alle de indstillede (51 til studentereksamen, 23 til realexamen) bestod og fik overrakt deres eksamensbeviser.

Derefter talte rektor til dimittenderne:

## *Kære realister og studenter!*

Først hjertelig til lykke med overstået eksamen. Jeres Sorøtid er nu ved at være forbi, snart drager I bort, fremtiden ligger foran jer.

Den tid, I oplever nu, er de mange muligheds tid. I skal nu til at vælge en uddannelse, der fører til et eller andet erhverv. Det er et betydningsfuldt valg, selvom der er mange muligheder.

Gymnasieskolen har hidtil ikke ydet egentlig undervisning i erhvervsvejledning, idet man vel har håbet, at dens elever er bibragt en sådan arbejds metode, at de selv er i stand til at finde frem til den uddannelse, der sigter mod et bestemt erhverv. Jeg håber, at dette må have været tilfældet. Vi har her kun gjort det, at vi har haft erhvervsvejlederen til hjælp i kort tid og en aften havde assistance af en række af byens borgere. Aftenen gav jer vist alle en orientering i, at det kræver en indsats at finde frem til det rette valg. I hvert fald fik vi vist alle bekræftet, at en eksamen i hvert fald forøger antallet af erhvervs muligheder.

Jeg skal ikke sige meget om den tid, I har gået her på skolen. Lad mig nøjes med dette, at jeg håber, at I har lært at arbejde redeligt og sobert. Gymnasieskolen er en almen skole, dens målsætning er at bibringe dens elever en almen viden og orientering i visse fag, men det skal samtidig understreges, at det er en eksamensskole. Jeg tror, at det er vigtigt stadig at erindre, at der i arbejdet med at nå den viden, der er nødvendig for at kunne bestå eksamen med et rimeligt resultat, ligger mange muligheder for at opdrage dens elever til senere at kunne nå det næste mål, som I nu har sat jer eller i den kommende tid sætter jer — valget af erhverv.

Jeg sagde før, at det for jer er de mange muligheds tid, men det er også håbets tid, troens tid og drømmenes tid, og det hændte mig, da jeg for nogen

tid siden igen læste en fortælling af H. C. Andersen, at den gav mig anledning til nogle overvejelser, gav mig nogle associationer, som jeg nu i dag skal forsøge at klargøre for jer med håbet om, at de måske kan fortælle jer et eller andet.

H. C. Andersens fortælling »Hvad man kan hitte på« handler om en ung mand, som studerede til at være digter, han ville være det til påske, gifte sig og leve af digteriet, og det er, vidste han, bare at hitte på; men han kunne ikke hitte på. Han var født for silde. Alt var taget op, før han kom til verden. Alt var der skrevet og digtet om.

Nu er der jo næppe nogen af jer, der vil studere til at blive digter, men der kan vel være nogle, der — om ikke til påske — dog er meget utålmodige og meget gerne hurtigt vil være færdige, hurtigt nå successen. Det er forståeligt, og mange går måske også med den drøm eller det håb, at de skal hitte på noget nyt og epokegørende. For jer kan det meget let gå således, at I kan komme på den tanke, at alt har man fundet på, at I er født for silde.

Vort moderne samfund har stadig brug for nogle, der kan hitte på, men for at kunne hitte på, må man først erhverve sig en solid og omfattende viden. Uddannelsen bliver næppe kortere, i hvert fald ikke, hvis man vil nå lidt til vejrs.

Den unge mand ville giftes til påske. Ak ja, her er der vel også et problem, de unge gifter sig unægtelig i en yngre alder end tidligere. Jeg skal ikke sige meget hertil, men lige tillade mig at pege på en iagttagelse, som mange mener at have gjort. At vel er ungdommen af i dag tidligere fysisk udviklet end tidligere, men det synes ikke, som om at den åndelige udvikling eller modenhed helt er fulgt med den fysiske udvikling. I unge, som har gået her på skolen som alumnur, føler vel, at I i mange henseender står lidt tilbage for andre unge m. h. t. livets erfaringer. Lad jer trøste dermed, at ikke alle erfaringer er lige ønskelige.

Drøm kun, håb kun, men bevar den sunde sans.

Men hvad gjorde den unge mand i sin nød? Han besøgte en klog gammel kone, der boede i et gammelt hus ved siden af en kartoffelmark, en slåenbusk og et bistade. Et poesiforladt sted. Den kloge kone lånte den unge mand sine briller og sit hørerør. Og straks så den unge mand poesien, eventyret i kartoffelmarken, kartofflens historie, slåenbuskens historie, og han så biernes summen og poesien heri.

I unge har ikke boet ved en kartoffelmark, på en måde har I været forsynet med briller. Dette sted, dets omgivelser er fyldt med poesi. Jeg håber, at I har fornemmet det, har lært at værdsætte det, har lært, at det er godt at have forbindelse med tiden bagud, med naturen, med livet i al dets skønhed.

Da den unge mand giver konen hendes briller tilbage, siger han, nu ser jeg intet. Hun svarer ham: så kan du ikke blive digter til påske. Han spørger, hvad kan jeg da gøre for at komme i levebrød. Og hun svarer: gå ud og slå poeterne på tønden, så kan du komme i levebrød allerede til fastelavn.

Jeg håber for jer, at I ikke må blive negative — at I ikke blot må slå poeterne af tønden. Vel er der brug for kritik i det samfund, I skal ud i, men der er sjældent brug for den negative kritik.

Lån hellere et par briller, så I ser det gode og skønne. Det moderne samfund er tilsyneladende på mange

måder poesiforladt som kartoffelmarken, men det rummer også skønhed og poesi. Det er vigtigt, at I bevarer jeres sans for naturen, vore gamle kulturminder, at I er med til at værne derom, men det er jeres opgave også at se poesien i vor tid, være med til at præge den med respekt for det gamle og sans for det nye.

Og skulle I så virkelig hitte på noget nyt, nå vidt, vil det glæde os, der bliver tilbage.

Og hermed erklærer jeg jer for rette realister og studenter at være!

En lang række flidspræmier uddeltes, hvorefter Soransk Samfunds formand, rigsantikvar, prof. *Johs. Brøndsted* talte til dimittenderne og foreslog dem at indmelde sig i Soransk Samfund. Professorens tale var fuld af lune og ynde og vil sikkert virke til formålet. Han fortalte bl. a. om sine besværligheder, da han blev student og skulle til København:

— Jeg havde en oplevelse, der let kunne have mærket mig for livet. Jeg kunne ikke finde universitetet. Da jeg naturligvis ikke syntes, at jeg kunne være bekendt at spørge mig for med studentehuen på, puttede jeg den ind på brystet. Således fandt jeg da frem til lærdommens højborg. Lignende vanskeligheder havde jeg lidt senere, da jeg ville se på det kongelige bibliotek. Men også det gik. Da jeg kom ind ad døren til læsesalen, opdagede jeg en af mine plageånd, der sad og læste ved bordet. Han havde den uvane, at han rev mit slips op, så det hang og dinglede. Nu skulle jeg have hævn: Jeg listede mig om bagved ham og rev med et tag hans slips op. Rykket var så voldsomt, at flip og slips røg af og endte på bordet foran ham. Langsomt vendte han hovedet — og så var det ikke ham. Jeg skal indrømme, at jeg benyttede harens våben. Gennem et vindue i døren fik jeg et sidste glimt af den fremmede. Han havde et meget mørkt udtryk i ansigtet.

Professoren sluttede: — Jeg har fortalt Dem disse små oplevelser for at gøre Dem opmærksom på, at besværlighederne kan være store derude i verden. Han forsikrede de unge mennesker om, at Sorø ikke lader sig slette i ens sind. Han overrakte på Samfundets vegne »Sorøbogen« til skolens duks, Rita Petersen.

Som slut på højtideligheden sang man »Concinamus«.  
(Efter rektors manuskript og den lokale presse ved *P. Sch.*)

## Soranerfrokosten den 4. august

Sensation ved Soranerfrokosten! — De unge slog de gamle

En glædelig og opmuntrende begivenhed skete ved soranerfrokosten den 4. august. 12 »unge soranere« fra årgang 1940 og opefter kom til stede mod 11 af de ældre årgange, hvilket aldrig er sket før. Et godt tegn for fremtiden, der tyder på en anerkendelse af den ny friske ånd, disse frokoster den første torsdag i måneden holdes i. Her er navnene:

Haakon Skardhamar (59), Finn Steenstrup (59), Nils Stage (59), Torben Mailand Christensen (57), Jørgen Elley (57), Carsten Mikkelsen (57), Christian Kjellerup Hansen (48), Niels Estrup (47), Ib Juul (47), Henrik Blemmer (45), Alex Herreborg (42), Niels Saxtorph (40).

Traditionen tro åbnedes mødet med et trefoldigt leve for vor gamle skole af et af de nye bestyrelsesmedlemmer, direktør *Gunnar Knudsen*. Måske ville det være en god ide at lade de forskellige bestyrelsesmedlem-

mer efter tur åbne torsdagsmøderne, således at man efterhånden lærte dem alle at kende.

Inden maden blev serveret (sild, engelsk bøf og ost), bragte *Gunnar Knudsen* en hilsen fra redaktør *Schjærff*, der i slutningen af juli var faldet med sin cykel og havde slået sig så slemt, at han stadig var sengeliggende. Vi håber alle at se ham rask og sund ved næste frokost.

Der opstod flere livlige diskussioner. Først hørtes nyt fra Sorø, hvor årgang 1910, 50-års jubilarene, havde besøgt Akademiet og set de nye bygninger på Store Plads. Blandt deltagerne var blandt andre Danmarks Ambassadør i Paris, *Mathias Wassard*. Samtlige deltagere har sat hinanden stævne ved soranerfrokosten torsdag d. 6. oktober, og det skal blive spændende at høre »de gamle«s meninger om forandringerne i Sorø, eftersom moderne arkitektur ikke altid falder i de ældres smag. Soranske arkitekter opfordres herved til at komme til oktoberfrokosten, fordi en kendt gammel soraner og 50-års jubilar utvivlsomt vil gentage sin ret hårde kritik af de nye bygninger, som burde forsvares af en sagkyndig. »Arkitekterne regner ikke med harmonisk skønhed«, blev der sagt, »men ønsker kun at få noget, der aldrig er lavet før«. — »Den moderne kunst er lig forvredne bilvrag.« — o.s.v. Kritik er altid sund, men sagen bør naturligvis høres fra to sider.

Fra *Henrik Blemmer* hørte vi nyt om cricketklubben. Søndag den 4. september spiller »Gamle Soranere« mod Akademiets hold på Gentofte Stadion, og den følgende søndag — altså den 11. september spilles der i Sorø. Kampen i Sorø trækker sikkert adskillige gamle soranere til byen, og flere af de tilstedeværende ved frokosten var sikre på at komme. Der var stemning for at få arrangeret en speciel soranerfrokost på hotel Postgården ved denne lejlighed, og den fungerende formand, *Gunnar Knudsen*, lovede at bringe ideen videre til bestyrelsen og give besked ved næste frokostsammenkomst på Grand Café, torsdag den 1. september.

Fra Soransk Samfunds arkivar, *Niels Saxtorph*, var det en glæde at erfare den interesse, der var for samfundets arkiv blandt dets medlemmer; men endnu er det småt med oplysningerne om soranere, bosat udenfor Danmarks grænser, og adresser på disse modtages med stor taknemmelighed. Send dem blot til Soranerbladets redaktion, og de går da videre til rette instans.

På gensyn torsdag den 1. september.

»Reserveskribenten«.

## De 200 raske gamle soraneres stipendium

Landsretssagfører *Heilbuth* har for civilingeniør *Jørgen Howitz* — nu boende Brasilien — tilsendt stipendiet en obligation, stor kr. 200,—. *Jørgen Howitz* er således blevet donator.

### FODBOLDKAMPEN

mellem skoleholdet og gamle soranere finder sted søndag den 28. august kl. 14 i Sorø.

Notér dagen!

## Brev til dig!

Kære Soraner-broder!

Den »røde tråd«, der binder os Soranere sammen, er først og fremmest Soranerbladet — ikke sandt? Desværre kniber det — som du ved — noget med »økonomien«. Trykomsningerne er for store, og vi er for få. Men hvis vi kunne blive bare nogle få hundrede mere, ville regnestykket »gå op«.

Mon ikke du kunne bidrage ved blot at skaffe eet nyt medlem. Der er nok af »udenforstående« at tage af! Som »belønning« for dit initiativ skal du få tilsendt et eksemplar af Sophus Schandorphs Soranersangbog, når det nye medlem har betalt kontingent.

Med venlig hilsen.

Frater Soranus.

Indmeldelse til *Brincker*, Malmøgade 7, København Ø. Tria 4716.

### Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

1. Res. kapellan *Ditlev Vibe Christensen* (f. 1910), Kastруп.
3. Overlæge *Aage Als-Nielsen* (f. 1890), Skive.
3. Skotøjshandler *Gustav Holger Jespersen* (f. 1900), Storgade 44, Sorø.
5. Forpagter *Ludv. Reeberg Sass* (f. 1910), »Robins Farm«, Spring, Nv. Middlehurst, Sussex, England. (Sidst kendte adresse).
6. Læge *Poul Kjærlund Glaven* (f. 1900), Pedersker.
6. Bestyrer *Henning Fr. Vilh. Chr. Helms* (f. 1900), Ejstrup pr. Redsted, Mors. (Sidst kendte adresse).
8. Overlæge *Knud Ellebæk Petersen* (f. 1910), Grindsted.
9. Maskinchef *Poul Hvam* (f. 1895), H. P. Ørumsgade 6, Kbhvn. Ø.
10. Fru *Marie Munck-Thomsen*, f. Bonnesen (f. 1895), Hyldevej 1, Marielyst pr. Væggerløse.
12. Kontorchef *Svend Emil Nielsen* (f. 1910), Attemosevej 7, Holte.
13. *Ejnar Emil Johs. Petersen* (f. 1910), R.'26. Stilling og adresse ukendt.
15. *Lauge Valdemar Jensen* (f. 1875). Stilling og adresse ukendt.
15. Læge *Axel Guldberg Beck* (f. 1910), Hareskovby.
20. *Søren Martin Kr. Madsen* (f. 1895), S.'14. Stilling og adresse ukendt.
20. Radiotekniker *Svend Olav Sørensen* (f. 1910). Borup. (Sidst kendte adresse).
22. Fabrikant *Svend Aage Lemvig* (f. 1895), Backersvej 83, Kbhvn. S.
22. *Jochum Rosendahl Holm* (f. 1910), S.'29. Har været ansat i Nationalbanken. Nu?
23. Civilingeniør *Søren Vilh. Gundesen* (f. 1910). C/o Haunstrup & Co., 1035 Chadborne Ave, Millbrae, California, U.S.A.

24. Bestyrerinde *Ellen Marie Veistrup* (f. 1895), Nykøbing S.
24. Grosserer *Børge Formark* (f. 1900), Vimmelskaftet 42, Kbhvn. K.
26. Skovrider *Svend Kindt* (f. 1890), »Sophiehøj«, pr. Haslev.
27. Direktør *Ove Kindt* (f. 1895), Kalundborgvej 59 B, Slagelse.
27. Gartner *Erik Blicher Dam* (f. 1910), »Ankerhus«, Sorø.
29. Organist (Jesuskirken, Valby) *Hakon Verner Godske-Nielsen* (f. 1890), Classensgade 17 A, Kbhvn. Ø.
29. Landsretssagfører *Vagn Georg Viggo Grüner Hansson* (f. 1900), Brogade 3, Køge.

\*

Efter undervisningsministeriets indstilling er der ved kongelig resolution af 18. maj 1960 meddelt lektor *Poul Christian Schjærff* afsked på grund af alder i nåde og med pension fra embedet som lektor ved Rungsted Statsskole fra den 30. juni 1960 at regne.

Under 9. juni 1960 er lektor *Schjærff* udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

\*

Den 23. maj har Persil Kompagniets bestyrelse udnævnt prokurist *C. C. Hoffgaard* til underdirektør. Hoffgaard har været i virksomheden siden 1926 og fik prokura i 1945.

\*

Den 24. maj forelå den officielle meddelelse om, at direktøren for Ny Carlsbergfondet, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*, vil trække sig tilbage den 9. januar 1961 på grund af alder.

\*

Kirkeministeriet har den 14. juli 1960 ansat hidtilværende kordegn ved Husum kirke i København *Otto Vilhelm Sommer* som kordegn ved Horsens Vor Frelses kirke.

\*

Undervisningsministeriet har under 15. juli 1960 ansat adjunkt ved Marselisborg Gymnasium *Bent Haagen Kisbye-Hansen* (s.'46) som adjunkt ved Århus Statsgymnasium fra 1. august 1960 at regne.

\*

Undervisningsministeriet har under 19. juli 1960 efter ansøgning afskediget skovfoged af 1. grad ved Alsted skovpart under Sorø akademis Skovvæsens 1. distrikt *Anders Christian Ræbild Flyger* på grund af alder og med pension fra den 1. oktober 1960 at regne.

Skovfoged *Flyger* har siden 1920 været i Sorø Akademis tjeneste; 1920—42 i Norddruplund; siden 1942 i Alsted, hvor han ofte har været vært ved frokosten, når der afholdtes kongejagt.

\*

*Niels Ørnstrup* (r.'47) har gennemgået officersskolen og er den 1. maj blevet udnævnt til premierløjtnant; undervejs har han været på kursus på artilleriskolen, hvor han har haft både kaptajn *A. V. Kongsdal* (s.'32) og prln. *N. M. Saxtorph* (s.'40) som lærere.

\*

Kaptajnløjtnant af pansertropperne *J. Højland Christensen* (s.'48) er lige vendt tilbage fra U.S.A. efter at have gennemgået et 13 måneders kursus på »Command and General Staff College«, Fort Leavenworth, Kansas.

Den store fhv., alias *K. K. Steincke*, kritiserer i en kronik »Humanistisk forbund, eller?« (»Berl. Tid«, 23. april) programmet for den nyoprettede forening »Humanistisk Forbund« og mener, at forbundet hellere end at vende sig mod kirkens dogmer burde vende sig imod ny-hedenskabsdyrkerne og diktatorens ideer.

I tilknytning til denne kronik kan følgende bemærkes: Humanistisk Forbund ønsker at påpege, at kristendommen på ingen måde er det eneste grundlag, hvorpå et samfund og en moral kan bygges; dette kan være rigtigt nok; men uvilkårligt får foreningen slagside mod kristendommen, hvad der har været diskuteret en del i dagspressen; går man tilbage til de store humanisters tid, ser man f. eks. hos Erasmus fra Rotterdam en humanisme, der forsøger at forene klassicisme og kristendom, eller, sagt på en anden måde, viden og tro; og også i nutiden findes der i vort land store lærde, der er klare over, at videnskaben og lærdommen ikke er nøglen, der lukker op for tilværelsens gåde. Søren Kierkegaard karakteriserer livets tre stadier: det æstetiske (nydelse), det etiske (pligt), det religiøse (lidelse). Kun ved et spring kan man komme fra det ene over i det andet, og han viser både den æstetiske og etiske livsanskuelses utilstrækkelighed. Tænker man lidt over tilværelsen, opdager man, at man ikke selv kan klare alt; mennesket spiller fallit, mennesket behøver hjælp, det religiøse betegner kulminationen.

\*

I »Politiken« (17. april) foretager prof. Chr. Elling »En vandring gennem den gamle hovedstad«. Indledningsvis bemærkes, at kun »byen med *personlighed*, eventuelt en bedærvet, og med en *fortid*, altid blakket« erkendes som værdigt rejsemål. Turister tiltrækkes ikke af en glasglimtende, poleret stålby. Efter en karakteristik af forskellige udenlandske byers individualitet fremhæves ved København 1) Slotsolmen, byens hjerte; 2) Amalienborgkvarteret; 3) de stille grå huse i stille grå gader, klassicismens kvarterer. Endvidere omtales Nyhavn, Gråbrødretorv, Vestergade og Strandgade. Der sluttes med en beklagelse af Frue Plads' vulgarisering; den burde skånes for at rumme »biler i kompot«.

\*

I »Anderseniana«, H. C. Andersens Hus' årbog 1960, har prof. R. Spärck i en interessant lille afhandling, taget emnet: H. C. Andersens forhold til zoologien, op til behandling. Emnet er tidligere anskuet i relation til Andersens temperament og personlighed (Bo Grønbech: »H. C. Andersens eventyrverden«, 1945). Prof. Spärck kommer til det resultat, at den store eventyrdigter er en god iagttager og velorienteret, kyndig zoolog. Angående storken, som H. C. Andersen skilddrer med så stor korrekthed, siges det dog, at han har bidraget til den almindeligt udbredte fejlagtige forestilling, at den særlig tilbringer vinteren i Ægypten. Men det var dengang den almindelige opfattelse blandt zoologer (Mon ikke også *Ingemann* med sin kendte »Stork, Stork! Langeben!«, hvor der tales om »Kong Pharaos høie Sten«, »Nilstrømmens Enge« og »Pharaos Moser« har bestyrket denne tro? *Red.*) Ikke skolekendskaber, men egne iagttagelser og læsning har gjort H. C. Andersen til den fine dyreskildrer, mener prof. Spärck.

Der bliver nu gjort et arbejde for at redde den navnkundige *Fjenneslev kirkes* kalkmalerier fra forfald. Gennem lange tider har fugtighed i kirkerummet udgjort en alvorlig fare for disse malerier; men efter installeringen af et nyt fyringsanlæg i marts 1959 skulle denne risiko være fjernet. Men malerierne trues også af salpetergennemslag fra murværket bagved; man har heldigvis nu metoder med kemiske midler til at modvirke og forhindre, og konservator Lind fra Nationalmuseet er sammen med sin søn gået i gang med arbejdet. I kirkens fulde bredde og i højde lidt over det øverste af prædikestolene er der rejst et stort stillads, ved vægge af træfiberplader adskilt fra kirkerummet. Her kan konservatoren færdes, og kirken kan stadig anvendes til kirkelige handlinger.

Konservatorarbejdet afsluttedes den 10. maj, og de gamle malerier fremtræder nu i deres oprindelige pastelagtige skær. Billederne var i alvorlig fare for at styrte ned, men ved anvendelse af den mest moderne teknik er kunstværkerne nu sikret, og salpetergennemslaget fra murværket nogenlunde overvundet.

\*

I slutningen af marts begyndte de historiske udgravninger på Store Plads. Lederen, magister Tage Christiansen, har aflagt besøg for at kigge lidt på resultaterne. Man har foreløbig gravet dybe søgegrøfter gennem den del af pladsen, der ligger nærmest Klosterporten og kirken.

Endnu er der ikke fundet noget af betydning, og det kommer heller ikke overraskende. Det er ikke i denne del af området, man venter at finde noget, men da pladsen nu alligevel er i helt unormal stand på grund af byggearbejderne og anvendelsen som oplagsplads, benytter man lejligheden til at gennemgrave den. Så ved man i alt fald, hvad den gemmer — eller vel rettere, hvad den ikke gemmer.

\*

Den smukt beliggende Søtoftegaard ved ved Gyrtunge sø og skov er efterhånden blevet et kulturcenter for Midtsjælland; her mødes mennesker af vidt forskellig anskuelse og kan frit udveksle tanker og meninger. Det er tillige en sommerhøjskole, hvor mange forskelligartede emner tages op til behandling; i tiden 25.—31. juli vil forfatteren *Louis E. Grandjean* diskutere »Livets brændpunkt« (samtaler om de områder, hvor vores personlighed bliver formet: Slægt, religion, familiens samliv).

\*

Ved et møde i Nationalmuseet den 29. april har rigsantikvaren, dr. phil. *Johs. Brøndsted*, truffet afgørelse om fregatten »Jylland«s fremtidige anbringelse. Der kunne være tale om Frederikssund og Ebeltoft. Sidstnævnte blev foretrukket af to årsager: 1) I Ebeltoft kommer fregatten til at ligge ved havet. Den er et hav-skib, som vandt sin sejr i 1864 på det åbne hav (Ved Frederikssund ville den være placeret i et idyllisk, smukt, men indelukket fjordlandskab), 2) Fregattens navn gør det naturligt, at den kommer til at ligge ved jysk kyst.

\*

Den unge kirkehistoriker, dr. theol. *Knud Banning*, (s. 43) tager nu sin afsked som kaldskapellan ved Holmens kirke, for helt at kunne hellige sig kirkehistoriske

studier. Hans doktordisputats fra 1958 om »degnekristne« var et bidrag til belysning af »vækkelser og forsamlingsbevægelser«. Dr. Banning vil fortsætte disse undersøgelser og har allerede en fortsættelse af doktordisputatsen under forberedelse. Videre kommer en egentlig bog om forsamlingsbevægelsen og mormonbevægelsen på Sjælland.

De mange kirkehistoriske studier er økonomisk muliggjort ved, at han som den første teolog har modtaget det store statslige forskningsstipendium på 60.000 kr. Det blev oprettet sidste år og kan ikke søges.

\*

Dr. theol. Knud Bannings afsked foreligger ved kgl. resolution af 25. maj 1960 og gælder fra 31. maj.

\*

Den 16. maj forelå overfredningsnævnets kendelse om bevarelsen af Sorøs sidste landevejsallé, alléen langs Banevej fra Priorgade til »Borgmesterens øjne«, en 350 m lang strækning. Kendelsen går ud på, at fældning af allétræerne ikke må finde sted af hensyn til bevarelsen af et smukt landskabsbillede. I Sorø byråds møde den 18. maj kritiseredes kendelsen skarpt, og man vedtog en bemyndigelse for kasse- og regnskabsudvalget til at undersøge alle muligheder for at få ændret kendelsen eller i hvert fald dens økonomiske konsekvenser.

\*

Den 7. juli forsvarede under stor anerkendelse fra opponenterne læge *Hans-Walther Larsen* (s.'44) sin disputats om nethindeforandringer hos sukkersygepatienter (Diabetic Retinopathy). Doktoranden gik på Sorø 1937—44; en broder, *Flemming L.*, blev student fra Sorø 1948, og broder nr. 3, *Helge L.*, går nu i III g.

\*

*Kronikker m. m.:*

Prof. *Chr. Elling* fortsætter i »Politiken« sin causeriserie »Et yndigt land«, som vanlig med dyb poetisk forståelse af enkeltheder i naturen. I »På Sjølund's fagre sletter« omtales de gamle herregårdsalléer, der ofte som bagdør havde en »fægang«; hvor kreaturerne gik til og fra deres græsgange. I denne forbindelse mindes Fægangen ved Store Ladegård i Sorø, der dog i professorens skoleår fortrinsvis befærdedes »af bissende eller sværmende akademister«.

»Filcsoffen Bertram Russell« (»Berl. Aften«, 20. april) karakteriserer prof. *Justus Hartnack*, der mener at kernen i hans tænkning er logisk-matematisk, og at hans logiske og logisk-matematiske undersøgelser kvalificerer ham til udødeligheden.

Maleren *Eyvind Olesen* omtaler under skildringen af »Et besøg i Købelev præstegård« (»Sorø Folketiden«, 5. juli) de to digterbrødre Poul Martin Møller og Christian Winther, to vidt forskellige naturer. Poul Martin sindig og ligevægtig; Chr. W. let fængelig. I nutiden er såvel præstegård som have reguleret og restaureret, men endnu har man fornemmelsen af at betræde et helligt sted i dansk kultur.

\*

Programdirektør *Aksel Dahlerup* imødegår i »Radioens fremgang — og forpligtelse« (»Berl. Tid.«, 5. juli) de kritiske røster, der ser radioen som døende eller stagnerende, og lægger et godt ord ind for radioens dobbeltprogrammer og regionalprogrammer.

Den initiativrige danske lektor ved universitetet i Oslo, *Erling Nielsen* (s.'38), der i de sidste ti år har forbløffet selv nordmændene ved sin dynamiske åndelige udfoldelse, har foretaget et usædvanligt eksperiment, idet han i opposition mod vore danske salmers beskæring i salmebøgerne, på Cappelens forlag i Oslo har udgivet en omkr. 300 sider tyk bog, indeholdende danske salmer i deres oprindelige form og sprog. Bogen, der også er udsendt i Sverige, er blevet en bestseller, det er ikke til at opdrive et eksemplar i de to lande. Alene Danmark må undvære bogen, da nordiske trykkeriaftaler forbyder, at bøger trykkes på dansk i Norge og eksporteres til Danmark.

\*

Dansk videnskab planlægger en ekspedition til Siam, bl. a. for at finde spor af forhistoriske mennesker. Som den ene af de to rekognoscører, der skal til Siam til oktober for at afstikke den planlagte ekspeditions arbejdsopgaver, er udset universitetslektor, afdelingsleder ved Mineralogisk-Geologisk Institut, dr. phil. *Eigil Nielsen*.

\*

*Ove Roy*, student 1935 fra Sorø, der begyndte sin uddannelse i Svegårds boghandel i Sorø, har fra 1. juni overtaget den daglige ledelse af boghandelen sammen med firmaets mangeårige medarbejder frøken M. Hansen. Utallige gamle soranere har minder fra Svegårds boglade, de ældre vil endnu huske Peter Svegård, og mange vil erindre den senere energiske leder, frøken Anna Hyldgaard.

\*

Efter undervisningsministeriets indstilling er der ved kongelig resolution af 22. april 1960 meddelt rigsantikvaren, dr. phil. *Johannes Balthasar Brøndsted* afsked efter ansøgning på grund af alder og med pension fra den 31. oktober 1960 at regne, hvorhos Hans Majestæt Kongen har bemyndiget undervisningsministeren til over for rigsantikvaren at udtrykke sin allerhøjeste påskønnelse af hans tjeneste.

## † DØDSFALD †

Ingeniør *Svend Rerup Olsen*, † januar 1960.

Fhv. trafikkontrollør *Harald V. Federspiel*, † 18. maj 1960.

Pastor emer. *Harald Kent*, † 20. maj 1960.

Amtskontorchef *Grant W. Schaeffer*, † 26. maj 1960.

Elektroinstallatør *K. J. Quirinus-Jensen*, † 1. juni 1960.

Læge *Sven Johnsen*, † 16. juni 1960.

Godsejer *Poul Boserup*, † 27. juni 1960.

Fhv. politimester *Hans H. Volquartz*, † 27. juni 1960.

Tandlæge *Hjalmar Kjær*, † 16. juli 1960.

Læge *Poul E. Kabell*, † 25. juli 1960.

Gdr. *Johan Holger Boserup*, † 1. august 1960.

Nærmere omtale i næste nr. af bladet.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Tlf. Rungsted 832.

Ekspedition: Persil-Musef, Vesterbrogade 2 D, K. Tlf. C. 1918  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

KGL. HOFLEVERANDØR  
**D ♦ F ♦ J**  
DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

Støt  
**SORANERBLADET**

H. N. A.



**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**

*P. Suhr-Henriksen*  
Direktør

ODENSE

**OTTO CHRISTIANSEN**  
Sig det med Blomster  
Alleen 3  
Telf. 509 - 529  
SORØ

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herrekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.  
J. M. POHL'S Eff.  
Telf. 67

Det nye Blazermærke Phönix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos  
**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering  
SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt

holder due  
Telf. Vester 55 85 y  
Gil Konzevei 114 - Kbh. V

**STAALKONTORET**  
v. R. E. Brincker  
Malmøgade 7  
København Ø



**BANKEN**  
for **SORØ**  
**OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

**MOGENS KROG-MEYER**  
Højesteretssagfører  
Gothersgade 109, K.  
Minerva 5800

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn  
Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

Tlf. 4  
ombygget, nymonteret  
26 vær. m/ bad, toilet, telf.  
Ny direktion

**HOTEL POSTGAARDEN**

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's eff.  
Frederiksberggade 25  
C. 3264 Palæ 7710

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver  
De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14

**FILTFABRIKEN  
NORDEN 1/2**  
Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

**Krystal - Glas - Porcelæn**  
Nørregades Glashandel  
Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**ERIK PONTOPPIDAN**  
Landsretssagfører  
Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

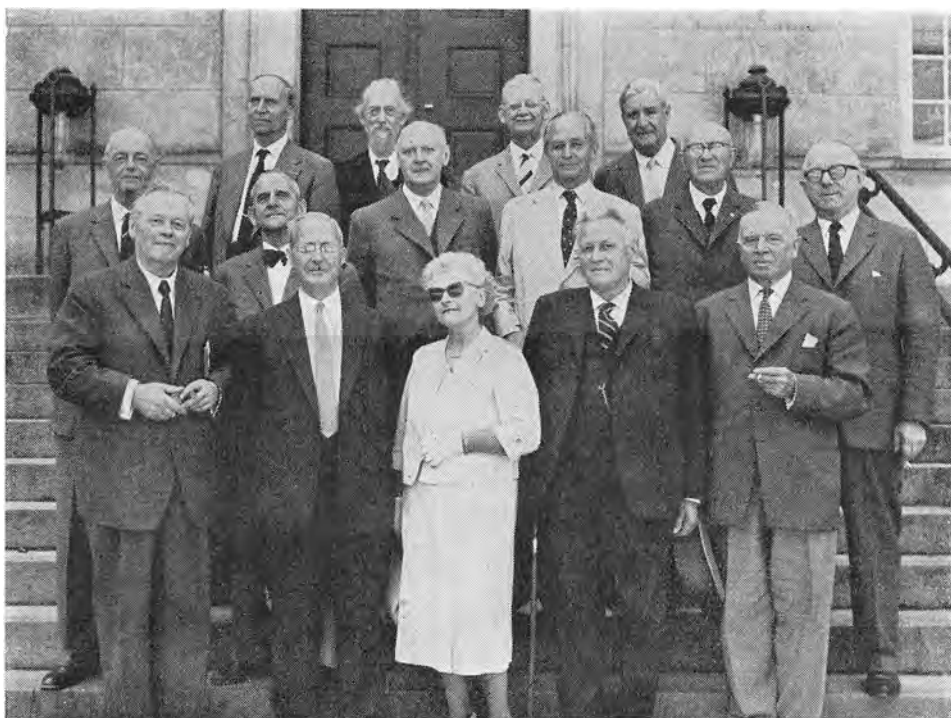
## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

45. AARGANG 1960



NUMMER 7 . SEPTEMBER



#### *50-års studenterjubilarer 1960*

*Forreste række* fra venstre: Lave Nørgaard, Lars Stubbe Teglbjærg, Karen Bonnesen, Albert Mathiesen, Einar Irgens Hansen.

*Midterste række* fra venstre: Mogens Grüner, Frits Ohrt, Knud Voldum., Mathias Wassard, Gabriel Lind, Tage Møller.

*Bagste række* fra venstre: Hans Egede Glahn, Agner Møller, Edv. Kindt. Svend Sørensen.



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66

*Sorøegnens Andelssvineslagteri*

Telefon Sorø \*717

**MERKUR** A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888 *Kaffe og The en gros*

Vask med  
**PRE**  
en to tre



ta' en

**Spids**

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**





# SORÅNER-BLADET

SEPTEMBER 1960

45. AARGANG

NUMMER 7

## ET PERSPEKTIV

*Af Anton F. Bruun*

Tiden er et forunderligt begreb; her samledes flokken af 40-års studenterjubilarer foran trappen til Museet, der hvor nogle af os endda for 47 år siden for første gang så Zoffpetters, overlærer Zoffmanns karakteristiske skikkelse; jeg havde i hvert fald en følelse af, at han såmænd godt pludselig kunne vise sig lyslevende for os, og jeg kunne ligefrem genkalde hans stemme og tonefald, når han stod og mønstrede »sine labander« før timen. De 40 år kunne lige så vel have været 40 timer, dage eller uger. Og denne følelse blev ikke mindre stærk ved at passere oldsagerne i skabene indenfor døren til venstre og videre ind i naturhistorieklassen, hvor vi bænkedes i de koncentriske halvcirkler med Zoffpetters stol i centrum.

Vi havde egentlig håbet at kunne starte i Lovsangssalen, men praktiske grunde gjorde det umuligt; det havde været en mere passende baggrund for Arthur Arnholtz's åndfulde forelæsning om Ingemanns digtning; men tid og sted skiftede for os; vi gled mere end 100 år tilbage. —

Derefter skulle jeg indtage stolen i centrum

og give en time i naturhistorie, og det var unægteligt noget fra en anden verden, selvom jeg synes, at den har givet mig en lige så stor berigelse af mit sind.

Naturligvis har man ikke manuskript med til en sådan time, så det følgende dækker kun så nogenlunde, hvad jeg fortalte for at sammenligne noget af det, vi dengang lærte, med det, vi nu mener at vide, og som eleverne forhåbentlig nys er blevet eksamineret i.

Lige før afgang fra Hellerup havde jeg plukket et par grene i min have; jeg viste den første frem, men skønt det var det sikreste forsommertegn i vor skoletid, når de to store træbaljer med de højstammede Yucca blev flyttet ud fra overvintringshuset til søsiden af Hovedbygningen, var der ingen der ville byde på den med et navn; det havde jeg faktisk ventet, men derimod slet ikke, at Henrik Rechendorff straks genkendte den næste, California Redwood, jordens højeste træ og en af dens længstlevende skabninger. Den tæller ikke sit livs dage i menneskealdrer, her må vi op på et par tusinde år; men den overgås dog af Rævehalefyrren, også fra Californien, hvis ældste

individ er over 4200 år. Men selv dette tal er dog af en vis håndgribelig størrelsesorden; derimod skal der måske en hel del specialviden til for at fyldes med endnu større undren ved synet af det østasiatiske tempeltræ, Gingho, hvoraf jeg også havde en gren med. Her lever individet vel kun nogle få hundrede år, men arten er den eneste overlevende plante fra den tid, da end ikke nåletræerne var fremkommet; den står et sted mellem bregner og nåletræer, den er et af de skønneste forbindelsesled i planternes udviklingskæde; hvis vi ikke havde den, ville en udviklingsforsker have forestillet sig noget i den retning ved arbejdet med forsteninger af den fra årmillioner gamle aflejringer; men nu har vi vished.

Dermed kommer vi ind på udviklingslæren, som den så ud i vor skoletid, og som den ser ud i dag.

Det er fra den dengang nyligt ansatte adjunkt, nu lektor M. Juul-Mortensens mund, jeg første gang hørte navnet Darwin og *the struggle for life, survival of the fittest* og *the missing link*. Det var vist ganske kækt, selv helt nøgternt, at referere Darwins ideer til mellemkolebørn; senere, i gymnasiet, fik vi mere hos Kristen Simonsen, den fremragende pædagog; med hans undervisning i geologi og biologi ramlede, i hvert fald for mig, skabelsesmyten fra Genesis. Hverken dengang eller på noget senere tidspunkt mindes jeg, at det kom som et pludseligt brud i min opfattelse af omverdenen; det at den ikke er som den een gang er skabt, altså statisk, men har en fortid, helt forskellig fra vor nutid, og at denne er under ændring ind i en fremtid, som heller ikke er den samme. Det er vel, fordi udviklingslæren dengang var et mønster med meget store huller, der blandt andet lå i et udtryk som *missing link*; her har vi nu fået, også i menneskets forhistorie, så mange *connecting links*, at jeg må føle mig overbevist om, at mønstret er rigtigt. Det er ikke alene, fordi jeg har stået med den tunge hjerneskal af *Pithecanthropus erectus* i hånden; jeg holder iøvrigt med de zoologer, der kalder ham *Homo erectus*, for selvom hans hjernerumfang kun var ca. 1000 cm<sup>3</sup>, så var han dog et menneske, bl. a. efter definitionen *man, the tool-maker*, som en engelsk kollega så kort har givet den.

Men *Homo erectus* uddøde for ca. 250.000 år siden, andre arter fulgte efter, og for ca. 100.000 år siden træder vor egen art, *Homo sapiens*, ind i billedet. Og så er det man tvinges

til at tænke på, om der om andre 250.000 år står et intelligensvæsen med en hjerneskal af vor tids menneske i sin hånd; hvis den skabning, som må nedstamme fra os, har fået lagt andre 500 cm<sup>3</sup> til vort hjernerumfang på 1400—1500 cm<sup>3</sup>, hvilke tanker vil den da kunne forme?

Lad mig endnu nævne et par brikker, som jeg har set passe ind i mønstret. Jeg har været med i nogle forsøg med hormonet Insulin; vi undersøgte dets virkning på fisk og anvendte Insulin udvundet af svin, altså det samme som bruges til sukkersyge mennesker. Det fortæller mig på en ny måde, at fisk, svin og mennesker, eller generelt sagt alle hvirveldyr i nutiden, løber sammen i fælles forfædre, der levede for en 400—500 mill. år siden; da blev hvirveldyrenes sukkerstofsifte udformet og har stået sin prøve lige siden.

Og så stod jeg en dag med *Neopilina* i hånden; dette forunderlige bløddyr, som en anden engelsk kollega har vurderet til alene at være hele Galathea-ekspeditionen værd. Dette er formodentlig også dette århundredes største zoologiske opdagelse. Vi havde fisket den på 3600 meters dybde i Stillehavet; men først efter at to kolleger havde studeret dyret i et par år, turde de hævde, og alle kyndige har givet dem ret, at her har vi i kød og blod en skabning, man troede uddød for ca. 350 mill. år siden. Men yderligere er den ligesom Gingho'en det skønneste forbindelsesled, her mellem muslinger, snegle og blæksprutter blandt bløddyrene, med primitive træk der fører ned til deres fælles forfædre blandt lavtstående hvirvelløse. —

Og endelig kører man en dag op på Mount Palomar i Californien og ser på det store teleskop, hvormed man fornylig har fotograferet to mælkeveje, der ligger seks milliarder lysår ude i rummet. Det lys, der påvirkede den fotografiske plade, må altså have startet ca. en milliard år før den tid, hvor man i øjeblikket mener, at vor klode begyndte at tage form. Hvordan mon de to mælkeveje ser ud i dag? Og hvordan ser vort verdensbillede ud om andre fyrre år? —

Ovenstående er, som indledningsvis nævnet, ikke nogen ordret gengivelse af, hvad jeg fortalte mine kammerater, men tråden i det var det samme, et forsøg på at give blot en antydning af det verdensbillede, der nu tegner sig for mig, men dog på det grundlag, jeg fik på vor gamle skole for mere end fyrre år siden.

## Frokostreferater juni, juli, september

### Soranerfrokosten den 2. juni 1960

For alle dem, der ikke kunne komme denne gang, og for de enkelte, der så ofte har været lige ved at komme, bringes her en liste over deltagerne, efter deres placering ved bordet, idet et ønske om bevarelse af anonymitet fra J-L (1919) respekteres:

J. Brøndsted (09), N. V. Boeg (00), P. Kabell (92), H. Elving (90), J. L. Warrer (07), E. Kindt (10), R. E. Brincker (09), Sv. E. Glahn (09), N. H. Rasmussen (06), C. Herforth (37), Fl. Lerche (37), N. V. Møller (35), J. Madelung (34), H. Faber-Rod (34), Sv. Clausen, (25), V. Thorlacius-Ussing (09), Bj. Bjørnstad (30), P. Amby (38), A. Herreborg (42), N. M. Saxtorph (40), »den unævnelige« (19), N. Stage Rasmussen (58), H. Skardhammar (59), J. Dam (27), C. C. Hoffgaard (17), E. Michaelsen (21), A. Feilberg (00),

Måske en idé for fremtiden altid at bringe deltagernavnene, så har man dem da i Soranerbladet, for det er ikke enhver forundt at kigge i »Gæstebogen«, som Sv. Clausen ruger skinsygt over og kun lejlighedsvis medtager til Soranerfrokosten.

En lille tur til Soranerfrokosten i København er jo ingenting for en mand som P. Kabell (1892 - 87 år), der lige har været i Spanien bl. a. for at se Barcelona ved dag og ved nat, og som holder formen ved daglige rideture i Næsbyholm skove - men knapt havde denne tanke og den bemærkelsesværdige årgang fået tid til at bundfælde sig, før H. Elving med afgangsåret 1890 besatte pladsen som forsamlings nestor.

Kontrapunktet var H. Skardhammar fra 1959, og med ovenstående repræsentative udsnit, der spændte over 70 årgange — mon ikke det er en rekord? — kan det ikke undre, at selv sjældne deltagere knyttede trådene til tiden i Sorø, dette betydningsfulde og værdifulde fælles element i vort liv.

Lysene på bordet i vort sind var just blevet tændt, da Johs. Brøndsted, som nu har affundet sig med, at vi mødes på en torsdag, indledte sin gerning som formand ved at udbringe det traditionelle »leve« for Sorø Akademi.

I tilslutning hertil fik vi af Sv. Clausen historien om indholdet af en lille æske, som vor afgåede, men dog tilstedeværende formand, N. V. Boeg, havde afleveret. Den indeholdt »formandsknappen«, en soranerknap af jern og guld, at bære af formanden ved soranske begiven-

heder som ydre tegn på hans værdighed. Knappen overrakte og kom på plads under applaus — gid den må bringe sin bærer lykke i hans formandstid!

Et smukt eksempel på, at samhörigheden i Sorø også kan give sig værdifulde udslag i livet, fremhævede Brøndsted i sin omtale af samarbejdet mellem Thorlacius-Ussing (Ny Carlsberg Fondet) og ham selv (Nationalmuseet), et åbenbart frugtbringende samarbejde, hvor det, den ene have at give, blev grebet med begge hænder af den anden — med en sikkerhed, der muligvis er opøvet under udøvelse af det ædle cricketspil.

Sv. E. Glahn berettede om sangerkrigen mellem Jæhnigen's soranske kor og den omfangsrige broder Viggo's drenge fra Roskilde, og minderne dukkede nu op i hastigt tempo — vi blev alle drenge igen, Academia Sorana's ånd og bånd bølgede omkring os og imellem os — lige til »klokken ringede« og fortalte os, at vort »frikvarter i Sorø« var slut for denne gang.

Utroligt, at disse timer går så hurtigt, men trøsterigt, der kun er en månedstid til næste møde.

H-h.

P. S. Sv. Clausen bemyndiges herved til at udpege næste mand til det ærefulde hverv som referent — samtidig anmodes han om at huske gæstebogen!

D. s.

P. S. P. S. — og så bad vor arkivar, Saxtorph, om at blive nævnt til erindring om det soranske aktiv, hvis eksistens mange måske ikke har hørt om.

D. s.

### Soranerfrokosten den 7. juli 1960

Med frygt og bæven griber jeg pennen — hvordan komme op på siden af de sidste måneders fortrinlige frokostreferenter, der, tvunget af omstændighederne, har lagt fine journalistiske evner for dagen.

Nå, ud på de 70.000 favne vand, i håb om, at vandgangen ikke bliver for kraftig!

Dagen var sommerlig, juliregnet holdt en pause (selvfølgelig kun til man skulle ud i terrænet efter frokostens afslutning), feriestemning, agurketid.

Kl. 12 skimtede man i lokalet en lille, trofast, målbevidst skare; da man bænkedes sig, var tallet (uheldssvangert) 13, der heldigvis steg til 17, omfattende årgangene 02 til 57. Pladsen tillader ikke denne gang at nævne navnene; lysthavende henvises til Clausens gæsteprotokol.

Skuende ud over det med soranerfarverne og skønne blomster prydede bord udbragte næstformand Clausen et kraftigt leve for skolen. Under udfoldelse af alskens gamle minder og mer eller mindre sandfærdige heltehistorier indtoges efter den indledende silderet en delikat bœf Stroganoff. Dalgas Langballe hilste på Clausen og omtalte fredningen af Banevejen, Perch bød emeritus Schjærff velkommen som fremtidig referent, faldt så ud af sin »tankegang« med forespørgsel om en eventuel Sorøtur, men landede kort efter elegant ved sit udgangspunkt med et leve for redaktøren og ridderen P. Sch.

Dagens »klo« (gamle dr. Mackeprangs udtryk) var Niels Veng Petersen (r.'33), shippingmand, på ferie fra det fjerne Brasilien: Soranerfrokosten var hans første mål, når han genså Danmark, og Soraner-Bladet var månedens begivenhed ude. Gamle soranere havde han truffet, og han arbejdede på at skabe en soranerafdeling i St. Paolo. Den nye hovedstad Brasilia var oprettet for at få folk ind i landet; om ti år vil den få betydning, anlæggelsesomkostninger har fremkaldt en vældig inflation, så der ikke var penge nok til at gøre noget for landets 35 % analfabeter; raceproblemer kendtes ikke, alle farver er anerkendt, og forholdet til USA er broderligt. Disse for os nye og nyttige oplysninger afgav Niels Veng Petersen dels frivilligt, dels animeret ved Carsten Mikkelsens intense spørgen. Sluttelig meddelte Clausen, at en Sorøtur ville finde sted, når de nye alum-natsbygninger var færdige, og han takkede Soraner-Brasilianeren meget. Glade og fornøjede gik man hver til sit efter det hyggelige kammeratlige samvær.

P. Sch.

## Soranerfrokosten den 1. september 1960

Da flere af bestyrelsens gamle »kanoner« havde meldt forfald, afviklede en af vore nye »kanoner«, direktør C. C. Hoffgaard på fortrinlig vis frokosten. Et kvarter i tolv var Brincker og undertegnede de eneste Tordenskjolds soldater, men kort før tolv vrिमlede sultne soranere ind, nogle kom vrिमlende efter frokostens begyndelse, så flere småborde måtte sættes til, og vi endte med det anselige tal 33, der glade og veloplagte samledes om det med efterårets flora og de soranske farver smykkede bord. Alle navne kan ikke nævnes, men

også denne gang havde et tiltalende tal unge indfundet sig. Hoffgaard lod skolen leve, man præsenterede sig med angivelse af årgang og gik med god appetit løs på sildemaden, oksebrystet og osten. En rum tid hengik med tygning og samtale; for at ophidse forsamlingen til retoriske ydelser tog Hoffgaard ordet: Man påtænker en fælles soranerfrokost ved cricketkampen i Sorø den 11. september, og Perch anmodedes om at træffe de fornødne foranstaltninger. Det var rart at se det store bord og de mange unge, der forhåbentlig vil komme fremover. De nye bygninger vil præsentere sig pænt udefra, når pladsen kommer i orden. Sygehuset bør rives ned eller bygges om. Eller vaskes i Persil, brølede Perch med rå hentydning til Hoffgaards erhverv.

Der var lagt op til en diskussion om de nye bygninger, men da de ventede arkitekter glimrede ved deres fraværelse, indskrænkedes »diskussionen« til en række spredte indlæg, mere prægede af subjektive følelser end af sagkyndige argumenter. Kindt gav for så vidt Hoffgaard ret i, at det hele kunne præsentere sig ordentligt — nemlig når bygningerne blev dækket så meget som muligt. Saxtorph mente, at husene ikke ville falde sammen med omgivelserne, og det indre var kummerligt, at ligne med de ringeste af vore kaserner. V. Thorlacius-Ussing meddelte, at ombygning af sygehuset påtænkte, Carsten Mikkelsen fandt, at løsnin-gen af problemet, som det forelå, var den mindst sårende og stødende. Dette bifaldt Perch, der venligst påtog sig at modtage indmeldelser til frokosten i Sorø, da han var vant til Sorøture med forskellige »spritere« — Damkier meddelte, at cricketklubben Soranerne var nået op i 1. division, istemte en klagesang over klub-bens økonomi, rejser til kampe over hele landet krævede mange penge, hvorfor han istemte en ny klagesang, hvis indhold var: Meld jer som aktive eller passive medlemmer af klubben; 3000 kr. skal der til! Hoffgaard bebudede, at man til næste frokost påtænkte at få Steincke med.

Efter en appel fra Hoffgaard om agitation af nye medlemmer til Sor. Samf. spredtes deltag-erne, alle enige om at have deltaget i en sær-deles fornøjelig sammenkomst.

Kom igen den 6. oktober!

P. Sch.

P. S. Minister K. K. Steincke har givet tilsagn om at give møde torsdag den 6. oktober.

## Den 35. gammelsoranerkamp

Søndag den 28. 8. 1960

Den i rektor Bohns tid indførte fodboldfrokost kl. 10 (for at gøre de gamle endnu mere mavetunge?) var i år — og vil i fremtiden være strøget på grund af, at den kolliderede med tjenernes fagforenings mening om arbejdstider. Sligt er dog til at bære. Vi mødtes altså kl. 12 ved skolens middagsbord, nogle efter et indledende heat på Fr. VII.

Rektor bød velkommen, og Bang takkede, kaffen og cigarerne blev nydt i Grønne Sal, og man hyggede sig med hinanden med almindelig sludren, indtil klokken nærmede sig to.

Meget tydede på, at det skulle lykkes de gamle at få hævn for sidste års forsmædelige 1—11 nederlag. Der var sket en foryngelse af holdet, idet Visti havde overladt pladsen til vor reserve gennem 2 år, Kjeld Nyegaard (s'45), og Poul P. fra Ribe havde ønsket en pause, hvilket gav Oscar Bjørkbom chancen for at komme på holdet, som dernæst stillede op sålunde:

	Hans Wille				
	Morgils Bjørkbom				
	Sund (anf.)	Nyegaard	Werner		
E. G.	Ib	Jørgen Wille	Tjavs	Kello	

Desuden havde skolens superhold fra sidste år (de vandt kostskoleturneringen) været ude for en kraftig åreladning via studentereksamen og sidst, men ikke mindst gav det våde vejr fordel til teknik og taktik frem for kondition.

Det blev en særdeles vespillet kamp, en virkelig nydelse at følge. Begge hold viste fine kombinationer og godt samspil, men dette var mest konstant hos de gamle. Navnlig i 1. halvleg havde vi det meste af spillet koncentreret på drengenes banehalvdel. Ib Nørgaard indledte scoringen, efter at flere forsøg var gjort af forskellige. Senere kneb det for Ib at få kanonen indstillet, da han kom under psykisk pres fra familien, cricketbror Sidney m. fl. hylede, hvergang han fik bolden. Vi havde flere gode forsøg efter dejlige opløb kun afbrudt af enkelte gennembrud fra drengenes side, nervepirrende, men oftest godt stoppet af vort forsvar. Efter ca. en halv times spil spidsede Tjavs nok så nydeligt en bold ind, men umiddelbart efter reducerede drengene via Morgils mave. Hvorpå Kello for at være sikker på føringen prikkede bolden i skolens net, så halvlegen sluttede 3—1.

I 2. halvleg så det ud til, at vi skulle fortsætte presset, men pludselig havde skoleholdet bolden, og i løbet af et par minutter udlignede de. Det kunne selvfølgelig ikke tolereres, og da Tjavs fik en lækker bold serveret fra E. G., tøvede han ikke med at udplacere målmanden. 4—3 efter kun 10 minutters spil, og således endte det. Spillet bølgede frem og tilbage, men mål blev der ikke flere af.

Ved eftermiddagskaffen plejer drengene at få overrakt en fodbold, leveret af Hans W. og betalt af Soransk Samfund. Denne var i år forvandet til konstanter efter skolens ønske. Bang takkede for den velspillede kamp, udtrykte glæde over, at den sidst

overrakte fodbold havde medvirket til succes, og overrakte adjunkt Pilegaard, som træner drengene og iøvrigt var dagens dommer, 125 kr. som hjælp til rejser i den nu udvidede turnering. Pilegaard takkede og fortalte, at man i forvejen ikke havde andet end et tipstilskud på 166,67 kr. at hjælpe drengene med, så Soransk Samfunds gave var næsten en fordobling og derfor særdeles velkommen.

Hens Wille, der har sportsmagasin i Slagelse, var i julegavehumør. Hans Fiduspokal havde for skoleåret 1959—60 fået indgraveret navnet Niels Arne Christensen (dagens målmand), men det var da synd mente Hans, at Niels Arne ikke skulle have et minde, han kunne beholde; derfor fik han overrakt en mindre pokal til ejendom. Endvidere havde Hans fundet et usolgt cricketbat, som han overrakte rektor til skolens brug. Det bliver sjovt at se, om cricketholdet nu kommer med en fodbold! Rektor Østergaard takkede for denne gave til konkurrencesporten, som han håbede fortsat kunne trives på Sorø Akademi. Også Samfundet fik en tak for dets støtte.

J. D. Lawaetz (dim. 32) gæsteklakerede sammen med Torben Madsen — begge de herrer deltog i den første gammelsoranerkamp i 1934. Derudover var ældste mand fra 1935 (Jørgen Wille) og yngste fra 1949 (Kello Nielsen), men inden Bjørkbom var fundet, havde flere fra årg. 1950—55 fået tilbudet, så spredningen i alder kunne sagtens være blevet større. Er du fra en af årgangene 1945—55, og kunne du tænke dig at komme på vor reserveliste, så skriv til Erik Bang, Jernbanevej 3, F, Kgs. Lyngby eller ring 87 94 93. Der kan uventet komme en chance — selv om der i år var 5 mand på listen, viste det sig, at det ikke var nok.

Efter at have besøgt de nye alumnat, hvor vi måtte beundre de fine forhold, nutidens soranere lever under, skiltes tropperne. De mest udholdende tog til »Parnas« for at dyste 3. halvleg. Og så ser vi frem til fortsættelse af sejrserækken de næste år!

sem.

P. S. Var det ikke en idé for velhavende gammel-soranere at skabe et fond, der kunne yde tilskud til drengenes rejser, når det gælder kampe inden for alle sportsgrene? Dette til velvillig overvejelse.

---

### Brev til dig!

*Kære soraner-broder!*

Tag telefonen og ring til en eller anden af din årgang — eller »i nærheden« af din årgang — som ikke er medlem af Soransk Samfund. Måske kan du overtale ham til at melde sig ind. Du bidrager da til at støtte Soraner-Bladet — som dertil trænger! Og skaffer du bare eet nyt medlem, får du den gamle Soranersangbog, der er samlet af ingen ringere end Sophus Schandorph — en bog af virkelig værdi for enhver soraner.

Med venlig hilsen  
*Frater Soranus.*

# SORANER-CRICKET

SEPTEMBER 1960

## Døren åben til 1ste division . . .

Midt i olympiadetummelen — og derfor ret ubemærket i pressens sportsspalter — sikrede »Sorannerne« sig i slutningen af august retten til fra næste sæson at spille i cricquetturneringens 1ste division, og dermed retten til at dyste med landets stærkeste hold i Jylland og på Øerne om det eftertragtede trofæ, der hedder Danmarksmesterskabet.

Det tog altså 7 år at nå så langt — vel nok lidt længere tid end de fleste regnede med, da vi lagde ud som selvstændig klub.

Den, der har levet med i klubben, er imidlertid hverken overrasket eller synderlig ked af, at dette foreløbige mål først nås nu.

For det første har vi jo opdaget, at der rent faktisk er andre end soranere, der kan spille cricket, og for det andet har vi af udviklingen lært, at en ny-startet klub nødvendigvis behøver nogle år at gro til i, førend den tager form og får tilstrækkelig livskraft og slagkraft til at klare sig.

Alt dette mere eller mindre ubestemmelige ser nu ud til at være i orden, og hvad spillestandarden angår, synes klubben omsider rustet til at forlade de næstbedste for at tage kompen op mod de bedste.

Men det store spørgsmål er, om vi kan tilvejebringe det fornødne grundlag for at deltage i 1ste division, eller om vi bliver nødsaget til at sige til Dansk Cricketforbund, at vi må refusere tilbudet, fordi vi ikke har råd.

1ste divisionsklubberne er jo spredt over hele landet med en for os i økonomisk henseende uheldig koncentration i Nord- og Midtjylland, og selv med et meget sparsommeligt og nøgternt budget skal der hvert år skaffes en merindtægt på ca. 3000 kr., for at klubben kan klare de forøgede rejseudgifter.

Hvor disse mange penge skal komme fra, er det svært at se i øjeblikket. De højtærede medlemmer af bestyrelsen går da også rundt med dybe og tænksomme rynker i panden og er lige ved at glemme glæden over sejren i bekymring for det, den fører med sig.

Lad os på nuværende tidspunkt være optimister og håbe, at noget vil vise sig, så alt vender sig til det bedste.

## Enere og seksere . . .

Starten på sæsonens turneringskamp var ikke den bedste, idet vi satte 4 points til mod Svanholm og 8

p. til mod rækkens fuks Næstved. De sidste 5 turneringskampe blev imidlertid alle vundet med maksimumspoints og følgende overbevisende sejre: *Sorø cricketklub* blev slået med 1 halvleg og 36 p., *Nykøbing F.* med 10 stående gærder, *Ringsted* med 104 p., *Frem* med 1 halvleg og 58 p. og *Køge* med kæmpesejren 1 halvleg og 157 p.

*Centuries:* I en træningskamp mod Slagelse fik *John Kjær Jørgensen* 109 not out, mod Næstved fik *Frank Pearson* (engländer, men naturaliseret »soraner«) 100 not out, mod Sorø fik anføreren *S. O. Petersen* ligeledes 100 not out — samme score som *Jørgen Arnsbjerg* opnåede i turneringskampen mod Frem.

Landskampen Danmark XI — Holland XI spilledes på Gentofte stadion med »Sorannerne« som arrangører. Herfor høstede vi megen laurbær — specielt og med rette *Henrik Blemmer*, der som formand for klubben ved denne som alle andre lejligheder havde lagt megen energi og dygtighed for dagen.

Sæsonens største cricketoplevelse i Danmark blev det forstærkede soranerholds kamp på Gentofte Stadion mod »Australian Old Collegians«, det første australske cricquethold, der nogensinde har spillet i Danmark. De viste cricket af virkelig klasse og blev så overraskede over vor indsats i både første, anden og tredje halvleg, at de lovede snarest at sende nogle landsmænd herop — eventuelt det australske testhold, der spiller i England i 1961.

## Førsteholdet efter kampen i Køge



Bagest fra venstre: John Kjær Jørgensen, Jørgen Hansen, Frits Perch Nielsen, S. O. Petersen (anfører), Frank Damkier, Jørgen Arnsbjerg. Forrest fra venstre: Jens Kofaed, Sidney Nørgaard, Frank Pearson, Hans Rasmussen, Kaj E. Jørgensen.

**Ingeniør Svend Rerup Olsen**

\* 31. januar 1897 — † januar 1960.

Svend Rerup Olsen var født i Præstø som søn af daværende lærer J. J. C. Olsen, der 1901—30 var en nidkær og anset overlærer ved Sorø Borgerskole. Efter 1907—13 at have besøgt Sorø Akademis Skole (udg. af I. g. m.) kom han i maskinlære hos H. C. Lunge & Søn i Sorø. 1921 blev han teknisk ingeniør fra Odense, udvandrede 1923 til Amerika, blev derfra af sit firma sendt til Moskva, hvor han opholdt sig, til krigen begyndte. Derefter var han nogle år i Standard Elektrisk A/S i København.

P. Sch.

**Fhv. trafikkontrollør Harald V. Federspiel**

\* 14. september 1880 — † 18. maj 1960.

Efter flere års svagelighed døde fhv. trafikkontrollør Harald Valdemar Federspiel den 18. maj. Sygdommen tog stærkt på ham, der vist også var et ret ensomt menneske. Den gamle skole, hvor han var elev i årene 1892—98 (udg. af V.s), og alt soransk omfattede han med stor kærlighed og interesse, og så længe hans helbred tillod det, sås han i Sor. Samf., almindelig afholdt for sin venlighed, og hvor han be fandt sig vel.

P. Sch.

**Pastor emer. Harald Kent**

\* 12. juni 1871 — † 20. maj 1960.

Uden forudgående sygdom døde fhv. pastor Harald Kent den 20. maj. Højt op i årene bevarede han trods et svagt hjerte helbredet, og kort før sin død deltog han i Kingos Kirkens jubilæum.

Hans liv formede sig broget og begivenhedsrigt. Tidligt mistede han sin fader, blev optaget i Vilh. Becks hjem i Ørslev og fik ved venners hjælp friplads på Sorø 1885. 1890 blev han student, tog teologisk embedseksamen 1896 og blev samme år første gang et år redaktør af det lige startede »Kristeligt Dagblad«. Sin præstegerning begyndte han 1897 ved Helligåndskirken, men hans urolige sind førte ham til Amerika (omkring 1900); her virkede han som præst, lærer og redaktør i Nebraska; efter et intermezzo som redaktør drog han påny til USA, denne gang i Utah. Han var en af de danskere, der ordnede Herman Bangs bisættelse til Danmark 1912 (se Harald Kent »Minder omkr. Herman Bangs Død«, Sor.-Bl., 41. årg., s. 1 og 11). 1913 atter ved »Kristeligt Dagblad«; derefter præstevirksomhed herhjemme: 1914 ved Kingoskirken, 1930—39 i Frederikshavn. Sit otium tilbragte han i Hellerup.

Pastor Kent var en betydelig begavelse, selvstændig i sine meninger, fuld af lune. Han lukkede sig ikke ude fra livet, med åbent sind og aktiv indstilling levede han sin tilværelse. »Når Gud giver vind, skal vi sætte sejl til«, sagde han.

1950 var han som 60 års studenterjubilær tilstede ved Sor. Samf.s rusfest, her holdt han — kun støttet til hovedpunkter — en stor tale om, hvad Sorø be-

tød for ham; jeg fik ham til at udforme talen, som kan læses i Sor.-Bl. 35. årg., s. 91. Med tiltalende selvironi gav han talen »Kun nogle glimt —« undertitlen »En jubilar taler for længe«. Dette blev indledningen til, at jeg lærte denne vidtfavnende personlighed nærmere at kende, og jeg skylder ham tak herfor og for hans to værdifulde bidrag til Sor.-Bl.

P. Sch.

**Amtskontorchef Grant W. Schaeffer**

\* 25. maj 1895 — † 26. maj 1960.

Dagen efter sin 65 års fødselsdag døde Grant Wilhelm Schaeffer af en hjertelammelse. Han var født i Denver i USA, men voksede op på Bornholm, var på Sorø 1906—13, s.'13, ansattes efter juridisk embedseksamen (1922) i Københavns Magistrat og fik fra 1924 sit virke i Nykøbing F. ved stiftamtet, hvor han 1943 udnævntes til kontorchef. Foruden denne post bestred han adskillige andre hverv, bl. a. ved Maribo Amts Skoleråd.

P. Sch.

**Elektroinstallatør K. J. Quirinus-Jensen**

\* 30. marts 1900 — † 1. juni 1960.

Quirinus-Jensen stammede fra Borød ved Sorø, hvor faderen var stenhugger. Han kom på Sorø 1912 og udgik 1917 med realeksamen; han hørte — efter oplysninger fra en skolekammerat — til de dygtigste i klassen, var en god kammerat, stilfærdig og beskeden af væsen. Efter skolegangen tog han eksamen som elektroinstallatør og drev til sin død en solid og god forretning i Sorø. Han tog ikke del i det offentlige liv, men interesserede sig stærkt for Odd-Fellow-Logen, som han i mange år var medlem af. I en ret ung alder rantes han af en alvorlig sygdom, men med ukuelig energi rettede han sig gang på gang og passede sin virksomhed til det sidste.

P. Sch.

**Farmer Carl Oscar Olsen**

\* 10. oktober 1890 — † 1. juni 1960.

Få måneder før sin 70 års fødselsdag døde farmer Carl Oscar Olsen, Wyoming, USA. Han gik på Sorø 1901—05 og udvandrede 1911 til USA; han havde nu overladt gården til sin søn. Ved efterretningen om hans bortgang dukker barndoms minder op; min broder og jeg legede ofte med ham og broderen Axel, der stadig lever i Sorø som blikkenslagermester, ivrigt tagende del i byens offentlige liv. Jeg husker Carl Oscars hjem i Søgade, hvor faderen havde en solid skrædderforretning — årene ruller, kammeraterne drager bort bag det store forhæng, hvor længe varer det, før vi andre følger efter?

P. Sch.

**Læge Sven Johnsen**

\* 12. april 1900 — † 16. juni 1960.

Efter et langt og smertefuldt sygeleje døde Sven Johnsen den 16. juni, godt 60 år gammel.

Han kom fra et fint, kultiveret og gæstfrit lægehjem i Slagelse, gik på Sorø 1911—18 og tog 1918 studentereksamen.

Vi kaldte ham »Sorte«. Han var afholdt som få,

og han havde sin særlige form for humor — lidt drillende, men aldrig sårende — som var et led i den charme, der udstrålede fra ham. Hans opfindsomhed til at finde rammende øgenavne til kammeraterne, som »Odderen«, »Baronen«, »Hildetand« o.s.v., var udtømmelig. Dygtig var han, både på skolebænken og på sportspladsen. Han var en personlighed, allerede den gang, som altid på naturlig måde blev midtpunktet i sin kreds. Han forstod at arrangere og at gøre en fest virkelig festlig, som f. eks. 40'års jubilæet i Sorø for et par år siden. I sit hjem var han den mest strålende og omsorgsfulde vært — et eksempel til efterfølgelse.

Og som læge var han enestående, — ikke mindst fordi han på uhøjtidelig og naturlig måde blev sjælelægen for mangen patient. Der var noget *positivt* ved ham, som aldrig forfejlede virkningen, men gav nyt mod, ny modstandskraft og ny livsvilje. Han var i videste betydning en af Moder Soers gode sønner.

Den ondartede sygdom, der lagde ham i graven, gav anledning til følgende:

Nogle af Sven Johansens venner sendte en opfordring til hans patienter og bekendte om i stedet for blomster at yde et bidrag til Kræftens Bekæmpelse.

Der indkom over 17.000 kroner — et storslået bevis for, hvor afholdt han var, og hvor tungt savnet af ham føles i vide kredse.

C.C.H.

### Godsejer Poul Boserup

\* 14. november 1886 — † 27. juni 1960.

Poul Boserup var født på Jungshoved ved Præstø, hvor faderen, Adam Boserup, var forpagter. På Sorø kom han 1899 og udgik 1903 med præliminæreksamen. Han blev uddannet på forskellige gårde som landmand og ejede fra 1913 godset Saltofte, som han for nogle år siden bortforpagtede til sønnen *Hartvig B.* (f. 1921, på Sorø 1932—38, mlsk. eks), dog således, at godsejer Poul B. stadig tog del i arbejdet. Han var en fremragende landmand, der altid høstede flere fold over det normale, og hvis kvægbesætning var en seværdighed.

I årene, da Poul B. gik på Sorø, var der på engang fire Boserupper på skolen: Poul B.s to brødre: *Johan Holger* (f. 4. oktober 1887, på Sorø 1899, præliminæreksamen 1903; en tid militær, derefter landmand, havde en mindre ejendom ved Køge og døde den 1. august 1960), *Otto Frederik B.* (f. 18. januar 1890, på Sorø 1901—04, landmand, senere repræsentant) samt fætterren *Aage B.* (f. 26. juli 1886; på Sorø 1898, 1903 præliminæreksamen; proprietær til 1930, senere ansat på Valutakontoret, død 14. december 1940).

P. Sch.

### Fhv. politimester Hans Haagen Volquartz

\* 22. juni 1887 — † 27. juni 1960.

Hans Haagen Volquartz var præstesøn fra Ringkøbingegnen; hans Sorøtid omfattede årene 1902—05, da han udgik som sproglig student. Hans karriere formede sig regelret og konsekvent; 1911 blev han cand. jur., og efter forskellige ansættelser var han 1931—57 politimester i Randers; under besættelsen

var han i tiden februar 1944 — maj 1945 efter tysk forlangende fjernet fra sin stilling, hvad der viser noget om hans indstilling; på forsk. punkter nægtede han at bøje sig for tyske krav; i mellemtiden (febr.—sept. 1944) gjorde han tjeneste hos rigspolitichefen. Ved siden af embedet havde V. adskillige tillidshverv, ligesom han var medlem af flere ministerielle og administrative udvalg.

P. Sch.

### Tandlæge Hjalmar Kiær

\* 19. juni 1890 — † 16. juli 1960.

Hjalmar Kiær havde i de senere år ofte været syg, også på 70 års dagen den 19 juni; det så derefter ud, som en bedring ville indtræde, hvorfor han flyttede op i sit sommerhus i Rågeleje; her døde han den 16. juli. Hjalmar Kiær tilhørte et bekendt tændlægedynasti; efter skolegang på Sorø, 1902—06, der afsluttedes med præliminæreksamen, fuldførte han hurtigt uddannelsen som tandlæge, så han på sin 70 års fødselsdag tillige kunne fejre 50 års jubilæum som tandlæge. Han var en dygtig, omhyggelig tandlæge og et elskværdigt menneske, hvorfor hans klinik også søgtes af mange forskellige mennesker, lige fra prins Valdemar og Georg Brandes til mere »almindelige« folk. Hjalmar Kiær havde jeg i de første skoleår en del forbindelse med — og jeg mindes i ham en god og venlig kammerat.

P. Sch.

### Læge Poul Ernst Kabell

\* 15. januar 1901 — † 25. juli 1960.

En stor sorg har ramt vor gamle soranerkammerat, Peter Kabell (s. 1892): Den 26. juli døde hans søn, læge Poul Ernst Kabell, Køge, pludselig. Fra 1913 var Poul K. elev på Sorø, han tog studentereksamen 1919, senere medicinsk embedseksamen og virkede siden 1936 i Køge. Her vil man savne denne særprægede personlighed dybt; hans arbejde var ham et kald, som til tider næsten overvældede ham og prægede hans følsomme sind. Som menneske besad han fin akademisk kultur; i hans hjem dyrkedes litterære og musikalske interesser, og mange er de, der her fandt et sted, hvor åndelige værdier holdtes i ære.

P. Sch.

### Gdr. Johan Holger Boserup

\*4. oktober 1887 — † 1. august 1960.

(se ovenfor ved Poul Boserup).

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i oktober:*

1. *Poul Middleton Bartholdy* (f. 1890), Minas, Brasilien.
1. Salgschef *Gert Knøvl* (f. 1910), Christianshavns torv 2, Kbhvn. K.



5. Rigsantikvar, prof., dr. phil. *Johannes Balthasar Brøndsted* (f. 1890), »Lundehave«, Ndr. Strandvej 26, Helsingør.
11. Godsejer *Christian Grüner* (f. 1890), Trustrupgaard pr. Svebølle.
12. Grosserer *Andreas William Christensen* (f. 1885), Gl. Hareskovvej 299, Hareskov.
12. *Jørgen Georg Heinrich Rahlff* (f. 1895), Solvænget 2, Kbhvn. Ø.
12. Cand. mag., lærer (taleinstituttet) *Johs. Due Dalsgaard* (f. 1910), Jyllandsallé. Aarhus.
15. Fru *Ella Justsine Danckert* (f. 1895), Serridslevgaard pr. Tvingsstrup.
15. Fuldmægtig *Aage Vilh. Johs. Møller* (f. 1895). R.' 12. Adresse?
17. Repræsentant *Aage Hellmers* (f. 1885), Nymindevej 15, Vanløse.
17. *Axel Georg Wiboltt* (f. 1895). Udvandret til USA.
17. Læge *Leif Dahl* (f. 1910), Thorshavn, Færøerne.
19. Amtsforvalter *Herluf Meilsøe Rahbek* (f. 1885), Svendborg.
19. Grosserer *Chr. Wendt Lønholt* (f. 1890), Vadsbylund pr. Hedehusene.
19. Læge *Tage Vadum Christensen* (f. 1910), Tørring, Jylland.
20. Grosserer *Carl Kr. Bohn* (f. 1910), Wienerbyen 12, Virum pr. Lyngby.
22. Forretningsfører *Orla Werner* (f. 1900), Bakkegårdsallé 13, Kbhvn. F.
23. Kontorchef, cand. phil. *Gerhard Chr. Geisler Birch* (f. 1875), Prinsesse Alexandrines allé 11, Charlottelund.
25. Pastor *Svend Gunnar Jul-Rasmussen* (f. 1895), Nr. Galten — Vissing pr. Hadsten.
26. Prof., dr. phil. *Niels Erik Nørlund* (f. 1885), Malmøgade 6, Kbhvn. Ø.
29. Skovfoged *Mourits Mørk-Hansen* (f. 1900), Herrested, Fyn.
29. *Otto Herman Schousboe* (f. 1910), Adelgade 17 B, Kbhvn. K.
30. Tandlæge *Børge Minor Andreasen* (f. 1910), Rudkøbing.

Efter undervisningsministeriets indstilling er lektor ved Maribo Gymnasium *Ejnar Snedkov* (s.'31) ved kongelig resolution af 29. august 1960 udnævnt til rektor ved Svendborg Statsgymnasium fra 1. august 1960 at regne.

\*

Overkirurg ved Centralsygehuset i Slagelse, dr. med. *Helge Faber* (s.' 27) er (af hospitalsborgmester Julius Hansen til Københavns Magistrat) indstillet som efterfølger for prof., dr. med. *Otto Mikkelsen* (s.' 12, død 27. februar) som overkirurg ved Kommunehospitalet. Til denne stærkt eftertragtede stilling var der ti ansøgere, men både Paragraf 14-udvalget, Sundhedsstyrelsen og Hospitalsudvalget foretrak énstemmig dr. Faber, der bl. a. under sin uddannelse har været 1. reservekirurg hos Otto Mikkelsen. Siden 1951 har dr. Faber beklædt stillingen i Slagelse, og det er med stor beklagelse, at man der giver slip på den afholdte læge.

\*

Alle gamle soranere har én eller flere gange i deres Sorø-tilværelse overværet eller måske selv deltaget i den andagtsvækkende og stemningsbårne frem-

## Rusfesten

afholdes i år tirsdag den 25. oktober kl. 19,00 i  
Haandværkerforeningen, Dr. Tværgade 2.

### Program:

Kantate.

Rustale

Smørrebrød, øl og kaffe.

Punchesold.

Prisen er kr. 19,00 pro persona.  
Juniormedlemmer betaler kun 10 kr.

Deltagelse bedes anmeldt senest lørdag den 22.  
oktober til gross. R. E. Brincker, Malmøgade 7,  
København Ø, telf. TR 5033, samtidig med at be-  
løbet for deltagelse indbetales (postgiro 1710).

Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

**Soranere — slut op om denne smukke fest!**

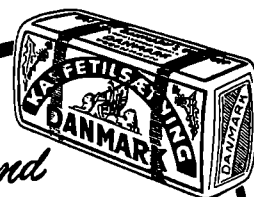
førelse af *Ingemanns* og *Bay's konfirmationskantate* Palmesøndag i Absalons skønne kirke. Og alle vil beklage, at man nu, da Akademiet efter den så omstridte nye skolelov mister sin mellemskole, stod over for den katastrofale kendsgerning, at kantaten måtte bortfalde.

Heldigvis har man fra forskellige sider været klar over, hvilken åndelig værdi man var ved at miste, hvorfor byens tre skoler — Akademiet, Borger- og realskolen og Den private Realskole — har etableret et samarbejde, så koret med de lyse stemmer fremskaffes fra de to andre skoler. Skolernes ledere har stillet sig imødekommende, og nu er det ordnet således, at organist Finn Reiff stadig leder koret med udmærkede hjælpere: Lærer Mogens Grønne fra borger- og realskolen, fru Gunver Nielsen fra den private realskole og cand. mag. Rischel og frue. Fruen er ansat på borger- og realskolen og cand. mag. Richel på Akademiet, hvor han i samarbejde med organist Finn Reiff forestår sang- og musikundervisningen. Undervisningen skal i de første tre uger ske på de respektive skoler, og i de sidste uger skal koret samles dels i kirken og dels på Akademiet og indøve samlet.

Et tiltalende udslag af samarbejde og redning af en værdifuld tradition.

**Redaktion:** Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor **P. Schjærff**.  
Tlf. Rungsted 832.

**Ekspedition:** Persil-Huset, Vesterbrogade 2 D, K. Tlf. C. 1918  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



**Støt  
SORANERBLADET**

H. N. A.

**SORØ SPARE- OG  
LAANEKASSE**

Telf. Sorø 89

Bland  
**DANMARK**  
i Kaffen!

**V. POULSEN & A. SØRENSEN**

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herrerbeklædning. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

J. M. POHL's Eff.

Telf. 67

Det nye Blazermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
Akademiekvipering

SORØ . TLF. 258  
Forsendes overalt

  
*holger due*

Telf. Vester 5585 y  
Gl Kongevej 114 - Kbh. V

**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker

Malmegade 7  
København Ø



**BANKEN  
for SORØ  
OG OMEGN  
Aktieselskab**

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**VALD. SICKS EFTF.**

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor  
Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**

AUT.  
GAS- OG VANDMESTER  
SORØ

**Menmark**

H. Mortensen & Søn

Byens moderne føjmagasin

Storegade 40 - Sorø  
Frederiksborgg. 8, København K.  
Schwitzerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

Tlf. 4 - 134  
1. kl. værelser og smukke  
selskabslokaler  
Største og førende

**HOTEL POSTGAARDEN, SORØ**

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører  
Gregers Tage Nielsen's efft.  
Frederiksberggade 25  
C. 3264 Palæ 7710

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



**FILTRIFABRIKEN  
NORDEN A/S**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

Mogens Krog-Meyer  
Højesteretssagfører

Gathersgade 109, K.  
Minerva 5800

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13

# SORANERBLADET

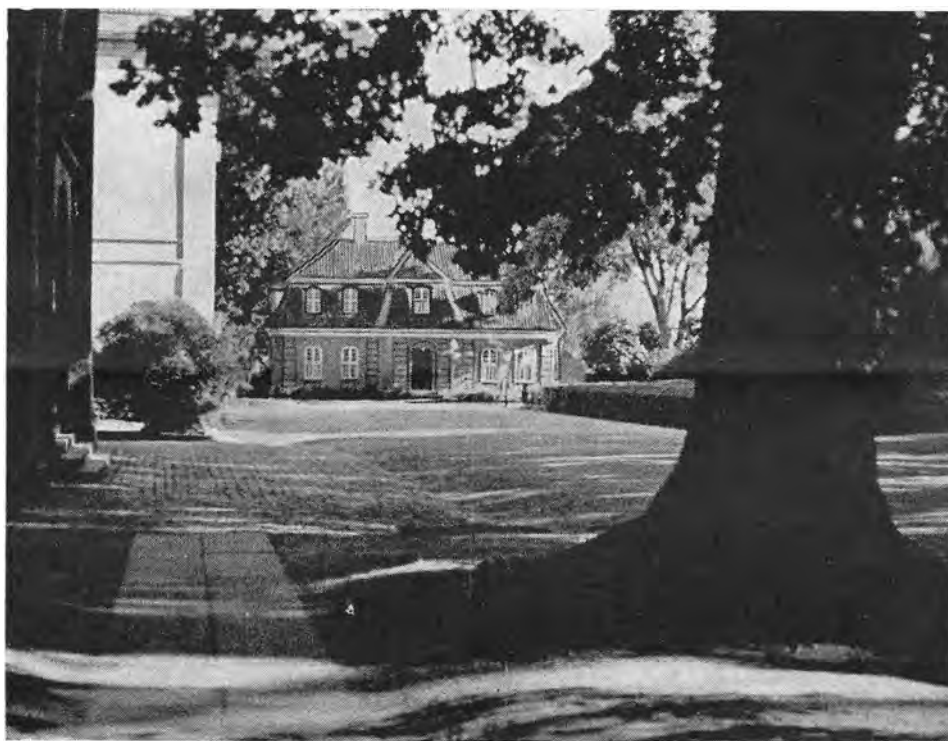
## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

45. AARGANG 1960



NUMMER 8 . OKTOBER



*Indrykket af Den Sjællandske Bondestands Sparekasse*

På foranledning af de tre piberygende soranere (billedet uden på Sor.-Bl. nr. 5) bringer vi her deres navne:  
*K. F. Lambrelhsen (1917), Erling Porsild (1917), Erik Külerich (1918).*



Vask med  
**PRE**  
en to tre



**DEN BEDSTE  
VITAMINTABLET  
er GREENOSAN**

fordi den bestaar af  
**NATURPRODUKTER**  
tilsat

Vitaminerne **A B C D E**  
samt indeholder

**Mikronæring  
Organisk Jern  
Klorofyl**

Det store og stadig stlgende Salg  
bekræfter Greenosan's  
fremragende Egenskaber

Faas paa Apotekerne

**Skelskør Frugtplantage A/s**



ta' en

**Spids**

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**



# SORØNER-BLADET

OKTOBER 1960

45. AARGANG

NUMMER 8

## Kierlighed til det almindelige som Grunden til alle borgerlige Dyder

En Tale paa Kongens Fødsels-Dag den 29. Januarii 1790

af CHRISTIAN SØLTOFT, Studerende ved Sorøe Academie

(Fortsat)

Men, kan ingen af de andre Aander ligne ham, saa kunne de dog søge at ligne ham. Kan Mennesket, endog det viseste og dydigste Menneske ikke altid fyldestgøre Fuldkommenheds Lov, det kan dog elske og følge den. Det kan ønske og attraae den største Fuldkommenhed, det kiender. Det kan bidrage til dens Frembringelse eller Befordring alt, hvad der staaer i dets Magt; og mere kræves ikke af endelige Skabninger, af indskrænkede Væsener.

Et heelt Selskab er mere end een Person, og et heelt Selskabs Fuldkommenhed et større Gode end den Enkeltes. Det samme er Forholdet imellem de større og mindre Selskaber. Pligterne mod disse maae altsaa vige for Pligterne mod hine; de mod vor Familie for dem mod vort Fædreland; disse igien, om det var mueligt, for mange Staters eller hele Menneskeheds Bedste og Naturens almindelige Fuldkommenhed. Sielden kan et Menneske strække sine Pligters Iagttagelse længere end til den Deel af det borgerlige Selskab, han kalder sit Fædreland. Umueligt er det dog ikke. Hvo kan nægte, at der have været Mennesker, som ved fast mere end menneskelige Dyder, ved herlige Exempler, ved nyttige Opfindelser, ved almeennyttige Sandheders Op-

dagelse eller Stadfæstelse, have fortient Navn af Menneskeslægtens Velgiørere? Var det kun Grækerne, Sokrates gavnede ved den Flid, han anvendte paa at gjøre Dydens Lærdomme behagelige for den Unge og skaffe Staten og Verden retskafne Borgere? Ved en ypperlig Anvendelse af sine filosofiske Kundskaber blev Marc Aurel en af Roms bedste Keisere; men blev han ikke tillige et af de følgværdigste Mønstre for Eftertidens Fyrster, og er han det ikke endnu i vor Tid? Kan man nægte en Petrarch, en Leibnitz, en Luther, en Locke den Ære at være Europa's, maaskee Verdens Lys? Kan man nægte, at en Rousseau, i Henseende til Opdragelses-Konsten, ja en Voltaire selv, i at prædike Tolerance og forsvare den ulykkelige Dyd, have bidraget meget til det Almindeliges Vel? — Mange, mange flere kunne vi nævne, som derved have foreviget deres Minde. Saaledes var Preussens Friderik et Mønster for Europas Konger og en almindelig æret Philosoph.. Saaledes, — det være mig tilladt at nævne et Par af vore egne, — var vor Brahe Europas Lærer i Stiernekyndigheden; og vort Academies Velgiører, den udødelige Holberg, prises endnu i alle Europa's oplyste Stater som Daarernes milde Revser, og som et

Mønster for dem, der ville udbrede Lys iblandt Almuen. Men gjerne tilstaae vi, at i Forhold til det Hele ere disse Tilfælde ikkun sieldne, og det er ikke uden Grund, at man ved Kierlighed til det Almindelige oftest forstaaer Kierligheden til Fædrelandet og anseer Pligterne mod samme for de vigtigste af alle.

Ingen høiere Pligt kunne vi tænke os i Staten, og ingen herligere eller vigtigere end Kierlighed for det Almindelige. Den er Grunden til alle Borgerdyder, og den indbefatter dem alle. Den er vigtig for enhver Stat og under enhver Regieringsform. Lad det være sandt, at Æren udretter meget i nogle, Frygten i andre. De kunne dog ikke udrette alt. Erfarenhed har lært os, at de, der alene stole paa dem, helder sig til en brudt Stav og et svagt Rør, der driver for Vinden og glipper i Nøden. Uden Kierlighed til det Almindelige eller, hvilket er det samme, uden Borgerdyd kan ingen Stat være sikker, ingen være rolig og lykkelig. Hvor ulykkelige ere ikke de Stater, der sukke under Despotens Aag; og hvad er vel Aarsagen uden denne, at Undersaatten lige saa lidet som Regenten besieles af Kierlighed for det Almindelige? Enhver af dem seer kun paa egen Høihed, egen Fordeel. For selv at blive mægtig søger han at styrte sine Medborgere.

Det er Kierlighed til det Almindelige, der danner gode Fyrster og retskafne Undersaatter. Vel er den sig altid selv liig. Dyden er kun een, siger Schytte. Den er den samme paa Thronen og i Hytterne; men dens Anseelse og dens Virkning er ikke den samme. Hist funkler den i al sin Glands. Her gjør den liden Opsigt, og ofte foragtes og miskiendes den. Hist viser den sig paa en større Skueplads, strækker sig til alle, omfatter alt. Her maae den indskrænke sig til en liden Kreds, udøves i Stilhed og være sin egen Løn.

Dersom Fyrsterne eie nogen Lyksalighed fremfor andre, da er det den at kunne gjøre vel imod mange, at kunne gjøre en heel Stat lykkelig og befordre Millioners Vel. Men hvor sieldne de Fyrster, der tænke som hiin Erobrer, da man spurgte ham, hvortil han ønskede sig saa stor Magt? For at kunne gjøre vel imod mange, svarede han. Og lykkelig den Stat, hvis Fyrste bruger sin Magt kun til at udbrede Velgierninger og stifte alt det Gode, fremme al den Fuldkommenhed, Staten og det Folk, han regierer, kunne tage imod. Hiint mægtige Rom, hvor lykkeligt var det ikke under Titi og Trajani Regiering, der alene brugde deres

Magt til deres Undersaatters Vel? Hvor lykkelige vare disse ikke selv? Hvad større Roes kan man tænke sig for en retskaffen Fyrste end at kaldes Menneskeslægtens Glæde og Lyst? Hvad ædlere og værdigere end ved Mildhed at have fremskaffet sig det ærede Navn af Folkets Fader?

Besieles Regenten ikke af Fædrelandets Kierlighed, hvorledes kan han da være Folkets Ven og Statens Velgiører? Uden denne Dyd vil han ansee de første som sine Trælle og den sidste som sin Eiendom, ja som sit Rov. Han vil berige sig og sin Familie, udsue Statens Marv, udtømme dens Rigdom, fortære dens sidste Kræfter. — Skulde han opfylde Pligter, han ei erkender? Skulde han tilsidesætte sin Høihed, eller sin Fordeel, eller nogen sin Lyst for en Stats Vel, der er ham ligegyldig? Skulde han ofre sig for et Folk, han ikke elsker? Kunne vi love os noget godt af en Fyrste, der ikke elsker det Almindelige? Kunne vi tænke os nogen Fyrstedyd hos den, der har ingen Kierlighed til Fædrelandet?

Ikke for Fyrsten alene, men for enhver Statens Borger er denne Dyd uomgængelig fornøden, hvis han ikke skal mangle alle andre Borgerdyder, eller disse i det mindste den Grundvold, hvorpaa de skulle bygges, og uden hvilke de ere som Huset, der er bygt paa Sand og omkastes af enhver Vind.

Ikke forstaae vi ved Kierlighed til Fædrelandet den blinde Iver for Fødested og Landsmænd, der ophøier disse paa andres Bekostning; ikke den overdrevne Stolthed, der foragter enhver anden Nation eller Stat; ikke den misundelige, eensidige, indskrænkte Æresyge, der skeeler til andres Fortienester, blegner ved den Fremmedes Roes, finder intet Godt, intet Stort uden hos sine egne. Den kan ikke være Grunden til sand Borgerdyd. Ofte finde vi meest af den hos dem, som mindst fortjene Navn af Fædrelandets Venner. Ofte er den et Beviis paa en vis Raahed i Sæder, en Levning af Barbariet. Ikke sielden er den størst hos de Folk, som have mindre Opklaring, mindre Handel og Omgang, mere uslebne Sæder end andre. Den avles af Vankundighed og Indbildning, vedligeholdes af Vane og Fordomme. Hvo venter klart Vand af en ureen Kilde? I Grunden er den derfor ikke Dyd, men Last, ikke Kierlighed men Had.

(Sluttes).

## Soranerfrokosten

den 6. oktober 1960.

»Det blev altså en vifter« (en forbier). Sådan sagde i sin tid O.B. (til oplysning for yngre »gamle soranere« en af skolens i sportens og vort sprogs malende gloser mest forfarne lærere) til undertegnede, når jeg under skydeøvelserne ved Tuel sø alt for ofte ramte uden om skiven.

Også for frokostdeltagerne blev det en forbier. Den bebudede store fhv. udeblev!!! Hans ellers så klare hjerne havde ikke tilstrækkeligt adviseret ham om, at han netop den 6.-10. skulle tale i Aalborg.

Det strømmede ellers ind med soranere, hvert øjeblik måtte borde sættes til, og da alle var bænkede, var vi nået op på 48, vistnok soransk verdensrekord i frokostdeltagelse. Øverst i anciennitet dr. Kabell, 1892, nederst unge fra 1960, en difference på 68 år, godt præsteret.

Da formand Brøndsted — forståeligt — var noget indisponeret (det var dagen derpå efter 70 års festen), præsiderede *Svend Clausen*, der glædede sig over den store tilslutning, som forhåbentlig ikke skyldtes en bestemt årsag. »Årsagen« kom altså ikke, men man havde i stedet indbudt den af Samfundet særdeles fortjente *Otto Mackeprang* som hædersgæst (Bifald). Jeg undlader omtale af leve for skolen, udsmykning, mad o.s.v.

Under hørilig forventning fra forsamlingen tog *Otto Mackeprang* ordet:

I dette øjeblik tænker vi alle på én bestemt person (vi tænkte alle på *Steincke*) — kunstpause — nemlig den italienske digter *Antonio Guadagnoli*, som sagde: Det at tie er ikke altid en dyd. Der er dem, som tier for at spise mest muligt; i mit tilfælde er det ingen dyd at tie, når man har noget at sige tak for, og det har jeg.

Man skal stikke fingeren i jorden og lugte, hvor man er. Det gjorde jeg engang i *Norge*. Hvad blev resultatet? En forstuvet finger. Der var nemlig fjeld under det tynde muldrag. *I denne kreds er eksperimenter af den art overflødige*. For at glæde *Schjærff* vil jeg citere *Horats* ved *Oehenschläger*:

Lyksalig den, som til det bedre  
fra stadens dårskab ile kan  
og pløje, som de gamle fædre,  
med egne okser eget land!

Vi her gennempløjer en plet af Danmarks

frugtbare land, og det en plet, hvor velsigelserne i særlig grad gror.

Mit kendskab til latin er iøvrigt kun småt. Dette skyldes dels manglende sprognemme, dels dovenskab, og så en smule vor lærer, *Chang Wiese*. Han hørte nemlig den første i den første sætning, nr. to i den anden, og derfor lærte jeg kun hver trettende sætning. En af dem lød: *Thi hvad gør vi ved Verres*, som vi ser, væltende sig i skarnet med spor af hele sin krop?

Denne sentens er uden praktisk værd ved denne lejlighed. Lidt latin kan jeg dog, atter noget af *Horats*: *Non sum, qualis eram* — Jeg er ikke den, jeg var. Nogle vil hertil sige: Det kan kun være en fordel, for ringere kan det ikke blive.

Som før antydet har jeg en tak at bringe. *Goethe* siger:

*Willst du Weihrauchs Geruch erregen, feurige kohlen musst unterlegen*. En tak til bestyrelsen, der har fyret godt op under mig. Jeg er gæst her i dag, og det endda som substitut for *Steincke*. Jeg forstår, at alle ved denne lejlighed føler savnet af ham, vi må finde os i vor skæbne og får forhåbentlig den glæde at se ham i vor kreds ved en anden lejlighed. Jeg må nu ud af det her og skal til slut citere endnu et ord af *Goethe* (dog af hensyn til *Schjærff* på dansk): Ethvert udtalt ord kalder på modsigelse. — Det er så morsomt at gribe en stor mand i at sige noget, der ikke passer; for jeg er vis på, at ingen her vil modsige mig, når jeg nu beder Dem med mig at udbringe et leve for vor udmærkede bestyrelse. Bestyrelsen leve!

*Svend Clausen* takkede og håbede at se *Mackeprang* i mange år, særlig ved rusfesterne. *Mackeprang* leve!

*Herreborg* opfordrede forsamlingen til at købe et blazermærke, hvis indtægt gik til sportens fremme på Sorø.

Dette foranledigede *Clausen* til følgende: Hvad er en blazer (blæser)? Noget man har på, når man går ud — eller noget, man får på, når man går hjem.

*Gabriel Lind* var sammen med flere af årgang 1940 til stede ved soranerfrokosten; han beklagede *Brøndsted*s fraværelse, da han demonstrerede en usædvanlig stor og fin flintøkse, fundet i hans eget sogn (her skælvede stemmen af lokalpatriotisk stolthed). Den muntre præst meddelte en anekdote om en kollega og en missionær, der delte værelse. Ud på nat-

ten vågnede præsten, plaget af svar tørst. Han rodede forgæves efter kontakten, fandt til sidst et glas vand, hvormed han velbehageligt slukede sin tørst. Om morgenen så han i bemeldte glas missionærens forlorne tænder!

*Tage Møller*, også 1910, havde sammen med flere af sin årgang planlagt at give møde ved frokosten. Årgang 10 var i flere henseender noget for sig: Første hold efter den nye skoleordning, første hold, hvor piger (4 stk.) dimitteredes. Han glædede sig over alt det nye i Sorø (de gamle dassers afløsning med W.C.'er, nye uniformer, nye bygninger). Sorø-ånden eller traditionen vil altid bestå gennem alle forandringer og svæve over dem. Den soranske ånd leve!

*Clausen* takkede atter og fortalte om det skrift med nye synspunkter angående de soranske Stiftelsers kulturelle indsats fra Fr. II. og fremefter, der til Samfundets 100 års jubilæum 1962 udarbejdes af historikeren, stud. mag. Kai Hørby.

*Schjærff*: Da Mackeprang i sine taler næsten altid tangerer mig, vil jeg her sige lidt til dig. Du omtaler mig dels venligt (overvejende), dels sarkastisk, som når du, når jeg på den famøse fødselsdagsliste (det ubetinget vanskeligste ved hele Soraner-Bladets udarbejdelse) for skade kommer til at anbringe kammerater, der er døde, med et diabolisk smil spørger om vedkommendes adresser, eller ved, når der i regnskaberne i bladet står: Obligationer iflg. receptissebog, at udtale dette fremmedord med en e-lyd i trediesidste stavelse og bebrejde mig min plumphed.

Jeg har som vikar haft dig i gymnasiet, og det har vist givet dig et knæk, som du aldrig forvinder, idet muligvis noget af dine boglige interesser kan føres tilbage til denne tid. Begge holder vi af bøger; vore vil ikke bidrage til et lukrativt dødsbo, da de bærer præg af at være læst. Jeg takker dig for venlighed ved mange lejligheder, jeg beundrer dine fornøjelige taler, som altid vækker jubel, ligesom når jeg taler (blandet stemning hos tilhørerne), nå, lidt sjov skal vi jo ha', derfor sidste bemærkning. Du er en mester i at udslynge citater af de utroligste forfattere; jeg tvivler egentlig ikke om, at de er autentiske, men jeg udtaler dog en let mistanke om, at du af og til bærer dig ad på samme måde, som »Ærbødigst« beretter om Jeppe Aakjærs sælsomme udsagnsord: Som dels sprang frem fra bondens sjæl — og som du dels har lavet selv.

Måske kunne jeg have sagt dette bedre, men jeg er i samme kasse som mine elever af og til, nemlig uforberedt. Da en god gerning ikke kan gøres for tit, foreslår jeg endnu en gang et leve for Mackeprang.

Dermed endte denne eklatant fornøjelige frokost; vi mødes igen den 3. november udi Cafe Grand, ganske bestemt med den store fhv. i vor midte.

P. Sch.

---

## Hvem var Irene Holm?

Av Louis E. Grandjean.

At *Herman Bang* brugte modeller til sine digtede personer er aldrig blevet bestridt. Det er mere måden, på hvilken modellerne blev brugt, hvorom man har tvistet. At Bang øste av det direkte liv, erklærede han i et brev til *Peter Nansen*; men han tilføjede rigtignok også »men av livet på den afstand, at der i vor erindring av ti ansigter ligesom voxer sammen eet. Således når vi gyldigheden i billedet på samme tid som roen.« Brevet er citeret i min *Herman Bang* biografi, Gyldendal 1942, s. 66.



Frøken Ida Hoff.

*Robert Neiiendam* har engang spurgt *Bang* selv, hvem *Irene Holm* var, og han svarede sådan noget som, at hun ikke var nogen bestemt danserinde eller danselærerinde, hun var »en ret lang række, en type«. Dette stemmer meget godt med den foran anførte generelle udtalelse. (Oplysningen meddelt av H. G. Olrik.)



Kort efter Bangs død skrev redaktør T. Vogel-Jørgensen i »København« 24.2.1912: »Ved et tilfælde fik jeg at vide, at Bang virkelig havde haft en bestemt model, og at hun lever endnu i små, nej usle kår.« Den, Vogel-Jørgensen tænkte på, var danserinden *Alvilda Back*, som døde julemorgen 1925 omtrent 80 år gammel. Det skrev redaktøren i »Berl. Tid.« 28.12.1925 i artiklen »Ved Irene Holms død.«

Det er så heldigt, at Vogel-Jørgensen engang spurgte hende selv, om hun troede, at hun var modellen til Irene Holm. — »Ja«, svarede hun, »det var mig. Det var engang nede på Lolland. Jeg havde jo danseundervisning. Jeg rejste rundt om i de forskellige byer — og så sad der en lille herre derinde og så på dansen. Jeg kendte ham ikke, men han havde siddet og kigget på det hele, og bagefter kom han hen og snakkede med mig, og sagde, at jeg var meget dygtig. Og så gik der mange år, og jeg vidste slet ikke, at han havde skrevet om mig . . . . . men det var så nydeligt, det han skrev. Og det var næsten rigtigt alt sammen«. —

— »Næsten« spurgte Vogel-Jørgensen.

— »Ja, det var ikke helt rigtigt. Han skriver jo, at jeg havde mit tøj i en champagnekurv, når jeg rejste rundt. Og jeg havde virkelig en *vadsæk*.« For Bang var champagnekurven selvklaart et sindbillede, der skulle udtrykke et forfald fra fordums herlighed uden at sige noget direkte . . . .

I »Nationaltidende« 27.12.1925 fortalte *Carl Henrik Clemmensen*, hvordan det var gået op for danserinden *Alvilda Back*, at hun var modellen til Irene Holm. Det skete ved, at hun i en av de bornholmske byer havde hørt Bang læse novellen op.

At det var *Alvilda Back*, som inspirerede Bang er vist uomtvistligt, men identisk i alle detaljer var hun altså ikke. Det stemmer helt med, hvad vi ellers ved om Bangs arbejds metode. Men kender vi nu noget til, hvem der ellers har bidraget til Irene Holm typen?

Det gør vi virkelig! Fru *Marie Benthien* i Nyborg berettede i 1937, at hun som 9—10-årig pige dansede i Storstuen hjemme på Lolland hos sin tante fru Seidenfaden under fru Hoff og datteren *Ida Hoff*s danseundervisning. Avdansningsballet stod hos konsul V. Cruse i Bandholm, hvis børn også deltog. Også på disse to kvinder passede Irene Holm skikkelsen. »Hvorledes frøken *Ida Hoff*s senere liv formede sig, véd jeg ikke, men jeg tror, at fortællingen

## *Hyggeaften med*

### Rektor ØSTERGAARD

Fredag den 18 november kl. 19,30

i Grand Café

Lille Kongensgade 4



Rektor vil causere over Sorø Akademi af i dag — og vil dernæst besvare spørgsmål om planerne for skolens fremtid.

Bagefter vil der blive lejlighed til at hygge sig videre over smørrebrød, øl og kaffe.



HUSK!!

Soranernes damer vil være yderst velkomne.



Deltagerpris:

Enkelt pers. kr. 9,00 — pr. par kr. 16,00

Tilmelding:

Gross. R. E. Brincker, Malmøgade 7. Tlf. Tr. 5033.

For soranere, der ønsker at give møde uden at deltage i smørrebrødstraktementet, er adgangen gratis. Dog må tilmelding også her finde sted.

om hende som ældre med den dybe skuffelse er tildigtet — nå, det har en forfatter jo også lov til«. *Ida Hoff* døde i midten af tredverne, og *Christian Houmark* skrev til mig 26.2.1938: »Danserinden fra det kongelige (d.v.s. *Alvilda Back*) og så den moder og datter (*Hoff*'erne) er dem, som *tilsammen* udgør Irene Holm skikkelsen. Vil Du have billederne av fru og frøken *Hoff*, er de *Dine*, ellers vil jeg have dem tilbage.« Jeg har beholdt disse billeder, hvoraf det ene følger med denne artikel. Iøvrigt ville *Houmark* ikke udtale sig nærmere, »fordi, som Du véd, jeg hader det litterære posekiggeri«.

Der er gættet på mange andre, næsten hver gang en gammel danselærerinde gik bort, men sandsynligheden for, at Bang, hvis iagttagelses-evne var fænomenal, har haft nok i de tre nævnte modeller til at skabe skikkelsen, er stor. Det ejendommelige er, at de alle er centreret om danseundervisning på *Lolland*. Det var dernede, at Bang gjorde studierne. *Houmark* har fortalt mig, at fru og frøken *Hoff* var dannede og meget elskværdige damer, som blev inviteret med ud på de lollandske gårde.

De to fotografier av fru og frøken *Hoff* har tilhørt *Marie Benthien*, hvis far var forpagter

av Hasager og Damsmosegaard under grevskabet Knuthenborg. Hendes tante, fru Seidenfaden var også tante til politimesteren og døde 92 år gammel i 1935.

De billeder, som Houmark overlod mig, ønskede fru Benthien skulle forvares i en mindestue, hvis en gang en sådan blev oprettet for Herman Bang. Sker det ikke, vil jeg sørge for, at de kommer til Sorø Akademis Bibliotek. Der hænger hans dødsmaske. Og novellen om Irene Holm er dødsmasken over en *danselærerinde*, som tilhørte de forrige generationer, hende, der flakkede rundt fra by til by, altid på rejse med en champagnekurv eller en vadsæk, og som ikke hvert år tog til udlandet for at lære årets nyeste danse. Altså fra en tid, da dansen var mere statisk, ikke ideligt skiftende . . . . .

Jeg sender med disse linier en venlig tanke til overbibliotikar *Torben Glahn*, Flensborg, som for over 20 år siden arbejdede med denne modelskikkelse hos Bang. Alle de gamle breve vi udvexlede og samlede andetsteds fra beror stadig hos mig.

## Gamle Soranere og soranske Noter

*Soransk Samfund* lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i november:

2. Godsejer *Otto Vald. Hagemann* (f. 1910), Sæbyholm skov, Nakskov.
6. Lærer *Alf Rasmussen Krog* (f. 1910), Marvede Centralskole pr. Hyllinge.
7. Grosserer *Kay Emil Hertz* (f. 1910), Thorvaldsensvej 17, Kbhvn. V.
9. Landsretssagfører *Hermod Lannung* (f. 1895), Svinget 18, Kbhvn. S.
9. Læge, fru *Kirsten Bronée* (f. 1910), Vesterbrogade 196, Kbhvn. V.
9. Driftsleder *Poul Helge Jørgensen* (f. 1910), Dyremosevej 10, Jyderup.
10. Vicebrandchef *Hakon Lindhard* (f. 1890), Frederikssundsvej 83, Kbhvn. NV.
10. Sognepræst *Knud Jenssøn Voldum* (f. 1890), Nordby, Fanø.
14. Grosserer, godsejer *Paul Otto Jørgensen* (f. 1910), Worsåesvej 2, Kbhvn. V.
15. Ingeniør *Fr. Carl Chr. Harboe* (f. 1880), Køgevej 690, Brøndby strand.
18. Løjtnant, plantagebestyrer *Ernst Frederiksen* (f. 1895), Strandvej 729, Klampenborg.
20. Korrespondent *Johannes Thorvald Sanding* (f. 1880), A. F. Kriegersvej 10, Kbhvn. Ø.

25. *Erik Fobian Andersen* (f. 1900). Stilling og adresse ubekendt.
25. Sognefoged, gårdejer *Ejnar Holger Larsen* (f. 1900), Lyngø pr. Sorø.
29. *Otto Elias Nielsen* (f. 1890). Stilling og adresse ubekendt.

\*

Organisten ved Jesuskirken i Valby, *Hakon Godske-Nielsen* (IV.'07), er en meget nøjagtig herre. Den 29. september fyldte han 70, og den 30. september fratrådte han den stilling, han har beklædt siden 1926.

\*

For at hædre mindet om den afholdte Charlottenlund-læge *Sven Johnsen*, der døde den 16. juni, besluttede en kreds af venner og patienter at foranstalte en indsamling, hvis beløb skulle gå til bekæmpelsen af den sygdom, dr. Johnsen faldt som offer for. Allerede i sidste nummer kunne vi meddele, at der var indkommet over 17.000 kr., og den 27. september overrakte direktør Jørgen Palsbøll og fru Elsebet Johnsen en check på 18.000 kr. til Landsforeningen til kræftens bekæmpelse, repræsenteret ved dennes formand, prof. *E. Meulengracht*. At så mange har ydet bidrag, store og små, har glædet fru Johnsen i hendes sorg.

\*

Læge *Niels Bentzen* (s.'38), søn af proprietær B. Bentzen, Christiansvej 10, Sorø, indledte den 8. september Universitetets disputatssæson med sit forsvaret af en afhandling om tuberkuløse lidelser i urinvejs- og genital-systemet hos mennesker. Dr. Bentzen har foretaget sine forberedende undersøgelser på Finsens-Instituttet, og hans opfattelse er, at den tuberkuløse infektion ikke, som tidligere antaget, spredtes med urinen, men gennem blodet. Doktoranden måtte kæmpe med ikke mindre end fem opponenter, hvoraf sågar to svenske, men han nåede med ære *per aspera ad astra!*

\*

En af Sorø's nybagte russer *Søren Gregersen* (f. 27. april 1942, student i sommer) har fået, hvad man kalder en mægtig tjans, nemlig en invitation til at tilbringe et halvår (fra 15. oktober 1960 til 15. april 1961) som laborant i den amerikanske Camp Century i Verdens første underjordiske by under Grønlands indlandsis ved Thule. Ganske vist har Jørgen Gregersen ikke meget begreb om laboratoriearbejde, men han formoder, at man måske vil prøve ham og en jævnaldrende amerikansk spejder rent psykisk, undersøge, hvordan de reagerer over for et halvt år under jorden. Niels Gregersen blev udvalgt blandt de gule spejdere, og man regnede med, at hans kostskoletid kunne blive ham til fordel, hvilket også blev tilfældet. Niels Gregersen var allerede fra otte års alderen spejder; han fortsatte, da han i 13 års alderen kom på Sorø, og er vant til telt- og lejrliv, hvad der kommer ham til gode som soldat; fjorten dage efter studentereksamen drog han nemlig i felten i Slagelse, og her ligger rekrutterne i teltlejr. Nu prøver han i sin fritid at studere værker om atomteori og atomfysik, dog uden synderligt held, for hver gang han sætter sig ned, falder han i søvn. Men han glæder sig til det store, interessante eventyr.

\*

»Nationalmuseets Arbejdsmark 1960« indledes af Johannes Brøndsted med »En rigsantikvars betragtninger«, en sober og saglig fremstilling af denne embedsmands opgave og pligter. Navnet »rigsantikvar« indførtes 1958; »hans hovedopgave er de materielle kulturværdiers bevaring; hans vigtigste pligter herudover er at fremme på den ene side populariseringen, på den anden forskningen«. (Indseende med alle museernes forhold, bygningsfredning, skiftende udstillinger af museets bestanddele, tilgodeseen af den videnskabelige forskning, populariseringens basis).

Den 5. oktober passerede Johs. Brøndsted den ubønhørlige aldersgrænse, og dette faktum var naturligvis (— og med rette) »gefundenes Fressen« for dagspressen. På sin fornøjelige måde fortalte rigsantikvaren om, hvordan han, født i Grundfør mellem Randers og Århus, tidligt kom til præstegården i Tryggelev på Langeland. 12 år gl. kom han på Sorø; da to af hans brødre gik den studerende vej, bestemte hans fader, at Johannes skulle til noget praktisk, han skulle gå til sløjd, hvad der lå meget dårligt for ham; hans lærer lavede derfor for ham en nydelig kasse til en symaskine, der begejstrede faderen i den grad, at han nu mente, at sønnen skulle være snedker! På Sorø skulle han derfor i 2. realklasse; det viste sig, at der ikke var plads i klassen, hvorfor faderen foreslog 1. realklasse. Da oplod Brøndsted sin spæde røst: »Kan jeg ikke komme i 1. studerende?« Dette bevilgedes, og snedkeruddannelsen gik i vasken. Dette var det første udslag af *tilfældet*, som efter B.s mening har spillet en stor rolle i hans tilværelse. Efter den praktiske faders ønske aflagde han et kort besøg inden for juraen (uegnet hertil!) og fik så lov til at studere klassisk filologi. Så spillede *tilfældet* atter ind. B. havde i sin studietid besvaret en opgave indenfor græsk arkæologi, hvorefter han af den daværende direktør for Nationalmuseet, dr. Sophus Müller, opfordredes til at uddanne sig som nordisk arkæolog. Man kan ikke sige, at Sophus Müller lovede noget; han sagde nemlig: »Synes De ikke om os, så kan De gå, og synes vi ikke om Dem, så bliver de sgu nødt til at gå!« Så var den rette bane betrådt, den gik gennem ansættelse på Nationalmuseet til professorat ved Universitetet (1941) og endelig 1951 til direktør for Nationalmuseet (atter *tilfældet*, idet dr. Nørlund døde) samt 1958 til rigsantikvar.

Således fik vort land en stor arkæolog, der på enestående vis praktisk som videnskabeligt har videreført tidligere arkæologers værk. Nu får Johs. Brøndsted efter sin afgang tid til videnskabeligt arbejde, og vi soranere kan tillige glæde os over, at han har påtaget sig opgaven som formand for Soransk Samfund.

En større afhandling i »Nationalmuseets Arbejdsmark 1960« er Eigil Knuths »Aron fra Kangeq«, den geniale træskærer og maler, der blev sat i gang af soraneren *Hinrich Rink* (1819—93, student fra Sorø 1838), om hvem red. Eyvind Rafn har skrevet i Sor.-Bl., 43. årg., s. 49—53: »Hinrich Rinks pionergerning«, her findes et af Arons træsnit gengivet. Også Eigil Knuth kommer en hel del ind på Rinks arbejde og betydning.

\*

En så celever begivenhed som den store fhv. K. K. Steinckes 80 års dag den 25. august kunne naturligvis ikke gå stille af. Rundt om i pressen har den vitale beredvilligt øst ud af sin rige livserfaring, og vi plukker fra et par blade nogle af hans vise fyndord:

Man må kun spise det halve, ryge en trediedel og drikke en fjerdedel af det, en normal dansker anser for fornødent for at opretholde livet.

Jeg har personligt altid troet på Gud og på menneskenes fundamentale lurvethed og er aldrig blevet skuffet, navnlig ikke i den sidste henseende.

På spørgsmålet, om nogen direkte har beskyldt K. K. S. for forfængelighed, svares:

— Ja, ja, og det har jeg altid været glad ved, for det er jo kun på mænd man kan se, hvad de mener, og jeg ved, at jeg ikke er nær så glad for mig selv som enhver anden ville ha' været. For øvrigt, hvis jeg skal sige det, så sonderer folk jo ikke mellem selvagtelse og selvglæde, for ikke at tale om selvironi, som de slet ikke forstår.

Ikke ret meget i tilværelsen fortjener at tages alvorligt, påstår den skotske forfatter Linklater. Er dette rigtigt? Steincke siger:

— Nej, som det fremgår, ta'r jeg alt alvorligt, ikke mindst politik og samfundsproblemer. Mens andre dyrkede erotisk afspadsering, den såkaldte dans, eller hang på restaurant, har jeg tilbragt næsten hele min fritid med at studere, hvordan de såkaldte store tænkere er kommet til deres mærkelige opfattelser.

Hvorfor har Steincke humor?

— Mon det ikke kommer af, at mine forældre var dybt alvorlige og stærkt religiøse? Desuden gik jeg på Sorø, hvor lærerne gennemgående var så reaktionære, at det vakte både min oppositionslyst og min trang til at sætte mig ind i andres meninger. Skolen i Sorø var i forrige århundrede delt i næve- og åndsaristokrater, og da jeg ikke tilhørte den førstnævnte kategori, lå det nær at gøre den opdagelse, at man ved at bruge hjernen og tungen kunne hævde sig blandt kæmperne ved at gøre dem til grin . . . allerede dengang begyndte jeg at støbe mine aforismer, hvoraf Gyldendal nu udsender den tiende samling. Ved De, hvad den hedder? »Kaktus!«

Hvad man skal undgå:

Scm offentlig person må man så vidt muligt undgå cock-tailparties, repræsentationsdrikkeri, store frokoster og natmåltider m. v., ganske vist sagde Stauning engang, at jeg var en dårlig kammerat, da jeg altid »gik hjem kl. 12« — men denne kæmpe blev kun 69, undertegnede svækling er foreløbig 80.

\*

*Kronikker m. m.*

I causeriserien *Et yndigt land* anbefaler prof. *Christian Elling* rejselystne i denne sommer at blive hjemme og gå på jagt efter de gamle gravhøje. »Omkring Elverhøj« (»Politiken«, 7. august) priser disse mindesmærkers skønhed; de er dejlige på alle årets tider. På Ewalds tid og hos romantikerne opdagede man højene og befolkede dem med konger og helte; digtere besang dem, og malere lærte os *at se højen*. »Skygger over egnen« (»Politiken«, 28. august) fremhæver særlig Stevns, som Heiberg har udødeliggjort i »Elverhøj«;

herredet er et rigtigt trylleherred; her levede Peder Syv og øste sagn, trylleformularer og viser af folke-munde; Heiberg fandt hos ham et af sine motiver, og Martin A. Hansen har lyttet sig til egnens mystik.

Hvor dybt Sorø har præget sig i prof. Ellings sind, kommer ofte frem i det, han skriver. I en anmeldelse af »Fund og forskning i Det kongelige Biblioteks samlinger«. VII. 1960 (»Politiken«, 30. august) omtales Mogens Brøndsteds artikel om danske Bellman-udgaver, derunder fremhæves særlig den nu sjældne udgave af »Epistler« og »Sange«, udgivet 1845 af cand. phil. C. Nielsen. Og den bogelskende professor fortsætter:

Så fremdrager man da sit eget og betragter det med øget veneration, så meget mere som det besidder samtlige hidtil noterede litografier. Den kønne lille ting er mig dog endnu mere kær, fordi man brugte den som sangbog ved vore Bellmanske sold hos »gamle Stine« i det lave hus ved Tuel Sø. Hun var ingen *gumma på Thermopolium*, og vi soranske knægte lignede hverken Movitz eller Mollberg — dog var vi måske skjalden mere nær i hine fjerne ungdomsdage end nogen sinde derefter. Bindets sider bærer pletter, der turde hidrøre fra romtoddy. Hvilket ædelt, hvilket indviet eksemplar! Jeg overvejer at ville betænke Det kgl. Bibliotek i mit testamente med dette unike stykke.

\*

Da det »unike stykke« har været i brug ved soranske sold, bør bogen måske snarere tilgå Sorø Akademis Bibliotek; et forslag til overvejelse. Red.

\*

Prof. Elling undersøger i »Kunsten at være dandy« (»Politiken«, 4. september), hvad der forstås herved: nemlig at iscenesætte sit ydre med kløgt og personlig smag; at udvikle sansen for *la gloire*, at udbygge personligheden. Med beklagelse konstaterer professoren, at typen i nutiden er i rivende tilbagegang. »Hvor er nu alle de kloge og lystige mænd, der ikke blot var personligheder, men tilmed så ud til at være det?«

\*

På den 5. verdensskovkongres i Seattle i Washington var Danmark repræsenteret af den verdenskendte forstander dr. C. Syrach Larsen, og her præsenterede doktoren den 29. august en engelsk udgave af gehejmemestatsminister, greve *Christian Ditlev Reventlows* »forstafhandling« — *A Treatise on Forestry*. Den berømte statsmand og bondeven er nemlig, hvad der vist kun er kendt i fagkredse, en epokegørende skikkelse inden for dansk skovbrug. Den såkaldte »tyndingshugst« (fjernelse af dårlige træer til fremme af »hovedtræer« med gode egenskaber), et typisk dansk princip, bygger nemlig på nogle af de 21 centrale teser i Reventlows arbejde. Tyndingens betydning godtgjorde R. såvel teoretisk som praktisk ved måleresultater fra sine egne skove på Pederstrup og Christianssæde. Omkr. 1800 menes en del af manuskriptet at have været færdigt; selv havde R. i de dårlige tider efter 1801 ikke midler til udgivelsen. Først 1879 udkom afhandlingen på dansk, 1934 på tysk, og nu, 1960, på engelsk.

R. er tillige fader til den store »fredskovsforordning« af 1805, der gjorde ende på rovdriften af vore skove, gennemførte en skarp adskillelse af landbrug og skovbrug, og som lærte skovbrugerne en økonomisk for-

delagtig skovdrift. Først 1935 afløstes R.s forordning af en ny skovlov, der stadig bygger på R.s indsats.

Er det stofmangel, når han (redaktøren) skriver herom i Sor.-Bl.-? Ingenlunde. Reventlow er nemlig gammel soraner, han studerede 1764—67 ved Akademiet i Sorø, og den, der i anledning af den engelske fremkomst af R.s »forstafhandling« på ny har påpeget hans mægtige pionerarbejde er også en soraner: *M. Schaffalitzky de Muckadell*, student 1940 og dr. agro den 8. marts 1960 (se Sor.-Bl., s. 31). Dette soranske i anden potens turde berettigede ovenstående redegørelse (de Muckadells kronik »Det danske skovbrugs fader«, »Berl. Tidende«, 29. august).

Sognepræst *Paul Nedergaard* drøfter i »Kirkebladet — et menighedsblad og en kirkeklokke« (»Kr. Dagblad«, 20. september) de små kirkeblades opgaver over for den kritik, der er kommet til orde. Der klages over, at disse sogneblade er umoderne i opsætning og stof. Paul Nedergaard tager afstand fra sensationer i tegn serier, farver og overskrifter. De to vigtigste problemer er efter hans mening at have gode bladuddelere og at skaffe de fornødne midler til veje. Indholdet bør affattes af sognets egne præster og lægfolk, bladet skal være en kirkeklokke, en indbydelse til alle hjem.

Mon der ikke kunne findes en gylden middelvej mellem det »kedelige« og det »markskrigeriske«?

\*

Ved *udgravningerne på Store Plads* i Sorø har man fundet forskellige stensætninger og fundamenter; endvidere midt på pladsen en brønd, hvis herkomst er usikker, i nærheden af »Hundegården« en anden bedre bygget brønd; en del af klostermuren ud mod søen (sydmuren) er gravet fri; man antager, at der her har været en port, men beviset mangler. Der er også fundet bygningsrester, deriblandt muligvis rester af en teglovn. Det er ikke nemt at danne sig et helhedsbillede; men forhåbentlig vil Nationalmuseets folk ved nærmere studier af materialet kunne give os almindelige lægmænd og dilettanter en oversigt til belysning af det gamle klostres bygningshistorie.

\*

Den 12. august toges *den nye alumnatsbygning* i Sorø i brug : for de fire femtedeles vedkommende; 80 drenge er flyttet ind, mens de resterende 20 er indkvarteret i Molbechs hus og på sygehuset. Pladsen tillader ikke skildring i enkeltheder; men man under kosteleverne at tilbringe skoletiden under gode ydre betingelser.

\*

Den 9. september vedtog finansudvalget at bevilge 67.000 kr. til en hårdt tiltrængt hovedstandsættelse af Molbechs hus, som skal føres tilbage til den oprindelige skikkelse. Bagefter kommer turen til Ingemanns hus.

\*

Det i bladets forrige nummer omtalte rekonstruerede drengekor medvirkede for første gang ved konfirmationen i Sorø kirke den 2. oktober. Alt forløb fint.

---

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor **P. Schjærrff**.  
Tlf. Rungsted 832.

Ekspedition: Persil-Huset, Vesterbrogade 2 D, K. Tlf. C. 1918  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

# SORANER-CRICKET

OKTOBER 1960

## Turneringen

Dansk Cricketforbund har nu udsendt officiel meddelelse om de endelige stillinger i sæsonen 1960.

Danmarks mesterskabet blev efter et spændende op-løb vundet af Odenseklubben B. 1909, der hermed for første gang hjemførte et mesterskab til Fyn. En af holdets spillere, soraneren *Curt Ølsgård*, vender fra næste sæson atter hjem til cricketklubben »Sorane-*ne*«, idet han har fået et job i København (mon nogen kan hjælpe ham til en lejlighed? Kone og ét barn).

Som det vist er sivet ud, vandt Soranerne 2. division øst og rykker dermed sammen med vinderen af 2. division vest, Ålborgklubben Chang, op i 1. division fra næste år.

Udover disse to klubber kommer holdene i 1. division til at bestå af følgende: B. 1909 (Odense) Aarhus, Hjørring, Ålborg Boldklub, K.B., Horsens, A.B. og Nykøbing Mors.

Det kan forventes, at Slagelse — der endte i bunden sammen med A.B. og Nyk. M. og først blev dømt til nedrykning efter en ret speciel trekantturnering mellem disse klubber — på forbundets generalforsamling den 27. november vil stille forslag om, at 1. division udvides med et hold til ialt 11.

Ifølge de officielle statistikker for 2. division øst besætter Soranerne m. h. t. gærdespil 4., 5., 6. og 10. pladsen med følgende: *S. O. Petersen* (gennemsnit 25.38), *Frank Pearson* (samme), *John Jørgensen* (25.00) og *Jørgen Arnsbjerg* (21.27).

På kastestatistikken har soranerne kun to mand med, *Hans Rasmussen* som nr. 2 med 53 gærder for gennemsnitligt 6.45 p. og *F. Perch Nielsen* som nr. 4 med 23 gærder for gennemsnitligt 7.65 p. pr. gærde.

## Hæderstegn

Selvfølgelig måtte den skelsættende sæson 1960 markeres ved indstiftelse af en ny hædersbevisning.

I forvejen uddeles der hvert år en sølvknap med egeløv til den, der på en eller anden måde har gjort en betydningsfuld indsats for klubben, samt en såkaldt fiduspokal (en miniaturecricket-spiller i klubbens farver) til en iøvrigt velrenommeret spiller, som man gerne vil erte lidt af en eller anden, mere eller mindre søgt årsag.

Det nye hæderstegn er en vandrepræmie — et sølv-gærde på en palisanderfod — der hvert år skal forsynes med navnet på den spiller, der har tegnet sig for årets bedste sportslige præstation; den har fået navnet soranertrofæet.

*Sølvknappen* (som bæres i huen) tilfaldt i år *Frank Pearson*, der således blev den syvende i rækken efter *Jørgen Thomas*, *Kaj E. Jørgensen*, *E. Hammerich Damm*, *H. Hørby*, *S. O. Petersen* og *Sidney Nørgård*.

*Fiduspokalen* tilfaldt for 1960 klubbens fremragende kaster *Hans Rasmussen*. Det vil være helt i pagt med fidusens intentioner, når de 6 tidligere indehavere ikke nævnes.

*Soranertrofæet* bærer som sit første navn *S. O. Petersen* som en understregning af, at denne med et svært century i kampen mod Sorø på afgørende vis bidrog til at vende billedet for klubbens førstehold.

## Enere og seksere . . .

*Klubaftener*: Så er vi i fuld gang med vintersæsonen med klubaftener på Gentofte Stadion den 1. og den 3. onsdag i hver måned.

*Aktivfest*: Vi var ca. 40 til aktivfesten den 8. oktober i A.B.s klubhus i Nørre Alle. Det blev — traditionen tro — en meget vellykket afslutning på sæsonen med mange gode taler, sange og alskens påfund fra ballondans til et specialnummer af »Sorane-Cricket« i AT TÆNKE SIG - stilen. Det sene afslutningstidspunkt må tages som et tegn på, at fysikken og konditionen er o. k. hos klubbens medlemmer.

*Kassereren* beder hilse og sige, at der er en god lejlighed til at få reguleret eventuelle kontingentstancer ved at møde frem til andespillet tirsdag den 8. november i Studenterforeningen.

*Skolen*: Det er med nogen ængstelse, at man i klubben ser den nærmeste fremtid i møde, hvad cricketspillet på skolen angår. For spillers trivsel er det i forvejen et stort handicap, at drengene nu skal starte på skolen i en alder af 13 mod før 11 år, men hvis de så heller ikke har noget sted at dyrke spillet, skal det jo blive galt. Vi sætter vor lid til, at rektor finder udvej for at bruge Store Plads og Grønne i overgangstiden indtil det nye stadion kommer, så spillet (om end med sordin) kan fortsætte både i gymnastiktimerne og som fritidssport.

### Cricketklubben Soranerne

## Generalforsamling

Onsdag den 2. november 1960 kl. 20.00

Gentofte Stadion i Pejsestuen

### Cricketklubben Soranerne

## Kæmpeandespil

Tirsdag den 8. november 1960 kl. 20.00

Studenterforeningens Kongesal,  
H. C. Andersens Boulevard 6.

Mød talrigt op — tag venner og familie med!

KGL. HOFLEVERANDØR  
**D ♦ F ♦ J**  
 DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

Sorø Akademi i Skovdistrikt



Telefon 125

**SORØ SPARE- OG  
 LAANEKASSE**

Telf. Sorø 89

**Støt  
 SORANERBLADET**

H. N. A.



**SVEGÅRDS  
 BOGHANDEL  
 SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**  
 1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
 Herreekviperung. Uniformer  
 til Sorø Akademi altid  
 bedst og billigst.  
 J. M. POHL's Effh.  
 Telf. 67

Det nye Blazermærke Phönix  
 Fugten for gamle Soranere  
 fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
 Akademiekviperung  
 SORØ . TLF. 258  
 Forsendes overalt

**H. Hansen & Søn**  
 Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker

**Malmøgade 7**  
 København Ø



**BANKEN  
 for SORØ**  
**OG OMEGN**  
 Aktieselskab

**A. Green-Andersen**  
 Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
 Central 5151

**VALD. SICKS EFTF.**  
 N. J. Larsen & Søn  
 Tømrermester - Konstruktor  
 Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
 AUT.  
**GAS- OG VANDMESTER**  
 SORØ

**Menmark**

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storgade 40 - Sorø  
 Frederiksborgg. 8, København K.  
 Schweizerpladsen 2, Slagelse  
 Herlev Bygade 22, Herlev

Tlf. 4 - 134  
 1. kl. værelser og smukke  
 selskabslokaler  
 Største og førende

**HOTEL POSTGAARDEN, SORØ**

**HARALD QVIST**  
 landsretssagfører  
 Gregers Tage Nielsen's efft.  
 Frederiksberggade 25  
 C. 3264 Palm 7710

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
 Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
 fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
 Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
 Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
 Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
 Direktør Peter de Neergaard

**Mogens Krog-Meyer**  
 Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.  
 Minerva 5800

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Cir. 12.922

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

Byen 6530  
 Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR

### SORANSK - SAMFUND

45. AARGANG 1960



NUMMER 9 . NOVEMBER



#### Den gamle kro i Sorø

Hovslag, råb og piskesmæld,  
knirkende kareter,  
liv og fart fra gry til kvæld  
gennem mange sekler.

Nu idyl og stille ro  
i musæet hviler.  
Nyt og gammelt bygger bro  
medens tiden iler.

*Indrykket af Den Sjællandske Bondestands Sparekasse*

## Gode gamle Soraner!

Hvis du har mulighed for at bringe en eller flere annoncer i bladet, ring da venligst — eller skriv — til

### SORANER-BLADETS EKSPEDITION

Vesterbrogade 20 . København V.  
Central 1918

Vask med  
**PRE**  
en to tre



## Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø \*717

**MERKUR** A/S

HERMODSGADE 14

Ægir 8888

*Kaffe og The en gros*

## V. POULSEN & A. SØRENSEN

MURERMESTRE og ENTREPRENØRER

Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151

Grundlagt 1917



ta' en

# Spids

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**





# SORØNER-BLADET

NOVEMBER 1960

45. AARGANG

NUMMER 9

## SORØSTEMNING

Af Ulla Nordahl Svendsen.

Kan man egentlig tale om, at en by har en stemning? Er stemning ikke snarere en tilstand, man selv befinder sig i og så ud fra denne opfatter verden omkring sig? Nogle dage kan blot hilsenen, man udveksler med mennesker, man daglig ser, eller synet af de første krokus på nøjagtig samme sted som sidste år få en til at føle sig i harmoni med sin by, medens til andre tider synet af de samme huse, gader og ligegyldige mennesker, vanen ved det hele kan få en til at føle sig som en marionet, der intet selv føler ved det hele. Således er mit forhold til Sorø i hvert fald. Men jeg holder af den, selv om den både er snobbet og beboet med spidsborgere. Ja, således omtales den også, dog måske især mest af dem, der er tilflyttede. For hvis man oplever en by fra barn af, får man en række minder, der kan virke som modvægt, når man som ældre får øjnene op for nogle af byens fejl.

Således sad jeg en vinterdag, da jeg var 8—9 år gammel, på min kælk nede foran Akademiet. Det var dejligt vejr, sneen lå ren og nyfalden overalt, og solen skinnede. Dette fik mig til at lave et vers, et ganske banalt, men dog et udtryk for den stemning, omgivelserne satte mig i.

*Naturen er hvid, og himlen blå,  
huset er gult med stråtag på,  
fuglen kvidrer, havet bruser,  
solen skinner, og det suser  
i naturen!*

Ligeledes husker jeg den særlige stemning, der blev for os børn over byen, så snart foråret begyndte. Man kunne opleve byen også efter kl. 6 om aftenen. Gaderne var da næsten tomme, kun med enkelte biler holdende hist og her, men en forvirrende rest af dagens varme var endnu tilbage. Man kunne næsten ikke bekvemme sig til at gå ind. Næ, hellere gå med klokken op i tårnet og ringe solen ned. Op ad krogede trapper og gamle stiger, til man endelig nåede klokkerne, der drev én næsten forskrækket ud i krogene, så snart de begyndte at slå. Mere sikker følte man sig henne ved gluggen, hvorfra man kunne se ud over kirkegården, der lå som en stor have med forskellige bede. Jeg gik ned med en følelse af at have set og oplevet noget nyt. Men havde jeg følt mig lidt fremmed over for det, så glemte jeg det ganske på vejen hjem. I lange spring gik det hen ad fortovet, for jeg måtte ikke træde på stregerne, og bolden skulle falde ned akkurat så langt fremme, at jeg lige kunne nå at springe hen og give den et nyt stød, inden den selv kunne have gået på gale veje. En lille tøs med strømperne i ål hen ad sin gade helt alene, en dag først i april.

Men den dag kom, da man ikke mere mærkede sin by gennem leg. Man begyndte at opleve den mere bevidst, at få øjnene op for dens særpræg. Således gik jeg som 12 årig engang i pinsen rundt og rundt om Akademiet og mødte

på den måde forskellige mennesker, der ofte spurgte mig om et eller andet angående kirken eller skolen, og jeg svarede beredvilligt efter bedste evne.

Nu kan man især også på denne årstid føle sig stolt over byen. Forsommeren klæder næsten Sorø bedst. Her er forholdsvis stille på grund af helligdagene, og varmen er endnu ikke trykkende. På torvet er der kommet blomster i kummerne, og de blå markiser på Hotel Kong Frederik vinker med deres hvide frynser over til kongen, foran hvem »springvandet« er sat i gang. Men han ser nu lige utilnærmelig ud, enten sneen klæder ham i hvidt, eller solen får ham til at svede under hjelmen.

I klosterporten føler man et øjeblik kølighed, måske understreget af en is fra »Rasmussen«, inden man træder ind i byens hjerte. Det kan ikke nægtes, at det er Akademihaven, søen, skolen og kirken med skovene rundt om, der gør Sorø til, hvad den er. Der hviler en underlig stilhed hernede, nu da drengene er borte. Næsten som inde i kirken. Der er halvmørkt og køligt derinde, kun gennem vinduerne ud mod Fratergården går striber af sol, der spiller hen over støvet på prædikestolen. I kirken ligger de jordiske rester af Absalon og Holberg. Ben og støv i to sarkofager. Men udenfor lever de stadig i deres bygninger og traditionerne, der er opstået omkring dem. Fra Fratergården, hvis ene halvdel ligger helt i skygge af skolen, ser man rigtig den 800 år gamle kirkebygning og prøver at stikke fingeren ind i et af de mange huller, drengene har lavet i muren i tidernes løb. Henne ved Fraterbrønden kigger man ned i desværre ikke helt rent vand og prøver at trække i spanden, hvis kæder knager og rasler ved den mindste bevægelse. »Mindet lader som ingenting, er dog et lønligt kildespring«. Denne indskrift er hugget ind i stenene på Fraterbrønden. Nogle opdager den slet ikke, andre får en lille tanke med på vejen. Henne ved Ingemanns hus blomstrer frugttræerne, og ude på hans lille ø er svanerne begyndt at indrette redeplads for deres kommende unger. Man skal passe på i den tid, hvor de er små. Ikke komme dem for nær, hvis man kaster brød ud til dem. Ungerne er yndige i 14 dage, men forældrene samtidig tilsvarende mistænksomme. De viser os dog en vis tillid, når de opholder sig på samme græsplæne som vi. At plænen er forbeholdt skolens elever, lader begge parter hånt om. Det er ellers morsomt at iagttage, hvordan de kluntede fugle på plænen, i samme øjeblik

de glider ud i vandet, forvandles til elegante beherskere af søen.

Et lille stykke borte fra friluftsscenen, hvor bl. a. Jeppe har ligget i baronens seng, har vi digteren selv, Han virker fornem og kold, som han står der med sine to muser i et beskedent arrangement af fransk havestil. Men bedene med tulipaner og pinseliljer bryder noget af virkningen, så det ender med at blive »Holberg med hans to koner«, man forlader.

Nede ved søen fisker vi nogle gedeboller op, presser alt vandet ud af dem for efter igen at have lagt dem ned i vandet at kunne iagttage, hvorledes de langsomt vokser sig store og runde igen.

Ovre på den anden bred lyder toget. Men så dejlig langt væk. For selvfølgelig er her en station, men den er 2 km borte. Dette er typisk for hele byens stemning. Stedet ligger beskyttet af skovene, der prøver at skærme lidt mod påvirkninger udefra. Ganske vist forandres denne vold også. Træerne ældes, og indskrifterne på »Navnebøgen« er snart ulæselige, men nye vil komme. Skoven vil stadig tage imod drengen og hans pige. Han med den hvide hue i den ene hånd og den mørke jakke over skulderen, hun i en let sommerkjole, en urolig sommerfugl, der til sidst fanges ind ved hans hånd. Træerne røber intet. De står som tavse søjler, gennem hvis gange man kan gå, falde sammen med skyggerne og til slut forsvinde derind, hvor tid og sted ikke findes.

Men skoven skjuler også ham, der med hænderne i bukselommerne kommer slentrende gennem Filosofgangen, væk fra alle ansigterne oppe i byen.

Jamen er denne by da ikke andet end fred og idyl. Jo, prøv f. eks. at spørge dem, der driver op og ned ad gaden om aftenen. De finder den kedelig. Og jeg vil også sige, at Sorø langt mere er en by for skoleelever end for dem, der har forladt skolen. Selv kunne jeg heller ikke tænke mig at bo her resten af mit liv. Bare ved at gå her en sommerferie kan jeg få en fornemmelse af at være lukket inde. Her er så varmt, og skovene er blevet grønne og uigennemtrængelige. Men de år, jeg nu har haft her, ville jeg for ingen pris bytte bort. Thi dette at bo i en provinsby, især når den ikke er større end denne, giver en helt anden fornemmelse af at være en del af noget, at have et hjemsted, end hvis man blot var en prik i den grå masse af storbyens mennesker.

*(Stilopgave, præmieret af Sorønerbladet).*

# Soranske penne

Anmeldelser af Poul Schjærff.

## I.

N. V. Boeg: *På Fønixsfuglens vinger*. G. E. C. Gads forlag. København 1960.

Oppe i årene, men endnu fuld af energi og virkelyst har fhv. landsdommer N. V. Boeg følt trang til at kaste et blik tilbage på sit brogede, karriærerige liv. Bogen bærer som undertitel »erindringer«; erindringer i almindelig forstand gives dog ikke, alt mere personligt og fortroligt er udeladt; her udvises stor økonomi; der siges et sted: »Ens personlige liv, som det gennem årene viser sig i brevveksling, bør som regel forblive som en lukket bog«. Kender man forfatteren, hans skarpe iagttagelsessevne og sans for karakteristiske enkeltheder, hans ironi, hans humor, parret med følsomhed (enkelte steder anføres strofer af egne digte), kunne man have ventet en række levende detaljer, og man kan kun beklage, at bogen ikke er blevet dobbelt så stor. Istedet for meddeles et for et lille lands jurist ganske exceptionelt embedsforløb; bogen er en udvidelse af, hvad der står i den blå Bog, hvortil der da også henvises. Lader man øjet løbe hen over, hvad dér opregnes (bl. a. dommer i Københavns byret, medlem af de internationale domstole i Ægypten plus andre internationale hverv, advokat for Danmark i Grønlandssagen, ledende inden for Dansk Samvirke, dommer i Østre landsret), ser det ud, som alt ønsket er opnået, og dog har forfatteren, som vi alle, gennem livet haft sine skuffelser. Embedet som Færøernes amtmand gled ham forbi, ligeledes ledelsen af et erhvervskontor i forbindelse med arbejdet på tilførsler til Danmark under 1. verdenskrig, og højesteretsdommer blev N. V. Boeg heller ikke.

Trods dette kan N. V. Boeg sikkert med tilfredshed se tilbage på sit liv, og for læseren tegner sig billedet af, hvad man i det 18. århundrede forstod ved en nyttig borger.

Bogens titel vækker hos soranere forventning om beretninger om skoletiden på Sorø; hvad der herom meddeles, er yderst nødtørftigt; Rektor Hoff mindes med veneration, ligeledes omtales et kammeratskab, der blev et venskab for livet. Relationen til Fønixsfuglen kan derfor muligvis tolkes derhen, at forfatteren, ligervis som hin forunderlige fugl, der efter hver 500 års forløb opbrændte sig selv, men atter som ny opstod af asken, ikke altid har nået sine øn-

skers mål, men hver gang bagefter er steget opad — hvad hans livslinie udviser. (I næste nummer følger anmeldelse af en jurist).

## II.

K. K. Steincke: *Kaktus*. Illustreret af Otto Nielsen. Gyldendal 1960.

En anden, af år gammel, men af sind ung soraner er den store fhv., K. K. Steincke. Han har markeret sin 80-årsdag med udsendelsen af sin tiende samling strøtanker, »Kaktus«, hvorved antallet af disse har nået det imponerende tal 5.700.

Når man flere gange har haft lejlighed til at anmelde Steinckes »tegnestifter«, »stikpiller«, »kløpulver«, »skæve smil« o.s.v., kan det falde lidt vanskeligt at variere superlativerne, men det står fast, at den 80-årige stadig er spillevende, alsidigt iagttagende og ræsonnerende, snart fuld af humor, snart stikkende, alt med en herlig beherskelse af vort sprogs ordforråd.

Alle tidens og samfundets foretelser passerer revy for hans årvågne hjerne; læses bogen i ét stræk, kan man blive en smule fortunlet over denne rige, levende strømmende flod. Man bør derfor i ledige timer hente den lille kaktus-samling frem, læse et par sider, tænke efter og fornøjes. Kirke, politik, ægteskab, kvinder, sex, moderne kunst og meget andet behandles i de fikst formede bemærkninger.

Illustratoren Otto Niensens streg er let og elegant, flere steder med skyldig tribut til tidens betagelse af inciterende kurver.

Sluttelig udtales ønsket om, at ordet *tiende* kun er at forstå rent talmæssigt, ikke som den lange tillægsform af verbet »at tie« — vi håber og venter, at samlingen ikke bliver Steinckes sidste.

## III.

Poul Lorenzen: *Vilde fugle i sagn og tro*. Illustreret af Johannes Larsen. 1960 G. E. C. Gads forlag. København.

Den tidligere statsskovrider og skovdirektør Poul Lorenzen har ikke alene fortrinligt administreret sine betydningsfulde embeder, men tillige vist stor interesse og forståelse for naturen og det liv, der udfolder sig i den. Dette har givet sig udslag i tre bøger: »Jagt og vildt i dansk folketro« (1930), »Egen og rønnen i dansk folketro (1944), »Vildt og vilddyr« (1948). Fagmanden og naturelskeren søger bag de konkrete ting han ser, noget dybere, og i disse

arbejder har han fremdraget forbindelsen mellem naturens væsener (dyr og træer) og folketroen.

Hertil slutter sig nu hans fjerde bog; af ydre et overmåde skønt værk; som bog ideelt tilrettelagt: Fint tryk på matglittet, tonet papir med den 92-årige Johannes Larsens så talende illustrationer, en sjælden indtrængen i hvert enkelt dyrs ejendommelighed.

Forfatteren har set det som sin opgave »at skildre menneskenes forhold til fuglene gennem tiderne og at fastholde et billede af vore forfædres tro og tanker om fuglenes forunderlige verden, før dette billede blegner og forsvinder«. Der bygges på såvel skriftlig som mundtlig overlevering, fortælleres udsagn, ordsprog og talemåder, stednavne, digtning både fremmed og hjemlig fra folkevisen til Johs. V. Jensen. Stoffet berettes væsentlig, som det foreligger, uden synderlig bearbejdelse, thi »der kan ikke fortælles bedre end de gamle gjorde det«. Fem og tyve fuglearter, de fleste skovfugle, omtales; udvalget er næsten givet på forhånd, idet der om flere fugle så godt som intet folkemindestof foreligger, dette gælder så almindelige fugle som stæren, spurven, svalen og lærken.

Beretningerne, der fører dybt ind i dansk væsen, læses med behag og interesse. Anmelderen har kun én indvending at forebringe: Forfatteren kalder beskedent bogen en amatørarbejde; den, der omfatter sit emne med så stor kærlighed, som tilfældet er her, og som dertil studerer det så indtrængende, som listen over benyttet litteratur viser, og som endelig formår at lade interesse og studium gå op i en indholdsmæssig og sproglig syntese, er langt mere forsker end amatør.

#### IV.

*Arthur Arnholtz: De frie vers. Særtryk af Nysvenska Studier, årg 39, Lund, 1960.*

Dette særtryk indeholder en afhandling »De frie vers«, holdt som foredrag på Upsala Universitet den 22. oktober 1958. Afhandlingen kan tjene som mønster på sand videnskab; den er fast opbygget i to hovedafsnit: *Systematik* : definitioner af verstyperne, og *historie* : efterprøvelse af, hvordan de enkelte typer er blevet til.

Første afsnits indledning opstiller tre grupper versarter: Prosa-nære vers, centrale vers og musik-nære vers. Derefter gennemgås tre arter af stilisering: Periode—, motiv- og bue-

stilisering. Andet hovedafsnit (historie) drøfter spørgsmålet: Hvor, hvornår og hvordan er de frie vers opstået? De udspringer i første række af den stilerede prosa, som vi træffer den i Bibelen og den antike litteratur (salmerne, bjergprædikens saligprisninger — den antike retorisk prægede prosa, der imiteres så stærkt i det 18. årh.); som andre kilder kan nævnes madrigalversene, det 17. og 18. årh.s musikdramatiske recitativer (Bachs passioner f. eks.), Ossiandigtene i det 18. årh., den germanske stavrimslitteratur, endelig det 20. årh.s oversættelser af exotisk poesi (Tagore f. eks.). Alle de sidstnævnte er vist mere usikre kilder.

De frie vers — hvis kilder ovenfor er nævnte — opstår på germansk grund med tyskeren Klopstock.

Desværre har anmelderen ikke forudsætninger for helt at kunne følge prof. Arnholtz redegørelser, men han (anmelderen) har lært meget ved at læse den, ikke mindst i højere grad end før at lægge mærke til rytmen, det være sig prosa eller poesi, og prof. Arnholtz' gennemgang af de enkelte tekster, der tjener som eksempler, er berigende.

---

## Poul Schjærff

*Af Hans Ellekilde*

Bladudvalget har ønsket nedenstående optaget i bladet. Jeg bøjer mig under protest for dette ønske.

*Red.*

Den 20. juni 1960 fyldte Soranerbladets hæderkronede redaktør, superlektor ved Rungsted Statsskole Poul Schjærff, 70 år. Det havde været i sin gode orden, om Soranerbladet havde indeholdt en hyldestartikel om denne den ypperste af Sorødrengene, skrevet af en af Soransk Samfunds koryfæer. Men Poul Schjærff var beskeden og havde derfor ikke under hånden bedt en af de store om at forherlige sig i Soranerbladet, hvad han kunne have gjort uden mindste blu efter 12 års værdifuld redaktørvirksomhed, tværtimod som en selvfølge. Det syntes også nogle af hans soranerkammerater, og så bad de mig om at skrive nedenstående skildring af den grund, at jeg formentlig var den af de litterære soranere, som havde kendt ham længst, og vel også livet igennem havde stået ham nærmest af alle soranerkammeraterne, idet vi havde kendt hinanden, siden vi den 18. august 1901 mødtes som klassekammerater i Sorø Akademis forberedelsesklasse, med andre ord som raseunger. Der kunne dog lige så godt have været tale om at vælge sorødrengen *Carl Veistrup*, overingeniør ved Helsingørs Skibsværft, der blev raseunge samme dag som vi andre to, eller Poul Schjærffs kæreste ven, direktør for Ny Carlsbergfondet *Viggo Thorlacius-Ussing*, der

kom til Sorø fra Ørbæk præstegård i august 1902, altså trådte ind i første studerende klasse med os andre, uden først at have været raseunge. Jeg har altså overtaget det ærefulde hverv og håber, at jeg ikke skal komme bagefter som det altfor tynde øl.

Poul Christian Schjærff og hans en time ældre tvillingebroder, Hans Christian Schjærff, blev født i digteren Carsten Hauchs hus i Sorø den 20. juni 1890. De to tvillingebroders forældre var sparekasseassistent *Christian Georg Marius Schjærff* (1864—1900) og *Kirsten Jørgensen* (1857—1936).

Schjærffs fader var dygtig til sit arbejde og en kærlig og opofrende fader for de to tvillingebrodre. Han var en decideret bogven, fra hvem sønnen har arvet sin lidenskab for bøger. Hans moder *Kirsten Jørgensen* stammede fra Krøjerup, en god milsvej fra Sorø.

»Min mor«, siger Poul Schjærff, »kan jeg ikke vurdere højt nok, hun blev enke år 1900, og hun måtte klare sig selv ved et usselt betalt arbejde og prøve på at få min tvillingebroder Christian og mig uddannet. Hun var rørende i sin omhu, flittig i arbejdet, og hendes stærke og fromme tro bragte hende i god behold gennem livet. Jeg har haft et godt hjem.«

Hans faders altfor tidlige død i år 1900, blot 36 år gammel, var den store tragedie i Poul Schjærffs barndom. Havde faderen kunnet leve og opretholde sit smukke hjem, havde Poul Schjærff formentlig kunnet nå at blive professor i dansk litteraturhistorie ved Københavns Universitet, for det berettigede hans fortrinlige evner ham til. Nu var han nødt til af økonomiske grunde at sejle den mest lige vej til det nødvendige mål, livsopholdet for sig og sine, den mangeårige lærerstilling ved Rungsted statsskole 1918—60.

Ikke blot sit hjem, også sin fødeby Sorø, omtaler Poul Schjærff med stor varme. Han skriver til mig: »Det faktum, at jeg er født i det hus, der 1827—46 beboedes af digteren Carsten Hauch, videre: Min opvækst på et sted, hvor de store minder fra vor gløvedige middelalder talte til os (kirken med Absalons og flere kongers grave — Holberg omtaler han ikke), gav mig tidlig stærk interesse for historie. 9 år gammel fik jeg til jul og gennemlæste med jubel Fabricius' Danmarkshistorie; i kirken så jeg for mig historiens store mænd. Denne interesse styrkedes af min fortrinlige lærerinde i pogeskolen, *Annette Kaysen*, hvis skole jeg med stor glæde besøgte 1897—1901.«

Også broderen Hans Christian har naturligvis besøgt frk. Kaysens privatskole, hvorfra så mange af de skolesøgende sorødrengene kom til Akademiets forberedelsesklasse. De to brødre husker jeg tydeligt fra den allerførste dag på Sorø Akademi, den 18. august 1901. De lignede hinanden som tvillinger, men de var alligevel yderst lette at kende fra hinanden. Hans Christian var fyldig og velnæret, hans røde hår havde et mørkt strejf over sig, mens Poul var ganske anderledes spinkel, med et lysere skær over sit røde hår, han var ret bleg i ansigtet, mens tvillingebroderen var rødmosset.

Poul var begavet med et ganske usædvanligt letnemme, lærdommen løb i ham, som sødmælk i en spædekalk. Han blev nr. 1 af 28 efter en måneds skolegang, og han holdt i virkeligheden denne plads måned efter måned hele skoletiden (1901—08) igennem.

Af og til kunne jeg, en sjælden gang også Vejstrup, gøre ham rangen stridig, men det var højst en måned, sjældent to, så skulle vi nok se vor gamle plads igen. Vi var begge lidt mere dygtige til matematik end Schjærff, for hvem aritmetik og geometri ikke rigtig lå.

Vi var næstsidste hold efter den gamle skoleordning, og vi kunne derfor fra og med den tredje studerende klasse bestemme os til, om vi ville være »grækere« eller »matematikere«. Den nu så stærkt herskende retning, den nysproglige, var endnu ikke til. For Schjærff var valget let, han var humanist af natur og overbevisning, altså blev han »græker«, og han har aldrig fortrudt dette valg. Som »grækere« kom vi vore bedste lærere på ganske anderledes nært hold end i de lavere klasser. Det var bl. a. *Alfred Glahn*, vor udmærkede lærer i dansk og fransk, det var *Holten-Bechtolsheim*, vor lærer i latin og oldkundskab, det var først og sidst vor herlige lærer i græsk og oldnordisk, rektor *Bartholomæus Hoff*. Vi kaldte ham *gåsen*, jeg ved ikke hvorfor, men vi følte os med stolthed og glæde som hans *gæslinger*. Ewig mindeværdig er den allerførste time, hvor vi havde ham som lærer, en vikartime i tredje studerende, hvor han bestemt hævdede, at Cæsars »ad castra eundum est«, skulle oversættes: Der bør gås til lejren. Uforglemmelig for os er hans gennemgang af Sokrates' forsvarstale, han må selv have lignet Sokrates af væsen og udseende.

Disse og andre gode mænd, Delle og O.B. ikke at forglemme, alle samvittighedsfulde lærere og elskelige mennesker, gjorde vore sidste Sorøår lyse og lykkelige. Vi kom vore skolesøgende fæller nærmere end før, de kom op til os på Gymnasiet, i fårefolden og i vor lille samlingssal i sjetteklassens bygning, hvor vi engang om ugen holdt møde, hvor vi holdt foredrag i vor gymnasieforening »Balder« og udgav vort håndskrevne gymnasiastblad »Minerva«. Vi kom endnu mere end før i vore skolesøgende venners hjem, jeg naturligvis ofte i Schjærffs hjem. Aldrig fik jeg indtryk af, at dette hjem i virkeligheden var et fattigt hjem, alt var så borgerlig rent og pænt med gode møbler og smukke billeder på væggene. Hans moder modtog altid Pouls venner med lysende venlighed. Det var hendes store glæde, at Poul, vedholdende og trofast i sit arbejde, var skoleduks, og at han den tredje juli 1908 blev student med udmærkelse, den første blandt ligemænd. Til min faders store fortrydelse fik jeg ikke udmærkelse som Poul, og jeg havde heller ikke fortjent det, men også for mig var det livets hidtil lykkeligste dag, da vor storartede gamle klassekammerat Åge Rosenkjær klavrede op i det store træ ved gymnasiets port og stak Danebrog ud over den højeste top, så det lyste over land og sø.

Også om vort fælles studentertliv i København 1908—16 kunne der fortælles mangt og meget, for vi boede nær hinanden de første år i København, og vi var samtidig på Regensen i årene 1912—14, ligesom Poul ofte besøgte mig på Ellekildegård som munter hustrupsk student. Måske kunne jeg fortælle soraner-kammeraterne derom en anden god gang. Vi gik til mange af de samme forelæsninger, først og fremmest til alle vor storartede Sorø-kammerat *Vilhelm Andersens* forelæsninger om litteraturhistorie og humanisme. Vi fik også afsluttende eksamen nogenlunde

samtidig. Poul efter gammel regel først, idet han juni 1916 tog skoleembedseksamen med tysk som hovedfag, dansk og historie som bifag.

Derefter aftjente Poul sin værnepligt som soldat i Værløselejren i over et år, og han kom efter nogle vikarophold i Sorø (allerede i studentertiden) i fast forbindelse med rektor Skovgaard-Petersen i Rungsted. Her fik han sit blivende sted i hele 42 år til den 1. juli 1960, hvor han faldt for aldersgrænsen. Han nøjedes ikke med denne skoletjeneste, han var fra 1932 til 1953 lærer ved Hørsholm Handelsskole. I syv år (1946—53) var han handelsskolens forstander. Om sin lærervirksomhed hævder han med fuld ret, at det var hans kald og ikke bare en stilling, der kunne give dagligt brød til ham, hans hustru og deres tre børn. »Jeg har som lærer lagt megen vægt på at forene kundskabsmeddelelse med menneskelighed — ligesom vi har hørt, at forholdet var med hans store forbilledige lærere i ungdomstiden i Sorø, — og jeg har gennem årene fået flere vidnesbyrd om, at det i nogen grad er lykkedes mig«. Fra sin tidlige ungdom har Poul Schjærff haft stort mod på litteraturhistorisk, stedhistorisk og kulturhistorisk arbejde, men det har ganske naturligt knebet med tiden, for stileretning og personligt videnskabeligt forfatterskab er nu engang hinandens dødsfjender. Jeg nævner blandt de større ting hans fortrinlige iagttagelser om »Den danske Jens og hans Sprog« i »Danske Studier« 1918, tre bøger om danske byer og deres mænd, nemlig Sorø, Ringsted og Kalundborg i 1918. Hovedværket er sikkert hans udgave af Carsten Hauchs Udvalgte Skrifter I—III 1926—29. Han har også i 1926 udgivet Goethes »Hermann und Dorothea« med indledning og kommentar. Han har sammen med lærer Chr. Winther i 1937 udgivet en bibliografi over historisk skønlitteratur med titlen »Historisk digtning«.

Læserne af Soranerbladet siden 1948 har haft rigtig lejlighed til at glæde sig over Pouls rige viden og hans gode letnemme stil. Han vil nu som »friherre«, som vore svenske venner kalder emeritus, få ganske anderledes tid end før, til den grundige arkivaliske fordybelse i stoffet, han på grund af selvfølgelig tidsmangel så stærkt har følt savnet af. H.G. Orlík, den gamle redaktør, der ganske naturligt er Pouls vanskeligt opnåelige forbillede, kunne give sig selv mere tid, og havde han mon alligevel som Poul haft tålmodighed til at samle de ganske fortræffelige Soranernoter? På hans læseres, på hans mangs venners vegne, ønsker jeg ham en lang og god friherretid, til glæde og udbytte for os alle. En bog om den ædle Hauch, en anden om den blide Ingemann, står på vor ønskeseddel til ham.

---

### »De 200 raske gamle Soraneres Stipendium«

Prokurist Poul Liebe, Henrik Ibsensvej 3, V., har indbetalt 250 kr. og derved tegnet sig som konsolidant i »De 200 raske gamle Soraneres Stipendium«.

## Soranerfrokosten

den 3. november 1960.

Endelig lykkedes det! Den store fhv. var nærværende (dette være sagt uden spydighed; jfr. Steinckes tale nedenfor), omkranset af ca. 30 gl. soranere, med alderspræsidenten, dr. Kabell (92) i spidsen og med en kø helt ned til 1960, atter et spand af 68 demittendår repræsenteret.

Svend Clausen bød os alle velkommen, særlig naturligvis K. K. Steincke, der karakteriseredes som en god soraner. Hvad er en god soraner? Den, der har gjort sin gamle skole ære, dels ved idelig at tale og skrive om den, dels ved sin strålende indsats i vort kultur- og samfundsliv. Skolen fik de obligate tre hurraer, og man præsenterede sig med navn og årgang. Steincke således: Lille Sten — fra det forrige århundrede! Mens vi andre madslaver godtede os ved sild, kraftig forloren skildpadde, der oplivedes ved et stænk sherry, og ost, nød hædersgæsten med fakiragtig fanatisme sine revne gulerødder og anden asketisk føde.

Thorlacius-Ussing præsenterede Knud Raachou-Nielsens maleri af Vestre sovesal, som vakte mange associationer hos forhenværende beboere. Billedet vil senere kunne ses på Sorø kunstmuseum. Overlæge Edv. Kindt ('10) ville definere begrebet en god soraner noget anderledes. Han er let gavflabet, aggressiv, noget arrogant — og dette for sorødrengen karakteristiske passér også på Steincke. Tre ting bør man aldrig argumentere imod: En mands religiøse overbevisning, kommunismen samt kvinder på afmagringskur. Ligeledes måtte Steinckes diæt være uden for kritik. Kindt udbragte et leve for Steincke, som mumlede noget om, at det sagte delvis var rigtigt.

Steincke tog derefter ordet. Det må indskydes, at »kanonerne« og hædersgæsten af hensyn til akustikken denne gang var anbragt midtskibs.

Steincke ytrede sig sålunde:

Må jeg — næstefter at takke for indbydelsen — straks gøre en undskyldning, fordi det var mig umuligt at komme til oktober-frokosten, da jeg skulle tale i Aalborg og Randers; til gengæld har jeg idag sendt afbud til Struer og Viborg, fordi jeg skulle møde her. Det kan kun opfattes som en spydighed, når Soraner-Bladet kalder mig den fhv., men *altid* nærværende K. K.; men da jeg i hvert fald idag er nærværende, om end på grund af tidspunktet lidt fraværende, idet jeg kun er vågen fra kl. 16 til 2, så er det vel rimeligt — i betragtning af al den venlighed, jeg har mødt fra Soransk Samfund og Soraner-Bladet — at begrunde, hvorfor det er første gang i dette århundrede, at jeg er nærværende her. Det skyldes absolut ikke, at jeg er menneskesky, selvom jeg aldrig keder mig, når jeg bare er alene. I virkeligheden kan jeg nemlig li' omtrent alle mennesker — lige lidt. Det skyldes to bestemte årsager.

Først det faktum, at jeg har haft altfor travlt til at spise frokost, da jeg har haft 14 forskellige stillinger. Det er nemlig gået mig sådan hele livet igennem, at hver gang nogen stod i vejen for mit avancement, så er han død, uden at jeg har behøvet at hjælpe til.

Og den anden årsag er den, at jeg — efter at have været præsident for invalideretten i 7—8 år — efter-

hånden fik lært, hvordan man skulle leve, eller rettere, hvordan man *ikke skulle* leve, en visdom, som jeg dog holder for mig selv, da folkepensionen ellers ville blive altfor dyr.

Een ting har jeg dog røbet, netop i håb om at få forbindelse med Soransk Samfund, nemlig at the er den mindst skadelige og samtidig den mest oplivende — inciterende, men ikke berusende — gift, men hvem vil drikke the til frokost? Ingen! Derimod er the dejlig om aftenen, kun at den the, man i reglen får serveret i Danmark, minder mere om urin end om the. Forresten: Apropos the! Engang midt under besættelsen ønskede »Richs«-konsernen at fotografere mit morgenbord og bad mig om et par ord til billedet. Jeg sagde: Som repræsentant for en kulturnation drikker jeg selvfølgelig kun the; men den øvrige familie drikker kaffe med Richs. En udtalelse, som havde moret forskellige i London, men som de sagde, at de dumme tyskere næppe forstod.

Nåh, men det var vel egentlig vor Soranertid, vi skulle mindes ved denne lejlighed, og for mit vedkommende gælder, at jeg altid kommer til at tænke først på min gamle rektor Bartholomæus Hoff, kaldet »gåsen«, han som var blevet rektor, kort før jeg i 1894 gjorde akademiet den ære.

Forøvrigt syntes han ikke særlig henrykt over sin udnævnelse, idet han højlydt beklagede sig over, at han, der hidtil havde levet lykkeligt som ungkarl over Klosterporten, nu pludselig skulle møblere en 10-værelses lejlighed. Det viste sig da også hurtigt, at han til værelse nr. 9 kun fik ét bestemt møbel tilovers, som han absolut ikke kunne undvære i nr. 10.

Som det hørte sig til i bedre kredse dengang, var han naturligvis højremand, eller — som det dengang hed, Estrupper, hvad jeg dog ikke var ukendt med, da også min far var konservativ, men hæderlig. Rektor var derfor dybt forarget, da en ukendt landsbydegn ved navn I. C. Christensen blev minister, ovenikøbet kultusminister. Denne foragt var dog helt gået af ham, da jeg nogle år senere mødte ham her i byen, efter at han lige havde været oppe at takke I. C. for en modtagen orden. Han var da fuld af lovord over denne minister, der alene i kraft af sine evner og sin dygtighed havde hævet sig op til et embede, i forhold til hvilket hans eget var som en ussel spurv over for ørnen. Han var så optaget af lovprisningen, at han ville være faldet over et af »disse forbandede ridehjul«, havde jeg ikke taget ham under armen.

Hoffs reaktionære indstilling nægtede ham også kendskab til nogen dansk litteratur efter 1871, derunder Herman Bang; og særlig forbitret blev han, da han greb min sidekammerat, forfatteren Andreas Vinding, i at læse en bog af Peter Nansen.

Alt dette foregik jo på en tid, hvor eleverne skulle rette sig efter lærerne — og ikke som nu omvendt. Alligevel var jeg også i så henseende langt forud for min tid, var m.a.o. skrup-uartig — eller efter nutidens sprogbrug adfærdsvanskelig.

Fra Erindringernes 1. del »Også en tilværelse« meddelte Steincke nogle anekdoter, der bar vidne om Hoffs enestående pædagogiske indsigt og hans overbærenhed overfor drenge, hvis karakter han trods deres uartighed satte pris på. Og som han derfor gav et vist frispog.

## Holbergaften

HUSK!

at melde deltagelse til festforestillingen på Det kgl. Teater d. 3. december.

Tilmelding hos:

R. E. Brincker — Malmøgade 7, Ø.

Tlf.: Tria 5033 — Tria 4716

HUSK!!

også *sammenkomsten på Grand Café* efter teaterforestillingen. — Efter at man i alt for mange år havde kæmpet en hercisk, men ret håbløs kamp mod en tyk og kvalm fødselsdagschokolade, blev der fra og med sidste år indført en, med jubel modtaget, ændring i traktementet, så det nu består af :Smørrebrød, øl og kaffe.

Deltagerpris: 10 kr.

Pladsen ved denne sammenkomst er begrænset til ca. 35 gl. soranere. *Så skynd jer* at melde deltagelse til Brincker.

Indbetaling af deltagerbeløb:

1. Personligt fremmøde.
2. Pr. Giro (Postgiro 1710).
3. Ved check.

*Tilmeldingsfristen udløber 30. november.*

Den sidste skoledag spurgte han hver af os studenter, hvad vi ville være, men da han kom til mig, rystede han på hovedet og sagde: »Ja, med det hoved, lille Sten, kan man kun blive jurist«. Jeg havde ellers tænkt mig cand. mag. i latin og historie, men jeg bøjede mig for min vise rektor og blev jurist. Det er jo også gået nogenlunde, selvom universitetet snød mig for en dr.-titel 2 gange; til gengæld blev jeg justitsminister 3 gange.

Efter talen, der ved de forskellige højdepunkter modtoges dels med stille latter, dels med højlydt jubel, belyste direktør *Kay Heckscher* yderligere rektor Hoffs personlighed ved en lille anekdote, hvis pointe desværre undgik den lidt høresvækkede referent. *Svend Clausen* takkede Kindt og konstaterede, hvor ofte de ældre kommer ind på Hoff og hans menneskelighed, hvad de yngre altid gerne hører om, han talkede naturligvis også Steincke og fremhævede især hans store socialreform. *Otto Mackeprang*, hin citatrige, tog sit udgangspunkt fra Ibsens »Brand«, at man ikke på en gang kan være menneske og embedsmand; her har Ibsen taget grundigt fejl. Steincke har hele sin tilværelse igennem været et menneske. Som man engang har udtrykt det: »Han er en af dem, der fødes med store mellemrum!« I Drachmanns »Vølund Svend« tales om et lykkebarn. Steincke har været til lykke og til gavn for mange. M. fremhævede forskellige lighedspunkter mellem sig og Steincke og beundrede, at St. kunne holde ud at være politiker; i en nekrolog stod en gang: »Han led meget i sine sidste år — han var medlem af Folketinget«. Han sammenfattede Steinckes gerning i følgende smukke citat af Seedorff:

Engang når løbet er endt,  
skal du dømmes på dette:  
Gløder i livstræets grene  
en frugt af din stræben,  
letted du byrden for andre,  
løfted du åget,  
gav du den svindende time  
en tilvækst af lykke.

Tak, kære Steincke!

K. K. Steincke erklærede, at han aldrig havde været politiker, men lovgiver og administrator. Det menneskelige havde han fra sine forældre. Han startede hos højesteretssagfører Ernst Møller, der ikke agtede paragraffer og eksamen. »Hvad har De i romerret? — »tre—« »Så er De antaget!« Han var meget taknemmelig for alle de venlige udtalelser. Angående hans påståede selvglæde kommer den kun frem, når han sammenligner sig med andre! Jeg er ikke nær så glad for mig selv, som enhver anden ville have været i mit sted.

En fortrinlig soranerfrokost blev det, og vi mødes til nye glæder og nyt godt samvær torsdag den 1. december klokken 12 slæt.

P. Sch.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i december:

1. Signalingeniør *Hugo Schmedes* (f. 1880), Rådmand Steins allé 16 B, Kbhvn. F.
3. Oberst *Niels Sigismund Lunn* (f. 1910), Nørrejydske artilleriregiment, Århus.
4. Overlæge *Kay Hjort Clausen* (f. 1910), Frederiksborgvej 187, Roskilde.
5. Redaktør *Henrik Rechendorff* (f. 1900), Frøndevej 25, Søborg.
7. Farmer *Valdemar Kjær* (f. 1910), R. '18; udvandret til Sydamerika; adresse ukendt.
7. Prof., dr. phil. *Christian Matras* (f. 1900), Vesterbrogade 191, Kbhvn V.
11. Bankbogholder *Axel Sevel* (f. 1895), Lillemarksvej 4, Sorø.
11. Fuldmægtig *Poul Herbert Møller* (f. 1910), Kongsbjergvej 6, Virum.
15. Læge *Svend Emil Kragelund* (f. 1895), Dronninglund.
23. Direktør *Lave Chr. Oscar Nørgaard* (f. 1890), DMP, Amaliegade 11, Kbhvn. K.
24. Maskinmester *Frants Christoffer Bruun* (f. 1885), F. F. Ulriksgade 21, Kbhvn. Ø.
24. Stationsforstander *Erling Aage Valdemar Nielsen* (f. 1900), Vigerslev st. pr. Valby.
28. Direktør *Johan Ernst Heilmann* (f. 1895), Skovvej 6, Skælskør.
30. Konsul *Harald Fischer* (f. 1889), Korsør.

\*

Under 28. september 1960 er oberstløjtnant af infanteriet *Robert Svend Andersen* (s. 32), chef for III/1. regiment, R. af D., udnævnt til oberst af infanteriet, fra 15. oktober 1960 at regne.

Öberst Andersen er i begyndelsen af november afrejst til Gaza, hvor han i den kommende tid skal være forbindelsesofficer under UNIF o: de forenede nationers vagttjeneste ved hovedkvarteret.

\*

Under 25. oktober er rigsantikvar, dr. phil. *Johannes Balthasar Brøndsted*, K. af D. og D.M., udnævnt til kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen.

Den 31. oktober fratrådte rigsantikvaren sit embede, og samme dag afsløredes i Nationalmuseet hans buste, skænket af Ny Carlsbergfondet. Busten, der er udført i bronze af billedhuggeren J. Gudmundsen-Holmgreen, afsløredes af dr. phil. Kaj Birket-Smith; foruden ham talte Ny Carlsbergfondets direktør, dr. phil. V. Thorlacius-Ussing, og rigsantikvaren, der bl. a. ytrede:

Lad nu vemod være vemod. Det er jo sådan, at jeg kommer herind engang imellem og kan lade, som om jeg stadig er rigsantikvar. — Her står jeg i pænt, blåt tøj. Nedenunder står jeg i bronze med et tænksomt udtryk i ansigtet. Jeg er meget fortryllet af kunstværkets skønhed, selv om jeg har en mistanke om, at jeg nok ikke ser helt sådan ud i virkeligheden.

I novembernummeret af »Nyt og Noter fra Nationalmuseet« findes en afbildning af Brøndsteds skydeskive. B. blev som bekendt æresmedlem af Det kongelige københavnske Skydeselskab, og som motiv til skydeskive valgte han Prinsens Palæ, hvor han siden 1916 har haft sit daglige arbejde — som underinspektør, museumsinspektør af 1. grad, administrerende inspektør, museumsinspektør og rigsantikvar. Selv i 1940'erne, da B. var professor, forlod han ikke Palæet, idet de arkæologistuderendes undervisning er henlagt hertil.

\*

Ved kgl. resolution af 26. oktober er der meddelt sognepræst for Nordby menighed på Fanø *Knud Jenssøn Voldum* efter derom indgivet ansøgning afsked i nåde og med pension fra den 30. november.

Knud Jenssøn Voldum fylder 70 år i november. Fra 1924 til 1936 var han sognepræst i Anst; siden da har han virket i Nordby på Fanø.

\*

## Baronens »HOF«-fest!

Ud fra mottoet: »Gør Holbergdag til Carlsbergdag« — mødes vi lørdag den 3. december kl. 10,00 ved:

Carlsbergs Hovedkontor  
Vester Fælledvej 100.

P. S.

De, der oplevede Chr. Balslev som magister ved Rusfestens Panchesold ved, at han kan hygge om et selskab. — Han skal den 3. december i sin egenskab af inspektør for Carlsberg Bryggerierne sørge for, at vi også her kommer til at hygge os. — Som man siger i fodboldsproget:

Tænk på hjemmebanefordelen, drenge!



*Finn Clausen* (s. 54) har bestået skibsførereksamen med et særdeles pænt resultat; han fik overrakt præmie på Navigationsskolen.

\*

Afdelingsingeniør *Morten Ludvigsen* (s. 32) har fået orlov fra vejlaboratoriet under ministeriet for off. arbejder for at overtage ledelsen af et stort vejarbejde for Kampsax i Persien. Det gælder færdiggørelsen af 1500 km vej mellem Teheran og Bagdad. Han og familien er nu vel installeret i en lille by Kermanchah højt i grænsebjergene ind til Irak.

\*

Adjunktaspirant *Ib Juul* (s. 47), Gladsaxe, er fra 1. august 1960 udnævnt til adjunkt.

\*

Dr. med *Torbjørn Bennike* (s. 36), København, er fra 1. november blevet overlæge ved medicinsk afdeling, Aalborg amtssygehus (sideordnet med overlæge, dr. med. Schiødt). — Se om dr. Bennikes disputats Sor.-Bl. s. 11.

\*

Den 24. oktober begav universitetslektor, afdelingsleder, dr. phil. *Egil Nielsen*, sig pr. fly til Bangkok (Thailand) sammen med magister i forhistorisk arkæologi, Per Sørensen, og den hollandske arkæolog van Heekeren. Dr. phil. Egil Nielsen skal lede thai-dansk præhistorisk ekspedition 1960—62. Man agter at foretage undersøgelser langs Kwai-floden op mod den burmesiske grænse i håb om at finde rester af store fortidsdyr helt tilbage til tertiær-tiden.

\*

#### Kroniker:

Foranlediget af 80-årsdagen udtaler *K. K. Steincke* sig »Om hyldest. At hylde — og at blive hyldest« (Berl.-aften., 3. oktober). Den fhv. betoner, at det for den, der er genstand for hyldest, gælder om at have hjertet på det rette sted, så han ikke forveksler forloren smiger og snobberi med den virkelige og værdifulde hyldest, der altid kommer fra hjertet og går til hjertet. Han foreslår oprettelsen af et »hyldest-bureau« til rationalisering af den almindelige hyldest og gavegivning. Hvordan dette skal ordnes i praksis, overlader ministeren til Berlingske Tidendes teknikere i forbindelse med en elektronhjerne!

\*

I »Berl.-aften.«, 4. november skriver *Mogens Dupont-Petersen* om »*Herman Bang* på kostskole« og fremdrager et par hidtil utrykte digte fra Bangs skoletid på Sorø.

\*

Prof. *Chr. Elling* påpeger i sin serie »Et yndigt land« denne gang vandmøllens poesi: »I Mølle dalen« (»Berl. Tidende«, 6. november). Fra tysk og dansk digtning henter han sin dokumentation. Vandmøllen er omspundet af romantik og dårende længsel. — Man kunne som et modstykke til idyllen nævne *Karl Gjellerups* store roman »Møllen« 1896. Her udspilles et rygende skinsygedrama.

\*

»Berl. Tidende« for 6. november indeholder et interview med direktør, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*, der fortæller om Pederstrupmuseet, hans hjertebarn, et enestående udtryk for dansk adelskultur i det 18. årh., knyttet til den store statsmand *Chr. Ditlev Reventlow*. Interviewet belyser i lige grad dennes fine

personlighed og *Thorlacius-Ussings* dybe forståelse af og kærlighed til tiden. Soranere bør læse dette stykke og derefter unde sig den glæde at gøre sig bekendt med museet.

\*

Ved udgravningerne med det formål at finde fundamentet til Sorø klostres sydlige klostermur har man nu fremdraget dele af denne ud mod søen; det er foreløbig ikke lykkedes at finde yderligere spor af noget porthus i denne syd mur. Materialet bliver vel genstand for nærmere vurdering af sagkundskaben.

\*

Af de tilsendte beretninger om »Sydslesvisk Biblioteksarbejde« for 1958—59 og 1959—60 ved overbibliotekar *Torben Glahn* fremgår det, at de største beghenheder er indvielsen af det nye danske centralbibliotek i Flensborg og flytningen af bibliotekerne i Slesvig og Husum til nye lokaler.

Den 19. september 1959 indviedes den nye bygning, og det viste sig heldigvis, at eventuelle betænkeligheder, om den nye bygning ville rumme en lige så hyggelig og fortrolig atmosfære som det gamle »Flensborghus«, i eet nu var bortfejlet. Man havde det indtryk, at bibliotekets benyttede straks følte sig hjemme i de nye omgivelser.

Det samlede udlån for hele Slesvig er 209.019 bind; der er en tilbagegang i udlånet til børn (fjernsynet!), fremgang hos de voksne. Bogbestanden var 1958—59 121.592 bind, 1959—60 124.387 bind. Dette er tilsyneladende bare tørre tal, men de dækker over et levende liv. Et stort, påskønnelsesværdigt arbejde for dansk kultur i Slesvig udføres dernede.

\*

NB. Referat af årsfesten følger i næste nummer.

#### Hovedbygningen farve.

Den store omkalfatring af skolens bygninger kunne give anledning til at rejse det spørgsmål, om man ikke kan benytte lejligheden og give hovedbygningens facade en farve, f. eks. den samme gule farve, som de omliggende bygninger.

Det vil bringe meget mere lys ned i Fratergården, navnlig dens nordlige del, det vil lyse vældigt op i landskabet, og så synes jeg altså det vil være kønnere. Om der er arkitektoniske stilistiske argumenter derimod, ved jeg ikke — det ville heller ikke afskrække mig.

Jeg har ladet mig fortælle, at bygningen, da den var nyopført, var hvid, men den gule farve ville vel nok passe bedre ind i helheden og også virke »varmere«.

Hvis det er rigtigt, at man i tidens løb har ladet en farve forsvinde, kan det skyldes, at det har været umuligt at få en farve, der ikke jævnlige skulle fornyes under indvirkning af vejr og vind.

Nu tror jeg imidlertid, at det er muligt at få facaden farvet med uforgængelig farve, og så synes jeg denne — de omfattende byggearbejders tid måtte være den rette til at stille dette spørgsmål.

V. Broby, den 20. august 1960.

*Johannes Vedel* (s. 31).

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.  
Tlf. Rungsted 832.

Ekspedition: Persil-Museet, Vesterbrogade 2 D, K. Tlf. C. 1918  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

KGL. HOFLEVERANDØN  
**D ♦ F ♦ J**  
 DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

Støt  
 SORANERBLADET

H. N. A.

SORØ SPARE- OG  
 LAANEKASSE

Telf. Sorø 89



A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING  
 FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S

*P. Suhr-Henriksen*  
 Direktør

ODENSE

**SVEGÅRDS  
 BOGHANDEL  
 SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG  
 1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
 Herrekvipering. Uniformer  
 til Sorø Akademi altid  
 bedst og billigst.  
 J. M. POHL'S Eff. f.  
 Telf. 67

Det nye Blazermærke Phönix  
 Fuglen for gamle Soranere  
 fås hos

**ORLA V. NIELSEN**  
 Akademiekvipering  
 SORØ . TLF. 258  
 Forsendes overalt

**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker

Malmøgade 7  
 København Ø



**BANKEN  
 for SORØ**  
 OG OMEGN  
 Aktieselskab

**A. Green-Andersen**  
 Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
 Central 5151

**VALD. SICKS EFTF.**  
 N. J. Larsen & Søn  
 Tømrermester - Konstruktor  
 Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**  
 AUT.  
 GAS- OG VANDMESTER  
 SORØ

**Menmark**

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storgade 40 - Sorø  
 Frederiksborgg. 8, København K.  
 Schweizerpladsen 2, Slagelse  
 Herlev Bygade 22, Herlev

Tlf. 4 - 134  
 1. kl. værelser og smukke  
 selskabslokaler  
 Største og førende

**HOTEL POSTGAARDEN, SORØ**

**HARALD QVIST**  
 landsretssagfører  
 Gregers Tage Nielsen's eff.  
 Frederiksberggade 25  
 C. 3264 Mi. 3344

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
 Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver  
 De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
 fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
 Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
 Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
 Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14

**FILT-FABRIKEN  
 NORDEN 1/2**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
 Direktør Peter de Neergaard

Mogens Krog-Meyer  
 Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.  
 Minerva 5800

**Krystal - Glas - Porcelæn**

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

Byen 6530  
 Nørregade 13

# SORANERBLADET

## MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

45. AARGANG 1960



NUMMER 10 . DECEMBER



*DET NYE ALUMNAT*

*VELUX FACADEVINDUER*

## Gode gamle Soraner!

Hvis du har mulighed for at bringe en eller flere annoncer i bladet, ring da venligst — eller skriv — til

**SORANER-BLADETS  
EKSPEDITION**

Vesterbrogade 2D . København V.  
Central 1918



**Hovedkontor:**

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66



Vask med  
**PRE**  
en to tre



ta' en

**Spids**

- den herlige frokostøl fra

**HARBOES BRYGGERI**



# SORÆNER-BLÅDET

DECEMBER 1960

45. AARGANG

NUMMER 10

## Kierlighed til det almindelige som Grunden til alle borgerlige Dyder

En Tale paa Kongens Fødsels-Dag den 29. Januarii 1790

af CHRISTIAN SØLTOFT, Studerende ved Sorøe Academie

(Sluttet)

Den sande Kierlighed for det Almindelige binder sig ikke til Egn eller Fødested. Den foredrager det Hele for en Deel, ærer Fortienester, hvor de findes, og agter enhver Ting og enhver Handling kun efter dens Forhold til det Almindelige og dens større eller mindre Fuldkommenheds Grad. Den største Fuldkommenhed og det største Gode er dens Lov. Den har sig intet forbeholdt. Den deler alt, vover alt, opofrer alt for det almindelige Beste. Den er hos Undersaatten som hos Regenten Grunden til alle borgerlige Dyder og selv den ypperste af dem alle.

Uden Lov og Orden kan ingen Stat bestaae, intet borgerligt Selskab være lykkeligt. Lydighed mod Lovene er da en af Undersaattens første Pligter. Men, elsker han ikke Staten, kiender eller agter han ikke den Orden, uden hvilken det Hele ikke kan bestaae, ikke vedligeholdes, ikke forbindes. hvorledes skulde da Regieringen være ham kier eller Lovene være ham hellige? Hvad skal bevæge ham til ubrødelig at følge de Regler, at iagttage den Orden, hvis Grund han ikke indseer, eller hvis sande Værd han ikke føler? Enten adlyder han ikke, eller han adlyder som Trællen, der hader sit

Aag, og afkaster det ganske, hvor Tvang og Frygt ophøre.

I enhver velordnet Stat forbinde Lovene Borgeren til at give enhver sit, eller, som man kalder det, at være retfærdig. Men Lovene, endog de bedste og viseste Love, ere Menneskers Verk og bære Præget af den Svaghed og Ufuldkommenhed, der følger Menneskeligheden overalt. De ere, siger Solon, som Spindelvæv, der kun fanger den Svage. List og Magt finder utallige Udveie. Hvor mange Uretfærdigheder kunne ikke udøves i den bedste Stat under Rettens Skin? Hvormange Fornærmelser undgaae ikke baade Lovgiverens og Dommerens Agtsomhed? Dersom ikke Kierlighed til det Almindelige besieler Borgeren; dersom han ikke af Lyst til det Gode og Attraa efter Fuldkommenhed og dens størst mulige Grad søger og følger Lovens Aand og dens Hensigt, saa vil dens Bogstav selv ofte kunne beskytte ham; endog da, naar han raner sin Medborgers Eiendom, træder hans Ære under Fødder og sætter hans Liv og Frihed i Vove for egen Fordel, umættelig Æresyge eller nedrig Hevn.

End ikke dermed er den dydige Borger til-

freds, at han har fyldstgiort Loven, endog efter al dens Strenghed og i al dens Strækning. Der ere Gienstænder, ja endog vigtige Gienstænder, som ligge udenfor Lovenes Kreds. Der ere Borgerpligter, som enten ikke eller dog ikke bequemt, ikke uden større Ulejlighed og Fare kunne gøres til Tvangspligter; Handlinger, som Lovgiveren altid ønsker, altid vil, men aldrig befaler, fordi Befalingen vilde være uvirksom eller uretfærdig. Pligter af dette Slags kalde vi ufuldkomne.

Men den dydige Borger, der uden Hensigt til Lovens Tvang, ønsker enhver Statens og Medborgeres Fuldkommenhed, elsker ikke mindre disse end de saa kaldte fuldkomne Pligter. Med hellig Iver opfylder han enhver Pligt. Han nøies ikke med at være retfærdig, han er tillige billig; ikke med at fyldstgiøre Medborgerenes lovlige Krav. Ukrævet opfylder han deres Forventning og forekommer deres Ønsker.

Efter Tingenes Medfø: og i Staternes nuværende Indretning er Flid og Virksomhed en af Statsborgerenes fornemmeste Pligter. De fleste Mennesker ere mere tilbøielige til Ørkesløshed end til Beskieftigelse. De elske mere Hvile end Arbejde. Agte vi nøie paa de borgerlige Selskaber, da ville vi finde, at i disse ere de Arbeidende kun faa, kun et lidet Antal mod det, de burde være. De fleste pløie med en fremmed Kalv, nære sig ved andres Flid, hielpe sig med andres Arbeide. Ogsaa deri udmærker sig den gode, den dydige Borger, at han er virksom for det Almindelige, virksom uden Hensigt til sig selv. Han spilder intet Øieblik og lader ingen Evne uanvendt. Hvor skulde Staterne være mægtige, rige, blomstrende, dersom enhver Statens Borger troede og følede, at det var hans Pligt, som det virkelig er, paa ethvert Sted og i enhver Kreds at virke alt, hvad han formaaer; at frembringe alt det nyttige, han kan; at forbedre alt, hvad der forekommer ham; ikke som en vis Lærer har sagt, lade eet Græs staae, hvor to kunne voxer, og aldrig holde op, hvor det er nødvendigt eller nyttigt at blive ved. Men hvad skal bestemme ham hertil uden Kierlighed for det Almindelige, Iver for den største Fuldkommenhed, Følelse af den uegenyttige Dyd, der er sin egen Løn og troer sig mest æret, naar den har bidraget meest til det Almindeliges Vel, ligner hiin hellige Ild, der altid brændte og aldrig slukkedes.

Medlidenhed, Goddædighed, Gavnildhed ere ikke de ringeste blandt Borgerdyder, og uden

dem skulde ingen Stat kunne bestaae, eller dog Millioner være ulykkelige og uden Redning. Kierlighed til det Almindelige er disse Dyders Moder og Ledsagerske. Den føder og frembringer dem. Kun under dens Styrelse ere de sande Dyder. En utidig Medlidenhed, der skaaner Lasterne og forhindrer Lovens Virkning; en Godgiørenhed, der ikkun har Sindets Blødagtighed og forfængelige Ære til Grund; en Gavnildhed, der udøser Velgierninger uden Valg, uden Forskiel mellem Værdige og Uværdige, er ikke Dyd, men Svaghed eller Last under Dydens Skin. Ikke tillader den dydige Borger sig at krænke en Pligt for at yde en Velgierning; men aldrig nægter han heller den Elendige sin Hielp, den Ulykkelige sin Redning eller den Trængende sine Gaver, hvor disse kunne bestaae med det Heles Vel, med Statens Beste.

Kierlighed til det Almindelige gjør den gode Borger goddædig og gavnild. Den gjør ham tarvelig og nøisom. Aldrig tillader han sig Yppigheder, der stride mod Statens Fordele, mod det almindelige Vel, eller sætte ham ud af Stand til at opfylde Pligterne mod Fædreland og Medborgere. Han holder Middelveien og skyer lige meget en nedrig Gierrighed og en ødelæggende Ødselhed. Hvorfor opdynger derimod Gnieren sine døde Skatte, seer ikke den Trængendes Nød, hielper ikke Medborgeren, yder med Uvillie sin Deel til Landets Nødtørf? Hvorfor ødelægger den Ødsle sin Formue uden at gavne sig eller andre; hvorfor beholder han intet tilovers for sig og Staten? Fordi ingen af dem kiender eller føler nogen Kierlighed for det Almindelige.

Pligternes Opfyldelse mod Staten og Medborgerne fordrer ikke sielden, at vi fornægter os selv. Den kræver Opofrelse. Her er den egentlige Skueplads for den sande Borgerdyds Helte. Her viser den sig i al sin Glands. Ingen Fordeel saa stor, ingen Yndlingslyst saa mægtig, den jo maae vige, jo maae ofres, naar Pligterne byde, naar Kierlighed til det Almindelige kræver Offeret.

Hvor vanskeligt for den, der maaler alt efter sig selv, efter sin egen Fordeel, sin Bequemmelighed, sin Fornøielse? Men hvor let, hvor behageligt endog for den, der elsker det Almindelige og har vant sig til at foredrage dets Vel for sit eget. Til Menneskelighedens Ære viser Historien os adskillige Exempler paa Mænd, der besielede af sand Kierlighed for det Almindelige frivillig have opofret deres

Fordele, deres Roe og Bequemmelighed, deres Gods og Eiendomme, ja Livet selv blot for at gavne det Almindelige. Hvad større Exempler end en Codri, der ved at forklæde sig selv søger at blive dræbt af Fienden for at tilvende sine den Seier, Oraklet havde forvisset det Folk, hvis Konge faldt; end en Lykurgs, der, efter at han havde forvisset sig om sine Loves ubrødelige Iagttagelse indtil hans Tilbagekomst, heller vælger evig Landflygtighed end at leve i Rolighed og see sine Love tabe Agt og Staten med den sin Vælde. Behøver jeg at nævne flere? Hvo kiender ikke i det mindste nogle af de mange, Romernes Historie har gjort udødelige? Hvo beundrer ikke en Regulus, en Fabricius og flere saadanne, der opofrede Liv og Alt for det Almindelige? Hvo glæder sig ikke over, at vort eget dyrebare Fædreland har saa mange skinnende Exempler af dette Slags at fremvise? Nogle vilde jeg nævne, hvis ikke en af vor Tids ærede Medborgere havde lagt en Samling deraf for enhver Øine, hvis ikke Mallings Bog var alles Yndlingslæsning.

Kunne vi da undre os, Høistærede! at Philosopherne saa meget anprise Kierlighed til Fædrelandet som en af de vigtigste Dyder; at Plutark, denne tænkende Statsmand, naar han ligner en Stat med det menneskelige Legeme, anseer Kierlighed til det Almindelige som en Deel, der forener Hovedet med de øvrige Lemmer; at vor Schytte har regnet den blandt Statens vigtigste Grundstøtter; at selv Preussens udødelige Friderik erkjendte den derfor og ved et offentligt Skrift stræbde at indplante den i sine Undersaatters Hierter? Skulle vi ikke lægge Vind paa en Dyd, der er Grund til saa mange andre? Skulle vi, som alle ere Borgere, ikke tænke det, som en af Romernes Lærere foreholdt en begyndende Regent: Viid, sagde han, at fra dette Øieblik hører du ikke mere dig selv, Du hører Staten til? Ogsaa vi, Høistærede! tilhøre ikke længer os selv, vi tilhøre Staten, en Stat hvis Vælde fremfor andre Staters beroer især paa denne vigtige Dyd. Skulle vi da ikke erkjende, med levende Følelser erkjende, hvor vigtig den er os; ja skulle vi ikke ansee det for vort største Held at følge en Konges Fodspor, der ved sit Valgsprog og sit Exempel lærer os, at Kierlighed til det Almindelige udgjør Borgernes Ære, Fyrstens Høihed og Undersaatternes største Roes.

— — —

Christian Søltofts Tale er i Sandhed tidspræget, selvom man i Stedet for »det Alminde-

lige« sætter Almenvellet eller Velfærdsstaten; men det forringer jo ingenlunde den historiske og soranske Interesse.

Lidt underligt kan det jo nok virke, naar man erindrer, at Kongen, til hvis Ære Dagen fejredes, og hvis Fodspor Taleren anbefaler at følge, var den sindssyge Chr. VII.

Hvorledes gik det nu Christian Søltoft selv med at føre den megen Tale om Fuldkommenheder og Borgerdyd ud i Livet? Han fik som Ejer af Tyrrestrup et godt Skudsmaal og Hustruen Øllegaard Charlotte, født Møller, ikke mindre. Hans Eftermæle lyder paa, at han fortsatte Faderens Afløsning af Fæstegodset og var en Mand af Kundskab med en sjælden Hukommelse, lærerig og behagelig i Omgang, samt meget livlig og tilbøjelig til Skæmt. »Desuden var han kiærlig og ydede ligesom Faderen Hjælp til mange.«

Poul Lorenzen.

## »På Fønixfuglens vinger«

af landsdommer Boeg.

Under denne titel, som symboliserer forfatterens udgangspunkt ex academia sorana, har landsdommer N. V. Boeg, Soransk Samfunds formand 1953—60, på 130 sider nedfældet en del af sine erindringer. Den, som venter at skulle læse indgående referater af de mange sager, som en dommer under sin embedstid kommer ud for, vil blive skuffet, og der foreligger således ikke en dommerbiografi, som det ofte er tilfældet, når engelske dommeres levnedsløb skildres. Men forfatteren har da også haft en anderledes løbebane, end det er beskåret det store flertal af domstolsjurister, selvom han heller ikke har undgået skuffelser, se herom kapitlet: »Da jeg ikke kom som amtmand til Færøerne« (eller blev generalkonsul i Shanghai). Selvom forfatteren var rasende, kom han dog over det, måske hjalp Fønixfuglens valgsprog: »redivivus luce nova«. Der fortælles iøvrigt om et spændende liv i juraens tjeneste, som gik ad internationale veje, hvilket ikke har kunnet ske uden diplomatisk snilde. Der er noget i skildringen, som minder om de i de sidste år udkomne diplomatiske biografier af Bolt Jørgensen, Kjølens og Reventlow, men først og fremmest er det naturligvis juristen, som med meget lune beretter spredte træk fra et dådfoldt liv. Om en diplomatisk vanskelighed under hvervet som voldgiftspræsident i Constantinopel anføres forskellen mellem at bru-

ge »je vous demande« i stedet for »je vous prie« overfor en tyrkisk meddommer. Der gives en længere sammenhængende og interessant historisk redegørelse om de blandede domstole i Ægypten. Det vil være velkendt, at forfatteren, som nærmer sig de fire snese år, efter sin afsked som dommer, hvilket skete med hans beklagelse forsåvidt angår virksomheden — udenfor København, stadig deltager i internationalt retsarbejde, over hvilket da også meddeles adskilligt.

Bogen er udsendt af Gads forlag i pænt tryk og i jakkelommeformat. Den er billig, 11,50 kr. Men ikke mindst, fordi der kan tilbringes gode og fornøjelige timer med den, skal den hermed være anbefalet til at sætte på listen over juleønskerne.

*Thorkild Sanders.*

(Om andre anmeldelser af bogen, se næste nummer).

---

## Soranerbladet

Når jeg skuer tilbage på det svundne år, føler jeg en stærk trang til at rette en ydmyg og inderlig tak til de mange, der - mundtligt eller skriftligt - har udtalt forståelse af mit arbejde for at gøre bladet til et bindeled mellem de gamle soranere. Hvis læserne kunne følge forbedelserne, tilrettelægningsen og udarbejdelsen af et nummer, ville de erfare, at jeg - som Poppe i »Sanct Hansaften-Spil« virkelig »har anvendt megen flid og brugt en grumme hoben tid«. Derfor kan jeg trods min følsomhed — svinge mig op til at tage det forholdsvis let, at jeg en enkelt gang er blevet beskyldt for »slet redaktion« (sic!). Jeg har ikke med overlæg villet såre nogen, men ingen af os skrøbelige mennesker er fuldkomne: *Errare humannum est. Salutem!*

*Red.*

---

## Taksigelse — med protest

Undtagelsesvis hænder det jo også den, der ovenikøbet er eller har været politiker og i privatlivet ikke engang var specialist, at han i en tryksag bliver overrost. Dette er for mit vedkommende dog sjældent sket i den udstrækning som i sidste nr. af Soraner-Bladet« med det 3 spalter lange referat af Soranerkosten af 3. november — eller rettere af underholdningen ved samme.

Selvom jeg følte mig flov over den megen ros, fortrængtes denne følelse dog mere og mere af den taknemmelighed og glæde, jeg fyldtes af ved læsningen, indtil denne blide og ædle stemning pludselig gik til grunde som følge af et chok, der udløste et raserianfald, forståeligt for enhver, der læser følgende!

Der står nemlig om mig, hvor utroligt det end lyder: »Han startede hos højesteretssagfører Ernst Møller . . . . . »Hvad har De i Romerret?« — »tre« —, — »så er De antaget.« Da »tre« efter datidens tabeller vel svarer til sådan noget som tg<sup>+</sup>, vil man forstå min ophidselse, når jeg nu oplyser, hvad der iøvrigt burde være almindelig kendt, at jeg i Romerret fik et dobbelt »præ«, eller 2 ug'er, altså (en sjælden) udmærkelse.

Hvis denne skæbnesvangre trykfejl — for andet kan det jo ikke tænkes at være — ikke omgående rettes, ser jeg mig nødsaget til at udmelde mig af Soransk Samfund, hvilket ellers aldrig ville være faldet mig ind.

Med en — bortset herfra — venlig hilsen

*K. K. Steincke.*

Overfor K. K. Steinckes spøgefuldt — ironiske indlæg erkendes »med beklagelse«, at der i referatet er kommet til at stå *tre* i stedet for det selvfølgeligelige *præ*.

*Red.*

---

## Soranerbladet i nyt format

På et bestyrelsesmøde for nogle måneder siden vedtoges det at ændre Soranerbladets format fra januar 1961.

Forhåbentlig vil det nye *tidsskriftsformat* tiltale alle gamle soranere. Det har blandt andet den fordel, at det er mere handy, når årgangen indbindes.

Forandringen betyder en fordyrelse, som man håber at kunne indvinde, dels ved et forøget medlemstal (husk venligst, at det er en god soranergerning at skaffe et eller to nye medlemmer i årets løb!), og dels ved flere og større annoncer.

Her appellerer vi indtrængende til alle gamle soranere, som har mulighed for at lade bladet tilflyde annoncer.

GLÆDELIGT NYTÅR

*Redaktionen.*



# SORANER-BLADET

45. ÅRGANG



FR. PALM GREISENS BOGTRYKKERI  
KØBENHAVN 1960

# INDHOLD

	Side		Side
<b>STØRRE ARTIKLER, DIGTE</b>		<b>NEKROLOGER</b>	
ARNHOLTZ, ARTHUR, prof., dr. phil.: <i>Tale i Lovsangssalen. Til kammeraterne ved 40-års studenterjubilæet 18.—6.—60.</i>	42	Dødsfald: Stud. merc. <i>Steffen Laurrup</i> (s.'54), * 7. april 1935 — † 5. december 1959	4
BRUUN, ANTON F., dr. phil.: <i>Et Perspektiv</i> .....	51	Dødsfald: Sparekassedirektør <i>Svend Oster Hansen</i> (pr.'09), * 17. marts 1893 — † 29. januar 1960. Af P. Sch. ....	11
ELLEKILDE, HANS, arkivar, mag. art.: <i>Poul Schjærff</i> .....	72	Dødsfald: Civilingeniør <i>Gunner Raaschou</i> (s.'39), * 14. august 1919 — † 30. november 1959. Af B. H. Thomassen. — Civilingeniør <i>Karl Michelsen</i> ('04), * 15. juli 1887 — † 12. februar 1960. Af P. Sch. — Operasanger <i>Alfred Osmund</i> ('97), * 1. juni 1882 — † 14. februar 1960. — Skattekontrollør <i>Alf. Ejnar Ørkild-Hansen</i> ('09), * 25. juni 1891 — † 24. februar 1960. Af P. Sch. — Professor, overkirurg, dr. med. <i>Otto Mikkelsen</i> (s.'12), * 20. juli 1895 — † 27. februar 1960. Med 1 portræt. Af P. Sch. — Teglværksejer, civilingeniør <i>Valdemar Kähler</i> (s.'09), * 19. august 1891 — † 29. februar 1960. Af Aage Als-Nielsen .....	18
GRANDJEAN, LOUIS E., forfatter: <i>Det eksistentielle Sorø Akademi</i> .....	28	Dødsfald: In memoriam <i>Gunner Raaschou</i> . Af Gunnar P. Rosendahl. — Grosserer, direktør <i>Alfred V. Rasmusen</i> ('16), * 9. januar 1899 — † 29. marts 1960. Af P. Sch. — Fhv. viceskoleledetrice <i>Elisabeth Gram</i> (s.'18), * 27. december 1898 — † 4. april 1960. — Landsretssagfører <i>Preetzmann Iversen</i> (s.'18), * 3. oktober 1899 — † 6. april 1960 .....	27
<i>Hvem var Irene Holm? Med 1 portræt</i> ..	63	Dødsfald: Fhv. bankdirektør <i>Thorstein Petersen</i> (s.'17), * 21. august 1899 — † 5. maj 1960. Af P. Sch. — Sagfører, sparekassedirektør <i>Sven Møller</i> (s.'11) * 21. september 1892 — † 7. maj 1960. Af Ebbe Friis. — Redaktør <i>Hans Brix</i> (s.'15), * 27. maj 1897 — † 8. maj 1960. Af P. Sch. — Lektor <i>Niels Bennedsen</i> (s.'09), * 19. marts 1892 — † 10. maj 1960. Af P. Sch. ....	38
LORENZEN, POUL, fh. direktør for statskovbruget og statsskovrider: <i>Komedie på kammer nummer 5</i> .....	2		
<i>Kierlighed til det almindelige som Grunden til alle borgerlige Dyder. En Tale paa Kongens Fødsels-Dag den 29. Januarii 1790 af Christian Søtoft, Studerende ved Sorøe Academie</i> .....	33, 60, 78		
P: <i>Hvorfor er vi egentlig så go'e? For det er vi da?</i> .....	8		
SCHJÆRFF, POUL, lektor, redaktør: <i>For 50 år siden. Erindringskronik IV</i> ..	1		
<i>I hundredåret for Chr. Hviid Bredahls død</i> .....	10		
<i>To sider af en gammel avis. Hvordan Soransk Samfund blev til og andet mere</i> 15,	24		
SVENDSEN, ULLA NORDAHL, stud. art.: <i>Sorøstemning</i> (Stilopgave, præmieret af Soranerbladet) .....	69		
SØLTOFT, CHRISTIAN, Studerende ved Sorøe Academie: <i>Tale den 29. jan. 1790. Se ved Poul Lorenzen.</i>			
TO FORÅRSDIGTE af gamle soranere: I. Af Den ensomme. II. Af Frater Soranus	36		
ØSTERGAARD, ARNE: <i>Sorø Akademi's Skole som statsskole</i> ..	6		

	Side		Side
Dødsfald: Ingeniør <i>Svend Rerup Olsen</i> ('13), * 31. januar 1897 — † januar 1960. Af P. Sch. — Fhv. trafikkontrollør <i>Harald V. Federspiel</i> ('98), * 14. september 1880 — † 18. maj 1960. Af P. Sch. — Pastor emer. <i>Harald Kent</i> (s.'90), * 12. juni 1871 — † 20. maj 1960. Af P. Sch. — Amtskontorchef <i>Grant W. Schaeffer</i> (s.'13), * 25. maj 1895 — † 26. maj 1960. Af P. Sch. — Elektroinstallatør <i>K. J. Quirinus-Jensen</i> (r.'17), * 30 marts 1900 — † 1. juni 1960. Af P. Sch. — Farmer <i>Carl Oscar Olsen</i> ('05), * 10. oktober 1890 — † 1. juni 1960. Af P. Sch. — Læge <i>Sven Johnsen</i> (s.'18), * 12. april 1900 — † 16. juni 1960. Af C. C. H. — Godsejer <i>Poul Boserup</i> (pr.'03), * 14. november 1886 — † 27. juni 1960. Af P. Sch. — Fhv. politimester <i>Hans Haagen Volquartz</i> (s.'05), * 22. juni 1887 — † 27. juni 1960. Af P. Sch. — Tandlæge <i>Hjalmar Kiær</i> (pr.'06), * 19. juni 1890 — † 16. juli 1960. Af P. Sch. — Læge <i>Poul Ernst Kabell</i> (s.'19), * 15. januar 1901 — † 25. juli 1960. Af P. Sch. — Gdr. <i>Johan Holger Boserup</i> (pr.'03), * 4. oktober 1887 — † 1. august 1960 .....	47	De 200 raske gamle soraneres stipendium .....	74
		Fodboldkampen 28. august. (Meddelelse) ..	47
		Brev til dig! Af <i>Frater Soranus</i> .....	48, 55
		Rusfesten 25. oktober. (Meddelelse) .....	59
		Hyggeaften med Rektor Østergaard 18. november. (Meddelelse) .....	64
		Holbergaften (Meddelelse) .....	75
		Baronens »Hof«-fest! (Meddelelse) .....	76
		Soranerbladet. Af <i>Red.</i> .....	81
		Taksigelse — med protest. Af <i>K. K. Steincke</i> .....	81
		Soranerbladet i nyt format. Af <i>Redaktionen</i> .....	81
		Soransk Samfunds årsfest. (Referat) Af <i>Poul Schjærff</i> .....	82
		Soransk Samfunds hyggeaften med rektor Østergaard. Af <i>P. Sch.</i> .....	84
		Soranerfrokosten. Af <i>G. K., Den tvangsindlagte referent, pre, »Årgang 42«, »Reserveskribenten«, H-h, P. Sch.</i> 14, 16, .....	26 83
	57	<b>MINDRE MEDDELELSER</b>	
Dødsfald: Tandlæge <i>Oluf Thorsen</i> (s.'07), * 15. oktober 1887 — † 28. september 1960. — Kasserer <i>Jørgen Leonardo Correl</i> (r.'27), * 9. marts 1910 — † 24. november 1960. Af P. Sch. ....	84	Værdifuld Holbergsamling til Sorø Akademi's bibliotek .....	4
		Terrænsport .....	4
		Alle gode gange tre (Anmeldelse af Louis E. Grandjean: Alt anden gang). Af <i>Peter Soranus</i> .....	7
		Holbergs 275-års fødselsdag (i Randers). Af <i>Jens M.</i> .....	13
		Efterlysning: Fanden og Vinden .....	25
	9	Lidt mere om C. Steen Andersen Bille. Af <i>Poul Lorenzen</i> .....	30
	17	Lektor, dr. Poul Helms' bo. Smukke gaver til Sorø Akademis Skole .....	30
	17	Fraternitas Sorana's 24. stævne. (Meddelelse). Med 1 vignet .....	40
	21	Soraner-Cricket — maj 1960, september 1960 (med 1 billede), oktober 1960 .....	40, 68
	21, 41		
	26	Translokationer på Sorø Akademis Skole 1960. Ved <i>P. Sch.</i> .....	46
	29	Den 35. gammelsoranerkamp. Søndag den 28. 8. 1960. Af <i>sem</i> .....	55
	35	Cricketklubben Soranerne: Generalforsamling 2. november — Kæmpeandespil 8. november. (Meddelelse) .....	68
	37		
	42		
<b>FORENINGSANLIGGENDER</b>			
Soraner-Bladets stilkonkurrence for gymnasieelever på Sorø Akademi's skole ..	9		
Hvorfor? (Om arrangementsudvalget). Af <i>Dan Ibæk</i> .....	17		
»Overskæringsaften« på Øresund! (Meddelelse) .....	17		
Generalforsamling 21. april .....	21		
Regnskaber for 1959 .....	21, 41		
Soransk Samfunds arkiv .....	26		
Husk!! »Overskæring« på Øresund d. 30. april .....	29		
Soransk Samfunds generalforsamling d. 21. april. Af <i>Poul Schjærff</i> .....	35		
»Overskæringsaftenen« på Øresund den 30. april. Af P. Sch. ....	37		
Til læserne! Af <i>Red.</i> .....	42		

	Side		Side
Soranske penne. Anmeldelser af <i>Poul Schjærff</i> (N. V. Boeg: På Fønixfuglens vinger. — K. K. Steincke: Kaktus. — Poul Lorenzen: Vilde fugle i sagn og tro. — Arthur Arnholtz: De frie vers) . . . . .	71	»På Fønixfuglens vinger« af N. V. Boeg. — Anmeldelse af <i>Thorild Sanders</i> . . . . .	80
		Jul i Sorø 1960. Af P. Sch. . . . .	82
		Gamle soranere og soranske Noter 4, 11, . . . . . 18, 30, 39, 48, 59, 65, 76, 85	85

## RETTELSER

- S. 3, spalte 2, lin. 16 f. n.: var alt, læs: var det alt.
- S. 5, spalte 1 tilføjes under fødselsdage (februar): 13. Godsejer *Th. Mayntz-Clausen* (f. 1900), Søbygaard pr. Flemløse.
- S. 8, spalte 2, lin. 3 f. n.: ridehusstævner, læs ridehustævere.
- S. 18, spalte 1, fødselsdag 2. april *Vigge Schæffer* er kontorassistent og bor Vindegade 41, Odense.
- S. 26, spalte 2, lin. 14 f. o.: Thorlasius-Ussing, læs: Thorlacius-Ussing.
- S. 31, spalte 1, lin. 1. f. o. Læge *Niels Hansen Bay* bor Hostrupsgade 10, Silkeborg.
- S. 48, spalte 2, lin. 1 f. o.: Bestyrerinde *Ellen Marie Veistrup* bor Holsteinsgade 30, Kbhvn. Ø.
- S. 53, spalte 2, lin. 21 f. n.: aktiv, læs: arkiv.
- S. 59, spalte 2, under 30. oktober: Tandlæge *Børge Minor Andreassen* hedder *Andersen*.
- S. 68, spalte 1, lin. 13 f. n.: Hans Rasmussen, læs: Rasmusen.

## Jul i Sorø 1960

En sikker forløber for årets skønneste fest er *Jul i Sorø*, der nu for ottende gang melder sig, og som man altid gerne åbner og ivrigt studerer. Hvad har hæftets udgiver og redaktør *Osc. Lünell* denne gang sanket i lade? Et broget og interessant stof.

Omslaget: Pedersborgs skønne kirke i aftenbelysning danner en køn optakt til pastor *Paul Honoré's* tolkning af juleevangeliet, hvis kære, kendte ord også på nutidens rastløse mennesker øver sin sikre virkning, netop ved gentagelsen. Historisk stof fremdrager *Th. Christensen* »Pomona«, der forklarer, hvorfor bebyggelsen ved Sorø station hedder Frederiksberg, og arkivar *I. Ingers*, Lund, der meddeler den svenske forfatterinde *Thekla Knös'* dagbogsberetning om »Et besøg hos Ingemann i 1856«. En god topografisk skildring giver Sorø's berømte turistchef *H. Chr. Schjærff*, der i artiklen »Vil De med en tur søen rundt?« fortæller både om skøn natur og interessant historie. Mange artikler har ganske selvfølgelig memoire-karakter: Fhv. minister *K. K. Steincke* analyserer i »Mine lærere på Sorø«, en række markante personligheder, som andre »gamle soranere« også vil kunne mindes, medens fabrikejer *Holger Eich* beretter om »Sorø anno 1908«, og forstander *Folmer Dam* går en snes år frem i tiden i »Nogle erindringer fra 30'ernes Sorø«. Nutiden får også sin tribut: I stedet for den tidligere serie om professionelle soranske kunstnere påbegyndes en ny om soranske amatørmalere. »Med pensel og palet« røber, at bankdirektør *Alfred Hjarup* med afgjort held og kunnen dyrker tegning og maleri; red *Arne Skovmand* har skrevet teksten til en række billeder, fotograferet af *Ellen Skovmand*, om de gamle sovesale og læsekamre og det nye alumnat. *Viggo Foldager* giver »Glimt fra idrætslivet i Sorø 1960«, og i »Blæksprøjt« spejles lokale personer og problemer i satirens hulspejl. Hæftet er som sædvanlig rigt illustreret; dette gælder alle de enkelte artikler, hvortil kommer det faste billedstof (klassebilleder; guldrudepar, runde år, jubilæer, ansatte og afskedigede).

Ovenstående kan kun blive en præsentation af *Osc. Davidsens*, nej *Lünells* indholdsrige spiseseddel. Man bedes tage for sig af retterne!

*P. Sch.*

## Soransk Samfunds årsfest

den 25. oktober 1960.

Allerede et lille stykke tid før det akademiske kvarters udløb sad festens ca. 100 deltagere bænkede i salen, andagtsfulde og forventningsfulde.

Vor nye formand *Johannes Brøndsted*, besteg, iført kjole og hvidt, skafottet for at byde velkommen. Han undskyldte til forsamlingens jubel sin ekstraordinært fine påklædning med en erklæring om, at han ikke kunne finde sin smoking; dog havde han ikke sat den! (Se nærmere nedenfor).

Kantaten, først selve musikken og umiddelbart derpå musik med tekst, fremkaldte, fremført af orkester, sangerne og recitator (*Chr. Balslev*) den sædvanlige gysen i rygmarven, der viser, at dette klassiske arbejde gik tilhørrerne til marv og ben.

Politimester *Axel Bjerre*, Graasten, »dronningens vagtmester«, holdt derpå rustalen. Da denne rutinerede ordets behersker kun støttede sig til spredte optegnelser, må der desværre afstås fra en ordret gengivelse. Dette er så meget mere beklageligt, som taleren udfoldede meget lune og megen djærvhed. Han sagde omtrent følgende: En gammel »rustikus« i blå tøj, ikke en lærd professor var det, der talte. Jeg er født soraner, idet min fader, *K. Bjerre*, dengang var forstander på Sorø Højskole. På Akademiet så jeg vældigt op til de store. Da jeg i 1913 blev student, ville jeg først være general, derpå amtmand, og så endte jeg som politimester! I den første verdenskrigs hektiske tid levede jeg mine studieår, tog heftigt del i studenterlivet, hvorimod eksamen ikke gik så godt. Hele mit embedsliv har jeg levet i grænselandet: i Ribe, i Aabenraa, i Sønderborg og i Graasten. 1932 nedlagde man det amt, hvor jeg var fuldmægtig, så blev jeg altså politimester. I grænselandet skete der noget; Hitlerregimet gav mig mulighed for at sammenligne demokrati og diktatur. Så kom besættelsen; den gik nogenlunde, tyskerne havde stor respekt for titler, derfor kaldte jeg mig *polizeipräsident*. En dag mindes jeg særligt, den 26. maj 1944, da oberst *Paludan-Müller* konsekvent drog følgen af sit standpunkt og fandt døden mod tyskerne. Så kom endelig befrielsen 1945.

Hvad kommer nu dette omrids af mit livs begivenheder jer ved? Jo, jeg kan deraf uddrage en lære for livet. Jeg kom til at leve blandt en befolkning, jeg holdt af, og som

holdt af mig. Jeg blev derfor lykkelig, selv om de store ydre mål ikke blev nået. Jeg lærte også: Hvad du evner, kast av i det *nærmeste* krav — som ikke altid er det *nemmeste*. Hvor man virker, skal man passe på, ikke at miste jordforbindelsen; man skal ikke blive paragrafrytter, men tænke på det folk, man lever iblandt, og knytte forbindelse med det.

Politimesterens tale hilstes med stærkt bifald, og *Brøndsted* takkede den djærve, retlinede og ligefremme personlighed, den var udtryk for, tak for den kærnesunde rugbrødstale, også tak til musikken.

De 35 fremmødte dimittender fremmumlede derpå deres navne; mumlingen belønnedes med soranernålen. Så optrådte jubilarerne, der alle blev kraftigt hyldet: 1 havde 70-års jubilæum (Elving), 1 65-års (Vilh. Bay), 1 60-års (Axel Feilberg), 11 50-års og 2 25-års.

I den hvide sal indtog man omkr. kl. 20 den smørrebrødspalte, der har erstattet fortidens festlige gåsesteg. *Brøndsted* bekendte nu kulør og tilstod, at han aldeles ikke havde glemmt sin smoking, men fra kl. 21 var anderswo engageret, derfor kjolen. Han udbragte et leve for skolen, hvad rektor *Arne Østergaard* takkede for, ligesom han glædede sig over at se så mange dimittender her. Forøvrigt sparede rektoren sit krudt til »hyggeaftenen« den 18. november og motiverede kort et leve for Soransk Samfund. *Brøndsted* takkede og benyttede lejligheden til sortie, mens Svend Clausen gav ordet til *Jørgen Hammer*, der takkede Sor. Samf. og håbede, at gamle og nye soranere måtte danne en enhed. Dette præciserede han med nogle fysiske udtryk efterlignende lektor Nordahl Svendsens stemme, hvad der hensatte ungdommen i svar henrykkelse. Maleren og radereren *C. V. Stubbe Teglbjærg*, årgang 1910, bragte 50-års jubilarenes tak. I en smuk og stemningsbåren tale skildrede han Sorønaturen på de forskellige årstider — naturen gjorde os til soranere — og vi prægedes også af den gamle kirke — af rummet og af ånden dér. Tak for alt, og tak, fordi jeg måtte sige det. Danmark leve!

Et hyggeligt kaffesamvær og et fornøjeligt punchesold dannende aftenens to sidste afsnit.

*Poul Schjærff.*



## Soranerfrokosten

den 1. december 1960.

Muligvis var de store »kanoner« (42 cm) fra 1. verdenskrig allerede i vinterhi på Tøjhuset — i hvert fald sås hverken formand, næstformand eller andre prominente lemmer, hvorfor *C. C. Hoffgaard* (den næsten lige så prominente) med den ham egne selvfølghed dirigerede mødet, der frekventeredes af 33 gamle soranere med stor-veteraner som *Hans Elving* ('90), *Vilh. Bay* ('95), *Axel Feilberg* (»Foster Dulles « '00), halvvetraner som f. eks. *N. H. Rasmussen* ('06), *Peter Jensen* ('06) og *red.* ('08), derefter en ret kontinuerlig linie helt ned til 59—60, som var pænt repræsenteret. Vi nåede denne gang at se soranere gennem 70 år. Rekord!!

Denne årets *sidste* soranerfrokost faldt på julemånedens *første* dag, og julestemning var der. Ved siden af flagene med fønixsfuglen og båndene i de soranske farver tronede på bordets midte en mægtig *grandekoration* med en høj kærte; det fremkaldte en *koglende* virkning.

*Hoffgaard* bød pænt velkommen, skolen mindedes med et kraftigt leve; under fornøjelig passiar nød man sildemaden, stærkt optaget af, hvad hovedretten monne være. Servitricen var nemlig meget forbeholden desangående. Endelig udløstes spændingen. Værten på »*Grand*« havde vist sig virkelig *grandios*: Ind svingedes der med et par store fade: Farseret kalkun med julesalat — den skinbarlige Pickwickklub.

Der var ikke indbudt nogen æresgæst, ej heller berammet særlige diskussionsemner. For at give folk lejlighed til at samle sindet til eventuel oratorisk præstation oplæste *Schjærff* to breve, han netop samme morgen havde modtaget: Det ene fra Akademiets største sputnik, lektor Nordahl Svendsen, der indmeldte sig i Sor. Samfund og tilbød at orientere medlemmerne om »Mennesket i en atom- og sputnik-tidsalder« (Selvbiografi?); i det andet meddelte dommer Schierbeck fra Terndrup, at Holbergs »berømmelses måne« (hvorfra stammer dette udtryk, som jeg har valgt for at prøve frokostgæsternes litterære viden — en god cigar gives ved næste frokost til den, der først løser gåden) havde bredt sig til det nordlige Jylland, hvorfor soranerkammerater her agtede at fejre baronens fødselsdag på hotel »Phønix« i Aalborg; stedet meget à propos for soranere. Brevets efterskrift, som bragte redaktørens hjerte til at svulme, gav et indblik i en nu lykkeligt afsluttet familiestrid, idet dommeren havde sluttet den overenskomst med sin hustru, der altid straks »sætter sig« på Sor.-Bl., at hun afgiver det til dommeren efter to dages forløb.

En mild fællesfølelse bredte sig over forsamlingen; i erkendelse af, at rektor Østergaards foredrag den 18. november yderligere havde styrket denne, vedtoges det enstemmigt på forslag af *Herreborg* (han har altid så gode ideer!!) at sende rektor og skolens lærere en hjertelig telegrafisk hilsen.

*Holger Rasmussen*, der ikke ønskede hovedbygningen gulmalet, bad folk ytre sig derom. Arkitekt *Dan Fink* ('27) indledede — for at komme så langt bort fra emnet som muligt — med en anekdote om »fatter«

(O.B.). Når vandet kun var 14°, var badning frivillig — men, tilføjede »fatter«: Gud nåde den, der ikke springer i!

Sorø var to milieu'er: et ydre og et indre. De formede sig forskellige gennem tiderne for dem, der gik på Sorø. Men et er vigtigt: At de, der kommer efter os dernede, må blive lige så glade som vi for Sorø. Tre lange og et kort hurra for Sorø (Fink var imod den gule farve på Akademybygningen; dennes farve og pavillonernes klædte hinanden). G. N. Bugge ('09) havde haft besøg af sin kammerat Hans Rose ('09), der var meget misfornøjet med det nye Sorø; hans fine bil til 5000 dollars gav anledning til lidt bilanekdoter, der suppleredes op af *Suhr-Henriksen*, medens vor arkivar N. M. Saxtorp gjorde rede for de næsten overmenneskelige anstrengelser i forbindelse med verificeringen af to gamle soranere. *Hoffgaard* sluttede med gode ønsker for jul og nytår. Kom til nytårsknald *torsdag den 5. januar 1961 kl. 12 pr.*

P. Sch.

P. S. I mindet om BadseW. og Louw konstaterede jeg, at krindsen på Kongens Nytorv befandt sig i bedste velgående.

## Soransk Samfunds hyggeaften med rektor Østergaard

Den 18. november 1960.

En forventningsfuld skare gamle soranere med damer — 60-70 ialt — fylkedes ved 19,30-tiden på »Grand« for at høre, hvad Sorø Akademi's rektor, *Arne Østergaard*, havde at fortælle os. Det akademiske kvarter overskredes i nogen grad, da vor formand, som ganske vist ikke havde »glemt«, at han skulle komme til stede, af forskellige sinkende færdselssignaler hindredes i at overholde tiden. Nå, han kom, bød velkommen og lod skolen leve.

Rektor Østergaard tog derpå ordet. Det var blevet bebudet, at han skulle »causere« over emnet; men da han blev klar over, hvad der lå i ordet causeri, gav han op og redegjorde sagligt for skolens situation af i dag, om, hvad der var nået, og hvad der yderligere kunne ønskes. Ordet *saglig* indebærer ingenlunde, at rektor var tør og kedelig. Tværtimod! Fremstillingen udmærkede sig ved stor kyndighed, beherskelse af stoffet, god begrundelse af standpunkterne, forbundet med lune, humor og psykologisk forståelse for elevernes tarv og problemer. Forventningerne blev derfor rigeligt opfyldt, og foredragsholderen hilstes med fortjent bifald.

Rektor ville se bort fra det historiske og holde sig til nutiden.

Rektor omtalte den nye skolelovs virkninger, op-hævelsen af mellemskolen, gav statistiske oplysninger om antallet af elever 350 (deraf 35 piger!), klasseværelser og nye lokaler, fortalte om det nye alumnat, om forandringen på hovedbygningen, nævnedes hoveddispositionsplan II (fysik—kemi og sygehuset), planer om en ny sportsplads og kastede videre blikket ud over, hvad der endnu ikke var afklaret: Museet, »Vænget«s skæbne og en ny gymnastiksal.

Alt blev fremlagt så klart og udtømmende, at der ikke blev megen diskussion. I denne deltog Brincker,

Mackeprang, Kurt Stecher og Jonas Bruun, der kønt og inderligt hilste den nye rektor og forsikrede, at man også under ham gerne sendte sine børn til Sorø.

Alle, referenten iberegnet, var klare over, at Sorø i Arne Østergaard har fået en leder, der evner at forene fortid med nutid, tradition og udvikling, en personlighed af høj karat. Der var da også stor kraft i det leve, der som slut på det efterfølgende samvær blev udbragt for rektor Østergaard.

P. Sch.

## † DØDSFALD †

### Tandlæge Oluf Thorsen

\* 15. oktober 1887 — † 28. september 1960.

Oluf Thorsen, der døde den 28. september, var købmandssøn fra Nakskov. Han gik på Sorø 1900—1907 og tog sidstnævnte år studentereksamen, studerede derefter ved tandlægehøjskolen, tog eksamen 1910, foretog 1913 en studierejse til Amerika og praktiserede fra 1914 som tandlæge i København.

\*

### Kasserer Jørgen Leonardo Correll

\* 9. marts 1910 — † 24. november 1960.

Hårdt hjemsøgt af sygdom gennem mere end en halv snes år bukkede Jørgen Correll endelig under, kun godt 50 år gammel. Til den gigtlidelse, der havde gjort ham delvis til invalid, var støt forskellige andre sygdomme, der muligvis havde en vis sammenhæng med de smertestillende midler, han måtte indtage for at gøre tilværelsen tålelig. En nyrelidelse og i de sidste dage en lungebetændelse bragte afslutningen, der kom som en udfrielse for ham selv og hans pårørende.

Jørgen Correll var indfødt soraner, søn af slagtermester Urban Correl. Jørgen kom på Akademiet 1921 og udgik 1927 med realeksamen; umiddelbart derefter fik han ansættelse i Sorø slagteri, supplerede få år senere sin uddannelse ved et halvt års ophold i England, var derefter et års tid på slagteriet i Nykøbing S., hvorpå han vendte tilbage til Sorø; siden 1941 var han kasserer på slagteriet, en post, som han varetog med stor iver, afholdt af kunderne, som han alle kendte, og som satte pris på den fornøjelige mand.

Ud over det faglige arbejde har Jørgen Correll indlagt sig overordentlig fortjeneste af cricketsporten i Sorø. I drengeårene havde han spillet på Akademiet 1935 gik han ind i Sorø cricketklub, der dengang besad en såre slunken kasse, som imidlertid under Corrells kassererskab hurtigt blomstrede. Gigtlidelsen tvang ham i 1947 til at trække sig tilbage, men da cricketklubben 1956 kom i alvorlige vanskeligheder, lod han sig overtale til at blive formand, hvad der resulterede i en overordentlig blomstringsperiode for klubben, der snart med 100 aktive medlemmer blev landets største cricketklub; trods sin sygdom kunne han selv tage med holdet på Hollandsturneen 1958, to gange blev juniorholdet Danmarks mestre, og førsteholdet nåede at komme i 1. division.

Beundringsværdig var hans kamp mod sygdommen; her fik han en enestående støtte i sin hustru, der i

bil kørte ham til og fra arbejdspladsen. Sygdommen knækkede ham ikke; han havde mod på livet og var taknemmelig for, at det forundtes ham at passe arbejdet så længe — og han resumerede sin skæbne i disse ord: »Jeg har mistet meget, men jeg har vundet langt mere«. Et eksempel til efterfølgelse.

P. Sch.

## Gamle Soranere og soranske Noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i januar 1961:

2. Kunstmaler *Erik Klein* (f. 1891), Schubertsvej 9, Kbhvn. SV.
3. Stationsforstander *Mogens Holck* (f. 1891), Fasanvej 10, Roskilde.
4. *Henrik Birger Funch Rasmussen* (f. 1881), 1893-98 på Sorø. Stilling og adresse ukendt.
4. Greve, oberst *Christian Trampe* (f. 1891), Skovby, Dyrehaven, Nyborg.
4. Cand. psyk. *Niels Henrik Vilien* (f. 1911), Schubertsvej 1, Kbhvn. SV.
5. Chefredaktør (»Dannevirke«) *Svend Irgens Hansen* (f. 1911), Ejbølvej 10, Haderslev.
7. Dr. phil. *Aksel Volten* (f. 1896), Mindevej 34, Søborg.
9. Direktør, dr. phil. *Viggo Thorlacius-Ussing* (f. 1891), H. C. Andersens Boulevard 48, Kbhvn. V.
10. *Leopold Budde* (f. 1876), på Sorø 1890—93.
10. Bygningskonstruktør *Svend Ib Sølling* (f. 1901), Ottesvej 2, Sorø.
13. Pastor *Rasm. Møller Huusom* (f. 1876), Østerbrogade 119, Kbhvn Ø.
13. *Viggo Poulsen* (f. 1881), pr. '99.
14. Godsejer, løjtnant *Jørgen Alb. Bech* (f. 1881), Kruusesminde, Korsør.
17. Dr. phil. *Alf. Erling Porsild* (f. 1901), 43 Leonard Ave, Ottawa, Ont., Canada.
17. *Valgn Ebbe Høst* (f. 1911), m. '27. Omkr. 1940 chauffør i et københavnsk firma. Nu?
19. Tandlæge *Daniel Frederik Seth Kisbye* (. 1891), St. Kongensgade 49. Kbhvn. K.
19. *Hans Balthasar Holst* (f. 1891), Buenos Aires, Argentina.
19. Snedkermester *Ejnar Valdemar Hansen* (f. 1901), Storgade 38, Sorø.
20. *Thorkild Chr. Bang* (f. 1891), på Sorø 1903—07.
20. *Poul Aagaard* (f. 1896), r. '13.
20. Afdelingsingeniør, cand. polyt. *Edvard Suhr* (f. 1896), Martinsvej 5, Kbhvn. V.
25. Købmand *Axel Techt-Hansen* (f. 1896), udgået fra Sorø 1902; adresse?
28. Civilingeniør *Frederik Julius Nielsen* (f. 1876); adresse ?
29. *Harald August Nygaard* (f. 1881), på Sorø 1894—98.

\*

Ved allerhøjeste resolution af 11. november 1960 er tjenestemand i 28. lønningsklasse i udenrigstjenesten, overordentlig og befuldmægtiget ambassadør *Sven Peter Duurloo* efter ansøgning på grund af alder blevet afskediget i nåde og med pension med udgangen af marts 1961.

\*

Soranere i aktion:

Til Aktieselskabs-Registeret er anmeldt aktieselskabet Gelsted Bygningsindustri, hvis formål er fabrikation og handel samt investering og anden dermed i forbindelse stående virksomhed. Selskabet har hovedkontor i Gelsted kommune. Den tegnede aktiekapital udgør 250.000 kr. Selskabets stiftere er: Civilingeniør *Villum Benedikt Kann Rasmussen*, (s.'27), Søbredden 20, Gentofte, civilingeniør *Svend Georg Conrad Kamman* (s.'27), Kirsebærvænget 8, Hørsholm, højesteretssagfører *Mogens Hesselberg Møller* (s.'23), Munkvænget 9, Odense. Bestyrelse: V. B. K. Rasmussen (formand), S. G. C. Kamman, M. H. Møller samt civilingeniør *Aage Gudmund Kann Rasmussen* (s.'22), Møllehøjgaard, Gerlev pr. Krogstrup, førstelærer *Ove Emil Bernhard Rasmussen*, Ellegaard pr. Gelsted. Direktion: S. G. C. Kamman.

\*

Under majestæternes besøg i USA i oktober gæstede kongeparret med følge den gamle soraner, fhv. dansk gesandt *Fin Lund* ('00) og frue og nød frokosten hos dem. *Fin Lund* har været gesandt i Mexiko, Argentina, Holland samt flere andre steder og bor nu med sin frue i San Francisco, hvor ægteparret modtog de høje gæster. — Min hjemmelsmand til denne meddelelse er en anden berømt soraner, generalkonsul, handelsattaché ved den danske ambassade i Haag *Sofus Theodor Holst Weber* (s.'04), som, da jeg gik på Sorø fire klasser under ham, imponerede mig højligt ved sit flotte navn, hvilken imponering senere steg til umådelige højder, da jeg fulgte hans karriere, som foruden det allerede nævnte omfattede videnskabeligt og praktisk arbejde inden for fysikken, først herhjemme, senere i Holland.

\*

Af tipstjenestens overskud fra 1958—59 har undervisningsministeriet den 1. december tildelt fem unge kunstnere hver et stipendium på 3000 kr. Blandt de heldige er *Finn Reiff*, sang- og musiklærer på Sorø samt organist og »klokkenist« ved kirken. Ofte hører og læser man om hans initiativ; sidst da han dirigerede Musikhøjskolens kor ved en koncert i Slotskirken i København i slutn. af november.

\*

I midten af december uddeles den ny medalje, Rink-medaljen, hvormed ædel dåd i Grønland påskønnes, til Grønlands-veteranen, dr. phil. h. c. *Ejnar Mikkelsen*.

Medaljens ene side bærer et portræt af *Hinrich Rink*, den anden Det grønlandske Selskabs bomærke, harpunspidsen.

*Hinrich Rink* (1819—93) gik på Sorø 1834—38; sidstnævnte år blev han student. Han har videnskabeligt udforsket Grønlands geografi og geologi, grundlagt



den grønlandske presse og som kolonibestyrer givet grønlanderne deres første politiske opdragelse. »The classical Rink« blev bekendt over hele den lærde verden, og hans betydning for Grønland kan kun sammenlignes med Hans Egedes.

I Dansk biografisk Leksikon XIX, 560—564 findes hans data; soraneren *Aage Bugge* har i Sor.-Bl. 10. årg., s. 49—51 berettet om Rink, og i Sor.Bl., 43 årg., s. 49—52 har red. Eyvind Rafn offentliggjort nogle hidtil ukendte Rink-breve, bl. a. til B. S. Ingemann.

\*

Som meddelt i oktobernummeret har finansudvalget bevilget 67.000 kr. til restaurering af Molbechs hus; det trækker imidlertid ud med arbejdets påbegyndelse, idet det særlig kniber med fremskaffelsen af de fornødne tagsten, som er af en særlig art, der ikke fremstilles mere; da bygningen er fredet i klasse A, må der ikke ske nogen ændringer ved istandsættelser; man må derfor vente, til teglværkerne kan få tid til at fremstille disse særlige tagsten.

\*

Udgravningerne ved Sorø Akademi slutter nu for i år. Som tidligere meddelt, har man fremdraget fundamentet til den sydlige klostermur og på Store Plads rester af teglovne. Man er nu gået i gang med at tildække udgravningen igen. Man havde ventet at kunne finde den gamle klostermølle og sydporten i klostermuren, idet man i henhold til Resens tegninger vidste, at en mølle skulle ligge inden for muren, bygget sammen med en stor bygning i tre stokværk — intet af dette er fundet. Derimod har man afdækket en bred rende fra hjørnet af haven til Molbechs hus og videre ned mod søen. Om det er møllerenden eller et afvandingsløb, vides ikke.

\*

Den 24. november foretog dr. phil V. *Thorlacius-Ussing* for sidste gang, før han falder for aldersgrænsen, den årlige uddeling til provinsens kunstmuseer, uddeling nr. 35. Kunstmuseet i Sorø, repræsenteret af bestyrelsens formand, amtmand, baron Wedell-Wedellsborg og maleren Knud Raaschou-Nielsen, valgte Olivia Holm-Møller: »Korntraver« og Lauritz Hartz »Landskab ved Mogenstrup«, to ypperlige, naturalistisk prægede kunstværker.

Man benyttede lejligheden til at hylde og takke dr. Thorlacius-Ussing for hans store interesse og forståelse. Fra kunstmuseerne overrakte ham et stort udhamret sølvfad, og Kolding kunstforening udnævnte ham til æresmedlem.

\*

Forfatteren *Einer Plesner* (s.'41), på Sorø 1934—41, hvis teaterdebut fandt sted på Aarhus teater med komedien »Eneren«, udgav 1958 skuespillet »Ruths bog«, der kom til opførelse på Aalborg teater i november. En anmelder i »Bogens Verden« 1958, s. 184 karakteriserer stykket som overeksponeret med overdrevne og monomane angreb på den kristne syndsbevidsthed, men fremhæver tillige, at der rører sig usædvanlige kræfter i den unge dramatiker. »Politiken«s anmelder, Carl Johan Elmquist (»Politiken«, 24. november), mener, at Plesners hensigt med stykket er at gøre det af med kristendommen, men at forfatteren har gjort dramaets helt til sit private talerør uden at lade ham møde nogen modstand, som kunne skabe spænding. —

Disse ubeherskede angreb på kristendommen bliver i virkeligheden et indirekte vidnesbyrd om dennes styrke.

\*

Seminarierektor Morten Bredsdorff har holdt en tale til sine studenterkammerater af årgang 1920 (trykt som kronik i »Kr. Dagblad«, 4. novbr.). Den giver et godt tidsbillede; på universitetet hørte de unge studenter i novbr. 1921 den ældgamle Georg Brandes »med kvækkende mæle holde jubelforelæsning i festsalen«. M. B. fortsætter: »Men hvem af datidens humanistiske studenter — og her taler jeg som en af dem — kan vel glemme *Vilhelm Andersen*, enten hans dybe sjællandske røst lød derinde i auditoriet eller han lænede sig til sin kære cykel et sted ude på Sjælland og pudsede portrættet af en af sine elskede danske digtere, ved Holbergs Tersløsegaard eller Christian Winthers Fensmark. Fra ham udgik der varme som fra et stort godmodigt pattedyr, han forstod den kunst at gøre folk glade på en skikkelig måde, hvilket er hans egen udlægning af Grundtvigs text«.

Forf. Jørgen Bukdahl karakteriserer i en kronik »Nordisk litteraturhistorie« (»Kr. Dagblad«, 24. novbr.) de nordiske landes store fremstillinger af deres litteratur. Under omtalen af Carl S. Petersens og Vilh. Andersens store værk hedder det om sidstnævnte: »*Vilh. Andersens* afsnit om det 18. og det 19. århundrede har utvivlsomt som fundament større lærdom (end Carl S. Petersens), men er ført i pennen med hans kendte subjektive harmonika-stil, med en vrimmel af løbske associationer, sammenligninger, paralleller, så man stundom står fast, når man vil blot »slå op«, søge efter et par faktiske oplysninger; de er der som regel, men de må søges som stene i en strøm af åndfuld veltalenhed. Men som Vilh. Andersens personlige *vue* over perioderne, hvor genialt! Det sker for de fleste, at når de søger efter en eller anden oplysning, de bliver da hængende, læser og læser; hvilket sprudlende kildevæld af lærdom, åndfuldhed, subtile redegørelser for ydre og indre sammenhænge i den organisme, en litteratur også er, det gennem tiderne stående tegn på folkets åndsliv, set i dets særegenhed, dets hjemmegroethed, gennemstrømmet af de europæiske påvirkninger«. —

Det varmer om hjertet at læse sådanne vidnesbyrd om den elskede universitetslærers dybtgående indflydelse; selv kunne jeg føje mere til; men da jeg ofte har besværet læserne, behersker jeg mig og anfører sluttelig et lidet fyndord, der viser Vilh. Andersens aktive indstilling: »Af Ak og Ve vil intet ske«.

\*

Under 2. december er formand for Ny Carlsbergsfondets direktion, dr. phil. *Viggo Thorlacius-Ussing*, R. af D. og DM., udnævnt til kommandør af Dannebrogordenen.

\*

Under 2. december er domprovst for Aalborg Stift, provst for Aalborg købstads provsti, sognepræst til Aalborg Domkirke *Carl Bay*, R. af D., udnævnt til ridder af 1. grad af Dannebrogordenen.

Redaktion: Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærrff.  
Tlf. Rungsted 832.

Ekspedition: Persil-Huset, Vesterbrogade 2 D, K. Tlf. C. 1918  
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.



KGL. HOFLEVERANDØR

**D ♦ F ♦ J**  
DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

**Støt  
SORANERBLADET**

H. N. A.

**SORØ SPARE- OG  
LAANEKASSE**

Telf. Sorø 89



Sorø Akademis I. Skovdistrikt



Telefon 125

Det nye Blazermærke Phønix  
Fuglen for gamle Soranere  
fås hos

**ORLA V. NIELSEN**

*Akademiekvipering*

SORØ . TLF. 258

Forsendes overalt

**SVEGÅRDS  
BOGHANDEL  
SORØ**

TELF. \*27 . POSTKONTO 7163

**SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG**

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i  
Herrekvipering. Uniformer  
til Sorø Akademi altid  
bedst og billigst.

J. M. POHL's Eff.

Telf. 67

**H. Hansen & Søn**  
Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

**STAALKONTORET**

v. R. E. Brincker

Malmegade 7

København Ø



**BANKEN  
for SORØ  
OG OMEGN**  
*Aktieselskab*

**A. Green-Andersen**  
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . København  
Central 5151

**VALD. SICKS EFTF.**  
N. J. Larsen & Søn

Tømrermester - Konstruktor

Sorø . Telf. 713 og 1171

**Johs. Brinck**

AUT.

**GAS- OG VANDMESTER  
SORØ**

**Menmark**

**H. Mortensen & Søn**

Byens moderne tøjmagasin

Storgade 40 - Sorø  
Frøderiksborgg. 8, København K.  
Schweizerpladsen 2, Slagelse  
Herlev Bygade 22, Herlev

Tlf. 4 - 134  
1. kl. værelser og smukke  
selskabslokaler  
Største og førende

**HOTEL POSTGAARDEN, SORØ**

**HARALD QVIST**  
landsretssagfører

Gregers Tage Nielsen's eff.  
Frøderiksborggade 25

C. 3264

Mi. 3364

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt  
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter  
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder  
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.  
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.  
Tønning St. VISSINGGÅRD LABORATORIUM Tlf. Tønning 14



**FILTFABRIKEN  
NORDEN A/S**

Lyngby Hovedgade 4, Lyngby  
Direktør Peter de Neergaard

**Mogens Krog-Meyer**  
Højesteretssagfører

Gøthersgade 109, K.  
Minerva 5800

**Krystal - Glas - Porcelæn**

**Nørregades Glashandel**

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

**ERIK PONTOPPIDAN**

Landsretssagfører

Byen 6530  
Nørregade 13